

B
BIBLIOTICA POLIROM

Jonathan Coe

Cercul
închis

POLIROM

Jonathan Coe

Cercul închis

Marti, 7 decembrie 1999

Dimineața.

Scumpă surioară, Priveliştea de-aici e uimitoare, dar e prea frig ca să pot scrie foarte mult. Abia dacă reușesc să țin pixul între degete. Însă mi-am promis că o să încep scrisoarea asta înainte de a mă întoarce în Anglia, iar acum chiar că e ultima șansă.

Așadar, câteva ultime gânduri despre plecarea de pe continent? Și despre cum o să fie acasă?

Cercetez atentă orizontul și caut semne. Marea e potolită, cerul albastru și senin. Nu se poate să nu însemne și asta ceva.

Se pare că oamenii urcă aici ca să se sinucidă. Chiar acum mă uit la un băiat aflat mai jos, care stă periculos de aproape de margine și dă impresia că exact asta se pregătește să facă. Stă acolo de când m-am așezat pe bancă și poartă doar un tricou și niște jeansi. Cred c-a înghețat și inima-n el.

Mă rog, eu una încă n-am ajuns până acolo, chit că am trăit câteva momente urâte foc în ultimele săptămâni. Aveam impresia c-am luat-o razna definitiv și că mi-au scăpat toate de sub control. E imposibil să nu fi încercat și tu sentimentul ăsta odată. De fapt știu că ți s-a întâmplat și ție. Oricum, acum mi-a trecut. Mai departe și mai sus.

Dedesubt se văd crestele de pe Etretat, curbura amplă a plajei, acoperișurile cu turnulețe ale castelului unde am stat azi-noapte. N-am reușit să explorez orașul. E ciudat că tocmai atunci când ai libertatea să faci tot ce vrei sfârșești prin a face atât de puțin. Posibilitățile infinite par să se traducă printr-o lipsă totală de variante. Aș fi putut să mă îndrept spre sole dieppoise și să dau peste vreun chelner cu chef, care să mă asalteze cu câteva pahare de Calvados pe gratis; în loc de asta, am rămas acasă și am văzut un film vechi cu Gene Hackman dublat în franceză.

Pe o scară de la unu la zece, nota patru. Dar să mă fi văzut după aceea. Aș fi fost în stare de mult mai mult. Ce zici, poți să începi o viață nouă în felul ăsta?

Totuși, chiar încep o viață nouă? Poate că nu fac decât s-o reiau pe cea veche, după o întrerupere lungă și până la urmă inutilă.

La bordul feribotului Pride of Portsmouth în restaurant.

Marti, 7 decembrie 1999 începutul serii.

Mă întreb cum de reușesc să scoată profit pe un asemenea traseu în perioada asta a anului? În afară de mine și de bărbatul de la teighea – cum Dumnezeu să-i spun, steward, casier – locul e pustiu. Acum afară s-a întunecat, iar ploaia bate în geamuri. Poate că sunt doar stropi din apa mării. Simt că mă apucă tremuratul, deși înăuntru e cald, aproape înăbușitor.

Scriu rândurile de față în mica agendă A5 pe care am cumpărat-o la Veneția. Are o copertă cartonată de un albastru mătășos cu niște dungi ca intarsiile în marmură și pagini groase, tăiate imperfect. După ce o s-o termin – dacă o s-o termin vreodată – cred că aș putea scoate paginile ca să le văr într-un plic. Numai că nu prea ar avea sens, nu? Oricum, n-am reușit să iau un start lansat. Aș spune că până acum m-am complăcut și atâta tot. Probabil că te așteptai să știu cum să-ți scriu, după atâtea mii și mii de cuvinte pe care le-am pus pe hârtie în ultimii ani. Dar într-un fel fiecare scrisoare nouă pentru tine seamănă leit cu prima.

Ceva îmi spune că asta o să fie cea mai lungă dintre toate.

Când m-am așezat pe banca aceea aflată sus, pe stâncile de calcar de deasupra Etretat-ului, încă nu mă hotărâsem dacă să-ți scriu ție sau lui Stefano. Dar te-am ales pe tine. Nu te simți mândră? Vezi tu, sunt ferm convinsă că n-o voi lua pe calea asta. Mi-am promis să nu iau legătura cu el, iar promisiunile pe care ți le faci ție însuți te obligă cel mai mult. E greu, fiindcă în ultimele patru luni n-a trecut o zi fără să vorbim, să ne scriem mailuri sau măcar să ne trimitem sms-uri. Nu-i deloc ușor să renunți la asemenea obiceiuri. Dar știu că lucrurile or să se îndrepte. Acum sunt în perioada de convalescență. Când mă uit la telefonul mobil pus pe masă, lângă cafea, mă simt ca un fost fumător căruia i se vântură pe sub nas un pachet desfăcut de țigări.

Mi-ar fi extrem de ușor să-i trimit un SMS. În fond, el m-a învățat să mă joc de-a mesajele. Numai că ar fi o nebunie. Probabil m-ar urî dacă aș face-o. Și mi-e groază, groază de-a binelea, la gândul că ar începe să mă urască. Chestia asta mă sperie mai mult decât orice. E o prostie, nu? Ce importanță are, dacă tot n-o să-l mai văd niciodată?

O să fac o listă. Întocmirea de liste e întotdeauna o excelentă activitate de substituție.

Leții pe care le-am învățat din dezastrul cu Stefano:

1. Bărbații căsătoriți își părăsesc foarte rar soțiile și fiicele pentru niște femei nemăritate care se apropie de patruzeci de ani.
2. Poți să ai o aventură cu cineva chiar dacă nu faci sex cu persoana respectivă.

Nu-mi vine nimic în minte pentru numărul 3. Dar chiar și așa, nu e foarte rău. Ambele lecții sunt importante. Or să mă ajute să nu deraiez dacă e să mi se mai întâmple așa ceva. De fapt, or să mă ajute să am grijă (sper) să nu mai existe o dată viitoare.

Mă rog, pe hârtie arată bine – mai ales pe hârtia asta venețiană scumpă, groasă și de excelentă calitate. Dar mi-am adus aminte de un citat pe care mi-l tot repeta Philip. Vreun pilon scorțos de la temeliile instituției britanice, care a

spus, într-un moment de maximă senilitate: „Da, am învățat din greșeli și sunt convins că pot să le repet întocmai”. Ha, ha. Cam așa sunt și eu.

A patra cafea a zilei.

National Film Theatre Cafe Londra, malul de sud.

Miercuri, 8 decembrie 1999

După-amiaza.

Da, m-am întors, dragă surioară, după o întrerupere de vreo douăzeci de ore, și prima întrebare care îmi vine în minte, după o dimineată petrecută hoinărind pe străzi mai mult sau mai puțin la voia întâmplării, este următoarea: cine sunt toți oamenii ăștia și ce fac?

Nu că mi-aș aminti Londra foarte bine. Cred că n-am mai fost pe aici de șase ani. Dar țin minte (sau cel puțin așa credeam) locurile unde se aflau câteva dintre magazinele mele preferate. Există un magazin de îmbrăcăminte pe una dintre străduțele lăturalnice dintre Covent Garden și Long Acre, unde aveau niște eșarfe frumoase, lungi de câțiva metri, plus câțiva creatori de ceramică pictată manual. Speram să-i cumpăr lui tați o scrumieră, ca să îngropăm securea. (O utopie, bineînțeles, ar fi fost nevoie de incomparabil mai mult.) Oricum, ideea e că magazinele cu pricina s-au desființat. Amândouă au fost transformate în cafenele și erau ticsite de lume. Pe lângă asta, firește că, venind din Italia, m-am obișnuit să văd oameni vorbind toată ziua la celulare, dar în ultimii ani le-am spus tuturor celor de-acolo, pe un ton cât se poate de autoritar, „A, chestia asta n-o să prindă în Anglia, în orice caz, nu ca aici”. De ce Dumnezeu fac mereu figura asta? Dau din gură ca un expert de talie mondială despre lucruri la care nu mă pricep? Isuse, nu mai vezi un om fără mobil. Le țin lipite de ureche, mergând încolo și înapoi pe Charing Cross Road și vorbind singuri, de zici că nu-s întregi la cap. Mai mult, unii au niște fire cu un minireceptor pe care și-l bagă în ureche, așa că nu-ți dai seama că vorbesc la telefon și te fac să crezi c-au scăpat de la ospiciu. (Fiindcă sunt și mulți, peste tot.) Însă întrebarea este – cum spuneam – cine sunt toți oamenii ăștia și ce fac? Știu că n-ar trebui să generalizez doar pentru ca am dat peste vreo două magazine închise (cine știe, poate că am nimerit și pe altă stradă), dar prima mea impresie e că există o mulțime de oameni care nu mai lucrează aici în oraș, adică nu mai produc și nu mai vând mărfuri. A ajuns să pară ceva demodat. În schimb, oamenii se întâlnesc și discută. Iar când nu se întâlnesc și nu discută față în față, de obicei discută pe telefonul mobil și subiectul despre care discută în general este să facă în așa fel încât să se întâlnească. Dar ceea ce mă interesează este, când în cele din urmă se întâlnesc, despre ce discută de fapt? Cred că ăsta e un alt lucru pe care l-am înțeles greșit în Italia. Le-am spus tuturor cât de rezervați sunt englezii. Totuși, se pare că nu suntem deloc așa – am ajuns o nație de guralivi. Am devenit hipersociabili. Dar tot n-am nici cea mai vagă idee despre subiectele de discuție. Am impresia că toată țara a fost cuprinsă de un fel de microb al conversației, iar eu sunt singura care nu știe suficient cât să li se alăture celorlalți. Despre ce-or vorbi? Despre ce-a fost aseară la televizor? Despre interdicția de a consuma carne de vită din Anglia? Despre cum poate fi contracarat virusul Millennium?

Și încă ceva, până nu uit: roata aia afurisită și mare cât o zi de post care a apărut pe malul celălalt al Tamisei, lângă County Hali. Aia ce Dumnezeu mai e?

Oricum, cred că deocamdată am terminat cu comentariile sociale. Celelalte lucruri despre care voiam să-ți povestesc sunt că, în primul rând, m-am hotărât să-mi iau inima-n dinți, să apuc taurul de coarne (sau cum s-o mai fi zicând) și să mă întorc la Birmingham diseară (fiindcă prețurile camerelor de hotel de aici sunt uriașe și pur și simplu nu-mi permit să mai rămân o zi); și că, deși n-au trecut douăzeci și patru de ore de când am revenit în Anglia, simt deja că trecutul îmi dă târcoale. Iar asta sub forma unui fluturaș pe care am pus mâna la Queen Elizabeth Hali. Acolo o să aibă loc o lectură luni, cu titlul „Adio și n-am cuvinte”. Șase „personalități ale vieții publice” (așa scrie aici) or să ne spună „ce regretă cel mai mult că lasă în urmă, sau care este lucrul de care se bucură cel mai tare că au scăpat la finele celui de-al doilea mileniu creștin”. Și cine crezi că e numărul patru pe listă? Nu, nu Benjamin (deși despre el am crezut cu toții că o să ajungă un mare scriitor), ci Doug Anderton, care, ni se spune, este „ziarist și comentator politic”, dacă-ți vine să crezi.

Să fie și asta tot un semn? Un semn că de fapt nu efectuez o incursiune temerară în viitor, ci mă limitez la a face primii pași involuntari dintr-o călătorie înspre trecut? Pentru numele lui Dumnezeu, nu l-am mai văzut pe Doug de vreo cincisprezece ani. Ultima dată a fost când m-am măritat. Din câte țin minte, m-a lipit de un perete, beat fiind, și mi-a spus că nu mă căsătoream cu cine trebuia. (A avut dreptate, normal, dar nu în sensul la care s-a gândit el.) N-ar fi ciudat să mă strecor acum în public și să-l aud cum predică despre temerile de dinaintea noului mileniu și schimbările sociale? Cred că ar fi doar o versiune a lucrurilor pe care a trebuit să le suportăm cu toții acum douăzeci de ani, când ne adunam la masa la care făceam revista liceului. Atâta doar că între timp a început să ne albească părul pe la tâmple și să ne doară spatele.

Mă întreb dacă ai încărunit și tu, dragă Miriam? Sau nici nu mai e cazul să-ți faci griji pe tema asta?

Peste cincizeci de minute am un tren spre Birmingham. Mă grăbesc să-l prind.

A doua cafea a zilei.

Coffee Republic.

New Street, Birmingham.

Vineri, 10 decembrie 1999

Dimineața.

Vai, Miriam – casa! Casa aia afurisită. Nu s-a schimbat. Nu s-a modificat nimic de când ai plecat (iar de atunci a trecut un sfert de secol, sau mă rog, pe aproape), cu excepția faptului că e mai friguroasă, mai goală, mai tristă (și mai curată) ca niciodată. Tați plătește o menajeră care să aibă grijă de ea și, în afară de cele două zile pe săptămână în care vine să șteargă praful, cred că nu mai vorbește cu nimeni, mai ales după ce a murit mami. În plus, a cumpărat o căsuță în Franța și am impresia că stă mai mult acolo. Miercuri seara n-a făcut decât să-mi arate fotografiile cu fosa septică și noul boiler pe care l-a montat, ceea ce a fost palpitant din cale-afară, îți închipui. O dată sau de două ori a

spus că ar trebui să mă duc pe acolo și să stau o săptămână sau două, dar mi-am dat seama că a zis-o doar de formă și, de fapt, nici nu-mi doresc. După cum nu vreau nici să rămân sub acoperișul lui mai mult decât e strict necesar, de data asta.

Aseară am luat masa în oraș cu Philip și Patrick.

Ei bine, pe Philip nu-l mai văzusem de doi ani și ceva, și presupun că, așa stând lucrurile, e normal ca fostele soții să-și privească foștii soți și să se întrebe ce naiba i-o fi făcut să se apropie unul de celălalt. Mă refer la atracția fizică mai mult decât la orice altceva. Țin minte că pe când eram studentă, în anul în care am locuit mare parte la Mantova, în 1981 – uite că scriu și aproape că nu-mi vine să cred (Dumnezeule!) – am fost înconjurată de tineri italieni, majoritatea superbi și cu toții aproape implorându-mă să mă culc cu ei. Un cârd de clone ale unui Mastroianni în floarea vârstei sexuale, gata oricând să-și dea chiloții jos, ca s-o spun pe-a dreaptă. Faptul că eram englezoaică mă făcea exotică într-un fel care ar fi fost de neconceput în Birmingham, așa că aș fi putut alege pe cine voiam. Aș fi putut să-i am pe toți, unul după altul. Și ce-am ales în locul lor? Sau mai degrabă pe cine? L-am ales pe Philip. Philip Chase, cu figura lui ca un boț de caș și cu aerul ăla de tocilar, Philip Chase, cu bărbuța lui roșcovană, răzleață și ochelarii cu ramă de baga, care a venit să stea cu mine o săptămână, m-a convins să mă culc cu el a doua zi și a sfârșit prin a-mi schimba întregul curs al vieții, nu permanent, îmi place să cred, dar radical. Fundamental. Habar n-am. Nu-mi vine cuvântul cel mai potrivit.

Sau poate că uneori orice cuvânt e la fel de bun ca oricare altul. Mă întreb, am făcut-o doar fiindcă eram prea tineri? Nu, aș fi nedreaptă cu el. Dintre toți băieții pe care-i cunoscusem până atunci, era cel mai direct, cel mai înțelegător și cel mai puțin arogant (Doug și Benjamin erau extrem de ego-centriști, fiecare în felul lui!). Pe lângă asta, Phil are o bună-cuviință formidabilă: e genul de om pe care știi că poți să te bazezi oricând. Țin minte că a făcut tot posibilul ca divorțul să nu lase urme – un compliment sarcastic, îmi dau seama, dar dacă o să vrei vreodată să divorțezi de cineva. Nu se compară nimeni cu Philip.

Cât despre Patrick, mă rog. Bineînțeles, vreau să-l văd de câte ori am ocazia, dacă tot m-am întors. S-a maturizat spectaculos. Firește, ne-am scris mereu și ne-am trimis mailuri, iar anul trecut a venit la Lucea pentru câteva zile, dar tot are darul să mă surprindă de fiecare dată. Nu pot să-ți spun ce sentiment ciudat am când mă uit la acest bărbat – e adevărat că n-are decât cincisprezece ani, dar așa arată acum – la bărbatul ăsta înalt (cam slăbănog, cam palid și cam trist) și-mi aduc aminte că odată l-am avut. În mine, fără ca asta să fie o figură de stil. Pare să aibă o relație foarte bună cu taică-său, din câte îmi dau seama. I-am invidiat pentru ușurința cu care stăteau de vorbă și își spuneau bancuri. Chestii ca între bărbați, probabil. Dar nu, era ceva mai mult decât asta. Era evident că se ocupă de el așa cum trebuie – Philip și Carol. La capitolul ăsta n-am de ce să mă plâng. Eventual sunt puțin geloasă, atâta tot. Dar până la urmă eu am ales să-mi încerc din nou norocul în Italia și să-l las pe Pat cu taică-său. A fost decizia mea.

Și-acum să trecem la vestea finală și într-un fel cea mai memorabilă – sau poate tulburătoare. L-am revăzut pe Benjamin. Cam acum o oră. Și în împrejurările cele mai ciudate, trebuie să spun.

Fusesem pusă la curent cu privire la Ben cu o seară înainte. Lucra la aceeași firmă – acum în calitate de partener principal, ceea ce era normal, după cât timp a stat acolo – și era însurat tot cu Emily. Fără copii – dar, mă rog, au renunțat cu toții să mai pună întrebări pe tema asta. Phil a spus că încercaseră tot ce era de încercat și se gândiseră și la adopție. Investigații medicale zadarnice etc. Etc. Se pare că niciunul dintre ei nu are vreo vină (ceea ce înseamnă că în adâncul sufletului, fără să fie în stare s-o spună cu voce tare, fiecare îl acuză pe celălalt). Iar în cazul lui Benjamin lucrurile stau la fel de rău și cu cărțile, nu numai cu copiii: de ani de zile se căznește (!) să producă o capodoperă zguduitoare, dar deocamdată nimeni n-a văzut un cuvântel. Deși încă sunt cu toții înduioșător de convinși că marea lui operă tot o să apară în viitorul apropiat.

Cam așa se prezintă tabloul actual. Iar acum încercă să-ți închipui că m-am apucat să caut ceva în secțiunea de istorie de la Waterstone's pe High Street. Abia m-am întors de o zi jumate și n-am găsit altceva mai bun de făcut. Mă aflu chiar lângă acea parte a magazinului rezervată cafegeilor ubicui. Cu coada ochiului văd o fată care stă cu fața la mine – foarte drăguță, extrem de fragilă – iar în dreptul ei, cu spatele la mine, se află un individ cărunț despre care presupun la început că e taică-său. Fata să tot aibă nouăsprezece sau douăzeci de ani și pare vag hirsută din cauza îmbrăcămînții; are un păr minunat – negru, des, lung și drept – care îi ajunge până la jumătatea spatelui. În rest, cei doi nu-mi atrag atenția cu nimic, dar când mă duc să răsfoiesc cărțile expuse pe una dintre mese văd că fata se apleacă neglijent să caute ceva în poșetă, tricoul negru i se ridică și-i dezgolește pântecul, observ cum se uită bărbatul la ea – repede, pe furiș – și dintr-odată îl recunosc: e Benjamin. Îmbrăcat la costum – ceea ce mie uneia mi se pare ciudat, dar bineînțeles că pentru el e o zi de muncă și probabil ieșise puțin din birou – arăta în clipa aceea absolut. Cum să spun? Știu precis că de data asta există un cuvânt anume, un cuvânt care-i descrie perfect pe bărbății surprinși într-o asemenea postură.

A, da, mi-am amintit. „Siderat.” Asta e cuvântul care exprimă felul cum arată Benjamin.

Pe urmă dă cu ochii de mine; iar timpul parcă își încetinește curgerea – așa cum se întâmplă de fiecare dată când recunoști pe cineva pe care nu te așteptai să-l vezi și pe care nu l-ai văzut de atâta amar de vreme, moment în care ceva se mișcă și în tine, și în celălalt, un fel de reșezare a așteptărilor pentru ziua în curs. Pe urmă mă apropii de masă, iar Benjamin se ridică și întinde mina, dacă-ți vine să crezi, întinde mâna ca să i-o strâng. Lucru pe care evident că nu-l fac. În schimb, îl sărut pe obraz. El pare derutat și stingherit, iar pe urmă îmi face imediat cunoștință cu prietena lui, care între timp s-a ridicat la rândul ei în picioare și al cărei nume, din câte mi se spune, e Malvina.

Bun, care-i treaba de fapt? Ce se petrece? După cinci minute de conversație crispată – din care nu mai țin minte o vorbuliță – nu izbutesc să

aflu nimic în plus. Dar potrivit unei succesiuni de întâmplări care în ultimele două zile s-a transformat într-un veritabil tipar, mă trezesc că am în mână ceva ce nu aveam cu câteva clipe mai devreme. Un fluturaș. Un fluturaș pentru un alt eveniment care are loc luni, 13 decembrie. Descopăr cu acest prilej că în seara cu pricina o să cânte trupa lui Benjamin.

— Dar parcă v-ați despărțit acum o groază de ani, îi spun.

— Ne-am reunit, explică el. Localul ăsta aniversează la rândul lui ceva. Douăzeci de ani de muzică live. Am fost și noi aici pe timpuri, așa că ne-au rugat să ne întoarcem și să cântăm într-o seară.

Mă mai uit o dată la fluturaș și zâmbesc. Îmi vine în minte numele trupei lui Benjamin: „Gogomani la apă”. Numită așa după un film cu Stan și Bran, din câte îmi spusese chiar el cândva. Într-un fel ar fi frumos să-i mai văd o dată, chit că nu m-am dat niciodată în vânt după muzica lor. Dar când deschid gura mă trezesc că îi spun pur și simplu adevărul:

— Dacă mai sunt în oraș, vin. Deși s-ar putea să nu mai fiu în Birmingham la ora aia.

— Te rog s-o faci, zice Benjamin. Te rog să vii.

După aceea ne spunem obișnuitele banalități stângace despre bucuria revederii și așa mai departe, iar un minut mai târziu ies de acolo fără să mă uit în urmă. Mă rog, fie – mă uit o dată. Atâta cât să-l văd pe Benjamin aplecându-se spre Malvina – pe care mi-a prezentat-o drept „prietena” lui, asta fiind singura explicație de care am avut parte – arătându-i fluturașul și spunându-i ceva despre el. Practic frunțile li se ating deasupra mesei. Și singurul gând care-mi trece prin minte în timp ce mă îndepărtez grăbită este: Benjamin, Benjamin, cum poți să-i faci așa ceva celei care ți-e soție de șaisprezece ani încoace?

În fosta mea cameră.

St Laurence Road.

Northfield.

Sâmbătă, 11 decembrie 1999

Noaptea.

Călătoria asta merge din rău în mai rău. S-a întâmplat cu mai bine de trei ore în urmă și tremur în continuare din tot corpul. Tați e jos, stă într-un fotoliu și citește unul dintre îngrozitoarele romane vechi ale lui Alastair Maclean. N-a avut strop de înțelegere. Și oricum am impresia că tot pe mine m-a scos vinovată. Nu cred că mai pot să stau în casa asta. O să trebuiască să plec mâine și să-mi găsec alt loc în care să rămân pentru un timp.

O să-ți spun pe scurt ce s-a întâmplat. Astăzi am vrut neapărat să-l mai văd o dată pe Pat. Știam că are meci dimineața cu echipa școlii. Era un joc în deplasare, împotriva unei echipe din Malvern. Așa că am spus că o să-l iau de acasă de la Philip și Carol și o să-l duc cu mașina la meci. Deși n-ar fi vrut s-o facă, tați m-a lăsat să-i iau mașina.

Am pornit spre sud pe Bristol Road, am făcut dreapta și am ajuns la Longbridge, trecând prin Rubery și ieșind pe autostrada 5. Era destul de straniu că mă aflam singură cu fiul meu în mașină – chiar mai straniu decât ar fi fost normal. Fiul meu este foarte tăcut. Poate că tace așa doar când e numai

cu mine, dar ceva îmi spune că nu e numai asta. E în mod sigur introvertit – nimic rău în asta. Dar totodată, când a început să vorbească, subiectul pe care l-a ales – și asta m-a speriat de-a binelea – a fost ultimul la care m-aș fi gândit. A început să vorbească despre tine, Miriam. S-a apucat să mă întrebe când te-am văzut ultima oară și cum s-au simțit mami și tați după ce-ai dispărut. Într-o primă fază, am rămas ca la dentist. Habar n-am avut ce să-i spun. Nu era vorba de un subiect care să se fi ivit firesc pe durata unei conversații – Pat a fost cel care l-a pus pe tapet, și încă pe neașteptate. Ce-ar fi trebuit să spun? I-am răspuns că a trecut foarte mult de-atunci și că probabil n-o să aflăm niciodată adevărul. Într-un fel, nu aveam încotro și trebuia să ne împăcăm cu ideea. A fost o luptă -o luptă pe care am dus-o amândoi, tați și cu mine, fiecare în felul lui, zi de zi și ceas de ceas toată viața. Ce altceva să-i fi spus?

După aceea a tăcut, ceea ce am făcut și eu câtăva vreme. Drept să-ți spun, discuția aia m-a cam întors pe dos. Mă gândeam c-o să vorbim despre cum o duce la școală sau despre ce șanse avea să câștige meciul de fotbal. Nu despre mătușă-sa care dispăruse fără urmă cu zece ani înainte de nașterea lui.

Am încercat să nu mă mai gândesc la povestea asta și să fiu atentă doar la drum.

Să știi că am mai observat ceva la țara asta, Miriam, în cele câteva zile în care am fost acasă. Poți să iei pulsul unei țări din felul cum merg oamenii cu mașina și ceva s-a schimbat în Anglia în ultimii ani. Nu uita că am fost în Italia, patria șoferilor agresivi. M-am obișnuit cu lucrul ăsta.

M-am obișnuit să mi se ia fața, să fiu depășită în curbe în care n-ai cum să vezi dacă vine ceva din sensul celălalt, să fiu înjurată și să mi se arunce-n față că mama e o curvă pentru simplul fapt că merg prea încet. Am învățat să mă stăpânesc. În primul rând, știu că insultele nu sunt serioase. Dar iată că și aici a început să se întâmple ceva asemănător – de fapt, situațiile nici nu seamănă atât de bine între ele, există o diferență importantă: aici lumea pare să vorbească serios.

Acum câteva luni am citit în Corriere delict Sera un articol intitulat „Anglia apatică”. În el se spunea că, datorită faptului că Tony Blair a fost ales cu o majoritate atât de clară, părănd totodată un tip ca lumea, care știe ce face, oamenii au scos un oftat colectiv de ușurare și au încetat să se mai gândească la politică. Într-un fel, autorul articolului a reușit să lege chestia asta de moartea prințesei Diana. Nu mai țin minte cum, știu doar că la momentul respectiv povestea mi s-a părut trasă de păr. Oricum, poate că avea și el dreptatea lui. Dar nu cred că a ajuns la miezul problemei. Fiindcă dacă zgârii cu unghia crusta aceea de apatie, am impresia că dedesubt găsești cu totul altceva – o frustrare teribilă, clocotitoare.

N-am mers mult pe autostradă – vreo douăzeci de minute – însă chiar și așa am început să observ unele lucruri. Oamenii de pe autostradă nu conduceau toți la fel. Și nu e vorba doar de faptul că mergeau mai repede decât țineam minte odinioară – și eu cirul cu o viteză destul de mare – ci de un fel de furie care se degaja din felul cum conduceau. Se urmăreau unul pe altul și semnalizau cu farurile pe oricine stătea pe banda pentru depășiri câteva secunde mai mult decât s-ar fi convenit. Se vede treaba că a apărut un tip nou

de șoferi care pur și simplu încremenesc pe banda din mijloc și nici prin cap nu le dă să treacă pe altă bandă, iar asta pare să-i scoată din minți pe ceilalți: merg câțva timp la patru metri de ei, presându-i să se dea la o parte, iar dacă văd că n-au de gând s-o facă, îi ocolesc brusc și se instalează repede înaintea lor fără să se asigure, luându-le fața. Erau și șoferi care mergeau mulțumiți cu o sută zece pe oră, dar cum îi depășea cineva, cum accelerau până la o sută patruzeci, chiar o sută cincizeci, de parcă ar fi fost un afront personal ca un Punto cu număr de înregistrare P să fie mai rapid decât un Megane cu număr de înregistrare S, fapt pe care nu erau dispuși să-l tolereze și îl considerau o insultă menită să le atingă miezul intim al ființei. S-ar putea să exagerez, dar nu cine știe cât. În fond, era o dimineață de sâmbătă și cei mai mulți dintre oamenii ăștia mergeau la cumpărături sau pur și simplu conduceau ca să se simtă bine, numai că pe autostradă părea să se iste un fel de furie colectivă. Simțeați în aer încordarea și presiunea, de parcă n-ar fi fost nevoie decât de o greșeală cu adevărat nasoală a cuiva ca s-o luăm pe miriște cu toții.

Mă rog, am ajuns la școală și a început bătălia. Patrick juca undeva în linia de mijloc și se părea că avea destul de multă treabă. Era oarecum jenat de faptul că mă uitam la el. Încerca să facă pe durul și să pozeze în om mare, dar pe de altă parte din cauza concentrării, avea în permanență o privire încruntată, care îl întinerea cu cinci ani și în același timp aproape că-mi frângea inima. A jucat bine. Cum să zic, habar n-am de fotbal, însă mi s-a părut că a făcut o figură frumoasă. Echipa lui a bătut cu 3-1. Am crezut c-o să mor de frig, stând pe tușă nouăzeci de minute – terenul era încă înghețat – dar a meritat. Am multe fire de reînnotat cu Patrick și asta a fost categoric un bun punct de plecare. După aceea m-am gândit c-o să mergem să mâncăm undeva, numai că el avea alte planuri. Voia să se întoarcă la antrenor cu colegii, iar pe urmă avea de gând să treacă pe la un prieten al lui, Simon, portarul. N-am putut să zic nu, chit că toată povestea m-a luat prin surprindere. În câteva minute băieții au ieșit de la dușuri, antrenorul a plecat și dintr-o dată m-am trezit de una singură în Malvern. Având de pierdut tot restul zilei.

Bun, să ne întoarcem la ale noastre. Singurătatea femeii divorțate. Prea mult timp, prea puțină companie. Ce naiba să fac? Am mâncat un sandwich și-am băut ceva într-un local de pe Worehester Road, iar înspre după-amiază am făcut o plimbare pe dealuri. Chestia asta m-a calmat și mi-a limpezit mintea. Poate că sunt genul de om care nu se simte bine în forul său lăuntric decât atunci când se află la jumătatea pantei unui deal. E clar că în ultimele săptămâni am petrecut multă vreme ureând spre diverse puncte de observație. Mai știi, oi fi ajuns la momentul ăla din viață când am nevoie de-o perspectivă olimpiacă. Poate că am luat-o razna atât de rău când m-am încurcat cu Stefano, încât nu pot să-mi revin decât dacă am în față tabloul complet. Și trebuie să spun că tabloul de azi a fost destul de mare. Mă întreb dacă ți-ai aduce aminte de priveliștea aceea, Miriam, în cazui în care ai mai vedea-o o dată? Mergeam acolo când eram copii, noi două, mami și tați.

Picnicuri pe un frig de te lua gaia, sandwichiuri cu șuncă și termosuri, noi patru chirciți după cine știe ce pietroi de pe povârniș ca să ne adăpostim mai bine și câmpul întinzându-ni-se în față, sub cerul plumburiu din Midlands. Țin

mente că am dat peste o mică grotă înspre partea ascunsă a coastei. Li spuneam Grota Uriașului și cred că am și o poză cu noi, undeva la intrare, cu hanoracele verzi asortate și cu glugile trase pe cap și strânse zdravăn. Tata trebuie să fi aruncat majoritatea fotografiilor cu tine, dar eu am reușit să păstrez câteva. Le-am salvat de la naufragiu. Acum îmi dau seama că am fost dintotdeauna teribil de speriate de el și că de fapt frica a fost lucrul care ne-a apropiat atât de mult. Dar asta nu înseamnă că amintirile de atunci stau sub semnul nefericirii. Dimpotrivă. Îmi sunt atât de dragi, încât aproape că nici nu pot să mă gândesc la ele.

Nu-mi vine să cred că te-ai înstrăinat pur și simplu de toate astea. N-are sens. N-aveai cum s-o faci, Miriam, nu-i așa? Nu puteai să mă lași să lupt de una singură, nu? Nu pot să cred una ca asta; deși alternativa e și mai rea.

Pe la trei și jumătate începe să se întunece. E momentul să-mi iau inima-n dinți, să mă duc acasă și să petrec încă o seară cu tata. Ultima, așa am hotărât. Mă tot gândesc că dacă lucrurile mergeau mai bine, am fi putut să petrecem Crăciunul împreună, dar mi-am dat seama că așa ceva n-o să se întâmple. Relația mea cu el e o cauză pierdută. O să trebuiască să găsesc un alt loc unde să stau. Poate că reușesc să plec pe undeva cu Pat. Mai vedem.

Bun, ideea e că mă duc înapoi acasă. I-am spus lui tați că o să iau ceva de mâncare pentru diseară, așa că m-am întors în Worcester și am cumpărat niște carne pentru friptură. Li place friptura. Consideră că e o datorie patriotică s-o mănânce cât mai în sânge și cât mai des, acum c-au interzis-o francezii. De-ale lui tați, ce mai. Pe urmă nici n-am ajuns bine la marginea Worcester-ului și m-am luat în bețe cu cineva care a încercat să mă depășească într-un giratoriu, iar din cauza asta am reînceput să mă enervez și să am impresia că toți oamenii care se află la volan în clipa asta sunt cu nervii în piuneze dintr-un motiv sau altul. Mă îndepărtez de oraș și am în față o mașină care merge foarte încet. Intre timp s-au aprins felinarele și îmi dau seama că șoferul e bărbat -un tip singur, probabil nu foarte în vârstă, iar motivul pentru care merge încet e că vorbește la telefonul mobil. Altfel probabil că ar călca accelerația până jos fiindcă are o mașină destul de tare, o Mazda model sport. Dar e clar că discuția telefonică, indiferent de subiect, îi distrage atenția de la condus. Ține volanul cu o singură mână și deviază mereu spre marginea stângă a drumului. Suntem într-o porțiune unde viteza maximă permisă e de șaiszeci și cinci de kilometri, și totuși el nu pare să aibă mai mult de patruzeci. Dar lucrul care mă enervează nu e că sunt nevoită să încetinesc și eu, ci faptul că felul lui de-a conduce este nesigur și incredibil de iresponsabil. Oare în țara asta nu-i ilegal să te afli la volan și să vorbești la mobil? (în Italia este – nu că ar ține cineva cont.) Ce s-ar întâmpla dacă i-ar sări un copil în față? Văd că accelerează câteva clipe, după care încetinește la loc, de data asta brusc și fără motiv, iar eu sunt cât pe-acum să-i tamponez bara din spate.

Habar n-are că sunt în spatele lui, din câte îmi dau seama. Frânez puternic, moment în care punga de plastic plină de cumpărături, pe care am pus-o pe locul de lângă mine, e împinsă în față de inerție, iar conținutul i se revărsa pe jos. Grozav. Iar acum individul bagă vitează din nou. Mă bate gândul să trag pe stânga și să pun alimentele la loc în pungă, dar renunț. În loc de

asta, mă uit la șoferul din fața mea și încerc un soi de fascinație involuntară. A ajuns într-o fază animată a conversației și gesticulează cu mâinile ca pentru sine. Nu mai are nici o mână pe volan! Îmi spun că e bine să scap din situația asta cât mai repede cu putință; dacă e să se producă un accident, nu vreau să am nimic de-a face cu el. Drumul străbate ultima parte a suburbiilor, are o singură bandă pentru fiecare sens și cum nu văd alte mașini, mă gândesc că acum e momentul. Nu e cel mai sigur lucru din lume, dar m-am săturat de caraghiosul ăsta; așa că semnalizez, ies prin dreapta și încerc să-l depășesc. A încetinit la loc, așa că n-ar trebui să-mi ia decât câteva secunde. Dar chiar când îl depășesc individul observă ce fac și nu-i place. Fără să lase telefonul, calcă accelerația și începe să se ia la întrecere cu mine. Merg mai repede ca el, însă Rover-ul lui tați nu are chiar atâta putere și am nevoie de mai mult timp decât mi-ar plăcea ca să fac depășirea. Și taman în clipa asta pe contrasens se apropie o furgonetă. Înjurând de una singură căpoșenia idiotului ăstuia cu apucături de macho, bag în a treia, apăs cu toată forța pe pedala de accelerație și ajung la șaptezeci, iar apoi la optzeci de kilometri pe oră, reușind să mă strecur în fața lui când furgoneta e mai aproape ca oricând și-mi face semn cu farurile ca să mă dau la o parte.

Și asta a fost tot. Sau, mă rog, ar fi fost, dacă n-aș fi făcut două prostii cit mine de mari tocmai când eram în depășire. M-am uitat la bărbatul care vorbea la telefon, reușind să stabilesc contactul vizual timp de o secundă sau două. Și l-am claxonat.

A fost doar un claxon mic, discret, ca de fată. Nici nu-mi dau seama ce am vrut să arăt prin asta. Cred că a fost felul meu nevolnic de a-i spune „lăbarule!”, atâta tot. Dar a avut un efect instantaneu și absolut uluitor. Probabil că între timp individul terminase convorbirea și își aruncase imediat mobilul pe locul de alături, fiindcă în două secunde m-am trezit cu mașina lui chiar în spatele meu – la vreo cincisprezece centimetri distanță, nu mai mult – și cu farurile aprinse, reflectându-mi-se în oglinda retrovizoare și orbin-du-mă, în timp ce-i auzeam motorul mugind. Un adevărat urlet de furie. Și dintr-odată mi se face frică. Mai mult, mă îngrozesc. Așa că încerc să accelerez și să-l las în urmă – ajungând repede la o viteză scandalos de mare, ceva gen nouăzeci și cinci de kilometri pe oră, dacă nu mai mult – dar el se ține scai de mine și nu pot să mă distanțez nici măcar cu un centimetru. Continuă să stea în spatele meu, bară la bară. Mă întreb dac-ar fi bine să încerc să pun o frână bruscă, doar ca să-l șochez și să-l țin puțin la respect, dar nu îndrăznesc fiindcă nu cred c-o să meargă. Probabil singurul rezultat ar fi că s-ar ciocni de mașina mea.

, Presupun că așa ceva nu poate să țină mai mult de câteva secunde, chit că mie mi s-a părut că a durat mult mai mult. Oricum, după aceea m-a lăsat norocul. Ajungem la niște semafoare unde drumul ia forma a două benzi separate, iar semafoarele sunt pe roșu. Opresc pe banda interioară, iar tipul cu Mazda ajunge într-un scrâșnet de roți cu mașina în dreptul meu, frânează brusc și iese imediat din mașină. Mă aștept la o namilă cu gâtul mai gros decât capul, însă dau cu ochii de un ins pipernicit și costeliv, care are sub un metru șaptezeci. Nu-mi mai aduc aminte nimic altceva despre el, fiindcă ce-a urmat s-

a pierdut într-un fel de ceață. Întâi și-ntâi se apucă să-mi bată cu pumnul în geam. Îi văd fața preț de o clipă – o străfulgerare oribilă, care parcă nu se mai termină – iar pe urmă mă uit drept înainte, dorindu-mi din suflet să se schimbe culoarea semaforului și cu inima zvâcnindu-mi de-ai fi zis că e gata să-mi spargă pieptul. Acum tipul se pune pe răcnit – cheștiile obișnuite, futu-te-n gură de ștoarfă, vacă imputită, lucruri pe care nici măcar nu le mai prelucrez, ca și cum totul ar fi un zgomot nedefinit – dar la un moment dat nu mai am răbdare să se schimbe semaforul și o iau din loc pe roșu, gândindu-mă că drumul e liber, numai că taman atunci mă trezesc cu o altă mașină care se apropie de mine din stânga și care trebuie să facă o mișcare laterală ca să nu între-n mine, șoferul frânează brusc, cu roțile scrâșnind, și se pune și el pe claxonat, dar nu trece mult și zgomotul se aude tot mai slab, fiindcă între timp am demarat ca o nebună, fără să-mi dau seama cât am la oră, și abia după vreun kilometru jumate, când am ieșit deja din oraș, mă întreb de ce e ud parbrizul în dreptul meu, chit că nu plouă, și-mi dau seama că individul a apucat să scuie pe el înainte s-o iau din loc. A fost replica lui de final.

Am văzut destule parcări până să ajung pe autostradă, dar n-am oprit în niciuna, fiindcă mă temeam că tipul s-ar fi putut ține după mine, iar dacă m-ar fi observat ar fi oprit și ar fi încercat să termine ce rămăsese nerezolvat. Așa că am mers mai departe, ceea ce a fost un lucru prostesc fiindcă am plâns și am tremurat până am ajuns în Birmingham, stând mereu cu ochii-n patru ca să văd dacă nu apare vreo Mazda roșie model sport, care să mă ajungă din urmă pe banda a doua, cu farurile aprinse și tot armamentul gata de luptă.

Poate că anumite femei s-ar fi întors spre el și i-ar fi răspuns cu aceeași monedă. Eu una sunt ferm convinsă că, dacă aș fi deschis geamul mașinii, m-ar fi atacat. Își ieșise din minți, o luase rău de tot pe arătură, n-am văzut în viața mea.

M-am întrerupt fiindcă era să spun că n-am mai văzut în viața mea un bărbat care să arate în halul ăla. Dar nu-i adevărat. Cum ziceam, i-am zărit fața doar ca într-o străfulgerare, preț de o clipă, și. Ei bine, da, am mai văzut genul ăsta de ură în ochii unui bărbat – o singură dată. Am văzut-o acum câteva luni, în Italia. Dar asta-i o altă poveste, și ar trebui s-o păstrez pentru mai târziu, fiindcă acum deja mi-a înțepenit mâna de-atâta scris.

Ce potolită e casa asta. Abia acum mi-am dat seama într-adevăr. Am constatat că scârțâitul pixului a fost singurul sunet pe care l-am auzit.

Noapte bună, scumpa mea Miriam. Alte vești mâine.

În fosta mea cameră.

St Laurence Road.

Northfield.

Duminică, 12 decembrie 1999

Dimineața târziu.

Să te văd, sora mea mai mare, poți să ghicești unde e tați și de ce-am rămas singură în tot căsoiul ăsta o oră sau două? Sigur că poți. E la biserică! Se transformă într-un om mai bun. Ceea ce ar fi o idee minunată, în cazul lui, cu condiția să existe o cât de mică șansă de reușită. Numai că face lucrul ăsta cât e săptămâna de lungă de vreo șaiszeci de ani (așa cum a avut grijă să-mi

aducă aminte chiar azi-dimineață la micul dejun), și dacă mă întrebi, rezultatele n-au fost spectaculoase până acum. Drept să-ți spun, dacă asta-i tot ce poate să facă biserica din tine după șaiszeci de ani, ar fi bine să ne cerem banii înapoi pe loc.

Dar să trecem – nu merită să ne gândim la el. În plus, mai am de suportat o singură masă în compania lui – temutul prânz de duminică – după care plec de-aici. M-am hotărât să mă răsfaț și mi-am rezervat o cameră la Hyatt Regency pentru două nopți. E cel mai nou hotel cu fițe din Birmingham: peste douăzeci de etaje, chiar lângă noua sală de concerte și lângă Brindley Place. M-am plimbat vineri prin partea asta de oraș și aproape că n-am mai recunoscut-o, atât de mult s-a schimbat față de anii 1970. Toată zona din jurul canalelor era nepopulată – un fel de ținut pustiu. Acum sunt baruri și restaurante lipite unul de altul, toate pline ochi. Tot mai multe întâlniri și discuții misterioase, din cele pe care le-am observat pretutindeni.

Dar poate că știi toate astea. Poate c-ai trecut și tu pe-acolo acum un an sau doi. Poate c-ai prins o dimineață de vineri la o cafea cu prietenii în All Bar One. Cine poate spune?

Mă tot gândesc la fața individului care m-a înjurat și mi-a scuipat parbrizul ieri fiindcă l-am claxonat, deși am văzut-o doar o fracțiune de secundă. Parcă ți-am spus că mi-a amintit de o chestie care s-a întâmplat în vara asta. A fost singura altă ocazie când am mai văzut un bărbat ieșindu-și din fire într-un asemenea hal. A fost un spectacol greu de privit (de fapt, nu numai că l-am privit, ci chiar m-am trezit târâtă în miezul lucrurilor), dar într-un fel consecințele au fost și mai neplăcute, fiindcă au condus direct la relația mea cu Stefano. Și uită-te și tu unde am ajuns.

Deja mi se pare c-a trecut o veșnicie de-atunci.

Lucea e o localitate înconjurată de dealuri, și cred că cele mai pitorești sunt cele din nord-vest. Sus pe una dintre pantele de acolo era o fermă veche, în curs de reconstrucție. Plasată în teren deschis, oferea o priveliște fabuloasă a orașului (care este unul dintre cele mai frumoase din Italia). Restaurarea, de sus până jos, atât în interior, cât și pe din afară, fusese ideea unui om de afaceri englez pe nume Murray – cel puțin el achita nota de plată. Persoana care supraveghea lucrările era soția lui, Liz, iar pe arhitectul și totodată șeful de proiect îl chema Stefano. Liz nu vorbea italiana, Stefano nu știa deloc engleză și din cauza asta a trebuit să intru eu în scenă. Am fost angajată să mă ocup de toate traducerile – orale și scrise – și vreme de șase luni Liz Murray a devenit patroana mea.

Ei bine, e relativ îngrijorător să semnezi un contract cu cineva și să-ți dai seama după două zile că șeful tău e dracul în carne și oase. Dacă spun despre Liz că avea un temperament nenorocit și o gură spurcată, nu poți să-ți faci nici cea mai vagă idee despre cum era de fapt. Era o vacă proastă din nordul Londrei, a cărei atitudine generală față de oamenii care lucrau pentru ea – și, din câte mi-am dat seama, față de întreaga rasă umană – era una de dispreț absolut. N-am reușit să aflu dacă muncise măcar o zi în viață, cert este că nu avea talent decât pentru două lucruri: să-i sperie pe oameni și să-i bată la cap. Din fericire, slujba mea era clară, iar eu îmi făceam treaba bine sau cel puțin

competent; așa că, deși n-am auzit vreo vorbă bună de la ea și nici nu m-a făcut să mă simt altfel decât ca un om căruia i s-a dat o coajă de pâine, cel puțin n-am auzit-o că țipă la mine. Dar Stefano era silit să înghită o grămadă de porcării (pe care trebuia să i le traduc, bineînțeles), ca de altfel și constructorii. Însă până la urmă le-a sărit muștiucul.

S-a întâmplat într-o miercuri, din câte țin minte, o zi de miercuri de la sfârșitul lui august. Se anunțase o întâlnire la reședință, pe la cinci după-masa. Stefano, Liz și cu mine am ajuns fiecare cu mașina lui. Gianni, șeful de echipă, era deja acolo. Muncise toată ziua cu alți patru oameni, le era cald și erau prost dispuși. Termenul de predare fusese depășit cu câteva săptămâni și probabil își doreau cu toții să fi fost în concediu, ca toată lumea din Italia. Era o căldură năprasnică. Nimeni n-ar trebui obligat să lucreze pe o asemenea arșiță. Dar în ultimele două săptămâni constructorii făcuseră (cel puțin așa mi s-a părut) o treabă extraordinară. Săpaseră o piscină uriașă și aproape că terminaseră de pus faianța.

Avuseseră nevoie de trei zile doar pentru faianțat. Folosiseră plăcuțe din porțelan în mai multe nuanțe de albastru, subtil diferențiate între ele și fiecare plăcuță avea cinci centimetri pătrați. Efectul era minunat. Cu toate acestea, se părea că există o problemă.

— Ce-s astea? S-a răstit Liz la Gianni, arătând înspre plăcuțe.

I-am tradus, iar el a răspuns:

— Sunt plăcuțele pe care le-ați cerut.

— Sunt prea mari, a spus ea.

— Nu, ați cerut să fie de cinci centimetri.

Stefano a făcut un pas în față, răsfoind teancul gros de acte care cădeau în sarcina lui.

— Așa e, a zis el. Am făcut comanda cam acum cinci săptămâni.

Liz i-a spus lui Gianni:

— Dar de-atunci m-am răzgândit. Am și vorbit despre asta.

El a răspuns:

— Da, am vorbit, dar n-ați luat nici o decizie.

Nu ne-ați mai comunicat nimic nou, așa că ne-am pus pe treabă.

Liz a spus:

— Ba am luat o decizie. Am cerut plăcuțe mai mici, cu diagonala de trei centimetri.

Treptat, în timp ce se certau, probabil că Gianni și-a dat seama ce le cerea femeia. Voia ca oamenii lui să scoată toate plăcuțele, să comande câteva mii de plăcuțe noi, mai mici, și s-o ia de la capăt. Mai mult, voia s-o facă pe cheltuiala lui, fiindcă susținea sus și tare că dăduse din capul locului dispoziții verbale să se folosească plăcuțe mai mici.

— Ba nu! A spus el. Nu! E imposibil. O să mă băgați în faliment.

I-am tradus lui Liz, iar ea a răspuns:

— Nu mă interesează. Tu ești de vină. N-ai fost atent la ce ți-am zis.

— Dar n-ați spus clar.

— Nu te mai certa cu mine, gura mă-tii de idiot! Știu ce-am spus.

Am tradus și asta, fără „gura mă-tii”. Gianni era în continuare furios.

— Nu sunt idiot. Tu ești singura proastă în povestea asta. Te sucești întruna.

— Cum îți permiți?! Cum de ai tupeul să mă scoți pe mine vinovată de lenea și de incompetența ta nenorocită?

— Nu pot să fac ce-mi ceri. Mi se duce toată afacerea de râpă și am și eu o familie de întreținut. Fii rezonabilă.

— Cui îi pasă? Cine dă două cepe degerate?

— Femeie proastă ce ești! Toanto! Ai zis cinci centimetri! Uite, scrie-aici!

— Am schimbat termenii, cretinule. Am vorbit despre asta, am spus trei centimetri, iar tu ai zis c-o să ții minte.

— N-ai trecut nimic pe hârtie.

— Asta fiindcă am fost suficient de naivă să cred c-o să-ți aduci aminte, dobitoc umflat și nenorocit. Am crezut că n-o să-ți fie greu să ții minte trei centimetri, fiindcă-i exact aceeași mărime cu puțulica ta.

A așteptat să-mi fac datoria. I-am spus:

— Chestia asta n-o traduc.

— Te plătesc ca să-mi traduci fiecare vorbă, mi-a zis ea. Să te-aud.

Cuvânt cu cuvânt.

Am coborât glasul și am tradus ultimul comentariu al lui Liz. Imediat după aceea am văzut efectul: o transformare stupefiantă a lui Gianni – bărbatul acela masiv, cumsecade și blând – în ai cărui ochi a lucit dintr-odată ura și care, fără să stea pe gânduri, a pus mâna pe-o sculă din lădița de lângă el – era o daltă, o daltă uriașă – după care s-a repezit la șefa lui, urlând ca un nebun și scoțând niște cuvinte greu de înțeles din cauza furiei. Abia au reușit colegii să-l țină în frâu, dar nu înainte de a apuca să-i ardă una peste gură. Așa că Liz, cu buzele pline de sânge, a luat-o la sănătoasa prin bucătăria unde tocmai fuseseră montate instalațiile, iar după câteva minute am auzit-o plecând cu mașina, fără să-i mai spună vreun cuvânt nici unuia dintre noi.

După aceea bărbații și-au strâns instrumentele tacticos și în tăcere.

Stefano și Gianni au purtat o discuție lungă într-un colț al grădinii, la umbra unui chiparos. Întrebam pe Stefano dacă puteam să plec, dar m-a rugat să mai rămân puțin, dacă nu aveam nimic împotriva. Am așteptat vreo douăzeci de minute, iar pe urmă, odată terminată discuția cu constructorul, Stefano s-a apropiat de locul unde mă așezasem, în ceea ce urma să fie la loggia și mi-a spus:

— Nu știu cum te simți tu, dar eu trebuie să beau ceva după toată tărășenia asta. Vrei să vii și tu?

Ne-am dus la un restaurant de pe drumul principal, nu departe de fermă, undeva pe dealul de unde se vedea orașul Lucea, ne-am așezat pe terasă, am băut vin și grappa vreo două ceasuri, pe urmă am mâncat niște spaghete și am stat de vorbă pină când soarele a început să apună, iar eu am observat cât de arătos era Stefano, ce ochi blânzi avea și ce frumos știa să râdă, din toată inima, ca un copil, zgâlțâindu-i-se umerii. Mi-a mărturisit ce ușurat s-ar simți dacă l-ar concedia Liz, fiindcă era cea mai nesuferită clientă pentru care lucrase vreodată și fiindcă era pe punctul să facă o cădere nervoasă din cauza stresului, iar asta era ultimul lucru de care avea nevoie, căci pe lângă alte

neplăceri și căsnicia lui începuse să scârțâie. S-a lăsat o tăcere bruscă după ce mi-a spus asta, de parcă niciunul dintre noi n-ar fi înțeles cum de-i scăpaseră cuvintele alea. Pe urmă mi-a spus că era însurat de șapte ani, că el și soția lui aveau o fetiță de patru ani pe nume Annamaria, dar că nu știa cât aveau să mai rămână împreună, fiindcă nevastă-sa îl înșelase și chiar dacă aventura ei se încheiase între timp, îl duruse foarte tare, mai rău decât tot ceea ce pățise pină atunci, și nu știa dacă putea s-o ierte sau s-o mai privească vreodată cu aceiași ochi. Eu am dat din cap, am scos mici sunete de compasiune, i-am spus câteva cuvinte de îmbărbătare și, chiar și atunci, la început de tot, am fost prea oarbă și am vrut prea mult să mă mint pe mine însămi ca să recunosc că de fapt îmi venise să țopăi de bucurie când îmi spusese toate astea, că exact așa ceva îmi dorisem să aud din gura lui. La sfârșitul serii Stefano m-a sărutat în parcarea restaurantului – m-a sărutat pe obraz, însă nu doar prietenește, și m-a mângâiat ușor pe păr, iar eu l-am întrebat dacă voia numărul meu de mobil, la care el mi-a amintit că-l avea deja, normal, doar era trecut pe cartea de vizită, și mi-a spus c-o să mă sune în scurt timp.

M-a sunat a doua zi dimineața, iar seara am luat din nou masa împreună.

Trăind în înalta societate.

Hotelul Hyatt Hegency.

Birmingham

13 decembrie 1999

Noaptea târziu.

Hotelul ăsta mi-a luat piuitul. Nu prea știu cum s-a întâmplat, fiindcă nu m-am priceput niciodată să bat din pleoape și să fac pe domnița la ananghie. Dar, când am apărut aici ieri după-amiază, arătând destul de amărâtă, cel puțin așa cred, cu doar câteva haine și obiecte îngrămădite într-o geantă de voiaj (deocamdată mi-am lăsat restul lucrurilor la tata) bărbatul de la recepție, unul dintre angajații mai tineri, mi-a făcut un ditamai hatârul. Mi-a spus că toate apartamentele pentru oameni de afaceri erau libere la ora aceea și că puteam să-mi aleg unul dintre ele, dacă voiam. Și trebuie să-ți spun, dragă surioară, că a fost minunat. După patru zile nefericite în stilul Amish pe care s-a fixat tați de o vreme încoace, am reușit în fine să mă destină și să mă simt bine. Am petrecut jumătate din timp în baie și cealaltă jumătate golind minibarul. O să trebuiască să plătesc tot, bineînțeles, dar ăsta o să fie ultimul meu capriciu înainte de a mă apuca serios să-mi fac ordine în viață. Intre timp, luminile din Birmingham licăresc undeva dedesubt și dintr-odată lumea mi se pare plină de posibilități.

Bun, îți povestesc despre seara asta și pe urmă te las în pace.

Cu doar câteva ore în urmă m-am decis să fiu fată bună și să mă duc să ascult trupa lui Benjamin. Localul unde cântă, The Glass and Bottle, e la cinci metri de mers pe jos de-aici.

Dacă o iei de-a lungul canalului. Phil și Patrick or să fie și ei prezenți, la fel ca Emily – ar cam fi timpul să mă văd și cu ea. Plus că nu există nici un pericol să dăm nas în nas cu Doug Anderton, fiindcă o să fie la Londra și-o să spună „Adio și n-am cuvinte” la Queen Elizabeth Hali (un loc nițeluș mai

prestigios decât The Glass and Bottle, nu pot să nu mi-o spun în gând, dar asta e). Așa că n-am nici un motiv să trag chiulul.

Și totuși, în drum spre locul cu pricina, mă trezesc întrebându-mă de ce nu mă trage deloc așa să fac parte din public în seara asta. N-are nimic de-a face cu gusturile muzicale sau cu bănuiala că mă așteaptă o seară a nostalgiilor vag morbide, încerc să fiu cit se poate de sinceră cu mine însămi și știu că reticența mea are o oarecare legătură -măcar în parte - cu faptul că Benjamin îmi căzuse cu tronc pe când eram la școală și, chiar și acum, după atâția ani, am avut un sentiment ciudat când am dat peste el vineri la bibliotecă. Nu doar din cauza femeii care-l însoțea, chit că amândoi îmi dăduseră foarte clar de înțeles că nu întrerupeam o simplă întâlnire între doi prieteni. Nu, mai era ceva: aproape că nu-mi vine să cred, fiindcă la drept vorbind nici nu m-am mai gândit la Benjamin în ultimii zece ani, dar ceva tot a rămas - o urmă încăpățanată din ceea ce simțeam pentru el pe vremuri. Cât de enervant - și mai ales cât de deprimant - poate fi așa ceva? E exact lucrul pe care n-am nevoie să-l știu în clipa de față. Simt că e absolut necesar pentru sănătatea mea, pentru bunăstarea mea mintală, pentru supraviețuirea mea, să mi-l scot pe Stefano din minte cât mai repede cu putință. Dar dacă pur și simplu nu poți s-o faci? Dacă sentimentele acelea nu se șterg niciodată? Oare sunt unică în privința asta - unică și irecuperabilă - sau în străfundul sufletului fiecare are asemenea probleme?

Deschid ușa localului și schimb frigul negru de pe malul canalului cu o explozie de lumină, aer cald și voci ridicate, care încearcă să se acopere una pe alta.

Patrick mă vede imediat, se apropie și mă pupă cu foc. Phil stă de vorbă cu Emily. Cădem una în brațele celeilalte. Bună, Emily, ce bine-mi pare că te văd, cât timp a trecut etc. Etc. Nu s-a schimbat. Nici un fir cărunt (asta dacă n-o avea o coafeză foarte bună), cu o siluetă încă reușită -nici măcar nu mai pare atât de dolofană ca pe timpuri. (Am cruzimea să-mi spun că femeilor le vine mai ușor să se păstreze așa dacă n-au născut.) Cer un Bloody Mary, iar Phil are grijă. (Barmanii și-au dat seama că Patrick încă nu e major - nu c-ar fi foarte greu, la drept vorbind - și refuză să-l servească.) E destul de multă lume în local. „Toți au venit pentru muzică?” întreb. Philip dă din cap. E bine dispus și mândru că atâția oameni și-au adus aminte de Benjamin. Cum ți-am mai spus, Philip a fost dintotdeauna cel mai deschis dintre noi toți. Nu e greu să faci profilul demografic al asistenței: aproape toți par niște bărbați în plină vârstă mijlocie. Văd începuturi de burtă peste tot. Dar între timp toți membrii trupei au ajuns să aibă familii, așa că ies la iveală și soțiile, și câțiva tineri cu un aer confuz. În total, cred că suntem șaiszeci-șaptezeci la număr și gravităm în grupuri mici spre scena aflată într-un colț îndepărtat al localului, unde trupa își instalează sculele. Benjamin stă pe un scaun în spatele instrumentelor cu clape, încruntându-se concentrat și apăsând pe tot felul de butoane. Deja are broboane de sudoare pe frunte: tavanul e jos și probabil că sub reflectoare e foarte cald. Li caut din priviri prietena, pe Malvina, și o văd singură la o masă din colțul opus al localului. Stabilim contactul vizual, dar atâta tot. Nu știu cum se procedează. Nu socializează cu nimeni, ceea ce mă face să presupun că

până în seara asta n-a făcut cunoștință cu niciunul dintre cei de față. Oare ar trebui să fac eu prezentările? E prea riscant – nu vreau să complic o situație care este deja ambiguă. Mă întreb dacă Emily a aflat de existența acestei femei, dacă Benjamin i-a spus ceva. Pun pariu că nu. Chiar în clipa asta Emily își ridică privirile spre el pe scenă, iar ochii ei sunt vrăjiți și adoratori. Benjamin nu face decât să cupleze orga electronică la un amplificator și să fixeze înălțimea optimă a unui taburet pentru pian. Nu face o machetă pentru Westminster Abbey din bețe de chibrit și nici nu creează o sculptură în gheață. Dar ea tot îl adoră, după șaisprezece ani de căsnicie. Sinceră să fiu, nu m-am așteptat ca Benjamin și Emily să rămână atât de mult împreună. Dar cred că dintr-un punct de vedere e logic: lui Benjamin i-ar veni extrem de greu să se despartă de cineva, fiindcă nu poate să sufere greutățile și confruntările. Totul pentru o viață tihnită, asta-i motto-ul lui, și îmi închipui că viața alături de Emily e într-adevăr foarte tihnită. Cu toate astea, nu sunt făcuți unul pentru altul, nu se potrivesc. Benjamin mi s-a părut dintotdeauna egocentric. Nu vreau să spun c-ar fi lacom sau răutăcios fără să-și dea seama, ci doar că are un puternic simț al propriului eu – un simț bine dezvoltat – și că nu are prea mare nevoie de compania nimănui, în afară de cea a propriei persoane. Nu e dispus să se dăruiască prea mult, asta cu siguranță. Pe când Emily se dăruiește intens. Îi pare bine să se pună la dispoziția tuturor prietenilor, cu generozitate, și probabil că în cazul unei relații sau al unei căsnicii se dăruiește fără restricții, fără să ascundă nimic: nici secrete, nici zone cu acces interzis. Dar mai mult ca sigur că la un moment dat lucrul ăsta a început s-o nemulțumească. Și nu doar din cauza copiilor -mă rog, a lipsei lor. Mă refer la micile dezamăgiri. La numeroasele lucruri mărunte și la sutele de feluri în care probabil că Benjamin i-a înșelat încrederea. De-a lungul anilor.

Știu că am dreptate. Știu că ceea ce cred despre Benjamin și Emily e corect. O văd chiar în ochii ei, ceva mai târziu în cursul seriei despre care îți povestesc.

Muzichia (ăsta e cuvântul? Oricum, mi-e imposibil să-l iau în serios) merge bine. Țin minte că am ascultat trupa asta de câteva ori în anii 1980 și mi s-a părut că sunau teribil de învechit. Cântau niște ciudățenii instrumentale lungi, dar asta se întâmpla cu câțiva ani înainte să inventeze cineva termenul de „jazz acid”, moment în care producțiile de acest gen au fost din nou la modă. Când i-am auzit pentru prima oară piesele lor aveau ceva pervers și anacronic. Dar în seara asta sună bine. Percuția e la înălțime: cred că bateristul a fost coleg cu Benjamin la bancă, și probabil că așa a început totul. Oricum, tipul știe ce face, la fel ca și basistul; iar pe această fundație solidă Benjamin, chitaristul solo și saxofonistul țes melodii frumoase, ușor melancolice (mâna lui Benjamin, bănuiesc) și improvizează inspirat, la marea meserie: nici urmă de solouri autiste, nici urmă de zbârnâială infinită pe aceleași două corzi în tirnă ce publicul renunță și se întoarce la bar. De fapt, după primele două sau trei piese, oamenii nu mai bat tactul din picior fără să-și dea seama și nici nu se mai bâțâie fără să se miște din loc. Lumea dansează! Dansează de-adevăratalea! Inclusiv Philip, care o fi el întruchiparea cumsecădeniei și a bunului-simț în atâtea feluri, dar în mod sigur nu are nimic de John Travolta la capitolul

mișcare. Până și Emily se lasă prinsă în vârtej. E surprinzător de vioaie și grațioasă. Ți dai seama că a uitat de toate și că se simte bine. Se pare că a venit cu o mulțime de prieteni („de pe la biserică”, îmi spune Phil), iar în mijlocul unei piese, după primul punct culminant, după ce furtuna s-a potolit și se aud deja niște aplauze și ovații, ea se întoarce spre unul dintre oamenii ăștia – un individ înalt, îngust în șolduri și chipeș – și-i strigă: „Ți-am zis că-s buni, nu? Ți-am zis că-or să fie super.”

Pare extrem de fericită.

Mie uneia nu-mi vine să mă alătur celorlalți. Nu știu de ce. Poate din cauză că ultimele zile au fost tare ciudate, lunile astea din urmă m-au dus într-o călătorie emoțională lungă și obositoare, iar în seara asta simt cum greutatea acestor lucruri mă apasă mai mult ca niciodată. Mă rog. Nimic, dar absolut nimic pe lumea asta n-o să mă convingă să intru și eu pe ringul de dans. Stau în ultimele rânduri ale publicului, privesc spectacolul rezemată de un perete, iar după un timp mă duc la bar și-mi cumpăr un pachet de Marlboro lights. Asta arată cât de rău se prezintă situația. N-am mai fumat de câteva săptămâni; m-am reapucat abia când povestea cu Stefano a început să mă tragă și ea la fund – până atunci nu mai pusesem nici o țigară în gură de patru sau cinci ani. Încă nu sunt pregătită să aprind una, dar e bine când simți forma pachetului în buzunar, când știi că e acolo. Mai devreme sau mai târziu tot o să vreau să fumez. Simt cum se apropie nevoia.

Cam după o jumătate de oră atmosfera se schimbă, iar în clipa aceea îmi dau seama că trebuie să plec.

Se întâmplă după cum urmează: un cântec vesel și ritmat se încheie cu un sunet zglobiu al cine-lor și cu intervenția scurtă și decisă a chitarelor, după care trei dintre membrii trupei își pun jos instrumentele și se retrag în fundul scenei. Au mai rămas doi – Benjamin și chitaristul solo – iar acesta din urmă anunță piesa următoare, despre care spune că o să fie un duet. Aducă că a fost compusă de Benjamin și că se numește Peisaj marin nr. 4. Pe urmă cei doi încep să cânte și starea de spirit se modifică spectaculos. E un cântec delicat și trist – aproape primejdios de fragil – iar Benjamin se schimbă la față cu totul încă de la primele note. Se uită în jos la orga electronică, aplecat dintr-o dată deasupra ei, tensionat, introvertit și cu ochii pe jumătate închiși. Deși piesa e destul de complicată, nu trebuie să se concentreze prea mult asupra felului cum își mișcă degetele fiindcă Ți dai seama că știe pe dinafară toate ritmurile și tiparele – i s-au gravat în memorie aidoma contururilor unei povești de dragoste pe care n-ai cum s-o uiți – așa că e liber să se gândească la alte lucruri și să-și piaronească privirile în altă parte: undeva înapoi în timp, la experiența care i-a inspirat această muzică de natură să-ți frângă inima. Și firește că unii dintre oamenii aflați în local știu foarte bine care a fost sursa de inspirație. Cine a inspirat-o, mai bine zis. Dându-mi seama de lucrul ăsta, mă uit la Emily, ca să văd cum reacționează în fața muzicii – cum se adaptează acestei duble schimbări: a tonalității și a stării de spirit a soțului ei. Ei bine, nici comportamentul ei nu mai e același. Nu se mai uită adorator spre scenă. Și-a aplecat ochii în podea. Are un surâs pe chip, așa este, dar ce surâs! E de fapt ruina unui zâmbet, o relicvă fosilizată, rămasă așa din exuberanța

vremurilor de demult; acum a înghețat pe loc, inertă și nemișcată – un fel de rictus care nu face decât să scoată în evidență tristețea teribilă pe care o trădează restul chipului ei. Ajunge s-o privesc doar, ca să înțeleg că, în timp ce inima lui Benjamin a fost rănită o dată, cu mulți ani în urmă, de femeia evocată în acest cântec, inima lui Emily a fost frântă de sute sau mii de ori în toți acești ani de când e măritată cu el, zdrobită de conștiința faptului că Benjamin nu și-a revenit niciodată de pe urma acelei povești de dragoste scurte, ridicole și în același timp devastatoare, de pe când erau adolescenți. Aș risca să spun că nici măcar n-a încercat să-și revină; abia asta e lucrul dureros și de neiertat. N-are nici un interes s-o dea uitării. Nici un interes s-o facă pe Emily să se simtă și altfel decât vioara a doua. Cea pe care n-a dorit-o cu adevărat niciodată. Un premiu de consolare pentru ceva inconsolabil.

Mă uit înjur, studiez expresiile impenetrabile ale celorlalți oameni din public și mă întreb: oare chiar nu și-au dat seama la ce asistă aici și ce anume ascultă? Chiar nu aud? Chiar nu văd în lumina reflectoarelor că figura lividă a lui Emily e scăldată în lacrimi de când a început cântecul?

Nu. Sinceră să fiu, nu cred că s-au prins. Mai există o singură persoană care pare pierdută în muzica asta, fermecată deplin de ea și care dă impresia că are idee despre abisurile de pe fundul cărora a scos-o Benjamin la suprafață; iar persoana respectivă, fapt cu totul remarcabil, pare să fie Mal vina. Și-a ațintit ochii asupra lui Benjamin și și-a schimbat la rândul ei atitudinea: e montată și cu simțurile larg deschise. Până acum a stat deoparte fără să se implice și observând totul cu o privire detașată, dar îmi dau seama că piesa asta are ceva care o atinge evident. E implicată, și încă la modul pătimaș, pentru prima dată în decursul serii.

Iar asta mă face să mă întreb din nou, așa cum am mai făcut-o de câteva ori în ultimele zile: ce se petrece de fapt între ea și Benjamin?

Mă uit încă o dată la ele, la cele două femei pe care Benjamin a început (fără să-și dea seama, sunt convinsă) să le tortureze cu muzica asta și înțeleg că trebuie să ies imediat din local. Îl găsesc pe Patrick, îl trag de braț. Iar când se întoarce spre mine, îmi fac mâna pâlnie la urechea lui ca să-i spun că plec, după care stabilim să ne vedem a doua zi la el la școală. În timpul pauzei de prânz. Pe urmă o iau din loc.

Câteva minute mai târziu, stau pe buza canalului. Drumul de edec a început deja să înghețe, iar apa neagră se încrețește uneori misterios, făcând ca luminile palide care se reflectă în oglinda ei să se împrăștie în particule mici, care parcă dansează. Fumul țigării mele se încolățește în aer, iar gustul aspru pe care mi-l lasă în fundul gâtului e amar, încins și purificator.

În clipa asta am impresia că știu tot ceea ce e de știut despre lucrurile care s-au întâmplat între Benjamin și Emily în anii cât am fost plecată. Ce simplu e, în fond, să citești povestea unei vieți într-un singur moment de neatenție. Nu trebuie decât să te uiți în direcția corectă; să fii la locul potrivit la momentul potrivit. Dar dacă sunt corectă cu mine însămi, recunosc că eram deja în cunoștință de cauză. Aflasem cu doar câteva săptămâni mai devreme, în Lucea. Nu într-o cârciumă. Nu la o reuniune a vechilor iubitori de jazz. La momentul respectiv mă aflam în așa-numita gastronomie din localitate. Era

spre începutul serii, mă plimbam de una singură și chiar atunci i-am zărit pe Stefano și pe fiica lui, Annamaria, care încercau să aleagă între două soiuri de măslinae.

O întâmplare atât de banală, dacă te gândești bine. Absolut nimic neobișnuit. Bineînțeles, primul meu impuls a fost să-l abordez pe Stefano. Și de ce nu? Nu ar fi existat nici un fel de stânje-neală. Oricum trebuia să luăm prânzul împreună peste două zile. Încă nu făcusem cunoștință cu Annamaria, dar nu asta m-a ținut în loc. Lucrul care m-a oprit într-o primă fază a fost faptul că tocmai atunci încerca să sune pe cineva pe telefonul mobil. M-am hotărât să-l las să termine și abia după aceea să-i ies în față și să-l salut.

Relația dintre noi (încă o dată, asta e cuvântul corect? De fapt, nici nu cred că există unul care să descrie această situație ciudată) dura deja de trei luni. În ciuda promisiunilor, soția lui Stefano continua să-l înșele. Iar el spunea întruna că avea de gând s-o părăsească. De câte ori am vorbit despre asta, m-am ferit să-i dau vreun sfat. Nu aveam încredere în propria imparțialitate. Era în interesul meu s-o părăsească. Ba nu, o să mă exprim mai puțin neutru. Muream de nerăbdare să plece odată de lângă ea. Mi-o doream cu fiecare părticică a inimii. Dar n-am spus niciodată nimic. Situația de fapt mă adusesse în rolul fals al unui prieten, și singurul lucru pe care puteam să-l fac în calitate asta era să tac. Așa că am continuat să prânzim împreună, să bem, să avem dorințe nerostite și să schimbăm săruturile cuviincioase și lipsite de pasiune care marcau începutul și sfârșitul întâlnirilor noastre. Cât despre sentimentele care mă făceau să sufăr atât de tare, provocându-mi o durere de nevindecat, am tot încercat să pretind că nici măcar nu existau. M-am străduit să fac pe eroina. Ceea ce, la drept vorbind, a fost o tîm-penie din partea mea, deși probabil că pe ascuns mă legănam cu iluzia că într-o bună zi, în viitorul cât de cât apropiat, răbdarea mea avea să fie răsplătită miraculos.

Persoana pe care încerca s-o sune Stefano nu răspundea. L-am auzit spunându-i Annamariei „Nu, e plecată”. Iar Annamaria l-a întrebat „Și chiar nu poți să-ți aduci aminte care-i plac mai mult, tați?” Se uitau la două boluri mari cu măslinae mari și verzi, puse pe tejghea, de unde ți le luai singur, iar el continua să ezite. Numai că nu era vorba de o ezitare obișnuită. Cătuși de puțin. Nu – era cu adevărat important pentru el să-i cumpere nevestii exact măslinae care-i plăceau mai mult. Și mi-am dat seama dintr-odată că întreaga fericire a vieții lor împreună se sprijinea pe aceste mici alegeri de zi cu zi. Asta înseamnă că ezitarea aceea de o clipă m-a ajutat să văd ceea ce era de văzut cu o claritate care mi-a întors stomacul pe dos: dragostea neostoită pe care o avea pentru femeia aia, faptul că nu și-o scosese de la inimă cu toate trădările ei, iubirea pe care preferasem să sper, în săptămânile de plumb care aveau să culmineze cu momentul acesta, că într-o bună zi o va transfera asupra mea. Speranța s-a veștejit și a murit neștiută, în cel mai mic atom al timpului. Acum a fost aici, după o clipă a dispărut. Iar dispariția ei m-a îngenucheat. Când le-am întors spatele lui Stefano și fiicei lui, eram deja o altă persoană – radical diferită de cea care se plimbase atât de nepăsătoare prin gastronomia și fusese pe punctul de-a le ieși în cale. Identitatea mea se fărâmițase și se dizolvase într-o clipită. Acesta a fost rezultatul certitudinii bruște și teribile pe care am avut-o

atunci – certitudinea că Stefano nu-și va părăsi niciodată soția. Până la sfârșitul zilelor.

Măslina. Cine-ar fi crezut? Mă întreb și acum pe care le-a ales.

Mă rog.

Țigara a ars până la filtru, așa că o arunc în bezna de marmură a canalului. Frigul îmi pătrunde în oase și știu că e momentul să mă întorc la căldura și confortul camerei de hotel.

Prea multe gânduri strică.

Așezată la biroul îmbrăcat în piele de la etajul douăzeci și trei al hotelului Hyatt Regency -ultimul și cel mai bun dintre punctele mele de observație!

— Coborându-mi privirile spre luminile risipite ale acestui oraș cuprins de o vibrație nouă, atât de ocupat cu propria reconstrucție și reinventare, mă bucur că m-am dus să-l aud cum cântă pe Benjamin. Și știi de ce? Fiindcă am aflat într-o clipă neprețuită că e pierdut în continuare, că încă nu s-a smuls din mrejele trecutului, am văzut durerea pe care-o provoacă din cauza asta și mi-am dat seama că nu pot să trăiesc și eu tot așa. Iar acum nu vorbesc despre Stefano. Vorbesc -cu părere de rău, scumpa mea surioară – despre tine. Ai fost însoțitoarea mea tăcută în toți anii ăștia și cumva m-am cramponat mereu de iluzia OciWWZTli DCil că vorbele mele ar putea ajunge într-un final la tine, pentru ca acum să-mi dau seama că a venit momentul să renunț la iluzia cu pricina. Măine o să plec din hotel și o să mă mut în alt oraș, diseară o să pun în sfârșit punct acestei scrisori -o scrisoare lungă, foarte lungă, pe care nu o s-o trimit niciodată, fiindcă de fapt nici nu am cui să i-o adresez – iar după aceea o să închid agenda venețiană în care am scris-o și o s-o pun la păstrare într-un loc sigur. Poate că o s-o citească altcineva într-o bună zi. Mi-aș dori tare mult să fii tu aceea. Dar – îmi dau seama acum – tocmai dorința asta m-a făcut să nu ți-o trimit. Dorința de a ști că mă auzi. Dorința de a ști că mă citești. Dorința de a ști că ești în viață.

Trebuie s-o iau de la capăt. De la început. Ceea ce înseamnă că sunt nevoită să fac lucrul cel mai greu dintre toate – cel căruia m-am opus întruna până acum – și să renunț la speranță.

Pot să renunț?

Așa cred. Da, sunt în stare.

Sigur. Poftim. S-a aranjat.

Iar pentru asta, dragă Miriam, te roagă s-o ierți.

Sora ta iubitoare, Claire.

Oameni palizi umpleau străzile Londrei în ultima noapte a secolului douăzeci. În grupuri compacte, își croiau drum anevoie spre fluviul Tamisa, ca să caște gura îneântați la noul Ochi al Londrei și să aștepte uluitoarele focuri de artificii – așa-numitul „Rău de Foc” – pe care le promisesem autoritățile. Era aproape periculos să se îngheșuie atâta lume și lângă Whitehall și pe dig în același timp. Existaseră profeți ai răului care spuneau de câteva săptămâni că pierderile de vieți omenești erau inevitabile și că strângerea unei asemenea mulțimi nu avea cum să nu ducă la o tragedie umană. Aceiași oameni preziseseră, de și mai multă vreme, că fix la miezul nopții toate sistemele informatice din lume aveau să se prăbușească.

— Îmi pare bine că sunt aici și nu acolo, spuse Sheila Trotter. N-aș sta acolo pentru nimic în lume.

Benjamin se întrerupse din lucru, își ridică ochii și își privi mama fără să-l observe nimeni. Chiar și acum, când se apropia de șaptezeci de ani, continua să-l surprindă. Chiar prefera lucrurile așa cum erau aici, viața asta amorfă și liniștea asta de moarte, în locul atmosferei de petrecere din centrul Londrei, așa cum arăta el în această seară? Să stea toți patru în vechea cameră de zi din Rubery, în casa unde locuiseră părinții lui în ultimii patruzeci și cinci de ani, fără să-și spună un cuvânt? Ba chiar toți șase, socoti Benjamin. Dacă te gândeai și la Susan, cumnata lui, care era sus și o culca pe micuța Antonia; deși comportamentul ei nu avea oricum nimic sărbătoresc. În seara asta Susan era un ghem de resentimente, furioasă fiindcă soțul ei, Paul, fratele mai mic al lui Benjamin, nu era cu ei. Faptul că exista posibilitatea să fie văzut la televizor peste câteva minute nu părea să aibă alt efect decât s-o enerveze și mai tare.

Emily, soția lui Benjamin, tocmai se oferea să-i mai toarne mamei lui încă o jumătate de pahar de Cava.

— Haide, Sheila dragă, spunea ea, doar nu-ncepi în fiecare zi un nou mileniu, nu?

Benjamin spumegă în sinea lui la auzul acestui comentariu idiot și întinse mâna spre teancul de CD-uri puse în dreptul lui pe masă. Scoase încă un CD și-l introduse în CD writer-ul pe care-l cumpăraseră cu câteva zile în urmă. Își copia pe CD-uri tot ce avea pe computer, iar lucrul ăsta îi mânca o groază de timp. De exemplu, majoritatea fișierelor muzicale (ceea ce se strânsese în minimum cincisprezece ani de compoziții, secvențiali-zări și înregistrări) îi ocupau peste zece megabiți și erau aproape o sută cincizeci la număr.

— Chiar trebuie să lucrezi, Ben? Îl întrebă tatăl lui. Nu-mi vine să cred că nu poți să faci o pauză de câteva ore, măcar în noaptea asta.

— Las-o baltă, Colin, spuse Emily resemnată.

O face demonstrativ, atâta tot. Nu vrea să se simtă bine în noaptea asta și are grijă să ne-o arate tuturor.

— N-are nici o legătură cu asta, rosti Benjamin cu o insistență controlată și cu ochii lipiți de monitorul laptop-ului. De câte ori să-ți mai spun?

Trebuie să termin fișierele astea înainte de douășpe noaptea.

Susan coborî scările chiar atunci și se trânti pe canapea, arătând vlăguită și stresată.

— A adormit? Întrebă Sheila.

— În sfârșit. Dumnezeule, parcă-i tot mai greu. Stau cu ea de – (se uită la ceas) – trei sferturi de oră. Pur și simplu rămâne trează acolo lângă tine, turuie pe limba ei și cântă. Doar n-o fi hiperactivă, ce zici?

— Ține, spuse Emily, întinzându-i un pahar. Bea ceva.

Susan luă paharul și imediat se ridică la loc, aducându-și aminte că-i promisese lui Mark, fratele ei, că avea să-l sune înainte de miezul nopții.

— Unde ziceai că e acum? Se interesă Sheila.

— În Liberia.

Mark lucra la Reuter's și n-aveai cum să știi unde avea să fie trimis de la o lună la alta.

— Liberia? Ce chestie!

— Se pare că nu e nici o diferență de fus orar. Și ei sunt tot pe GMT. Durează doar câteva minute. Nu-ți face griji, Colin, plătesc eu convorbirea.

Colin aprobă cu un gest al mâinii, iar Susan se duse la telefonul din vestibul. Între timp, miezul nopții se apropia. La douăsprezece fără un sfert, Benjamin își scoase mobilul și sună la serviciu. Adrian, inginerul de sistem al firmei, trebuia să copieze toate fișierele din rețea. Erau peste patru mii de conturi, după aprecierea lui, iar la opt seara încă nu terminase. Însă la apelul lui Benjamin nu răspunse nimeni, așa că el deduse că treaba fusese terminată la timp. Știa că putea să se bazeze întotdeauna pe Adrian. Totuși, fiindcă se număra printre acționari, Benjamin era obligat să controleze deplina siguranță a datelor referitoare la toți clienții.

— Susan, gata, începe! Ia uită-te. II vezi pe Paul undeva?

Camerele de televiziune pătrunseseră în Millennium Dome, unde o serie de invitați de seamă – politicieni, celebriți și membri ai familiei regale – se adunaseră să aștepte bătăile Big Ben-ului. Nimeni nu știa cum, dar Paul Trotter izbutise să facă rost de o invitație în ultima clipă. Ce-i drept, nu existaseră bilete pentru soție și nici pentru fetița lui de trei ani, însă nu se lăsase descurajat. Era o ocazie prea prestigioasă ca să-și permită s-o rateze. Era cel mai tânăr parlamentar laburist dintre cei invitați și se pusese un mare accent pe acest fapt în ultima scrisoare adresată electoratului (spre neîndoielnică nedumerire a cititorilor). Părinții lui își traseră scaunele mai aproape de ecranul televizorului, străduindu-se să-l repereze.

— Hai, Benjamin, vino să te uiți și tu. O să bată de douășpe dintr-o clipă-n alta.

Benjamin se ridică fără chef, se îndreptă agale spre restul familiei și se așeză lângă soția lui. Aceasta îi puse o mână pe genunchi și-i dădu un pahar. Benjamin sorbi o înghițitură și se strâmbă. Întâmpinau noul mileniu cu Cava de la supermarket, pentru Dumnezeu. N-ar fi putut să găsească altceva mai de soi, măcar în noaptea asta? Se uită la televizor și văzu figura surzătoare a primului ministru pe care-l votase cu atâta optimism cu doi ani și jumătate în urmă, alături de alte milioane de englezi. Încerca să mimeze cxivintele din Auld hang Syne alături de regină, oferind amândoi un spectacol mai degrabă caraghios. Oare chiar nu era nimeni care să știe textul cântecului ăluia afurisit?

— Un mileniu fericit, dragule, spuse Emily, sărutându-l pe gură.

Benjamin îi întoarse sărutul, își îmbrățișa mama și tatăl, și tocmai se pregătea s-o pupe pe Susan când aceasta văzu ceva la televizor și spuse:

— Aha, uite-l!

Era Paul, bineînțeles, făcându-și loc în față printre rândurile de petrecăreți și prinzându-l de umăr pe primul ministru, în timp ce acesta se plimba printre colegii lui de partid, dând mâna cu ei și bătându-i pe spate. Paul reuși să-i susțină privirea câteva secunde, timp în care în ochii primului

ministru se citi o confuzie evidentă, dublată de neputința totală de a-l recunoaște pe celălalt.

— Bravo, Paul! Strigă Sheila în direcția televizorului. Ai ajuns unde trebuia. Ai pus piciorul.

— Futu-i! Răcni Colin și se repezi la aparat. Am uitat să bag videoul. Futu-i, futu-i futu-i!

Douăzeci de minute mai târziu, după ce cânte-cele se terminară, iar Râul de Foc se fâsâi cât se poate de dezamăgitor, se auzi telefonul. Era Lois, sora lui Benjamin, care suna din Yorkshire.

— Au avut și ei artificii în grădina din spate, raportă Colin restului familiei. Au invitat toți vecinii. Se pare că până la urmă a venit toată strada.

Se lăsă la loc în fotoliu și mai bău o gură de vin.

— Anul două mii, spuse el cu un aer mirat, oftând și umflându-și obrajii. Nu credeam c-o să-l apuc.

Sheila Trotter se duse la bucătărie să pună de ceai.

— Știi și eu? Bombăni ea pe drum, fără să se adreseze cuiva anume. Pentru mine zău dacă e vreo diferență.

Benjamin se întoarse la calculator și descoperi că deocamdată fișierele nu-i fuseseră afectate, iar calendarul trecuse la 01-01-2000 fără cea mai mică urmă de protest. Cu toate acestea, continuă să copieze documentele. În timp ce făcea acest lucru, își aminti că și cu treizeci de ani în urmă își făcea temele la aceeași masă, tot în casa asta, cu părinții lui stând în aceleași fotolii în fața televizorului. Cei care-l însoțeau atunci pe Benjamin erau fratele și sora lui, nu soția și cumnata – dar nici asta nu era o transformare radicală, nu? Nu avea deloc sentimentul că viața lui se modificase spectaculos în cele trei decenii care trecuseră.

Luă cana de ceai din mână întinsă a maică-sii și își zise: Nu, ai dreptate. Chiar nu e nici o diferență.

La momentul actual al carierei sale, Paul Trotter era secretar parlamentar privat al unui demnitar de la Home Office. Funcția se dovedea ambiguă și frustrantă. În mod tradițional, era privită ca o treaptă intermediară în drumul spre funcțiile ministeriale autentice; numai că între timp Paul se trezise cantonat într-un rol ultra-discret și limitat, care presupunea în principal asigurarea legăturii dintre ministerul lui și laburiștii neînsemnați din Parlament. Nu i se permitea să discute cu ziariștii despre chestiunile legate de propriul departament; de fapt, nu era încurajat să stea deloc de vorbă cu ei. Însă Paul nu intrase în politică pentru a lucra în spatele scenei. Avea păreri – păreri ferme, majoritatea coincizând cu punctul de vedere al partidului – și era înclinat să și le exprime ori de câte ori i se ivea prilejul. În timp ce mulți parlamentari laburiști mai tineri și mai neexperimentați intrau în pământ la vederea unui reporter sau a unui microfon, Paul dobândise deja reputația celui dispus să vorbească și de cele mai multe ori să spună ceva care merită să fie citat. Editorii ziarelor mai incisive începuseră să-l caute și să-i propună să le trimită câte un articol, iar corespondenții de presă îi solicitau mereu comentarii pe probleme care meritau să fie subiect de ziar, chiar și pe acelea (sau poate îndeosebi pe acelea) despre care nu știa mare lucru.

Totuși, Paul nu era deloc naiv. Știa că nimic nu le-ar fi plăcut mai mult ziaristilor decât să-l prindă pe picior greșit. Știa de asemenea că oamenii care-l votaseră aveau anumite așteptări de la administrația laburistă și că multe dintre propriile convingeri personale, odată exprimate sincer și în mod public, i-ar fi șocat, inoculându-le un puternic sentiment de neliniște și trădare. Trebuia să fie atent – iar treaba asta începuse deja să-l facă nerăbdător. Se scurseseră aproape trei ani din primul mandat și deja rutina vieții lui parlamentare (jumătate de săptămână în centrul Londrei, urmată de un weekend lung acasă, în mijlocul alegătorilor din Midlands, cu soția și cu fiica) începuse să-l calce pe nervi. Devenise agitat și flămând de putere – o putere rapidă și radicală. Simțea că moare încetul cu încetul, că se cufundă într-o automulțumire și o apatie prematură, și căuta ceva care să-l șocheze în toată ființa lui și să-l împingă spre o viață nouă.

În cele din urmă descoperi acel ceva, într-o joi după-amiază din februarie 2000, provenind dintr-o sursă total imprevizibilă: fratele său.

Benjamin montă scândura de călcat, în timp ce Emily se uita la televizor. Urmărea felul în care o echipă de grădinari cu înaltă calificare transforma o curte din spate mohorâtă, aflată într-o zonă urbană, într-o oază de verdeață cu șezlonguri, un grătar și o minicascadă, totul fiind amenajat pe durata unui weekend. Afară, propria lor grădină era în continuare neglijată și năpădită de bălării.

— Lasă-mă pe mine să calc ce-ți trebuie, dacă vrei, se oferi Emily.

— Nu te copilări, spuse Benjamin. Știu și eu cum se calcă o cămașă.

Nu-și propusese ca răspunsul lui să aibă aerul unei expedieri mojice, dar exact așa sună. La drept vorbind, ar fi preferat să-i calce Emily cămașa. Nici nu-i plăcea să le calce singur, nici nu prea se pricepea. Dacă ar fi ieșit într-adevăr pentru o cină d deux cu fratele său Paul, așa cum îi spusese ei, atunci ar fi lăsat-o cu dragă inimă să-i calce cămașa. Dar faptul că avea să fie și Malvina acolo și că nu-i furnizase această informație soției lui îl făcea să se simtă vinovat. În ciuda minții lui îndeobște analitice, Paul nu cercetă de ce încerca un asemenea sentiment de data asta. Era pur și simplu conștient de propria vinovăție și de faptul că s-ar fi simțit chiar mai vinovat dacă i-ar fi dat voie lui Emily să se ocupe de cămașă.

Începu să calce atent cămașa. Ori de câte ori trecea cu fierul peste una dintre mâneci, o întorcea ca să constate că pe partea cealaltă apăruseră între timp două sau trei cute care până atunci nu fuseseră acolo. Întotdeauna i se întâmpla lucrul ăsta și habar n-avea de ce.

Programul despre grădinărit se termină și urmă un spectacol culinar în care o tânără neverosimil de strălucitoare, care locuia într-o casă neverosimil de elegantă, pregătea niște mâncăruri delicioase scuturându-și părul, țuguindu-și seducător buzele spre cameră și lingându-și urmele de unt și de sos de pe degete într-un fel care lui Benjamin i se părea că seamănă atât de mult cu sexul oral, încât simți că i se scoală tocmai când își călca manșetele pentru a cincea oară. După cinci minute de preparare neverosimil de relaxată a unor caise decojite, fierte, tăvălite prin praf de fistic și umplute cu creme fraâche. Benjamin auzi semnalul de avertizare al cuptorului cu microunde: în

timpul pauzei publicitare Emily pusese la încălzit niște macaroane cu brânză cumpărate de la Marks and Spencer's, pe care acum le goli într-un bol și le consumă fără tragere de inimă, urmărind cu ochi mici și invidioși dezmățul televizat de gastronomie erotică.

Și totuși, de ce nu-i spusese? Începu să se întrebe Benjamin. Se gândi la ceea ce se întâmplase cu trei luni în urmă, la acea zi din noiembrie 1999 când Malvina se așezase la masa alăturată celei la care stătea el, în Waterstone's, pe High Street. Era aproape șapte seara, la sfârșitul unei lungi zile de muncă. Bineînțeles, la ora aceea Benjamin ar fi trebuit să fie deja acasă, lângă Emily. Numai că în seara aceea – ca de altfel în multe altele – îi spusese că avea să întârzie la serviciu. Asta nu ca să tragă chiulul de acasă și să stea câteva ore cu amanta (Benjamin n-ar fi avut pentru nimic în lume o amantă), ci ca să fure treizeci de minute în care să nu-l bată nimeni la cap, singur cu o carte și cu gândurile lui, înainte să se întoarcă acasă, la solitudinea din ce în ce mai deprimantă și apăsătoare a vieții lui domestice.

Nu stătea de mult acolo când își dădu seama că tânăra palidă și zveltă de la masa de alături voia să-i atragă atenția. Ii intercepta mereu privirea, zâmbea și se uita atât de insistent la cartea pe care o citea (o biografie a lui Debussy), încât nu peste multă vreme se ajunsese la punctul în care ar fi fost o mojiție din partea lui să nu-i spună ceva. După ce intraseră în vorbă, Benjamin aflase rapid că fata era studentă la ziaristică la universitatea din Londra și că venise la Birmingham pentru câteva zile ca să stea cu niște prieteni. Probabil că erau prieteni de nădejde, căci părea să-i viziteze destul de des. După acea primă ocazie, Malvina și Benjamin începuseră să se întâlnească (în același loc, fixând din vreme oră) cel puțin o dată la două săptămâni, iar câteodată de mai multe ori. Nu trecuse mult (pentru Benjamin, în orice caz) și întâlnirile începuseră să nu mai fie simple prilejuri de discuție între doi prieteni, ci să aibă o încărcătură mult mai intensă. În minutele de dinainte s-o vadă pe Malvina, Benjamin se simțea amețit de nerăbdare. Când erau împreună, nu era în stare niciodată să termine prăjitura sau sandvișul pe care-l comandase. Stomacul i se contracta, strâns ca într-un pumn încleștat. Nu avea nici cea mai vagă idee dacă și ea se simțea la fel. Așa ar fi fost normal, căci altminteri de ce l-ar fi abordat din capul locului? Ce-i drept, încărunțise, începuseră să i se lase fălcile, avea o burtă care creștea din ce în ce mai mult, părând să lucreze după un orar ciudat și doar de ea știut, fără să aibă nici o legătură cu cantitatea de mâncare pe care o consuma. Oare asta însemna că nu avea să mai fie niciodată atrăgător pentru femei? Oricum, exista ceva care îl îngrijora mai mult decât propria-i aparență: un fel de aură a eșecului și a dezamăgirii, pe care o simțea asupra-i de o vreme încoace, cu care prietenii lui se obișnuiseră, din câte observase, dar despre care era convins că avea să-i sară în ochi oricând nou-venit care ar fi intrat întâmplător în vorbă cu el. Și totuși -într-un mod cu totul uimitor – Malvina nu părea să-și dea seama. Se întorcea mereu la el. Încă nu-i refuzase nici o invitație la o cafea sau la un pahar. Ba chiar își făcuse apariția la concertul de reunire a trupei lui, înaintea Crăciunului, la The Glass and Bottle.

Oare ce anume din felul lui de-a fi o interesa atât de mult? Se simți obligat să se întrebe. Încă nu reușise să dea un răspuns convingător, nici chiar

după numeroasele ore pe care Malvina le petrecuse cu el, cu o atenție aparent neclintită, în timp ce el vorbea despre cariera de douăzeci de ani din contabilitate, despre mult mai scurta și intermitenta carieră muzicală din anii 1980 și despre (într-un fel, cel mai mare secret dintre toate) romanul la care lucrase în toată perioada aceea, întins acum pe câteva mii de pagini, fără ca autorul lui să se simtă mai aproape de final decât atunci când scrisese primul rând. I se părea că Malvina avea un apetit insașiabil pentru aceste detalii personale; în schimb, lăsa la rândul ei să-i scape câte o dezvăluire, ca de pildă informația că și ea aspira să devină scriitoare, având o culegere tot mai mare de poezii și de povestiri nepublicate. Benjamin întrebase – inevitabil – dacă avea să-i dea voie să se uite măcar peste câteva dintre ele; însă deocamdată Malvina (poate că la fel de inevitabil) nu dăduse curs rugăminții. Probabil că era timidă, atâta tot; dar în orice caz, motivul lui Benjamin nu fusese curiozitatea. Chiar voia s-o ajute în orice fel s-ar fi putut. Într-un colț al minții lui se aflase întotdeauna – nerostită, poate chiar nerecunoscută – temerea că aceste întâlniri minunate, care îi transformaseră viața în ultimele luni, puteau să se încheie în orice clipă. Cu cât o ajuta mai mult și cu cât îi făcea servicii mai mari, cu atât creșteau șansele să-i devină indispensabil, iar Benjamin credea că toate aceste lucruri laolaltă aveau să micșoreze probabilitatea ca într-o bună zi Malvina să se plictisească de el. În cele din urmă, acesta fusese de fapt motivul pentru care se oferise să-i facă la un moment dat cunoștință cu Paul.

Proiectul din anul doi al Malvinei la universitate era o lucrare de douăzeci de mii de cuvinte despre relația dintre noul laborism și media. Era un subiect mare, ba chiar peste puterile ei, după cum începuse el să bănuiască. Benjamin mai știa că fata rămăsese deja în urmă; îi sesiza panica din glas ori de câte ori aducea vorba despre lucrare. Și chiar dacă nu era deloc practic să-i sugereze, de pildă (cum ar fi făcut-o cu dragă inimă), că putea să-i scrie el proiectul, bineînțeles că era dispus să-i acorde un alt fel de ajutor practic, sub forma accesului direct la una dintre vedetele în plină ascensiune ale noului laborism. Adică posibilitatea, de care nu mai beneficia nici un alt coleg, de a merge direct la sursă.

— Sunt obligat? Se plânsese Paul, de îndată ce Benjamin îi formulase rugămintea la telefon.

— Nu, firește că nu ești obligat, spusese Benjamin. Dar n-ar însemna decât două ore din timpul tău. Mă gândeam să luăm masa toți trei, cu prima ocazie când mai ajungeți amândoi în Birmingham. Am putea să ieșim în oraș și să ne simțim bine, nimic mai mult.

La care Paul întrebase, după o scurtă pauză:

— E frumușică?

Benjamin se gândi preț de o clipă, iar apoi răspunse:

— Da.

Era o simplă constatare. Ba chiar una eufemistică. Lui Benjamin nu-i trecuse niciodată prin cap că întrebarea fratelui său ar fi putut fi și altfel decât neutră și neînsemnata, cu atât mai mult cu cât Paul era însurat și avea o fiică tânără și drăguță.

Pe de altă parte, și Benjamin era însurat și încă nu-i suflase o vorbă lui Emily despre Malvina. Iar în seara asta, când se auzi soneria de la intrare, i se păru dintr-odată mai important decât oricând ca soția lui să nu afle nimic despre această prietenie nouă și nici măcar să nu știe de existența Malvinei.

Cu mintea pradă acestui gând, Benjamin dădu fuga și deschise ușa.

— Doar n-o să mergi cu vechitura aia de cămașă, nu? Îl întrebă imediat fratele lui, îmbrăcat cu un costum Oswald Boetang de comandă.

— Tocmai îmi călcam o alta. Intră.

Chiar când fratele lui trecu pragul, Benjamin îi șopti ca un suflor versat:

— Ține minte, Paul: nu ne-ntâlnim cu nimeni în seara asta.

— Aha.

Dezamăgirea lui Paul părea de-a dreptul palpabilă.

— Păi, parcă tocmai asta era ideea. Credeam că femeia vrea să mă cunoască.

— Chiar vrea.

— Și când anume?

— În seara asta.

— Dar adineauri ai spus că nu ne-ntâlnim cu nimeni în seara asta.

— Nu ne-ntâlnim. Dar ne-ntâlnim. Te-ai prins?

— Nu, deloc.

— Emily nu știe.

— Ce nu știe?

— Că vine cu noi la masă.

— Emily vine cu noi la masă? Splendid. Dar de ce nu știe?

— Nu – Malvina vine cu noi la masă, nu Emily. Dar ea nu știe.

— Nu știe că nu vine cu noi la masă? Adică. Crede că vine?

— Fii atent. Emily nu știe.

Paul își împinse fratele și se enervă.

— Benjamin, n-am timp de șaradele astea. Vin după patruzeci și cinci de minute oribile cu ai mei și mi se pare tot mai clar că în familia noastră au fost destule cazuri de nebunie și că tu ești ultimul moștenitor. Hotărăște-te, mergem la masă sau nu?

Intrară în camera de zi, iar Benjamin își termină de călcat cămașa. Preț de câteva clipe Paul încercă să schimbe niște banalități cu Emily, după care se așeză lângă ea pe canapea și tăcu, uitân-du-se la zeița culinară care decojea o banană cu niște degete languroase, morfolindu-i apoi vârful cu buzele ei cărnoase, dusă cu totul pe gânduri. „Doamne, ce mi-ar plăcea să i-o trag”, murmură el după o vreme. Nu era clar dacă rostise cu adevărat cuvintele astea sau nu.

În mașină, în drum spre localul Le Petit Blanc din Brindley Place, Benjamin îl întrebă:

— De ce a fost un chin atât de mare să-i vezi pe mama și pe tata?

— Tu ai mai fost pe la ei în ultimul timp?

— Mă duc în fiecare săptămână, spuse Benjamin, sesizându-și automulțumirea din voce și tresărind în fața ei.

— Și nu crezi c-au început să se comporte ciudat? Sau așa au fost dintotdeauna? Când i-am spus lui tata că o să luăm masa în oraș în seara asta, știi ce mi-a zis? „Fii atent la găști.”

Benjamin se încruntă.

— Găști? Cefei de găști?

— Habar n-am. N-a spus. Dar era convins că dacă o să mergem în centrul orașului joi seara, o să fim prinși în ambuscadă de niște găști – el singur știe de care. A luat-o razna.

— Sunt bătrâni, atâta tot, zise Benjamin. Sunt bătrâni și nu mai ies din casă. Ar trebui să-i lași în pace.

Paul mormăi și pe urmă tăcu. De obicei era un șofer nerăbdător, dispus să treacă pe roșu și să le facă semn cu farurile tuturor celor care nu mergeau destul de repede, dar în seara asta nu părea din cale-afară de concentrat. Conducea cu o mână pe volan, iar pe cealaltă și-o ținea aproape de gură, mușcându-și-o din când în când. Benjamin recunoscuse gestul din copilărie: era un semn de neliniște și de preocupare.

— Totul e-n regulă, Paul?

— Poftim? A, da, e bine.

— Susan e-n formă?

— Așa părea.

— Am crezut că. Tot am impresia că te roade ceva.

Paul întoarse capul pe jumătate și își privi fratele. Era greu de spus dacă era recunoscător pentru grija lui Benjamin sau indispus de faptul că propria stinghereală se dovedea atât de vizibilă.

— A, un fleac. M-a încolțit un ziarist pe holul.

Camerei după-amiază, atâta tot. M-a întrebat ceva despre Railtrack și. Mă rog, nu m-am gândit destul înainte să răspund. Cred că am zbârcit-o.

În după-amiază aceea presa fusese informată că răspunderea pentru siguranța transportului feroviar avea să aparțină celor de la Railtrack -o firmă privată – și nu unui organism independent, care să aibă răspundere publică, așa cum ceruseră o mulțime de critici ai acestei inițiative, în linii mari, Paul era de acord cu ideea (toate instinctele lui politice îl făceau să incline spre sectorul privat) și fusese bucuros să facă o declarație oficială în acest sens, convins că asta avea să-l ajute să le intre pe sub piele conducătorilor partidului. Cu toate acestea, se părea că era posibil să fi sărit peste cal.

— S-a dovedit că oamenii cei mai vehemenți sunt cei cărora le-a murit cineva din familie în accidentul de cale ferată de la Paddington, spuse el. După părerea lor, nu ajunge.

— Era de așteptat.

— Mă rog, sigur că sunt neconsolați. E cât se poate de normal. Dar nu te-ajută cu nimic dacă te-apuci și spui că tot ce se întâmplă rău e din cauza guvernului. Am început să trăim într-o cultură a vinovăției, nu crezi? Am luat ce era mai rău de la americani.

— Ce-ai spus de fapt? Întrebă Benjamin.

— Era un tip de la Mirror, explică Paul. A venit la mine și m-a întrebat: „Ce aveți să le transmiteți familiilor îndoliate în urma accidentului de la

Paddington, care consideră această decizie o insultă la adresa celor dispăruți?” în primul rând am spus că le respect suferința și așa mai departe, dar bineînțeles că tocmai chestia asta ziaristul a tăiat-o. Și mi-am dat seama imediat ce anume o să citeze – ultimul lucru pe care l-am zis. „Cei care vor să acumuleze capital din viețile oamenilor ar trebui să-și facă un examen de conștiință.”

— Adică rudele?

— Nu, nici vorbă. M-am referit la cei care or să deturneze emoțiile rudelor și or să le folosească în scopuri politice. La asta m-am referit.

Benjamin plescăi din buze.

— Prea subtil. Lumea o să creadă ca ești un ticălos nepăsător și fără suflet, nimic mai mult.

— Știu. Futu-i, mormăi Paul ca pentru sine. Uitându-se pe geam la ceea ce era pe vremuri cinematograful ABC de pe Bristol Road, dar care fusese transformat cu destui ani în urmă într-un McDonald's drive-thru. Oricum, spune-mi două vorbe despre femeia asta cu care ne întâlnim. O să mă binedispună?

— O cheamă Malvina. E foarte isteată. Din câte mi-ara dat seama, își împarte timpul între Birmingham și Londra. Nu vrea decât să discute cu tine despre relația pe care-o ai cu ziaristii, așa cred. Niște informații care s-o ajute să-și facă lucrarea de doctorat.

— Mda, zise Paul posac. Nici n-ar fi putut să-și aleagă o zi mai bună.

Amintindu-și ceva mai târziu de cele petrecute în seara aceea, Benjamin își dădu seama că fusese o prostie din partea lui să nu prevadă schimbarea observată la Malvina. Era atât de familiarizat -atât de slcâitor de familiarizat – cu fratele lui mai tânăr, încât nu se putea obișnui cu ideea că în prezent Paul era o vedetă pentru majoritatea oamenilor și că întâlnirea cu el era un eveniment, o ocazie pentru care te îmbrăcai la patru ace. Când sosiră la Le Blanc și o găsiră pe Malvina așteptându-i deja la masa de trei persoane de lângă fereastră, lui Benjamin i se tăie răsuflarea pentru o clipă, uluit și redus la tăcere de frumusețea ei. O mai văzuse fardată și în alte dați, firește, dar niciodată cu atâta stil și bun-gust; niciodată cu părul într-o dezordine atât de calculată; și niciodată, dacă nu se înșela foarte tare, cu o fustă chiar atât de scurtă și atât de indecentă ca aceasta. Benjamin o sărută pe obrazul parfumat – cu câtă intensitate anticipase momentul, dar cât de repede trecuse – după care se întoarse ca să-și prezinte fratele și văzu că Paul îi luase deja mina atât de respectuos și de tandru, încât la început Benjamin crezu că avea să i-o sărute în loc să i-o strângă.

Urmări felul cum li se întâlnește ochii și cât de abrupt se uitară amândoi în altă parte. Observă modul în care Paul își strânse nodul cravatei, iar Malvina își netezi fusta înainte de-a se așeza. I se făcu inima cât un purice. În aceeași clipă se trezi întrebându-se dacă nu cumva comisese una dintre cele mai grave greșeli din viață.

Cât timp Benjamin își tatona primul fel de mâncare – salată de pui thailandez cu papaya verde și boabe de muștar – Paul începu să-i povestească Malvinei, pe un ton agreabil și autoironic, despre remarcă nesocotită pe care o

făcuse în după-amiaza aceea în prezența unui ziarist; nu după mult timp ajunse să vorbească în linii mari despre codependența incomodă, din punctul lui de vedere, dintre guvern, presa scrisă și audiovizual. Benjamin mai auzise o bună parte din toate astea, dar în seara asta era frapat de tonul competent și autoritar al vocii lui Paul. În plus, observă că în ultima vreme fratele lui avea o anume strălucire – una care provenea din pute: e, fie și din puterea mărunță pe care o emana funcția lui actuală. Malvina ascultă, aprobă din cap și de câteva ori își notă ceva în agendă. La început vorbi foarte puțin și păru oarecum umilită la gândul că Paul își pierdea timpul explicându-i aceste lucruri. Când Paul ajunse la felul doi – file pane de biban cu zucchini, anason și sauce verge – Benjamin își dădu seama că echilibrul începuse să se modifice ușor. Malvina devenise mai vorbăreață, iar Paul nu se mai limita la oferirea informațiilor; începuse să pună întrebări și să-i ceară părerea cu privire la diverse lucruri, fiind evident că tânăra era pe cât de surprinsă, pe atât de măgulită. Cât despre Benjamin, se retrăsese deja într-o tăcere ursuză, din care nu catadicsi să iasă nici la desert. Umblând fără chef cu lingurița printr-o passion fruit brulee, observă felul în care cei doi împărțiră același desert, respectiv ciocolat mi-cuit cu creme anglaise caldă, din care mâncară pe rând cu aceeași linguriță cu mâner lung. În acel moment își dădu seama, simțind certitudinea ca pe un ghem în stomac, de un lucru pe care l-ar fi considerat de neconceput cu doar câteva ore mai devreme: o pierduse deja pe Malvina. O pierduse! Dar oare în ce sens o avusese? În sensul, presupuse el, că atâta timp cât acele ambigue întâlniri săptămânale continuaseră, cel puțin fusese în stare să fantazeze în privința ei, să încropească o viziune potrivit căreia această prietenie ar fi putut, cine știe prin ce miracol (Benjamin credea cu fermitate în miracole), să se preschimbe în altceva, să devină explozivă. Deocamdată nu se sinchisese de amănunte; nu ajunsesese până la a-și închipui durerea pe care putea să i-o provoace lui Emily – și sieși – dacă pășea în continuare pe acest drum al trădării. Totul începuse ca o fantezie și probabil că așa ar fi și rămas. Dar Benjamin trăia pentru propriile fantezii – asta făcuse toată viața. Erau la fel de solide pentru el cum erau contururile zilei de muncă sau drumul săptămânal la supermarket; și i se părea frustrant – frustrant și crud – să i se confişte până și aceste palide închipuiri. Simți tentaculele disperării încolăcindu-i trupul și în același timp o ură familiară la adresa fratelui său i se strecură în oase.

— Bun, din câte-mi dau seama, spuse Paul, lucrul pe care încerci să-l susții este că discursul politic a devenit un fel de teatru de luptă în care sensul cuvintelor e disputat și disecat zi de zi, pe de o parte de politicieni, pe de alta de ziariști.

— Da. Și asta din cauză că politicienii au ajuns să fie atât de atenți la ceea ce spun, iar declarațiile politice au devenit atât de boante, încât la ora actuală e de datoria ziariștilor să creeze sensuri din cuvintele care le sunt oferite. Nu mai contează ceea ce spuneți voi, politicienii, ci felul în care vă sunt interpretate declarațiile.

Paul se încruntă și linse ultimele urme de ciocolată lichidă de pe dosul linguriței.

— Cred că ești prea cinică, zise el. Cuvintele au sensuri – sensuri fixe – pe care nu poți să le schimbi. Uneori mi-aș dori să poți. Cum să-ți spun, uită-te la ce i-am zis tipului de la Mirror după-masă: „Cei care vor să acumuleze capital din viețile oamenilor ar trebui să-și facă un examen de conștiință”. N-ai cum să ieși din chestia asta, nu? Oricum o prezinți, tot o să sune urât.

— În regulă, spuse Malvina, dar dacă ai pretinde că ți s-au scos cuvintele din context?

— Cum să fac una ca asta?

— Spunând că n-ai vorbit deloc despre familiile victimelor. N-ai făcut – ca unul care sprijină în general privatizarea căilor ferate – decât să tragi un semnal de alarmă la adresa noilor companii feroviare, spunându-le să nu transforme viețile omenești în surse de „capital” prin plasarea profitului mai presus de siguranță. Astfel încât ei sunt cei care ar trebui să-și facă un examen de conștiință.

Malvina îi zâmbi, iar surâsul ei era deopotrivă glumeț și provocator.

— Ce părere ai?

Paul o privi uimit. Nu prea îi înțelesese argumentul, dar într-un fel reușise deja să-l facă să se simtă mai bine în legătură cu gafa din cursul după-amiezii, iar el avu impresia că începe să scape de sub povara uriașă a neliniștii.

— Tocmai asta-i partea isteață a cuvântului pe care l-ai folosit, continuă Malvina. „Capital.”

Fiindcă asta-i pericolul, nu? Ca oamenii să înceapă să vadă totul în funcție de bani. A fost o folosire a limbajului extrem de isteață. Și extrem de ironică, adăugă ea, arborând din nou zâmbetul acela. Chiar ai fost ironic, nu?

Paul încuviință încet din cap, fără să-și desprindă ochii de ai ei.

— Ironia e foarte modernă, îl asigură Malvina.

Foarte actuală. Vezi tu, nu mai trebuie să explici atât de clar ce anume vrei să spui. Tocmai în asta constă frumusețea.

Paul rămase tăcut și nemișcat câteva clipe, vrăjit de cuvintele, de siguranța și de nemișcarea ei. De tinerețea ei. Pe urmă spuse:

— Malvina, vrei să lucrezi pentru mine?

Tânăra râse neîncrezătoare.

— Să lucrez pentru tine? Cum? Sunt doar studentă.

— Ar fi doar o zi pe săptămână. Două zile, cel mult. Ai putea să fii. (căută în minte o formulă convenabilă) consilierul meu de presă.

— Vai, Paul, nu fi naiv, spuse ea, uitându-se în altă parte și roșind. N-am experiență.

— N-am nevoie de cineva cu experiență. Am nevoie de cineva cu un ochi proaspăt.

— La ce-ți trebuie un consilier de presă?

— Fiindcă nu mă descurc fără presă, dar nici n-o înțeleg. Tu în schimb o înțelegi. Și chiar ai putea să mă ajuți. Ai putea să funcționezi ca un fel de Tampon, ca un canal de legătură între.

Se întrerupse, iar Benjamin murmură:

— Sunt doi termeni diametral opuși.

Paul și Malvina se uitară amândoi la el – vorbise pentru prima dată în ultimele douăzeci de minute – iar el explică:

— Tamponul și canalul de legătură. Sunt diametral opuse. Nu poți să fii și tampon, și canal.

— N-ai auzit? Îl întrebă Paul. Cuvintele pot să însemne ceea ce vrem noi să însemne. În epoca ironiei.

Paul se oferă s-o ducă pe Malvina până la New Street Station, la timp pentru ultimul tren spre Londra. Luă nota de plată de la restaurant și o achită discret și rapid, cât timp Malvina se duse la toaletă.

— Ce Dumnezeu pui la cale, Paul? Șuieră Benjamin, în timp ce o așteptau la ieșirea din restaurant. Nu poți s-o angajezi.

— De ce nu? Pot să obțin subvenție pentru așa ceva.

— Știi câți ani are?

— Ce legătură are asta cu toate celelalte? Tu știi?

Benjamin trebui să admită că nu știa nici el – era unul dintre numeroasele lucruri pe care nu le cunoștea despre Malvina. În orice caz, îi trecu prin minte, privind-o cum se urca în mașina lui Paul, în față, lângă el, că diferența de vârstă dintre ei nici măcar nu părea atât de mare. Paul nu își arăta deloc cei treizeci și cinci de ani, iar Malvina părea. Mă rog, fără vârstă, în seara asta. Alcătuiau o pereche frumoasă, recunoscute el, deși nu-i convenea deloc.

Fereastra BMW-ului negru și strălucitor al lui Paul coborî fără un sunet, iar Malvina își ridică ochii spre el.

— Ne vedem curând, spuse ea afectuos, deși de data asta nu se sărutară.

— Fruntea și drâmba sus, Marcel, zise Paul, căruia de câțiva ani îi plăcea la nebunie să-și enerveze fratele prezentându-l diverșilor oameni drept „răspunsul lui Rubery la Proust”.

Benjamin îi aruncă o privire dușmănoasă și spuse înciudat:

— Așa o să fac.

Apoi adăugă, ca replică de despărțire – cea mai bună care îi veni în minte:

— Salutări nevesti-tii și fiică-tii.

Paul dădu din cap – impenetrabil, ca întotdeauna – și mașina o luă din loc, cu un scrâșnet al cauciucurilor pe asfalt și cu Malvina înăuntru.

Ploaia începu să cadă în timp ce Benjamin porni agale spre stațiile de autobuz de pe Navigation Street.

La jumătatea lui Lambeth Bridge, Paul frână, se redresa punându-și un picior pe bordură și se opri câteva clipe, să-și tragă răsuflarea. Mușchii coapselor îi pulsau din cauza unei dureri surde, ca urmare a efortului neobișnuit de a merge aproape doi kilometri și jumătate cu bicicleta. După câteva secunde, smuci de bicicletă întorcând-o cu nouăzeci de grade și pedală în direcția părții estice a podului. Tocmai când se dădea jos din șaua, o femeie aflată la volanul unui vehicul verde închis, mai potrivit pentru transportul pachetelor cu alimente de strictă necesitate pe drumurile pline de neprevăzut dintre Mazar-e Sharif și Kabul decât pentru plimbarea unei familii bine situate, compusă din trei persoane, până la Tesco-ul din localitate și înapoi, așa cum părea să fie cazul în seara asta, claxona furioasă, trăgând cu forță de volan, cu

telefonul mobil în mână, și ratându-l pe Paul la numai câțiva centimetri. Acesta nici nu observă, fiindcă își dăduse deja seama că experiențele cvasimortale ajunseseră un lucru obișnuit în centrul Londrei, unde șoferii și bicicliștii trăiau într-o permanentă stare de război nedeclarat. În plus, întâmplarea avea să fie prezentată într-o rubrică nouă, „Confesiunile unui parlamentar pe bicicletă”, pe care Malvina plănuia să i-o propună săptămâna următoare editorului uneia dintre revistele cu difuzare gratuită la metrou în fiecare dimineață, își lua foarte în serios noua însărcinare, iar aceasta era doar una dintre ideile pe care i le prezentase lui Paul cu câteva zile mai devreme. O alta era că Paul trebuia să apară la televizor, la una dintre emisiunile-concurs cu profil satiric și cu o audiență foarte ridicată; din câte se părea, îl cunoștea pe unul dintre producători și avea de gând să-i supună atenției acest proiect cât mai curând cu putință. Deja se dovedea mult mai eficientă și mai utilă decât și-ar fi închipuit Paul.

Acesta își urcă bicicleta pe trotuar și o rezemă de balustrada podului. Sprijinindu-și coatele de parapet și cu bărbia în mâini, admiră pentru un timp priveliștea care nu înceta să-l farmece: în stânga Palatul Westminster, luminat și îmbelșugat, a cărui imagine reflectată arunca o lumină aurie pe suprafața neagră și metalică a Tamisei adormite, iar în dreapta ultimul răcnet al arhitecturii, London Eye, mai temerar, mai lucios și mai mare decât toate construcțiile din jur, imprimând pe oglinda fluviului ochiuri albastre de neon și pre-schimbând întregul peisaj citadin cu o insolență dezinvoltă. Unul dintre edificii reprezenta tradiția și continuitatea – lucrurile față de care Paul avea cele mai intense suspiciuni. Celălalt simboliza – ce? Avea o inutilitate sublimă. Era de fapt o mașinărie, o mașinărie perfectă, care făcea bani și le prezenta oamenilor perspective noi asupra unui lucru despre care toată lumea știa deja că se găsea acolo. Roata și palatul se măsurau stând față în față, coexistând deocamdată, împărțindu-și ascendentul pe care-l aveau asupra acestei părți a Londrei, prin intermediul unui armistițiu suprarealist, incomod și totuși frumos. Iar Paul stătea pe podul dintre ele, simțind un fior de exuberanță, având sentimentul copleșitor că pornise în viață pe drumul care trebuia ales, care îl dusesese în cele din urmă în acest loc și în acest moment. Aici era de el.

Doug Anderton îl aștepta la o masă din colț a unui restaurant de lângă Westminster specializat în bucătărie anglo-indiană. Până nu demult, clădirea restaurantului găzduise secția de împrumuturi a unei biblioteci, iar pereții de la mezanin erau în continuare acoperiți de cărți, astfel încât mesenii, răsfățați deja de aerul exclusivist generat de prețurile extrem de mari, aveau ocazia să experimenteze un alt frisson ilicit la gândul că mâncau într-un spațiu care odinioară își deschisese ușile publicului larg, conform unui ideal de democrație care astăzi era caraghios de învechit. Doug studia paginile de opinii ale unuia dintre concurenții în format mare, cu o încruntătură care denota fie concentrare, fie un dispreț invidios – era greu să-ți dai seama ce anume – în timp ce sorbea dintr-un Bellini cu ananas. Uniforma lui voit proletară, compusă dintr-o haină de blugi, tricou și jeansi nu reușea să schimbe impresia că se simțea ca la el acasă într-un asemenea mediu.

— Doug, spuse Paul, întinzându-i mâna cu un zâmbet cald.

Doug își împături ziarul și-i strânse mâna scurt.

— Salut, Trotter, răspuse el.

— Trotter? Făcu Paul, așezându-se vizavi de el și părând decis să rămână jovial. N-aș spune că sună foarte prietenos, după douăzeci și unu de ani, nu?

— Ai întârziat zece minute, punctă Doug. Ai avut probleme cu parcatul?

— Am. Venit cu bicicleta, zise Paul, turnân-du-și un pahar mare de apă plată dintr-o sticlă pentru care aveau să plătească mai mult decât salariul minim pe oră introdus recent de noul laborism. De câțva timp merg peste tot cu bicicleta. Malvina spune că-mi face bine.

Doug râse.

— Deja te-a trecut pe-un stil de viață sănătos, ai? Dar parcă pe nevastă-ta o chema Susan.

— Corect. N-are a face cu sănătatea. Malvina e consilierul meu de presă. Ai vorbit cu ea la telefon.

— A, da. Bineînțeles. Cum de-am putut să uit? Și zici că e. consilier de presă, spuse Doug, lungind cuvintele cât de mult putu. Auzi, hai să comandăm ceva și să trecem regejor peste tatonărice-ai făcut în ultimii douăzeci de ani și alte alea. Pe urmă putem în fine să băgăm ceva la ghiozdan.

— Nici n-ar fi atât de multe de spus, nu? Întrebă Paul, punând mâna pe un meniu. Ți-am urmărit cariera cu mare atenție. Și sunt sigur că și tu pe a mea.

— Mă rog, am făcut o referire oblică la tine într-un mic discurs pe care l-am ținut pe Malul de Sud acum câteva luni, zise Doug. Dar n-aș prea spune că mi-ai apărut în minte în ultimii ani. De fapt, cred că nu m-am mai gândit deloc la tine până când nu te-am văzut în seara alegerilor din 1997, expediind un foarte distins ministru conservator în hăul uitării politice și dând impresia că tocmai avusesese parte de cel mai mare șoc al vieții.

— Doar nu crezi porcăriile alea de doi bani, cum că nu mă așteptam să fiu ales, nu? Știi că ai scris-o atunci, dar. Haida-de. Dă-mi ceva mai mult credit.

— Ce face fratele tău? Se interesă Doug, în loc să-i răspundă.

— A, Benjamin e bine. (Era greu să spui dacă Paul credea într-adevăr așa ceva sau dacă încerca pur și simplu să se autoconvingă de acest lucru.) Știi ceva? Adevărata lui problemă e că este extrem de fericit, dar nu-și permite s-o recunoască. Îi convine că nu e publicat. Îi convine și că nu i se joacă piesele. Chiar îi place să fie contabil. Nimic nu-l mulțumește mai mult decât autoipostazierea într-un fel de Emile Zola al sistemului în partidă dublă. Faptul că restul lumii refuză să-l recunoască nu face decât să confere situației un gust și mai picant.

— Hmm., făcu Doug, nu foarte convins de aceste argumente. Mă rog, eu nu-l cunosc atât de bine ca tine, bineînțeles. Dar dacă m-ai fi întrebat, aș fi spus că are o căsnicie nefericită, nu-i place că nu are copii și e complet neîmplinit pe plan profesional și creator. Și Lois?

Paul îi furniza rapid câteva detalii – că Lois trăia în continuare în York, era tot bibliotecară la universitate, măritată tot cu Christopher – dând de înțeles din ce în ce mai clar că viața fratelui și a surorii lui îl plectiseau aproape până la

dezgust. Când observă că și Doug se străduia din răspuțeri să-și reprime un căscat, spuse:

— Știu. Frățiorii mei nu sunt chiar cei mai seducători oameni din lume, nu? Te-apucă somnul doar când te gândești la ei.

— Nu-i asta, zise Doug, frecându-se la ochi. Mai avem un băiat, Ranulph. Are cinci luni. M-a ținut treaz jumătate din noapte.

— Felicitări, rosti Paul. Mai mult ca să-și facă datoria.

— Vezi tu, Frankie a mai vrut unul, E vorba de.

— Soția ta. Știu. Onorabila Francesca Gifford. Fiică a lordului și a lui Lady Gifford din Shoscombe, Cheltenham and Brasenose College, Oxford. Am căutat-o în Debrett's azi după-masă.

Se uită la Doug cu o perfidie indefinibilă în priviri.

— A mai fost măritată, nu?

— Îhî.

— S-au despărțit de comun acord?

— Ce-i ăsta, interviu?

De câteva clipe Doug se prefăcea că studiază lista de băuturi. O puse pe masă, părănd să conchidă că dacă tot trebuia să petreacă două-trei ore în compania lui Paul, păi atunci măcar să profite.

— În principal, și-a părăsit primul soț fiindcă tipul nu mai voia copii. Se săturase de toată povestea cu crescutul plozilor, în timp ce ei încă îi plăcea, habar n-am de ce. De fapt îi place tot pro cesul de la un cap la altul. Ii place să fie gravidă.

Am impresia că nici măcar travaliul n-o deranjează prea tare. Ii place tot ce se-ntâmplă după aceea.

Vizitele pe care i le face moașa. Îmbăierea, schim batul scutecelor. Toată recuzita – mergătorul, căruțul, țarcul, sticlele, sterilizatoarele. Îi plac la nebunie cheștiile astea. Își petrece jumătate din orele în care e trează dând țâță – cuplată la aparatul ăsta de muls care o face să semene cu o vacă premiată.

Își miji ochii, ca și cum i-ar fi fost greu să-și scoată această imagine din minte.

— Mă face să am o cu totul altă atitudine față de sinii ei, recunosc.

— Acum câți are?

— Păi. Doi, ca toată lumea.

— Mă refeream la copii.

— A. În total, patru. Doi băieți, două fete. Toți stau la noi. Plus dacă, normal.

Reflecțiile de acest gen asupra actualului său menage îl deprimau invariabil pe Doug, sau în orice caz îl făceau să simtă un fel de vinovăție obscură. Poate că era din cauza faptului că se gândea la mama lui, rămasă văduvă și trăind în continuare singură în Rednal, sau din cauză că părea atât de mică și pierdută ori de câte ori Doug reușea s-o convingă pe Francesca să-i dea voie să stea câteva zile cu ei. Se descotorosi nervos de aceste gânduri.

— Iar Antonia a ta probabil că are – cât? Trei ani?

— Exact. Ai o memorie ca un burete.

— E și greu să uiți un copil care a fost botezat după conducătorul partidului și a jucat un rol atât de important în alegeri pe vremea când avea doar câteva luni. Cred că în luna aia ați fost cu ea la vizite din casă în casă, mai rău decât poștașul.

Paul scoase un oftat plictisit.

— Nu a fost botezată după Tony. Asta-i tot o bazaconie scornită de voi, ziaristii, spuse el, adău gând imediat: Uite ce-i, Douglas, dacă ai de gând să fii cinic și ostil cu mine toată seara, zău nu cred că mai are rost s-o ținem așa.

— Nici nu sunt foarte sigur că am înțeles motivul întâlnirii, zise Doug. Chiar așa, de ce m-ai invitat aici de fapt?

Iar Paul se strădui să-i explice. Malvina îl făcuse să-și dea seama, spuse el, că dacă voia să-și îmbunătățească imaginea în presă, trebuia să înceapă să închege prietenii cu ziaristii care-l priveau cu ochi buni. Și ce putea fi mai firesc decât să se revadă cu cineva care se impusese drept unul dintre cei mai avizați comentatori politici din țară și care jucase un rol atât de important pentru el pe vremea când fuseseră colegi de școală, în zilele îndepărtate și înduioșător de inocente de la sfârșitul anilor 1970?

— Dar la școală nu puteam să ne suferim, ' spuse Doug, punând imediat degetul pe singurul punct vulnerabil al întregii propuneri.

— Nu prea cred, zise Paul, încruntându-se și făcând o figură șocată. Chiar așa?

— Bineînțeles. În primul rând că pe tine nu putea să te sufere nimeni – asta nu se poate să n-o ții minte.

— Zău? Și de ce, mă rog?

— Fiindcă eram convingși cu toții că erai o mică secătură cu apucături de dreapta.

— Bine, fie – dar n-a fost nimic personal. Iar asta înseamnă că încă putem fi prieteni, chiar și acum, după douăzeci de ani, nu-i așa?

Doug se scarpină în cap, derutat evident de direcția pe care o lua conversația lor.

— Paul, să știi că ai rămas la fel de ciudat și după toți anii ăștia. Cum adică, „prieteni”? În ce fel am putea noi doi să fim prieteni? Și în ce-ar consta o asemenea prietenie?

— Păi., zise Paul, având deja răspunsul la această întrebare, Malvina s-a gândit că, dat fiind faptul că tu și cu mine avem copii cam de aceeași vârstă, am putea să le facem cunoștință și să vedem dacă vor să se joace împreună.

— Stai așa, că nu pricep, zise Doug. Consilierul tău de presă îți sugerează să-ți pui copiii să se joace cu ai mei? N-am auzit ceva mai ridicol de când mă știu.

— Nu e deloc ridicol, insistă Paul. Noi doi avem mult mai multe în comun acum decât înainte.

— Ca de pildă?

— Păi, pe plan politic, să zicem. Acum suntem de aceeași parte a baricadei, nu? Suntem de acord, în linii mari, că soluția cea mai bună pentru prosperitatea Angliei și a cetățenilor ei o reprezintă Partidul Laburist.

— Cum de ți-a dat prin cap că și eu cred una ca asta? N-ai avut nici măcar curiozitatea să citești ce scriu în ziar?

— A, știu că ai mai formulat unele critici pe ici, pe colo.

— Unele? Izbucni Doug cu o voce spartă, împrăștiind resturile unei tocănițe cu murături pe fața de masă.

— Dar în general am dreptate, nu? Ai aderat, la fel ca mine, la principalele convingeri și idealuri ale revoluției Noului Laborism. Nu-i așa?

— Mă rog, cred că n-ar fi imposibil, dacă mi-aș da seama care mama dracului sunt convingerile alea, spuse Doug.

— Uite, acum te faci că nu pricepi, bombăni Paul îmbufnat.

— Nu, nici vorbă.

Începând să se simtă atras de discuție, Doug îi făcu semn să plece ospătarului care se vânzolea pe lingă masa lor și continuă:

— Care anume sunt aceste „principale convingeri”, Paul? Spune-mi-le. Sunt curios. Pe cuvânt.

— Te referi la ale mele personal? Sau la ale partidului?

— Nu contează. Oricum, bănuiesc că sunt aceleași.

— Ei bine.

Pentru prima oară în seara aceea, Paul păru să nu-și găsească vorbele. Șovăi preț de o clipă și apoi întrebă:

— De ce l-ai expediat pe individul ăla? Tocmai mă pregăteam să comand.

— Nu schimba subiectul.

Paul se foi în scaun.

— Stai puțin, Doug, îmi ceri să reduc un set foarte mare și foarte complex de convingeri la o formulă simplă și, pur și simplu, nu cred că se poate.

— A treia cale”, de exemplu.

— Ce?

— A treia cale”. Tot vă aud bătând monedă pe chestia asta. Ce-i cu ea?

— Ce-i cu ea?

— Da.

— Cum adică?

— Adică exact cum ai auzit. Ce-i cu ea? E o întrebare destul de simplă.

— Zău așa, Douglas, spuse Paul, ștergându-se la gură cu un șervet, deși încă nu mâncase nimic. Nu pot să nu cied că faci pe naivul cu bună știință.

— Ce este? Atât vreau să știu.

— Bine, în regulă.

Paul se mai foi nițel, după care se îndreptă în scaun și începu să bată darabana cu degetele pe masă.

— Este o alternativă. O alternativă la dihotomia sterilă și uzată dintre stânga și dreapta.

Se uită la Doug în așteptarea unei reacții, dar nu văzu nimic.

— Este un lucru bun, nu?

— Sună bine, ce-i drept. Seamănă cu un lucru pe care încercăm cu toții să-l descoperim de ani de zile. Iar din câte văd, voi ați reușit să-i dați de capăt într-un weekend. După asta ce-o să mai descoperiți? Piatra filosofală? Arca lui Noe? Ce-a mai ascuns Tony în căptușeala canapelei de la Chequers?

Pentru o secundă sau două, Paul dădu impresia că avea în sfârșit să-și iasă din fire. Dar se mulțumi să întrebe:

— Or să se joace copiii noștri împreună? Da sau nu?

Doug râse.

— Fie, dacă asta vrei.

Li prinse privirea ospătarului și-l chemă din nou.

— Vrei să știi de ce? Fiindcă mă gândesc că nu peste multă vreme tot o să apară o poveste și despre tine. Ceva baban de tot, un scandal monstru. Și vreau să fiu de față când se sparge buba.

Li adresă un zâmbet combativ.

— Doar pentru asta. E singurul motiv.

— Bun și asta, zise Paul. Până la urmă nu faci decât să-mi dai dreptate.

Văzând că Doug îl privește uimit, îi explică:

— Există totuși un lucru pe care-l avem în comun – ambiția. Doar nu vrei să te eternizezi în același post toată viața, nu?

— Nu, presupun că nu, răspunse Doug. Dar deja mi-a șoptit o păsărică două-trei lucruri despre o avansare foarte apropiată.

Iar apoi, după ce ajunseră în cele din urmă la un soi de înțelegere, cei doi trecură la problema mai presantă a mâncării pe care aveau s-o comande.

Paul se întoarse la apartamentul lui din Kennington puțin după unsprezece. În timpul săptămânii, locuia la etajul trei al unei terase transformate, nu foarte departe de terenul de crichet Oval. Asta însemna că Susan și Antonia rămâneau singure patru nopți din șapte în casa lor de la țară – un fost șopron reamenajat aflat în cartierul semirural și mărginaș al circumscripției electorale din Midlands. Situația îi provoca uneori crampe de vinovăție lui Paul (casa era destul de izolată, iar el știa că Susan încă nu reușise să-și facă mulți prieteni în zonă), însă în rest lucrurile se aranjaseră după placul lui. În esență, Paul trăia ca un burlac, dar cu plasa de protecție a unei familii primitoare, în mijlocul căreia putea să se refugieze ori de câte ori începea să se simtă stresat sau singur. Era cea mai bună dintre toate lumile posibile.

Susan nu avea cheia de la apartamentul lui din Londra. Totuși, cu câteva zile în urmă Paul pusese să i se facă o cheie pentru Malvina. Tânăra păruse nedumerită când i-o dădu și întrebuse „Asta pentru ce-i?” „S-ar putea să ai nevoie”, îi spusese Paul fără sens și apoi o sărutase pe obraz, pentru a treia oară de când erau prieteni. Ca și până atunci, Malvina nu se ferise, dar nici nu răspunsese. Paul nu-și dădea seama ce sens aveau aceste gesturi – fie sărutul, fie înmânarea cheii -pentru ea, după cum nu știa nici măcar dacă el însuși le percepușe la adevărata lor valoare. Încă nu recunoscuse în forul său lăuntric cât de atras se simțea față de Malvina, sau cât de mare era rolul pe care îl jucase această atracție în decizia lui de-a o angaja. Oricum, atracția era reală și-i determina o bună parte din comportamentul recent, oricât ar fi fost de incapabil să și-o asume. La drept vorbind, nimic nu i-ar fi plăcut acum mai mult lui Paul decât să se simtă scutit de răspunderea propriilor gesturi și să se lase purtat de valul unei pasiuni stărnite de altcineva. Pe scurt, aștepta ca

Malvina să facă un lucru pe care ei uneia nici nu-i dădea prin cap să-l facă: să se arunce asupra lui.

Prin urmare, când deschise ușa apartamentului în noaptea aceea, Paul simți un frison anticipativ. Căci de când îi dăduse cheia Malvinei aproape că se așteptase la un așa-numit „moment jamesbon-desc”. Asta însemna ceva asemănător scenei din nenumăratele filme cu James Bond în care eroul se întoarce noaptea târziu la hotelul din străinătate situat într-o zonă exotice, iar când aprinde lumina descoperă că patul lui e deja ocupat de o femme fatale goală, care se mișcă languros în așternut și-l invită să i se alăture, torcându-i o replică somnoros-seducătoare. Fiind binecuvântat, în fantazările mai potențate de licori, cu ceva din suavul magnetism sexual al legendarului personaj al lui Ian Fleming, Paul spera în continuare că era doar o problemă de timp până când avea să i se întâmple ceva asemănător.

Și totuși, nici în noaptea asta nu avu parte decât de o nouă dezamăgire. Dormitorul lui era, inexplicabil, la fel de nemalvinizat, iar când îi trimise un SMS în care o întreba unde era și ce făcea, nu primi nici un răspuns. Nu-i rămase decât s-o sune pe Susan, să-i asculte fără prea multă răbdare lungul raport despre tot ce se întâmplase peste zi și să o roage s-o sărute pe Antonia din partea lui. În cele din urmă, după ce se mai gândi puțin la întâlnirea și cina cu Doug, care avuseseră mult mai mult succes decât se așteptase, căzu pradă unui somn adânc și mulțumit.

Două săptămâni și ceva mai târziu, în după-amiaza zilei de miercuri, 15 martie 2000, prima ediție din Evening Mall ajunsese pe străzile din Birmingham cu o manșetă pe care scria negru pe alb „LOVITURĂ PE LA SPATE”.

Povestea de sub acest titlu era greu de digerat. Din câte se spunea, trustul german BMW luase decizia să vândă firma producătoare de mașini Rover, iar această tranzacție urma să aibă drept rezultat pierderea unui număr uriaș de locuri de muncă în fabrica de la Longbridge, situată chiar la ieșirea din Birmingham. Asta în ciuda faptului că viitorul fabricii tocmai fusese asigurat – cel puțin așa credea toată lumea – printr-o finanțare de 152 de milioane de lire sterline de la guvern în cursul anului precedent și în ciuda promisiunilor repetate pe care le făcuse conducerea BMW în legătură cu menținerea firmei suferinde pe linia de plutire. Deputatul laburist de Northfield, Robert Burden, se trezi citat cu promptitudine, căci el fusese cel care afirmase că „ar fi un grosolan abuz de încredere dacă BMW s-ar abate de la planurile pe care a declarat că le are în legătură cu Longbridge. Această decizie e un trăsnet venit din senin. Ea se joacă de fapt cu viețile celor cincizeci de mii de muncitori ale căror slujbe depind de Longbridge. BMW și-a luat un angajament față de englezi, iar englezii și-au luat un angajament față de patronat. E la latitudinea ambelor părți să-și onoreze angajamentele.”

A doua zi, spre sfârșitul după-amiezii, Philip Chase își închise computerul de la Birmingham Post mai devreme, se sui în mașină și plecă la Longbridge, vrând să vadă cu ochii lui care era starea de spirit a angajaților și a locuitorilor din zonă. Colegii lui de la secția Afaceri zburaseră de dimineață la Miinchen, ca să asiste la o conferință de presă organizată de patronatul de la BMW. Știrile transmise în țară erau din ce în ce mai rele. Se părea că până și

Land Rover, componenta cea mai prestigioasă a imperiului Rover, urma să fie cedată, în timp ce fabrica de la Longbridge avea să fie oferită spre cumpărare unei mici firme capitaliste pe nume Alchemy Partners, care își anunțase deja intenția de a disponibiliza marea majoritate a angajaților, păs-trând doar atâția cât era nevoie pentru ca fabrica Să devină un producător de capacitate redusă al mașinilor de raliu. În rest, teritoriul fabricii avea să fie complet reamenajat, probabil sub formă de proprietăți imobiliare; dar oare cine mai voia să trăiască în comunitatea respectivă, dacă nu exista nici o ramură industrială care s-o susțină?

În după-amiaza aceea nu prea se întâmplau multe la porțile dinspre aripa sudică. Bătea un vânt puternic de martie, cerul era acoperit de nori plumburii și pufoși, iar puținii angajați ieșiți din schimb pe care Philip izbuti să-i oprească avură cam aceleași comentarii: erau „terminați” sau „răvășiți”, iar decizia era „o palmă peste mutră” din partea jigodiilor ăloră nemțești”. În câteva minute Philip își făcu treaba: aceste citate aveau să-i fie de folos, chit că i-ar fi venit foarte ușor să le inventeze la el la birou. Și totuși, încă nu-i venea să plece. I se părea că istoria se scrie sub ochii lui – o istorie mohorâtă și melancolică, de acord, dar demnă de a fi consemnată din ipostaza martorului ocular. Strângându-și pardesiul ca să-l apere de frigul pătrunzător, începu să urce pieptiș spre Bristol Road. Cu puțin înainte să ajungă la capătul de linie al autobuzului 62, o luă la dreapta, se îndreptă spre localul The Old Hare and Hounds, deschise ușa și la început nu recunoscă interiorul, căci de când fusese ultima dată aici localul își schimbase înfățișarea, ca să atragă clienți din clasa de mijloc. În locul meselor vechi din lemn de stejar și al luminii difuze, aproape impenetrabile, găsi mai puține mese și scaune, cu un aspect mai primitiv, tot felul de cărți acoperind pereții și șemineuri aparente în fiecare colț. Într-unui dintre aceste colțuri se înghesuise un grup format din minimum douăzeci de oameni, care dezbăteau ultimele evenimente din Mîinchen cu glasuri în care se deslușea o furie reținută, dar palpabilă. Philip se apropie de ei și se prezintă. Mulți îi știau numele și, conform așteptărilor, se arătară mai mult decât bucuroși să stea de vorbă cu un ziarist din presa locală. Nu trecu mult și începură să discute despre reacțiile inițiale ale presei și ale Partidului Laburist în fața acestei crize în curs de desfășurare, și mulți dintre cei aflați acolo apreciară favorabil comentariile făcute deja de Richard Burden. Moment în care cineva întrebă:

- ȘiTrotter?
- Cine? Rostiră cel puțin patru sau cinci voci din jurul mesei.
- Paul Trotter. El ce părere are despre povestea asta?
- Circumscripția lui e la kilometri buni de noi.
- Da, dar e de-ai noștri, nu? A copilărit aici. Țin minte că pe vremuri și taică-său lucra tot aici la fabrică. Să aud, ce părere are?
- Păi, asta o putem afla destul de ușor, spuse Philip, scoțându-și telefonul mobil. Îl sun chiar acum.

Luă numărul de telefon al lui Paul din agenda mobilului și apăsă pe butonul de formare automată. La al patrulea sau al cincilea apel răspunse o

voce de femeie. Philip se prezentă drept un ziarist de la Post care fusese coleg de școală cu parlamentarul, iar după câteva clipe de confuzie i se făcu legătura.

— Mă întrebam, îi spuse el lui Paul, care a fost reacția ta la veștile sosite ieri de la Birmingham.

În local se lăsă o tăcere scurtă, iar bărbații din jurul mesei se aplecară în față, străduindu-se zadarnic să audă cuvintele lui Paul. Expresia de pe chipul lui Philip rămase o vreme neutră, iar apoi deveni buimacă.

— Îmi dai voie să mă lămuresc, Paul? Întrebă el înainte să închidă. Ai spus că-ți pare bine că s-a făcut anunțul, corect?

Din partea interlocutorului se mai auziră câteva cuvinte tari, răspicate, după care Philip îi spuse pe un ton evident batjocoritor:

— În regulă, Paul, mulțumesc pentru comen tarius. Succes diseară. Salut.

Închise telefonul și-l așeză în dreptul lui pe masă, încruntându-se puternic.

— Ei bine? Întrebă cineva.

Philip se uită în jur la cercul de figuri atente și le comunică pe un ton nedumerit celor care-l ascultau:

— A spus că a fost o veste bună pentru indus trie, o veste bună pentru Birmingham și o veste bună pentru toată țara.

Când îl sunase Philip, Paul se afla în cabina de machiaj a unui studio de televiziune de pe malul de sud, în centrul Londrei, cu obrajii trandafirii de la fondul de ten care tocmai îi fusese aplicat. Întâmplător, Longbridge era lucrul care îl preocupa cel mai puțin în clipa aceea. La drept vorbind, chiar atunci Paul exersa spunerea unei glume despre ciocolată.

Totul începuse în ziua precedentă, cu un telefon de la Malvina.

— Ți-am făcut intrarea, spuse ea. Săptămâna asta. Te înregistrează mâine după-masă.

— Pe ce subiect? Întrebă Paul, iar ea îi reaminti că-i promisese să-i asigure prezența într-un program satiric la televizor: un fel de întâlnire săptămânală în care mai mulți actori tineri făceau bancuri necruțătoare despre ultimele știri, fiind însoțiți uneori de un politician foarte cunoscut.

Invitarea unui parlamentar în cadrul acestei emisiuni era considerată o mare lovitură, chiar dacă respectivul (foarte rar se întâmpla să fie o respectivă) era supus adeseori unei canonade de ironii din partea celorlalți, iar în unele cazuri nu avea nici cea mai mică șansă să plece din studio cu reputația intactă.

Lui Paul nu-i veni să creadă.

— Mă vor pe mine? I-ai convins? Cum Dumnezeu ai făcut?

— Ți-am spus, îl știu pe unul dintre tipii care lucrează acolo. A fost iubitul maică-mii o vreme. (Din câte își dădea seama Paul, mama Malvinei avusese numeroși parteneri de viață în ultimul timp, așa că explicația era suficient de plauzibilă.) Ții minte? Acum câteva săptămâni i-am zis că o să fii disponibil, chiar și fără să te anunțe cu nu știu câte zile înainte, în caz că există vreun alt invitat care nu poate să vină. Mă rog, cineva la care țineau neapărat să fie prezent.

— E fantastic, spuse Paul, care când auzea o veste bună nu observa decât foarte rar dacă aceasta nu conținea pe undeva și o jignire.

Însă aproape imediat după aceea îl cuprinse neliniștea.

— Ia stai un pic, trebuie cumva să fac bancuri?

— E o emisiune comică, insistă Malvina. Nu pățești nimic dacă arunci o poantă-două.

— Nu le am pe-astea cu poantele, mărturisi Paul. Cum să-ți zic, îi aud pe alții că se distrează, iar eu. Nici măcar nu mă prind.

— Asta e, trebuie să-ți dezvolti simțul umorului, spuse Malvina pragmatică. Ai aproximativ douăzeci și patru de ore. În locul tău, m-aș pune pe treabă.

— Și cum să procedez?

— Du-te diseară acasă cu toate ziarele sub braț, zise ea, citește-le atent și vezi dacă dai peste vreo poantă de care poți să te legi. Încearcă să alegi ceva care are de-a face cu tine, vreo legătură personală. Nu fi timid, fă-ți un pic de reclamă. Și încearcă să fii ireverențios. Cam atât.

— Dar toți cei din Millbank se uită la emisiune. Inclusiv Tony, din câte știu. S-ar putea să nu le placă dacă sunt ireverențios.

Malvina îi spuse să nu-și facă griji. Avusese destul timp să observe că umorul nu era punctul forte al lui Paul. Însă tocmai tendința aceasta de a lua totul în serios era unul dintre lucrurile care i-l făcuseră simpatic fetei. Era foarte ușor de tachinat.

Întors în apartament, Paul își petrecu toată seara citind ziarele și trecând în revistă toate canalele de știri pe care le prindea cu ajutorul antenei de satelit. Nu găsi mare lucru care să-i atragă atenția. Secretarul pentru Irlanda de Nord, Peter Mandelson, anunțase că un număr de cinci sute de militari aveau să fie rechemati din misiune, iar British Aerospace primise o finanțare de 350 de milioane de lire sterline pentru proiectarea unui superavion european cu reacție care să intre în sistemul de transport aerian în 2007. Cei de la BMW vindeau fabrica producătoare de Rover-uri din Longbridge – un lucru foarte trist, firește, și în plus o poveste despre Birmingham, dar fără legătură cu poantele și comedia.

Singura știre care i se păru cât de cât promițătoare lui Paul era aceea că miniștrii din UE căzuseră în sfârșit de acord să permită vânzarea ciocolatei englezești în celelalte țări europene. Până atunci se stabilise că avea prea mult lapte, prea multă grăsime vegetală și o cantitate insuficientă de cacao.

Se gândi la acest ultim eveniment, iar când se duse la culcare avu impresia nu foarte pronunțată.

Tânăra stătea pe scaunul de lângă Paul, în timp ce acesta aștepta în fața unei oglinzi luminate puternic întoarcerea fetei de la machiaj, care fusese chemată la telefon.

— S-a uitat la mine și n-a scos un cuvânt.

— Tare-aș vrea să mă ignore și pe mine, răspunse Malvina. M-a înghesuit într-un perete aproape tot timpul cât a durat repetiția. Speram să-i fi ajuns că și-a tras-o deja cu mama.

— Știi ce nu e-n regulă cu toți oamenii ăștia, nu? O întrebă Paul, aplecându-se spre ea și înce-pând să vorbească în șoaptă. Se droghează toți.

O făcu să se uite spre un bol mare plin cu un praf alb, care stătea pe policioara din fața lui.

— Au vrut să-mi dea și mie, pe cuvânt. Și știi cine? Puștoaica de la machiaj. N-am văzut obrăz nicătură mai mare. „Folosiți așa ceva de obicei, domnule Trotter?” m-a întrebat. Îți vine să crezi?

Îți dai seama că dacă aș fi cedat, m-ar fi băgat în gura ziarelor? A fost o capcană în toată regula, nu găsești?

Malvina se ridică și cercetă conținutul bolului, își vârî degetul înăuntru, îl linse ușor și se strâmbă.

— Paul, calmează-te, bine? E fond de ten, pentru Dumnezeu. Îți dai cu el pe față. Ca să nu se vadă transpirația.

— Aha.

Se auzi telefonul lui Paul și în timp ce Malvina răspundea, el se gândi mai departe la poanta pe care trebuia s-o spună. I se părea la fel de haiosă ca unele vorbe țacănite pe care le scornise căpitanul lui de echipă (un foarte îndrăgît actor de comedie) sau ca remarcele cinice ale adversarului (editorul parșiv și isteț al unei reviste satirice). În plus, era important ca publicul să știe despre acest lucru. Ciocolata era un produs de interes general. Cadbury era o firmă englezească de prestigiu. De ce să nu i se dea puțin prim-plan poveștii ăsteia?

În clipa aceea Malvina îl bătu pe umăr și-i dădu telefonul.

— Schimbă două vorbe cu individul ăsta, spuse ea. Philip Chase. De la Post.

Paul nu recunoscuse numele ziaristului și, ca primă reacție – din cauză că se gândi la o discuție pe care o avusese cu Malvina cu aproape o săptămână în urmă, despre ideea de-a începe să-și creeze un profil media în America – îi veni să înșface telefonul și să strige emoționat:

— Salut, Washington!

— Philip Chase la telefon, se auzi vocea nazală a interlocutorului. Sun din Birmingham. Îmi pare rău dacă te-așteptai să fie Woodward și Bernstein. Ești cumva Paul Trotter?

— La telefon, spuse Paul cu o voce albă.

Philip îi aminti că fuseseră colegi de școală – o informație față de care Paul nu manifestă nici o urmă de interes în clipa aceea. Îi spuse lui Philip de emisiunea TV pe care se pregătea s-o înregistreze – lucru care, dintr-un motiv sau altul, nu reuși să-l impresioneze câtuși de puțin. Simțind că Paul nu avea chef de o conversație mai lungă, Philip îl întrebă ce părere avea despre știrea apărută cu o zi mai devreme în legătură cu Birmingham-ul. Paul, cu mintea bântuită în continuare de exporturile de ciocolată, nu de disponibilizările din industria constructoare de mașini, răspunse că era o veste bună pentru industrie, o veste bună pentru Birmingham și o veste bună pentru toată țara. Cel care îl sunase se cantona într-o tăcere șocată: evident, Philip nu se așteptase la un punct de vedere exprimat atât de viguros.

— Îmi dai voie să mă lămuresc, Paul? Întrebă el. Ai spus că-ți parc bine că s-a făcut anunțul, corect?

Paul se uită vesel la Malvina și trase adânc aer în piept înainte de a spune cit mai tare cu puțință, și cu un accent oribil, care imita accentul cockney:

— Corect. Să nu ne facem de cacao!

Pe urmă, revenind la vocea lui normală, dar făcând chiar și acum mari eforturi să-și reprime fiorul de emoție, adăugă:

— Și n-ai decât să mă citezi!

După aceea nu mai avu nici un fel de importanță dacă izbuti sau nu să-și plaseze replica în emisiune.

O mașină cu șofer îi duse înapoi la Kennington. Era mai confortabilă decât taxiurile negre. Scaunele erau mai adinei și mai moi, tapisate cu un fel de imitație de piele care foșnea excitant ori de câte coapsele învelite în ciorapi negri ale Malvinei făceau vreo mișcare. Felinarele îi scăldau fața într-o lumină chihlimbaric și intermitentă. Semafoarele care ba îi opreau, ba le făceau semn să plece – plasate din zece în zece metri, din câte se părea – îi împingeau corpul când în față, când în spate lângă el. Gândurile lui Paul erau încețoșate de votca pe care o dăduse pe gât în sala de protocol după înregistrare. Era exuberant fiindcă își dăduse seama că primul lui contact cu lumea divertismentului fusese încununat de succes. (Prin asta Paul voia să spună că emisiunea nu fusese un dezastru.) Voia să-și arate recunoștința față de Malvina, femeia care îl ajutase să ajungă aici. Femeia care fusese mereu alături de el, netezind toate asperitățile – intervenind versată ori de câte ori el încercase să comunice cu toate acele personaje nedumeritoare din media. Femeia care îl sunase pe Philip Chase de îndată ce Paul fusese chemat în platou – asudând la gândul că tocmai comisese o nouă gafă de proporții (oare firicelele alea de transpirație panicată aveau să se vadă la televizor?) și izbutise să rezolve întreaga situație în câteva clipe, explicându-i ce voise de fapt să spună Paul și lămurindu-l că fusese vorba de o neînțelegere caraghioasă și nimic altceva. Cum Dumnezeu reușise să se descurce până atunci fără ea? Și ce s-ar întâmpla dacă acum l-ar lăsa de izbeliște? Ar fi vrut s-o strângă în brațe, dar încordarea suplă a corpului ei – întotdeauna tensionat, niciodată destins – nu-i dădea voie. În plus, ar fi vrut s-o sărute. Poate că asta avea să vină mai târziu. Deocamdată se mărgini doar să întrebe:

— Crezi c-a fost bine în seara asta?

— Tu ce crezi? Răspunse ea, întoreându-și imperceptibil capul și dând la o parte părul care-i căzuse peste un ochi.

— Cred c-a ieșit bine. Ba chiar aș spune c-am fost în formă. Parcă așa a zis și prietenul tău, nu?

— Mă rog, nu tocmai. A spus ceva de genul „în regulă, probabil că te scoatem cumva la montaj”.

Paul păru abătut câteva clipe. Pe urmă se gândi ceva mai mult și izbucni într-un râs de om cherchelit.

— Dumnezeule, am fost de tot rahatul, nu?

— Nu, spuse Malvina cu blândețe. Băieții au zis c-or să te scoată la montaj, atâta tot.

Își îndepărtă din nou șuvița rebelă și își lăsă ochii să se fixeze pentru o fracțiune de secundă asupra ochilor lui Paul – după ce evitase cu grijă acest lucru în ultimele minute – iar Paul profită de această fărâmă de intimitate, sprijinindu-și mâna pe coapsa ei netedă, învelită în ciorapul negru, plimbându-și palma pe ea și mângâindu-i genunchiul, în timp ce ea îi privi impasibilă mâna, cu un fel de detașare aproape necorporală.

— Ești cel mai bun lucru de care am avut parte, izbucni el.

Malvina surise și clătină din cap.

— Nu, nici vorbă.

Paul își studie propriile cuvinte.

— Ai dreptate. Probabil că lucrul cel mai bun a fost că am câștigat alegerile.

— Și nevastă-ta? Și fiică-ta?

El nu răspunse, așa că Malvina insistă:

— Paul, o să trebuiască să te trezești la realitate.

— La realitate? Făcu el, de parcă ar fi auzit un cuvânt nou. Legat de ce?

— Legat de tot. În clipa asta trăiești pe tărâmul fanteziei. Ești atât de desprins de ceea ce se petrece în lumea reală, că m-apucă frica.

— Te referi la Longbridge? Întrebă el, cu o încruntătură curioasă.

— În parte da, și la Longbridge. Cum să-ți spun, poate că din punct de vedere politic nu sunt cea mai. Scrupuloasă persoană din lume, dar până și eu îmi dau seama că soarta câtorva mii de oameni care rămân fără slujbă e mai importantă decât cantitatea de cacao pe care trebuie s-o bagi într-o ciocolată ca s-o poți vinde la Antwerp, pentru numele lui Dumnezeu.

Ii luă mâna și i-o desprinse de pe genunchiul ei, pe care rămăsese încleștată mai puțin ferm ca înainte.

— Dar asta nu e tot. Trebuie să te trezești la realitate și-n ceea ce mă privește pe mine.

— Asta însemnând.? Zise Paul, aplecându-se mai aproape și începând să-și spună, cu o vagă modificare a bățăilor inimii, că momentul pe care-l aștepta de atâta vreme era pe punctul de-a sosi.

— Asta însemnând că, mai devreme sau mai târziu, o să trebuiască să te decizi ce anume vrei de la mine, Paul.

— Asta-i simplu, spuse el și-i mângâie cu blândețe părul de două-trei ori, înainte să-și lipească buzele de curbura mică și perfectă a urechii ei și de a-i șopti: Vreau să fac dragoste cu tine în noaptea asta.

Poate că fusese doar o șoptă, dar chiar și așa cuvintele lui se auziră suficient de tare ca să-l facă pe șofer să dea drumul liniei stereo din mașină. Radioul era fixat pe un post de noapte care difuza chiar atunci coloana sonoră din filmul Arthur.

Malvina se trase deoparte. Nu spuse nimic pentru un timp, mulțumindu-se să-l pirolească pe Paul cu o privire care părea să exprime concomitent respingere, tristețe și chiar (dacă nu cumva Paul se autoamăgea) un strop de dorință reprimată contrar propriilor impulsuri. Numai că la un moment dat ea zise doar atât:

— Nu cred că te-ai gândit până la capăt.

Era abia a doua oară că Benjamin venea în vizită la Doug. La Doug și la Frankie, probabil că așa trebuia să spună. Sau poate doar la Frankie, căci casa ca atare era în posesia familiei ei de două sau trei generații, iar Doug nu făcuse decât să-și însușească o parte din ea căsătorindu-se. După prima vizită, lui Benjamin nu-i mai veni să se întoarcă: plecase destul de necăjit. Nu mai voia să-și facă sânge rău și să vadă cât de mult obținuse Doug prin forțe proprii. Dar lui Emily îi plăcuse weekendul acolo, Doug și Frankie îi invitaseră din nou, iar pe lingă asta Benjamin sfârșise prin a se simți atras fără voia lui de locul acela, dându-și seama că ajunsese într-un târziu în punctul unde nu putea decât să ceară voie -fie și pentru câteva zile - să dea târcoale casei ca o mătă hămesită, căutând niște resturi cât de mici din viața pe care își închipuise cândva că ar fi putut s-o ducă. Viața aceea - concepută de Benjamin exclusiv sub forma unui ideal abstract, dar concretizată acum de Doug, prin cariera lui fulminantă și căsnicia lui neașteptată - includea (printre multe altele) următoarele elemente: o casă care valora între două și trei milioane de lire, avea cinci etaje și era pitită într-un loc retras între King's Road și Chelsea Embankment - unul dintre cele mai discrete și liniștite locuri din centrul Londrei; patru copii neverosimil de atrăgători, binedispuși și bucălați (dintre care trebuie spus că doi nu erau ai lui Doug); o gospodărie lărgită, care părea populată aproape exclusiv din femei tinere și dezirabile - guvernante, bone, fete în casă, refugiate din Europa de Est de douăzeci și ceva de ani, de toate felurile, care - judecînd după cum arătau - ar fi putut să-și găsească imediat de lucru ca dame de companie sau vedete porno; și peste toate Frankie însăși, onorabila Francesca Gifford, fost fotomodel profesionist (dovadă mapa veche, plină de fotografii în alb și negru), în prezent o figură cunoscută în lumea acțiunilor caritabile și a străngerilor de fonduri din Chelsea, cu o ocupație (profesie?) oarecum ambiguă și misterioasă, dar care în mod sigur îi dădea de lucru între sarcini.

Frankie era blondă, zveltă, se apropia probabil de patruzeci de ani, dar părea cu zece ani mai tânără și avea vocea cântată și zâmbetul vag înfricoșător al creștinului bigot, ceea ce și era. Însă cel puțin creștinismul acesta o făcea să aibă ceva în comun cu Benjamin și Emily, de care îi plăcea, dar pe care părea să-i privească - luați împreună -ca pe un alt prilej de exersare a spiritului caritabil, vrednic de atenția ei plină de compasiune. Benjamin simțea acest lucru, care îi displăcea profund, însă constata enervat că asta nu-l împiedica să se dea în vânt după ea. Simplul fapt că se afla în prezența ei îi producea o emoție tainică; și poate că tocmai acesta fusese motivul pentru care acceptase să vină aici în weekend.

Când intră în bucătărie, duminică dimineața devreme (la trei zile după înregistrarea triumfului lui Paul la televizor), Benjamin descoperi că Frankie era singurul adult care se trezise. Ranulph, fiul ei de cinci luni, i se fâțâia în poală, având pe față, pe mâini, pe partea de sus a torsului și pe halatul alb din prosop al maică-sii urme ale unui aliment pentru copii neidentificabil și care semăna destul de bine cu mucii. În ce-o privește, Frankie încerca să bea o cafea, dar de fiecare dată când își apropia cât de cit ceașca de buze, mișcările bruște ale plodului o dezechilibrau și cea mai mare parte a lichidului îi ajungea în poală,

pe picioare sau pe podea. Pe unul dintre rafturi se găsea un radiocasetofon digital stereo metalizat, dat încet și fixat pe Classic FM, și ca de obicei Benjamin recunoscuse muzica: Introducere și Allegro de Ravel, o operă care pentru el părea să evoce mereu imagini ale unui paradis inaccesibil, parcă mai potrivite ca niciodată într-un asemenea decor.

— Te-ai trezit devreme, spuse Frankie, al cărei gând imediat după aceea fu „Dumnezeule, cred că arăt groaznic”.

Benjamin nu reușea niciodată să facă o observație galantă, dacă i se părea că ar fi putut să fie libertină sau sexistă. Era o neputință pe care o resimțea de peste douăzeci de ani. Așa că în loc să protesteze – „Nu, nici vorbă, arăți chiar grozav” -cum poate că i-ar fi venit s-o facă, se mărgini să întrebe:

— Ai dormit bine?

— Așa și-așa, răspunse Frankie. N-ai ce să faci când ai un domn care nu-ți lasă sfircurile-n pace toată noaptea.

Preț de o clipă Benjamin se gândi că femeia vorbea despre Doug, atât de acută era înclinația spre invidie sexuală pe care-o încercă atunci; însă imediat după aceea Frankie îi zâmbi cu blân-dețe bebelușului, la timp ca să-și aducă interlocutorul pe calea cea bună. Benjamin se duse să pună ibricul pe foc ca să-și mascheze deruta.

— Emăly are nevoie de o ceașcă de ceai înainte să ia lumea-n piept, explică el. Ne-am gândit să ne trezim și să mergem la slujba de la zece.

— Perfect, vin cu voi, zise Frankie. E tare bine să dai peste niște prieteni ai lui Duggie pentru care mersul la biserică nu-i un soi de perversiune.

Se duseră la slujba de dimineață de la St Luke's Church, de pe Sydney Street, unde timp de o oră Benjamin reuși să se cufunde în ritual și să uite de presiunea insatisfacției pe care o simțea în tot restul timpului devenind din ce în ce mai puternică și copleșindu-l. La ieșirea din biserică îi surprinse privirea lui Emily – chiar și asta era un lucru rar în ultima vreme – iar cei doi își suriseră călduros, atrași într-o apropiere de moment. După aceea ieșiră agale la lumină, sub razele soarelui, neavând ce să-și spună, în timp ce Frankie își găsea de lucru intrând în vorbă cu alți enoriași. Probabil că pe cei mai mulți dintre acești oameni îi vedea cam o dată pe săptămână; chiar și așa, când îi reîntâlnea simțea nevoia să-i îmbrățișeze cu un soi de pasiune vibratilă, ca pe niște prieteni vechi, de care fusese despărțită și se însingurase vreme de câteva decenii. Părea să-i cunoască pe toți și să fie privită de toată lumea ca un fel de sfântă: oamenii se strâneau în jurul ei și așteptau momentul să se amestece în discuție pentru simplul privilegiu de-a o atinge. Cei doi copii mai mari ai lui Frankie rămăseseră acasă, dar pe Ranulph îl purta în față, într-un fel de suport textil – cu figura înfundată aproape până la sufocare în pieptul ei – în timp ce Coriander Gifford-Anderton, fiica ei de doi ani, o prinsese de mână pe Emily și aștepta într-o tăcere răbdătoare, aruncând uneori priviri plictisite fie în stânga, fie în dreapta străzii scăldate în soare, cu un scepticism tot mai apăsător față de lumea în care se pregătea să pătrundă.

— Bun, zise Frankie, întorcându-se lângă ele, am făcut pe fugă și o porție de socializare. Acum unde mergem?

— Speram să intru în niște magazine, spuse Emily.

— Hai, mami! Protestă Coriander la auzul acestor cuvinte. Ai promis că mergem la tarusel.

— Se spune „carusel”, scumpo. Cu „c”, nu cu „t”. Are probleme cu „c”-urile, habar n-am de ce, explică ea.

— Unde-i caruselul? Întrebă Benjamin.

— A, e vorba de călușeii ăia din parc, nu departe de-aici.

— M-aș duce și eu până acolo, spuse Benjamin, profitând de ceea ce i se păruse a fi o ocazie de-a petrece mai mult timp doar cu Frankie și fiica ei. Te descurci nițel și fără mine, Em, nu?

— Vai, ce drăguț din partea ta! Făcu Frankie.

O luă imediat de braț pe Emily, ducând-o de acolo cu un aer grăbit.

— Norocoaso, îi zise ea lui Coriander. Îl ai pe Benjamin doar pentru tine.

Apoi se întoarse spre Emily

— Hai. O să-ți arăt magazinul ăla nou de confecții de care ți-am povestit.

Coriander băjbăi după mâna lui Benjamin și o strânse nesigur, uitându-se împreună cu el după cele două femei care se îndreptau împreună spre King's Road. Era greu de spus care dintre cei doi se simțea mai șocat sau mai părăsit.

În drum spre magazine, Frankie îl sună repede pe Doug, care era încă în pat. Discuția fu scurtă, cu iz de flirt și enigmatică, părănd să aibă o oarecare legătură cu vorbitul urât. După aceea Frankie îi explică lui Emily:

— Duggie e ciufut nevoie mare de aproape o săptămână fiindcă am intrat în grevă sexuală.

— Grevă sexuală? Repetă Emily, ieșind de pe trotuar ca să evite o blondă platinată între două vârste, pe patine cu rotile și cam nebună, care părea să se certe cu ea însăși, chit că până la urmă se dovedi că făcea doar o rezervare la un bilet de avion, pe telefonul ei mobil hands-free, semn că figura cu „ziua de odihnă” nu prea avusese spor în Chelsea.

— Ca să-l fac să nu mai vorbească urât tot timpul, explică Frankie. Abia de vreo câteva zile am observat câte porcării scoate pe gură. În fața copiilor, că de fapt aici e buba. Și nu atât în fața lui Hugo și a Sienei – ce Dumnezeu, aud deja chestii mult mai nasoale la școală – dar în ultima vreme mă trezesc că vine Corrie și mă-ntreabă „mami, ce-i ăla cap de pută?” sau „ce-i ăla lăbar?”, plus. Mă rog, plus altele și mai și, așa că i-am spus că trebuie să-și pună lacăt. Ori de câte ori vorbește urât în fața copiilor, stă pe bară o zi la capitolul sex. Dacă-i scapă cuvântul cu „f, două zile, iar dacă e vorba de alea cu „p”, trei. Acces interzis.

— Dar nu te pedepsești și pe tine?

Frankie râse.

— Mai degrabă nu. Cum să-ți spun, nu-i cine știe ce plăcere să faci sex la doar cinci luni după ce-ai născut, nu? Probabil că ții minte.

Își dădu seama de greșeală abia după ce apucase să deschidă gura. Dar în fond toată lumea părea să uite că Emily și Benjamin nu aveau copii. Poate fiindcă se purtau atât de frumos cu ai celorlalți.

— Ia uită-te, Benjamin, ia uită-te!

Coriander rămase triumfătoare în capul toboganului celui mai înalt – cel rezervat copiilor peste cinci ani – și așteptă ca Benjamin să se apropie, ca să fie

sigură că atenția lui adoratoare îi era adresată exclusiv. Apoi își dădu drumul pe tobogan, fără să-l scape din ochi și asigurându-se că nu avea să se lase distras nici măcar o clipă. Nu văzu că un băiețel se așezase deja la capătul toboganului, neștiind cum să se dea jos, așa că avu loc o coliziune scurtă și spectaculoasă, în care ea îl tampona cu picioarele întinse și-i făcu vânt pe asfaltul cauciucat. Benjamin dădu fuga, îl ridică de jos și-l scutură de praf. Băiețelul plânse puțin, însă tatăl lui, care stătea pe o bancă din apropiere și citea paginile de afaceri din Sunday Telegraph, nici măcar nu observă.

Existau o mulțime de tați pe terenul de joacă în dimineața aceea, precum și o sumedenie de copii care aveau nevoie de atenție fără s-o primească. În ciuda absenței părinților, Coriander nu se putea plânge la acest capitol. Se părea că majoritatea dădacelor își luaseră liber duminica, iar ideea era că tații ajungeau să petreacă ore de pomină în compania copiilor în locurile de joacă, pe când mamele rămâneau acasă și făceau lucrurile pe care nu avuseseră cum să le facă în timpul săptămânii, când copiii se aflau în grija dădacelor. La modul practic, asta însemna că de fapt copiii erau în general lăsați să se cațăre pe dispozitivele vechi și părăsite, în vreme ce tații lor, aprovizionați masiv nu doar cu ziare, ci și cu pahare de carton de jumătate de litru de la Starbucks și Coffee Republic, încercau să facă pe marginea terenurilor de joacă exact ceea ce ar fi făcut și acasă, dacă li s-ar fi dat prilejul.

Coriander vru apoi să se dea huța. În timp ce-o împingea în sus și-n jos, Benjamin se uită la niște leagăne mici aflate undeva într-un colț și luă act de desfășurarea unei drame ciudate. În leagăne se aflau două fetițe, dar niciuna nu se legăna. Una dintre ele, o copilită de câțiva ani cu o expresie gravă, ochi deschiși la culoare și cărlionți bruneți, stătea pe loc plictisită și nemișcată, pe când tatăl ei se sprijinea de cadrul metalic al leagănelui și sorbea din ochi paginile din Herald Tribune. Cealaltă fată – care semăna destul de bine cu prima – încerca să imprime leagănelui atât de necesarul impuls împingându-și corpul în față, dar încă nu prinsese mișcarea. „Tați, tați!” începu ea să strige, numai că tatăl ei n-o auzi și, pe lângă asta avea într-o mână un cappuccino, iar în cealaltă un telefon mobil la care părea să se străduiască să discute cu un partener de afaceri din Sydney. Evident că împingerea leagănelui în asemenea condiții nici măcar nu putea fi luată în calcul. Leagănele ambelor fetițe erau perfect inerte când, odată terminată convorbirea, cel de-al doilea tată sorbi pentru ultima dată din ceașca de cafea, o aruncă la coșul de gunoi, o luă în brațe pe una dintre fetițe și se îndreptă cu ea spre ieșirea de pe terenul de joacă. Lucrul care îi stârni atenția lui Benjamin se dovedi a fi faptul că bărbatul nu o luase în brațe pe fetița care i se adresase cu „tați”. Aceasta rămase într-unui dintre leagănele nemișcate, uitându-se cu o deznădejde tot mai mare la silueta care se micșora de la o clipă la alta a bărbatului care era, probabil, tatăl ei. Intre timp, cel care citea Herald Tribune își văzu de ale lui, mulțumit și nedându-și seama că propria fiică tocmai făcea obiectul unei răpiri binevoitoare.

Niciunul dintre adulți nu părea capabil să sesizeze greșeala, iar fata arăta prea uimită ca să mai poată spune ceva, așa că Benjamin o luă la picior și-l intercepta pe băutorul de cappuccino chiar la ieșirea de pe terenul de joacă.

— Iertați-mă, spuse el. Știu că nu-i treaba mea, dar. Cred că s-ar putea ca fetița asta să nu fie fiica dumneavoastră.

Bărbatul se uită la piticania pe care-o ținea în brațe.

— Drace, zise el. Ai dreptate. Nu e Emerald.

Se întoarse grăbit la leagăne și-l aborda pe celălalt tată tocmai când acesta își împătorea exemplarul din Tribune.

— Ea dumneavoastră? Întrebă el.

— Tați!

Emerald întinse brațele, cu obrazii scăldați în lacrimi. Avu loc un schimb rapid de copii, cei doi tați râseră stânjenți din cale-afară, iar apoi, tocmai când Benjamin se întorcea la balansoare, poarta de la intrarea pe terenul de joacă scârțâi din nou, iar o siluetă familiară și neașteptată dădu buzna, trăgând după ea o fetiță de trei ani care nu avea nici un chef s-o urmeze.

— Susan!

— Benjamin! Ce Dumnezeu faci aici?

— Am venit cu fata lui Doug. Stăm aici tot weekendul.

— Asta e? Întrebă Susan, coborându-și ochii spre fetița care se așezase pe locul de jos al balansoarului, pradă unei nedumeriri mute. E Lavandă, Pătrunjel sau cum Dumnezeu o cheamă, nu? Da, e clar.

O ridică pe Antonia și o priponi pe locul de la celălalt capăt al balansoarului.

— Bun, haideți, jucați-vă amândouă. Asta vi s-a spus să faceți, așa că dați-i bătaie. Să fiu a naibii, parc-aș fi domnișoara Havisham, nu?

Se așeză pe o bancă și bătu cu palma în locul de alături.

— Totuși, ce faci la Londra? Întrebă Benjamin.

— Am venit cu mașina. Ne-a luat două ore jumate. Și toate astea din cauza lu' afurisitu' de frate-tău. Dumnezeule, habar n-am de ce mă iau după el. Ieri după-masă mă trezesc că ne anunță, hodoronc-tronc, cum că trebuie să venim cu toată târla aici, pentru ca Antonia să fie silită se se joace cu plozii lui Doug Anderton. Cică e foarte important să se-mprietenească la toartă, chit că locuiesc la aproape două sute de kilometri unul de altul. Totul trebuie să se-nvârtă în jurul lui și-al carierei lui nenorocite.

— Și Paul unde-i?

— A, păi el n-a venit. S-a dus ață la Kennington, ca să facă autopsia porcăriei ăleia de emisiune la care a luat parte. Cu consilierul de presă, nici mai mult, nici mai puțin. Ai văzut emisiunea vineri?

— Da.

— Ce aiureală. N-a spus nimic amuzant de la cap la coadă. Mă rog, nici n-ar fi avut cum, simțul umorului i-a fost extirpat la naștere. Și acum, pur și simplu m-a abandonat pe Chelsea Bridge, a sărit din mașină, mi-a dat numărul lor de telefon și m-a lăsat să mă descurc singură. Așa că am sunat și mi-a răspuns o fată scrântită, care nu vorbea o boabă de engleză.

— Probabil că era Irina. E din Timișoara.

— Care mi-a spus că familia trebuia să fie pe-aici pe undeva. Așa că iată-mă. Și iată-i și pe ei.

Se uită la cei doi copii care rămăseseră în aceleași poziții în balansoarul nemișcat, privin-du-se cu o antipatie oripilată. Benjamin se apropie ca să întrebe „Hei, voi două, ce faceți aici?” și împinse balansoarul de câteva ori, după care fetele continuă pe cont propriu, deși fără tragere de inimă. Susan se îndreptă spre ele și prinse o șuviță rebelă din părul Antoniei cu o agrafă în formă de fluture.

— O să-l revedem repede pe tați? Întrebă fetița.

— Asta nu știe nimeni, răspunse Susan. Ar trebui să vină la prânz, dar nu bag mâna-n foc. În orice caz, nu când are de ales între noi și consilierul de presă.

Cuvintele fuseseră rostite pe un ton jovial, dar Benjamin își dădu seama – din felul cum ea îl luă de braț și i-l strânse – că era o jovialitate forțată. Încercă să se gândească la un răspuns consolator, însă nu izbuti.

Când sosiră la Pizza Express pe King's Road, constatară că Emily, împreună cu Frankie și Doug, ceilalți trei copii, Ranulph, Siena și Hugo, plus Irina, dacă din România, îi așteptau împreună la una dintre mesele mari și rotunde din marmură. Prefăcându-se că încearcă să deseneze, să scrie și să coloreze, copiii se împungeau unul pe altul în ochi, în urechi și în alte părți ale corpului, cu un mănunchi de creioane colorate sau nu, în vreme ce adulții arboraseră acele surâsuri subțiri, cu ochii fixați într-un punct pe linia orizontului, ale oamenilor care au ajuns să nu-și mai dorească decât să fie luați din prezent și transportați într-o perioadă când nu aveau copii. Nivelul gălăgiei era asurzitor, așa că puteai foarte ușor să crezi că nu nimeriseși într-un restaurant, ci într-o creșă pentru copii ultrarăzgiați și nepedepsiți, unde numărul angajaților era nepermis de mic. Oriunde te uitai, fete și băieți blonzi pe nume Jasper, Orlando și Arabella făceau prăpăd, aruncând cu bucăți de pizza pe jumătate ronțăite și cu biluțe de cocă în hăinuțele italienești sau franțuzești de firmă, luptându-se pentru ultimul tip de Gameboy și rățoindu-se strident prin încăpere într-o engleză perfectă, de tip BBC. Începeau chiar de-acum să stăpânească accentele pronunțate ale clasei conducătoare cu care fără îndoială că peste douăzeci de ani aveau să umple localurile din Fulham și Chelsea. Doi adulți izolați și fără copii stăteau la o măsuță dintr-un colț, uneori ferindu-se din calea proiectilelor culinare care zburau spre ei, alteori ridicându-și privirile și uitându-se înfricoșați în jur, dorind cu o disperare evidentă să plece cât mai repede și infulecându-și pizzele de parcă ar fi vrut să dărâme recordul mondial în materie.

Susan și Benjamin se asigură că noile prietene stăteau una lângă alta (căci, contrar tuturor așteptărilor, Antonia și Coriander deveniseră deja inseparabile la doar o oră după ce se cunoscuseră), după care își făcură loc la masă și luară câte un meniu. Benjamin sări în picioare aproape în aceeași clipă, cu un strigăt de repulsie combinată cu durere, fiindcă se așezase pe o bucată de bruschetta pe jumătate mestecată, care se înfipsese într-un mod misterios în brațul desprins de corp al unei păpuși Barbie. Irina luă obiectul ofensator de pe el și-l făcu nevăzut, detensionând criza cu eficiența tăcută și impenetrabilă care părea să fie trăsătura ei de căpătâi.

Doug era expansiv. Își petrecuse toată dimineața citind ziarele de duminică și se pare că era satisfăcut fiindcă săptămâna asta i-o luase înainte concurenței formate din comentatorii rivali. Scrisese un articol pasionat și polemic despre iminenta închidere a fabricii Leyland, bizuindu-se masiv pe amintirile răposatului său tată, care fusese lider de grup sindical. Hiar acolo. Nimic altceva din ceea ce citise în dimineața aceea nu fusese scris cu atâta simțire sau impregnat cu un sentiment atât de puternic al experienței personale. Acum era dispus să se destindă și să interpreteze rolul de figură paternă charismatică a acestei familii lărgite și haotice.

Fără nici cel mai mic efort de a se ascunde de copii și dându-și seama cu o plăcere răutăcioasă că sărea peste cal, se apucă să-i spună lui Benjamin întreaga poveste a refuzului lui Frankie de a face sex cu el.

— Ți-a zis ce sistem a născocit, nu? O zi fără sex pentru un cuvânt urât obișnuit. Două zile pentru alea cu „f” și trei zile pentru alea cu „p”.

— Ingenios, admise Benjamin, uitându-se peste masă la Frankie și observând că asculta fiecare cuvânt al conversației, zâmbind larg, evident căzută în cap după propriul soț și savurând puterea pe care o avea asupra lui.

— Ei bine, zise Doug, întorcându-se spre ea, îți dai seama că n-am mai vorbit urât de mai bine de-o săptămâna? Știi ce-nseamnă asta?

— Ce înseamnă? Întrebă ea.

(Iar în urechile lui Benjamin, cel puțin, vocea ei avu un soi de tandrețe flirtantă până și la această întrebare altminteri profund banală.)

— Înseamnă că la noapte-o facem lată, spuse Doug triumfător. Mi-am plătit datoria față de societate. Am echilibrat balanța, am închis contul. Și am de gând – sorbi cu înțeles din paharul cu Pinot Grigio – să-mi încasez dobânda.

— Duggie! Îl dojeni ea. Chiar trebuie să le împărtășești detaliile vieții noastre sexuale tuturor celor de la masă?

Dar în realitate nu părea să aibă nimic împotriva. Benjamin și Emily fură cei care se foiră în scaune, părură stingheriți și evitară să se privească în ochi.

După câteva minute, își făcu apariția Paul.

— Să dea dracii, spuse el, sărutând-o de formă pe Susan pe creștet, parc-ar fi cel de-al treilea cerc al infernului aici.

O ciufuli pe Antonia, care își ridică privirea -pentru scurtă vreme – din desen, înregistrând într-un mod nelămurit sosirea tatălui ei. Acesta îl ignoră complet pe Benjamin și spuse doar:

— Salut, Douglas, ai de gând să mă prezinți frumoasei tale soții?

În timp ce Paul își trăgea un scaun lângă Frankie și se angaja într-un demers despre care credea sincer că avea s-o farmece, Doug îl fixă cu o căutătură sumbră din partea cealaltă a mesei.

— Nu pot să sufăr să fiu văzut în public cu dobitocul ăsta, îi șopti el lui Benjamin, ciopârțindu-și pizza Quatro Stagione. Hai să ne cărăm de-aici cât putem de repede.

Și într-adevăr, secretarul parlamentar privat și prezumtivul lui aliat în presa de calibru aproape că nu-și adresară nici un cuvânt pe durata prân-

zului, în afara unui moment când Doug ținu să-l facă atent pe Paul și aduse vorba despre apariția lui televizată.

— Apropo, pot să te-ntreb – asta dacă ești în stare să te dezlipești o secundă de nevastă-mea – ce-ai pățit ieri seară la televizor? Ai primit instrucțiuni scrise de la Millbank să nu scoți o vorbă? Fiindcă până acum nu cred c-am mai văzut vreodată un invitat care să nu deschidă gura la emisiunea aia.

O expresie de mânie fulgurant-asasină zăbovi o secundă pe chipul lui Paul; dar acesta își reveni rapid și răspunse (conform celor convenite cu Malvina cu câteva ore mai devreme):

— Vrei să-ți spun ceva? Mi-au tăiat replicile.

Până la una – habar n-am de ce. Și chiar am zis niște chestii tare amuzante. A fost replica aia sclipitoare despre ciocolată.

Se întrerupse și clătină din cap cu părere de rău.

— Mă rog, ce rost are? Data viitoare o să știu.

Umblă cu foarfecă la tot ce spui doar ca să arate ei bine, nu?

Doug analiză această explicație preț de o clipă, înainte să pufnească, abia ascunzându-și mefiența, și să se ridice în picioare.

— Oricum, anunță el, Ben și cu mine n-am avut timp să schimbăm două vorbe, așa c-o să facem o plimbare. Ne vedem acasă.

O luară pe câteva străzi lăturalnice, până ajunseră la Chelsea Embankment, unde un flux neîntrerupt de mașini și camioane huruiau încolo și încoace, iar norii din bioxid de carbon spân-zurau grei deasupra sătucului de ambarcațiuni ale milionarilor, ancorate într-un cot al Tamisei, în timp ce grandoarea postmodernă a clădirii Montevetro le răspundea la fel de strălucitor de pe malul celălalt al fluviului și licărea tremurat în lumina palidă a soarelui de martie. Benjamin zbură cu gândul acasă: nu la centrul orașului, unde lucra în fiecare zi – și unde alte clădiri relativ asemănătoare cu asta începeau să se ivească la o scară mai mică – ci la casa pe care o împărțea cu Emily, aproape de strada principală din King's Heath, mica lume pe care și-o amenajaseră doar pentru ei acolo și care însemna de fapt doar câteva magazine, două-trei cârciumi și din când în când câte o deplasare la Cannon Hill Park. Dintr-odată, diferența i se păru imensă. Nici nu putea să se gândească limpede la ea.

— Ți place aici? Întrebă d. Adică, te simți. Bine?

— Sigur, spuse Doug. Ce-ar putea să nu-mi placă?

Anticipând răspunsul prietenului său, Doug continuă:

— Dacă ești împăcat cu tine însuși – în mintea ta – atunci poți să te simți bine oriunde. Mă rog, așa cred că trebuie. Să-ți rămâi credincios ție însuși.

— Da, așa ai făcut și tu, zise Benjamin, țuguin-du-și dubitativ buzele. Presupun.

— Faptul că m-am însurat cu cineva dintr-o familie cu ștaif (vocea lui Doug devenea din ce în ce mai exasperată) nu înseamnă c-am uitat de unde-am plecat. Sau care-mi sunt loialitățile. Să știi că n-am renunțat la războiul dintre clase. Am trecut în spatele liniilor inamice, atâta tot.

— Știu, spuse Benjamin. Nici nu m-am gândit la altceva. Oricine poate să-și dea seama de asta în cazul tău – ajunge să vadă ce scrii la ziar. Probabil

că e grozav că ai o asemenea tribună, continuă el pe un ton ceva mai scăzut, cu invidia croindu-și drum printre gânduri. Cred că simți. Cred că simți că faci exact ce vrei.

— Poate.

De câțva timp se rezemau de partea de jos a zidului, aproape de Battersea Bridge și se uitau la apă. Acum Doug se îndreptă din șale și începu să se plimbe de-a lungul fluviului, trăgând adânc în piept gazele de eșapament degajate de traficul neîntrerupt.

— Cred că am ajuns totuși la un fel de plafo nare. Au trecut cam opt ani de când scriu întruna articole. Acum câteva luni am început să le spun oamenilor că sunt pregătit pentru o schimbare.

În ideea că o să audă cineva din redacție. Ei bine, se pare că le-a ajuns ceva la ureche. Se pune la cale o remaniere masivă. De fapt, tipii o plănuiesc de câteva săptămâni.

— Sună bine, spuse Benjamin. Și ce crezi c-o să se întâmple?

— Mă rog, o cunosc pe asistenta personală a redactorului-șef – o cheamă Janet. Fată bună, a venit la noi abia înaintea Crăciunului. Ne-am înțeles bine din prima, așa că-mi pasează tot felul de bârfe. Iar fătucă a auzit, mai bine a tras cu urechea în timp ce vorbea redactorul la telefon și la un moment dat mi s-a rostit și mie numele, în legătură cu un post.

Benjamin așteptă. Însă pe urmă trebui să întrebe:

— Da? Și care anume?

— Janet n-a fost sigură, recunosc Doug. N-a auzit bine. Dar cică totul părea bătut în cuie; unde mai pui că de-atunci n-au trecut decât două-trei zile. În schimb, a fost sigură – nouăzeci la sută, în orice caz – că șeful a spus ori redactor-șef pe politic, ceea ce ar fi formidabil, ori adjunct. Ceea ce ar fi doar Fantastic.

— Redactor-șef adjunct? Repetă Benjamin, vizibil impresionat. Oho. Și chiar crezi că asta o să fii?

— Încerc să nu mă gândesc, răspuse Doug. Redactor-șef pe politic ar fi minunat. Adjunct ar fi în regulă. M-aș mulțumi și cu asta.

— Ar însemna mai mulți bani?

— Oricare dintre ele. Teoretic, mult mai mulți bani. Ceea ce ar binedispune-o din capul locului pe Frankie. Probabil că o să mă sune azi cineva și-o să-mi spună ce s-a decis.

— Azi? Duminică?

— Da.

Doug începu să-și frece mâinile doar gândindu-se la asta.

— Azi e ziua cea mare, Benjamin. Poate că bem un pahar de șampanie în seara asta, înainte să te sui în mașină și să pleci. Urmă, în cazul meu – după o săptămână întregă în care m-am abținut să injur, să spun măscări și în general să vorbesc urât – de ceva ce nu mi-o pot imagina decât ca pe o trosneală epică. Mama tuturor trosnelilor.

Trecură strada cu eforturi, croindu-și drum printre cele patru benzi de trafic și întorcându-se spre enclava desprinsă parcă dintr-un album de pictură în care stătea ascunsă reședința familiei Gifford-Anderton.

— Dar parcă nu prea îi aveai la inimă pe ceilalți oameni de la ziar, spuse Benjamin. Din punct de vedere politic.

— Păi exact asta-i atuul, îi arată Doug. E adevărat, cu toții sunt niște afurisiți de țuțeri ai lui Blair. Dar pân' la urmă trebuie să aibă grijă de cititori. Iar cei mai mulți cititori încă sunt laburiști din vechea școală. Așa că au nevoie de cineva ca mine, chit că nu le place. Eu sunt cel care vorbește în numele oamenilor ăloră. Al oamenilor care cred că trebuie să facem eforturi și să menținem în funcțiune fabrica de la Longbridge, chiar dacă nu mai produce nici un sfaț. Al oamenilor care la ora asta au trecut de patruzeci, cincizeci sau șaiszeci de ani, citesc ziarul de ani de zile și nu le pasă nici cât negru sub unghie cu ce se machiază Kylie Minogue, ceea ce pare să fie, în schimb, genul de poveste care-l bântuie până la obsesie pe stimatul nostru redactor.

— Nu te-nțelegi grozav cu el, nu? Întrebă Benjamin.

— Ne-nțelegem bine, dar e un tip fără scrupule, zise Doug. Oportunist până-n vârful unghiilor. Acum câteva luni, de pildă, au făcut o ședință foto cu un model cum nu se poate mai subnutrit pentru pagina de modă a revistei, numai că fata era atât de bolnavă și costelivă, că n-au putut să folosească fotografiile. Pe urmă, săptămână trecută le-a scos de la păstrare și le-a băgat în primele pagini -ca să illustreze un material despre anorexia pe fond nervos. Și nu i s-a părut nimic în neregulă.

Chicoti amar chiar când ajunseră amândoi la poarta dinspre grădină, pe care Doug o deschise cu un scârțait. Își uitase cheile de acasă, așa că apăsă pe butonul interfonului și așteptară amândoi o vreme, admirând cârceii de iederă din jurul pragului de sus al ușii și al ferestrelor cu spros. Frankie era întotdeauna prea ocupată ca să se ocupe de grădinărit, explică Doug, așa că angajaseră un bărbat care venea de trei ori pe săptămână și avea grijă de grădină.

După câteva clipe ușa fu deschisă de o Irină cu răsufierea tăiată.

— A, Doug, intră repede. Te-a sunat cineva.

— Cine? Întrebă el nerăbdător, urmând-o în casă.

— Acolo – uite-acolo.

Arată cu mâna spre salonal de la parter, care se întindea pe întreaga lungime a casei și se termina cu o seră de două ori mai mare decât grădina casei lui Benjamin. Doug și Benjamin dădură fuga și constatară că se strânseseră și ceilalți: Paul, Susan, Frankie și toți copiii. Aceștia se uitară emoționați la Doug, surâzând anticipativ, în timp ce Frankie vorbea cu cineva la un telefon fără fir.

— Da, a venit. Chiar acum a intrat pe ușă, la propriu. Vi-l dau imediat. O secundă.

Doug înșfacă telefonul și se retrase într-un colț al camerei.

— E-n legătură cu postul? Întrebă Benjamin în șoaptă, iar Frankie încuviință din cap.

La început celorlalți le veni greu să-și dea seama ce se întâmpla, dat fiind că auzeau doar jumătate din conversație. Doug vorbi foarte puțin, cu excepția câtorva murmure aprobatoare. Totuși, ceilalți observară că murmurele începură să-și schimbe tonul pe măsură ce discuția avansa. Tăcerile lui Doug

deveniră din ce în ce mai lungi: vocea de la celălalt capăt al firului părea să pregătească terenul pentru o dezvăluire importantă. Iar când aceasta avu în fine loc, Doug se ferecă într-o tăcere de moarte. La fel ca restul celor din salon.

Toți avură impresia că trecuseră deja minute bune înainte ca Doug să spună „Ce?” foarte încet. Imediat după aceea el urlă „CEEE?”, de data asta cât putu de tare, într-o izbucnire de furie amenințătoare care-i făcu pe copii să se privească temători și înfricoșați.

Acum însă interlocutorul lui ridică la rândul-i vocea și fu auzit spunând „Doug, te rog să te gândești bine. Nu închide. Indiferent ce faci.”

Doug apăsă pe un buton ca să pună punct convorbirii, se apropie cu telefonul de comodă și-l puse pe ea cu un gest de un calm ieșit din comun.

— Ei, bine? Întrebă Frankie, incapabilă să mai suporte suspansul.

Doug își privi chipul în oglinda tivită cu aur.

— Femeia aia, rosti el în cele din urmă, cu o voce răgușită și neobișnuit de distantă. Janet aia. Ar trebui să meargă la un orelist.

Se întoarse ca să se uite la cercul de figuri nedumerite.

— Redactor-șef pe politic? Nu. Redactor-șef adjunct? Nu.

Pe urmă, inhalând profund, mugi:

— Redactor-șef la CULTURĂ! M-ați auzit?

LA CULTURĂ, FUTU-I! Vor să mă'ocup de materia primă pentru recenziile de carte. Vor să-mi pierd toată ziua vârand romane în niște afurisite de pungi din plastic și trimițându-le la. la.

Spumegă câteva secunde, negăsindu-și cuvintele, după care începu să dea ocol încăperii ca lovit de streche, urlând din toți bojocii:

— Pizde nenorocite. Fute-v-ar dracii de pizde nenorocite!

În tăcerea absolută care urmă, Benjamin aproape că-și imaginează cuvintele prelungindu-și ecourile prin cameră, înainte să moară unul câte unul. Nimeni nu știu ce să spună, până când Coriander se întoarse spre mama ei și șopti pe un ton grav:

— Țe-i aia bidă? Țe-i aia bidă nonoțită? Era cea mai lungă propoziție pe care o rostise vreodată. Dar lui Frankie nu i se păru că era momentul să remarce așa ceva. Sau să observe că soțul ei tocmai se autoeliminase din nou din cursa pentru favoruri sexuale, iar asta pentru cel puțin trei săptămâni.

Claire, care știa să fie vorbăreață dacă se găsea în compania potrivită, se așeză la masa din bucătărie, în fața fiului ei și se gândi ce putea să-i spună. Ii era din ce în ce mai clar că nu se mai pricepea să fie mamă. Cu zece ani în urmă, când Patrick avea doar cinci anișori, n-ar fi crezut că era cu puțință așa ceva. Și asta nu doar din cauză că pe atunci îl iubea la fel de firesc cum respira; bineînțeles că îl iubea în continuare, la fel de mult ca înainte. Diferența era că acum nu mai știa cum să se comporte în preajma lui. Era conștientă că procesul începuse chiar înainte să plece în Italia. Când băiatul avea deja noua sau zece ani, Claire simțise că își pierdea echilibrul, neștiind foarte bine ce ton să adopte: nu-i înțelegea obsesiile în faza lor incipientă, sporturile asupra cărora se fixase, hainele pe care se simțea obligat să le poarte. Observa că lucrurile astea nu se întâmplau și între el și Philip; nu în aceeași măsură; iar asta era unul dintre motivele pentru care Claire deduse că era rezonabil – sau

în orice caz îngăduit – să-l lase să se mute cu taică-său și cu maică-sa vitregă, în timp ce ea avea să-și înceapă aventura italiană. În clipa când aceasta luă sfârșit – când Claire se întoarse în Birmingham după cinci ani (minată în mod absurd de nostalgia pentru un loc care nici măcar nu-i plăcea foarte mult) – distanța dintre ea și fiu crescuse și mai mult. Era un lucru inevitabil, presupuse ea: între timp Patrick o vizitase, iar ea se întorsese în Anglia cel puțin de două ori pe an, dar cu toate acestea băiatul se schimbase și se îndepărtase de ea incomensurabil, devenind aproape de nerecunoscut. Neputința de a-și găsi cuvintele, pe care începuse deja s-o simtă în prezența lui, deveni din ce în ce mai apăsată.

Era pentru prima dată când se întorcea la casa tatălui ei din decembrie încoace. Atunci plecase după doar patru zile, după care dormise două nopți într-un hotel din Birmingham și își petrecuse Crăciunul cu niște prieteni din Sheffield de pe vremea studenției. N-ar mai fi rezistat acolo nici un minut. Totuși, în weekendul ăsta se simțea în siguranță, fiindcă Donald Newman nu se afla în țară. Se dusese la a doua lui casă din Franța, despre care se lăuda întruna de la un timp și pe care Claire nu avea de gând s-o viziteze nici în ruptul capului. Se părea că, după ce ieșise la pensie, stătea tot mai mult acolo. Oricum, Claire nu știa nimic despre aranjamentele lui, care n-o interesau câtuși de puțin. Se părea că un agent de bursă isteț îl ajutase să câștige câteva miare în anii nouăzeci, ceea ce îi dăduse posibilitatea să achiziționeze această ruină pitorească din apropierea localității Bergerac. Bravo lui. N-avea decât să se spele pe cap cu ea.

Până la urmă, cel care aduse vorba de el se dovedi a fi Patrick.

— Văd că bunicul are grijă cum trebuie de locul ăsta, nu? Remarcă el, plimbându-și ochii prin bucătăria unde totul era pus la locul lui. Mă rog, pentru un burlac. Un cuc bătrân ca el.

— Presupun că n-are de făcut altceva. Și oricum, cred c-a angajat o servitoare care să-i facă treburile prin casă. M-aș mira foarte tare dac-ar ști să umble cu aspiratorul.

Fiul ei zâmbi. Claire vru să-i spună ceva drăguț – ce păr frumos avea, acum că și-l lăsase ceva mai lung, sau ce bine îi părea că nu observase nici o parte a corpului străpunsă de cerceii aceia atât de la modă – însă frazele refuzau să se formeze. În loc de asta, se gândi la seara pe care-o aveau înainte, la cele două tacâmuri pe care avea să le aranjeze pe masă sau la mâncarea pe care aveau s-o consume în tăcerea densă a periferiei și se temu dintr-odată că nu avea să depășească momentul cu bine.

— Auzi, Pat, ce-ar fi să ieșim în oraș? Să mergem undeva la țară și să găsim un pub, ce zici?

— De ce? Parcă luaseși niște mâncare.

— Așa e, dar. Știi tu, spuse „ea și făcu un gest cu mâna. Locul ăsta.

— Putem să-l înveselim, zise Patrick. Să punem două-trei luminări pe masă. Am adus ceva muzică.

Cât timp Claire cotrobăi prin sertare după fața de masă, fiul ei scoase un CD player stereo portabil din geanta de voiaj și-l vârî în priză. Se uită la un set de CD-uri și introduse unul în aparat. Claire se pregăti pentru ce era mai rău,

anticipând cine știe ce monstruoșitate, dar în loc de asta auzi câteva note la pian într-o cheie minoră, pulsatile, insistente, aidoma unui tango, înconjurate în scurtă vreme de câteva acorduri întrețesute perfid, niște viori, un violoncel și o armonică.

— E frumos, spuse ea. Ce-i asta?

— Astor Piazzolla, zise Patrick. M-am gândit că o să-ți placă.

Râse scurt, după care adăugă:

— Sigur, eu nu ascult așa ceva. În mod normal n-am urechi decât pentru gangsterii mari și negri care cântă despre cum își violează pițipoancele și despre cum ar face moarte de om pentru o biluță.

Chestia asta o păstrez special pentru bătrâni.

— Ai grijă ce spui, îl avertiză Claire. Calci pe un teren minat. Mă înfior numai când mă gândesc ce-ar putea spune ceilalți din casă despre mine.

Era 31 martie 2000, iar Claire sosise în Birmingham în weekend ca să ia parte la protestele din ziua următoare împotriva închiderii fabricii de la Longbridge: o demonstrație uriașă, la nivelul întregului oraș, care urma să înceapă cu un marș dinspre centru în cursul căruia aveau să se alătore și alți protestatari, pentru ca totul să se încheie cu o mare manifestare în Cannon Hill Park. Locuința lui Claire din această perioadă -chiar dacă ea nu o privea deloc ca pe o locuință, ci mai degrabă ca pe un adăpost provizoriu și nimic mai mult - era o casă din Ealing, în vestul Londrei, pe care o împărțea cu trei absolvenți de facultate care abia împliniseră douăzeci de ani. Găsise un post temporar de contabil, iar acum completa facturi pentru o firmă care importa mobilă italienească. Toată afacerea era teribil de neatrăgătoare. Claire avea sentimentul că viața ei era o bandă pe care cineva tocmai o derulase înapoi cu vreo cincisprezece ani.

— Te umplu de draci, nu? O întrebă Patrick.

— N-aș fi atât de categorică. Sunt mult prea politicoși. Dar îmi dau seama din felul cum se uită la mine că se întreabă dacă nu cumva ar trebui să instaleze o scară rulantă în viitorul apropiat sau să-mi cumpere o gheată ortopedică de ziua mea. Puse o cratiță pe plită pentru paste și începu să taie ceapă și roșii. Patrick îi turnă niște vin și o întrebă dacă avea voie să bea și el.

— Sigur că da. Nu trebuie să-mi ceri voie pentru asta.

Patrick se duse în camera de zi și dispăru timp de câteva minute. Claire îl spionă la un moment dat și-l văzu uitându-se la fotografiile de familie de pe cămin. Numai că formula fotografii „de familie” era incorectă. Nu exista nici o poză cu fiicele domnului Newman, nici un memento al dispărutei Miriam sau al rătăcitoarei Claire. Doar fotografii cu Donald și Pamela, o reparcurgere a vieții lor împreună și a felului cum îmbătrâniseră unul lângă altul: fotografia de la nuntă, vacanța din Scoția și din Insulele Scilly, ei doi în fața căsuței din Bergerac, cu Pamela afișând un aer resemnat și dând impresia că intrase la apă. Pierduse lupta cu cancerul la doar opt luni după ce cumpăraseră casa. În centrul poliței de pe cămin se găsea un portret al ei în format A4, cu ramă de argint. Probabil că fusese făcut cândva în anii cincizeci, înainte de venirea pe lume a copiilor. Păr negru, un colier din perle, o rochie de seară neagră sau bleumarin. Arborase zâmbetul impenetrabil al oamenilor cărora li se face o

poză. Patrick ridică fotografia, o feri de lumina puternică a zilei și o studie intens, de parcă s-ar fi așteptat să-i dezvăluie un secret de familie.

— Ia spune-mi, zise el, întorcându-se la bucătărie cu paharul de vin în mână, la ora asta vorbești cu bunicul?

— Nu a existat nici o deschidere oficială a ostilităților, răspuse Claire. Atâta doar că nu-i telefonez și nici el nu mă sună. Aproape deloc. Cum să-ți spun, a fost extrem de politicos când l-am întrebat dacă pot să stau aici în weekend. Chit că a crezut că motivul pentru care am venit la Birmingham este ridicol.

— Păi bietul de el n-a prea fost niciodată prea revoluționar, nu? Ți-l închipui pe bunicul parti-cipând la o demonstrație? Doar dac-ar fi pentru reintroducerea pedepsei cu moartea prin spânzu-rare pentru cei care se țin de mână în public înainte să se căsătorească.

— Sau pentru includerea vânătorii de vulpi în programa națională de studiu.

Claire surise, nu atât ca urmare a glumelor făcute, cât pentru căldura pe care promiteau s-o emane fiecare pentru celălalt.

— Și tu ce faci? Vii mâine la demonstrație?

— Da, cred și eu. E important, nu? Sunt în joc o grămadă de locuri de muncă.

— Taică-tău vine?

— Da.

— Dar mama ta vitregă?

— Cred că și ea. Carol e destul de îngrijorată cu privire la Longbridge, ca toată lumea. N-o să ai probleme din cauza asta?

— Nici vorbă. Am tot timpul din lume pentru Carol.

— Or să vină și câțiva dintre prietenii lui tați. Doug Anderton, îl mai ții minte? O să vină din Londra. Și cred c-o să apară și Benjamin.

— Dumnezeule, spuse Claire, asta chiar c-o să fie ciudat. O adevărată reuniune a liceului King William. Nu l-am mai văzut pe Doug de-un car de ani. Și cred că ultim; dată când ne-am strâns cu toții a fost la nunta noastră.

— Benjamin a fost cavaler de onoare, nu?

— Așa e. A ținut un discurs absolut catastrofal. Plin de citate din Kierkegaard – care poate c-ar fi însemnat ceva mai mult pentru cei prezenți, dacă nu s-ar fi încăpățânat să le reproducă în daneză – iar pe urmă o glumă extrem de elaborată despre confuzia dintre poetul Rimbaud și personajul Rambo jucat de Sylvester Stallone. Nimeni n-a avut habar ce-a vrut să spună.

Claire scoase un suspin afectuos.

— Bietul Benjamin. Mă întreb dacă s-a schimbat.

— Parcă ziceai că l-ai văzut chiar înainte de Crăciun.

Claire reîncepu să taie legume și se mulțumi să spună „Nu prea am avut șansa să stăm de vorbă”, pe un ton care sugera – cel puțin pentru fiul ei – că nu mai exista nimic de spus pe marginea acestui subiect.

Seara decurse agreabil. Patrick izbuti să mai scoată la iveală trei CD-uri care fură pe placul mamei sale, așa că nu păru să mai fie nevoie de recursul la planul de rezervă, care însemna pur și simplu să se ridice amândoi de la masă

și să se uite la televizor dacă nu mai aveau ce să-și spună. De fapt, într-un mod pervers, Claire ajunse să aibă impresia că lucrurile se petrecuseră aproape prea bine. Ceea ce însemna că în seara aceea, pentru prima dată, ea observă ceva ciudat în comportamentul lui Patrick: că era prea chibzuit, prea plin de solitudine și prea cald pe nevoile și reacțiile ei, pe care se pricepea de minune să le anticipeze. Își dădu seama că existau o rigiditate și o stinghereală ciudate în felul cum se purta, aproape ca și cum ar fi crezut el însuși că juca un rol, că era un simplu actor distribuit în scenariul altcuiva. Poate că era doar stânjeneala tipică a adolescenților; dar părea să fie vorba de ceva mai mult – Patrick dovedea o atenție extraordinară, dând impresia că aștepta ca lumea să-i arate cum să se comporte, să-i dezvăluie esența propriei personalități înainte să înceapă să și-o asume. Oare asta făcuseră ei doi – ea și Philip -despărțindu-se când el avea trei ani și apoi pasân-du-l încolo și înapoi, de la un părinte la altul, pe durata anilor următori? Lui Patrick îi lipsea ceva, o componentă vitală, își dădu ea seama în clipa aceea. Un lucru pe care Claire nu reuși să-l identifice, cu toate că știa că era mai mult decât o simplă chestiune de stabilitate familială.

Patrick îi turnă un ultim pahar de vin și i-l aduse pe canapeaua din camera de zi.

— Poftim, spuse el. Acum mă duc la culcare. Nu sta toată noaptea să te umpli de draci.

— N-o să stau.

Băiatul se aplecă s-o sărute. Avea obraji pufoși, marcați de primele urme ale unei bărbi adolescente.

— A fost frumos în seara asta, nu? Întrebă Claire.

Patrick o strânse în brațe.

— Da, a fost.

Pe când băiatul se îndrepta de șale, ea își luă inima în dinți, stimulată de vinul băut, și întrebă:

— Ți-e bine, dragul meu, da? Phil și Carol au grijă de tine, nu-i așa?

— Sigur că au. De ce, nu arăt bine?

Neliniștile pe care Claire le simțise măcinând-o în ultimele câteva minute erau prea vagi și prea complicate. Nu reuși să spună decât:

— Ești cam palid, atâta tot.

Patrick se reple în spatele unui zâmbet.

— Așa suntem toți, spuse el. Eu și toți prietenii mei. Asta din cauza porcăriilor cu care ne hră nește generația noastră.

Pe un ton mai scăzut, băiatul adăugă:

— Suntem oamenii palizi.

Fără să-i explice lui Claire ce însemna asta, Patrick își sărută încă o dată mama de la distanță, iar Claire observă, înainte ca fiul ei să se ducă la culcare, cât de mult zăbovise din nou cu privirea asupra fotografiilor de pe cămin.

A doua zi dimineață, după duș, Claire ieși din baie și descoperi că Patrick deschisese ușa fostului dormitor al lui Miriam și rămăsese înăuntru. Intră după el.

— Nu prea ai ce să vezi, nu? Întrebă ea.

Camera arăta exact așa cum o văzuse ultima dată: fără mobilă, cu pardoseala neacoperită și pereții zugrăviți. De fapt nici nu era o cameră, ci o declarație: o declarație de absență. Claire și-l imaginează pe tatăl ei venind aici în fiecare zi, rămî-nând nemișcat în centrul încăperii, inhalând pustietatea din jur. Gândindu-se la Miriam, așa cum probabil că o făcuse zi de zi, imobil și impenetrabil. Altfel de ce ar păstra camera în felul ăsta? În plus, era extrem de curată, fiindcă se ștergea praful și se dădea cu aspiratorul și aici la fel de conștiincios ca în toate celelalte încăperi ale casei. Claire înțelese logica tatălui ei, oricât i s-ar fi părut de respingătoare. Avea de-a face cu camera unei persoane dispărute.

— Unde-s toate lucrurile ei?

Claire ridică din umeri.

— Nu știu. Unele au ajuns la mine: fotografiile pe care le-ai văzut, alte câteva lucrșoare, niște brățări, o periută de dinți, chestii din astea. Câteva jucării (avu sentimentul că avea să-i cedeze vocea, dar își reveni) de când era mică. Cred că tata a aruncat restul. Iar mobila a dat-o de pomană, asta știu precis. Mai erau o mulțime de lucruri – albume cu poze, plus toate jurnalele. Habar n-am ce s-a ales de ele. Au dispărut definitiv.

Străbătu latura mai lungă a camerei mici și mohorâte din trei pași scurți și se uită pe fereastră la grădina din spate, sărăcicioasă și îngrijită obsesiv, ca de altfel toată casa.

— Vorbiți mult despre ea? Întrebă Claire. Vreau să spun, aduc vreodată vorba de ea – Philip și Carol?

— Nu.

— Dar tu te gândești la ea, nu? Îmi dau seama că da.

— S-ar putea să fie în viață, zise Patrick.

Și dintr-odată vocea lui deveni rugătoare.

Claire se întoarse pe călcâie și ieși din cameră.

— Hai să nu ajungem la asta, bine?

Între timp, ieșiseră amândoi pe coridor. Patrick arată spre chepengul din tavan.

— Cum ajung acolo?

— N-ai cum.

— N-ar fi nevoie decât de-o scară.

— Nu-i nimic acolo. Doar vechituri.

Claire îl privi țintă, dorindu-și ca lucrul de care se temea să nu se întâmple. Nu voia ca Patrick să transforme cercetarea podului într-o misiune personală. În primul rând, n-ar mai fi suportat nici ea, și chiar și pentru eJ ar fi fost la fel de periculos. Era prea tânăr și prea vulnerabil ca să se confrunte cu așa ceva.

— Dau o raită pe la magazine, spuse ea.

Diseară am putea mânca pește, îți convine? Și o să mai iau niște vin. Fă o baie, dacă vrei. Trebuie să plecăm cam într-o oră, dacă vrem să ajungem la timp în Cannon Hill.

Patrick dădu din cap, dar nu se mișcă din loc. În cele din urmă Claire zise:

— E o scară în garaj. Sau cel puțin era odată, îi atinse umărul. Era osos și slab.

— De ce vrei să faci asta, Pat? Care-i șpilul? Băiatul îi îndepărtă mâna, însă cu blândețe.

— Nu știu. Se leagă de tine și de tata, de motivul pentru care v-ați despărțit și.

Se întoarse și se îndreptă spre scări.

— Nu știu. Vreau s-o fac și basta.

— N-o să găsești nimic, îi strigă ea. A aruncat tot.

Dar Claire se înșela.

Când se întoarse de la supermarket după o jumătate de oră, îl găsi pe Patrick – neîmbăiat și îmbrăcat tot cu tricoul și șortul în care dormise – așezat pe podeaua goală din fosta cameră a lui Miriam. Izbutise cumva să dea jos din pod un cufăr masiv, vechi și îmbrăcat în piele, iar acum stătea lângă el. Cufărul fusese încuiat cu lacăt, dar băiatul reușise să forțeze încuietoarea cu un clește. Scosese cam jumătate din conținutul cufărului, care se afla împrăștiat pe podea în jurul lui. Claire se holbă la toate lucrurile acelea, neve-nindu-i că creadă. Rămase cu gura căscată și aproape că uită să mai respire.

Avea în fața ochilor obiecte pe care nu le mai văzuse de peste douăzeci de ani. Hainele surorii ei. Cărțile și gâtelile ei. O casetă de bijuterii pe care o adusese de la John O'Groats, plină cu imitații din plastic. Reviste vechi, exemplare din Jackie, cu imagini ale vedetelor din anii șaptezeci, decupate și găurite în locul unde Miriam le prinsese de perete cu piuneze. David Bowie și Bryan Ferry. Cămașa stacojie a cuiva care fusese la un moment dat unul dintre bunurile ei cele mai de preț, deși nu aflase nimeni de ce. Și jurnalele. Două sau trei volume de jurnale intime, scrise cu pix albastru, cu caligrafia ei rotundă de școlăriță. Claire întinse mâna după ele pentru început.

— Nu te-ai uitat prin astea, nu? Întrebă ea.

Își adusese aminte că aveau să-l vadă pe Doug Anderton la manifestație. Nu voia ca Patrick să știe că tatăl lui Doug fusese implicat în dispariție.

— Nu, răspunse el.

Găsise zeci de fotografii ale lui Miriam, de fapt ale lui Miriam și Claire, în principal diapozitive, pe care le ținea în lumina cenușie încadrată de ferestrele fără draperii.

— Bine, zise Claire și deschise jurnalul din

1974, întorcând paginile una după alta, prea șocată ca să citească vreun rând, dând apoi drumul volu mului și lăsându-l să cadă cu un zgomot sec pe podea când ajunse la filele mânjite de amprente maronii – urmele propriilor degete pătate de Bovril de când avea paisprezece ani – iar ochii i se umplură de lacrimi acide, lacrimi ca niște ace, dintre cele pe care credea că uitase cum să le verse.

— Mesaj original -

De la: Malvina.

Pentru: btrotter.

Trimis: marți, 30 martie 2000, 3.38 pm.

Subiect: Manifestația pentru Longbridge.

Bună, Ben.

Da, cred că ți-am convins fratele să vină – deși bineînțeles că e îngrozit de gândul că ar putea să facă un lucru critic la adresa partidului și în special a lui Tony -și desigur că o să fiu și eu prezentă.

Ar fi minunat să se întâlnim. La restaurantul Waterstone, de dragul vremurilor de altădată? Probabil c-o să reușesc să ajung până la zece.

Ne vedem acolo, dacă nu ai alte planuri.

Cu drag, Malvina XoX.

Benjamin ajunsese primul, inevitabil. Își cumpără un cappuccino și un pain au chocolat, precum și o mocha mare pentru Malvina, fiindcă își aminti că asta îi plăcea.

Sosi cu zece minute mai devreme, iar ea întârzie cinci minute. Își petrecu timpul citind două broșuri emise de cei de la Fisc: una despre schimbările în felul cum aveau să fie înregistrate marjele de ajustaj, cealaltă despre metodele de recuperare a impozitelor corporatiste antecalulate prin raportarea la grila de vulnerabilitate fiscală. Nu era rău să fii la curent cu poveștile astea. Când sosi Malvina, mocha i se răcise, așa că trebui să comande o alta. Când Benjamin o sărută, descoperi că obrajii ei erau reci ca gheața. Prelungi sărutul cât putu de mult, inhalându-i parfumul care îi evocă instantaneu amintirea tuturor întâlniri-lor lor anterioare, precum și speranțele straniei și volatile pe care le clădise în jurul lor.

Imediat după ce se așezară față în față, Benjamin constată că nu știa ce să-i spună tinerei. Stinghereala lui părea molipsitoare, așa că rămaseră amândoi într-o tăcere stângace pentru o vreme.

— Ia zi, rosti într-un târziu Malvina, după două-trei sorbituri din băutura care începuse s-o încălzească pe dinăuntru, ce crezi c-o să se-ntâmpale azi? Crezi c-or să se aleagă cu ceva?

— Păi. Nu știu.

Benjamin păru buimăcit de întrebare.

— Cred că e un semn c-o să reluăm. Cum să-ți spun. Că o să fim prieteni în continuare.

Malvina îl privi în ochi preț de o clipă, după care surise.

— Nu m-am referit la asta. Mă gândeam la manifestație.

— Aha. A, da.

Benjamin își coborî privirile spre suprafața spumoasă a cafelei. Oare chiar nu exista nici o limită a umilințelor pe care și le autoprovoca?

— Nu știu. Cred c-o să f? 3 o zi memorabilă. Cred că oamenii or să se simtă inspirați și probabil încurajați. Dar anta n-o să schimbe punctul de vedere al nimănui, nu? Mai ales al celor de la putere.

— Nu, bineînțeles că nu, confirmă Malvina, adăugind pe un ton mai vioi: Ce se-aude cu munca ta? Cum merge? Ai scris mult în ultimele săptămâni?

Malvina era unul dintre puținii oameni cărora Benjamin le încredințase amănunte ale propriului magnum opus. Dar chiar și așa, nu fusese în stare să ajungă la mari profunzimi. Ii spusese titlul -Neliniște – dar de îndată ce încercă să-i arate ce anume dorea să realizeze prin această operă – de ce o considera unică, novatoare și necesară -cuvintele i se pârură nepotrivite; se auzi vorbind,

numai că vorbele care-i ieșeau pe gură nu păreau să aibă nici o legătură cu forma ideală și străveche pe care opera continua s-o ia în mintea lui. Ar fi vrut să-i spună că era cel mai important lucru din viața lui; că îl scotea din bajamale; că era un mariaj fără precedent al formelor vechi și al tehnologiei noi; că avea să modifice definitiv raporturile dintre muzică și cuvântul scris; că nu scrisese o silabă sau o notă muzicală de câteva luni bune; că uneori avea sentimentul că era singurul lucru care-l ținea în viață; că simțea că nu mai crede în el, ca în atâtea alte lucruri. Dar părea inutil, cu desăvârșire inutil să-i spună așa ceva acestei femei frumoase și insondabile care stătea în fața lui, ștergându-și cu vârful limbii urmele de cafea de pe buza de sus, delicată, de culoarea vinului rubiniu.

— Așa și-așa, sfârși el prin a spune. Trudesc mai ceva ca pe ogor.
Malvina zâmbi și clătină din cap.

— Cine ești de fapt, Benjamin, regele eufemis melor? Doar lucrezi la chestia asta de douăzeci de ani. O să-ți îngădui vreodată un moment de respiro? E incredibil cum ai reușit să rămâi cuplat la ceea ce faci. Dumnezeule, eu una dacă scriu cinci versuri dintr-o poezie și pe urmă mă blochez, de obicei renunț și-arunc totul la coș.

Se lăsă în scaun și se uită la el, surâzând aproape cu mândrie.

— Cum de-ți iese? Ce te face să mergi mai departe?

Iar după o clipă Benjamin răspunse aproape șoptit:

— Asta ți-am mai spus. Prima dată când ne-am întâlnit.

Malvina își coborî privirea în adâncurile ceștii de cafea.

— A, da, misterioasa femme fatale. Iubirea vieții. Cum ziceai c-o cheamă?

— Cicely.

— Și de fapt ideea cărții e că. Poți să-mi aduci aminte?

Benjamin nu spuse nimic, așa că Malvina continuă:

— Stai că m-am prins – ea o s-o citească într-o bună zi, o să-și dea seama că ești un geniu și c-a făcut o prostie când te-a părăsit, așa c-o să se-ntoarcă la tine-n fuga cea mai mare. Ceva de genul ăsta, nu?

— Ceva de genul ăsta, încuviință Benjamin, mohorându-se dintr-odată.

— Benjamin, spuse Malvina – de data asta pe un ton apăsător – s-ar putea să nu-mi dau seama despre ce e vorba aici, dar ți-a trecut vreodată prin cap că faptul că te-a părăsit a fost cel mai bun lucru care ți s-ar fi putut întâmpla? Că e posibil să fi scăpat la mustață?

Benjamin ridică din umeri și sorbi ultimii stropi de cappuccino amestecați cu zaț.

— Mă rog, dacă te-ajută să scrii mai departe, toate bune și frumoase – probabil că oricum ăsta-i singurul lucru care te face să nu te țițnești – dar altminteri mi-aș dori să uiți de aiureala asta.

Vine o zi când pur și simplu trebuie să tragi linie.

Iar în cazul tău aș spune c-ai trecut dincolo de linie acum mai bine de douăzeci de ani.

Era imposibil să-ți dai seama dacă Benjamin măcar auzise acest sfat. Pur și simplu schimbă subiectul, întrebând:

— Și tu? Scrii ceva la ora asta?

— A, da. „trudesc și eu mai ceva ca pe ogor”, cum bine-ai spus.

— Nu știi cum îți faci timp, dat fiind că se-n-tâmplă atâtea lucruri în viața ta, zise Benjamin. (Deși știa de fapt foarte bine cum își făcea timp: pur și simplu fiindcă era tânără.)

— Păi, știi cum e, răspunse ea. Nopti nedormite. Cafele tari. Încerc să scriu mai multe povestiri, dar am impresia că nu-mi ies niciodată mai mult decât câteva pagini. Sunt fragmente și-atâta tot. Habar n-am ce-o să fac cu ele.

— I le-ai arătat cuiva?

— Nu. Mi-ar fi o rușine cit casa.

— Poate c-ar merita s-o faci.

Ceea ce dorea Benjamin era, bineînțeles, să le citească el însuși – orice, numai să restabilească un anumit tip de apropiere față de ea. Dar își dădu seama că fata nu avea să accepte niciodată așa ceva. În schimb, se crampona de gândul că ar fi posibil s-o ajute într-un mod mai practic, deși dacă și-ar fi limpezit gândurile și ar fi chibzuit atent câteva clipe, și-ar fi dat seama că și asta era cu neputință.

— Știi pe cineva căruia ai putea să i le arăți, spuse el. Un prieten al meu, Doug Anderton.

— Da, îl cunosc pe Doug. În orice caz, am vorbit la telefon. Tocmai a primit un post nou, nu?

— Tocmai de-aia am adus vorba de el. Acum e redactor literar. De ce nu-i trimiți ce-ai scris?

Malvina se încruntă.

— Ce rost ar avea? Se ocupă doar de articole sau de recenzii, nu-i așa? Doar nu publică povestiri sau altceva de genul ăsta.

— Uneori o fac, insistă Benjamin. În plus, mi-a spus c-au început să-l sune editorii și să-l invite la masă. Așa că dacă-i place materialul tău, poate să le pomenească și lor despre el, nu? Iar ei or să-i tot facă favoruri, ca să fie siguri că au parte de o presă bună. Toată afacerea asta are ceva veros. Și ai putea să profiți.

Benjamin își spuse că lucrurile pe care le spusese sunau relativ plauzibil, cu atât mai mult cu cât nu avea nici cea mai vagă idee despre domeniul cu pricina. Iar Malvina – care era dispusă la orice oră să creadă că ăsta era mersul lumii – părea convinsă în proporție de peste cincizeci la sută.

— Poate., murmură ea.

— Oricum, o să te vezi în scurt timp și cu Doug, zise Benjamin.

— Zău? Vine și el la marșul de azi?

— Normal. Taică-său a fost lider de grup sindical la Longbridge, ai uitat?

Am întâlnire cu el peste vreo douăzeci de minute la New Street Station. Poți să vii?

— Încă nu știu. N-am idee unde mă-ntâlnesc cu Paul.

Soluția acestei nelămuriri se ivi destul de repede. Malvina și Benjamin își terminară cafelele, ieșiră în aerul umed și rece al dimineții și se alăturară mulțimii tot mai numeroase care mergea pe New Street, vrând să ajungă pe Bristol Road. Șuvoiul uman era deja umflat și curgea repede, deși era vorba doar de un afluent al cursului principal. Se vedeau bannere oriunde te uitai

(„Nu lăsați Rover-ul să moară”, „Salvați-ne slujbele”, „Lui Blair nu-i pasă”) și întreaga viață a orașului părea să se fi adunat aici: pensionarii mergeau alături de adolescenți, cei din Bangladesh împreună cu albi și pakistanezii. Era o atmosferă minunată, își zise Benjamin, chit că toți dădeau impresia că înțepeniseră de frig. Ținu aproape de Malvina, parțial fiindcă se temea să n-o piardă în mulțime, în parte fiindcă asta voia; așa că tânăra nu reuși să-și mascheze reacția când primi un sms de la Paul. Păru iritată, chiar puțin jignită, dar cătuși de puțin surprinsă.

— Of, Paul, i se adresă ea telefonului, inchi-zându-l și vârindu-și-l la loc în buzunarul jachetei de piele.

— Ce s-a-ntâmpat? N-a reușit să scape?

— Cică are o groază de hârțoage pe cap.

Își întoarse privirea într-o parte, mușeându-și buza.

— Căcat. I-ar fi prins al naibii de bine să fie văzut aici. De ce Dumnezeu n-am reușit să-l conving?

— Fratele meu e un laș, spuse Benjamin, cu aerul că își vorbea sieși.

Tânăra îl privi țintă.

— Așa crezi?

Benjamin dădu din umeri.

— Uneori, zise el și adăugă: Știu că n-ar trebui să-ți spun asta. Știu că ții la el, completă el ceva mai încet.

— Da, recunosc Malvina. Așa e, țin. Dar asta nu-nseamnă că uneori nu e un bou fără pereche.

— Înseamnă că stă în Londra, nu?

— Nu, răspunse Malvina. E acasă. O să trec pe la el mai târziu.

— Aha, făcu Benjamin surprins. Și Susan ce crede despre chestia asta?

— Nu știe. S-a dus la ai ei în weekend. Cu Antonia.

— Rămâi la el peste noapte?

— Da.

— Dichisit, spuse Benjamin, atribuindu-i cuvân-tului o mulțime de tâlcuri.

— Crezi c-o să dea rău?

— Tu nu? Întrebă Benjamin, cu un râset scurt. Tu trebuie să știi cel mai bine cum funcționează media. Îți dai seama ce-ar ieși dac-ar afla ziarele?

Malvina se întoarse și-l privi cu sinceritate, în vocea și în ochii ei apăru o intensitate neașteptată, care lui Benjamin i se păru aproape comică.

— Să știi că n-avem o relație. Nu mă culc cu el. Și nici n-o s-o fac vreodată.

Benjamin nu știu ce să spună. După o scurtă pauză, glăsui doar atât:

— Te cred.

— Bun, zise Malvina. Fiindcă Dumnezeu mi-e martor că ăsta-i adevărul.

Până la urmă se strânsură cinci oameni care se îndreptară împreună spre Cannon Hill Park: Benjamin, Doug, Malvina, Philip Chase și a doua lui soție, Carol. Se uitară după Claire și Patrick, dar deocamdată nu-i văzură. Intre timp se adunaseră zeci de mii de oameni care mergeau solemn pe Pershore Road, având o dispoziție mai degrabă sfidătoare și decisă decât zgomotos-militantă.

Benjamin se aștepta să fie o demonstrație preponderent locală, dar existau bannere sindicale de peste tot: Liverpool, Manchester, Durham, York. Era limpede că valul sprijinului pentru Longbridge se dovedea masiv și întins, deși se părea că se făcuseră anumite încercări – de către suspectii obișnuiți – de deturnare a demonstrației; la intervale regulate, aerul răsună de strigătele ubicue ale protestului străzii, la fel de englezești ca primul cuc de primăvară: „Muncitor Socialist! Muncitor Socialist!”, făcându-l pe Doug să exclame surescitat: „E formidabil, nu? Parcă ne-am fi întors în anii 1970”.

Phil și Carol mergeau braț la braț, iar primul ținea sus deasupra capului un banner pe care scria „Păstrați Rover în funcțiune”. Malvina gravita în direcția lui Doug și după o vreme începu să discute cu el pe un ton scăzut și confidențial. Benjamin deduse că fata adusese vorba despre ceea ce scrisese. Și de data asta, nu se știe cum, chiar și în compania a doi dintre prietenii lui cei mai vechi, Benjamin se simți exclus, dirijat spre un alt univers, unul strict personal, și silit să se bizuie pe propriile resurse de imaginație. Nu își dădea seama cum se întâmpla lucrul ăsta, dar așa arăta scenariul de fiecare dată. Presupunea că, dacă Emily ar fi fost acolo, ar fi putut să stea de vorbă cu ea sau măcar s-o țină de mână. Însă ea avea mult de lucru acasă: Andrew, episcopul, urma să treacă pe la ea în dimineața aceea, după care aveau să distribuie împreună exemplare ale buletinului parohial. Emily se gândise să renunțe și să vină la demonstrație, dar Benjamin o convinsese să nu-și schimbe programul. Nu avea chef să dea cu ochii de Malvina.

— Despre ce-ați vorbit? Îl întrebă pe Doug, de îndată ce Malvina se îndepărtă suficient de mult ca să nu-l audă, iar el îi captă atenția prietenului său când se aflau la vreo trei sute de metri de Cannon Hill Park.

— A, despre diverse, spuse Doug. În special despre dobitocul de frate-tău. I-am zis că nu-i nevoie să mi se vâre pe sub piele. Nu văd cum și-ar putea îmbunătăți imaginea apărând în paginile cu recenzii. Abia dacă le citesc zece oameni, dintre care opt sunt cei care le scriu.

— Ți-a pomenit și de povestirile ei?

— Da, parcă a spus ceva. N-am prea fost atent. Nu pentru prima oară, Benjamin fu neplăcut surprins să constate că Doug nu făcea nici cel mai mic efort să se arate interesat de noua lui slujbă. Nu vorbea niciodată despre ea altfel decât disprețuitor. Începea să lase impresia că era doar o chestiune de timp – și nu foarte mult – până când avea să renunțe definitiv la ea.

— Au făcut o tâmpenie că te-au tras pe linie moartă, spuse el. Ai fi putut să scrii ceva grozav despre adunarea asta. Au trimis pe altcineva să se ocupe de ea?

— Mă lasă pe mine. Ca un fel de cântec de lebedă. Phil a zis că după aceea pot să mă duc la el și să-i folosesc computerul. Drept să-ți spun, nu sunt deloc convins că merită deranjul.

Oftă, iar respirația lui scoase aburi în aerul rece.

— Habar n-am ce-o să fac pe linia asta, Beri. Sită de mătase din coadă de câine, probabil. A, că mi-am adus aminte, nu vrei să scrii tu o recenzie?

— Eu? Întrebă Benjamin, nevenindu-i să creadă.

— Păi, de ce nu? Dacă tot se pune problema să mă aleg cu ceva de pe urma postului ăstuia de tot rahatul, măcar să le fac niscai hatâruri prietenilor.

— Dar n-am mai scris în viața mea o recenzie. Cu atât mai puțin pentru un ziar național.

— Nu contează. N-ai cum să scrii mai prost decât ce primim de la unii colaboratori permanenți. Oricum, am ceva care e chiar pe felia ta.

— Da?

— Îi mai ții minte pe poponautul ăla bătrân care-a venit să-și citească poeziile la noi la școală? Francis Piper, așa-l chema.

Benjamin dădu din cap. De fapt, ziua aceea i se întipărise în minte cu o forță indestructibilă. Era tocmai ziua când uitase să-și ia costumul de baie la școală și fusese amenințat – conform regulilor brutale și secrete ale catedrei de educație fizică de la King William's – că va trebui să înoate în pielea goală în fața tuturor colegilor. Dumnezeu îi venise în ajutor în ziua cu pricina; acesta și nu altul fusese incidentul (chiar dacă nu aflase aproape nimeni &r> el) pe care se baza întregul sistem de convingeri religioase ale lui Benjamin. Nu era genul de zi pe care s-o poți uita ușor.

— Da, îl țin minte. Un moșuc cumsecade. După aia i-am cumpărat toate poeziile. Nu le-am mai citit de ani buni, bagă de seamă. Să nu-mi spui că încă trăiește. Cred că avea nouăzeci de ani când a venit să ne citească.

— Se pare c-a murit de vreo cinci ani. Iar acum i se publică o biografie. O chestie masivă -cam opt sute de pagini. Ce zici? Crezi c-ai putea să scrii ceva despre ea?

— Da, sigur. Mi-ar face plăcere.

— Ar trebui să primim un exemplar peste două-trei săptămâni. Ți-l trimit imediat.

Philip rămăsese cu câțiva pași în urma celor doi pe durata conversației, iar acum, ajungând la același nivel cu ei, spuse:

— Îl țin minte pe tip. Avea un fel de. Aer angelic, dar poeziile lui erau de-a dreptul porcoase după ce-ți dădeai seama despre ce era vorba-n ele.

— Lucru pe care nu l-a făcut niciunul dintre noi la momentul ăla.

— În afară de Harding, zise Phil. Nu mai țineți minte? A ridicat mâna la una dintre orele cu Fletcher și l-a întrebat dacă Piper era homosexual.

— Numai că nu s-a exprimat chiar atât de elegant, nu? Zise Doug cu un zâmbet, după care se întrebă cu voce tare: Of, Harding, Harding, ce Dumnezeu s-o fi-ntâmplat cu tine? Unde ești acum, când avem nevoie de tine?

— Ar putea fi oriunde, răspunse Benjamin. Nici măcar nu știm precis dac-a plecat din Birmingham. Nu m-aș mira dac-am da peste el aici.

Phil clătină din cap.

— Sean? Nici vorbă. N-a fost niciodată stilul lui.

N-ar fi în stare de solidaritate nici cu muncitorii, nici cu altcineva. Îi plăcea mult mai mult anarhia.

— Mă rog, eu unul cred ci m-ar dezamăgi o reîntâlnire cu el, spuse Doug. Cum am mai zis, probabil c-a ajuns meiceolog sau ceva de genul ăsta. N-ar fi exclus să fi devenit mai plicticos decât noi toți.

— Despre cine vorbiți? Întrebă Malvina, reapro-piindu-se de ei după ce petrecuse ultimele minute la marginea coloanei de demonstrați.

— De o fostă cunoștință, răspunse Doug. Suntem trei bătrâiori bășinoși care-și amintesc de anii de școală. De chestii care s-au petrecut pe vremea când tu nici nu te născuseși.

După ce se gândi mai bine, Doug întrebă:

— Chiar așa, când te-ai născut?

— În 1980.'

— Dumnezeule.

Cu toții primiră neîncrezători informația, ca și cum ceea ce susținea Malvina ar fi fost o imposibilitate biologică.

— Ești cu adevărat unul dintre copiii lui Thatcher, nu?

— Ei bine, să nu-ți pară rău c-ai ratat anii 1970, zise Phil. Cred că tocmai ești pe punctul să intri într-o capsulă a timpului.

Avertisment pentru Blair din partea a 100 000 de demonstrați în sprijinul Rover.

Scandările păreau să nu se mai termine, iar după un timp deveniseră hipnotice, aidoma unei transe în sensul clasic al cuvântului: „Tony Blair condamnat/Pentru faptul c-a trădat!”

Dacă primul ministru ascultă sau nu este o altă chestiune. Inșă ieri oamenii din Birmingham și-au exprimat sentimentele față de guvern fără nici un fel de echivoc, iar orașul nu numai că a găzduit cea mai mare manifestație din anii 1970 încoace, ci și unul dintre cele mai semnificative proteste în masă de după confruntarea dintre doamna Thatcher și minerii intrați în grevă.

Decizia BMW de a abandona automobilele Rover a determinat orașul să treacă la acțiune. Într-un gest iritat, dar firesc de solidaritate, muncitorii și liderii sindicali de la Rover, precum și zeci de mii de oameni obișnuiți, au mărșăluit ieri umăr la umăr pe străzile din Birmingham, strângându-se în Cannon Hill Park ca să asculte o serie de discursuri împotriva deciderii de închidere, precedate de un scurt recital al trupei locale UB40.

Din punctul de vedere al vârstei, clasei sociale și componenței etnice, adunarea a fost o frumoasă demonstrație de deschidere și diversitate din partea orașului. Ajuns la optzeci și patru de ani, Joe Davenport a purtat un banner care a oferit o nouă interpretare inițialelor BMW: „Betrayed Midland Workers” („Muncitorii Trădați din Midland”). Între timp, copii de trei sau patru ani se învârteau printre picioarele adulților, ținând în mâini baloane și acadele de la standurile din apropiere. Nu au existat incidente și nu s-au operat arestări.

Pe durata discursurilor s-au auzit câteva apostrofări din partea grupurilor de extremă stânga. Richard Burden, reprezentantul în Parlament al Northfield-ului, a trebuit să îndure furia mulțimii pentru niște lucruri care pentru oameni înseamnă inerție și lipsă de clarviziune din partea guvernului, dacă nu chiar mai mult. (întâmplător, colegul lui din Parlament, Paul Trotter, s-a remarcat prin absență.) Alți vorbitori au stârnit reacții puternice. Albert Bore, președintele consiliului municipal al orașului Birmingham, a avut parte de cele mai multe ovații când a descris vinderea fabricii de la Longbridge drept „un viol căruia i-a căzut victimă Rover”. Tony Woodley de la TGWU nu a recurs nici el la

jocuri de cuvinte, insistând asupra faptului că BMW se comportase „fără rnestitate și dezonorant” și precizând că guvernul are „o răspundere față de Rover, de Anglia și de industria producătoare britanică”.

Cu toate acestea, probabil că succesul cel mai mare al după-amiezii a fost reputat de vedeta radio și autodidactul „istoric al comunității” Cari Chinn, care s-a dovedit un orator captivant și care s-a folosit fără trac de o mulțime de informații despre tradițiile activităților de protest ale muncitorilor și sindicaliştilor; dacă ar fi fost întrebuițat de unul dintre apropiații actualului prim ministru, acest tip de retorică l-ar fi făcut să se înece cu Chardonnay-ul din pahar.

Aflați însă sub impresia amintirilor cartiste care le răsunau în urechi, cei mai mulți dintre participanți au părut să plece acasă înviorați și gata de luptă. Ce formă va lua această luptă și cine se va înrola în rândul trupelor sunt lucruri care depind – ca de altfel toate celelalte, din câte se pare – de discuțiile oculte care fără îndoială că vor fi purtate în spatele ușilor închise de la Millbank pe durata zilelor următoare.

Doug Anderton.

Discursul lui Cari Chinn se încheiase cu cuvintele: „Lansăm un avertisment – dacă n-or să ne asculte vocile, atunci o să mășăluim pe străzile Londrei și-o să ne luptăm în fața ușilor de la Westminster”. După ce ovațiile se potoliră, Tony Woodley se întoarse la tribună ca să adauge: „Astăzi cei de la BMW au primit un mesaj limpede. Nu suntem dispuși să păstrăm tăcerea”. Woodley tocmai repeta această frază, făcând să crească la loc intensitatea uralelor și a aplauzelor, când Philip simți o bătaie pe umăr și se întoarse ca să-și vadă fiul și fosta soție stând în spatele lui și zâmbindu-i afectuos, în semn de salut.

— Bună, Claire, spuse el și o îmbrățișa strâns. Îi bătu pe spate pe Patrick, iar Claire și Carol reușiră la rândul lor să se comporte firesc și să se întâmpine cu o îmbrățișare scurtă, de ochii lumii. Pe urmă Claire își dădu seama că Doug se uita la ea. Era prima lor întâlnire după mai bine de cincisprezece ani. O prinse de ambele mâini, iar în ochii lui ea citi aceeași foame, aceeași curiozitate pe care își aminti că o sesizase cu mult timp în urmă: pe vremea când erau elevi și se întorceau împreună acasă în fiecare după-amiază, cu autobuzul 62. Nu i se părea că deceniile care trecuseră de atunci se dizolvaseră pur și simplu. Momentul era mult mai tulburător, fiindcă îi confirmă apăsător ceea ce observase la concertul lui Benjamin din decembrie: existau sentimente care nu se destrămau niciodată, indiferent cât de mulți ani se așter-neau peste ele, indiferent câte prietenii, căsnicii și relații începeau și se terminau între timp. Asta e, își zise ea în loc de concluzie: o să nutrească întotdeauna aceleași sentimente pentru mine, eu o să nutresc mereu aceleași sentimente pentru Benjamin, iar Benjamin o să nutrească mereu aceleași sentimente pentru Cicely. După douăzeci de ani, în forul lăuntric al fiecăruia nu se schimbaseră nimic. Căci nimic nu se schimbă vreodată. Nu rosti cu voce tare niciunul dintre cuvintele astea. Se mulțumi să suradă când Doug îi spuse „Arăți grozav, Claire” și-i răspunse pe aceeași notă:

— Și tu la fel. Am auzit c-ai intrat în rândurile aristocrației. Se vede de la o poștă că-ți place viața în înalta societate.

Înainte să se gândească la un răspuns, Doug își dădu seama că persoana aflată în spatele lui Claire dorea să-i vorbească. Era un bărbat înalt, cu o expresie vag bănuitoare, îmbrăcat cu un hanorac bleumarin, cu părul cărunț și din ce în ce mai rar, trecut de șaiszeci și cinci de ani și agățat de brațul soției lui, care părea mai solidă, mai sănătoasă și mai îndrăzneată. Doug știa că ar fi trebuit să-i recunoască, însă nu reuși să asocieze vreun nume celor două chipuri. Claire îi remarcă nesiguranța și se întoarse ca să facă prezentările.

— Iertați-mă, vă cunoașteți, nu? Dâșii sunt domnul și doamna Trotter. Tatăl și mama lui Benjamin. Ne-am întâlnit întâmplător lângă terenul de cricket.

— Salut, Doug.

Colin Trotter îi strânse mâna, după care o ținu câteva clipe, dând impresia că uitase să-i dea drumul.

— Îți merge foarte bine, din câte văd. Sheila și cu mine suntem tare mulțumiți. Mă întreb ce-ar fi zis taică-tău dac-ar fi văzut toate astea.

— I-ar fi părut bine să te vadă aici, sunt convins, zise Doug, vorbind cât se poate de serios.

— Mă rog, ne-am mai răzbpit din când în când. Așa făceam cu toții pe vremea aia. Dar adevărul e că fabrica asta e de toată isprava. Nimănui nu-i place s-o vadă aruncată cât colo, ca o bucată de fier vechi.

— Tot aici lucrezi, Colin?

— Nu. Am ieșit la pensie acum patru ani. La marele fix, din câte-mi dau seama. Ne pare rău pentru taică-tău, Doug. Foarte rău. N-a prea apucat să se bucure de pensie, nu?

— Mă rog, măcar s-a terminat repede. Aproape că n-a știut ce i s-a ntâmpnat. Până la urmă, n-a fost cea mai urâtă moarte.

— Irene cum rezistă?

— Trage de ea cât poate. I-ar fi plăcut să vină azi, dar abia a ieșit dintr-o operație la șold. A trebuit să trec pe la ea săptămâna trecută, s-o duc la spital și-așa mai departe. Până la urmă ne-am dus la un spital privat.

— Păi nici n-are rost să ai bani dacă nu-i cheltuiești, nu? Zise Colin.

— Se pare că ăsta-i mersul lucrurilor, adăugă Sheila, continuând, poate din dorința de-a schimba subiectul: Am crezut c-o să fie și Benjamin cu voi.

— Așa ar trebui.

Doug privi în jur, dându-și seama dintr-odată că nu-și mai văzuse prietenul de cincisprezece minute.

— S-a dus să-și ia rămas-bun de la cineva, dar a zis că vine imediat înapoi.

Se întoarse spre Philip și Carol și, deși vocea lui era surprinsă, ceilalți deslușiră o exasperare familiară.

— L-a văzut cineva pe Benjamin de curând?

Nu după multă vreme, Malvina se plictisi să asculte discursuri. Benjamin își dădu seama fără efort că așa stăteau lucrurile. În fond, nu de asta venise. Venise să stea cu Paul; pe de o parte ca să se asigure că Paul era prezent și că

era văzut de ceilalți, dar și fiindcă dorea pur și simplu să se afle în compania lui. Pe Benjamin îl indispucea faptul că trebuia să recunoască acest lucru, însă nu avea cum să-l evite. Iar partea cea mai urâtă era că nici măcar asta nu-i schimbasese sentimentele pentru ea. Când se întoarse spre el în timpul discursului lui Tony Woodley și spuse „Cred că o s-o iau din loc”, Benjamin o urmă fără să stea pe gânduri și o însoți pe jos până la parcare din Cannon Hill, deschizându-i drum prin mulțimea care se îmbulzea.

— Nu rata restul, îi spuse ea la intrarea prin cipală. Ar trebui să te-ntorci la prietenii tăi.

Benjamin dădu din cap neputincios. Ii era rușine fiindcă se simțea atât de atras de ea, dar nu era nimic de făcut. Nu se putea sustrage vrăjii. Probabil că Mal vina își dăduse la rândul ei seama de situația creată, căci înainte de-a pleca spuse un lucru straniu și minunat, la care el nu s-ar fi așteptat nici în ruptul capului:

— Știi ceva, Benjamin, indiferent ce-o să se întâmple, indiferent cum or să se termine toate astea. O să-mi pară întotdeauna bine că te-am cunoscut. Și n-o s-o regret niciodată.

Pe urmă îl sărută iute și apăsă pe obraz și o zbughi de lângă el, ca un pește care face un salt brusc spre niște ape mai sigure. Benjamin o urmări cu privirea până dispăru.

Se întoarse spre scena ridicată în capătul îndepărtat al parcului, unde Doug, Phil și Carol se instalaseră în primele rânduri. Retorica vorbitorilor începuse să semene cu o răsteală fără noimă, cu un baraj de zgomote amenințătoare într-o limbă pe care el, unul, o uitase de mult – asta deși limba respectivă părea să nu fi fost dată uitării și de gloata ale cărei valuri de urale și de huiduieli i se păreau acum cu desăvârșire previzibile și robotizate, fiind o reacție doar la tonul și ritmul vocilor de pe scenă, nicidecum la ceea ce se spunea. Benjamin își începuse dimineța simțindu-se angajat și galvanizat politic, însă acum se abandona cu bună știință unui soi de inerție melancolică - adică exact opusul a ceea ce își propusese să obțină participanții la adunare. N-avea scăpare. Era nevoit să li se alăture celorlalți, să meargă împreună cu ei într-un pub după aceea, să vorbească despre cât de stimulativă fusese întreaga zi și despre cum trebuiau să-și conserve elanul. Poate că între timp apăruseră și părinții lui, și poate că voiau să vină și ei. Astea erau obligațiile pe care le avea Benjamin. Asta era lucrul cel mai sănătos și mai logic pe care trebuia să-l facă.

Străbătu parcare în sens invers și ajunse la ultimele rânduri ale mulțimii. Un chioșc unde se vindeau hot-dogs umplea aerul cu mirosul de carne și ceapă, iar un bărbat bronzat, cu părul alb și cu steagul Angliei cusut pe joben și pe vestă, le vindea baloane copiilor. Benjamin se uită la el când două fete – de cinci, respectiv trei ani, ghici el – prinseră sfoara baloanelor cu un aer solemn, în vreme ce mama lor se lupta cu capacul unui sufertaș de plastic din care scoase câteva sandviciuri cu gem învelite în folie.

Fetița de cinci ani luă un sandvici și mușcă din el, dar coordonarea surorii ei mai mici nu se situa la înălțimea așteptărilor. Aceasta întinse mâna după sandvici, dar făcând asta dădu drumul sforii de care era prins balonul ei

galben. Balonul se ridică imediat în aer. Fetița se uită în sus și preț de o clipă chipul ei se goli de orice expresie, după care ochii ei mari încremeniră îngroziți.

— Maaamiii! Țipă ea și dădu să prindă sfoara care se ridicase deja prea mult. MAAA-MIII! Țipă ea din nou, iar în urechile lui Benjamin vocea ei se auzi mult mai tare și mai tulburător decât sunetul gutural care venise dinspre scenă.

Văzu ce se petrecea și o luă la fugă. Se auzi strigând „O prind eu, o prind eu!”, ca și cum ar fi avut de parcurs o distanță foarte mare, după care o tuli pe lângă mama fetei, care îl rriivi cu o nedumerire totală, convinsă că avea de-a face cu un nebun. Fetița se uită și ea după Benjamin, dar acesta nu observă: privirea lui era fixată asupra balonului care plutea hotărât în direcția castanilor sălbatici de la marginea parcului. Balonul prinse viteză, la fel ca Benjamin, care începu să-și croiască drum cu coatele prin grupurile compacte de demonstranți și se ciocni de umărul unei femei care strigă după el „Ce gura mă-sii.?” Ieșind din mijlocul mulțimii într-un teren mai mult sau mai puțin deschis, declanșa sprintul, dar era mult prea târziu. Balonul galben se ridică din ce în ce mai mult, se prinse preț de câteva clipe de o ramură, dar izbuti să se elibereze, luă și mai mare înălțime, învârtin-du-se în spirale sub cerul cenușiu de aprilie, făcu nenumărate bucle și întoarceri, până când la un moment dat dispăru din câmpul vizual al celorlalți, topindu-se lent în depărtarea nesfârșită, fără să lase în urmă nimic altceva în afara unui punct galben, întipărit ca o arsură pe retină, și a unui sentiment dureros, chiar insuportabil, al pierderii. Benjamin se întoarse poticnindu-se la mama celor două fete și la copile, spunând cu răsufierea tăiată:

— N-am putut să-l prind. Am încercat, dar a fost prea rapid pentru mine.

— Nu-i nimic, rosti mama pe un ton glacial. Era doar un balon. O să-i cumpăr altul.

Benjamin se uită la fetiță. Avea ochii plini de lacrimi, însă continua să-l fixeze cu privirea, precaută și nedumerită.

— Îmi pare rău, zise Benjamin. Îmi pare foarte rău.

După care se întoarse și se îndepărtă pentru ultima oară de mulțime.

— Mesaj original -

De la: Malvina.

Pentru: Doug Anderton.

Trimis: miercuri, 19 aprilie 2000, ora 1.54 am.

Subiect: Povestirea.

Dragă Doug, M-am gândit mult înainte să-ți trimit materialul ăsta, iar în cele din urmă m-am decis să-mi iau soarta în propriile mâini.

Te rog să nu citești prea mult printre rânduri. E vorba doar de „ficțiune”, deși bineînțeles că trebuie cu toții să scriem despre oamenii pe care-i cunoaștem și despre lucrurile ce ni s-au întâmplat. Am avut de ales dintre multe fragmente – sunt deja trei ani de când mă ocup de scris, când am timp – dar nu m-am putut hotărî ce să-ți trimit, așa că până la urmă am optat pentru cel mai recent lucru pe care l-am pus pe hârtie. L-am terminat acum două săptămâni.

Nu mă aștept să-l publici sau mai știu eu ce. Știu că nu ai nici spațiu, nici înclinație (sau să fie oare vorba de libertate editorială?). Atâta doar că aș vrea să știu ce crezi, cu atât mai mult cu cât te-am considerat întotdeauna „simpatic” și ești singura persoană pe care-o cunosc și care are cât de cât legătură, sub o formă sau alta, cu lumea cărților. Dacă ești ie părere că e un lucru fără valoare (cum probabil se va și întâmpla), te rog să ștergi tot materialul și TE ROG MULT să nu-l mai arăți altcuiva.

Parcă a trecut o veșnicie de la adunarea de la Longbridge. Paul îți transmite gânduri bune, te felicită pentru noul post și speră că-ți place.

Cu drag, Malvina.

URMEAZĂ TEXT.

DEMONSTRAȚII.

Se rătăcește.

Lese pe unde nu trebuie din gară și merge pe jos aproape un kilometru și jumătate, într-o ceață care se transformă în amurg.

Are părul jilav și neîngrijit. Ciorapii uzi i se lipesc de picioare.

A plecat devreme. Ar fi putut să stea mai mult, ca o anonimă din mulțime, ascultând discursurile, printre oamenii pe care începe să-i perceapă drept prieteni, a/fturi de bărbatul care se uită la ea cu jind – un bărbat de care se simte neînchipuit de aproape.

Nu vrea să fie o anonimă din mulțime. Țsta e unul dintre aspectele problemei. Nu există multe altele (e vorba de aspecte), își spune ea.

Norii se despart. O lună perfectă se ridică deasupra-pră-le. Fata se întoarce exact pe unde a venit.

Simte o foame aparte în timp ce merge. Foamea e mai puternică și mai dureroasă, pe măsură ce fata se apropie de casă. O simte în prezența lui. E un sentiment nou pentru ea. E lucrul care o face să se replieze, presupune ea, contrar a ceea ce-i spun instinctele. Uneori este vorba de o gheară care-i prinde inima, alteori de un nod în stomac, iar alteori de un gol dulce între picioare, care așteaptă să fie umplut. De ce trebuie să fie chiar el cel care o face să simtă foamea asta e unul dintre cele mai mari și mai nobile mistere.

Fiindcă sunt suflete pereche? Nici vorbă. 2.

Nu e o casă, ci o șură. Nimeni nu mai vrea să locuiască în case. Oamenii doresc să stea în șuri, depozite, mori, biserici, săli de clasă, capele sau uscătorii de hamei. Dar mai ales în șuri. Case/e nu mai sunt bune, în orice caz, nu pentru asemenea oameni, nu pentru cei în care ne-am transformat cu ajutorul prosperității. Chiar când își spune acest lucru, se simte nevoită să adauge: nu mă îndepărtez, nu mă repliez într-o atitudine distantă. Suntem amestecați cu toții în povestea asta. Mi-ar plăcea să locuiesc eu însăși aici.

I-ar plăcea să locuiască ea însăși aici, dar din păcate se pare că există cineva care i-a luat-o înainte. Bucle Aurii (cu părul negru ca smoala, de fapt), își spune ea, mușcându-și buzele și uitându-se la fotografiile soției lui și la cele ale copilului. La păpușile Barbie de pe jos, la ursuleții de pe pat și la mica trambulină de jucărie din grădină. O să fie uimită, mai târziu în cursul serii (după mai mult vin și o cină pe care o va fi gătit ea însăși -bouillabaisse, felul preferat al maică-sii, cu șofran și usturoi din belșug, care o împacă de fiecare

dată, fără excepție), când o să vadă că el o să vrea s-o culce în patul fiicei lui. Dorește ca ea să doarmă sub o pătură brodată cu zâne ale florilor, într-o cameră pe ai cărei pereți se află postere cu Tweenies. Într-un pat atât de mic, încât picioarele îi atârnă pe afară. Poate că el are fetișul picioarelor și are de gând să vină să i le mângâie în timpul nopții. Sau poate (aha!) că s-a supărat fiindcă n-a vrut să doarmă în același pat cu el și a pedepsit-o. Dar nu vrea să recunoască. Se mulțumește să spună: nu e bine să se vadă că a dormit cineva în patul din camera de oaspeți. Ar da de bănuț.

În ceea ce o privește, crede că e cam târziu pentru asemenea drăgălășenii.

Dar mai e până acolo. Între timp, își bea pe îndelete vinul acrișor, în care parcă a pus cineva lămâie, și se uită la el cum se așază în patru labe ca să construiască o piramidă de lemne în cămin, după care aprinde un chibrit și-i vine să strige de bucurie fiindcă vede că flăcările se ivesc și se înalță ca niște animale dresate, dansând drepte în vatră. Câteva minute după aceea, după ce focul s-a domolit, micșorându-se de la sine și preschimbându-se într-un licăr fără căldură, el o să se bosumfle din nou și o să dea vina pe umezeala lemnului.

3.

Modificându-și forma, ea se împarte în două. Are darul ăsta. Și nu numai.

Stau împreună pe canapea, la o distanță cuviincioasă de cincisprezece centimetri, și sorb tăcuți din pahare. Au muncit – munca este pretextul pentru care ea se află aici acum timpul perfid până la culcare trebuie umplut cumva. Se uită la foc, pe urmă la covorul din fața focului, și știe că lui i-ar plăcea ca ea să stea întinsă acolo și să-l privească, l-ar plăcea și ei. L-ar plăcea să se întindă acolo, să se uite la el, să-și simtă venele pulsând, conștiente la rândul-le de puterea pe care ea o are asupra lui, atingându-i piciorul cu vârful piciorului îmbrăcat în ciorap, desfăcându-i gambele, mișeându-și vârful piciorului în sus spre coapse, spre inima lui slabă, ușor de îmblânzit.

Iar în timp ce-i desface gambele și își mișcă piciorul în sus s-ar uita la ea, la cealaltă persoană așezată lângă el pe canapea, la distanța cuviincioasă de cincisprezece centimetri, și ar întreba-o. Ce cauți aici? CE DUMNEZEU cauți aici? Iar femeia de pe canapea și-ar coborî privirea spre cea de pe covor, spre femeia asta desfrânată și stămită, cu fusta ridicată în jurul coapselor, dându-i la iveală paloarea luminoasă a pielii, și i-ar explica:

Toată viața, rolul meu a fost să am grijă de oameni. De când țin minte. Am douăzeci de ani și n-am fost învățată cum să-i iubesc pe oameni, ci doar să am grijă de ei. ăsta a fost rolul pe care mi l-au atribuit părinții. Mai bine zis, părintele. În scurta mea viață de adult am fost Mută de doi bărbați și la scurt timp după ce m-au futut m-au părăsit, din cauză că n-au vrut să am grijă de ei. L-am scos din pepeni fiindcă am dorit să am grijă de ei, dar n-am avut încotro, căci ăsta e singurul lucru pe care știu să-l fac. Iar la acest om simt o nevoie. O nevoie pe care cred că pot s-o satisfac și că sunt singura capabilă s-o facă. Asta mă atrage la el, asta mă face să-l doresc, și cred că e singurul tip de dorință cu care sunt familiarizată și pe care o să-l cunosc vreodată.

Femeia de pe covor se ridică în capul oaselor, își ia un aer afectat, își trage fusta peste genunchi și spune:

Cred că ești o proastă.

Iar după un timp adaugă:

Cred că de fapt cauți un tată. 4.

E noaptea târziu, poate unu și jumătate, poate două. Femeia nu poate să doarmă, iar aerul din camera fiicei lui e foarte înăbușit, așa că a deschis geamul și acum fumează o țigară, uitându-se în noapte și deslușind licuricii în beznă.

Camera se află în partea din spate a casei. Lucrul ăsta o sperie. Vulpile urlă în noapte, dar nu mai e vorba de oraș sau de provincie. A trăit și la oraș, și la țară. A trăit în locuri diferite și chiar pe continente diferite, însă acesta e locul care o sperie cel mai tare. Luminile răzlețe din depărtare. Tăcerea lungă, indiferentă și absolută a acestei nopți din Midlands.

Centrul Angliei.

Ușa se deschide încet, iar bărbatul se ivește în prag, în fața ei, luminat din spate de lumina slabă de pe hol. Ea își stinge țigara, se întoarce și se apropie de el. Poartă doar un maiou și niște bikini albi de bumbac, și chiar dacă pentru ea hainele astea nu au nici o încărcătură sexuală, își dă seama că el e ațâțat din clipa când o vede. Îi simte ochii fixându-se pe sinii ei mici și pe sfârcurile întărite de răcoarea nopții. Bărbatul înaintează, îi atinge obrazul cu mâna, îi urmărește conturul maxilarului și curbura gâtului lung. Ea vrea să răspundă, vrea să toarcă și să-și frece obrazul de mâna lui, ca o pisică voluptuoasă. Dar ceva o împiedică. Îi spune „nu”, el o întreabă pentru a cincizecea oară „de ce nu?”, iar ea nu poate să zică decât:

Pentru că nu pot să fiu persoana care distruge toate astea.

Și adaugă:

Trebuie s-o faci tu.

Doug citi povestea Malvinei cu ochii împăienjeniți, pe la două și jumătate noaptea, cam la patruzeci de minute după ce tânăra i-o trimisese. Ranulph tocmai se trezise pentru a treia oară, iar el îl dusese pe copilașul văicăreț și somnoros în bucătărie, scosese o sticlă din laptele special al lui Frankie, după care se așezase la birou ca să-și verifice mailurile, în timp ce fiul lui sugea cu zgomot tetina, până când ochii i se închiseră, iar respirația căpătă ritmul lent și regulat al copiilor care pufăie în somn. Cu plodul rezemat cât era de greu de brațul lui stâng, Doug începu să efectueze o serie de comenzi anevoioase la computer, dat fiind că le făcea cu o singură mână. Deschise un fișier intitulat „Trotter” și salvă povestea Malvinei acolo. Pe urmă formă un document gol cu titlul „Note Malvina”, îl salvă în același fișier și scrise câteva propoziții.

M a dormit acasă la PT, 1 aprilie 2000.

Se simte afectată într-un fel. Oare el profită de o persoană tânără, naivă și derutată?

Relație – distrugere a carierei, în faza asta?

După aceea simți că i se face somn și lui. Închise computerul, îl duse pe Ranulph înapoi în pătuț și apoi se întoarse tiptil în dormitor, își lipi drăgăstos

corpul de rotunjimile și convexi-tățile trupului lui Frankie și nu se mai gândi la povestea cu pricina vreme de câteva zile.

Era așteptat în continuare la ședințele de redacție, dar începuse să se întrebe dacă mai avea vreun rost să participe. De obicei era ultima persoană căreia i se dădea cuvântul. Uneori intrau în criză de timp, iar paginile literare nici măcar nu mai erau discutate.

În următoarea dimineață de marți, de exemplu, noutățile din industrie se văzură primele pe ordinea de zi. Redactorul-șef sosi târziu, ca de obicei, se aruncă în scaunul cu rotile și descoperi obișnuitul cerc de figuri care voiau să-i capteze atenția cu grade diferite de neliniște, în funcție de vârstă, experiență și temperament.

— În regulă. James, începu el. Ce ai pentru mine?

James Tyler, noul șef al secțiunii de afaceri, era cu unsprezece ani mai tânăr decât Doug. Absolvise economia la King's College, Cambridge, și lucra la ziar de mai puțin de doi ani.

— O zi decisivă pentru Rover, rosti el pe obișnuitul ton sincer și încrezător. Cei de la Alchemy Partners au termen până vineri să-și finalizeze oferta. Putem să ne așteptăm la un anunț oficial. Cred c-ar fi bine să facem un profil al șefului lor -cel care-o să conducă Rover-ul, ceva de genul ăsta.

— Târgul e ca și încheiat, nu?

— Așa se pare.

Redactorul nu zâmbea niciodată. Cu toate acestea, în foarte puține cazuri un licăr răutăcios îi lumina ochii, ceea ce se întâmplă și acum.

— Vrei să-mi spui, zise el (fără să se uite la Doug sau măcar în partea unde se afla acesta, dar dând de înțeles fără echivoc că lui i se adresa) că demonstrația aia minunată și definitivă pentru o întreagă epocă din Birmingham n-a însemnat absolut nimic?

— Se pare că nu, răspunse James.

— Păi ce naiba, ăia din Miinchen nu citesc Evening Mail? Am dat ceva inclusiv pe prima pagină, nu? Să-mi aducă cineva aminte, cine-a scris materialul?

În jurul mesei se lăsă o tăcere stingheră; se auziră câteva chicoteli, dar fără tragere de inimă.

— Există o contraofertă, rosti Doug încet. Redactorul se întoarse spre el.

— Poftim?

— Încă n-au bătut palma. Mai există o ofertă pe masa negocierilor.

Simulând un șoc profund, redactorul întrebă:

— Tu știai ceva de chestia asia, James? Mai mult ca sigur c-ai auzit, dacă vestea a ajuns până și la urechile corespondentului nostru pentru belles lettres.

— Da, recunosc James, există un grup de oameni de afaceri locali, care își spun Phoenix Consortium. Sunt convinși că pot să păstreze întreprinderea pentru producția de masă. E o trupă tare, nu jucărie. Sunt conduși de John Towers, care a fost director executiv la Rover.

— Înseamnă că trebuie să-i luăm în serios?

James clătină din cap.

— N-o să se-ntâmples. N-au avut destul timp să-și pregătească oferta și n-au reușit să ajungă la toată documentația celor de la BMW. Și probabil că până la urmă nici n-or să aibă destui bani.

— Ii susține Stephen Byers, spuse Doug.

Redactorul se mai întoarse o dată cu tot cu scaun.

— Poftim9

— Secretarul de stat pentru Comerț și Industrie îi sprijină. Așa umblă vorba.

— E adevărat, zise James. Dar Blair a declarat pe șleau că n-or să primească nici un fel de susținere, continuă el și își privi însemnările. Luni, trei aprilie, citez: „Dacă guvernele trecute, aparținând ambelor partide politice principale, au fost atrase către „salvarea„ unei întreprinderi în dificultate, credem că rolul nostru actual este să-i dotăm pe oameni și să pregătim ramurile industriale pentru noua economie, să încurajăm inovația și spiritul întreprinzător, să îmbunătățim educația și pregătirea și să lărgim accesul la noua tehnologie”.

— Altfel spus, vechile bazaconii ale noilor laburiști, zise redactorul. Care, traduse în engleză, înseamnă: Cărați-vă, că nu vedeți un ban. Bun. Deci Alchemy a intrat în joc, iar săptămâna asta băgăm un profil al șefului lor.

— N-aș fi foarte sigur – începu Doug.

— Douglas, hai să încalcăm tradiția și să ne ocupăm chiar acum de paginile tale, bine? Nu vreau să te țin mai mult decât e nevoie. Presupun c-ai așteptat cu nerăbdare să-ți sosească romane contemporane prin poștă în fiecare zi. De ce te ocupi săptămâna asta?

Doug trase adânc aer în piept, încercând să se calmeze. Începea să simtă nevoia de-a recurge la acte de violență fizică. Știa că-i ajunsese funia la par, că nu mai putea să tolereze chestiile astea și că avea să mai rămână aici doar câteva zile. Inșă asta era sfârșitul unor raporturi de muncă de opt ani, așa că avea să pună punct cum se cuvine, cu demnitate. Avea să rămână la toată ședința, să iasă din clădire și abia după aceea să-și analizeze opțiunile.

— De Michael Foot, răspunse el, cu o stăpânire de sine perfectă. Ce-a scris Michael Foot despre Jonathan Swift.

Redactorul îi aruncă o privire inexpressivă.

— Un scriitor din secolul al optsprezecelea, îi explică Doug. Călătoriile lui Gulliver.

— Te-ai întors nițeluș în timp, nu?

— E un clasic fără vârstă.

— Nu, mă refer la perioada lui Michael Foot. Michael Foot? Păi, s-a născut în secolul optșpe, futu-i, nu-i așa? Nici nu putea să stea în picioare când era lider al Partidului Laburist, iar asta a fost acum douăzeci de ani, ce mama dracului! Și la paginile de muzică de ce gātu' mă-sii ne ocupăm, de instrumentele neconvenționale? Michael Foot? Cred că ți-a plecat mintea cu sorcova. Mai ai și altceva?

— Există o biografie a lui Francis Piper. Aștept să primesc ultima recenzie.

— N-am auzit în viața mea de el. Sau de ea. Măcar spune-mi că-i femeie. Spune-mi că are sub treizeci de ani, e mișto de moare calul și putem să-i punem o poză de juma' de pagină.

— Poet. Bărbat. Mort. Alb. Considerat în general ca fiind destul de bun.

— Considerat în general ca fiind destul de bun.” Asta zic și eu titlu de pagină. Hai să creștem tirajul de săptămâna asta cu cincizeci de mii, nu? Cine face recenzia?

— Benjamin Trotter.

— N-am auzit de el.

— Fratele lui Paul Trotter.

Redactorul dădu să deschidă gura, după care se gândi mai bine. Puse mina pe un pix și-l supse preț de câteva clipe. Pe urmă zise:

— Știi ceva, Doug, timp de un minuțel am crezut c-o să-mi spui ceva util. Am crezut c-o să mă anunți că Paul Trotter a scris ceva pentru tine. Asta da, ar fi fost interesant. L-am văzut la televizor, l-am auzit la radio. E tânăr, e sexy și e pe creasta valului. Ai ce să spui despre el. Îmi dai voie să-ți fac cunoscut un concept? Despre fratele lui Paul Trotter (redactorul își arboră zâmbetul cel mai curtenitor și cel mai periculos) nu ai ce să spui. In celelalte pagini culturale din numărul ăsta nu o să facem cronică la un spectacol al surorii lui Damien Hirst. N-o să comentăm un film regizat de mătușa lui Quentin Tarantino.

Paginile de știri n-or să fie dominate de părerile nepotului lui Gordon Brown despre economie. Ai băgat la cutiuță?

Vocea lui atingea aproape intensitatea unui urlat:

— Vrem figuri de notorietate în ziar. Vrem oameni bine-cunoscuți, nu pe membrii familiilor lor. Priceput?

Doug se ridică, își strânse cele câteva hârtii pe care le adusese cu el și spuse:

— Îi știu pe amândoi. Benjamin e unul dintre cei mai inteligenți și talentați oameni pe care i-am cunoscut și întâmplător n-a avut un moment de recul toată viața. Paul Trotter e o non-entitate.

Una celebră, de acord, dar dacă oamenii care au votat pentru el ar ști care sunt părerile lui adevărate, nici măcar asta n-ar mai rămâne din el. Cât despre Jonathan Swift, e unul dintre cei mai mari scriitori englezi, iar Michael Foot știe despre el mai multe decât tot restul lumii la un loc, așa că din punctul meu de vedere chestia asta e un lucru despre care ai ce să spui. Și indiferent dacă mă crezi sau nu, astea sunt lucrurile care-i interesează pe cititorii tăi. Nu că mai știu eu ce vedetă pop neieșită din pubertate a-nceput să tragă pe nas, sau că Paul Trotter își trosnește asistenta. Dintr-odată toți ochii care se feriseră din calea lui Doug se ațintiră asupra lui din toate direcțiile.

— N-am spus asta, retracta el după o pauză uluită.

— Ce ți-a ieșit pe gură? Întrebă redactorul.

— Nu mi-a ieșit nimic.

— Ai spus cumva că Paul Trotter își trosnește asistenta?

— Nu.

Redactorul se întoarse cu scaunul și îl privi țintă pe șeful secției politice.

— Laura, Paul Trotter are o asistentă?

— Are un consilier de presă.
— O cunoști?
— Da.
— E tânără? E drăguță „!
— Da.
— Află dac-o trosnește.
— În regulă.
— Excelent, Douglas, spuse redactorul, întor-cându-se la loc. M-ai făcut fericit.

Dar Doug nu mai era acolo, ca să audă complimentul.

Spre surpriza lui, constată că era aproape vecin cu Malvina. O sună în după-amiaza aceea și în timp ce încercau să se gândească la un loc potrivit pentru o întâlnire, ea îi dezvăluie că locuia în Pimlico, la doar un kilometru și jumătate de casa lui din Chelsea. Cum își permitea o studentă să locuiască într-o asemenea zonă? Se părea că lucrurile pe care le aflase despre Malvina îi stârneau și mai mult curiozitatea. Conveniră să se vadă oricum în seara aceea, la subsolul restaurantului Oriei din Sloane Square. Ii spuse doar că voia să vorbească despre povestirea ei; nu dori să-i dea și alte detalii referitoare la întâlnire. Mai mult, Doug însuși nu știa foarte bine care erau detaliile respective.

Sosi devreme și comandă un whisky dublu, care se adăugă celor șase sau șapte pe care le băuse deja în cursul după-amiezii. Nu era beat, nici măcar pe aproape. Nimeni nu-l văzuse vreodată trotilat. Nu se îmbăta și nu era niciodată mahmur. N-o pășise niciodată, nici măcar la școală. Asta cu toate că alcoolul îi dezlega limba și-l făcea mai îndrăzneț în conversații decât ar fi fost în mod normal.

— Trebuie să te-ntreb ceva, spuse el, aproape înainte ca Malvina să aibă timp să-și dea jos pardesiul. De ce mi-ai trimis povestirea aia? Ce Dumnezeu te-a apucat?

La auzul acestor cuvinte, figura ei, care era oricum subțire, alungită și melancolică, deveni dintr-odată expresia deznădejdiei.

— A fost chiar atât de proastă? Întrebă ea. Așa crezi?

— Uite ce-i, Malvina, nu le am deloc cu scrisul. Fac chestia asta la ziar doar ca pe un fel de pedeapsă din partea redactorului-șef. Nu mă refer la stil, la felul în care ai scris-o. Vorbesc despre conținut. A fost atât de. Revelator.

— A fost o povestire. O scorneală, spuse Malvina.

Dar își dădu seama imediat că el nu o credea.

— Și oricum, nu așa trebuie să fie scrisul, revelator? Nu se presupune că așa te exprimi? Altminteri, ce rost ar mai avea?

— Problema e că eu sunt ziarist. Dacă ai o aventură cu Paul, sunt ultima persoană căreia ar trebui să i-o spui.

— Dar nu am, protestă ea.

— Mda, mă rog, ajungem și la asta.

O privi cum se strâmbă când sorbi din băutura tare. Alesese să bea tot whisky.

— Te-a sunat cineva de la ziar în după-masa asta?

— Da.

— Cine? Laura?

— De unde știi? E o femeie de treabă, am mai avut de-a face cu ea.

— Ce voia?

— La fel ca tine, voia să ne întâlnim misterios la un păhărel. O să ne vedem mâine.

— Aha.

Își acoperi fața cu mâinile, incapabil să-și dea seama pentru o clipă cum avea să rezolve problema asta. Abordarea directă părea singura variantă.

— Malvina, au apărut tot felul de zvonuri despre tine și Paul. De-asta vrea Laura să vă-ntâlniți.

— Aoleu.

Malvina se opri la jumătatea unei sorbituri și puse paharul pe masă.

— Căcat.

— Căcat. Întocmai.

— Cum s-a-ntâmpat povestea asta?

Chiar și cu atâta whisky în organism, Doug își dădu seama că nu avea curaj să recunoască rolul pe care-l jucase.

— Te miră? Se mulțumi el să întrebe. Ziariștii au un fel de radar pentru poveștile astea. Tu i-ai îmbunătățit imaginea lui Paul – cu mare succes, trebuie spus. Din păcate, treaba asta are și o parte proastă. Oamenii încep să. Scormonească peste tot.

— Dar nu avem nici o aventură.

— Ai dormit la el acasă. Ai rămas acolo când nevastă-sa și fiică-sa erau plecate și fără să li se spună nimic.

— Am dormit. Ți-am spus. N-am făcut nici o prostie.

— Haida-de.

Plecă de lângă ea cu o privire plină de reproș și se duse să mai aducă două băuturi.

Malvina nu rezista la alcool la fel de bine ca el. După alte câteva pahare, începu să vorbească tărăgănat și să se uite fără țintă dincolo de el, într-un punct anume, fără să vadă nimic. Își sprijinise bărbia într-o mână și ținea o țigară în cealaltă. Zgomotul clienților petrecăreți devenise între timp atât de puternic, încât aproape că trebuiau să țipe ca să se facă auziți. Dacă voiau să vorbească, singura variantă era să stea față în față și să se apropie unul de altul, cu un fel de intimitate tipică îndrăgostiților. Și exact asta începură să facă.

— Și mă rog, cum a-nceput totul? O întrebă Doug. Cum de-ai ajuns să fii consilierul lui de presă la vârsta asta?

— Totul e o glumă, spuse Malvina. (Deși nu una foarte bună, judecând după tonul ei.) O enormă greșală. Cum se cheamă cântecul ăla? „Nu trebuia să se întâmple”. Cine-l cântă, Bjork? Oricum, așa a fost și cu noi. Nimic din toate astea nu trebuia să se-ntâmpale. Și nu sunt „consilierul lui de presă”. N-ar trebui să-mi plătească un sfanț. I-am aranjat participarea la un concurs fiindcă și eu sunt o jigodie de producător. Restul a fost ceva de bun-simț, atâta tot.

— Ei bine, dacă mă gândesc la Paul, asta-i o marfă teribil de rară. El, unul, n-are așa ceva. Dar cum a-nceput? Cum l-ai cunoscut?

— Prin Benjamin.

Trase un fum din țigară și se frecă la un ochi cu degetul mare al unei mâini.

— Stăteam. Mergeam la Birmingham. Destul de des. Și stăteam la niște prieteni. Am început să mă duc la restaurantul din Waterstone's, l-am văzut de multe ori acolo și până la urmă. Am intrat în vorbă. Am început să discutăm despre cărți, el mi-a povestit că scrie ceva, i-am răspuns că și eu scriam și. Într-o bună zi mi-a spus cine era frate-său și. Li văzusem poza lui Paul în ziare. Și la televizor. Probabil că începuse deja să-mi placă de el. Iar Benjamin. Benjamin a tot încercat să-mi facă diverse servicii. De fapt, încearcă și acum. Crede că dacă mă ajută, o să. Mă rog, habar n-am ce crede. Se pare doar că trece printr-o mică. Criză. Personală.

— Benjamin e îndrăgostit de-o altă femeie. Din păcate, a rămas așa de când s-a-nsurat. Iubește pe cineva din anii de școală.

Ochii Malvinei deveniră atenți, iar tânăra îl privi fix pe Doug, de parcă acesta ar fi fost primul lucru cu adevărat interesant pe care i-l spusese toată seara.

— Ți-a vorbit despre asta? Mi-a spus-o și mie.

— Păi, din nefericire, nu-i nici un secret. Benjamin a vrut să forțeze nota când s-a însurat cu Emily. Și vrea în continuare. O să rămână așa și când o să aibă șaptezeci de ani, amărâtul. Dacă o să ajungă la vârsta aia și nu cumva o să-și facă felul.

Zâmbi trist, dându-și seama imediat că n-ar fi trebuit să spună asta.

— Mai departe.

— Așa că s-a oferit să mă prezinte lui frate-său. ca pe un fel de hatâr. Nici nu cred că l-am rugat să facă asta pentru mine. Chit că mi-a plăcut ideea, de îndată ce-am auzit-o. Urma să mă ajute la lucrarea asta. pe care tot n-am terminat-o. Întâmplător, nu mi-a fost de nici un folos. Mai mult m-a ținut din lucru. Mă rog. Cert este că m-am întâlnit cu Paul și. Bingo.

Arboră un surâs forțat și stingher, de parcă ar fi vrut să spună „ce să-i faci?”.

— Presupun, spuse ea, luându-și inima în dinți pentru o declarație cutremurătoare, presupun că m-am îndrăgostit de el.

— Căcat.

— Căcat. Încă o dată. Începe să fie un cuvânt foarte util pentru seara asta, nu?

Șocul celor spuse părea să-l fi amuțit temporar pe Doug.

— Probabil că nu dai două cepe degerate pe gustul meu.

— Ei asta-i, zise el. Fiecare dintre noi iubește pe cineva. Inima le știe pe ale ei și-așa mai departe. Și probabil că nici nu arată rău.

— Nu, dar. Nici unuia dintre voi nu-i place de el. Recunoaște.

— Nu-mi place politica lui, atâta tot. Și cred că și-a permis să nu mai fie onest, din cauza. Situației ăsteia ciudate în care se află toată țara la ora actuală.

— Cum adică?

— Dacă publicul ar auzi vreodată ce crede Paul de-adevăratelea – ei bine, și-ar da seama. Fiindcă cei mai mulți dintre oameni cred în continuare că au votat pentru un partid de stânga. Când de fapt lucrul pentru care și-au dat votul înseamnă alți cinci ani de thatcherism. Sau zece. Poate chiar cinșpe.

Râse în surdină în fața acestei ironii, pe care Malvina nu păru s-o sesizeze.

— Oricum, ăsta-i motivul pentru care nu știe să lege două-n tei când îi vâra cineva un microfon sub nas. De-aceea are nevoie de tine. Și chiar are. L-ai transformat. L-ai făcut să fie altfel.

— A, știi precis că are nevoie de mine. De. Serviciile mele. Plus că ține morțiș să se culce cu mine. Dar nu asta vreau.

— La drept vorbind, vrei o mulțime de lucruri, nu?

Malvina încercă să bea din pahar, fără să observe că era gol.

— Femeia aia nu-i bună pentru el. Nu i se potrivește. Nu ești de acord? Se uitară unul la altul câteva clipe, fără să scoată un cuvânt.

— La capitolul ăsta n-am nici o părere, spuse Doug. Și cred că n-ar trebui să ai nici tu.

Încercă să-i citească în priviri, unde părea să se fi instalat o totală inexpresivitate. Pleoapele i se lăsau. Apoi, dintr-odată, văzu lacrimile jucându-i în ochi și Malvina începu să plângă în hohote.

— Am zbârcit-o, repetă ea de câteva ori. Am zbârcit-o rău de tot.

— Malvina.

— Ai dreptate. N-ar fi trebuit să-ți arăt povestea aia. A fost o mare tâmpenie.

— Nu contează povestea. Este.

— Mai adu-mi un pahar.

— Nu cred că-i o idee bună.

— Încă unul. Te rog. După aia mă duc acasă. Doug oftă și spuse, împotriva propriei voințe:

— Unul. Atâta tot.

— Mulțumesc. Acum o să mă adun. Scoase o batistă de hârtie din poșetă și începu să-și șteargă ochii și rimelul care începuse să curgă.

Doug se întoarse cu alte două băuturi.

— Ai tăi unde sunt? Întrebă el.

— Ai mei? Ce legătură au cu povestea asta?

— Poate c-ar fi bine să te duci acasă o vreme. Să-l lași pe Paul. Să te gândești mai atent.

— Chiar l-am lăsat. De două săptămâni nu ne-am mai văzut aproape deloc.

— Totuși. Probabil că ți-ar prinde bine răsfațul de acasă.

Malvina se învioră și spuse:

— Numărul unu: locul unde stau ai mei – mai bine zis, mama cu al cincilea, al șaselea, al nouă zeci și șaptelea sau dracu' știe al câtelea partener – nu e casa mea. Numărul doi: nu mă așteaptă nici un răsfaț acolo.

— Unde sunt?

— În Sardinia. El are un hotel acolo. De cinci stele – genul de loc unde trag vedetele de film.

De fapt, am stat și noi tot acolo. Așa l-a cunoscut maică-mea.

— Nu-ți permiți un bilet de avion până acolo?

— A, dac-ar fi nevoie, ar plăti el. În fond, la ora asta locuiesc în apartamentul lui – mă rog, într-unui dintre ele. Dar nu mă duc. Nici în ruptul capului.

— Și taică-tău – cel adevărat?

Malvina clătină din cap.

— Nu l-am cunoscut. Știu despre el doar ce mi-a spus mama. Lucra la teatru, unde era sce nograf. Un geniu absolut, dacă te iei după ea.

S-au despărțit chiar înainte să mă nasc eu, iar pe urmă maică-mea a auzit despre el c-ar fi murit de SIDA, cândva în anii optzeci.

Malvina își terminase deja ultimul whisky. Aruncă o privire nedumerită paharului gol, de parcă nu și-ar fi adus aminte că-l băuse.

— De ce termin chestia asta mult mai repede ca tine? Ești cumva unul dintre ăia care se prefac că beau, dar de fapt așteaptă ca femeia să se-mbete cui, ca să-și facă mendrele cu ea?

— Nu eu sunt cel care-și face mendrele cu tine.

Malvina îl privi țintă, iar el crezu la început că avea s-o dea din nou pe plâns. În loc de asta, se întinse peste masă și își sprijini capul de umărul lui. Doug nu își dădu seama dacă fata flirta cu el sau era pur și simplu ruptă de oboseală.

— Malvina. Rosti el. Ce Dumnezeu faci?

— Asta, murmură ea, articulând fiecare cuvânt cu grija tipică bețivilor, este – întrebarea – de -o – sută – de – puncte.

— În regulă. Te duc acasă chiar acum.

— Bine. Ești un domn. Au rămas foarte puțini ca tine.

Doug se ridică anevoie de la masă, în timp ce Malvina continua să se sprijine de el cu toată greutatea. Luă ambele pardesie și apoi, cu brațul petrecut pe după umerii ei înguști, aproape scheletici, se strădui s-o împingă în sus pe scări. Tânăra se poticni când ajunse pe ultima treaptă și căzu cu fața-n jos. Doug o ridică și-i șterse hainele de praf, scuzându-se față de ceilalți clienți care beau sau mâncau și rugându-se să nu se fi aflat niciunul dintre prietenii nevesti-sii în local în seara aceea.

Ajuns afară, izbuti din fericire să găsească un taxi în câteva secunde.

Călătoria dură cinci minute. La ieșirea din taxi, Doug se uită în jur, ca să vadă dacă exista vreun jurnalist la pândă – dar nu, se părea că încă nu ajunseseră în stadiul ăsta. Îi plăti cursa șoferului, îi lăsă un bacșiș scandalos de mare, după care o înveli pe semiconștientă Malvina cu propriul pardesiu și-i cotrobăi prin buzunare după cheie.

Așa cum se așteptase, locuia într-un bloc vechi, stilat și cu portar la scară. Doug se căzni să evite privirea curioasă a portarului, conducând-o pe Malvina pe lingă recepție și în direcția scărilor. Portarul spuse „Noapte bună, domnișoară!” când cei doi începură să urce spre etajul unu, dar Malvina nu răspunse.

Camera principală a apartamentului era amenajată neutru și costisitor, cu doar câteva dintre cărțile ei și cu niște vrafuri de ziare și reviste aflate într-un echilibru fragil – ca să nu dea senzația de hotel intercontinental și impersonal. Malvina nu mai scotea o vorbă de ceva vreme, așa că Doug trebuia să ghicească unde se afla dormitorul. Acesta era mult mai mic, mai domestic și mai în dezordine. Măsuța din colț dispăruse sub hârtii, dischete și un laptop lăsat în funcțiune: mai mulți pești multicolori de desen animat străbăteau monitorul într-o ordine cu totul aleatorie, însoțiți de niște sunete acvatice pe măsură.

— Ar trebui să bei apă, îi spuse Doug, dar, cu o mișcare neanunțată și surprinzător de violentă, Malvina își retrase brațele din jurul gâtului său și se aruncă pe pat.

Cu ochii închiși, se ghemui aidoma unui făt și cu asta basta. Dormi dusă toată noaptea.

Pe durata următoarelor câteva zile, Doug și Frankie avură musafiri.

Malvina îl sună a doua zi dimineața, ca să-și ceară scuze pentru felul cum se purtase și să-i mulțumească fiindcă avusese grijă de ea cu atâta amabilitate. Doug îi repetă sugestia de-a se duce și de-a sta cu cineva pentru o vreme – de pildă, cu prietenii ei din Birmingham, de ce nu? Malvina îi răspunse că nu mai locuiau acolo: de fapt, plecaseră din țară. Nu avea pe nimeni, absolut pe nimeni, căruia să-i pice pe cap. Prin urmare, Doug o invită să stea cu ei. Malvina sosi cu un mic sac de voiaj, rămase două nopți și își petrecu cea mai mare parte a timpului în bucătărie, sorbind din cafeaua fierbinte și uitându-se la Ranulph și Coriander, care întorceau totul cu fundul în sus, cum fac de obicei copiii. Vorbi mai mult cu Irina și cu angajații mai vremelnici ai reședinței Gifford-Aiiderton, dar mai puțin cu Doug și Frankie în persoană. În după-amiaza zilei de joi, 27 aprilie, aflând că Irene, mama lui Doug, avea să vină în weekend și că i-ar fi plăcut să fie găzduită chiar în camera ei, Malvina le mulțumi călduros, le oferă un pachet ambalat în celofan, legat cu panglică și conținând douăsprezece ciocolate cu aromă de nucșoară ridicol de scumpe, de la un magazin din apropiere, și plecă. Părea să aibă o stare de spirit bună. Nici nu adusesse vorba de Paul câtă vreme stătuse la ei.

Doug își întâmpină mama la gara Euston, vineri după-masă. Trecuseră patru săptămâni de la operația de șold, iar femeia era hotărâtă să arate că putea să se deplaseze din nou. În mod normal, ar fi mers cu metroul până în Chelsea, dar de data asta Doug insistă să ia un taxi, iar mama lui își fixă privirile șocate asupra aparatului de taxat, tresărind alarmată de fiecare dată când se mai adăuga o liră.

— Șapteșpe lire! Repetă ea de mai multe ori, în timp ce Doug îi căra geamantanul pe aleea din grădină. Când erați voi la școală, cu banii ăștia mâncam o săptămână-ntreagă!

Costul scandalos de ridicat al vieții din această zonă a Londrei rămase, ca de fiecare dată, o temă recurentă a weekendului. Toate localurile unde cei aflați acum în pragul bătrâneții obișnuiau să bea ceva într-un mediu familiar fuseseră reame-najate în ultimii ani, pereții despărțitori fuseseră dărâmați, iar interioarele transformate în mari spații deschise unde tineri brokeri și agenți

imobiliari puteau să bea bere olandeză și belgiană de import la patru lire jumătatea de litru. N-avea nici un haz s-o ducă la unul dintre ele. Rămăseseră și câteva localuri nepretențioase risipite prin zona cu pricina, unde se serveau minaturi și cești de ness. Numai că Irene încă reușea să-l surprindă uneori cu dorința vivace a unor experiențe noi și, când văzu că pe King's Road se deschisese recent un Starbucks, îl întrebă dacă puteau să facă o încercare.

Era sâmbătă după-amiază, la o zi după o întorsătură stranie și neașteptată a afacerii Longbridge: în ziua precedentă, contrar tuturor previziunilor (inclusiv celor ale lui James Taylor) și fără avertisment sau explicație, cei de la Alchemy Partners se retrăseseră de la negocierile de achiziționare a problematicului grup Rover de la BMW. Angajații și participanții la campanii, care se opuseseră ofertei celor de la Alchemy Partners din capul locului, jubilară la aflarea veștii: vineri după-amiază evenimentul fusese sărbătorit cu mare tam-tam în fața porții Q de la Longbridge. Cu toate acestea, se instalase deja un nou tip de incertitudine: nu era deloc clar dacă propunerile rivalilor de la Phoenix erau luate în serios; iar la ora respectivă oferta lor rămăsese singura valabilă. Alternativa era simplă și îngrozitoare: închiderea imediată a întreprinderii.

Ici și colo în local existau câteva dintre ziarele zilei, iar în timp ce Doug se așeză la coada de la casă, mama lui puse mâna pe The Sun și parcurse paginile dedicate afacerilor.

— O zdreanță dezgustătoare, spuse ea, aruncând ziarul în direcția fiului ei, pe când acesta îi întindea o cană care aproape că era prea mare ca s-o poată ține în mână.

Femeia se uită stupefiată la băutura.

— Ce-i asta?

— Un latte lung, îi explică Doug.

— Cafea n-au avut?

Doug zâmbi și începu să citească articolul din The Sun.

Cincizeci de mii de locuri de muncă au fost sacrificate aseară, odată cu destrămarea ultimelor speranțe de salvare a firmei de mașini Rover. Într-o zi a dezastrului industrial pentru Anglia, grupul Alchemy A RENUNȚAT la acordul de preluare a întreprinderii de la BMW.

Angajații AU IZBUCNIT ÎN URALE la auzul veștii, fiind convinși că oferta rivalilor de la Phoenix de preluare a întreprinderii avea să fie repusă în discuție, urmând să salveze mai multe locuri de muncă decât planul celor de la Alchemy. Însă aseară uralele s-au transformat în lacrimi când trista realitate și-a făcut simțită prezența în mii de locuințe din Midlands – NU o să aibă loc nici o salvare a întreprinderii Rover, așa că numeroase familii vor fi nevoite să trăiască din ajutorul de șomaj.

— Cu ce drept, întrebă Irene indignată, cu ce drept publică povestea asta? Nimeni nu știe ce-o să se-ntâmple. Ce-or să simtă familiile oamenilor ăstora când or să citească așa ceva dimineața?

Nu au nici un drept s-o spună.

Luă ziarul de la Doug și-l răsfoi câteva minute, țâțâind dezaprobator la tot ce vedea și îndeosebi la Fata de la Pagina 3.

— Asta era un ziar socialist, zise ea. Pân-a pus Murdoch laba pe el. Uită-te și tu. E-o rușine. Pornografie soft și. Bârfe cât cuprinde.

— Spiritul vremurilor, mamă. Spiritul vremurilor.

— Da, dar tu nu scrii chestii de-astea, nu? Nimeni n-ar trebui s-o facă.

Doug se gândi preț de o clipă, după care se apropie de ea și spuse:

— Pot să te-ntreb ceva, mami?

— Sigur că poți.

— Uite ce-i, am aflat o chestie. Ceva despre un membru al Parlamentului.

— Da?

— E legat de căsnicia lui, de niscai sex și. Poveștile obișnuite, le știi doar.

— Da, le știu.

— Nu știu dacă e suficient ca să-i compromită cariera – s-ar putea să nu fie – dar în mod sigur i-ar produce pagube mari. Ce crezi c-ar trebui să fac?

Irene răspunse fără ezitare:

— Politicienii trebuie să fie judecați pentru poli țică pe care-o fac. Restul înseamnă doar bârfe și aiureli.

Arătă spre ziarul lăsat pe masă între ei.

— Doar nu vrei s-ajungi ca ăștia, nu?

— Bineînțeles că nu.

— Oricum, oamenii n-au decât să fie slabi în materie de viață personală. Mai ales bărbații. Nu contează. Nici taică-tău n-a fost un sfânt, adăugă ea pe un ton neutru.

Doug rămase uluit. N-o auzise niciodată spu-nând așa ceva.

— Cum adică?

Irene își cântări atentă cuvintele, cu mâinile fragile lipite de cana de cafea enormă.

— A trebuit să-l iert pentru o grămadă de lucruri. Dar a fost un om de ispravă. A avut principii solide și pe cele mai multe le-a respectat. Nimeni nu le respectă chiar pe toate.

Se uită în jur și continuă cu însufletire:

— La urma urmelor, ca socialiști, n-ar trebui să bem într-un local ca ăsta, nu? Parcă tocmai ăsta era noul dușman, globalizarea.

— Așa se pare, zise Doug. Luni e ziua adevărului. Or să aibă loc demonstrații în toată Londra. Probabil c-or să ia la țintă chiar locul ăsta.

— Păi vezi? Oamenii se pun în mișcare din nou. Trebuia să se-ntâmples și asta, mai devreme sau mai târziu. Iei parte și tu?

— Poate că da.

Zâmbi și se aplecă spre ea, strângându-i mâna. I se luase o piatră de pe inimă când o văzuse arătând atât de bine.

— Cum c cafeaua?

— Delicioasă. Cit a costat?

Iar când Doug îi spuse, ea adăugă:

— Sper să le spargă geamurile cu niște cără mizi zdravene.

În cele din urmă, nu Starbucks avu de suportat atacul protestatarilor în cursul zilei de luni, ci McDonald's – o mică ramură din Whitehall (închisă în ziua cu pricina), aflată alături de un bureau d'échange care fu de asemenea

devastat și jefuit. Până atunci, demonstrațiile fuseseră relativ pașnice, deși privești pe care se fixară ochii lui Doug când acesta coborî din autobuz lângă Parliament Square era cu siguranță bizară. Trecuse nu cu mult de amiază, iar piața fusese ocupată de o sută de mii de protestatari. Tobe duruiau, oamenii smulgeau copaci din rădăcini, iar o statuie a lui Winston Churchill fusese mărită prin adăugarea unei căști răsturnate de polițist în care fusese plantată o mușcată. Cât despre piața propriu-zisă, oamenii începuseră s-o sape, azvârlind pământul pe stradă și declanșând un demers grădinăresc pe nepusă masă, care însenina sădirea mai multor plante, de la roiniță și rozmarin la floarea soarelui și revent. Doug rămase pe loc și se uită o vreme, gândindu-se la demonstrația pentru Longbridge de luna trecută și spunându-și că lucrurile care se întâmplau aici erau foarte diferite ca spirit. Se puse în mișcare când văzu că se pregătea înălțarea unui pom de Armindeni și că începuse dansul.

Stabilise să se vadă cu Paul în salonul membrilor la 12.30, dar până la urmă nu mai trebui să meargă până acolo. Îl văzu pe Paul în locul numit The Green – punctul de întâlnire tradițional al reprezentanților media care voiau să țină calea eventualilor parlamentari aflați în trecere și să le solicite un punct de vedere – vorbind despre protestele de Ziua Muncii în fața a doi cameramani de la Sky News și BBC News 24. Doug își făcu de lucru undeva în spate până se termină interviul (care nu dură decât câteva minute) și pe urmă îi atrase atenția lui Paul printr-un semn cu mâna.

— I-ai făcut să se adape din înțelepciunea ta, nu? Îl întrebă el, pe când se îndreptau împreună pe jos spre Downing Street, ferindu-se din calea grupurilor de anarhiști și ecologiști, precum și a trupelor de intervenție care se pregăteau de încăierare. Ia să te-aud, ce le-ai mai spus de data asta?

— Le-am spus că oamenii ăștia nu trebuie luați în serios. Dacă vor să contribuie la procesul politic, atunci e nevoie să renunțe la violență și să lucreze în cadrul structurilor existente.

— Sclipitor, ca de obicei, zise Doug, cu excepția faptului că tocmai voi sunteți cei care i-au scos în afara structurilor existente.

— Ce naiba vrei să spui?

— Vreau să spun că întregul sistem din ziua de azi e reglat doar pentru o minoritate de păreri politice. Stânga s-a deplasat foarte mult spre dreapta, dreapta s-a mutat nițeluș la stânga, cercul s-a închis, iar ăilalți n-au decât să se ducă să și-o tragă singuri.

— Ajunge să-ți observ vocabularul, Douglas, și-mi dau seama c-ai rămas ancorat în trecut, spuse Paul, intrând pe Horseguards Avenue și ajungând de acolo în Whitehall Place. Asta-i marea ta problemă – ești captivul trecutului. Țin minte că ți-am mai zis-o și cu peste douăzeci de ani în urmă, într-o seară când am făcut un foc de tabără, dacă nu mă-nșel. Ia stai, unde mergem?

Doug îl duse într-o cramă subterană boltită de pe Villiers Street, numită Gordon's. Era un spațiu strimt, de forma unui tunel, unde niciunul dintre ei nu putu să stea drept până nu ajunseră la o masă. Doug spuse că acesta era pe vremuri un depozit de pe malul fluviului și că stăteau într-unui dintre locurile unde acostau barjele de pe Tamisa.

— Foarte intim, în orice caz, spuse Paul apro bator.

Nu știa de locul ăsta, dar își dădu seama imediat că putea s-o aducă pe Malvina aici în deplină siguranță.

— Păi, am ținut să nu tragă nimeni cu ure chea, zise Doug. Voiam să vorbesc cu tine despre ceva personal. Mai bine zis, despre cineva.

Paul îl privi cu un aer neutru.

— Mai departe.

— Probabil că bănuiești la cine mă refer.

— Probabil, confirmă Paul. Ce-i cu ea?

— Păi.

Doug se juca nițel cu paharul în care avea suc de portocale. Se hotărâse să rămână complet treaz de dragul acestei conversații.

— Cred că ar trebui. Să te gândești. Foarte atent. Ce ai de gând în privința asta. Atât din punct de vedere. Profesional, cât și. În plan personal.

— În regulă.

Paul se gândi la cuvintele auzite și mărturisi:

— N-am înțeles. Ce vrei să spui de fapt?

La drept vobind, Doug nu știa foarte bine ce voia să spună. După ce se gândise atent și îndelung la ceea ce spera să obțină întâlnindu-se cu Paul în după-amiaza aceea, ajunsese la o singură concluzie: atât de dragul Malvinei, cât și pentru Susan, voia să-l determine pe Paul să treacă la fapte, să inițieze o schimbare. Și singura metodă prin care putea să-l convingă era, din punctul lui de vedere, să-l sperie.

— Paul, zise el. Am o veste bună și-una proastă.

Am ieșit cu Malvina săptămâna trecută, iar după ce-a băut câteva pahare a-nceput să-mi vorbească despre sentimentele ei pentru tine și. Mă rog, mi-a spus că te iubește.

— Futu-i.

Paul dădu pe gât jumătate din conținutul paharului de vin.

— Așa. Bine, spuse el pâlind. E nasol – nasol de-a binelea, vreau să zic – dar îți mulțumesc că mi-ai spus. Sunt. Foarte recunoscător.

— Numai că asta-i vestea bună, rosti Doug.

În ochii lui Paul începură să se citească mânia și panica.

— Te-ai matolit? Cum poate să fie asta vestea bună?

— E o femeie foarte atrăgătoare. Chiar fru moașa, poți să spui. Foarte inteligentă. Și are o fire deschisă, din câte mi-am dat seama. Orice bărbat ar fi mândru să știe că o asemenea femeie s-a îndrăgostit de el.

— Dar sunt însurat, pentru numele lui Dumnezeu. Și am o fetiță.

— Ca să fim drepți, Paul, ar fi trebuit să te gândești la asta înainte să te-apuci s-o inviți să rămână peste noapte în casa ta și a familiei tale.

Deși Doug vorbea încet, aproape șoptit, Paul se uită înjur instinctiv, ca să vadă dacă nu auzise nimeni.

— Cum dracu' ai aflat?

— Asta mă aduce la vestea proastă, continuă Doug. Săptămâna trecută am luat parte la o ședință de redacție în care ți s-a pomenit numele și se pare că există oameni din redacție – poate că și de la alte ziare – care au început să se intereseze de tine și de Malvina.

— Căcat, zise Paul, pălind și mai tare. Căcat, căcat, căcat. Cât de mult știi?

Doug schimbă brusc subiectul.

— În ce relații mai ești cu Tony? Apropiate? Politicoase, dar cordiale? Indiferente?

— Nu mai bate apa-n piuă, Anderton. Spu-ne-odată unde bați.

— Mă gândeam că partidele politice și primii miniștri au reacții destul de diferite la situațiile de genul ăsta. Unii oameni sunt considerați indispensabili, de pildă, și chiar și atunci când se fac de rușine, liderii de partid îi sprijină necondiționat. Alții sunt. Mă rog, indispensabili, dacă e să vorbim pe șleau. Încercam să văd din ce categorie faci parte.

— Nu m-am făcut de rușine.

— Asta depinde acum de felul cum e prezentată toată povestea în presă, nu crezi? Totul pare să țină de asta.

Paul ignoră deocamdată această tachinare enigmatică și gândi cu voce tare:

— Lui Tony îi place de mine. Sunt foarte sigur de asta. Întotdeauna îmi zâmbește pe hol sau în ceainărie. Plus că mi-a trimis un bilet foarte drăguț după întrebarea pe care-am pus-o acum câteva săptămâni.

— Aia cu ciocolata englezească și Uniunea Europeană?

— Da.

— Asta-i foarte bine, Paul, dar tot n-aș spune c-ai intrat în categoria indispensabililor. Nu numai că știe cam toată lumea că nu te-nțelegi cu premierul – (Paul dădu să nege acest lucru, dar Doug vorbi mai departe) – însă chiar și fără chestia asta, mă tem că nu-i destul să ai o apariție profund memorabilă la un concurs TV, un articol efemer despre mersul pe bicicletă pentru un ziar unde materialele nu sunt plătite și o ditamai limba dată în public și deghizată într-o întrebare despre cacao. Dacă iese la iveală povestea asta, s-ar putea să ți se pună capul pe butuc.

— Totuși, sunt o vedetă în plină ascensiune. Așa a scris săptămâna trecută în Independent.

— Vorbe, vorbe și iar vorbe, i-o reteză Doug. Iar într-un scenariu ca ăsta, vorbele nu-nseamnă nimic. Oamenii sunt încă judecați în funcție de ceea ce fac. Deocamdată. De fapt, ăsta e singurul lucru care mă face să sper cât de cât. Oricum.

Aproape că începea să-i pară rău pentru Paul, care avea deja figura unui condamnat.

— Lucrul pe care voiam să ți-l sugerez – și care sunt sigur că o să i se pară atrăgător unui tip atât de legat de valorile tradiționale ca tine – este un șantaj scurt și sănătos. Ia zi, te bagi?

Paul îl privi precaut, deși pe chip i se putea citi și o anumită ușurare.

— Cât ceri?

— Ei bine, n-am de gând să mai pierd vremea în paginile culturale, mersi frumos, așa că peste câteva zile o să-ncep să-mi ofer serviciile altor ziare, ca redactor pe politic. Iar dac-o să le ofer povestea asta ca parte componentă a ofertei, bănuiesc că n-or să reziste.

— Ai fi în stare, nu? Întrebă Paul, cu o voce în care pulsa disprețul. Chiar atât de mult ai fi dispus să cobori? Bunul. Simț nu-nseamnă nimic pentru tine?

— A, chiar mă bucur c-ai adus vorba de bun-simț. Fiindcă de fapt cuvîntelul ăsta batjocorit e foarte important pentru mine. Iată de ce sunt gata să păstrez tot ce știu pentru mine. Cu condiția să ai și tu o reacție de bun-simț, Paul.

— Adică?

— Adică să n-o mai chinuiești pe Malvina. Și nici pe Susan, că tot veni vorba. Cum să-ți spun, n-am de unde să știu dacă și Susan e nefericită, dar nu trebuie să fii ghicitor în stele ca să-ți dai seama.

Paul nu se așteptase cătuși de puțin să audă așa ceva.

— Și cum să fac chestia asta?

— Cum vrei.

— Crezi c-ar trebui s-o rup definitiv cu ea?

— Ar fi o soluție. Cea mai bună, probabil. Ție ce ți-ar plăcea să se-ntâmple, Paul? Care sunt. Sentimentele tale în problema asta?

Paul dădu pe gât restul de vin din pahar, își sprijini bărbia în mâini și se uită gânditor undeva în față. Acum că Doug îi pusese întrebarea asta, i se părea ridicol că nu încercase să răspundă la ea până atunci. Fusese mulțumit de faptul că relația cu Malvina continuase de la sine, nelămurită și fără o direcție anume; la drept vorbind, era doar un supliment excitant al propriei căsnicii – unul care nu-i afecta grav munca și nu-i compromitea cariera. Până și absența sexului, își dădu el seama acum, fusese unul dintre elementele de atracție – căci împiedicase lucrurile să devină prea intense, prea reale. Cum ar fi putut să știe că între timp Malvina începuse să ia totul atât de în serios?

— Nu prea știu nici eu, răspunse el într-un târziu, aproape neauzit. O să trebuiască să mă gândesc o vreme.

— S-a îndrăgostit de tine, Paul, asta încerc să-ți spun. Fă ceva. Rezolvă problema. Din câte-am înțeles de la ea, până acum a avut o viață de rahat. Se bazează pe tine ca s-o scapi de viața asta și să-i oferi ceva mai bun. Nu te transforma într-un nou coșmar căruia trebuie să-i supraviețuiești.

Paul se ridică și avu un atac brusc de claustrofobie.

— Bine. Am înțeles mesajul, Doug. O să am grijă, zise el și se întinse să-și ia pardesiul. Acum putem să ieșim de-aici? Mi-ar prinde bine o gură de aer.

— Îți dau două săptămâni. După aia bat toba.

Paul se gândi la cele auzite și își cântări opțiunile.

— Mi se pare corect, spuse el și se îndreptă spre scări.

Merseră împreună pe jos către Ștrand. Doug se întrebă la ce se gândea Paul. Tocmai îl pusese în fața unei decizii care teoretic era foarte importantă. Ori se abandonase unei contemplații profunde, ori încă nu pricepuse consecințele, ori în locul unde ar fi trebuit să i se afle inima se instalase un vid emoțional în cel mai adevărat sens al cuvîntului. Dar oare chiar era cu putință să fie cineva atât de insensibil?

Cât timp stătuseră la Gordon's, demonstrația evoluase evident. Acum toate căile de acces spre Trafalgar Square erau blocate de șiruri de scutieri ai

trupelor de intervenție. În piață se părea că fuseseră încercuți câteva mii de protestatari care nu aveau pe unde să iasă. În alte locuri, bande de protestatari alergau pe străzi, ferindu-se de bastoanele polițiștilor și porcâindu-i pe toți cei care le stăteau în cale. Peste tot începeau mici lupte sau încăierări. Se schimbau replici dure între protestatarii de factură ecologistă și cei care doreau confruntarea cu orice preț. „N-aveți decât să vă plantați legumele alea nenorocite, hipioți bulangii ce sunteți, să vedeți cu ce-o să v-alegeți”, auzi Doug urlând pe cineva.

— În ce soi de țară trăim? Bombăni Paul cu amărăciune, în timp ce asistau amândoi la prăpăd din siguranța relativă a pragului unei uși. Cine sunt oamenii ăștia? Ce vor?

— Pesemne că nu știu. Și nici tu, pe cât se pare. Iar ca s-o spunem pe-a dreaptă, niciunul dintre noi.

— Cei de la Guardian mi-au promis spațiu pentru un articol în pagina de opinii de vinerea asta. O mie două sute de cuvinte pe orice temă. O să scriu despre povestea asta. O să arăt că e o mare rușine. Ar trebui să fie bine primit, nu crezi?

— De electoratul tău? Ce le pasă? Sunt la o sută cincizeci de kilometri distanță.

— Nu, mă gândeam la Tony.

Doug se întoarse spre el și spuse cu o anumită iritare:

— Paul, simplul fapt că ți-am acordat un respiro nu-nseamnă că și alții or să facă la fel. Ți-am spus, peste o săptămână sau două tot o să apară ceva despre relația ta cu Malvina. N-o să fie mult – un comentariu grăbit și anonim într-un articol cu tentă mondenă sau așa ceva – dar după aia o să rămână în atenția publicului, o să se producă efectul bulgărelui de zăpadă și-o să fii obligat să-i faci față. Și n-o să ajungă să-l perii pe Tony.

Ți-am spus, din chestiile astea scapă întregi doar cei indispensabili.

— O ții întruna cu asta, protestă Paul, dar n-am cum să mă fac indispensabil într-o săptămână sau două, nu?

— Nu, bineînțeles că nu, răspunse Doug, hotărându-se să nu mai insiste. Scrie ceva despre Longbridge, oricum. Tăcerea ta pe marginea subiectului ăștia a fost de-a dreptul asurzitoare. Și e mult mai mult decât o problemă locală, să știi. E vorba de viețile a cincizeci de mii de oameni.

Paul încuviință din cap.

— Poate că o s-o fac, spuse el, fără prea multă convingere.

Chiar în clipa aceea o sticlă de vin zbură cu forță în direcția lor, făcându-se țandări de ușa magazinului, chiar deasupra capetelor lor și-i obligă s-o ia la sănătoasa.

Întors la apartamentul lui din Kennington, Paul se instala într-un fotoliu și stătu aproape nemișcat timp de câteva ore.

Lumina zilei făcu loc întunericului și el rămase tot așa. Stătu în beznă și se gândi la Susan și la felul cum ar fi putut să reacționeze în clipa când povestea cu pricina avea să transpire din presă. Se gândi și la Malvina și la cit de mult ajunsese să depindă de ea. La cât de mult ajunsese să țină la ea în ultimele săptămâni. Și nu era vorba doar de afecțiune, ci de mult mai mult.

Gândurile îi erau întrerupte doar de zbârnăitul ocazional al telefonului. Primea mesaje de la oamenii care sunau de obicei: ministrul de resort, ziariști, lobbyiști, Susan, prietenul său Ronald Culpepper, colegi din Parlament. Printre ele sosi și un apel de la Benjamin, ceea ce era un lucru destul de neobișnuit. Dar Paul nu ridică nici de data asta receptorul.

La zece seara aprinse lumina, puse mâna pe telefon și comandă o pizza. Mâncă jumătate din ea, aruncă restul și bău aproape o sticlă întreagă de Chablis ca să-i alunece mâncarea mai ușor pe gât. Imediat după aceea se simți incredibil de obosit. Se dezbracă, rămase în chiloți și se așeză pe pat, trecându-și mâinile prin păr.

Se vârî în pat și tocmai era pe punctul de-a stinge lumina când se întrebă dintr-odată:

— De ce-o fi sunat frate-meu? Se apropie de robotul telefonic, trecu fără curiozitate peste primele nouă mesaje și pe urmă îi auzi vocea lui Benjamin.

— Salut, Paul, sunt fratele cel mare. Te-am sunat ca să. Mă rog, să văd ce mai faci și să te-ntreb dac-ai văzut numărul de azi din Telegraph. Uită-te la fotografia de la pagina șapte. Dacă nu recunoști figura, citește textul de dedesubt. S-ar putea să-ți trezească amintiri, n-ai de unde să știi. E mică lumea, nu? Ai grijă de tine și trans-mite-i. Toate cele bune Malvinei.

Lui Paul nu-i ardea deloc să se ducă la bucătărie și să se uite la exemplarul necitit din Telegraph. Ce fragment străvechi din trecutul lor comun l-o fi stârnit pe nostalgicul lui frate de data asta? Poate un prieten de la școală de care uitase de mult. Sau o rudă zărită ultima dată la un Crăciun în familie.

Fără tragere de inimă și chiar enervat de felul cum cedase apelului, deschise ziarul la pagina șapte, văzu fotografia și într-adevăr – exact așa cum prezisese fratele lui – nu izbuti să recunoască figura. La început nici măcar nu-și dădu seama care era chipul pe care trebuia să-l identifice. Existau patru bărbați în costume sobre, pozând în fața sediului BMW din Miinchen. Niciunul dintre ei nu arăta cât de cât familiar.

Pe urmă citi textul de sub fotografie, iar când văzu unul dintre nume se uită din nou la poză, pradă mirării. Oare chiar el era? Bărbatul acela de patruzeci și ceva de ani, cu un început de chelie, cu pipa într-o mână, o barbă îngrijită atent și o burtă greu de ascuns?

Textul îl prezenta drept Rolf Baumann, iar funcția deținută era de „Șef al strategiilor corporatiste la BMW”.

Paul luă ziarul cu el în camera de zi, se prăbuși la loc în fotoliul unde stătuse deja atâtea ore în ziua aceea și se lăsă acoperit de marea amintirilor. Vacanța aceea din Danemarca – singura vacanță peste hotare în care îi duseseră părinții. Casa de pe plaja de la Gammel Skagen. Cei doi băieți danezi nestăpâniți, Jorgen și Ștefan. Cele două surori neatrăgătoare. Ulrike și Ursula, plus Rolf cel stângaci și împiedicat, care fusese cât pe-aci să se înece, încercând să înoate spre locul din larg unde apele se împreunau.

Pe urmă, dându-și seama că era el însuși pe punctul de-a se îneca în vârtejul amintirilor, Paul ieși la suprafață și reveni în prezent, conștientizând adevărata importanță a descoperirii din seara asta. La ora actuală, Rolf era un om puternic. Se afla în consiliul general de la BMW – exact la firma unde

lucruse și Gtinther, tatăl lui. BMW era pe punctul de-a vinde Rover. Destinul fabricii Longbridge se găsea în mâinile lui.

Și iată ocazia: Paul trebuia doar s-o fructifice. Descoperise o metodă prin care să devină indispensabil – și nici măcar nu trebuia să aștepte o săptămână sau două. Totul se putea face în câteva zile. Salvarea – propria salvare – îl aștepta la celălalt capăt al unui fir telefonic.

Venise momentul să ceară un favor pentru care așteptase douăzeci și trei de ani.

La un moment dat, Paul avu impresia că merge cu mașina printr-un peisaj selenar. Întinderi nisipoase se desfășurau în stânga și în dreapta lui. Distanțele dintre satele cochete și impersonale deveneau din ce în ce mai mari. Trecu pe lângă un indicator care-l informă că mai erau doar șapte kilometri până la Skagen.

Nu peste multă vreme avea să fie șase după-masa, dar lumina zilei va persista încă destule ore, iar cerul avea o extraordinară transparență albastru-cenușie. Lumina asta blândă, dar totodată covârșitoare era lucrul pe care și-l amintea cel mai exact, mai bine decât dunele și casele cu acoperișuri joase, cu ziduri brun-roșcate sau galbene ca lămâia. Știa că lumina era creată parțial prin reflectarea razelor soarelui în apele celor două mări, care se grăbeau să se împreuneze la capătul peninsulei. Și tot ea îi provocă un amestec indescriptibil de emoție și tihnă. Îl făcu să-și dea seama că în Londra nici măcar nu mai puteai să vorbești de lumină. În orice caz, nu de așa ceva. Trebuia să vii aici ca să pricepi din ce era compusă cu adevărat lumina. Păstră informația pentru el și se simți ca paznicul unui secret mândru.

Paul avu impresia că pe durata câtorva ore călătorise nu doar într-o altă țară, ci și într-o altă conștiință, într-un nou rost al inimii. Mașina lui era singură pe drum. Nu se auzea nici un sunet, în afară de torsul aproape imperceptibil al motorului, rulând în viteza a cincea sau de frecarea nepotricnită a roților pe asfalt. Bătea un vânt mut, care punea în funcțiune turbinele strânse în grupuri de trei sau patru în toată zona, cu elicele lor uriașe învârtindu-se într-o unanimitate maiestuoasă. Întreaga lume părea incremenită, perfect placidă și suficientă sieși, de parcă n-ar fi primit nici o veste de o mie de ani și nici n-ar fi așteptat vreuna.

Trecu de semnul care arăta spre biserica în care năvălise nisipul și își aminti că mersese odată cu bicicleta până acolo, în compania lui Rolf. Era primul reper pe care-l recunoștea. Probabil că merseseră pe drumul ăsta de zeci de ori, dar cu toate astea, i se părea neliniștitor de nou în această seară. Îi era imposibil să se vadă într-un asemenea loc la doisprezece ani, pedalând în spatele băiețelului neamț, care era roșu la față și gâfâia; dar oare nu cumva cel care fugise atât de mult era Paul? Dacă se gândea mai bine, pe atunci era într-o formă fizică foarte bună – altminteri n-ar fi putut să-l scoată pe Rolf din apă în acea ultimă după-amiază. Și oare nu luase cu el un extensor în Danemarca, așezat cu grijă în valiză, la un loc cu manualele din care trebuia să învețe Benjamin pentru teste? Era uimitor cât de puțin se gândise la trecut în ultimii ani – la orice parte a lui și cu atât mai mult la acest episod care acum i se părea atât de semnificativ. Viața lui fusese marcată de discontinuitate.

După alți câțiva kilometri, ajunse la curba abruptă spre stânga care ducea la Gammel Skagen. Paul mișcă de volan, iar când se angaja pe drumul lung înspre localitate încetini atât de mult, încât ajunse aproape la viteza celor trei bicicliști vârstnici care îl dublau pe banda rezervată special. Peste un minut sau două avea să ajungă chiar la casa pe care o împărțise cu familia Baumann. Probabil că fuseseră nouă persoane în total. Sau venise și Lois? A, nu, nici vorbă: exact în vara aceea se nimerise să fie internată în spital. Fusesse una dintre cele mai urâte perioade din viața ei. Avusese nevoie de câțiva ani – trei, dacă nu cumva patru, nu?

— Ca să-și revină complet din șocul de a-l fi văzut pe Malcolm murind. Lui Sheila i se păruse inacceptabil s-o lase singură – chiar existaseră câteva discuții în contradictoriu pe tema asta. Paul își aminti că stătuseră departe de Lois o perioadă destul de lungă, de două săptămâni încheiate, dar nu se pusese problema să vină și ea – n-ar fi fost în stare nici măcar să se suie în avion – și, oricum îi avea pe bunicii ei acolo, la doar câțiva kilometri de spital. Dar Sheila fusese neliniștită și preocupată. Nu prea îi priise vacanța, din cauza grijilor pe care și le făcuse pentru Lois. Paul își aminti foarte bine de asta. Totul îi revenea treptat în minte.

În cele din urmă, drumul îl aduse la sătucul Gammel Skagen, iar Paul parcurse ultimele serpentine neașteptate, care trecură prin dreptul unor magazine pentru turiști și al unui hotel, înainte de a-i da ocazia să oprească în parcare de deasupra plajei. În parcare se mai găseau doar două mașini, iar prăvălioara unde se vindeau snacks-uri și cafea se pregătea deja de închidere.

Paul avea mai bine de o oră de așteptat. Zburase la Aarhus de dimineață la preț redus și își lăsase patru ore pentru drumul cu mașina până în vârful extrem al Danemarcei – deși până la urmă nu avusese nevoie decât de două ore și jumătate. Uitase că se afla într-o țară mică.

Înainte să se dea jos din mașină și să se apropie de mare, se mai uită o dată la faxul primit cu o zi în urmă de la asistenta lui Rolf Baumann.

3 mai 2000

Stimate domnule Trotter, Domnul Baumann mă roagă să vă transmit că a primit mesajul dumneavoastră telefonic cu încântare și deopotrivă cu uimire.

Domnia sa ia act cu plăcere de dorința dumneavoastră de a-l vizita la Miinchen în cursul acestei săptămâni, însă are o altă variantă. Domnul Baumann vă întreabă dacă v-ar plăcea să vă întâlniți în Danemarca mâine, 4 mai, spre seară. Și vă propune să vă vedeți pe plaja de la Gammel Skagen la 19.30, ora locală.

Vă rog să mă anunțați dacă această variantă este convenabilă. În cazul unui răspuns afirmativ, voi face rezervări pentru o noapte la un hotel din localitate atât pentru dumneavoastră, cât și pentru domnul Baumann.

Domnul Baumann speră că veți da curs acestei sugestii și îmi spune că așteaptă cu nerăbdare să vă revadă.

Toate cele bune.

Paul încuie mașina și porni pe cărarea nisipoasă care ducea la plajă. În minte ar fi trebuit să i se îngămădească tot felul de lucruri despre ceea ce avea să-i spună lui Rolf în seara aceea și despre felul cum avea să-și formuleze

rugămintea, însă toate preocupările pe care le lăsase la Londra -deși tocmai ele erau pretextul prezenței lui aici -începuseră să i se pară irelevante. În schimb, ochii lui fură atrași de traulerele îndepărtate pe care le vedea profilându-se la orizont, în timp ce asculta zgomotul valurilor care spălau țărmul. Mergând pe plajă spre nord, Paul desluși conturul casei unde stătuseră cândva. Casa îl atrăgea ca un magnet, iar el se opri locului, rămas brusc cu răsufierea tăiată din cauza amintirilor. Dorindu-și mai mult decât orice să savureze momentul, înjură în barbă când beep-ul telefonului mobil îi anunță primirea unui sms. Dar Paul cedă obiceiului, nu rezistă și scoase telefonul din buzunar. Mesajul era de la Malvina.

Iartă-mă dacă m-a luat valul azi-noapte – ai efectul ăsta asupra mea. Mi-e tare dor de tine. Nu mă judeca. Răspunde-mi când poți.

Paul se așeză într-o poziție incomodă pe o stâncă, la câțiva metri de valurile care se spărgeau de țărm, și fără să se gândească prea mult la ceea ce făcea, tastă un răspuns rapid.

N-o să te judec niciodată.

Pe urmă își continuă drumul pe jos înspre casă.

Paul nu citise niciodată relatarea lui Benjamin despre vacanța lor daneză – cea care îi adusese Premiul Marshall de la King William's pentru proză. Nu simțise curiozitate pentru scrisul fratelui său nici în adolescență, darămite acum.

Benjamin scrisese despre „talazurile de argint ridicându-se pe întinderea aparent nesfârșită a mării” și descrisese „răgetul înfuriat” al valurilor. Rob al amănuntelor, Paul ar fi putut emite obiecții în fața acestor formule. În timp ce și croia drum prin nisipul moale, nu simți nici un strop de furie a oceanului sau a propriei persoane. Totul se cufundase într-un calm deplin, într-un sentiment de bine, în bucuria de a se fi trezit aici în ziua asta. La ferestrele casei se vedeau lumini, așa că nu se apropie prea mult. Fusese zugrăvită în roz – sau poate că tot așa era și înainte? Nu-și mai amintea. Căsuța de alături – cea în care stătuseră Jorgen și Ștefan împreună cu bunica lor, Mărie -părea neocupată. Se îndreptă anevoie spre ea și încercă să se uite pe geam, ducându-și mâna streășină la ochi; însă geamul nu-i arătă nimic, mulțu-mindu-se să-i reflecte imaginea apei ușor agitate și stropită de lumina soarelui. Ocoli casa și se duse în spate, după care se uită la peticul de iarbă nisipoasă unde jucase fotbal de atâtea ori cu ceilalți băieți. Dar chiar jucaseră toți? Nu, Benjamin nu venise cu ei aproape niciodată. Se limitase să se așeze pe scaunul de la fereastră, citindu-și romanele, gândindu-se la tot felul de lucruri mărețe și aruncându-le din când în când câte o privire enervantă, tulbure și impenetrabilă. Atitudinea asta de geniu misterios îi păcălise pe toți. Iar acum, uită-te la el! Lucra de cincisprezece ani la aceeași firmă și nu compusese nici măcar un haiku. La drept vorbind, era un lucru trist, felul cum se prefăcea, felul cum ducea cu preșul atâta lume, convingându-i că într-o bună zi avea să-și țină promisiunea – Emily, Lois, părinții. La fel de trist era modul cum saliva în continuare la vederea Malvinei, refuzând să primească înfrân-gerea cu grație.

Paul se întoarse la marginea oceanului strălucitor și se gândi din nou la Malvina. Oare făcuse bine spunându-i ceea ce-i spusese seara trecută?

Întrebarea îi survola conștiința, fără să aibă impact, fără să stârnească măcar o undă cât de mică. Lucrurile astea nu puteau fi trecute prin filtrul rațiunii. Îi vorbise din inimă – asta era singurul lucru care conta. Dumnezeu, trecuse foarte multă vreme de când făcuse așa ceva. Era momentul ca inima lui să-și facă auzită vocea -să atragă atenția decidentului, cum s-ar spune. Și de fapt nu-i promisese nimic. Nu își luase nici un fel de angajament, nu se implicase. Pur și simplu îi spusese – cu toată onestitatea – ceea ce simțea pentru ea, și cu acest prilej o făcuse fericită; fericită la modul transcendent, din câte se părea. Iar asta era o realizare în sine, nu? Care fusese ultima dată când făcuse pe cineva fericit? Care fusese ultima dată când văzuse pe chipul cuiva expresia pe care o observase pe fața Malvinei seara trecută, știind că lui i se datora?

— O expresie de recunoștință și de iubire atât de pătrunzătoare și de puternică, încât i se întipărise în memorie, zăbovind acolo chiar și acum cu o limpezime care aproape că-l făcea incapabil să creadă că nu se afla lângă el pe plajă, întinzând mâna ca să i-o atingă pe a lui. Nu era de colea. Indiferent ce s-ar fi întâmplat, Paul avea amintirea acelei priviri care-i aparținea lui și numai lui. Iar asta însemna că făcuse ceea ce trebuia făcut, nu?

Paul continuă să se îndrepte spre nord, în lungul plajei, îndepărtându-se de casele pe care venise să le reviziteze. Trecuseră șapte sau opt ceasuri de când rămăsese singui cu gândurile lui -în taxiul care-l dusese la Stansted, în timpul zborului spre Aarhus, pe durata drumului cu mașina spre Iutlanda – iar acum gândurile astea începeau să-l obosească. Se strădui să nu se mai gândească la nimic.

La șapte și jumătate fâx, se întoarse în parcare și constată că mașina lui era singura rămasă. Mai așteptă câteva minute, rezemat de capotă și uitându-se la drumul din apropiere. Pescărușii zburau la mică înălțime deasupra plajei, oprin-du-se pe stânci și scoțând sunete stridente. Paul vedea doar câțiva metri din drumul care cotea imediat la stânga, așa că orice mașină care ar fi ajuns în zonă i s-ar fi ivit pe neașteptate în fața ochilor. Dar nu sosi nimic. Trecu așa cam un sfert de oră.

În cele din urmă auzi un zgomot. Nu era motorul unei mașini, așa cum se așteptase. De fapt, zgomotul venea din cer, nu de pe drum. Era un zumzet îndepărtat, care creștea rapid în intensitate. Ridicându-și privirile, Paul zări o lumină intermitentă profilându-se pe albastrul pal și un obiect mișcător negru și amorf, care, când se apropie, luă forma unui elicopter. În câteva secunde zgomotul deveni asurzitor, iar iarba înaltă din spatele lui fu culcată la pământ de curentul produs de elice, în timp ce elicopterul se deplasa încet pe deasupra dunelor, căutând un loc de aterizare. Chiar înainte să atingă solul, o ușă se deschise și din cadrul ei sări jos un bărbat între două vârste, cu un costum de culoare închisă, care se aplecă din cauza forței generate de elicele care se învârteau, având drept singur bagaj o servietă-di-plomat. Îi văzu pe Paul apropiindu-se dinspre mașină, iar după ce se întâlniră și își strânseră mâinile, primele cuvinte pe care le rosti, încercând să acopere zgomotul motorului, fură:

— Îmi pare foarte rău, Paul. Am întârziat șapte sprezece minute. Am avut niște turbulențe nasoale deasupra Liibeck-ului.

Pe urmă elicopterul se ridică la loc în aer și dispăru. Iar Rolf Baumann răsese încântat când se văzu în prezența bărbatului pe care nu-l mai văzuse de douăzeci și trei de ani, după care îl bătu pe umăr și-l întrebă:

— Presupun c-ai venit cu mașina, nu?

Asistenta lui Rolf le rezervase câte un single la Brøndums Hotel de pe Anchersvej. La parter locul era liniștit, de modă veche și elegant; la etaj, unde băile și dușurile erau comune, totul respira un aer mai spartan. Ambii și-l amintiră ca pe localul unde familiile lor veniseră pentru o cină al fresco în vara lui 1976, când se așezaseră la o masă mare din grădina plină de verdeață și se simțiseră ușor timorați de protocolul serviciului și de amănuntele complicate ale meniului, din cauza căroră Colin Trotter răsfoise înnebunit dicționarul englez-danez ascuns sub fața de masă albă.

— Ce naivi eram cu toții pe vremea aia, spuse Rolf cu un chicotit, când ieșiră din hotel mai târziu în cursul serii și se îndreptară spre port, căutând un loc unde să ia masa.

— Mă rog, ai mei erau, cu siguranță, zise Paul. Dumnezeu, a fost singura vacanță din tot deceniul ăla afurisit în care n-a trebuit să stăm într-o rulotă în nordul Țării Galilor, uitându-ne cum plouă cu găleata. A fost o aventură incredibilă pentru noi.

— Dar țin minte că te-ai comportat foarte normal. Îmi amintesc că mi-am și spus la un moment dat că erai absolut. De neclintit. Nu știu dac-am mai văzut o asemenea stăpânire de sine la un puștan.

— Și eu, și Benjamin avem stăpânire de sine, dar fiecare în felul lui, spuse Paul pe gânduri. În ce-l privește, asta l-a făcut să alunece în sine.

Pentru mine a fost un punct forte. Cel puțin așa credeam. Acum am început să cad pe gânduri.

Cum ar fi să. Să-ți permiți să te lași stăpânit de altcineva? Încep să cred că nu-i de lepădat nici chestia asta.

Rolf îl privi atent, dar nu-i ceru explicații.

— Și sora ta? Zise el în schimb. N-a fost cu noi în vara aia. Țin minte c-a fost foarte bolnavă.

Niciunul dintre voi n-a prea vorbit despre povestea asta – mi s-a părut destul de ciudat. Fusese rănită – avusese loc o întâmplare violentă. Parcă mi-aduc aminte că era ceva legat de terorism.

Am dreptate?

Paul îi spuse povestea lui Lois și a felului cum asistase la moartea lui Malcolm, iubitul ei. Între timp, porniră amândoi pe Ostre Strandvej, după ce străduțele lăturalnice debordând de verdeață făcuseră loc unei părți a orașului mai urâtă și mai comercială, unde strada era mărginită de depozite cenușii masive, iar aerul mirosea pătrunzător a pește. Rolf ascultă grav relatarea și nu scoase o vorbă pentru o vreme; nu-i venea în minte nimic consolator.

— Dar acum e bine? Întrebă el într-un târziu. Duce o viață normală?

— Mai mult sau mai puțin, spuse Paul. În prezent lucrează la biblioteca unei universități. S-a măritat cu un avocat cumsecade. Au o fiică, Sophie. Cred că mai apar. Reșute din când în când, dar nu prea mi s-a plâns de ele. N-am

fost niciodată foarte apropiați, Lois și cu mine. N-am mai văzut-o de aproape un an.

Ajunseră în port. Trecuse de nouă seara, dar cerul continua să aibă o nuanță albastră luminis-centă. Rolf și Paul merșeră mai departe în tăcere. Sezonul turistic încă nu se deschisese și totul era potolit: căsuțele din lemn unde se vindeau bere și cartofi prăjiți cu pește primilor sosiți în concediu trăsese deja oblonul, parcările erau goale și singurul zgomot era foșnetul neregulat și subtil al velaturii zecilor de iahturi, bărci de pescuit și alte ambarcațiuni amarate lângă chei.

Receptionera de la hotel le recomandase să încerce mâncarea de la restaurantul Pakhuset, care părea într-adevăr cel mai aglomerat și mai primitor local din Skagen în seara aceea. O chelneriță blondă de douăzeci și ceva de ani îi conduse pe niște scări, pe lângă timone, cărne, cronometre și decorațiuni nautice de toate felurile, spre câteva mese aranjate pe un podeț din lemn, aflat deasupra barului unde se înghesuiau peste douăzeci de tineri, bărbați și femei, care se părea că sărbătoreau ziua de naștere a cuiva. Paul și Rolf se așezară față în față la o măsuță, cu genunchii aproape atingându-li-se și se încruntară cu o intensitate inutilă la meniurile scrise în daneză.

— Să-i cerem sfatul chelneriței ăleia drăguțe când se-ntoarce, sugeră Rolf. O să avem un motiv solid să intrăm în vorbă cu ea.

Paul dădu din cap, deși de data asta nu izbutise să observe dacă tânăra era sau nu drăguță. Se gândea la Malvina – de la care primi chiar atunci încă un sms, tocmai când se pregătea să-i spună lui Rolf care erau motivele ce-l făcuseră să țină morțiș să se revadă.

Sper că nu întrerup o discuție vitală. Am vrut doar să-ți spun că mă gândesc la tine. Mereu mereu mereu. Mă suni mai târziu dacă poți?

Paul își vârî telefonul în buzunar după ce citi mesajul și speră că surâsul lui nu trădase prea multe.

— Friske asparges probabil că înseamnă spa ranghel proaspăt, spuse Rolf, studiind meniul pe deasupra ochelarilor. Cu redtunge, care nu poate să fie decât un pește cu carnea roșie, nu?

Mai aruncă o privire scurtă meniului și pe urmă îl puse pe masă.

— Mă întreb ce procent din sms-uri au o temă romantică sau sexuală. Ce crezi, nouăzeci sau nouăzeci și cinci la sută? Aș fi curios să știu dacă s-a făcut vreo cercetare pe tema asta.

Paul râse stânjenit.

— Sper că nu crezi.

— Îmi închipui că e însuși domnul Tony Blair și că-ți trimite mesaje într-o chestiune de stat. Ori asta, ori soția ta încă are destule porniri romantice ca să-ți trimită billets doux virtuale în timpul călătoriilor de afaceri în străinătate. De cât timp ești însurat?

— De cinci ani. Tu?

— De doisprezece.

Rolf nu adăugă nimic acestei informații seci și începu să întindă unt pe o felie groasă de pâine cu secară.

Paul rămase preț de o clipă pe marginea pră-pastiei – nu mai mult de atât; saltul era foarte ușor de făcut – și apoi răbufni:

— M-am îndrăgostit de altcineva.

Rolf mușcă din pâine, lăsând în unt un semicerc perfect al urmelor de dinți.

— A, da. Mă rog, se întâmplă. Cu siguranță, se întâmplă.

— Nu pari foarte surprins, spuse Paul, destul de ofensat la gândul că o dezvăluire atât de însemnată fusese primită cu o asemenea indiferență.

— Cine e? Întrebă Rolf.

— O cheamă Malvina. E consilierul meu de presă.

— Un fel de asistent de cercetare?

— Cred că da, mai mult sau mai puțin.

— Hm, făcu Rolf. N-aș spune că ești foarte original, Paul. Câți ani are?

— Douăzeci.

Rolf ridică din sprâncene, țâțâi și mai mănă niște pâine.

— Vai de mine.

— Știu cum sună, spuse Paul. Dar e ceea ce caut. E cu adevărat. Ceea ce caut.

— A, mi-am dat seama, îl asigură Rolf.

— Zău? Cum anume?

— Din ochii tăi. Au un aer disperat. Sunt ochii unui bărbat care trece printr-o euforie temporară, când de fapt n-are nici cea mai vagă idee despre ceea ce face.

Paul îl fixa cu o privire suspicioasă, așa că adăugă:

— Știu ce spun, Paul. Am mai văzut expresia asta.

— Da? Și unde, mă rog?

— În oglindă. De două ori.

Chelnerița se o ori la masa lor, iar Rolf trecu la ocupația serioasă a comandării bucatelor și la ocupația și mai serioasă a flirtatului cu ea. În câteva minute află că tânăra era studentă la universitatea din Alborg, studia biologia, vara trecută petrecuse trei luni în Statele Unite, avea doi frați și nici un iubit, se păstra în formă făcând yoga de trei ori pe săptămână și era de părere că Radiohead erau umflați cu pompa. De asemenea, îi convinse să încerce o specialitate a casei numită Hvidvin med bromboerlikOk, despre care le spuse că era un vin alb în care se punea lichior de coacăze. Le aduse două pahare înalte, iar după ce și-l bău pe al lui în câteva clipe, Rolf o rugă să-i mai aducă două.

După ce se îmbătară și mâncară amândoi cum scrie la carte, Rolf îi spuse lui Paul:

— Există o școală de gândire care susține că bărbatul este pur și simplu o femeie deficitară.

— Nu sunt la curent cu teoria asta, zise Paul, încruntându-se.

— Păi, poți să privești lucrurile din punct de vedere biologic, insistă Rolf.

Însăși prezența cromozomului Y este un semn de deficiență. Însă nu e cazul să fii chiar atât de riguros. În fond, e o chestiune de bun-simț. Uită-te la chelnerița aia, de pildă.

— Lise.

— Lise. O cheamă Lise? Ne-a spus ea lucrul ăsta?

— Da. De câteva ori.

— Bun. Oricum, uită-te la ea – se grăbește în sus și-n jos pe scări și e fermecătoare cu toată lumea, fără eforturi. Câți ani are, douăzeci și unu? Douăzeci și doi? Și-acum fii atent la felul cum o urmăresc ochii noștri. Ce știm despre ea? Doar că e tânără și are un corp la care râvnim amândoi. În afară de asta, nimic. Ar putea să fie o ucigașă în serie și habar n-am avea. Și totuși, după alte două-trei pahare, fiecare dintre noi și-ar risca viața de familie dacă Lise ne-ar invita la ea în cameră. Nu-i așa? Este o tulburare patologică a sexului bărbătesc. Nu avem loialitate sau instinct familial – adică nimic din lucrurile naturale cu care se nasc femeile. Suntem deficitari. Bărbatul e doar o femeie deficitară. E simplu ca bună ziua.

— Cu tot respectul, cred că vorbești tâmpenii, spuse Paul. În primul rând, de ce l-ar invita pe vreunul dintre noi la ea în cameră? Din punctul ei de vedere, suntem oameni bătrâni.

— Asta o spui acum, Paul. Dar ai câștigat inimă din câte se pare – unei femei frumoase de douăzeci de ani. Așa că poate să se întâmple.

— E altceva. Ceea ce se petrece între mine și Malvina e rodul unei relații îndelungate. Aseară am ajuns la un fel de criză, atâta tot.

Rolf râse încet.

— Criza încă n-a început, Paul. Încă nici n-a început.

— Știu, probabil c-o să ajungă-n ziare. De fapt, era cât pe-aci să ajungă deja. Dar pot să fac față.

— Nu asta am vrut să spun, i-o tăie Rolf. Asta nu înseamnă nimic. Absolut nimic.

Între timp, trecuseră la coniac. Rolf făcu să se miște lichidul ocru în paharul de forma unui clopot, în timp ce pe chip i se așternu un aer deprimat.

— Oricum, zise el, smulgându-se din această stare cu un efort de voință, dacă tot vorbim de crize, n-ar fi timpul să trecem la afaceri? Sau trebuie să stau aici toată noaptea așteptând să-mi spui ce vrei de la mine?

— Ce te face să crezi că vreau ceva de la tine?

— Doar n-ai luat legătura cu mine săptămâna asta ca să depanăm amintiri, Paul. Dă-mi puțin credit în ceea ce privește cunoașterea firii omenești. Cred că ultimul lucru pe care ți l-am spus când ne-am văzut cu nu știu câți ani în urmă – nu mai țin minte formularea exactă, poate ți-o amintești tu – a fost să-ți mulțumesc fiindcă mi-ai salvat viața și să te asigur c-o să-ți rămân dator pentru totdeauna. Nu e genul de lucru pe care să-l uiți ușor, nu? Iar acum, pe nepusă masă, din senin, mă trezesc că mă suni, după mai bine de douăzeci de ani. Chiar în săptămâna asta, Paul. Ei bine, ce motiv ar avea un membru al Parlamentului britanic al cărui electorat se află în West Midlands să ia legătura cu un membru al consiliului director de la BMW chiar în săptămâna asta? Ha? E foarte greu de ghicit, nu?

Paul se uită în altă parte, incapabil să-i înfrunte privirea. Dar Rolf insistă:

— Să știi că nu m-am supărat. N-aș fi venit până aici clacă n-aș fi vrut să te-ajut. Dar nu sunt sigur că pot să fac mare lucru.

— Dacă am., începui Paul anevoie, după care se poticni și o luă de la capăt. Poate că reușim să. Discutăm câteva opțiuni. E vorba doar de -adevăru este că e posibil să fi dat cu băta-n baltă prin partid. Pe lângă asta, am fost cam inactiv pe frontul de la Longbridge în ultimele săptămâni -am avut tot felul de griji. Aș vrea să le-arăt, dacă se poate, că am fost totuși. pe felie.

— Iar datul ăsta cu băta-n baltă are de-a face cu consilierul tău de presă?

— Posibil.

— În regulă. E bine să fii întotdeauna direct, Paul. Economisim mult timp în felul ăsta. Spune-mi pe șleau ce vrei. Fără jenă și fără ocolișuri. La subiect.

— S-a făcut.

Paul își puse paharul cu coniac pe masă și își împreună mâinile, într-o poziție care aproape că sugera o rugăciune. Valuri de râsete groase ajunseră la ei de la petrecerea de dedesubt. Paul așteptă să se potolească hărmălaia.

— N-ar trebui să vindeți Rover-ul. BMW n-ar trebui să-l vândă. Ar fi normal să vă arătați atașa mentul pentru fabrica de la Longbridge și s-o puneți pe roate.

Rolf păru sincer nedumerit, pentru prima oară în cursul acelei seri.

— Dar ceea ce ai de gând, Paul – mai bine zis, ceea ce sugerezi – contravine politicii propriului tău guvern. Corectează-mă dacă greșesc la capitolul ăsta. Atâta doar că după ce oferta celor de la Alchemy a căzut, suntem în tratative cu un alt cumpărător: Phoenix Consortium. Discuțiile avansează încurajator. Iar domnul Byers al tău sprijină oferta celor de la Phoenix. De fapt, am stat de vorbă cu el nu mai departe de azi după-amiază.

— E adevărat. Însă din informațiile mele, oferta celor de la Phoenix nu e realistă.

— Și de unde ai luat informațiile astea, mă rog? Din ziare, presupun.

— În principal, fu nevoit să recunoască Paul.

— Ei bine, după cum știm amândoi, n-ar trebui să credem tot ce scriu ziarele.

— Adică luați în calcul oferta?

— Care-ar fi alternativa? Să lăsăm mii de muncitori pe drumuri și să provocăm singuri un dezastru de imagine pentru firmă?

— Există o soluție mult mai simplă. Păstrați fabrica de la Longbridge în funcțiune.

Rolf rise scurt, de parcă ar fi vrut să expedieze episodul.

— Și să pierdem milioane de lire sterline pe săptămână?

— Pierderile nu sunt nici pe departe atât de mari cum le-ați calculat.

Multe cifre sunt greșite din cauza sistemului vostru contabil.

Indiferent dacă auzise un adevăr sau dacă era impresionat de pasiunea și sinceritatea neașteptată cu care părea să-și susțină Paul punctul de vedere, Rolf tăcu pentru o vreme. Dădea impresia că se gândea serios la toată povestea.

— Bun, stai să mă lămuresc, zise el în cele din urmă. Vrei să conving consiliul director să se răzgândească în legătură cu afacerea asta – de fapt, să efectueze o întoarcere de 180 de grade -în așa fel încât să te poți duce acasă,

să-i dai vestea cea mare domnului Blair și să pozezi în erou. Omul care a salvat Longbridge-ul.

— Dacă prezinți lucrurile așa.

— Fii cinstit cu mine, Paul. Indiferent cât de mult contravine lucrul ăsta pregătirii tale. Asta vrei să fac?

Paul nu văzu de ce ar mai fi negat.

— Da, cam asta ar fi.

De data asta Rolf se uită la el de parcă s-ar fi convins în sfârșit că era cineva care merita luat în seamă. În rest, fizionomia lui nu trăda nimic -și, de altfel, nici cuvintele pe care le rosti.

— Foarte bine, spuse el, împ; ngându-și scaunul în spate. O să mă gândesc până mâine.

După care îi făcu semn Lisei, aflată în cealaltă parte a sălii, și-i ceru nota.

Paul se trezi în dimineața următoare cu o mahmureală crâncenă și nu coborî la micul dejun. Cu toate acestea, Rolf probabil că făcuse ochi devreme, căci imediat după ora nouă bătău ferm la ușa lui Paul și spuse:

— Te-ai trezit? Grăbește-te! Trebuie să plec peste o oră și jumătate – iar până atunci avem de făcut și o călătorie.

Paul își vârî capul sub robinetul de apă rece, înghiți două paracetamoli și coborî târșându-și picioarele. Rolf îl aștepta în stradă, având o expresie mulțumită și stând lângă o bicicletă ușoară și lucioasă – de fapt, un tandem.

— Ce crezi? Întrebă el. E dichisită, nu?

Paul dădu ocol bicicletei, inspectând-o din toate unghiurile, cu aerul nu într-unul prefăcut al unui expert.

— Nu-i rea, zise el. Nu-i rea deloc. De unde-ai luat-o?

— Există un centru de închirieri în oraș. M-am gândit că e metoda cea mai simplă să ajungem acolo.

— Unde mergem? Se interesă Paul.

— Unde se-ntâlnesc mărire, normal. Hai, urcă -tu dai direcția. Trebuie să-mi iau bagajul cu mine.

Așa că porniră la drum, făcând dreapta pe Oddevej, după care trecură pe lângă Kunstmuseum-din Grenen și se îndreptară spre extremitatea peninsulei. La ora aceea erau foarte puțini oameni pe stradă care să-i observe, dar indiferent de asta, probabil că alcătuiau o pereche implauzibilă. Paul, cel puțin, era îmbrăcat în uniforma obligatorie a parlamentarilor din noul laburism după ieșirea de la serviciu, adică o cămașă deschisă la gât și pantaloni albastru deschis, călcați cu mare grijă. Rolf nu numai că își păstrase costumul sobru, de afaceri, dar avea și servieta-diplomat așezată cu grijă în echilibru pe ghidon. Oricum însă, nici unuia nu-i păsa de felul cum arăta. Savurau amândoi senzația – care îi luă în stăpânire de îndată ce lăsară orașul în urmă și se încadrară pe drumul lung și drept spre Grenen – că redeveniseră niște copilandri de doisprezece, respectiv paisprezece ani.

— Te năpădesc amintirile, nu? Strigă Rolf.

Iar când Paul se întoarse ca să se uite la el, văzu că figura lui Rolf, îmbujorată chiar și după acest efort moderat, părea inundată de un fel de

exuberanță băiețească al cărei efect era că-i ștersese încruntăturile și toate celelalte semne de îmbătrânire incipientă.

După aceea nu mai spuseră nimic, iar Paul savura încă o dată liniștea absolută – o liniște care părea să marcheze suspendarea timpului; prin urmare, nu numai că era posibil ca, odată ajuns aici, să trăiască din plin momentul (ceea ce n-ar fi putut să facă niciodată la Londra, într-atât de temporală era existența lui acolo, într-atât de plină de planuri, premedități sau strategii de supraviețuire), ci avea în același timp ocazia să perceapă momentul acela ca pe ceva întins până la limita maximă, ca pe-o reală eternitate. Înțelegerea acestui fapt, oricât de fugară, îi dădu sentimentul unui răsfăț delicios și, pe când pedala prin peisajul impersonal, lăsând în urmă kilometru după kilometru, avu o viziune. O amintire prinse contur în fața lui. Mărie, bunica băieților danezi, la sfârșitul lungii ei povești, întinzând mina după firul jaluzelilor de la fereastra înaltă a salonului și ridicându-le complet, astfel încât încăperea se inundase brusc de lumina soarelui de după-amiază, albastru-cenușie ca ochii ei. Viziunea se dovedi fugară, evanescentă, dar în clipele în care zăbovi în fața lui Paul păru atât de vie și de adevărată, încât îi tăie respirația, iar el uită absolut totul: unde era, cu cine era, ce spera să obțină de la reîntâlnirea asta minunată și stranie.

— Hei, englezule! Îl strigă Rolf pe neașteptate.

Nu-ncetini acolo, în față! Lucrăm în tandem, ține minte.

Paul își dădu seama că se oprise din pedalat.

— Îmi pare rău! Strigă el și își reluu mișcarea cu o energie înnoită.

Drumul îmbrățișa malul pe o porțiune, iar pe urmă coti într-o curbă lentă și grațioasă, prin dreptul unui far vopsit sărbătorește, până îi aduse ușor în parcare, în punctul cel mai nordic al peninsulei. Lăsară tandemul neîncuiat într-unui dintre numeroasele rasteluri pentru biciclete (nimeni nu părea preocupat de delincvență în partea asta de lume) și parcurseră restul drumului până la plajă pe jos, scoțându-și pantofii și șosetele înainte de a-și croi drum prin suișurile și coborâșurile dunelor.

— Ha! Mai ții minte? Întrebă Rolf, arătând în urma lor.

În depărtare îi aștepta o priveriște ciudată, un vagon de tren remorcat la un tractor, care îi ducea pe primii câțiva turiști matinali în partea cea mai îndepărtată a plajei, în punctul extrem al Danemarcei, unde se întâlneau mările Kattegat și Skagerrak.

— Da, țin minte, spuse Paul.

Și se opri după alți câțiva pași, ca să citească anunțurile plasate la vedere, în engleză, germană și daneză, care îi avertizau pe vizitatori că peisajul aparent primitor și accesibil adăpostea pericole ascunse.

— Llvsfare, citi el cu voce tare. Astea erau aici și înainte?

— A, da, spuse Rolf. Așa cred.

— N-a reușit maică-ta să intre cu mașina pe plaja asta? Și n-a fost nevoie de pompieri ca s-o scoată de-aici?

— Așa e. Biata Mutti – a murit acum doi ani și a fost cel mai prost șofer din lume până în ultima zi a vieții. Asta a fost ziua. Asta a fost lucrul care l-a

făcut pe Jorgen, sau cum îl chema, să mă ia peste picior atât de rău. Și cred că i-am răspuns foarte jignitor. Și-acum roșesc când îmi aduc aminte.

— A trecut mult de-atunci, zise Paul, pe când își continuau drumul amândoi. Eram foarte tineri.

Rolf clătină din cap.

— N-ar fi trebuit să spun chestia aia.

Se apropiară de marginea apei, unde nisipul era închis la culoare și mai compact. Era aproape zece, iar turiștii deveneau tot mai mulți, ivindu-se în grupuri de câte trei-patru și fotografiind plaja la nesfârșit, din toate unghiurile posibile. Desculți amândoi, omul de afaceri și prietenul lui politician păreau să sară în ochi mai mult ca niciodată.

În cele din urmă ajunseră la capătul peninsulei și, ferindu-și ochii de lumina soarelui de dimineață, pe care apa le-o trimitea acum înapoi cu o intensitate amețitoare, se uitară cu o uimire sporită la cele două rânduri de valuri care se grăbeau unele spre altele, alcătuind tipare ciudate în formă de triunghi, amestecându-se și topindu-se în niște „acuplări promiscue și înspumate”, așa cum le descriesese cândva adolescentul Benjamin. Își zâm-biră unul altuia, vrând să savureze împreună momentul, dar niciunul nu scoase vreun cuvânt minute în șir. Beep-ul telefonului lui Paul îl anunță pe acesta că mai primise un sms, dar încă nu-l citi. Avea s-o facă mai târziu.

Când Rolf vorbi, într-un târziu, o făcu foarte încet, ca și cum și-ar fi cules cuvintele din adâncu-rile unui ocean al gândirii.

— În mod ciudat. Începu el, în mod ciudat, nu mai țin minte nimic despre cum e să te simți pierdut în voia apelor, târât către fundul mării de o forță stihinică. Probabil mi-am închipuit că urma să mor. Nu-mi amintesc nici măcar că m-ai salvat. Cum să-ți spun, știu că ai făcut-o, dar nu pot să mi-o imaginez. Nu sunt în stare să. Să-mi dau seama cum a fost.

Scrută orizontul și își miji ochii și mai mult din cauza soarelui orbitor.

— Are și mîntea siguranțele ei, probabil. Da, cred că asta e explicația.

— Nici eu nu-mi amintesc foarte bine, spuse Paul, care se grăbi să adauge, dându-și seama de banalitatea rostită: De-atunci am trecut amândoi prin multe.

— Mă întreb dac-ai făcut bine că m-ai salvat, spuse Rolf pe neașteptate.

— Cum adică? Întrebă Paul, vizibil șocat.

— Sfințenia deplină a vieții omenеști, rosti Rolf gânditor, pe jumătate pentru el. N-am înțeles niciodată cu adevărat conceptul ăsta. Și nici nu i-am scris. Presupun că, în filosofia mea morală, am înclinat întotdeauna spre utilitarism. Când te-ai aruncat în apă și m-ai salvat, ai comis un act negândit, pornit dintr-un impuls animal. Mă întreb dacă și eu aș fi procedat la fel.

— Când vezi pe cineva că se-neacă, spuse Paul, nu te mai gândești dacă merită să-i salvezi viața. Nu pierzi zece minute evaluându-i contribuția la mersul omenirii. În primul rând, n-ai timp. Pur și simplu te arunci și acționezi.

— Bineînțeles, răspunse Rolf. Am priceput. Am vrut doar să spun că, dintr-o perspectivă pragmatică, e posibil să fi făcut un lucru rău.

— Un lucru rău?

— Dacă m-aș fi înecat în ziua aia. Mă rog, părinții m-ar fi jelit, asta e de la sine-nțeleș. Dar după aceea – Rolf clătină din cap – nevastă-mea ar fi cunoscut pe altcineva, care n-ar fi făcut-o atât de nefericită cum am făcut-o eu. Asta cu siguranță. Aventurile mele amoroase, care n-au provocat decât durere pentru toți cei implicați, n-ar fi existat. Șefii mei ar fi putut foarte simplu să numească pe altcineva în consiliul director -pe cineva cel puțin la fel de capabil.

Se întoarse spre Paul, iar acum în vocea lui își făcu loc o undă de mânie aproape violentă.

— Vezi tu, n-am deloc iluzii în ce mă privește. Mi-am dat seama că sunt un om egoist. Nu dau doi bani pe fericirea celorlalți.

— Am făcut ce trebuia, zise Paul încet, și nimic din ceea ce spui n-o să mă poată convinge de contrariu.

Rolf își vâri mâinile în buzunare și se îndepărtă de marginea apei. O bună bucată de vreme, rămase cu spatele la Paul și nu se mișcă. În cele din urmă Paul se apropie de el, se opri și-l sili pe Rolf să spună, într-un târziu:

— Îți dai seama că nu pot să fac ceea ce-mi ceri, nu? Există lucruri pe care chiar nu merită să le salvezi. Și chiar dacă nu crezi că asta e valabil pentru ființele omenești, în mod sigur se aplică întreprinderilor cu probleme.

Își puse o mână pe umărul lui Paul, dar gestul avu ceva fals, așa că își retrase mina.

— Știu că îți sunt dator. Și o să te-ajut cum o să pot mai bine. O să-ți dau bani. O să-ți pun la dispoziție casa mea de vară de pe malul mării -ca să ai unde să-ți duci iubita la vară. O să-ți dau numărul celei mai bune prostituate din lume, care întâmplător stă în Londra. Dar asta nu pot s-o fac. Nu sunt destul de puternic. Îmi ceri imposibilul.

— Nu-ți cer decât să le ceri lucrul ăsta celorlalți membri ai consiliului – să-și revizuiască opțiunile.

— Știu de pe-acum ce-ar spune. Acum nu vorbim de scoaterea cuiva din apă, Paul. Vorbim despre ceva mult mai important decât asta – întâm-plător, despre un lucru cu o forță de impact mult mai mare. Piața. Care poate să fie la rândul ei nemiloasă și distrugătoare. Crezi în noțiunea de piață, nu? Și tu, și partidul tău, corect? Atunci ar trebui să fii cinstit cu oamenii. Să-i faci să-și dea seama că uneori piața îi înșfacă pe oameni, îi bagă la fund, îi aruncă pe țărni fără viață și nici tu, nici altcineva nu poate să facă absolut nimic. Nu-i minți. Nu-i încuraja să creadă că merge și așa, și așa.

Chiar în clipa aceea, în spatele lor se auzi zgomotul tot mai apropiat al unui motor. Se întoarseră amândoi și văzură, la fel cum zărise Paul cu o seară în urmă, un punct negru pe cer, care se făcea din ce în ce mai mare. Rolf se uită la ceas și dădu satisfăcut din cap.

— Zece și jumătate. Nici un minut întârziere.

Haide, Paul, și nu uita să-mi faci cu mâna.

Rolf fugi spre elicopterul care tocmai ateriza pe partea vestică a plajei, stărnind interesul pronunțat al turiștilor. Aceștia se uitară la silueta corpolentă și neatrăgătoare, îmbrăcată într-un costum de afaceri, străbătând în goană plaja, cu servieta-diplomat într-o mână și pantofii și șosetele în cealaltă,

urinată îndeaproape de Paul. Câțiva dintre turiști începură chiar să facă fotografii.

Cei doi trebuiră să strige unul la altul ca să-și ia rămas-bun.

— Mi-a părut grozav de bine că te-am revăzut, Paul! Mugi Rolf, cu părul răvășit de curentul făcut de elicea elicopterului. Și c-am văzut locul ăsta. Îți mulțumesc din suflet c-ai venit. Hai să nu mai lăsăm să treacă alți douăzeci și trei de ani, bine?

— N-o să lăsăm, răspuse Paul.

— Îmi pare rău, zise Rolf. Fiindcă n-am putut să fac ce mi-ai cerut. Dar nu-ți face griji. Situația o să se rezolve de la sine.

— Sper.

— Eu sunt convins. Lucrul care mă îngrijorează la tine e cealaltă situație.

— E sub control. Nu-ți face probleme.

Rolf își aruncă bagajul în cabină și-l strânse în brațe pe Paul. Cei doi se îmbrățișară pătimaș. Pe urmă Rolf dădu să se urce în elicopter, dar se întoarse, își apropie guri de urechea lui Paul și spuse:

— Un singur lucru am de zis, Paul. Tare neobișnuită trebuie să fie femeia căreia îi place să fie amantă. Nu ești un om crud, așa că ține minte: de obicei, li se pare teribil de incomod să joace rolul ăsta. Una dintre ale mele s-a sinucis.

În cele din urmă îl sărută pe Paul pe amândoi obraji, într-un stil care nu avea nimic nemțesc.

— Tot nu sunt sigur c-ai făcut bine că m-ai salvat.

După care, într-un amestec de zgomot, mișcare și vârtejuri de nisip care-i intră în ochi lui Paul, elicopterul se ridică în aer și se făcu nevăzut.

Benjamin se afla în biroul personal de la etajul șapte al unui bloc turn care dădea spre St Philip's Place. Lucra deja în biroul ăsta de peste zece ani și-i plăcuse dintotdeauna cum se vedea, de aici, această panoramă cenușie a orașului pe care îl iubea în continuare, în ciuda strădaniilor pe care le făcea ca să se desprindă de el. Însă astăzi nu admiră priveliștea. În schimb, pentru a doua oară, luă cartea de pe masa de lucru, citi ultimele propoziții, nevenindu-i să creadă, iar apoi o lăsă să-i cadă din mână.

Era ora prânzului, iar Benjamin avea la el o mocha mare de la Coffee Republic și un sandvici cu ciabatta, brânză feta și măsline negre, cumpărat la un preț caraghios de mare de la un magazin mic de lângă Piccadilly. Biografia lui Francis Piper rămăsese deschisă pe birou, iar el ajunsese la pagina 567. Doug voia recenzia cel mai târziu la sfârșitul săptămânii, așa că Benjamin era silit să termine de citit cartea în cursul zilei. În timp ce parcurgea paginile, își făcea însemnări cu toată conștiinciozitatea.

Biograful lui Piper obținuse acces la jurnalele intime ale poetului și își baza relatarea pe citate din sursele originale. Jurnalele erau foarte mari (unii ar fi spus chiar interminabile), iar redactorul nu părea să fi intervenit decât foarte rar în text. Prin urmare, Piper avusese nevoie de 550 de pagini ca să ajungă în anul 1974, iar cartea avea alte 200 de pagini până la sfârșit. Intre timp, Benjamin se cam lămurise cum stăteau lucrurile: în această fază a relatării, peste zilele cele mai mărețe și mai productive ale lui Piper ca poet se

așternuseră cam treizeci de ani, în care nu mai scrisese nimic cât de cât valoros (în afară de jurnalele astea nesfârșite) și – dat fiind că fusese inactiv sexual cea mai mare parte a deceniului -începuse să se lase pradă unor fantezii și obsesii sexuale sâcâitor de morbide. Litania jalnicelor acte ratate (constructori urmăriți de la distanță cale de câțiva kilometri pe străzi mărginașe, pipăieli incipiente în closete publice, întrerupte din cauza atacurilor de panică) devenea, la drept vorbind, agasantă.

La momentul acesta, se părea că veniturile lui Francis Piper proveneau exclusiv din ocazionalele apariții publice la liceele și universitățile din țară sau din vizitarea sporadică a câte unui avanpost britanic unde nu se întâmpla mare lucru, ca de pildă București sau Dresda. Pe 7 martie 1974 poetul venise să țină o cuvântare și să-și citească din operă la liceul King William's din Birmingham. Benjamin făcuse parte din auditoriu. El observase că școala era menționată în indicele de nume, dar nu dorise să citească pe sărite din carte și presupusese că oricum evenimentul cu pricina nu avea să se bucure decât de o pomenire pasageră. Așa stând lucrurile, descrierea vizitei la King William's îl luă complet pe nepregătite.

Abia după citirea pasajului respectiv pentru a doua oară Benjamin lăsă cartea să-i cadă din mână și ieși îrnpleticindu-se din birou, fără să le spună un cuvânt colegilor sau lui Judy, care se afla la primiri. Fata îl privi ciudat, însă nu-și dădu seama – cum ar fi putut?

— Că temeliiile vieții lui tocmai fuseseră aruncate în aer cu câteva secunde în urmă.

Benjamin ieși în traficul rapid de pe Colmore Row – declanșând o simfonie a claxoanelor enervate – și apoi străbătu ca în transă periferia lui St Philip, aproape fără să vadă titlurile mari din ministandurile pline cu Evening Mail din fața chioșcurilor de ziare: „S-a bătut palma! Phoenix clștigă și salvează Longbridge”. Ce importanță avea pentru el faptul că speranța și rostul reveniseră în viețile câtorva zeci de mii de străini, când fuseseră smulse atât de brutal din a lui?

Auzi sunetul telefonului mobil. Era Philip Chase.

— Salut, Ben. Ai aflat? Rover a fost salvat.

BMW a acceptat oferta celor de la Phoenix. Efantastic, nu? O să mă duc cu mașina la Long bridge, să văd ce se petrece în fața porții Q. Vrei să vii? Te iau cu mine.

Philip nu primi nici un răspuns la propunerea făcută, ceea ce-l făcu să insiste:

— Alo? Benjamin? Mă auzi?

După câteva clipe, și aparent cu un uriaș efort de voință, Benjamin răspunse:

— Nu pot, Phil. Mulțumesc, dar am de lucru.

— A. In regulă.

Și Phil închise, derutat și dezamăgit nu de pretextul invocat, ci de tonul pe care fusese rostit.

Dar Benjamin nu se întoarse la lucru. Sau, mă rog, se duse la birou pentru câteva clipe ca să recupereze biografia lui Pipe.”, după care pe jumătate

merse normal și pe jumătate alergă până la New Street Station, ajungând la timp ca să prindă trenul de 13.48 spre London Euston, care întârziase.

Irina deschise ușa de la intrare și păru stânje-nită când Benjamin întrebă:

— Sunt acasă?

— Păi. Sunt, spuse ea, dar nu cred că vor să.

— Cine e?

Era vocea lui Doug, care coborî scările fără pantaloni, cu răsuflarea tăiată și chinându-se să-și închidă nasturii cămășii.

— Benjamin, tu ești?

De data asta, cea care vorbise fusese Frankie. Aceasta se aplecase deasupra balustradei, înfășurată într-un cearșaf și fără să mai aibă nimic pe ea. Avea părul mai ciufulit ca niciodată, iar dacă Benjamin n-ar fi căzut victimă unei panici atât de oarbe, fără îndoială că ar fi simțit obișnuitele unde încinse ale dorinței străbătându-l din cap până-n picioare. Din bucătărie se auzea glasul lui Ranulph, ale cărui urlate erau din ce în ce mai indignate.

— Mă duc eu să văd ce face, zise Irina, răsu-cindu-se pe călcăie.

— Benjamin? Spuse Doug, ajuns între timp pe ultima treaptă a scărilor.

Ce cauți aici?

— Nu-mi spune, rosti Benjamin. Am picat prost.

— Nu chiar. Atâta doar că – să vezi drăcie -n-am mai înjurat în ultima vreme.

Îi luă de braț pe Benjamin și-l ghidă spre camera de zi aflată la parter.

— Hai, vino și stai jos. Arăți răvășit. Ce s-a-n-tâmplat?

— Vin și eu imediat! Strigă Frankie în direcția lor, după care se duse să se îmbrace.

— Ce faci la Londra? Întrebă Doug, pe când Benjamin se prăbușea pe una dintre canapele. De ce nu ești la lucru?

— S-a-ntâmplat ceva, zise Benjamin. Ceva. Cumplit.

— Te-ai despărțit de Emily, se aventură Doug, înainte să aibă timp să se controleze.

Benjamin se holbă la el.

— Nu.

— Nu. Iartă-mă, habar n-am ce m-a apucat. Vrei un ceai sau altceva? Îi spun Irinei să pună ibricul pe foc.

— Drept să-ți spun, mi-ar prinde bine ceva mai tare.

— În regulă.

Era o rugămintă foarte neobișnuită – ceasul arăta abia 16.15 – dar Doug îi turnă un whisky mare.

— Poftim. Dă-l pe gât și spune-mi ce-ai pățit.

Benjamin bău aproape tot paharul dintr-o înghițitură, tresări strâmbându-se din cauza arsurii simțite pe gâtlee și spuse:

— E în legătură cu recenzia.

Doug scoase un suspin intrigat și ușurat deopotrivă.

— Ai bătut atâta drum, întrebă el, ca să vorbești despre recenzie? Pentru Dumnezeu, Benjamin, de ce crezi că s-au inventat telefoanele?

— Nu pot să vorbesc despre așa ceva la telefon.

— Uite ce-i, nu trebuie să-ți faci griji. Dacă-o scrii, bine. Dacă nu, nici o pagubă. Oricum, n-o să mai rămân pe postul ăla decât câteva săptămâni. Să nu te temi că m-ai lăsat cu ochii-n soare.

— Nu-i vorba de asta. În cartea aia există ceva. Ceva despre mine.

— Despre tine?

— Mă rog, nu în mod direct. Adică nu mi se pomenește numele. Dar există o relatare despre ceva și – e despre mine, știu precis chestia asta.

Doug se îngrijoră când îl auzi pe Benjamin vorbind așa. Anii în care scrisese pentru un ziar național și faptul că primise zeci de mesaje de la cititori în fiecare zi îl învățaseră – printre alte lucruri – că bolile mintale, cu grade variabile de gravitate, erau mult mai răspândite decât își dădea seama lumea și puteau să ia forme dintre cele mai surprinzătoare. Era deja familiarizat cu termenul de „manie a identității”, care îi putea face pe oameni să fie convinși că niște articole profund obișnuite, pe teme de interes general, erau de fapt pline de sensuri ascunse, pe care doar ei erau capabili să le deslușească. Iar mania asta putea să aibă repercusiuni sinistre. Nu demult un bărbat din Chalfont St Giles care încercase să-și ucidă soția invocase în apărarea lui faptul că fusese instruit să facă acest lucru prin mesajele codificate din programul TV.

Mai scoase un oftat și își trecu o mână prin păr. Oare făcuse o mare tâmpenie când îi încredințase recenzia aia lui Benjamin?

Din fericire – căci Doug nu mai știa ce să spună – chiar în clipa aceea se întâmplară două lucruri. Frankie intră în cameră, iar telefonul zbârnâi.

Frankie se aplecă deasupra lui Benjamin, îl sărută pe obraz și-l strânse în brațe.

— Tare mă bucur că te văd! Spuse ea și dădu impresia – ca de fiecare dată – că nu vorbise din complezență.

Își pusese un pulover din cașmir deschis la gât, fără bluză sau sutien pe dedesubt, iar Benjamin miroși pe gâtul ei aroma caldă a stârnirii recente. Se așeză lângă el și-l ascultară amândoi pe Doug vorbind la telefon.

— Știu, David, e o veste formidabilă. Se pare că nici celor de la Longbridge nu le vine să creadă.

Nimeni din presa de la Londra n-a luat în serios oferta aia. I-a durut în pix de fabrică – pierderea a cincizeci de mii de locuri de muncă era o poveste mult prea bună. Țasta a fost singurul lucru care i-a interesat. Sigur că scriu. Cât vrei? O mie cinci sute de cuvinte? Chiar acum. Ai articolul până la șase. În regulă, mă ocup.

După ce închise telefonul, se întoarse spre Benjamin și îi spuse, cu aerul că își cere scuze:

— După cum poate că ți-ai dat seama, am luat taurul de coarne. Am reînceput să scriu chestii adevărate. Tehnic vorbind, încă fac parte din secția culturală, dar – dă-i în morții mă-sii.

Văzând expresia reprobatoare de pe chipul lui Frankie, se corectă imediat:

— Vreau să zic că n-au decât să ia lucrurile așa cum sunt. Oricum, ai auzit ce s-a-ntâmplat la Longbridge, nu? Spre uimirea generală, frate-tău a și

apucat să vorbească la radio și să declare că asta sperase din capul locului. Ceea ce trebuie să-ți spun că e o mare surpriză pentru mulți dintre noi.

Se întrerupse ca să se uite la ceas.

— Îmi pare rău, Ben, trebuie să mă apuc de lucru. Până la șase trebuie să le trimit materialul. Putem să vorbim la cină?

— Sigur, răspunse Benjamin posac.

— Nu-ți face griji, mă ocup eu de el, spuse Frankie.

Iar după ce Doug o luă la fugă în sus pe scări, spre biroul lui, ea îi umplu la loc paharul lui Benjamin și se instala în fotoliul din fața lui, aplecându-se atentă în față, cu mâinile împreunate.

— Așa, zise ea, cu o voce aproape tremurând de cumsecădenie (și de a cărei sinceritate Benjamin nu reușise să se îndoiască niciodată). Acum spu ne-mi ce-ai pățit.

Benjamin se întrebă de unde să înceapă. În cele din urmă, i se păru că exista o singură abordare:

— Nu mai cred în Dumnezeu.

Frankie avu nevoie de ceva timp ca să prelucreze informația.

— Uau, reuși ea să îngaime într-o primă fază și se lăsă în fotoliu, ca și cum ar fi fost doborâtă prin forță fizică. Dar cum. Vreau să zic, de când?

— De azi, de la unu și zece.

— Uau, repetă ea. Iartă-mă, nu sunt foarte coerentă, dar zău așa, Benjamin, asta-i. Uite ce-i, nu vorbești serios, nu?

— Ba da, vorbesc serios. Foarte serios.

Se ridică, măsură camera cu pasul de câteva ori, după care luă biografia de pe măsuța de cafea unde o pusese și-i arătă lui Frankie portretul lui Francis Piper de pe coperta întâi.

— Știi ceva despre individul ăsta? O întrebă el.

— Nu, recunosc eu ea.

— Mă rog, tipul e poet – sau cel puțin era, fiindcă între timp a murit.

Destul de cunoscut. A avut o perioadă de celebritate în anii 1930, pe urmă i-a scăzut notorietatea, iar în 1974, când a venit la noi la liceu să ne vorbească, nu mai știa nimeni de el. Acum cineva a scris o carte despre el, iar Doug m-a rugat să fac o recenzie. Ei bine, azi am ajuns exact la episodul petrecut la noi la liceu – 7 martie 1974.

Benjamin se așeză la loc și încercă să se adune. Povestea pe care trebuia să i-o spună lui Frankie era lungă, complexă și aflată, probabil, la o distanță cosmică de lumea ei. Oare chiar putea s-o facă pe Frankie să priceapă tipurile de neliniște care-l cuprindeau pe un băiat de treisprezece ani, aflat în pragul pubertății și îngrozit la gândul că ar fi putut să piardă respectul fragil și capricios al prietenilor? O neliniște care acum părea să aparțină unei ere aproape preistorice, deși uneori (și în mod special astăzi) Benjamin simțea că era prins mai departe în capcana acelor vremuri, în timp ce restul lumii își văzuse de drum.

— Ei bine, pe atunci, începu el, trăgând adânc aer în piept, eram foarte timid, nu aveam încre dere în anumite lucruri – mai ales din punct de vedere

fizic – și cred că-mi era. Rușine de pro priul corp. Nu că m-aș fi schimbat între timp, adăugă el cu un zâmbet mohorât.

Așteptă un surâs aprobator – sau poate de contrazicere – dar chipul lui Frankie rămase solemn, așteptând continuarea.

— Iar la King William's aveau o regulă – nu știu dacă ți-a povestit vreodată Doug – și anume, dacă uitai să-ți iei costumul de baie, nu erai scutit de înot. Deci trebuia să înoți în pielea goală.

— Măiculiță, spuse Frankie. Cred că era al naibii de rece.

— Da, e adevărat, intervenea și factorul termic, bineînțeles, dar lucrul cel mai important era rușinea care te acoperea. La vârsta aia băieții sunt, după cum probabil știi, foarte cruzi și foarte. Competitivi din anumite puncte de vedere. Și teribil de stânjeniți de propriul corp, cum am mai spus. Așa că nici nu putea să existe o pedeapsă mai grea. Iar eu am trăit cu teroarea – o teroare în adevăratul sens al cuvântului, zilnică și paralizantă – ca nu cumva s-o pătesc și eu.

— Și într-o bună zi ai pățit-o?

— Într-o bună zi am pățit-o. M-a dus tai-că-meu cu mașina la școală și mi-am uitat geanta cu echipamentul de sport pe bancheta din spate. Și nu știu cum se face, dar în câteva minute a aflat toată școala că Trotter și-a uitat costumul de baie. A fost un fel de glumă a secolului. La noi în clasă exista un copil pe nume Harding, Sean Harding, și probabil că de la el a plecat totul. E ciudat, era prieten cu mine – de fapt, unul dintre prietenii cei mai buni – dar a vrut să mă umilească. Cum îți explici? Eu, unul, nu știu. Copiii sunt un amestec foarte ciudat. Cruzime și prietenie – două lucruri între care nu pare să existe nimic contradictoriu la vârsta lor.

— Știu tot despre Harding, spuse Frankie. Când Duggie a ținut cuvântarea aia anul trecut, la Queen Elizabeth Hali, despre asta a vorbit. Despre el și despre fratele tău.

— Da, râse Benjamin. Semănau în multe privințe. Deși pe atunci nu credeam. Oricum, am fost distrus. Individul ăsta – Francis Piper, poetul -era așteptat la liceu chiar în dimineața aceea, ca să citească în Sala Mare și am avut un moment de ușurare când mi-am spus că asta însemna probabil că nu aveam să facem ora de sport. Dar n-a fost să fie. Așa că în dimineața respectivă, chiar înainte să înceapă ora, m-am dus de unul singur la vestiar și am avut un fel de. Cădere, bănuiesc că poți să-i spui și așa. Și tocmai atunci s-a întâmplat.

— Știu ce-o să spui, zise Frankie, cu un glas debordând de emoție. Te-ai rugat, nu-i așa? Te-ai întors către Hristos.

— De unde știi? Întrebă Benjamin.

— Asta aș fi făcut și eu.

— Mă rog, nu prea mă gândisem la Dumnezeu până atunci, zise Benjamin. Dar dintr-odată -aproape fără să-mi dau seama – m-am așezat în genunchi și am început să mă rog. Mai bine zis, să negociez cu El.

— Să negociezi?

— Da. Am ajuns la un acord. Am promis că dac-o să-mi trimită un costum de baie, o să-ncep să cred în El. Pentru totdeauna.

Frankie păru impresionată de cutezanța acestei tactici. Așa că întrebă, inevitabil:

— Și a mers?

— Da.

Benjamin își pironi privirile undeva în față, captivat de claritatea cu care i se înfățișau întotdeauna evenimentele din acea zi.

— În vestiar era o liniște deplină. Pe urmă am auzit zgomotul ușii unui dulăpior, care s-a deschis și s-a închis la loc. M-am ridicat în picioare și m-am apropiat de locul de unde venea zgomotul. Ușa dulăpiorului era deschisă. Iar înăuntru se afla.

— Un costum de baie, spuse Frankie, cu vocea coborâtă la nivelul unei șoapte. A fost un miracol, Benjamin. Ai fost părtaș la un miracol.

Se apropie de el, se așeză în fața lui și-i puse mâinile pe genunchi. Mai mult ca orice altceva în clipa aceea, lui Benjamin i-ar fi plăcut s-o sărute. Dar parcă nu era un lucru potrivit în situația dată.

— Și pe urmă? Întrebă ea. Ți-ai respectat învoiala?

— Da, sigur. Am început să merg la biserică și am făcut-o chiar dacă prietenii și colegii mei au râs de mine până n-au mai putut. Mi-am păstrat obiceiul asta vreme de douăzeci și șase de ani. Și când am găsit în cele din urmă pe cineva care-mi împărtășea convingerile, am. Mă rog, nu pot să spun că m-am îndrăgostit de ea de-adevăratalea, ci mai degrabă că am. Gravitat în direcția ei. Vreau să spun că o cunoscusem pe Emily la școală și vorbiserăm nițel despre religie, dar abia după ce am petrecut un weekend cu ea la universitate – cred că s-a întâmplat cândva în anul trei; eu eram la Oxford, iar ea la Exeter -ei bine, abia atunci am început să discutăm serios despre asta. Din câte țin minte, tot în weekendul ăla m-am culcat cu ea pentru prima dată. Ea era virgină, eu nu, fiindcă la un moment dat, cu vreo doi ani mai devreme, sus în camera lui frate-meu.

Se întrerupse și observă că Frankie încerca să-i capteze atenția.

— Prea multe informații, Benjamin. Prea multe informații.

— Da. În regulă. Ei bine, încerc să spun că de fapt credința – sau ceea ce eu, unul, am luat dintotdeauna drept credință – se află atât în centrul vieții, cât și în centrul căsniciei mele. Iar astăzi, de – (se uită la ceas) – trei ore și douăzeci de minute, mi-am pierdut-o. A dispărut. Credința mea a dispărut.

— Dar de ce? Întrebă Frankie. Dumnezeu a respectat și el învoiala, nu?

— Așa am crezut. Dar ia ascultă aici.

Puse mâna pe biografie și se apropie de bovin-doul din față, unde lumina era mai bună.

— Acesta a fost momentul când cariera sexuală a lui Piper părea să fi ajuns la apogeu. Conform jurnalelor lui, punctul de cotitură s-a ivit pe durata unei călătorii de două zile la Birmingham, unde trebuia să citească din opera sa la liceul King William's. Din ziua aceea Piper și-a dat seama că nu putea să-și cultive în continuare obiceiurile al căror prizonier se lăsase să devină fără să-și piardă orice urmă a respectului de sine.”

Se uită la Frankie, ca să vadă dacă asculta -și constată că era ochi și urechi, deși deocamdată nu părea să înțeleagă mare lucru.

— O să pricepi imediat, o asigură el. Ascultă mai departe: „Piper și-a consemnat impresiile despre Birmingham în stilul său caracteristic, fără menajamente. „O excrescență citadină îndes criptibilă, a scris el, de parcă Dumnezeu ar fi savurat cu o noapte înainte un Vindaloo divin, dar cumplit de înțepător și și-ar fi deșertat mațele peste West Midlands a doua zi dimineață. Oameni palizi, cadaverici, cu figuri de retardați, iar clădiri atât de urâte, încât îi induceau o senzație de greață nefericitului privitor.” Au urmat alte câteva obser-
vații asemănătoare, iar apoi Piper a notat că, după ce și-a petrecut noaptea la Britannia Hotel

(unde „mâncarea nu s-ar fi ridicat la nivelul unei supe a săracilor din cele mai nenorocite maha lale din Londra victoriană”), s-a îndreptat imediat după micul dejun, în dimineața când urma să citească, spre piscina municipiului, pentru antre namentul zilnic.

După cum știm, acest obicei se lega nu atât de efectuarea unui program sănătos de întreținere, cât de prilejul de a se uita la corpurile celorlalți înotători într-un mod relativ impertinent. Iar cu această ocazie este evident că nu a fost dezamăgit. „Eram în apă doar de câteva minute, scrie el, când scârboșenia primară a băilor – concepute probabil de o mediocritate falimentară în plan estetic, într-o criză de ură vindicativă împotriva concetățenilor – a fost dintr-odată depășită, adusă la viață, de o viziune, de o materializare a masculinității în forma sa cea mai măreață, aproape supranaturală. Un negru tânăr, de maximum douăzeci de ani, cu musculatura coapselor solidă ca trunchiurile puieților și fesele mai ferme decât.” „Mă rog, urmează destul de multe chestii în registrul ăsta. N-o să te plictisesc cu toate amănuntele.

Benjamin dădu pagina, observând că Frankie îi urmărea acum fiecare mișcare fascinată și cu ochii larg deschiși.

— Se ține după individul ăsta în piscină câțeva vreme – chit că nu prea e în stare să păstreze ritmul, bineînțeles – și după aceea se ia după el când vede că se întoarce la vestiar. Urmează o mulțime de comentarii depreciative la adresa propriului corp – „pielea zbârcită atârându-mi pe oasele fragile ca scrotul unui moșneag senil și mâncat de boli în ultimele faze ale decrepitudinii” etc, sunt sigur că n-ai chef să ascuți toate chestiile astea – și pe urmă ajungem la marele șpil. Individul celălalt se dezbracă să intre sub duș –”dezvăluind privirilor mele fermecate un organ al plăcerii atât de masiv și stânjenitor, încât mintea mi-a zburat la un ditamai salamul milanez pe care l-am văzut cândva atârând în podul unei trattoria, sus în munți, dincolo de Bagni di Lucea.” – Dumnezeuule, da' știu că-i place să insiste pe povestea asta, nu?

— Iar pe urmă Piper are un moment de slăbiciune și cedează: „Deodată, mi s-a părut intolerabil – chiar insuportabil – ca această creatură dumnezeiască să treacă atât de fulgurent prin viața mea, fără să lase nici cea mai mică urmă, în afară de imaginea acestei frumuseți inaccesibile, gravată pe conștiința mea suferindă, așa încât mi-am zis că trebuia să am – în cel mai rău caz – o amintire. A fost un impuls, o secundă de îndrăzneală nebunească, atâta tot – dar nici n-a fost nevoie de mai mult ca să înșfac costumul de baie bleumarin de pe banca pe care-l lăsase, să-l întind pe jos și să-mi las nările

iscoditoare (ei bine, da, recunosc!) să inhaleze doar pentru o clipă aroma îmbătătoare a acelor regiuni întunecate și misterioase cu care materialul textil (ah, fibră fericită!) intrase recent în contact, iar pe urmă să-l înghesui în valjoara unde nu-mi pusesem doar propriul costum de baie, ci și volumele de poezie cu care speram zadarnic să-i impresionez pe elevii apatici și lălâi de la liceul King Williams's ceva mai târziu în cursul zilei”.

Benjamin închise cartea încet și gânditor, după care se cufundă la loc pe sofa. Se zgâi la fereastră câtăva vreme, cu ochii goi, în timp ce Frankie -rămasă de data asta complet fără cuvinte – aștepta să audă dacă musafirul ei avea să continue povestea.

— Prin urmare, de-acolo a venit, spuse acesta într-un târziu. La ora când a ajuns la școală, poftele carnale i se domoliseră, iar Piper simțea doar rușine, ură de sine și teamă la gândul că ar fi putut fi dibuit. Așa că înainte de întâlnirea cu directorul a zbughit-o în vestiar și a aruncat costumul de baie în primul d^ăpior peste care a dat. Iar ăla a fost locul unde l-am găsit eu după câteva secunde.

Benjamin clătină din cap, copleșit de amărăciune în fața propriei credulități.

— Duhul lui Dumnezeu”! Duhul lui Dumnezeu, așa i-am spus! Un boșorog mojić și deziluzionat, care își înșfacă prada de la ultimul dezmăț și-o ascunde de ochii celorlalți cât de repede poate.

Duhul lui Dumnezeu. Ce fiasco. Ce glumă proastă.

Nu mai avu nimic de zis. În tăcerea lungă și amărâtă care se lăsă, urletele îndepărtate ale lui Ranulph se auziră din bucătărie, ca un protest răspicat împotriva celei mai recente tentative a Irinei de a-l hrăni sau îmbrăca.

În cele din urmă, Frankie se așeză din nou lângă Benjamin și-i luă ambele mâini într-ale ei.

— Benjamin, Dumnezeu își desăvârșește lucrarea în multe feluri, știi bine. Multe și tainice. Simplul fapt că există o explicație concretă pentru ceea ce s-a întâmplat nu înseamnă că povestea are mai puține. Tâlcuri.

— Am crezut c-a fost un miracol, rosti Benjamin, ca și cum nici n-ar fi auzit-o. Numai că miracolele nu există. Există doar seturi aleatorii de întâmplări, care se întrepătrund fără să aibă sens.

— Dar povestea asta a avut sens pentru tine.

— Haos, atâta tot, continuă el, ridicându-se. Haos și coincidențe. Nu există altceva.

Și nimic din ceea ce ar fi putut spune Frankie sau Doug nu avea cum să-i schimbe punctul de vedere, nici în restul zilei și nici pe durata nopții, când cei doi soți îl văzură de trei ori plimbându-se dintr-o cameră în alta a casei, cu pasul neauzit al unui somnambul.

Probabil că o persoană poposită în după-amiaza călduroasă a zilei de luni, 22 mai 2000, în sătucul Little Rollright din Cotswold, ar fi fost atrasă spre aceste locuri, ca majoritatea vizitatorilor, de interesul pentru arhitectura religioasă. Ea (să presupunem că e vorba de o „ea”) ar fi urcat cu mașina drumul șerpuitor, format dintr-o singură bandă, până la biserica din secolul al cincisprezecelea, având la îndemână un exemplar din Pevsner și fiind dornică

să se înfrupte din festinul ogivelor, contraforților, arcadelor gotice și cornișelor crenelate. La intrarea în biserică ar fi putut observa că pe o bancă de lângă peretele sudic, uitându-se la ciorchinele de case aurii ale satului, se aflau un bărbat cam la treizeci și cinci de ani și o femeie de abia trecută de douăzeci, care discutau deschis, dar fragmentar, într-un murmur coborât. Presupunând că interesul ei față de arhitectura religioasă nu era de suprafață – presupunând, de fapt, că persoana cu pricina nu se mai sătura de nișe, ornamente în trifoi și bolți cu motive botanice – ar fi putut petrece aproape o oră în biserică, având carnețelul în mână și blocul de desen pregătit, iar în clipa ieșirii cu ochii mijiiți în lumina soarelui de după-amiază, care între timp și-ar fi sporit ferocitatea, ar fi remarcat că bărbatul și femeia se aflau tot acolo și continuau să vorbească. Poate stând ceva mai departe unul de celălalt și părând nu doar mai încălziți, ci și mult mai melancolici decât atunci când îi văzuse ultima dată. Dar tot acolo. Și în timp ce străbătea curtea bisericii și ieșea pe poartă, persoana ar fi putut să le arunce o ultimă privire și să constate că bărbatul se apleca în față, cu capul în mâini și murmură niște cuvinte pline de deznădejde, care nu aveau cum să-i ajungă la urechile devenite brusc curioase, fiindcă în ziua aceea extrem de caldă nu adia nici un strop de vânt. Pe urmă s-ar fi întors la mașină, fără să mai afle nimic despre drama care avea loc în curtea bisericii în după-amiaza aceea, fără să știe că, în timp ce poarta se închidea în urma ei cu un scârțâit și un declic, Paul Trotter îi spunea Malvinei:

— Nu-mi vine să cred că facem asta. Zău dacă-mi vine să cred c-o facem.

Paul nu știuse la ce să se aștepte de la întâlnirea asta. Știa doar că tânjea s-o revadă pe Malvina. Nu se mai întâlniseră de aproape trei săptămâni, din seara dinaintea călătoriei lui la Skagen. Cât timp fusese plecat – în dimineața conversației lui cu Rolf pe plaja din Grenen – un material despre el și Malvina apăruse în pagina mondenă a unuia dintre ziarele de mare tiraj. Articolul era formulat în termeni suficient de abili ca să se evite un proces de calomnie, dar implicațiile erau clare pentru oricine s-ar fi întâmplat să-l citească; și, din nefericire, fusese amestecată și Susan.

Aceasta nu-l dăduse afară din casă când aflase că Malvina petrecuse o noapte în reședința familiei fără ca ea să știe, deși pentru o vreme îl ameninșase cu izgonirea. În schimb, Paul fusese pus să promită că nu avea s-o mai vadă niciodată, așa că din ziua aceea Malvina încetase să fie consilierul lui de presă, iar el nu-i mai plătitise nici un salariu. Într-un e-mail trimis pe 8 mai, Paul îi scrisese:

Să nu te văd deloc e de neconceput. Din punctul meu de vedere, pur și simplu, nu se poate. Dar poate c-ar fi bine să intri în umbră pentru o vreme. Și probabil c-ar trebui să nu ne mai vedem o săptămână sau două.

Malvina îi răspunsese:

Nu prea îmi place să stau ascunsă. Asta deși îmi dau seama care-i rostul mișcării. Probabil că sunt speriată la gândul că s-ar putea ca tot ce e între noi să se destrame brusc, că sentimentele pe care am făcut eforturi să le scoatem la lumină or să fie sugrumate din fașă de diverse complicații, că trebuie să trecem prin coșmarul de a ține restul lumii la respect.

De atunci, Paul se arătase – eufemistic spus-circumspect. Îi spusese Malvinei să nu-i mai trimită e-mailuri sau sms-uri și să nu-l viziteze. Nu se întrebă niciodată cum își petrecea ea timpul liber în perioada aceea, în care singurele ocupații erau cursurile și gândurile legate de posibilul lor viitor împreună; nu era problema lui. În ce-l privește, se dedică total problemelor parlamentare, oferindu-se voluntar pentru atât de multe teme de cercetare și obligații sociale în numele ministrului, încât relațiile dintre cei doi (care fuseseră pe punctul de-a se întrerupe luni în șir) deveniră – pentru scurt timp – aproape cordiale, își petrecu mai mult timp acasă, jucându-se cu Antonia, până își dădu seama că nu rezista mai mult de zece minute fără să moară de plictiseală. Pentru prima oară după câțiva ani, își contactă fratele din proprie inițiativă și vorbe cu el la telefon, după ce auzi de la Susan că Benjamin începuse să se poarte ciudat: se zvonea că nu mai mergea la biserică și că se certase urât cu Emily. (Totuși, Paul nu reuși să strângă multe informații pe tema asta și nu împinse grija față de Benjamin până la soluția extremă de a-i face o vizită.) În plus, scrisese câteva articole pentru mai multe ziare despre criza de la Longbridge, despre cât de bine fusese soluționată și despre cât de abilă se dovedise maniera guvernului de-a o gestiona. Ba chiar se autoinvită la fabrică pentru o ședință foto cu directorii victorioși ai consorțiului Phoenix, deși până la urmă se întâlne doar cu purtătorul lor de cuvânt, iar fotografia nu fu preluată de nici o agenție de presă.

Oricum, în toiul acestor activități, singurul lucru la care râvnea cu adevărat era s-o revadă pe Malvina.

În fine, sosi și momentul când Paul aprecie că se puteau întâlni în siguranță. Nu voia ca revederea să aibă loc la Londra; era convins că fiecare mișcare pe care o făcea acolo era urmărită atent de presă. Dar în ziua aceea avea să plece cu mașina din circumscripția electorală pe care o reprezenta și-i sugeră Malvinei să ia un tren din gara Paddington și să se întâlnească la jumătatea drumului, la Moreton-in-Marsh. Puteau să stea câteva ore împreună, să ia masa într-un local și să facă o plimbare. Avea să fie ceva liniștit și discret, care să le ofere amândurora o binemeritată schimbare de decor. Prognoza meteo era favorabilă. Paul așteptase nerăbdător momentul pe întreaga durată a weekendului.

Nu-i convenea s-o întâmpine la coborârea din tren – era prea multă lume – așa că o așteptă în mașina parcată în față la White Hart Hotel. Cu o întârziere de cincisprezece minute, Malvina bătuse la fereastra șoferului, iar când Paul o deschise, se aplecă și-l sărută. Însuși felul cum mirosea în clipa aceea era minunat. De ce uita de fiecare dată s-o întrebe cu ce se parfuma? Dacă ar ști, și-ar cumpăra un flacon doar pentru el și l-ar ține la îndemână, ca să-i amintească de mirosul ei ori de câte ori dorea. Se simți absorbit de ea, prins în părul ei, în timp ce brațele Malvinei se întindeau să-i cuprindă gâtul. Gura lui fu pe punctul de-a o atinge pe-a ei, dar în ultima clipă își făcu apariția o urmă de incertitudine, o doză de ambiguitate cu privire la raporturile dintre ei – prieteni? Colegi? Amanți?

— Astfel încât până la urmă se pupară pe obraz. Dar nici unuia dintre ei nu păru să-i pese. Râseră amândoi, Malvina îl ținu strâns, se vârî în el, îi spuse „Bună, mi-a fost dor de tine” și pe urmă se sui în mașină.

La prânz nu vorbiră despre nici un subiect serios. În regiune se aflau zeci de localuri bine cunoscute, recomandate în ghiduri pentru meniurile bogate, diverse, și pentru farmecul lor desuet, însă Paul nu vru să meargă la niciunul dintre ele: în această perioadă a anului erau ticsite de turiști care l-ar fi putut recunoaște. Așa că se duseră la un restaurant de pe marginea unuia dintre drumurile naționale, cu un exterior urât, din mortar de prundiș, și o mâncare adusă direct din anii 1970. Pe când se chinuia cu un burger, Malvina vorbea ca să-și ascundă neliniștea, părănd la fel de puțin dispusă ca el să abordeze subiectul viitorului lor comun, în ideea că ar fi putut fi vorba de așa ceva. În schimb, pălăvrăgi despre cursurile ei, despre iminenta susținere a unei lucrări de an și despre felul cum unul dintre profesorii îndrumători se dăduse la ea, într-un mod nu foarte entuziast, dar inconfundabil, în timpul unei recente întâlniri pentru discutarea lucrării.

— Biata de tine, spuse Paul. Asta-ți lipsea, un babalâc libidinos care să-ți saliveze-n poală.

— Mă rog, e mai tânăr ca tine, zise Malvina. Și aproape la fel de arătos.

Când Malvina rosti aceste cuvinte, ochii ei râseră, stârniți de intimitatea care-i dădea dreptul să-l tachineze pe Paul.

După masă porniră cu mașina spre est, pe drumul către Banbury, însă după câteva minute Paul observă un indicator spre o cărare cu acces public și opri într-o parcare minusculă.

— Unde duce asta? Întrebă Malvina. Mi se pare vag cunoscută.

Paul habar nu avea unde se aflau. Lângă mașina lui mai fuseseră parcate două sau trei, iar în apropiere se afla o poartă dincolo de care se vedea un gard viu ce însoțea poteca spre cine știe ce atracție turistică aflată ceva mai sus. Malvina se apropie de poartă și citi anunțul fixat pe ea, care o informa că acestea erau vestitele Rollright Stones, un cerc preistoric din piatră, care probabil că marca un cimitir străvechi, dar pe care legendele de prin partea locului îl asociau și practicilor vrăjitoarești.

— Cred c-am mai fost aici, spuse ea. De fapt, sunt sigură. Putem să intrăm și să aruncăm o privire?

Paul nu ținea neapărat. Peste zece vizitatori se plimbau deja pe-acolo, fotografiind pietroaiele cu forme stranii, bătute de vânturi și acoperite de licheni.

— Îmi pare rău, zise el. E prea riscant. Mai bine ne plimbăm puțin.

— Of, hai, te rog. Doar câteva minute.

— Lăsăm mașina aici. Putem să ne-ntoarcem mai târziu, când n-o să mai fie atâta lume.

Ieșiră de pe drumul principal și apoi cotiră la stânga pe cărare. Nu după mult timp pământul începu să se teraseze, iar în fața ochilor li se ivi satul Little Rollright, cuibărit pe furiș în valea dintre dealurile acoperite de pajști. Turnul îndesat al bisericii din sat strălucea semeț în lumina după-amiezii. Acum totul

era liniștit, cufundat într-o încremenire de moarte. Fără zgomot de trafic și fără turiști. Cei doi aveau toată lumea doar pentru ei.

Lângă intrarea în biserică se afla o bancă așezată cu fața spre sat. După ce aruncară un ochi mai mult de formă în interiorul care măcar avu efectul de a-i răcori după ce merseseră atâta pe jos și studiară monumentele funerare – aproape toate prea roase de trecerea timpului ca să se mai poată citi ceva pe ele – se adăpostiră acolo și se pregătiră pentru o discuție care nu mai suporta amânare.

— Ei bine, spuse Malvina – care știuse din capul locului că ea trebuia să înceapă – lucrurile s-au mișcat destul de repede în ultimele luni, nu-i așa? Echilibrul s-a schimbat. La începutul relației noastre, am avut impresia – chit că s-ar putea să mă fi înșelat – că nu voiai decât să te culci cu mine. Asta m-a făcut să am sentimentul că te controlez și presupun că mi-a plăcut chestia asta. Mi-a făcut bine. Dar lucrurile au început să arate altfel pentru mine. Când a fost asta? În ziua marșului. Mai bine zis, în noaptea aia. Când am dormit la tine. Țin minte. Că am stat cu tine după cină în fața focului, înainte să mergem la culcare. N-am suportat nici măcar să ne atingem unul pe celălalt și ciudățenia a fost că tocmai asta mi s-a părut că a creat un fel de intimitate. Sau în orice caz, ăla a fost momentul când am înțeles unde ajunseserăm. Ne aflam pe marginea unei prăpăstii, fără să ne dăm seama. Și pe urmă. Pe urmă bănuiesc că trebuie să-i mulțumim lui Doug pentru tot restul. El ți-a spus prin ce treceam. După care ai venit să mă vezi, în seara aceea, înainte să pleci în Danemarca. Și. Drept să-ți spun, am fost surprinsă. De fapt, uluită de-a binelea. Căci a fost un moment când ți-ai dat drumul cu adevărat. Ai spus o mulțime de lucruri.

— Și am vorbit serios, interveni repede Paul. Până la ultima silabă.

— Știu, răspunse Malvina. Nu mă-ndoiesc nici o clipă. Cu toate astea, n-o să te oblig să faci nimic, adăugă ea, privindu-l. O știi și tu, nu-i așa?

Paul nu spuse nimic. Îl dureau ochii din cauza soarelui și își dădu seama că i se lipise cămașa de corp din cauza transpirației. Dacă nu era atent, la sfârșitul zilei avea să fie ars de soare. Și cum avea să-i explice acest lucru lui Susan, când avea s-o vadă?

— Am fost în al nouălea cer o zi sau două după aceea, continuă Malvina. Până când chestia aia din ziar m-a adus cu picioarele pe pământ.

Iar acum lucrurile nu mai par atât de roz. Ultimele săptămâni au fost de-a dreptul groaznice. Am impresia că nu mai am nici un control asupra propriei vieți. Mă simt complet neputincioasă.

Cunoști sentimentul ăsta? Probabil că nu.

Paul își puse mâna pe a ei și încercă s-o liniștească.

— Știu că e o situația grea, spuse el, dar n-o să mai dureze mult.

— Cum adică? Întrebă Malvina, înfuriindu-se brusc. Cum poți să spui una ca asta? De ce n-o să mai dureze mult.

— Fiindcă după o vreme interesul presei o să scadă.

— Dă-o-ncolo de presă. Ce faci tu? Ce-ai de gând să faci? Ce-ai de gând să faci pentru mine? Asta e adevărata problemă, nu-i așa? Nu nenorocitele alea de ziare.

— Da, spuse el și oftă adânc, începând să înțeleagă în fine unde bătea Malvina. Da, ai dreptate. Asta e problema.

Pe urmă se cufundă într-o tăcere ursuză. Nu numai că nu-i venea în minte nici un cuvânt, dar până și gândurile refuzau să apară. Dintr-odată se simți dezrădăcinat, în derivă, fără să aibă nici cea mai vagă idee despre ce trebuia să gândească sau să spună.

— Nu pot să mă combin cu tine, zise Malvina, având impresia că el nu avea să mai scoată nici un cuvânt. Nu sunt în stare. În primul rând, nu vreau să-i fac rău nici lui Susan, nici fiicei tale.

Și nici nu pot să merg întruna ca pe coji de ouă, fără să știu când am voie să xe sun sau când o să te mai văd. Pe tine lucrurile astea nu par să te deranjeze. Aproape că te simți mai bine așa. Dar. Nu ne putem petrece tot restul vieții întâlning-du-ne prin curți de biserică, unde te uiți peste umăr din cinci în cinci minute, ca să vezi dacă n-ai vreun fotograf în spate, sau îți verifici mobilul, ca nu cumva să fi sunat Susan. Sau crezi că putem? Întrebă ea, pe un ton strident, din cauza exasperării.

— Nu, ți-am spus – ți-am scris în e-mail, asta e doar o etapă, până se potolesc lucrurile, până se. Rezolvă într-un fel sau altul.

— Dar n-or să se rezolve de la sine, Paul. Asta tu trebuie s-o faci.

Cu vocea schimbată – mai înceată și mai tristă -Malvina adăugă:

— Știu că-ți cer foarte mult. Dar de fapt, nici n-aș spune că eu sunt cea care cere. Dacă stai să te gândești, ești mai degrabă tu. Pe scurt, problema e că am ajuns la momentul când trebuie să alegem.

— Intre?

— Intre a rămâne prieteni și a fi amanți.

Evident, asta se așteptase să audă și Paul.

Chiar și așa însă, franchețea formulării îl zdruncină.

— Aha, izbuti el să îngaima la început.

Dar pe urmă începu să-și dea seama că, la urma urmei, alegerea nu era chiar atât de brutală, în fond, ce însemna „prietenie”? Prietenia era un lucru pe care-l aveau deja. O prietenie neobișnuit de intensă și de pasională, de acord, dar tocmai asta era partea cea mai bună a lucrurilor – asta era elementul care o făcea atât de nouă și de incitantă în ochii lui. Mă rog, nu făcuseră dragoste: ei bine, n-aveau decât să se autofelicite pentru treaba asta, pentru stăpânirea de sine. La drept vorbind, el și Malvina făceau ceva radical – lucrul pe care-l experimentau era un nou tip de prietenie, unul care (Paul începea abia acum să aibă o vagă intuiție în această privință) întâmplător îi satisfăcea destul de bine nevoile emoționale, odată plasate în contextul sigur al căsniciei și al vieții lui de familie. Deocamdată nu vedea nici un motiv ca să zgâlțâie barca. Ceea ce împărțea cu Malvina era suficient. Și poate că, pe măsură ce prietenia avea să evolueze, vor găsi și o cale prin care să adauge o dimensiune sexuală – poate că aveau să se simtă pregătiți amândoi, după o vreme. Era posibil orice. Era posibil orice, atâta timp cât continuau să se vadă și luau lucrurile pe îndelete.

— În regulă, spuse el. Trebuie să alegem prietenia. Dacă doar asta avem, atunci. ne mulțumim cu asta.

Rostite cu voce tare, cuvintele nu părură atât de triumfătoare cum sperase Paul. Și nici nu avură efectul scontat asupra Malvinei. Paul simți un câmp magnetic ordonându-se în jurul ei – un zid de energie protectoare. Malvina își încorda tot corpul. Nu făcu nici o mișcare, dar dădu impresia că între ei apăruse imediat o distanță palpabilă.

După câteva secunde care parcă durară o veșnicie, ea spuse cu o voce spartă:

— Atunci de ce mi-ai spus lucrurile alea? În seara dinainte să pleci la Skagen? Ce rost au avut?

— A. a trebuit, răspunse Paul neputincios. Asta am simțit. Era adevărul adevărat. N-am mai putut să-l păstrez în mine.

— Am înțeles.

Se ridică și se îndreptă agale spre capătul celălalt al curții bisericii. Rămase acolo o vreme, cu spatele la Paul, uitându-se la câmpurile pārjo-lite. Purta o rochie de vară fără mâneci, de un albastru deschis, iar Paul se simți frapat din nou de subțirimea ei, de uimitoarea imponderabilitate a oaselor ei, de teribila ei fragilitate. Preț de o clipă se simți ca un tată protector față de ea, nutrind exact sentimentele pe care le avea pentru Antonia. Și în aceeași secundă își aminti, cu un fior vinovat, că în drum spre locul ăsta avusese o fantezie caraghioasă, în mașină, care implica aducerea ei în curtea izolată a unei biserici ca aceasta unde se aflau și o partidă de amor undeva printre morminte. Una peste alta, era o variantă cu șanse minime de concretizare. Paul se întrebă dacă era cazul să se apropie de ea, să-i treacă un braț pe după umeri și să-i spună ceva. Însă acum Malvina își sufla nasul, se întorcea și se îndrepta spre el. Se așeză lângă el pe bancă și își mai trase nasul de câteva ori. Soarele se piti în spatele unei tise înalte, lăsându-i pe amândoi în voia umbrei răcoroase.

În cele din urmă ea reuși să spună:

— Bine, de acord. Rămânem la prietenie. Dar trebuie să-nțelegi un lucru.

— Ce anume?

Malvina înghiți în sec și-l anunță:

— N-o să ne mai putem vedea.

Când le auzi pentru prima oară, cuvintele astea nu avură nici un sens pentru Paul. Acesta se întrebă dacă nu cumva Malvina le rostise din greșeală.

— Cum adică?

— Adică nu putem avea o prietenie adevărată

— Una încununată de succes și normală – până nu dispar sentimentele astea. Până nu va fi reușit fiecare dintre noi să și-l scoată pe celălalt dintre priorități.

Acum Paul simți un ghem în stomac. Își dădu seama că era pe punctul să intre în panică.

— Dar – cât o să dureze chestia asta?

— De unde să știu? Întrebă Malvina, frecându-se la ochi și dându-le la iveală marginile injectate. Nu pot să vorbesc în numele tău. Dar o să dureze mult. Al naibii de mult.

Se uită în altă parte și își răsuci o șuviță de păr în jurul unui deget. În lumina soarelui, părul ei nu mai părea atât de negru, devenise aproape castaniu-roșcat.

— Oricum, la faza asta eu o să am de tras cel mai mult. N-ai decât să negi, dar așa e. Prin urmare, tot eu o să decid când o să restabilim legătura. Când o să fiu gata să mă reîmprietenesc cu tine. Între, timp, vreau să nu mă mai cauți.

N-aș putea să suport.

Uimit în continuare de viteza cu care se desfășurau evenimentele, Paul întrebă:

— E vorba de. Săptămâni? De luni?

— Nu știu. Cum ți-am spus, cred c-o să dureze mult.

— Dar.

Acum veni rândul lui să se ridice și să se plimbe printre crucile strâmbe.

— Dar e o nebunie. Nu demult eram.

— Nu. Nu-i nici o nebunie. Nebunie a fost felul cum am încercat să trăim în ultimele săptămâni. Gândește-te bine, Paul. Am dreptate. E oribil, dar știu că am dreptate.

M

: Paul nu se gândi deloc, la” cei doi continuară

:: să dezbată subiectul, mult mai mult decât trebuia, așa încât conversația începu să nu mai aibă

; o direcția anume, învărtindu-se în bucle interminabile, oscilând, repetându-se și revenind mereu, spre final, la elementul principal din propunerea Malvinei, care părea să fi dobândit chiar și pentru Paul o necesitate îngrozitoare și totodată incontestabilă. Așa că, în cele din urmă, speriat și victimă a unui fel de paralizie, lui Paul nu-i rămase decât să se aplece în față pe bancă, ținându-și capul între mâini și repetând aceeași formulă până la saturație:

— Nu-mi vine să cred că facem asta. Zău dacă-mi vine să cred c-o facem.

— Nici mie, sinceră să fiu, spuse Malvina. Dar asta e.

— Cred totuși că. Trebuie să mai existe o cale pe care s-o pornim, o altă.

— Paul, ascultă-mă, zise Malvina și-l privi în ochi. În situațiile de genul ăsta, nu există a treia cale. Ai înțeles? Ai priceput ce ți-am spus? Nu mai încerca să te convingi că există.

Malvina se ridică, iar Paul observă că ochii i se umeziseră din nou.

JBun, spuse ea cu o voce tremurătoare.

Ne-ntoarcem la mașină?

Făcură cale-ntoarsă și urcară dealul aproape fără să scoată o vorbă. La început se ținură de mână. Pe urmă Paul își trecu brațul pe după umerii Malvinei, care se sprijini de el. Merseră așa cinci sau zece minute; era momentul de maximă intimitate fizică dintre ei de până atunci. Apoi Malvina se desprinse și o luă înainte pe ultimele sute de metri. Îl așteptă pe Paul la ieșire, lângă mașină.

— O să mă uit puțin la pietre, zise ea. Vrei să ne luăm la revedere acum?

— Nu, vin cu tine, spuse Paul și o urmă pe poartă.

Nu mai era nimeni acolo. În ciuda după-amiezii fără vânt, liniștea nu era totală, căci pietrele se aflau în apropierea unui drum principal pe care trecea o mașină la câteva secunde. Cu toate acestea, de îndată ce pătrunseră înăuntrul cercului, își dădură seama de încremenirea deplină, care probabil că provenea doar din sentimentul celor doi de a se ști ajunși într-un spațiu străvechi, creat cu un scop sacru, dar insondabil la ora actuală.

Rămaseră foarte aproape unul de altul, fără să se miște și fără să vorbească.

— Am mai fost aici, spuse Malvina într-un târziu, îndepărtându-se cu câțiva pași de Paul.

M-a adus mama. Nu știu ce căutam în partea asta de lume. Tocmai se despărțise de soțul ei – de primul. Era grec, n-avea nici o legătură cu locul ăsta, nu pot să-mi explic. În orice caz, acum îmi aduc aminte foarte clar. Mama plângea. Avea un plâns histrionic cumplit – se agăța de mine și-mi spunea ce persoană îngrozitoare era și cum îmi distrugea viața. Pe-atunci aveam. Șase ani?

Poate șapte? Ba nu, am zis bine, șase. Țin minte și acum un cuplu de bătrânei care s-au uitat la noi și s-au întrebat ce mama naibii se petrecea.

Femeia purta un batic verde. Era iarnă.

Malvina se uită în jur la pietrele erodate și diforme, de parcă nu le-ar fi observat până atunci.

— E ciudat că m-am întors aici.

Pradă unui impuls, Paul spuse:

— Malvina, nu știu ce-o să se întâmple cu mine și Susan. Nu știu nici măcar dac-o să putem trece peste chestia asta. L: un moment dat în viitor, dacă o să te caut. Ea surise.

— Mă rog, sigur că poți s-o faci. Dar n-am idee unde-o să ajung.

— O să stai la Londra, nu?

— Am vrut să spun unde-o să ajung din punct de vedere emoțional. Sper că altundeva. Într-un loc nou.

Adăugă imediat cu blândețe:

— Paul, ai avut de ales și-ai ales. Asta contează. Bravo. Acum du-te. O să mă întorc singură la gară.

— Nu fi prostuță – nu-i un drum sigur.

— E o după-amiază frumoasă. O s-o iau pe jos. Hai să terminăm odată.

Paul își dădu seama că Malvina era hotărâtă chiar și în privința asta. Apoi tânăra îi luă mâinile și-l trase spre ea.

— Hai, zise ea. „Un pupic tandru”, cum ar spune Robbie Burns.

Dar nu se sărutară nici măcar acum. Se mărginiră să se țină în brațe, moment în care Paul îi inhala mireasma părului, căldura craniului și parfumul al cărui nume încă nu-l aflase, iar încremenirea neobișnuită a cercului pietrelor îi aduse aminte de Skagen, cu tăcerile lui neîntrerupte, încât își dădu seama că tocmai i se oferea din nou unul dintre acele momente care nu aveau să se termine niciodată, care aveau să-i rămână întotdeauna alături. Se crampona de el cu toată forța, dorindu-și să rămână în poziția aceea pentru totdeauna. Dar o

simți pe Malvina împingând -împingându-l cu blândețe și vrând să se desprindă de el. În cele din urmă îi dădu drumul și se îndepărtă.

Se uită în urmă o singură dată, pe când se îndrepta spre poartă. Într-un acces de disperare, îi trecu prin cap că ar fi putut fi ultima dată când o vedea pe Malvina: stând din nou cu spatele la el, uitându-se la câmpuri, singură, în rochia de vară albastru-deschis, în mijlocul cercului – al cercului de pietre care o veghea și care acum se strânse în jurul ei, aidoma demonilor de care fugise toată viața și a căror esență el nu o înțelesese câtuși de puțin, după cum își dădu seama chiar în clipa aceea.

Se răsuci pe călcâie și se întoarse la mașină.

Era încă în stare de șoc când ajunse la apartamentul din Kennington. Bău ultimele două treimi dintr-o sticlă de whisky, iar apoi tot alcoolul pe care-l găsi în bucătărie, până la ultima picătură. La zece adormi pe canapea, cu hainele pe el. Se trezi la trei noaptea cu o sete pârdașnică și cu vezica gata să-i explodeze. Capul îi zvâcnea ca degetul mare al unui personaj de desene animate după ce și-l prinde într-o cursă de șoareci. Își dori să-i vină să verse. Pe urmă își dădu seama ce anume îl trezise și fu cât pe-acți să scoată un strigăt de bucurie. Erau cele două beep-uri care-l anunțau că primise un sms. Malvina îl contactase din nou. Bineînțeles că asta era. Nu rezistase de una singură, la fel ca și el. Totul fusese o greșeală enormă, iar a doua zi dimineața aveau să se vadă din nou. Deschise mesajul și află din rețea că tocmai câștigase un premiu de o mie de lire sterline. Trebuia să formeze un număr special ca să-și revendice premiul, iar apelurile erau taxate cu 50 de penny pe minut.

Paul se ținea tare. Nu-și dădea seama dacă Malvina proceda așa ca să-l pedepsească sau dacă era convinsă că aceasta era cu adevărat singura cale de urmat, în ideea că nu voia să-și piardă nici mințile, nici identitatea. Oricum ar fi stat lucrurile, îi respectă dorințele și nu încercă în nici un fel s-o contacteze. Zilele fără ea erau lungi și chinuitoare. Paul își verifica mesajele de pe robotul telefonic obsesiv, iar e-mailurile la fiecare câteva minute. Degeaba.

Cu timpul, zilele începură să pară mai scurte, iar chinurile mai suportabile.

Paul acționa rapid ca să pună capăt bârfelor legate de viața lui personală, așa că pe 1 iunie 2000 redacta un comunicat de presă livrat, așa cum cerea tradiția, în fața propriei locuințe, cu Antonia agățată de genunchii lui în pragul ușii și cu Susan stându-i alături și având pe figură un zâmbet încordat și furios.

— După ce m-am comportat necorespunzător și proteste, spuse el, am luat decizia fermă de-a mă dedica familiei și căsniciei.

Malvina citi aceste cuvinte în ziar a doua zi, în timp ce se afla în biblioteca universității. Simțind că i se face rău, dădu fuga la toaletă, dar se prăbuși pe drum și trebui să fie dusă de adjunctul bibliote-carului-șef la el în birou, unde i se dădu un pahar cu apă.

La doar un an după aceea, în primele ore ale dimineții de 8 iunie 2001, Malvina tocmai urmărea emisiunile TV despre rezultatele alegerilor generale, când camerele de luat vederi intrară în transmisiune directă din circumscripția electorală a lui Paul. Acesta fusese reales, cu o majoritate ceva mai mică.

Chipul lui zâmbitor și mulțumit umplu ecranul pentru o clipă, iar Susan, care stătea lângă el, se aplecă și-l sărută pe obraz în prim-plan. Sunetul slăbi în intensitate când Paul făcu un pas în față, ca să-și rostească discursul victorios, iar vocea lui fu acoperită de cea a reporterului TV, care făcea comentarii referitoare la forța opoziției pe care o avusese de înfruntat Paul din partea liberal-democraților. Camera de luat vederi se retrase pentru un cadru mai larg, iar Malvina observă că Susan nu numai că-i strângea mâna Antoniei, dar în plus ținea la piept un bebeluș – probabil tot o fată, judecând după pijămăluța roz – care nu părea să aibă mai mult de două sau trei luni. Așadar, asta era soluția pe care o găsiseră. De ce nu? Cine putea să anticipeze cum aveau să decurgă relațiile dintre alți oameni? Dintr-odată, câteva cuvinte își făcură loc de nicăieri în mintea Malvinei: Ai murit de multă vreme. Poate că erau dintr-un cântec, dintr-un hit pe care-l auzise anul trecut, când încă lucra pentru Paul. Exact așa se simțea; și nici nu întrezărea ceva care să-i schimbe starea de spirit. Să se ducă dracului toate. Oricum, Malvina le dori tot binele celor doi. Pe urmă decise că nu voia să vadă restul emisiunii, își turnă încă o Coca-Cola fără zahăr din frigider și începu să se plimbe cu telecomanda de pe un canal pe altul.

12 iunie 2001

Dragă Philip, Nu știu dacă mă mai ții minte, dar am fost colegi la liceul King William's în anii 1970. Mi se pare c-a trecut o veșnicie de-atunci!

Îți scriu în felul ăsta, din senin, fiindcă uneori apuc să citesc Birmingham Post și îmi place cum scrii.

Eu, unul, locuiesc acum în Telford – cu soția Kate și două fete, Allison și Diane – și lucrez în departamentul de cercetare și dezvoltare al unei firme locale specializată în mase plastice. (N-am ajuns nicăieri cu fizica, după ce-am z bâncit-o la examenul ăla. Am intrat la chimie la Manchester. În prezent mă ocup de polimeri, dacă-ți spune ceva termenul ăsta. Probabil că nu-ți spune.) Trăim aici de nouă ani și ne merge bine.

Despre Telford s-a vorbit destul de mult la știri în ultima vreme. Sunt sigur că ești la curent cu cazul Errol McGowan, care a fost prezentat de multe ziare naționale. Errol era portar la hotelul și restaurantul Charlton Arms. S-a luat la ceartă cu un alb căruia i se interzisese accesul în restaurant și s-a ales cu o mulțime de insulte rasiste – fie prin poștă, fie la telefon. Chestii anonime. Lucrurile s-au înrăutățit, iar Errol a ajuns să creadă că numele lui fusese trecut pe un fel de listă a morții. În cele din urmă a făcut o cădere nervoasă, iar acum doi ani a fost găsit mort acasă la altcineva, spânzurat de clanța ușii. Avea treizeci și patru de ani.

Poliția a stabilit imediat că a fost vorba de o sinucidere și n-a vrut să asculte nici un fel de alte explicații. Nici măcar când Jason, nepotul lui Errol, a fost găsit spânzurat de balustrada unui alt local, șase luni mai târziu! Oamenii s-au enervat cumplit pe chestia asta, așa că până la urmă au început investigațiile. Întâmplarea a avut loc luna trecută și probabil că ai citit despre ea. Procurorul a decis că și de data asta a fost tot sinucidere. Polițiștii au recunoscut că Errol le povestise despre amenințările cu moartea, fără ca ei să fi luat vreo măsură.

Îți scriu rândurile astea fiindcă de câteva săptămâni am început și eu să primesc diverse chestii prin poștă. Sigur, trăim, într-o societate multi-culturală reușită. O societate tolerantă. (Deși mă întreb ce-am făcut de trebuie să fiu „tolerat”?) Dar oamenii ăștia sunt în continuare acolo. Știu că nu sunt foarte mulți. Știu că majoritatea sunt farseuri și miștocari. Dar uită-te ce s-a întâmplat în ultimele săptămâni la Bradford și Oldham. Conflicte rasiale – conflicte rasiale în adevăratul sens al cuvântului. Negrii și asiaticii sunt scoși din nou țapi ispășitori pentru niște neplăceri apărute în viețile albilor. Așa că am ajuns să cred că „toleranța” asta maschează ceva urât și putred, care s-ar putea să izbucnească în orice clipă.

N-o să continui. Presupun că ziariștilor nu le place să le spună alții despre ce să scrie. Cred doar că nu-i un semn bun când oamenilor ca mine nu li se. Dă voie să-și vadă de viața lor. Nici măcar acum, în secolul douăzeci și unu! În Minunata Anglie Nouă a lui Blair.

Asta e. Răspunde-mi, dacă poți. Măcar de dragul vremurilor de odinioară. Toate cele bune, Steve (Richards). (Astell House, 1971-79)

Două zile mai târziu, cam pe la șapte seara, Philip se sui în mașină și plecă spre Telford. Traficul de pe drumul național 6 spre nord era groaznic, ca de obicei – se părea că de fiecare dată cel puțin o bandă era îngrădită pentru niște reparații inexistente – așa că în clipa când Paul parcă la capătul aleii de acces a lui Steve, trecuse de opt. Casele de aici erau chiar mai noi decât majoritatea celor din Telford; în fond, era un oraș nou, unul dintre mărețele experimente ale anilor 1960, numai că zona în care locuia Steve nu avea mai mult de doi-trei ani de când fusese terminată. Casele erau spațioase, neogeorgiene, cu un aspect care sugera confort. Pe alei erau parcate Fiaturi, Roveruri și uneori chiar BMW-uri. Nu părea un cartier neînsuflețit, ci mai degrabă placid, lipsit de anvergură și foarte, foarte liniștit. Philip își spuse că nu era atât de rău să stai aici. Dar i se părea ciudat (așa cum i se păruse încă din copilărie, când ajunsese să cunoască regiunea asta fiindcă venise în vizită la bunici) că orașul ăsta extrem de nou și fără personalitate se ivise atât de recent, neanunțat, fără preambul, fără istorie, și se întinsese în mijlocul unuia dintre ținuturile cele mai vechi, puțin cunoscute, misterioase și neînțelese din întreaga Anglie. Locul lui nu era aici. Și nici nu avea să fie vreodată. Era un spațiu care nu putea să genereze decât neapartenență și alienare.

Ce-i drept însă, Steve nu arăta nici nelalocul lui, nici alienat când deschise ușa cu un zâmbet larg și-l pofti înăuntru pe Philip. Începuse să încărunțească pe la tâmpile și avea ochelari, dar surâsul nu i se schimbă și toată ființa lui vibra de un soi de încântare juvenilă când îl conduse pe Philip în camera de zi ca să-l prezinte celor două fiice ale lui, care închiseră televizorul fără să protesteze și părură sincer nedumerite de apariția acestei fantome nepretențioase din trecutul tatălui lor.

— Fetele au mâncat deja, explică Steve. Am încercat degeaba să le fac să aibă răbdare. Haideți, duceți-vă sus amândouă. Nu mai pupați televizor până nu vă faceți temele. După aia puteți să coborâți și să beți ceva cu noi.

— Vin? Întrebă Allison, fata mai mare, care părea să aibă vreo paisprezece ani.

— Poate, spuse Steve. Depinde cât ați fost de silitoare.

— Grozav.

O luară amândouă la fugă în sus pe scări. După aceea Steve îl duse pe Philip în bucătărie, ca să-i cunoască soția și să mănânce.

Kate făcuse două pizza picante, cu carne de vită tocată și ardei iute și pregătise o salată verde cu cresson și muguri. Din suportul pentru sticle de sub scări Steve alege un Merlot chilian bogat și catifelat, deși spre regretul gazdelor sale, Philip trebuie să treacă pe apă minerală după doar un pahărel.

— Mă rog, acum Kate o să se plictisească teribil, spuse Steve, aruncându-i o privire prin care își cerea iertare, dar trebuie să te-ntreb – ai mai ținut legătura cu vreun coleg de liceu?

— Cu unul sau doi, răspunse Philip. Cu Claire Newman, de pildă – o ții minte?

— Da, sigur. Drăguță fată. Parcă lucra cu tine la revistă.

— Așa e. Ei bine, m-am însurat cu ea la câțiva ani după ce-am terminat școala.

— Zău? Bravo! Felicitări.

— Da, dar nu te agita. Pe urmă am divorțat.

— Aha.

— E-n regulă. Totul s-a aranjat. A fost doar o decizie proastă, ca atâtea altele. Avem un băiat, Patrick. Stă cu mine și cu a doua soție, Carol, din motive diverse și complicate. Claire a fost în Italia câțiva ani, dar nu de mult s-a mutat la Malvern, așa că poate c-o să ne vedem mai des de-acum încolo. Chiar am vorbit să petrecem câteva zile la Londra nu peste multă vreme și să-l luăm și pe Patrick.

— Toate chestiile astea mi se par foarte moderne și liberale, zise Steve. Eu, unul, n-aș putea să le fac.

Kate interveni, ca să-l tachineze:

— Steve a devenit din ce în ce mai conservator la bătrânețe. De ani de zile încerc să-l conving să avem o căsnicie deschisă, dar nici nu vrea s-audă.

Steve râse și încheie subiectul.

— Dar ce face Benjamin? Mai știi ceva de el? Îmi dau seama că pare-o nebunie, dar uneori mai intru în câte-o librărie, la WH Smith sau în altă parte, și mă duc glonț la litera „T” din secțiunea cărților broșate, fiindcă mă aștept oricând să găsesc ceva scris de el. Cum să-ți spun, am crezut cu toții c-o să ia Premiul Nobel.

— A, cu Ben țin legătura și-acum. De fapt, chiar ne vedem o dată la două săptămâni. E tot în Birmingham. Lucrează la o firmă căreia îi zice Morley Jackson Gray.

Steve își înfipse furculița în niște muguri și spuse:

— Parc-ar fi o firmă de contabilitate.

— Păi asta și e.

— S-a făcut contabil?

— Mă rog, și T. S. Eliot a lucrat într-o bancă, nu? Presupun că tot precedentul ăsta i-a trecut prin minte și lui Benjamin.

— Acum îmi aduc aminte, zise Steve. Benjamin chiar a lucrat la o bancă, nu? Doar câteva luni, înainte să se ducă la universitate.

— Așa e. Și pe urmă. Mă rog, după absolvire a vrut să-și termine romanul pe care-l începuse, așa că în prima fază n-a avut chef de nici o slujbă. Cei de la bancă au spus că-l reprimesc pentru câteva luni și probabil că lui Benjamin asta i s-a părut modalitatea ideală de a mai face rost de timp pentru scris. Dar. Nu știu, romanul ăla parcă nu voia să se lase terminat, iar între timp Ben s-a împrietenit cu un alt individ de la bancă și au format o trupă – ții minte că-i plăcea să compună și muzică – ceea ce i-a consumat tot mai mult timp, și probabil că pe când se ocupa de poveștile astea au început să-l atragă cifrele, fiindcă nu după multă vreme am auzit că a dat examen la contabilitate, că romanul a fost lăsat să aștepte și că are nevoie de o perioadă lungă de stabilitate ca să-și pună ordine-n gânduri. Philip bău o gură de apă și adăugă:

— Iar după aia s-a-nsurat cu Emily, bineînțeles.

— Cu cine?

— Cu Emily Sanders. De la liceu. N-o ții minte? De la Societatea Creștină.

Steve clătină din cap.

— Nu le am pe astea. Dar am crezut tot timpul c-o să se-nsoare cu. Știi tu. Cicely.

Vocea lui coborî când rosti acest nume, făcându-l pe Philip să se întrebe dacă Steve mai simțea, chiar și acum, vreo vinovăție sexuală legată de perioada când el și Cicely jucaseră în Othello la liceu, iar după aceea avuseseră o aventură rapidă (deși „aventură” era un cuvânt prea tare, căci nu fusese decât o giugiuleală adolescentină la petrecerea de după spectacol), care dusesse la destrămarea primei lui relații serioase. Pe Philip îl mira peste măsură faptul că până și după două decenii mai existau oameni care nu puteau să pronunțe numele acela fără să fie scuturați de un frisson. Benjamin era unul dintre ei, evident, dar la fel și Claire, cine știe de ce, iar acum (se părea că) și Steve. Cum de fusese posibil ca o persoană să lase o asemenea moștenire în urmă, o asemenea dără de energie, generată atât de nesăbuit și într-un timp atât de scurt?

— Nimeni nu mai știe ce s-a întâmplat cu Cicely, spuse el precaut. S-a întors în America și l-a cam. Lăsat pe Benjamin cu ochii-n soare. I-a trebuit mult până să-și revină.

— Dar și-a revenit? Întrebă Steve, după o pauză.

Philip șterse niște sos de salată din farfurie cu o bucățică de pâine și spuse:

— Benjamin mi-a spus la un moment dat – nu știu dacă e adevărat sau nu – că de fapt Cicely s-a întors în State ca să fie împreună cu o femeie pe nume Helen și că au avut. Mă rog. O relație.

Steve făcu ochii mari.

— Cicely? Lesbiană?

— Cum ți-am zis, habar n-am dacă e adevărat.

Kate se ridică și începu să strângă vasele.

— Poate c-ar fi bine să schimbăm subiectul, spuse Steve când ea se aplecă deasupra chiuvetei și nu-i mai auzi. Dar mai e ceva. Ce s-a-ntâmplat cu sora lui Benjamin? Cea al cărei prieten a murit în atentatul cu bombă din local.

Acum era rândul lui Philip să cadă dintr-odată pe gânduri.

— Mda. Lois. Mă rog, Benjamin nu prea vorbește de ea. Și cred că nici n-o vede foarte des. Din câte știu, trăiește undeva în nord – parcă în York. Cred că a fost bolnavă multă vreme după povestea aia. Pe urmă l-a cunoscut pe tipul ăsta și s-a cam. Aruncat cu capul înainte. S-a măritat, are o fată. Nu-mi aduc aminte cum o cheamă.

— Benjamin are copii?

— Nu. N-au putut. Nu știu de ce. Și cred că nici ei nu știu.

Philip își aminti între timp de ultima dată când vorbise cu Lois.

— A fost cândva o cină cu musafiri, spuse el, aducându-și aminte cu voce tare, în timp ce Steve se încrunta, străduindu-se să urmărească traseul sinuos al gândirii celuiilalt. Iar Lois purta o rochie specială. Cred că n-avea mai mult de șaișpe ani. Eram turbat după ea. Mâncarea era groaznică -Dumnezeule, ții minte ce chestii oribile mâncam în anii șaptezeci.?

— Știu, răsse Steve și arătă spre resturile de pe masă. Acum suntem niște fandosiți fără pereche.

— Aia a fost seara. Cred că aia a fost seara când am început să mă prind că mama se gândea să aibă o aventură cu domnul Plumb – Bombonică, îl mai ții minte?

— Cum să nu. Un boșorog cu ardei sub coadă.

Philip zâmbi și clătină din cap.

— Ai mei au fost cât pe-aci să se despartă din cauza lui. Iți vine să crezi? Săptămâni în șir n-am fost om.

Steve se oferi să-i mai toarne vin, iar el își împinse paharul în față, fără să-i mai pese că-l aștepta un drum lung cu mașina ceva mai târziu.

— Mersi.

— Totuși, el și cu maică-ta n-au. Făcut nimic, nu?

— Depinde la ce te referi, răspunse Philip, învârtindu-și vinul din pahar. Mama a murit acum cinci ani și cum tata n-a fost în stare să arunce nimic, m-am ocupat eu și printre vechituri am găsit o mulțime de scrisori. Pe care i le scrisese Plumb. Erau foarte pătimășe, chit că aveai nevoie de dicționar ca să le-nțelegi. Iar ea a avut o vreme când a ținut la ele ca la ochii din cap.

Habar n-am ce concluzie să trag. Nu știu exact ce să pricep din chestia asta.

— Dar a rămas alături de tatăl tău zi de zi. Îi reaminti Steve, care adăugă, văzând că Philip nu-i răspunde: El se descurcă – acum, c-a rămas singur?

— Mă rog.

Philip zâmbi din nou, de data asta ca pentru sine.

— Îi place mult să citească, ăsta e lucrul pe care e bine să-l știi despre tata. Întotdeauna stă cu nasul într-o carte. Nu prea-l mai ajută ochii, dar citește mai departe. În fiecare zi. Romane, cărți de istorie – tot ce-i pică-n mână.

Kate se întoarse la masa din bucătărie ducând un platou de pandișpan cu căpșuni, iar pentru un timp cei doi vechi prieteni se siliră să nu mai

vorbească despre anii de școală. În loc de asta, Philip află cum se cunoscuseră Kate și Steve în ultimul lor an la universitatea din Manchester, cum își întrerupsese Kate cariera ca să le crească pe fete (dar căutând acum o modalitate de-a se întoarce în învățământ cu prima ocazie) și cum își găsisse Steve un post în laboratorul de cercetare al unei întreprinderi locale, cu sediul în zona industrială din afara orașului Telford, care încerca să progreseze în domeniul maselor plastice biodegradabile.

— De fapt, eu sunt departamentul de cercetare-dezvoltare, explică el. Eu și cu un asistent cu jumătate de normă. E neplăcut că nu avem multe resurse, dar firma e bună – și se potrivește cu ce vreau eu să fac.

— Din păcate, spuse Kate, tăind prăjitura, nu pot să-l plătească bine și-i dau un salariu de mizerie. Asta-i marea problemă.

— Eu știam că masele plastice nu sunt biodegradabile, spuse Philip, simțindu-se sărac cu duhul din cauza acestor cuvinte.

— Bineînțeles că nu sunt, zise Steve. Sunt sintetice. Dar cu timpul s-ar putea să reușim să le facem biodegradabile sau fotodegradabile. Cei de la firmă au fabricat câteva tipuri de plastic solubil în apă fierbinte, de pildă. Celofanul e biodegradabil, știai? Singura problemă la ora asta e că degradarea durează foarte mult.

— Dar reciclarea? Nu e o soluție?

— Mă rog, nu-i așa simplu, fiindcă oamenii aruncă la un loc tot ce e din plastic, iar materialele trebuie reciclate în mai multe feluri. Așa că trebuie să avem pe cineva care să se ocupe de sortare. Din capul locului, polimerii termoplastici și polimerii termostabilizatori nu pot fi reciclați la fel.

— Am impresia că Philip nu știe despre ce vorbești, zise Kate. Și drept să-ți spun, nici eu.

— Nu, dar îmi dau seama că faci un lucru important, îi spuse Philip lui Steve.

— De fapt, e chiar prea important pentru locul unde lucrez. Prea ambițios, într-un fel.

— Crezi c-ai putea să te duci altundeva? Într-o firmă mai mare, cu bani mai mulți pentru treburile astea?

— Oamenii de-aici au fost de toată isprava, dar. Da, m-am gândit și eu la asta.

Steve întinse mâna după cafetieră și începu să toarne cafea.

— Hai să spunem că stau cu un ochi și pe ofertele de serviciu.

Chiar înainte ca Philip să plece, Steve îi înmână o pungă mare de plastic. Înăuntru se găseau câteva pagini scrise de mână și un CD. Caligrafia era ascuțită și neregulată – un amestec de majuscule și litere obișnuite, mâzgălite cu un pix cu pastă albastră, care lăsa pete pe hârtie. CD-ul părea făcut cu economie de mijloace: coperta în alb și negru fusese, probabil, xeroxată și avea pe ea obișnuita iconografie neonazistă, constând în cranii rase și svastici. Titlul CD-ului era Carnavalul de la Auschwitz, iar trupa se chema „Nepocăiții”.

— Drăguț, spuse Philip, uitându-se în treacăt la titlurile pieselor.

Conștient că Allison și Diane rămăseseră în vestibul, privindu-i pe ceilalți cu o oarecare curiozitate, Steve spuse:

— A fost o seară minunată, Phil. Mi-a părut grozav de bine că te-am revăzut. Hai să n-o stricăm vorbind despre asemenea chestii.

— În regulă, zise Philip. O să verific în zilele următoare.

— Ar fi bine dac-ai scrie ceva.

— Să văd ce pot face.

Acum își zâmbiră unul altuia, iar Philip dădu să-i strângă mâna lui Steve, dar acesta îl îmbrățișa, iar pe urmă îl bătu ușor pe spate.

— Hai să ținem legătura de-acum încolo, bine?

— S-a făcut.

Philip își luă rămas-bun de la Kate, le sărută pe fetițele lui Steve, iar după ce ajunsese la mașină se întoarse ca să se mai uite o dată la ei, rămași în prag și făcându-i semne cu mâna. Familia lui Steve era exact cum trebuia, își spuse el în drum spre casă. Acest fapt îl înfurie și mai tare a doua zi dimineață, când citi scrisorile care-i fuseseră trimise lui Steve, pline de trimiteri la „curva aia albă de nevastă-ta” și la „copiii ăia schilozi, jumate albi, jumate negrotei”. Ascultă doar câteva minute din CD, întrerupându-l la jumătatea celei de-a doua piese. Fără să mai stea o clipă pe gânduri, își dădu seama că era dator față de Steve să afle mai multe despre povestea aceea. Și trebuia să scrie un articol. O serie de articole. Sau poate chiar mai mult.

PROCESE VERBALE ale unei ședințe a CERCULUI ÎNCHIS ținută la Rules Restaurant, Covent Garden miercuri, 20 iunie 2001

Strict personal și confidențial.

Ședința inaugurală a CERCULUI ÎNCHIS a fost ținută în locul mai sus amintit, la data menționată. Au fost prezenți următorii membri':

Paul Trotter, MP.

Dl Ronald Culpepper, MiF, EMBA.

Dl Michael Osborne, CBE.

Lordul Addison.

Prof. David Glover (London Business School)

Dra Angela Marcus.

Băuturile au fost servite într-un salon privat la ora 19.30. Dat fiind că toți membrii se cunoșteau între ei, nu s-a considerat necesar să se facă prezentări. Cina a fost servită la ora 20.00, iar punctele de pe ordinea de zi a ședinței au fost dezbătute cu începere de la 21.45.

Dat fiind că s-a convenit deja că specificul activităților CERCULUI și felul în care urmează să fie desfășurate acestea fac inutilă existența unui președinte, deschiderea a fost făcută într-un mod neprotocolar de către domnul CULPEPPER. Remarcile lui au fost succinte și au constat în principal în felicitări adresate domnului TROTTER cu prilejul recente sale realegeri ca membru al Parlamentului. A fost propus un toast pentru ca succesele parlamentare ale domnului TROTTER să continue. Sentimentele domnului CULPEPPER au găsit un călduros ecou în rândul celorlalți membri ai CERCULUI.

Restul ședinței a constat în principal într-o alocuțiune a domnului TROTTER.

La luarea cuvântului, domnul TROTTER a propus să se formuleze principalele obiective și direcții de acțiune ale CERCULUI ÎNCHIS. Făcând acest lucru, el a adus un cald omagiu în primul rând domnului CULPEPPER, de a cărui prietenie și camaraderie se bucură de peste douăzeci de ani. Apoi i-a informat pe ceilalți membri că denumirea CERCUL ÎNCHIS a fost aleasă ca gest de prețuire, în amintirea unei societăți din care el și domnul Culpepper au făcut parte pe când erau elevi și unde s-au și cunoscut de fapt.

Apoi a evocat împrejurările care l-au făcut să înființeze Comisia pentru Afaceri și Inițiative Sociale (CAIS) în prima parte a anului, începând cu grava sa decizie de a demisiona din funcția de șef de cabinet al unui ministru de stat în ianuarie. Domnul TROTTER a dezmințit speculațiile de presă potrivit cărora relațiile profesionale cu ministrul respectiv s-ar fi deteriorat iremediabil. El a insistat, în schimb, asupra faptului că după mai bine de trei ani a început să-și dea seama că rolul de șef de cabinet era din ce în ce mai restrictiv și că s-a hotărât să-și valorifice mai rodnic ideile, care au fost din capul locului mai radicale în raport cu optica de ansamblu a partidului.

Odată eliminate restricțiile impuse de răspunderile pe care le avea față de propriul departament, înființarea unei Comisii a părut o modalitate de abordare adecvată. Deși i-a venit greu să le aducă aminte colegilor că nou apăruta CAIS avea întregul sprijin al conducerii de partid (ceea ce însemna ambele aripi sau, după cum preferă să le spună unii, facțiuni), domnul TROTTER și-a reiterat intenția de a face din Comisie un organism total independent, capabil să gândească în deplină libertate. El rămâne convins că doar în acest fel Comisia își va putea atinge scopul – și anume, le-a amintit el, găsirea unor căi prin care implicarea comunității de afaceri în furnizarea de servicii publice să fie promovată chiar mai bine decât a făcut-o Partidul Laburist în primul său mandat.

Obiectivul CERCULUI ÎNCHIS, a susținut domnul TROTTER, era să sprijine activitatea Comisiei, nicidecum s-o submineze sau s-o compromită. Cu toate acestea, cei șase membri ai CERCULUI au fost aleși dintre cei optsprezece componenți ai Comisiei dintr-un motiv precis. În esență, Comisia era un organism public, în care informațiile despre membri puteau fi aflate de oricine, iar activitățile erau oglindite de presă. A fost nevoie, prin urmare, ca membrii să reprezinte întregul spectru al opiniilor politice. Bineînțeles, asta a însemnat transformarea Comisiei într-un forum de dezbateri însuflețite și nu s-a pus niciodată problema ca vreun membru al CERCULUI să se pronunțe pentru jugularea acestui gen de discuții. Cu toate acestea, s-ar fi putut susține – și chiar s-a susținut – că în cadrul Comisiei existau premise pentru apariția unui alt tip de forum: un fel de cerc înăuntrul altui cerc, unde membrii capabili să formuleze cele mai progresiste direcții de acțiune politică și să-și poată exprima vederile liber, într-un mod neoficial și necontrolat, știind că remarcile lor se vor adresa doar unor gânditori de aceeași anvergură și că declarațiile lor nu vor fi răstălmăcite sau cenzurate.

Prin urmare, scopul CERCULUI era să creeze în interiorul Comisiei un spațiu unde ideile cele mai radicale și cele mai îndrăznețe puteau fi exprimate pentru prima oară. Acest spațiu rămâne clandestin doar pentru ca membrii

componenti să aibă mai multă libertate de expresie, nu mai puțină. Domnul TROTTER le-a amintit celorlalți membri că inițiativele de finanțare privată și-au croit drum în sectorul public în modalități care ar fi fost de neconceput cu zece ani în urmă, în timpul guvernului conservator. Răspunderea pentru sectoarele vitale din sănătate, învățământul de stat, administrația locală, sistemul penitenciar și chiar controlul traficului aerian revenea acum unor firme private care reprezentau mai degrabă interesul acționarilor decât pe cel public. Pentru ca acest program să avanseze – și ca să „repliem granițele statului” în așa fel încât nici măcar autoarea acestei formule (Margaret Thatcher) să nu le mai recunoască – membrii CERCULUI ÎNCHIS erau chemați să gândească negândibilul și să-și imagineze inimaginabilul. Sarcina lui, ca simplu facilitator, era să le asigure contextul în care aveau să se desfășoare aceste demersuri.

Ajuns aici, domnul TROTTER și-a încheiat alocuțiunea și i-a întrebat pe ceilalți membri dacă aveau întrebări.

Domnișoara MARCUS a întrebat dacă existența CERCULUI îi era cunoscută primului ministru. Domnul TROTTER a răspuns că nu. Primul ministru manifesta un interes viu pentru activitatea CAIS, dar nu-i fusese adus la cunoștință faptul că o parte dintre membrii săi se constituiseră într-un organism suplimentar. Și nici nu exista vreo intenție de punere a lui în temă.

Lordul ADDISON s-a interesat cu privire la frecvența cu care urmau să aibă loc ședințele CERCULUI. Domnul CULPEPPER a propus ca membrii lui să se întrunească de două ori mai des decât Comisia, respectiv o dată imediat după fiecare ședință a Comisiei, pentru împărțirea reacțiilor în plen, și o încă dată cu puțin înainte de proxima ședință a Comisiei, pentru discutarea strategiei. Propunerea a fost aprobată cu majoritate de voturi.

Domnul TROTTER le-a reamintit celorlalți membri ai CERCULUI că următoarea ședință a Comisiei avea să se concentreze pe subiectul rețelei de căi ferate, dată fiind recenta criză de la Railtrack. Pierderea încrederii publicului ca urmare a unei serii de accidente feroviare cu pierderi de vieți omenești se soldase cu un deficit concret de 534 de milioane de lire sterline. Existaseră speculații potrivit cărora guvernul intenționa să renaționalizeze căile ferate ca reacție în fața opiniei publice, dar domnul TROTTER a insistat asupra faptului că această variantă era exclusă. Mai plauzibil era ca sarcina administrării să treacă în grija companiei, a adăugat el, deși deocamdată nu exista un plan de înlocuire. Lordul ADDISON a fost de părere că starea de fapt era „extraordinară”. El a întrebat dacă domnul USBORNE, primise vreo confirmare a acestor informații, având în vedere că una dintre firmele sale semnase un contract de întreținere a unor mari porțiuni de cale ferată în sud-est. Domnul USBORNE a răspuns că era „oarecum pe dinafară”, din moment ce demisionase din funcția de președinte executiv al firmei Pantechnicon cu două luni în urmă, din cauza îngrijorării provocate de normele de protecția muncii, numărul tot mai mare de disponibilizări și scăderea prețului acțiunilor.

Profesorul GLOVER i-a solicitat domnului TROTTER să-și precizeze poziția cu privire la acest subiect, dat fiind că, din câte ținea minte, acesta citise anul trecut în ziare anumite declarații care ar fi putut fi interpretate drept critici la adresa managementului companiilor feroviare privatizate.

Domnul TROTTER a replicat că observațiile lui fuseseră scoase din context și că nu oglindeau adevăratele lui păreri.

În acest moment domnul TROTTER a fost chemat să primească un fax. El le-a explicat celorlalți membri că încheiase nu demult un contract în baza căruia trebuia să scrie un editorial pe săptămână pentru un ziar cu acoperire națională, povestindu-și experiențele de tată de familie, și că scriitorul care compusese editorialul acceptase să i-l trimită prin fax la restaurant în seara aceea, ca să-l avizeze înainte de tipărire. Și-a cerut scuze celorlalți membri ai CERCULUI și i-a asigurat că avea să se întoarcă peste câteva minute.

Între timp, domnul CULPEPPER și-a exprimat cu întârziere părerea de rău față de demisia domnului USBORNE de la Pantehnicon. Domnul USBORNE i-a mulțumit pentru preocupare și și-a recunoscut dezamăgirea produsă de faptul că eforturile lui în numele firmei au fost subapreciate, iar comportamentul său a fost prezentat greșit în anumite părți din presa financiară sau de interes general. În ceea ce-l privește, el a fost mândru de felul cum restructurase compania și de considerabila economie de capital uman. Cu toate acestea, domnul USBORNE l-a asigurat pe domnul CULPEPPER că primise compensații mulțumitoare pentru situația neplăcută în care fusese pus și că ulterior i se oferiseră mai multe posturi de președinte executiv, dintre care trebuia la ora actuală să aleagă unul. Domnișoara MARCUS și-a exprimat speranța că domnul USBORNE își investise într-un mod abil compensațiile, iar domnul USBORNE a informat-o că le folosisese pentru creșterea portofoliului de proprietăți private.

A urmat o discuție liberă pe tema pachetelor salariale, iar ședința a luat sfârșit cu o notă de bună dispoziție la ora 22.55.

S-a căzut de acord ca următoarea ședință a CERCULUI ÎNCHIS să se desfășoare miercuri, 1 august 2001, în același loc.

Claire era ghemuită la marginea potecii din grădină când sosi Benjamin, retezând hotărâtă câteva mlădițe ale unei plante verzi-cenușii cu mulți spini, pe care, ca de obicei, Benjamin nu reuși s-o identifice. Scârțâitul scos de poarta grădinii o făcu să-și ridice privirile. Zâmbi și se ridică printr-o mișcare suplă, tinerească. Soarele sfârșitului de după-amiază coborâse și-i strălucea din plin pe chip, scoțându-i în evidență ridurile și zbârciturile. Dar pielea ei – roșu-arămie, mai medi-teraneeană decât își amintea Benjamin – stătea întinsă pe pomeții puternici, iar felul cum își tunsese părul în curs de încărunțire nu era nici sever, nici sensibil, ci doar urmărirea curbura obrazului într-un arc foarte la modă, care o făcea să arate tânără – cu opt sau zece ani mai tânără decât o știa Benjamin.

— Bună, Ben, spuse ea cu vioiciune și-l sărută repede pe obraz.

Benjamin încercă să profite și s-o țină mai mult în brațe, dar îmbrățișarea se destramă rapid, după o secundă sau două. Fiecare făcu o jumătate de pas înapoi.

Claire își duse mâna la ochi și-l privi cu un aer detașat, evaluator.

— Arăți bine, zise ea. Te-ai mai împlinit. Înainte erai numai piele și os.

— Asta e, spuse Benjamin. Și tu arăți bine. Ba chiar foarte bine.

Complimentul îi smulse lui Claire un zâmbet pe jumătate mulțumit, pe jumătate politicoș.

— Intră, spuse ea și se întoarse ca să-l conducă în casă.

Era o căsuță din cărămidă roșie, parte a unui șir modest de locuințe asemănătoare, cuibărite în umărul dealului de sub Worcester Road, care se uitau cu o indiferență exersată la pajiștile întinse și neîngrijite de dedesubt. Ușa de la intrare se deschidea direct într-o cameră de zi ticsită de obiecte nesortate printre care puteai, cu puțină ingeniozitate, să-ți croiești drum spre bucătărie și în cele din urmă spre o curte pavată și spre grădina din spate, foarte mică și deocamdată neîngrijită.

— Cred c-a fost o nebunie să te muți de una singură, spuse Benjamin.

— Am sunat la o firmă de profil și m-au ajutat ei. În plus, la ora asta fac totul de una singură. Nu-ți trebuie mult să te-obișnuiești.

— Totuși – se uită în jur la cele șase-șapte geamantane care aglomerau camera de zi și amenințau să-și reverse conținutul pe podea – ai nevoie de-o zi sau două ca să-ți revii după o chestie de-asta, nu? Înainte să te-apuci să le pui pe toate la loc.

— M-am mutat de patru luni, zise Claire. Am fost întotdeauna o vacă dezordonată.

Îi făcu loc pe o canapea iuând de-acolo o farfurie cu niște pâine prăjită pe jumătate mâncată și numărul de săptămâna trecută al suplimentului monden pe care-l primise odată cu The Guardian.

— Spre norocul meu, adăugă ea, stau cu cineva foarte tolerant cu privire la lucrurile astea.

— Păi parcă erai singură, spuse Benjamin.

— Asta am vrut să spun, spuse Claire, arborând din nou zâmbetul acela. Cu ce te servesc – ceai, cafea? Sau mergem la restaurant?

După ce începură urcușul abrupt pe Church Street spre Great Malvern, Benjamin rosti gân-ditor:

— Încerc să-mi aduc aminte când ne-am văzut ultima oară.

— Acum un an jumate, în Birmingham, îi aminti Claire. Am dat nas în nas la Waterstone's.

— Așa e. îmi pare rău că abia dac-am deschis gura. Drept să-ți spun, am fost atât de mirat când te-am văzut acolo, că. Mă rog, pur și simplu n-am știut ce să zic.

— Oricum, ai avut atâta prezență de spirit să-mi dai un fluturaș legat de concert.

Benjamin nu păru să sesizeze nota tăioasă a acestei remarci.

— A fost o seară reușită, să știi. Păcat că n-ai putut să vii.

— De fapt, am venit. Și am stat o vreme.

— Serios? Dar nu te-am observat.

— N-aveai cum, am. Am rămas la pândă undeva în spate.

Se uită la Benjamin, care păru rănit de această dezvoltare.

— Iartă-mă, Ben, știi c-ar fi trebuit să vin la tine și să-ți spun ceva. Dar m-am simțit cam ciudat – abia mă întorsesem în țară de câteva zile – și. Nu știu. A fost o seară stranie. Arătai de parc-ai fi fost pe altă lume.

— Pentru mine a fost o seară excelentă.

Benjamin se încruntă, punându-și în ordine amintirile din seara aceea dulce-amăruie.

— Încearcă să nu mă judeci, Ben. Mi s-a părut foarte, foarte neobișnuit să te revăd așa. Probabil că n-ar fi trebuit să vin.

— Ce-a fost atât de neobișnuit? Doar nu m-am schimbat atât de mult, nu?

— Dumnezeuule, spuse Claire, expirând profund. Dacă nu-ți dai seama chiar deloc, atunci. Mă rog, în cazul ăsta – (iar acum în zâmbetul ei își făcură loc o veselie și o afecțiune neprefăcută) -în cazul ăsta, ai dreptate: pot să-ți spun cu toată sinceritatea că nu te-ai schimbat deloc.

Pe când se apropiau de sfârșitul pantei – cu Benjamin plângându-se întruna („De ce n-om fi adus mașina?”) – li se ivi în față un local pe nume The Unicorn, iar dincolo de el, versantul spectaculos și aproape vertical al dealului îmbrăcat în ferigi. Benjamin, care nu mai fusese la Malvern din copilărie, era impresionat de imaginea râpei cenușii profilându-se pe cerul albastru pal și împânzit de nori al începutului de seară. Pentru o clipă – după ce la început îl cuprinsese deprimarea la vederea noilor condiții în care locuia Claire – simți o invidie puternică la gândul că alesese locul acesta drept noua ei casă.

— Îmi place zona, spuse el. Dacă stai să te gândești, are ceva maiestuos. Mă rog, păstrând proporțiile, la nivel de West Midlands.

— Nu-i rea, încuviință Claire, luându-l de braț pe Benjamin ca să-l deturneze din drumul spre local, pentru a porni apoi pe Worcester Road. Nu pot să spun că mi-am prepus să mă stabilesc undeva anume. Ar fi putut fi și la Milano, Praga sau Barcelona. Întotdeauna am avut gândul ăsta într-un cotlon al minții. Poate că-n seara asta am fi mers să bem ceva la. Cafe Alcantara din Lisabona – un loc formidabil, am fost o dată acolo cu un iubit prezumtiv – totul aranjat în stil art deco – e vorba de local – la câțiva pași de Atlantic. Și-n loc de asta, uită-te la noi. Se opri în dreptul unei uși.

— Foley Arms Hotel din Malvern. Sugestiv, nu-i așa, Benjamin? Asta merităm.

Se așezară pe terasa care oferea o perspectivă amețitoare a văii Severn, învăluită în aburul căldurii, nemărginită și scaldată în lumina asfințitului, iar Benjamin își zise că i-ar fi venit foarte greu să schimbe imaginea asta pe cele mai frumoase locuri din Lisabona. Dar își păstră observația pentru sine. În schimb, când Claire se întoarse de la bar cu o sticlă de vin alb călău și două pahare, îi zise (incapabil să-și reprime unda de iritare din glas):

— Oricum, cum poți să spui că arăt bine? Sunt în ultimul hal. De mai bine de un an trec printr-o criză cumplită.

— Benjamin, toată viața ta seamănă cu o criză cumplită. Așa a fost dintotdeauna și probabil că tot așa o să fie și de-acum încolo. Mă tem că nu-i nici o noutate. Și chiar arăți bine. Îmi pare rău, dar asta e.

Îi întinse un pahar plin și-l întrebă, cu o voce mai prietenoasă:

— Bun, ce s-a-ntâmplat? Ce mai e de data asta?

— Eu și cu Emily. Răspunse Benjamin, sorbind din vin, mutându-și ochii de la ea și contemplând priveliștea cu un aer abstras.

Claire bău la rândul ei, fără să spună nimic.

— Căsnicia mea se duce de râpă, adăugă Benjamin, în caz că ea nu înțelese.

Dar tot nu primi răspuns.

— Chiar n-ai de gând să spui nimic?

— Ce-ar fi de spus?

Benjamin o privi exasperat, după care clătină din cap.

— Ai dreptate. Probabil că nimic.

— Să știi că am trecut și eu prin asta cu Philip. Știu foarte bine cum e. E oribil, fir-ar să fie. Și îmi pare rău, Ben – îmi pare grozav de rău. Dar n-o să-ți spun că nu mă așteptam.

Benjamin se aplecă în față, cu o privire din ce în ce mai abătută.

— Atâta doar că mă simt teribil de. De. Care-i cuvântul?

— Vinovat.

— Da, zise el și o privi surprins. Mă simt vinovat. Îmi petrec fiecare minut al fiecărei ore simțindu-mă vinovat. Cum de ți-ai dat seama?

— Fiindcă, după cum ți-am spus, nu te-ai schimbat deloc. Iar eu am știut dintotdeauna că în clipa în care o să se întâmple așa ceva, o să-ncepi să te simți vinovat. La asta te-ai priceput cel mai bine dintotdeauna. Probabil că ai un talent aparte pentru vinovăție. Un talent care a rămas neexploatat destul de multă vreme, dar probabil că acum o să-ți scoți pârleala.

— Dar din ce cauză mă simt vinovat? De ce-ar trebui s-o fac?

— Asta să-mi spui tu mie.

— N-am înșelat-o pe Emily.

— Nu?

— În orice caz, nu m-am culcat cu nici o altă femeie.

— Nu-i același lucru, zise Claire cu un oftat.

Ce s-a-ntâmplat? Când a-nceput?

— A-nceput anul trecut, răspunse Benjamin, care apoi se apucă să-i spună povestea jurnalelor lui Francis Piper – felul cum îi dezvăluiseră ele adevărul prozaic despre „miracolul” în care cre zuse, pătimaș și tainic, timp de douăzeci și șase de ani.

Claire avu destul de multe informații de absorbit.

— Adică. Nu mai crezi în Dumnezeu?

— Nu, spuse Benjamin categoric.

— Bravo, asta zic și eu ușurare, dar-ar dracii. Hai, o să beau pentru asta!

Încercă să-și ciocnească paharul de al lui Benjamin, dar acesta nu răspunse gestului.

— Am impresia că nu pricepi, zise el. Nu-i vorba doar de destrămarea unei iluzii – chit că și asta e destul de rău, în ce mă privește. E vorba de semnificația lucrului ăstuia pentru mine și Emily. E ceva ce nu mai avem în comun. Ea crede în continuare, eu nu. Numai că ăsta era singurul lucru care ne ținea împreună.

— Dar sunteți tot împreună, nu? A mai trecut un an. E imposibil să nu conteze. Iar asta înseamnă că aveți și alte lucruri pe care vă puteți construi un trai împreună.

— Asta crezi tu. Dar să știi că n-a fost așa. A fost un an groaznic. Oribil. Aproape că nu ne mai vorbim. Acasă mai e cum mai e fiindcă suntem amândoi la serviciu toată ziua, ne putem oricând uita la televizor, iar eu n-am decât să mă duc sus și să scriu. Dar luna viitoare mergem două săptămâni în Normandia și mă apucă groaza numai când mă gândesc. Să-ncerci să trăiești alături de cineva când nu mai simți nicio. Apropiere, nici o urmă de intimitate – nu există nimic mai rău.

— Nimic? Întrebă Claire cu asprime. Nici măcar foamea? Sau faptul că vine un terorist sinucigaș și te-aruncă-n aer?

Își plecă ochii și zâmbi ca pentru sine.

— Da, știi. Automulțumirea. Nu m-am schimbat nici eu atât de mult.

Benjamin intenționa s-o prindă de mână, dar ca de obicei, încercarea lui se dovede stângace, iar Claire nu observă nimic.

— Și-atunci de ce-ați rămas împreună, întrebă ea.

— Asta e o întrebare bună.

— Știu. Mai ales că nici nu. Nici nu există copii, ca să mai aveți și grija lor.

— Așa e, spuse Benjamin și clătină din cap. Nu știi care-i răspunsul, Claire. N-am idee de ce mai stau cu ea.

— Dacă vrei, îți spun eu, se oferi Claire, umplându-i paharul. Poate fiindcă ești speriat? Fiindcă trăiești cu ea de optsprezece ani și e singurul mod de viață pe care-l cunoști? Fiindcă îți convine, din multe puncte de vedere? Fiindcă ai cămăruța ta undeva în spate, cu un birou, un computer și aparatura de înregistrat, pe care îți vine greu să le lași? Fiindcă habar n-ai să dai drumul mașinii de spălat? Fiindcă să stai la televizor și să te uiți la un program de doi bani despre grădinărit nu e chiar atât de deprimant în doi cum ar fi de unul singur? Fiindcă ții la Emily? Fiindcă simți loialitate față de ea? Fiindcă ți-e frică să n-ajungi trist și singur?

— N-aș ajunge trist și singur, protestă Benjamin cu un aer defensiv. Probabil că as găsi pe altcineva.

— Cum, pocnind din degete?

— Nu știu. În câteva luni, probabil.

Claire era impresionată, sau cel puțin se pre făcea.

— Pari foarte sigur pe tine. Te-ai gândit la cineva?

Benjamin ezită câteva secunde, după care se aplecă în față.

— Există cineva, mărturisi el. Lucrează aproape de casa noastră. E coafeză.

— Coafeză?

— Da. E nemaipomenită. Are o figură de-a dreptul. Angelică. Angelică și-n același timp sofisticată, dacă poți să crezi.

— Și câți ani are?

— Nu știu – cred că sub treizeci, pe-acolo pe undeva.

— Numele?

— Nu știu. De fapt, n-am.

— Vorbit cu ea, spuse Claire, terminând propoziția în locul lui, cu o voce cum nu se poate mai agasată. Doamne, Benjamin, ce-i cu tine? Ai trecut de patruzeci de ani, pentru numele lui Dumnezeu.

— Dar nu de mult.

— Și ți-a căzut cu tronc o afurisită de coafeză cu care nici măcar n-ai schimbat două cuvinte? Ea e cea pe care-o ai în minte ca viitor partener de viață?

— N-am spus asta.

Claire observă că Benjamin avusese cel puțin bunul-simț să roșească.

— Și-n orice caz, nu-i bine să ai asemenea prejudecăți. Pare foarte inteligentă. Probabil că-i o studentă care-și pregătește licența și lucrează ca să mai scoată un ban.

— Am priceput. Prin urmare, ai de gând să porți câteva discuții serioase despre Proust și Schopenhauer între două șamponări, nu?

Dacă se aștepta ca Benjamin să muște din momeală, Claire trebui să se declare dezamăgită. Benjamin nu făcu decât să arate și mai abătut.

— Ce rost are? Se mulțumi el să murmure amărât după o vreme. Mi-am ieșit din mână, fir-ar să fie. Nici măcar n-aș ști cum să intru-n vorbă cu o asemenea persoană.

— Nu-i greu să intri în vorbă cu o coafeză, zise Claire. Nu trebuie decât să intri și să ceri să te tundă sau să-ți dea cu fohnul.

Benjamin petrecu mult timp chibzuind asupra acestei fraze, ca și cum Claire tocmai i-ar fi dezvăluit o parolă secretă, capabilă să descuie o ușă ascunsă, dincolo de care s-ar fi găsit o lume a posibilităților neînchipuite.

— A fost doar o părere, se simți ea obligată să adauge, oarecum stingherită. Drept să-ți spun, chiar ar fi cazul să-ți aranjeze cineva părul.

Pe urmă ezită, simțind că era momentul să mute discuția într-un plan mai serios.

— Benjamin. Începu ea, tatonând. (Nu avea să fie floare la ureche.) Știi care e problema, nu? Vorbesc de problema reală.

— Nu, răspunse el. Dar sunt sigur c-o să-ți faci mare plăcere să-mi spui.

— Nici măcar, zise Claire și bău o gură zdra vana din pahar, pradă neliniștii. Problema e că.

Încă nu ți-ai scos-o din minte, nu? Au trecut douăzeci și doi de ani. Și tct nu ți-ai scos-o din minte.

Benjamin o țintui cu privirea.

— Presupun că te referi la. Claire dădu din cap.

— La Cicely.

Urmă o nouă tăcere., în timp ce numele ei -numele interzis, care nu avea voie să fie rostit niciodată - rămase suspendat în aer, între ei. Într-un târziu, Benjamin rosti un singur cuvânt, accentuându-l înciudat.

— Bazaconii.

— Nu sunt deloc bazaconii, zise Claire. Și o știi și tu.

— Bineînțeles că sunt bazaconii, o contră Benjamin. Vorbim despre un lucru care s-a-ntâm-plat pe vremea când eram elevi, pentru Dumnezeu.

— Exact. Și tot n-ai trecut peste episodul ăla. Tot acolo ai rămas, făr-ar a dracului. Unde mai pui că Emily știe lucrul ăsta – l-a știut din ziua când v-ați căsătorit și probabil că până acum a întors-o pe dos.

Și Claire îi spuse ce observase în timpul concertului, cum se schimbaseră Benjamin când se așezase la orga electronică și cântase primele măsuri din Peisajul numărul 4, cum îi apăruse în ochi expresia aceea distantă și nevăzătoare, o intensitate a privirii care nu era îndreptată spre nimic din sală, ci asupra propriului eu, a propriului trecut, iar pe urmă cum se schimbaseră și expresia lui Emily odată cu începerea piesei, cum se uitase preț de o clipă la Benjamin și apoi în pământ, și cum toată bucuria și mândria ei pentru felul cum suna muzica se evaporaseră brusc, răvășind-o, pustiind-o pe dinăuntru și umplându-i ochii de singurătate și regrete.

— Că tot a venit vorba, insistă Claire, ce Dumnezeu s-a întâmplat între tine și femeia aia?

— Femeie? Care femeie?

— Cea cu care erai când te-am văzut la restaurant. Cea pe care mi-ai prezentat-o drept „prietena” ta.

— Malvina? Ce-i cu ea?

— Păi, mi s-a părut că erați foarte apropiați. Și n-am putut să nu observ că avea ceva din Cicely.

— Ce tot îndrugi? Întrebă Benjamin, neve-nindu-i să creadă. E brunetă!

Tăcură amândoi câteva secunde, încercând să ajungă la o formă de echilibru.

— Să știi că nu te-am. Criticat sau altceva, începu Claire pe un ton de scuze.

Benjamin mormăi „N-a ieșit nimic”, cu un glas de o inconfundabilă amărăciune. Pentru el, această prietenie trecătoare continua să fie unul dintre evenimentele emoționale definitorii ale ultimilor lui ani de viață.

— Și ce s-a-ntâmplat? Nu te mai vezi cu ea?

— Nu numai asta. S-a combinat cu Paul. Claire tresări și clătină din cap.

— Nasol.

— Știu, spuse Benjamin, bând din nou și alimen-tându-și autocompătirea cu ajutorul vinului.

— Nu știi, zise Claire. Am vrut să spun că-i nasol pentru ea. Dumnezeule, nu i-aș dori așa ceva nici celui mai mare dușman.

Se întrerupse, pentru ca pe urmă să declare pe un ton decisiv:

— Trebuie să stai de vorbă cu Emily despre asta.

— Despre Malvina? O rost are? Nu s-a petrecut nimic. Și n-am mai văzut-o de-o veșnicie.

— Nu neapărat despre ea. Despre motivul pentru care a început relația asta. Despre ce anume te-a făcut să reacționezi așa. Cum să-ți spun, e clar că ai o nevoie, una de tip emoțional, pe care Emily nu ți-o poate satisface acum, iar ăsta. Mă rog, ăsta e un lucru despre care e normal să vorbești, nu? Fiindcă probabil că și ea se simte la fel. O găsești trează când te-ntorci în noaptea asta?

— Probabil că da. De obicei stă până târziu și citește.

— Atunci promite-mi ceva, Ben. Promite-mi că după ce-ajungi acasă în noaptea asta, înainte să te culci, te duci și-i spui „Emily, trebuie să stăm de vorbă cât de repede”. Nu-i nevoie de mai mult. Crezi că poți să faci atâta lucru?

Benjamin ridică din umeri.

— Cred că da.

— Și-mi promiți că-l faci?

— Da, îți promit.

După aceea discutară despre alte lucruri. Despre decizia lui Claire de a lucra în regim de free lancing ca traducător în domeniul tehnic, despre cât de ușurată fusese când plecase din căminul acela studentesc din Londra și despre cât de mult – aproape inimaginabil – crescuse numărul oamenilor de afaceri italieni din Worcester și Malvern. Și în orice caz, cea mai mare parte a muncii ei putea fi făcută acum pe Internet, așa încât contactele pe care le stabilise la Londra și Lucea îi erau încă utile, iar ea câștiga peste ceea ce-i trebuia ca să-și acopere rata la casă, dar din când în când tot avea un sentiment de nesiguranță și se trezea uneori în toiul nopții, pradă câte unui atac de panică, chit că lucrurile mergeau de fapt foarte bine. Pe urmă vorbiră despre fiul ei, Patrick. Cât de cuminte era, cât de introvertit. Cum începea ea să creadă că băiatul suferise mult mai mult decât își imaginase din cauza divorțului de Philip. Cum vorbea – tot timpul, aproape obsedant – despre Miriam, mătușa ei, pe care nu apucase s-o cunoască fiindcă dispăruse în 1974, la doar douăzeci și doi de ani, și nu mai fusese văzută niciodată, în ciuda eforturilor (mari, din câte se părea) făcute de poliția din West Midlands. Claire presupuse că era ca și cum divorțul i-ar fi produs lui Patrick un fel de gol în suflet, un gol întunecat și fără fund, pe care încerca să-l umple crampo-nându-se de această figură pierdută și mitică din istoria recentă, pe care o transforma într-o reprezentare totemică a tot ceea ce lipsea din propria experiență în ale vieții de familie. Băiatul strângea fotografia de-ale lui Miriam și își obliga mama să-i depene amintiri și să-i povestească întâmplări cu ea ori de câte ori stăteau de vorbă.

— Acum câți ani are? Întrebă Benjamin.

— Șaptesprezece. Dă examenul de absolvire anul ăsta. După aia vrea să studieze biologia la universitate. Habar n-am dac-o să ia note destul de mari.

Benjamin surprinse nota de neliniște din glasul ei și spuse:

— Nu-ți face griji. Sunt sigur c-o să se descurce.

— Știu, zise Claire, care nu avea cum să se lase liniștită de spusele lui Benjamin, pe tema asta sau pe oricare alta.

Stăteau amândoi lângă poarta care dădea spre mica grădină din față și nu mai era mult până la miezul nopții. Luna aproape plină a lui iulie spânzura deasupra lor pe cer. Benjamin se uită la ea și își aminti, așa cum făcea întotdeauna, că și atunci fusese o noapte cu lună plină, în noaptea când făcuse dragoste cu Cicely în camera fratelui său. O lună galbenă, ca balonul galben al amintirii lui din copilărie. Se așezase jos în grădină, privise luna, încercase din nou să-și savureze momentul de fericire deplină și simțise deja, într-un fel nedeslușit (sau poate că era doar un moment de clarviziune?), că fericirea aceea se îndepărta de el. De atunci n-o mai văzuse niciodată pe Cicely, nu mai dăduse cu ochii de ea de când îl lăsase singur cu Sam Chase la The Grapevine,

după ce tocmai vorbise la telefon cu mama ei și afluase că o aștepta o scrisoare din America, o scrisoare de la Helen. A doua zi o sunase el însuși pe mama ei și afluase – de necrezut, cu neputință – că Cicely se afla deja într-un avion cu destinația New York. Ce ar fi putut conține scrisoarea aceea? Benjamin nu știa, preferase să nu se gândească la scrisoare și nu mai avusese curaj să-și amintească nimic din convorbirea pe care o avusese cu mama ei, astfel încât ultima lui amintire adevărată legată de Cicely era cea a jumătății de oră pe care o petrecuse stând afară, în grădina părinților lui, uitându-se la luna galbenă. Din clipa aceea își măsurase viața doar în funcție de ciclurile lunare, nemaifiind în stare să privească o lună plină fără să se gândească la noaptea aceea, și iată că acum, calculă el repede, fără măcar să-și dea seama de ce face, era cea de-a 256-a lună plină din seara cu pricina și până azi. Nu reuși să se hotărască dacă asta însemna că trecuse mult, că nu trecuse decât foarte puțin sau și una, și alta.

— Benjamin? Zise Claire. Te simți bine?

— Mm?

— Am impresia că te-am pierdut.

— Îmi pare rău.

Își dădu seama că fuseseră pe punctul de a-și lua rămas-bun și-i dădu încă un sărut scurt și stângaci.

— Așa te vreau, zise ea. Ai grijă să vă simțiți bine în Normandia. S-ar putea ca tocmai de asta să aveți nevoie amândoi. Poate c-o să facă minuni.

Benjamin nu se arătă convins.

— Poate, spuse el. Dar nu cred.

— Du-te la Etretat, zise Claire.

— Unde?

— Pe coastă, lângă Le Havre. Sunt niște faleze fantastice. Am fost acolo acum doi ani, chiar înainte să mă-ntorc. Era un frig de-nțepeneai, dar priveliștea e formidabilă. Am rămas în locul ăla patru ore, sus pe stâncile de calcar.

Claire se întrerupse brusc din evocare.

— Mă rog. A fost doar o sugestie.

— În regulă. O să mergem.

— Și nu uita – nu uita ce ți-am spus. Ce trebuie să-i spui când o vezi.

— Da, am reținut, zise Benjamin. „Tundeți-mă și dați-mi cu fohnul, vă rog.”

La început, Claire crezu că Benjamin avea chef de bancuri. Când își dădu seama că nu avea, scoase un oftat și se decise că nu avea rost să-l aducă pe calea cea bună.

— Te întrebi vreodată de ce-mi bat capul cu tine, Benjamin? Zise ea. Eu, una, o fac.

Nu primi nici un răspuns, firește. Dar Benjamin observase sinceritatea autoironică din tonul lui Claire și chiar fusese mișcat de ea, iar după câteva minute, în timp ce se îndepărta de Malvern la volanul mașinii și se apropia de felinarele aprinse în fiecare noapte pe drumul național 5, avu parte de o mică revelație. Fixă linia stereo din mașină pe Radio 3 și recunoscu muzica difuzată

chiar atunci: era „La Cantique des Vierges” din oratoriul Judith de Honegger. Dintre toate darurile inutile cu care se pricopsise de la viață, nici unui nu era mai nefolositor, își spunea el uneori, decât capacitatea de a identifica aproape orice crâmpiei de piesă muzicală a unui compozitor minor din secolul douăzeci, dar cu toate acestea acum îi păru bine, fiindcă își dădu seama că nu-și mai ascultase caseta aceea străveche de cel puțin zece ani, și chiar dacă cea mai mare parte a ei era de nememorat, fragmentul ăsta se numărase dintotdeauna printre preferatele lui, fiind un reper spre care se întorcea când simțea nevoia să fie consolată și a cărui melodie evanescentă și copilărească, de o diafană simplitate, nu-l trăda niciodată. Acum, uitându-se în una dintre oglinzile retrovizoare laterale, văzând reflectarea gălbuie a lunii, iar dincolo de ea luminile din Malvern (dintre care despre una știa că era lumina de la fereastra camerei de zi a lui Claire) și auzind din nou melodia aceea, care fusese cândva atât de familiară și de importantă pentru el, simți un dram de plăcere și de alinare la gândul că rămăsese prieten cu Claire chiar și după douăzeci de ani. Dar era mai mult decât asta, căci exact în clipa aceea Benjamin recunoscuse în sine, pentru prima dată, că din partea lui Claire existase dintotdeauna o dorință pentru ceva mai mult decât prietenie – o perspectivă care mai mult ca sigur că-l speriasse până acum, altminteri de ce ar fi negat-o atât de mult timp și de ce ar fi anulat atât de brutal conștiința acestui fapt? Dar în seara asta dintr-odată nu se mai simți speriat deloc. Ce-i drept, nici nu dori să întoarcă mașina, să revină în Malvern și să-și petreacă noaptea cu ea. Sentimentul care pusese stăpânire pe el nu era atât de simplu. Însă combinația dintre linia melodică limpede a lui Honegger și luna galbenă care era într-o atât de mare măsură o emblemă a dorințelor lui elementare păru să ia în noaptea asta aspectul unui semn – al unui indicator spre propriul său viitor, în centrul căruia -îndepărtat, dar mereu prezent și demn de încredere – se găsea lumina de la căsuța lui Claire. În clipa când această certitudine radioasă îl învălui, Benjamin se trezi că tremură și trebui să tragă pe dreapta ca să-și șteargă ochii de lacrimile fierbinți.

Rămase pe marginea drumului până când muzica luă sfârșit și inspiră adânc înainte de-a reintra pe șosea și de a-și continua călătoria spre nord, înapoi în orașul, în casa și în dormitorul unde Emily stătea în capul oaselor, căscând lângă un roman necitit și adăpostind în toată ființa ei – în fiecare privire sau mișcare – un lexicon de reproșuri neprecizate.

18 iulie 2001 Etretat.

Scumpul meu Andrew, Ți-am promis o ilustrată din Normandia. Norocosule, o să primești mult mai mult. Mi-am luat bilet spre casă la bordul unui feribot care pleacă peste două zile și, drept să-ți spun, m-am săturat să merg cu mașina prin tot felul de locuri, uitându-mă la mănăstiri și catedrale, așa că până atunci o să rămân la hotel, o să încerc să-mi pun ordine în gânduri și o să mă calmez. Am de răspuns la multe întrebări, dar nu-ți face griji pentru mine: mă descurc. Indiferent ce-o să se mai întâmple – și știu c-o să fie multă durere în următoarele zile și săptămâni, multe „dificultăți”, vorba consilierului meu – am luat o hotărâre și o s-o respect. Iar dacă te întrebi de ce am scris tot paragraful anterior la persoana întâi singular, răspunsul e simplu: am rămas

singură. Benjamin a plecat. A luat-o din loc ieri. Cred că s-a dus la Paris, dar nu sunt sigură și, sinceră să fiu, nu-mi pasă nici cât negru sub unghie. Și-a închis mobilul, chestie care îmi convine de minune. De fapt, chiar sunt supărată pe mine însămi fiindcă am încercat să-l sun ieri. Oricum, ce-am fi putut să ne spunem unul altuia? La ora asta, n-am nimic să-i spun. Absolut nimic.

Căsnicia noastră s-a terminat.

Între timp – dă-mi voie să-ți povestesc câte ceva despre vacanța noastră în infern.

Poate că infern e cam mult spus – cel puțin în ceea ce privește primele zece zile. Probabil că purgatoriu e mai potrivit. Dar în fond tot anul trecut – dacă nu cumva și mai mult – a fost un fel de purgatoriu pentru mine. Cred că durerea s-a tot acumulat și intensificat, până în momentul când a devenit insuportabilă. Din punctul meu de vedere, în orice caz. Uneori mă întreb dacă Benjamin simte vreo durere – vorbesc de durerea adevărată. Ba nu, nu-i adevărat – a simțit-o în trecut, știu asta fiindcă mi-a povestit, cu ani și ani în urmă, pe când eram la școală, ce i s-a întâmplat lui Lois și cum a ajutat-o să-și revină. Nu mă îndoiesc că a suferit atunci și că i-a împărtășit durerea cu tot sufletul. O vizita negreșit în fiecare săptămână, țin minte, și mai mult ca sigur că asta l-a marcat. Prin urmare, e în stare să simtă diverse lucruri la modul profund, dar se pricepe să disimuleze: are multă stăpânire de sine Benjamin al nostru – o însușire foarte britanică, ar spune unii, și probabil că asta e unul dintre lucrurile care m-au atras la el din capul locului. (Benjamin crede că întreaga noastră relație se bazează pe religie, dar nu-i adevărat, asta e o aiureală, o poveste convenabilă, pe care îi place să și-o spună ca să-și explice de ce s-a împotmolit căruța.) Dar oricum, ceva s-a schimbat la Benjamin din ziua

305 m aceea petrecută Ungă canal, când mi-a spus ce s-a întâmplat cu Lois și Malcolm. (Ții minte că ți-am povestit și ție? Dumnezeule, am impresia că ți-am spus toată povestea vieții mele – și pe ale tuturor celor pe care-i cunosc – în ultimii doi ani, iar tu ai fost deosebit de răbdător și-ai ascultat fiecare cuvânt. Te pricepi de minune să ascuți, dragă Andrew. Nu sunt mulți ca tine!) E ca și cum ceva l-a înghețat într-o capsulă a timpului, iar el s-a blocat într-un moment anume și nu se mai poate deplasa. Și cred că știu de unde i se trage – de la cine, mai bine zis – dar asta mai poate să aștepte.

Dacă asta ar fi un e-mail (chiar așa, câte e-mailuri ți-am scris în ultimul an și jumătate? Cred că peste o sută), aș șterge cea mai mare parte din ce-am scris până acum și aș încerca să mă concentrez pe ceea ce voiam să-ți spun de fapt. Miezul poveștii. În loc de asta, m-am întors în preistoria stiloului și a cernelii, ceea ce mă obligă să gândesc pe hârtie – deși trebuie să-ți spun că mi se pare mai degrabă un răsfăț decât o constrângere. Probabil că scrierea acestor lucruri este o terapie bună pentru mine – asta am vrut să zic. În fond, aș putea oricând să te sun; și o să ne vedem oricum peste două zile, nu? Așa că de fapt nici nu e nevoie să pun asta la poștă. Dar sunt foarte sigură că o s-o pun.

Așadar, ultima săptămână în purgatoriu, de Emily Trotter. Sau Emily Sandys, căci se pare că o să-mi reiau numele de fată. De unde să încep?

Cum ziceam, primele zece zile au fost cât de cit suportabile. Nu pot să-ți spun mare lucru despre ele, fiindcă încep să se contopească într-una singură. Drum cu mașina urmat de căscat gura la peisaje urmat de drum cu mașina urmat de prânz urmat de drum cu mașina urmat de plimbare urmată de drum cu mașina urmat de sosire la hotel urmată de cină, și așa mai departe – la nesfârșit! Cred că lucrul care m-a enervat cel mai mult a fost mersul cu mașina, fiindcă pe-aici drumurile sunt liniștite și drepte, iar tu trăiești o dezolare fără pereche (n-ai fost însurat niciodată, așa că n-ai de unde să știi) la gândul că, împreună cu cel de-alături, te transformi într-unui dintre cuplurile alea de bătrânei căsătoriți cu care ai jurat că n-o să semeni în viața ta și care merg ore-n șir cu mașina, cu ochii lipiți de drum și fără să scoată o vorbă. „Ia te uită, vaci”, îmi venea să strig, doar ca să destram tăcerea aceea oribilă. Mă rog, n-a fost chiar atât de rău, dar înțelegeți ce vreau să spun.

În orice caz, am fost la Rouen, am fost la Bayeux, am fost la Honfleur, am fost la Saint-Michel și ne-am săturat până peste cap de bouillabaisse. Brandade de morue și chateaubriand. Ca să nu mai vorbesc de vin rouge. Căci pe măsură ce treceau zilele, era evident că perspectiva unei beții în care puteam să ne facem mangă era singurul motiv pentru care nu renunțam la ideea asta proastă ca să ne întoarcem acasă. Sau nu ne strângeam reciproc de gât. Și tot timpul – asta a fost lucrul care de fapt m-a obosit cel mai mult – am încercat din răspuțeri să destind atmosfera în felul meu vesel și emilesc. Presupun că asta am făcut în cea mai mare parte a ultimilor optsprezece ani, într-un fel sau altul, iar ca să-l binedispui pe Benjamin trebuie să tragi, nu glumă, chiar și în zilele bune. Numai că zilele astea nu sunt bune deloc. De fapt, ultimele douăsprezece luni au fost perioada cea mai rea, și lucrurile nu s-au schimbat nici aici. Tăcerile lungi și nefericite ale lui Benjamin. Ochii fixați undeva departe, gândurile stăruind asupra. Asupra cui? N-am nici cea mai vagă idee – nici măcar acum, după optsprezece ani de căsnicie! Uneori mă trezesc că-l întreb, pradă disperării: „Te deprimă ceva?” Iar el răspunde inevitabil: „N-aș spune”. Trec peste cuvintele astea și insist: „E vorba de cartea ta?”, moment în care de obicei își iese din papuci și începe să zbiere „Bineînțeles că nu e vorba de cartea mea!” și așa mai departe. Hai să-ți spun ce m-a supărat atât de tare de data asta. A fost faptul că mi-am dat seama că numai cu mine se poartă așa. Dacă e împreună cu ceilalți prieteni ai lui – ca de pildă Philip Chase sau Doug și Frankie – se trezește brusc la viață, își amintește dintr-odată cum să fie haios și sociabil și cum să poarte o conversație. Ei bine, de câteva săptămâni încoace figura asta a început să mă enerveze. Ca să pricepi mai bine despre ce e vorba, ia să vedem – de ce mă aflu în Etretat și toate alea? Fiindcă Benjamin a vrut să venim aici. Și de ce a vrut să venim aici? Fiindcă așa l-a învățat Claire, când s-a dus la ea pentru un mic tete ă tete, cu câteva săptămâni în urmă, și s-a întors pe la unu noaptea, afumat din cale-afară și arătând teribil de mulțumit de sine. Mă rog, Claire e prietena mea și a lui deopotrivă. Mai mult a mea. Într-un fel. Crezi că m-a invitat și pe mine? Nu. Și să fi tot stat la taclale vreo cinci ore. Când a stat de vorbă cu mine cinci ore – sau o oră – sau măcar

câteva minute? Astea sunt lucrurile care m-au făcut să-mi dau seama că o bună parte din timp separe că nici măcar nu mai exist pentru Benjamin. Nici nu-i mai apar pe radar.

Poate că ți se pare un lucru meschin. Dar când durează de luni de zile, sau chiar de ani, crede-mă că nu mai e meschin. Devine uriaș – cel mai mare lucru din viața ta. (Și n-are nici o legătură cu credința sau cu necredința lui în Dumnezeu, indiferent ce-i place să spună.) Iar alaltăieri am avut parte de momentul când mi-au sărit toate siguranțele.

Să-ți spun de la ce a plecat.

Ca o ironie a sortii, probabil că fusese cea mai frumoasă zi a vacanței de până atunci. Sau cel puțin fusese pentru mine, până când mi-am dat seama că mă duceam singură cu zăhărelul. Mânca-serăm de prânz în Le Bec-Hellouin, unde a fost destul de frumos (ba chiar mai mult, pentru tarta cu mere aș fi făcut moarte de om), după care urcaserăm cu mașina la St Wandrille, care este un sătuc frumos de pe valea Senei, cu o vestită mănăstire benedictină construită în secolul zece. Am parcat mașina în sat și am făcut o plimbare lungă de-a lungul fluviului – cred c-a durat cam trei ore. Pe la jumătatea drumului am găsit o clădire veche și care părea de-a dreptul magică. Era un soi de fermă de demult, din care o bună parte părea să fi dispărut cu o veșnicie în urmă, iar restul se găsea la vreo douăzeci de metri de malul apei. Era aproape complet părăginită și, drept să-ți spun, arăta cam periculos, dar tot ne-am vârat capetele pe fereastră, după care am descoperit că ușa nu era încuiată, așa că am intrat și am aruncat o privire. Era plină de buruieni și de urzici înțepătoare, dar tot îți dădeai seama cum ar fi arătat dacă ar fi venit cineva și-ar fi refăcut-o. M-am uitat la Benjamin și-aș fi putut să jur că și el se gândea la același lucru. Vorbiserăm de multe ori (până în trecutul apropiat) despre cumpărarea unei case în Franța sau Italia, ca să scăpăm de metropolă și să avem un loc unde el să-și găsească tihna necesară și să-și termine în sfârșit nenorocita aia de carte. Și chiar dacă era o clădire în ruine, nu era greu să observi că, odată refăcută, ar fi fost pur și simplu perfectă. Am vorbit până și de locul unde avea să fie sufrageria și de cel unde putea să-și pună Benjamin toate computerele, aparatura de înregistrare și alte asemenea chestii. A fost, în sfârșit, o discuție adevărată. Mai târziu, după ce ne-am îndepărtat de clădire și am făcut cale întoarsă pe malul apei, îndreptându-ne spre St Wandrille, ne-am uitat din nou la casă (eu, una, așa începusem s-o privesc, ca pe o casă), tocmai când soarele cobora în spatele acoperișului, apa era răcoroasă și strălucitoare în lumina amurgului, iar locul părea cel mai frumos și mai romantic din lume, așa că l-am luat de mână pe Benjamin și apoi – un miracol și mai multe nu – m-a ținut de mână cinci sau zece minute, înainte să dea drumul mâinii mele și să pornească de unul singur pe o potecă. (întotdeauna face așa.)

Era aproape opt seara când ne-am întors în sat, prea târziu ca să mai aruncăm o privire mănăstirii altfel decât din afară. Benjamin era foarte emoționat, întrucât citise într-un ghid de călătorie că puteai să vii aici și să stai departe de toate, numai că agenția era închisă și nu aveam pe cine să întrebăm. Dar tot am ajuns la timp pentru Complies. Care începea la ora nouă. N-am crezut că Benjamin o să vrea să vină cu mine, fiindcă după cum știi nu s-

a mai apropiat de nici o biserică de peste un an, însă spre mirarea mea a acceptat pe loc. Poate că (așa am crezut atunci) vederea acelei case ca-n povești și discuția de după aceea, despre găsirea proprietarului, cumpărarea și refacerea reședinței, îl făcuseră în sfârșit să se simtă mai apropiat de mine.

Oricum, am intrat în capelă și ne-am așezat. Trebuie să-ți spun că e o capelă frumoasă, provenită dintr-un vechi hambar construit cu banii din dări, cu un tavan superb cu grinzi și totul aranjat cu o simplitate desăvârșită. Nu exista nici un fel de lumină artificială și deși afară era încă zi, capela se umpluse deja de umbre întunecate, tivite cu nuanțe dintre cele mai palide, aurii și roșii, ale luminii soarelui în jurul ferestrelor. (Nu existau vitralii.) Eram vreo treizeci de oameni cu totul, iar după ce am stat așa zece minute, călugării s-au dispus în șir indian. Erau cu totul absorbiți de ritual și nu păreau să-și dea seama că eram și noi acolo. Sau poate că așa mi s-a părut. Aveau sutane gri și glugile pe cap, așa că în cea mai mare parte a timpului nu le vedeai chipurile. Probabil că erau peste douăzeci la număr. Când în cele din urmă le deslușeai figurile, constatai că erau deopotrivă foarte serioase și foarte vesele. Și aveau niște voci minunate. Când au început să cânte, acordurile lungi și frumoase ale cântecelor păreau să le iasă plutind din gură, urcând și coborând, aproape de nivelul unei improvizații, până când îi ascultai atent și-ți dădeai seama că linia melodică avea o logică splendidă. Cred că a fost muzica cea mai odihnitoare, cea mai spirituală și cea mai pură pe care am auzit-o vreodată. Benjamin mi-a spus după aceea că, prin comparație, chiar și Bach sau Palestrina păreau decadenti! Am luat un fluturaș acoperit de cuvinte – textul unuia dintre cântecurile pe care le cântau. (În latină, bineînțeles.) Înainte de sfârșitul zilei, te rugăm, Zămislitor a toate cele, În nesfârșita-ți bunătate, Ai grijă de noi și ocrotește-ne.

Ține departe de noi Visele și coșmarurile nopții, Inrobește-ne dușmanii Pentru ca nimic să nu ne mânjească puritatea trupului.

Îmbărbătează-ne, Tată atotputernic, Prin Iisus Hristos, Stăpânul nostru, Care domnește alături de Tine Și de Sfântul Duh. Amin.

Tot timpul cit au cântat călugării, am simțit că Benjamin se apleca din ce în ce mai mult, iar după ce slujba s-a terminat și am ieșit din capelă în asfințit, ne-am ținut din nou de mină până am ajuns la mașină. Și am fost convinsă că o să fie bine.

Așadar, ne-am întors la hotel – chiar cel pe care ni l-a recomandat Claire – și am coborât la cină, iar în timp ce așteptam să ni se aducă primul fel m-am uitat la Benjamin și am văzut că figura lui era mult schimbată față de cum fusese de dimineață. Acum îi apăruse o lumină în ochi, un fel de scânteie a speranței și abia atunci mi-am dat seama cât de întunecați arătau ochii lui de luni de zile, cât de stinși și fără viață. M-am întrebat dacă schimbarea fusese provocată de slujba religioasă și dacă slujba îi reaprinsese în vreun fel flacăra credinței, fiindcă nu cred că există cineva care să audă cântecurile acelea și să nu simtă o cât de mică apropiere, să nu întrezărească măcar un licăr de divinitate dincolo de ele. Dar n-am adus vorba despre asta. M-am mărginit să-i spun ceva neutru, gen „Te-ai simțit bine azi?”, și a fost tot ce i-a trebuit. A început în sfârșit să se deschidă.

— Îmi pare rău, mi-a spus. Am fost teribil de deprimat în ultima vreme.

A adăugat că de câteva luni bune nu reușea să aibă nici un sentiment legat de viitor, că nu găsea nici un lucru pe care să-l aștepte cu nerăbdare. Dar astăzi, a spus el, văzuse în fine ceva – ceva despre care știa că nu putea să-l aibă, dar măcar își dădea seama că era aieva, că exista cu adevărat, iar asta îl făcuse într-un fel să sper și făcuse ca lumea să i se pară mai suportabilă, acum că știa că acel ceva se afla acolo, chit că îi era inaccesibil.

— Ca un fel de simbol? L-am întrebat. I se citea îndoiala în ochi, dar a spus:

— Da.

Așa că m-am aplecat spre el și i-am zis:

— Ben, nu-i nevoie să fie doar un simbol. Nu trebuie să fie un vis frumos. Orice e posibil, să știi. Absolut orice.

Și vorbeam, serios. La modul foarte practic, ne plătiserăm ipoteca pentru casa din Birmingham cu câțiva ani în urmă, iar acum, dacă voiam s-o vindem, valora o avere. Am fi putut să cumpărăm clădirea aceea în ruine și s-o refacem, și tot ne-ar fi rămas bani pentru ani buni. Asta era în mintea mea.

Dar Benjamin a spus:

— Nu. N-am putea s-o facem niciodată.

Iar eu i-am răspuns:

— Ia să vedem. Hai, gândește-te bine -pas cu pas. Ce anume ar implica?

— Păi, în primul rând, ar trebui să-nvăț franceza, a spus el.

— Vorbești franceza destul de bine, i-am zis. Și ai face-o și mai bine dac-ar trebui s-o folosești tot timpul.

— Și ar trebui să-nvăț să fiu gospodar.

E adevărat că Benjamin n-are nici un fel de deprinderi tehnice. E în stare să-l deosebească pe Cesar Franck de Gabriel Faure după câteva măsuri, dar n-ar putea să monteze un cuier nici dac-ar depinde viața lui de treaba asta. Inșă n-aveam de gând să fiu defetistă. Cum ți-am spus, simțeam că era o zi în care era posibil absolut orice.

— Ai putea să te-nscrii la un curs, i-am zis. Există ore la seral și pentru așa ceva.

— Unde, în Birmingham?

— Bineînțeles.

S-a gândit o vreme, pe urmă a început să zâm-bească, licărul din priviri a câștigat în strălucire, iar el s-a uitat la mine și mi-a spus:

— În clipa asta, nu pot să mă gândesc la nimic care m-ar face mai fericit.

— Atunci e bine, am zis și aproape că mi-a sărit inima din piept, proasta de mine. Hai s-o facem. Dar Benjamin m-a privit și m-a întrebat:

— Cum, amândoi?

— Bineînțeles că amândoi, am răspuns. Doar nu crezi că vreau să stai în casa aia fără mine, ce părere ai?

El a continuat să mă privească țintă, după care a zis:

— Nu mă refer la casă.

Am așteptat câteva secunde și pe urmă am întrebat:

— Dar la ce te referi? Iar el a răspuns:

— Mă refer la faptul că vreau să mă călugăresc.

Iartă-mă, a trebuit să mă întrerup din scris un minut. Mâzgălesc ca nebuna fără întrerupere de două ceasuri și am avut nevoie de-o pauză.

Când am trecut lucrurile alea pe hârtie, mi s-au părut aproape comice. Dar te asigur că la momentul acela n-au fost deloc așa.

Ce am spus? Nu prea mai țin minte. Pentru o vreme probabil că am fost prea șocată ca să mai vorbesc. În cele din urmă vocea mi s-a făcut foarte mică – am observat că pățesc chestia asta când sunt enervată de ceva, dar numai când mă calcă rău de tot pe nervi – și cred c-am spus ceva gen „înseamnă că ți-e totuna dacă rămân aici sau nu, Benjamin, nu-i așa? De fapt, ai prefera să nu rămân”. Pe urmă m-am ridicat, i-am aruncat un pahar cu apă în față – a fost surprinzător de reconfortant – și am urcat în dormitorul comun.

După vreo două minute, a venit după mine și a bătut la ușă. Ei bine, atunci a început lupta. Și chiar asta a fost, o luptă. Nu vreau să spun că ne-am atacat unul pe celălalt la propriu, dar am strigat foarte mult – în așa fel încât cineva de la administrația hotelului a luat-o la goană în sus pe scări ca să ne întrebe dacă s-a întâmplat ceva. I-am spus lui Benjamin tot ce voiam să-i spun de ani de zile: că n-are pic de respect pentru mine, că nu-mi acordă nici un dram de atenție. La un moment dat a avut tupeul să te bage chiar pe tine-n ciorbă, spunându-mi că ne vedeam cam mult, din punctul lui de vedere, așa că a trebuit să urlu la el, Păi, și la ce te-aștepți, mă rog, când bărbatu-meu se uită prin mine în fiecare zi de parc-aș fi invizibilă, când se comportă ca și cum nici n-aș fi acolo?

Până la urmă i-am spus că nu mai vreau să-l văd în fața ochilor. Și-a strâns niște lucruri și cred că s-a mutat într-un single peste noapte. Când m-am dus să mă culc, mi-am imaginat că o să vreau să stau de vorbă cu el de dimineață, ca să îndreptăm cumva situația. Dar de îndată ce m-am trezit mi-am dat seama că nu era așa. Era adevărat: chiar nu voiam să-l mai văd. Oricum, n-a coborât la micul dejun, iar după aceea recepționera mi-a spus că părăsise hotelul și lăsase un mesaj în care mă anunța că plecase la Paris. Unde n-are decât să fiarbă în suc propriu, din partea mea. Măcar a avut bunul-simț să-mi lase mașina, așa că am avut cum să mă întorc acasă.

Acasă. Un loc de care mi-e dintr-odată foarte dor.

O să-mi pară tare bine să te revăd după ce mă întorc, dragă Andrew. Și cel puțin n-o să trebuiască să-ți spun toată tărășenia privindu-te în ochi.

Am crezut cândva că lucrurile ar fi stat altfel dac-am fi avut copii, sau dacă am fi insistat mai mult la comisia pentru adopții, dar acum nu mai cred. Probabil că bieții de ei ar fi fost surprinși de focul ăsta încrucișat și-ar fi scăpat doar printr-un mare noroc.

Ceporcărie. Optsprezece ani – optsprezece ani de viață împreună, și se termină așa.

Presupun că e întotdeauna o porcărie. Și poate că la noi nici măcar n-a fost atât de mare ca la cei mai mulți.

Vrei să mă scoți la un pahar în viitorul foarte apropiat și să ai grijă să mă îmbăt criță, te rog?

Sub pecetea sărutului și.

Cu prietenie, Emily.

Miercuri, 1 august 2001, avu loc a treisprezecea aniversare a divorțului dintre Claire și Philip. În mod normal, nu era un prilej de sărbătoare, dar de data asta, fiindcă oricum se aflau în Londra – stând la un hotel de pe Charlotte Street cu Patrick pentru două zile – deciseră să facă o excepție. Niciunul dintre ei nu știa numele restaurantelor londoneze considerate șic la momentul acela, așa că se opriră la Rules din Covent Garden, care era amintit în câteva dintre ghidurile turistice. La ora opt se instalară pe banchetele grele din catifea, studiară meniurile și se pregătiră pentru o seară cu carne de porc sau vită, legume de iarnă, sosuri dense, închise la culoare și un vin roșu de culoarea ruginei. Afară, pe străzile Londrei era o seară grea, sufocantă, iar lumina asfințitului continua să încălzească dalele de piatră din piazza și mesele teraselor. În interiorul restaurantului, cu luminile slabe și o atmosferă de formalitate precaută, te-ai fi putut crede la o cină dintr-un club de gentlemen, într-o seară de toamnă a anilor 1930.

Patrick preferase să rămână la hotel și să se uite la televizor. Claire și Philip nu erau obișnuiți să stea de vorbă fără el sau să-și permită luxul de-a alege orice subiect de conversație li s-ar fi năzărit; și reacționară amândoi așa cum o fac multe cupluri căsătorite – ba chiar divorțate – în aceeași situație.

— Crezi că Patrick se simte bine? Întrebă Claire prima. Nu prea se-omoară cu firea. E foarte destins cu privire la examene.

— Asta fiindcă e-n vacanță. Și oricum, are timp câteva luni să le pregătească.

— Pare teribil de slab.

— Să știi că-i dăm de mâncare. Și nu de azi, de ieri, zise Philip, adăugind pe un ton direct: Nu căuta probleme acolo unde ele nu există, Claire. Viața e și așa destul de complicată.

Claire prelucra cu o privire bănuitoare acest sfat, înainte să întrebe:

— Vorbește vreodată cu tine despre Miriam?

Philip studia lista de vinuri.

— Nu prea vorbește cu mine deloc, drept să-ți spun.

— Cred c-a făcut o fixație cu ea.

— Ce fel de fixație? Întrebă Philip, ridicându-și privirea.

— Păi, anul trecut – în dimineața demonstrației de la Longbridge – a ținut morțiș să-i dea toate lucrurile jos din podul de acasă de la tata. Iar pe urmă am vorbit despre. Disparația ei. Ne-a uitat Dumnezeu vorbind. Sigur, nu i-am spus chiar totul despre persoana cu care se întâlnea.

Se întrerupse dintr-odată.

— Iartă-mă, Philip, te plictisește subiectul ăsta?

Lui Philip îi plecase mîntea cu sorcova. Se uita la silueta tot mai nelămurită a unui brunet destul de tânăr, cu un costum bine croit, care tocmai își croise drum energic prin re'taurant și dispăruse în sus pe scări, în direcția toaletelor.

— ăsta era Paul, zise el. Paul Trotter. Sunt sigur că el era.

Claire nu păru foarte interesată.

— Probabil că ăsta e genul de local în care intră mereu. Vrei să te duci să-l saluți? Eu una nu țin deloc să vorbesc cu el.

— Nu, spuse Philip, întorcându-se din nou cu fața la ea. Iartă-mă – și povestește-mi mai departe.

— Tocmai spuneam, continuă Claire, pe un ton destul de înțepat, că am vorbit despre dispariția ei în dimineața aceea și – mă rog, mi-am adus aminte de o grămadă de lucruri, în ce mă privește. Lucruri la care am încercat să nu mă mai gândesc încă de-atunci – de dragul propriei sănătăți mintale și nu numai, fiindcă am mers pe drumul ăla cândva demult și tot ce-am realizat a fost. Phil, ai de gând să ascuți ce-ți spun sau nu?

— Sigur că am, răspunse Philip, redevenind atent.

— Și-atunci ce-i cu tine? Îți pleacă mintea în altă parte.

— Îmi pare rău. Pur și simplu am.

Își scoase ochelarii și se frecă la ochi cu un gest absent.

— Faptul că tocmai l-am văzut pe Paul. Și că te-am auzit vorbind de Miriam. Nu știu, parcă a declanșat ceva. Parcă ar exista o legătură între cei doi – ascunsă undeva, într-un cotlon al minții.

Care ba vine, ba se duce – ca un fel de deja vu, dacă știi ce vreau să spun.

— Ce fel de legătură? Întrebă Claire.

Vocea ei devenise dintr-odată nerăbdătoare.

— Nu știu, spuse Philip. Cum ți-am zis, ba vine, ba se duce.

Puse mâna din nou pe lista vinurilor.

— Nu-ți face griji, sunt sigur c-o să se-ntoarcă.

— Aproape c-am terminat articolul, spuse Philip două ore mai târziu. Și tot n-am apucat să intru în profunzime. Chestia cu organizațiile astea neonaziste e că. Poți să nu le bagi în seamă și să vezi în ele niște adunături de nebuni. Cunoști genul, inși care neagă Holocaustul și așa mai departe – în general, indivizi duși cu pluta. Dar ia uită-te ce se-ntâmplă de câteva luni în nord. Nu doar tulburările rasiste, dar mai ales numărul de locuri în consilii pe care le câștigă PNB de pe urma lor. Iar felul în care se scoate PNB-ul pe piață în momentul ăsta e foarte interesant. Cred că i-au monitorizat pe noii laburiști, iar acum se adresează electoratului feminin și din clasa de mijloc. Se pare că la ora actuală jumătate dintre candidații lor sunt femei. Problema e că nu trebuie decât să dai deoparte spoiala asta de marketing și nimerești peste ceva extrem de urât – ca CD-ul ăla. Numai că alegătorii albi din Burnley și Bradford nu fac chestia asta. Vezi tu, ne-am obișnuit să privim lucrurile doar la suprafață. Nu mai există nici un fel de curiozitate, suntem doar consumatori de politică și înghițim ce ni se bagă pe gât. Așa că problema e felul cum merg lucrurile în toată țara, întreaga cultură a fenomenului. Îți dai seama? De asta e nevoie de-o carte. Pot să iau extrema dreaptă ca punct de plecare, dar o să fie vorba de mult mai mult.

^”tfH

— Pare fascinant. Și ai timp s-o scrii?

— O să fiu obligat să-mi gădesc. Trebuie să mă mișc, Claire. Nu pot să scriu „Prin oraș cu Philip Chase” încă douăzeci de ani de-acum încolo. Fiecare trebuie s-o ia din loc când îi vine bine.

— Suntem foarte neliniștiți acum, nu? Întrebă Claire, aproape supărată, de parcă întreaga ei generație ar fi început s-o irite taman în clipa aceea. Părinții noștri și-au păstrat aceleași slujbe timp de patruzeci de ani. Astăzi nimeni nu mai poate să stea locului. Doug și-a schimbat slujba. Eu mi-am schimbat slujba – și țara. Din câte se pare, Steve vrea și el altceva.

Claire se gândi pentru o clipă și adăugă:

— Știi ceva? Îmi vine-n minte o singură persoană care nu pare să avanseze niciodată.

— Benjamin, spuse Philip, fără a mai fi nevoie să fie întrebat.

— Benjamin, repetă ea încet și sorbi din cafea.

— Mda, zise Philip. Cel puțin acum a avansat în ceea ce privește căsnicia. Remarca provocă un râset scurt.

— Dar nu s-a mișcat el, nu? I s-au dat papucii.

E tipic pentru Benjamin. Provoacă o situație impo sibilă, iar pe urmă stă bine mersi și. Se complăce în mizeria aia purulentă până vine altcineva și pune lucrurile în ordine.

Mânia lui Claire – dacă asta fusese – se consumă rapid, iar ea se interesă pe un ton mai cumsecade:

— Mă rog, ce mai face?

— A, bine, răspunse Philip. (Benjamin se mutase la el cu trei zile în urmă.) E la serviciu în cea mai mare parte a timpului, ceea ce e o enormă ușurare. Cum era de așteptat, a luat-o nițeluș pe miriște, dar probabil că e doar o chestie pe termen scurt. Vorbește întruna despre călugărie.

— El, călugăr? Păi ce, l-a apucat iar cu religia?

— Nu, cred că e mai mult un stil de viață.

— Bietul Benjamin. Și cât o să stea la voi? Carol ce zice, nu s-a supărat?

— N-a țopăit de bucurie, normal. Dar cred că poate să stea cât are chef.

— Eu îmi fac griji pentru el, spuse Claire, care, din câte observă Philip, avea o figură care-i făcea inutile cuvintele. Credeți c-o să termine vreodată cartea aia? Întrebă ea, dând apoi glas unei întrebări și mai primejdioase. Credeți că măcar există?

— Păi, să-l întrebăm pe frate-său, spuse Philip și se ridică să-l deturneze pe Paul, care străbătea din nou restaurantul, pregătindu-se să iasă. Paul! Strigă el vesel, întinzându-i mâna. Philip Chase, de la Birmingham Post – ba chiar și de la liceul King William's. Am vorbit la telefon anul trecut. Ții minte?

Paul îi strânse mâna fără vlagă, derutat vizibil de această întâlnire întâmplătoare. În clipa aceea era flancat de alți doi bărbați. Unul dintre ei era înalt, cu părul sur și impozant. Era îmbrăcat ca un om de afaceri, dar fața lui bătută de vânturi sugera, paradoxal, o înclinație spre traiul în aer liber. Nu părea străin de cluburile de yachting și de plajele jamaicane și arăta cu minimum douăzeci de ani mai în vârstă decât Paul. Celălalt bărbat nu numai că părea și el mai în vârstă -printre altele, și fiindcă era complet chel – dar era extrem de corpulent, având un burdihan cu o circumferință regească, niște ochi

atenți, care păreau mici din cauza cărnurilor pufoase și a rotunjimii fălcoase a feței în care erau cufundați adânc. Philip nu l-ar fi recunoscut nici în ruptul capului. Însă tocmai bărbatul exclamă fericit:

— Chase! Philip Chase, pe-onoarea mea! Ce dracu' faci aici?

Recunoașterea își croi drum timid, iar Philip întinse din nou o mină nesigură.

— Culpepper? Întrebă el, tatonând. Tu ești, așa e?

— Normal. Ce Dumnezeu, doar nu m-am schimbat chiar atât, nu?

Putea fi acest om unul și același cu cel care se întrecuse atât de aprig cu Steve pentru titlul de Victor Ludorum, cel mai valoros trofeu sportiv al liceului? Metamorfoza era uimitoare.

— Nu cine știe, numai că.

— A, știi. M-am mai împlinit nițel pe la șolduri, cu timpul. Cine n-a făcut-o? Vă deranjează dacă venim și noi la masa voastră?

Celălalt bărbat se prezentă drept Michael Osborne, dar înainte ca toți ceilalți să se așeze, Paul Trotter – arătând din ce în ce mai stingherit de la un minut la altul – se uită nerăbdător la ceas și anunță că trebuia să plece. Între timp, Culpepper sugeră că în loc să mai comande băuturi la masă, poate ar fi mai bine să se mute pentru un pahar la barul hotelului său, care era la doar câteva minute de mers pe jos. Claire și Philip acceptară, îmboldiți (așa cum își mărturisiră unul altuia mai târziu) aproape integral de curiozitatea morbidă de a afla ce se alesese de această legendară bete noire de pe vremea când erau elevi.

Paul își luă rămas-bun de la ei pe stradă și își păstră ultima replică pentru Culpepper.

— Ei bine, distracție plăcută la băut cu priete nul tău ziarist, da? Spuse el.

Dacă vorbele lui conțineau vreo aluzie, Culpepper păru s-o înțeleagă. Ii strânse solemn mâna lui Paul.

Mai târziu, în timp ce mergeau pe Charing Cross Street spre Centrepoint, nu reușiră să vorbească într-o primă fază decât despre schimbarea extraordinară a aspectului lui Culpepper.

— Nu-mi vine să cred, zicea Philip întruna. Individul era spirt la școală, indiferent ce părere aveai despre el.

— Și ce s-a-ntâmplat? Crezi că anii de prânzuri de afaceri cu patru feluri de mâncare și-au luat tributul?

— Mai mult ca sigur. Am impresia că e-n consiliul de conducere a peste zece firme, iar asta presupun că înseamnă de douășpe ori mai multă haleală. Oricum, continuă el, cu o voce vag acuzatoare, ai fi putut să-l întrebi chiar tu, dacă n-ai fi stat tot timpul la taclale cu marele industriaș. Despre ce Dumnezeu ați vorbit atâta vreme?

— Mie mi s-a părut un tip cumsecade, spuse Claire. Cam papagal, dar fără să se vadă. Mi-a povestit tot felul de chestii. În ultima vreme a avut câteva ghinioane urâte de tot. La ora asta nici măcar n-are serviciu.

— Claire, tu îți dai seama cine e Michael Osborne? Nu citești niciodată secțiunea de afaceri a ziarelor?

— Bineînțeles că n-o citesc. Cine să citească secțiunea de afaceri? Miștele mele fac pișu pe ea.

— Michael Usborne, spuse Philip, ferindu-se din calea unui trio de adolescenți beți, făcând semne și strigând în direcția șoferului unui taxi negru care nu avea nici cea mai mică intenție să-i ia, a fost președintele Consiliului de Administrație de la Pantehnicon până la începutul anului. A avut sub control peste jumătate din căile ferate din sud-est. A fost a doua funcție pe care-a avut-o ca patron al uneia dintre companiile feroviare privatizate. Specialitatea lui e să reducă forța de muncă, să dea rasol la protecția murfcii și de obicei să se care din Consiliul de Adinmistrație înainte să se-mpută treaba rău, lucru care se întâmplă în mod normal la câteva luni după ce pleacă. A luat compania aia, a băgat-o-n pământ, iar ei cred că i-au plătit vreo trei milioane jumate ca să scape de el. Înainte de asta a lucrat în telecomunicații, unde a făcut același lucru. Iar înainte de asta a distrus o distilerie. Individul e un distrugător în serie al întreprinderilor.

Claire nu răspunse în nici un fel. Se opri în fața vitrinei unui magazin de produse electronice și se uită la rafturile strălucitoare cu linii stereo, laptopuri și DVD playere. Era deschis chiar și la ora aceea, iar un tânăr în pantaloni de doc – cu aerul că încă nu ieșise din adolescență – se pregătea să ridice mai multe cutii de carton, în timp ce prietenul lui semna o chitanță pentru cartea de credit. Prin urmare, febra consumistă era în toi.

— De ce-or exista atâtea magazine unul lângă altul și vânzând aceleași lucruri? Se întrebă ea cu voce tare. Nu poate să fie bine pentru afaceri.

Philip oftă și spuse:

— Nu s-a dat la tine, nu?

— Ce te privește? Zise ea. Ai devenit dintr-odată îngerul meu păzitor?

— Să știi că și neveste tot vreo patru a avut.

— A fost însurat de două ori, îl corectă ea. Și mi-a spus că e într-o permanentă căutare de traducători tehnici de calitate, așa că i-am dat o carte de vizită.

Se opri, fiindcă își mai aduse aminte de ceva.

— A, și m-a invitat în camera lui de hotel. Dar i-am spus că n-am chef.

— Boșorog slinos, bombăni Philip. Bine măcar că nu mai poate să te bată prea mult la cap în Malvern.

— Partea ciudată e că are o casă undeva pe-aproape – în Ledbury, spuse Claire. M-a invitat acolo în weekendul următor.

— Sper că nu te duci, nu?

Ajunseseră în holul hotelului unde stăteau. Claire se îndreptă spre lift, apăsă pe butonul pentru etajul trei și se întoarse spre Philip, cu un fel de fermitate sastisită în voce:

— Să știi că am patruzeci și unu de ani și pot să iau decizii singură. În plus, sunt divorțată și, drept să-ți spun, rar mi se mai întâmplă să mă bage cineva în seamă. Poate c-ai uitat cum e.

Așa că dacă un tip prezentabil – care în plus știe să-mi țină de urât și are o casă lângă mine, nu cu una, ci cu două piscine acoperite – vrea să mă invite

acolo, indiferent din ce motiv, e treaba mea dacă mă duc sau nu. Unde mai pui că nu m-am mai culcat cu nimeni de. Mă rog.

Se întrerupsese la sosirea liftului. Intrară amândoi, iar Claire nu mai termină propoziția, mulțumindu-se să zică:

— Mă rog, sunt unele chestii pe care nu i le spui nici măcar fostului soț.

În clipa aceea Philip îi zâmbi afectuos și parcă cerându-și scuze, după care se îndreptară în tăcere spre camerele aflate una lângă alta. A lui Claire era dublă și o împărțea cu Patrick.

— Oricum, spuse ea, cotrobăind în poșetă după cârdul electronic, a fost o seară foarte frumoasă.

Mulțumesc.

^mmm

— Și mie mi-a plăcut. Salută-l pe Patrick din partea mea. O să-l văd la micul dejun.

— Ii transmit. Dacă mai e treaz.

Era mai târziu decât crezuseră amândoi: aproape unu și jumătate.

— Drace, zise Philip. Voiam s-o sun pe Carol în seara asta. Să aflu cum e cu Benjamin.

Iar atunci, la rostirea numelui său, își aminti de ceva.

— Apropo, când l-ai văzut acum câteva săptămâni pe Benjamin, ți-a zis ceva despre o coafeză?

Claire se opri tocmai când voia să deschidă ușa.

— Da, mi-a zis. De ce, ți-a spus și ție?

— Doar în sensul că. Mă rog, mi-a zis că s-a dus s-o vadă săptămâna trecută, că a vrut să intre în vorbă cu ea și că totul s-a terminat foarte neplăcut. Din câte se pare, nu numai că n-a reușit s-o invite în oraș și că a rămas netuns, dar proprietarul nu-i mai dă voie să se apropie la mai puțin de o sută de metri de salon.

— Nu-i mai dă voie? Întrebă Claire, nevenindu-i să creadă. De ce, ce s-a întâmplat?

— Cred că s-a emoționat prea tare, zise Philip. Și știi cum e, uneori când te emoționezi prea tare, îți iese pe gură altceva decât ce trebuie.

— Dar nu trebuia decât să ceară să-l tundă și să-i dea cu fohnul.

— Chestia cu tunsul a ieșit cum trebuie, îi spuse Philip serios. Dar s-a încurcat la datul cu fohnul.

Clătină din cap și deschise ușa.

— Probabil că se gândea la altceva în momentul ăla.

Iar pentru următoarea jumătate de oră el și Claire își ascultară reciproc râsetele de o parte și de alta a peretelui despărțitor.

— Mesaj original -

De la: P_Chase.

Pentru: Claire.

Trimis: joi, 9 august 2001, 10.27 am.

Subiect: Deja vu.

M-am bucurat că te-am văzut săptămâna trecută. Ar trebui să sărbătorim mai des dureroasa și devastatoarea rețezare a legăturilor noastre

matrimoniale. Și ce surpriză ciudată să dăm chiar atunci peste Culpepper. A părut atât de fericit că ne vede, încât pentru o clipă mi-am spus că e doar un bătrânel plicticos și inofensiv – asta până să-mi aduc aminte ce jigodie a fost la școală și cum i-a făcut viața un iad lui Steve, dincolo de orice altceva. Asta îți arată cât de periculoasă poate fi nostalgia când acoperă contururile precise ale faptelor cu ceva mai convenabil și mai puțin dur.

Oricum, îți trimit mailul ăsta din niște motive vag ciudate, și anume fiindcă azi dimineață mi-am dat seama ce anume nu mi-am amintit aseară despre Paul Trotter și Miriam. Iar acum, că mi-am adus aminte, mi se pare un pic jenant – și până la urmă prea puțin important ca să merite să fie transmis mai departe. În plus, nu știu dac-ar trebui să vă încurajez (pe tine sau pe Patrick) să vă întoarceți obsesiv la povestea asta. Există lucruri pe care e bine să le lași așa și să tragi o linie groasă sub ele.

În orice caz, iată cum a fost. Într-o zi, la școală, Benjamin și cu mine am făcut o plimbare de voie la ora de sport și ne-am rătăcit rău de tot – așa cum pățeam cam în fiecare săptămână, din câte-mi aduc aminte. Nu pot să spun că am încercat din greu să ne întoarcem la ceilalți -parcă îmi aduc aminte că luaserăm niște mâncare cu noi, poate și câteva beri, așa că până la urmă ne-am așezat și-am pus-o de-un picnic. Exact atunci a trecut și Paul pe-acolo, pe bicicletă. Se învoise de la ore pe motiv de boală, chipurile, chit că asta nu-l împiedica să se antreneze pentru Tour de France urcând și coborând pe dealurile din Lickey, din câte-am văzut.

Benjamin și cu mine tocmai purtam una dintre discuțiile noastre băiețandrice (nu știu dacă exista cuvântul ăsta pe-atunci sau dacă era cât de cât folosit) despre femei. Tocmai recunoșteam cu destulă tristețe amândoi că nu văzuserăm nici o femeie goală, în afară de cele de la televizor. ăsta a fost momentul (cel puțin eu așa țin minte) când Paul s-a băgat în vorbă și ne-a redus pe amândoi la tăcere, spunându-ne că el văzuse pe cineva în pielea goală – și a pomenit de sora ta.

Mă rog, n-aș fi dat nici o importanță poveștii ăsteia -fiindcă e posibil să fi fost o scorneală a lui Paul sau să se fi referit la ziua când a tras ca un pervers cu ochiul la fete pe când făceau duș (nu m-ar fi mirat deloc din partea lui, la vârsta aia) – dacă n-ar exista un amănunt ciudat. Nu uita că vorbim de o discuție care probabil c-a avut loc cu douăzeci și cinci de ani în urmă, așa că nici amintirile mele nu sunt foarte limpezi; pe de altă parte, de atunci nu m-am mai gândit deloc la povestea aia -nici măcar o dată – ceea ce înseamnă că n-am avut cum s-o deformezi și s-o rescrii în gând. Iar eu țin minte că Paul a spus că a văzut-o lângă un lac – un lac de lângă Cofton Park. Cred că e vorba de cel pe care se ajunge dinspre Barnt Green Road.

Ei bine, ar fi destul de bizar să născocești așa ceva, nu? Ben și cu mine am crezut că Paul ne trombonea ca de obicei. N-am fost deloc atenți la ce ne-a spus, dacă n-ar fi fost atât de nesuferit cât era ziua de lungă, presupun că măcar ne-am fi prins că ne îndruga o poveste foarte curioasă. Lucrul pe care încerc să mi-l amintesc acum e data evenimentului. N-am cum să știu cât trecuse de la momentul când avusese Paul experiența aia (dacă era o experiență reală); dar cred că pot să spun, cu o siguranță relativă, când anume

ne-a povestit episodul: când a trecut cu bicicleta pe lângă noi, cântând Anarchy în the UKasta îmi aduc aminte foarte clar – așa că n-avea cum să fie mai devreme de toamna lui 1976. La doi ani după dispariția lui Miriam. Și poate că a fost chiar cu câteva luni mai târziu, fiindcă am impresia că în perioada respectivă Benjamin începuse deja relația aceea intermitentă cu Cicely – iar asta înseamnă că data e cândva după publicarea celebrei recenzii la Othello, care a avut loc la începutul semestrului de primăvară al lui 1977.

S-ar putea ca Benjamin să-și amintească mai mult despre povestea asta. Îl întreb diseară, după ce se întoarce de la lucru. (Deși la ora actuală e foarte greu să-l faci să vorbească despre altceva în afară de perioada nefericită prin care trece acum.) Dar ai putea să iei legătura direct cu Paul – să afli confirmarea de la prima mână, cum ar veni. Iar la faza asta cred c-ar fi bine să vorbești tu cu el, nu eu.

Probabil că fac din țânțar armăsar, nu știu. Nu pot să nu mă simt vinovat fie și fiindcă îți trimit mesajul ăsta. Sper să nu te facă să pleci pe o pistă falsă și să scoți la iveală toate lucrurile de care n-ai mai vrut să știi cu ani în urmă. Nu te pripă, Claire, bine? Gândește-te bine în ce te bagi. Dă-ți un răgaz de câteva zile și încearcă să decizi dacă vrei cu adevărat să pleci din nou pe drumul ăsta.

Ai grijă, oricum, cu multă dragoste Phil XX.

— Mesaj original -

De la: Claire.

Pentru: P_Chase.

Trimis: Joi, 9 august 2001, 11.10 am Subiect: Re: Deja vu.

Bună, Phil, mersi mult pentru informații.

Poți să-mi mai dai o dată numărul de telefon al lui Paul Trotter, te rog?

Cu mult drag, Claire x

— Alo?

— Alo, ești cumva Claire Newman?

— Da, eu sunt.

— Paul Trotter la telefon.

— A. Bună.

— Am picat într-un moment nepotrivit? Ești singură?

— Ăă. Nu, momentul e foarte bun. Și da, sunt singură.

— Ți-am găsit mesajul de pe robot.

— Bine. Păi. Acolo l-am și lăsat.

— Exact.

— Îmi pare bine că ne-am văzut din nou.

— Poftim?

— La Londra – acum două săptămâni – la restaurant? Îmi pare bine că ne-am văzut din nou.

— A, da. Și mie. Ne-am mai văzut și-n alte dați, nu?

— Păi. la școală, evident.

— Aha! La școală! Sigur. Am crezut că ești.

— De-atunci nu cred că ne-am mai întâlnit. Am lipsit mult din țară.

— Mesajul de pe robot a fost foarte neobișnuit.

— Ăă. Da, îmi pare rău. Poate c-ar fi fost mai bine să. Poate c-ar fi fost preferabil să-ți explic lucrurile față-n față.

— Nu sunt deloc sigur că pot să te-ajut.

— Nu. Mă rog, înțeleg foarte bine.

— Soțul tău, Philip.

— Fostul. E fostul meu soț.

— Aha. Fostul soț. Nu mi-am dat seama. Aveam impresia că vă sărbătoreți ziua căsătoriei.

— Într-un fel. E o poveste lungă. Și nu foarte relevantă.

— Soțul tău e ziarist, nu?

— Nu sunt măritată.

— Vorbesc de fostul soț.

— Da. Ai dreptate. E ziarist.

— De la el ai numărul meu?

— Da, de la el.

— E cu tine acum?

— Nu e nimeni cu mine. Sunt singură. Nu mai sunt măritată. Philip stă în Birmingham, eu în Malvern. Iar la mine-acasă nu mai e nimeni.

— Iartă-mă dacă mă port ca un paranoic. Am avut multe neazuri cu ziaristii.

— Treaba asta n-are nimic de-a face cu Philip, încerc să aflu ceva dintr-un. Interes pur personal.

— Am înțeles.

— Acum îți vine mai ușor?

— S-ar putea. Eventual. Dar cum ți-am spus, nu cred că pot să-ți fiu de mare ajutor.

— Înțeleg că-ți aduci aminte r'e sora mea? Și de povestea dispariției ei?

— Desigur.

— Philip și-a adus aminte de ceva ce i-ai spus la un moment dat. I-ai spus c-ai văzut-o.

— Da, am ascultat mesajul. Nu-mi aduc aminte să fi zis așa ceva. Nu-mi aduc aminte deloc.

— Nu. Bineînțeles că nu. A trecut multă vreme.

— Dar îmi amintesc. Incidentul ca atare.

— Da? Vreau să spun – care incident?

— Îmi aduc aminte că am văzut-o pe sora ta. la lac.

— Și poți să-mi spui ceva.?

— Vreau să clarificăm un lucru, Claire. N-ai de gând să dai publicității informațiile astea?

— N-am nici cea mai mică intenție.

— Juri că așa stau lucrurile?

— Absolut. O fac doar pentru mine. E singurul motiv.

— În regulă. E adevărat – cel puțin așa cred – că am văzut-o pe sora ta la începutul unei seri. Începuse să se întunece, iar eu mergeam singur cu bicicleta pe lângă Cofton Park. Terminasem școala și mă duceam acasă.

— Erai la liceul King William's?

— Nu cred. Cred că încă eram în școala primară.

— Și sora mea. Cum era?

— N-avea nici un fel de haine pe ea.

— Niciuna?

— Niciuna – din câte-mi amintesc.

— Când s-a întâmplat asta? În ce perioadă a anului?

— Era iarnă.

— Sora mea era singură?

— Nu. Mai era un bărbat cu ea.

— Un bărbat?

— Da. Cum ți-am spus, începuse să se întunece și nu vedeam foarte bine. Ceea ce mi-a atras atenția a fost albeața corpului ei printre tufișuri. M-am dat jos de pe bicicletă și m-am apropiat. Atunci mi-am dat seama că era cu un bărbat, care s-a întors și m-a ținut cu privirea. Mi s-a făcut frică, am zbughit-o la bicicletă și m-am întors acasă.

— N-ai povestit nimănui despre asta. De ce?

— De frică.

— Sora mea. Trăia?

— Nu știu. Atunci așa mi s-a părut. Am crezut că ea și individul ăla făceau sex – am fost convins că de-aia se duseseră lângă lac.

— Și el era tot dezbrăcat?

— Nu, nu cred.

— De ce n-ai povestit chestia asta nimănui după ce-a dispărut sora mea?

— A trecut mult timp până să aflu c-a dispărut. Vreo doi-trei ani. Nimeni nu vorbea despre asta la noi acasă. Și cam tot pe-atunci am avut și noi parte de-o tragedie.

— Ții minte că te-ai întâlnit cu Miriam și cu mine într-o dimineață în localul din Rednal, de la capătul autobuzului 62? Tu și fratele tău tocmai fuseserăți la biserică.

— Nu, nu-mi aduc aminte.

— Mă-ntrebam dacă asta s-a întâmplat înainte sau după ce-ai văzut-o lângă lac.

— N-am mai vorbit niciodată cu ea după ce-am văzut-o lângă lac.

— Ești foarte sigur?

— Foarte.

— Înseamnă c-a fost înainte.

— Așa s-ar părea.

— Bine. În regulă, trebuie să mă gândesc la o mulțime de lucruri.

— Ți-am cam spus tot ce știu.

— Da. Mulțumesc.

— Nu văd ce rost are să continuăm conversația. Ce zici?

— Nu, n-are nici un rost. Mulțumesc. Ai fost foarte.

— Totul a fost strict confidențial. Înțelegeți lucrul ăsta, nu?

— Da, bineînțeles.

— Bine. O să țin minte c-ai spus-o și tu. La revedere.

— La revedere. Ai avut cumva.?

— Mesaj original -

De la: Doug Anderton.

Către: Claire.

Trimis: Luni, 20 august 2001, 20.53

Subiect: Hârtii.

Dragă Claire, Ei bine, asta zic și eu surpriză. Simplul fapt că mi-ai scris, ca să nu mai zic de o cerere atât de neașteptată.

Îmi pare rău c-au trecut câteva zile până să-ți răspund. Faza haioasă e că tocmai am fost la mama. Mă rog, drept să-ți spun, vizita n-a avut nimic haios. Acum zece zile a făcut un atac cerebral – unul destul de grav. Eram în concediu în Umbria și a trebuit să mă întorc cu primul avion, l-a paralizat o parte a corpului, iar ea n-a mai putut să se miște și să vorbească. A zăcut optsprezece ore pe podeaua din camera de zi. Norocul ei a fost că vorbise cu o vecină care trebuia să treacă pe la ea a doua zi după-amiază. Mama e un om dintr-o bucată -o adevărată luptătoare – dar s-a speriat de moarte, îți dai seama.

A ieșit din spital acum patru zile (doctorii din ziua de azi abia așteaptă să-ți facă vânt pe ușa), iar de atunci stau acasă cu ea. M-am întors la Londra cu puține ore în urmă și tocmai mi-am citit e-mailurile. La ora asta mama chiar nu poate să vadă pe nimeni. Poate că peste două săptămâni o să fie în stare să primească vizite. Până atunci o să vină o asistentă care o să stea cu ea după-amiaza, iar o dată la câteva zile o să trec și eu s-o văd.

O să te-anunț când o să poată primi vizite. Dar totodată trebuie să te previn că prin hârtiile de care vorbești n-a umblat nimeni de când a murit tata – sunt toate sus, în ceea ce era pe vremuri camera mea. (Ai fost vreodată acolo? Nu cred. N-am reușit niciodată să te fac să intri în locul ăla de pierzanie. Ce șanse lăsăm să ne scapel!) Și mă îndoiesc profund că ar exista ceva despre sora ta acolo. Habar n-am avut că ea și tata au făcut parte dintr-o comisie pentru activități caritabile. S-ar putea să existe niscai hârțoage pe tema asta. Nu-mi dau seama ce cauți de fapt – și poate că nici tu nu știi precis. Presupun că tot ce găsești se poate transforma într-un indiciu, în cele mai neașteptate feluri.

Oricum, mai strunește-ți puțin curiozitatea și o să te-anunț de îndată ce o să te poți duce acolo. Până atunci, n-ajungi deloc în Londra? Ar fi grozav să bem ceva. După cum știi, în prezent am o căsnicie fericită, așa că n-o să facem prostii dacă nu ții morțiș.

Pupături, Doug.

— Mesaj original -

De la: Doug Anderton.

Către: Claire.

Trimis: Vineri, 7 septembrie 2001, 22.09

Subiect: Vizită la Rednal.

Dragă Claire, M-am întors în după-amiaza asta, după câteva zile cu mama. Încă e ca vai de ea, dar și-a mai revenit față de cum era data trecută când ți-am scris, l-am spus că voiai să treci pe la ea și mi-a zis (din câte mi-am dat seama, fiindcă e al naibii de greu să înțelegi vreun cuvânt din ce spune) că i-ar plăcea să te vadă. L-am zis și că vrei să te uiți prin hârtiile lui tata și a spus că o să ai de tras, nu glumă – și chiar așa și e. Am urcat și eu în cameră și e un

coșmar. Sunt vreo cincizeci de cutii de carton pline de hârtoage. N-ai decât să te uiți prin ele dacă vrei, dar o să te-mbolnăvești de nervi – nimic nu e pus în ordine. De ani de zile tot vreau să donez ce-i acolo Centrului de Resurse de la Universitatea din Warwick -care dispune deja de o arhivă importantă de acte sindicale – iar acum m-am decis să iau măsuri, l-am sunat săptămâna trecută, așa că la sfârșitul săptămânii viitoare o să vină un tip ca să vadă cum stau lucrurile.

Dacă vrei să te uiți înaintea lui, ce-ar fi să treci pe acolo la începutul săptămânii? La mama vine medicul luni, așa că marți ar fi o zi bună – când vrei tu, dar după-amiază.

Spune-mi cum îți mai merge. Și cum o să ți se pară mama.

Cu mult drag, Doug xx

— Mesaj original -

De la: Claire.

Către: Doug Anderton.

Trimis: Marți, 11 septembrie, 2001

Subiect: Re: Vizită la Rednal.

Dragă Doug, Ai dreptate, n-o să gădesc absolut nimic în cutiile alea -și în orice caz, nu așa cum arată acum. Nu-mi place să caut acul în carul cu fân. Am stat acolo un sfert de oră și mi-am dat seama imediat că n-am nici o șansă. Oricum, îți mulțumesc că m-ai lăsat să mă uit. O să aștept până or să fie sortate și arhivate toate hârțiile, iar pe urmă o să mai arunc o privire, dacă n-ai nimic împotriva.

În orice caz, acum nu mai pare un lucru atât de important. Dintr-odată, nimic nu mai pare important, nu? Ai stat și tu ca mine cu ochii lipiți de televizor toată seara?

Mama ta mi s-a părut în formă. Dat fiind ce mi-ai scris despre ea, cred că și-a revenit uimitor. Atâta doar că uneori a dat impresia că e derutată. Pe la ora patru, când am coborât din camera ta, tocmai se dădeau primele imagini, iar la început a crezut că e unul dintre filmele alea de doi bani pe care le programează după-amiaza. A văzut oameni care se aruncau pe fereastră, a țâțâit din buze și a spus că n-ar trebui să se arate asemenea lucruri înainte de nouă seara. Dar după o vreme și-a dat seama că era de-adevăratelelea.

Am stat și ne-am uitat împreună la știri vreo două ore. Trebuie să-ți spun că a fost mult mai calmă decât mine. În ce mă privește, m-am umflat de plâns. Dar mama ta a spus doar că-i părea teribil de rău pentru oamenii care au murit și că America o să se răzbune cumplit. Am întrebat-o ce vrea să spună, dar nu mi-a răspuns.

La sfârșit mi-a zis că se bucură că n-o să apuce să vadă ce-o să se mai întâmple.

L-am spus să nu vorbească prostii. Ce altceva poți să zici?

Incredibile vremuri.

Cu drag, Claire.

Poate că secretul era să trăiești clipa. Sau să încerci să descoperi cum s-o faci. (Oare nu reușise să se convingă, în fond, că „există momente în viață pe care merită să le cumperi cu tot ce ai pe lume”? Și nu era asta un asemenea

moment, dacă-l priveai dintr-un anumit unghi? Soarele strălucea. Era o dimineață senină și rece, de sfârșit de octombrie. Lumina soarelui se reflecta în apă, făcând așchiile de lumină să danseze în aer, pe traiectorii fantastice, pe când valurile se izbeau de prundiș. Era abia ora zece, iar el se bucura de perspectiva unei zile întregi în tihnă. Pentru ca totul să fie și mai frumos, stătea la masa din lemn de unde se vedea plaja, ținea între mâini o ceașcă de cappuccino și se afla în compania unei tinere frumoase și stilate de optsprezece ani, care în ultimele zile îi sorbise toate cuvintele și-l privea chiar și acum cu o dragoste și o admirație neprefăcute. Simțea privirile invidioase ale celorlalți bărbați între două vârste din local. Era păcat – dintr-un punct de vedere – că fata era nepoata și nu prietena lui. Dar nu puteai să le ai pe toate; iar viața nu era niciodată perfectă. Benjamin descoperise aceste adevăruri simple cu mult timp în urmă.

Era toamna lui 2002, iar el avea deja cincisprezece luni de când se despărțise de Emily.

— Trei săptămâni, atât i-a trebuit, i se plângea Benjamin lui Sophie. Trei săptămâni, după care s-a combinat cu afurisitul de țârcovnic. Iar după aia mă pomenesc că se mută cu ea. Și că trăiesc amândoi la mine-n casă.

Sophie sorbi din cappuccino și nu spuse nimic, mulțumindu-se să-i suradă cu ochii aceia căprui și calzi într-un fel care-l făcu imediat – și inexplicabil – să se simtă mai bine.

— Știu, are tot dreptul să fie fericită, spuse Benjamin, pe jumătate pentru sine, uitându-se la întinderea mării. Dumnezeu mi-e martor că nu-i port pică. Eu cu siguranță că n-am făcut-o fericită. Iar în ultima vreme cu atât mai puțin.

— Dar și tu ești fericit, nu? Întrebă Sophie. Ți place să fii singur. Asta ți-ai dorit dintotdeauna.

— Da, zise Benjamin melancolic. Da, e-adevărat.

— Sigur că e, insistă Sophie, reacționând la lipsa de convingere din glasul lui. Toți au observat chestia asta la tine. E unul dintre lucrurile pentru care te-au invidiat dintotdeauna. Chiar și când erai la școală. N-a spus și Cicely ceva de genul ăsta? Cum că n-ar vrea să se nimerească cu tine în vreun tren fiindcă nu prea vorbești, dar că e convinsă că ești un geniu și că într-o bună zi lumea o să te prețuiască după cum meriți.

— Da, spuse Benjamin, pentru care amintirea acelei discuții nu se ștersese niciodată. Și asta e-adevărat.

Deja nu-l mai surprindea cât de bine informată era Sophie și cât de repede – aparent, fără efort -își aducea aminte de tot ce pățise unchiul ei la liceu. La început i se păruse uimitor; acum se obișnuise și considera lucrul ăsta drept o nouă fațetă remarcabilă a unei personalități care i se părea absolut remarcabilă, pe măsură ce o cunoștea mai bine. Cu câțva timp în urmă, Sophie îi explicase cum se familiarizase atât de bine cu poveștile din copilăria lui. Le auzise de la mama ei pe când avea doar nouă sau zece ani. Lois tocmai începuse să lucreze la universitatea din York; soțul ei, Christopher, practica în continuare avocatura la Birmingham. Vreme de peste un an trăiseră separat, și aproape în fiecare vineri din perioada aceea Lois și fiica ei merseseră cu mașina

la Birmingham, întorcându-se la York duminică seara, pentru ca Sophie să se poată duce la școală a doua zi dimineață. Iar în cursul acestor deplasări de câte trei ore cu mașina Lois își umpluse timpul povestindu-i fiicei sale tot ce-și amintea despre Benjamin și anii lui de școală.

— Dar de unde știe Lois atât de multe? Dorise să afle Benjamin. Cum să-ți spun, nici măcar n-a fost de față. A stat în spital o veșnicie.

— Păi tocmai! Replicase Sophie, cu ochii strălu-cindu-i. Nu mai ții minte? A auzit totul de la tine. O vizitai în fiecare sâmbătă, o scoteai la plimbare și-i povesteai tot ce se-ntâmplase în săptămâna aia la școală.

— Adică sunt chestii auzite? Și le-a ținut minte pe toate? Nici măcar nu știam dacă mă asculta. Nu mi-a adresat un cuvânt în niciuna dintre plimbările alea.

— A auzit tot. Și a ținut minte.

Benjamin se gândise frecvent la aceste cuvinte, în timpul lungilor insomnii care deveniseră una dintre numeroasele trăsături deprimante ale burlăciei sale. Ii era rușine că uitase cum Lois și cu el fuseseră atât de apropiați pe vrtimea aceea. Era cel mai ciudat paradox dintre toate: când sora lui se aflase încă în șoc posttraumatic, tăcând mâlc și aparent necuplată la cele din jur – ei bine, tocmai atunci legătura dintre ei fusese mai puternică. Oricât ar fi părut de îndepărtată și de inaccesibilă, sora lui fusese de fapt mai devotată și mai dependentă de el ca niciodată. Pe atunci își spuneau Clubul Putregaiurilor sau Clubul Rotter: Bent și Lowest Rotter. Dar de îndată ce Lois începuse să-și revină, cei doi se îndepărtaseră unul de altul; și apoi, după ce ea îl cunoscuse pe Christopher, distanța dintre ei se mărise, până când fratele și sora ajunseseră la fel de distanți ca. Mă rog, lucrurile nu stătuseră totuși atât de rău cum stătuseră între el și Paul, evident. Cu toate acestea, nu mai simțea nici o legătură de rudenie cu sora lui; și nu era în stare să recupereze sentimentul acela de apropiere, indiferent cât de mult încerca să-și ia inima-n dinți și să-l găsească. Poate că avusese loc un transfer perfid pe neobservate, în urma căruia afinitățile pe care le avusese cândva cu Lois fuseseră înlocuite treptat de o afecțiune tot mai mare pentru Sophie. Acest fapt putea fi mulțumitor la un anumit nivel; el avea ceva din simetria pe care o căuta zadarnic pe alte căi – aceea a unui cerc care se închide.

— E uimitor cum de-ți amintești toate chestiile alea, îi spuse el. Ești o enciclopedie ambulantă a trecutului meu.

— Cineva trebuie să aibă totul în evidență, zise ea, zâmbind enigmatic.

Își terminară cafeaua și începură să meargă pe jos spre mare. Se aflau la Hive Beach, în Dorset, la câțiva kilometri sud de Bridport. Benjamin descoperise plaja și localul ăsta cu o după-amiază în urmă, când toată familia – inclusiv Lois și părinții lui – se plimbaseră cu mașina de-a lungul coastei. „Un loc grozav pentru micul dejun”, remarcase el, fără să se adreseze cuiva anume; dar a doua zi la opt Sophie îl trezise și-i spuse „Hai să luăm micul dejun pe plajă!”; așa că veniseră aici împreună – ca doi evadați, ca doi compadres – pe când ceilalți rămăseseră la reședința lor închiriată unde, cu ochii împăienjeniți, se luptau cu aparatele de prăjit pâine nefamiliare și cu instalațiile recalcitrante.

— Te duci vreodată la FriendsReunited? Întrebă Sophie, în timp ce Benjamin – un cercetător îndârjit al plajei – căuta niște pietricele suficiente de plate.

— Din când în când, răspunse el degajat.

În realitate, se interesa cel puțin o dată pe săptămână – uneori chiar și zilnic – ca să vadă dacă nu cumva se înregistrase acolo și Cicely.

— De ce?

— A, mă-ntrebam dacă mai știi ceva despre unii dintre oamenii ăia. De pildă, Dickie, cel cu a cărui geantă obișnuiți să faceți sex cu toții în fiecare dimineață.

— Richard Campbell., își aminti Benjamin cu voce tare, apropiindu-se de marginea apei și izbutind nu mai puțin de douăsprezece ricoșeuri cu prima pietricică aruncată razant pe suprafața apei. Cred c-a trecut pe la serviciile de consiliere de cel puțin zece ori.

Se întoarse spre Sophie, care se lupta cu vântul de toamnă într-un pardesiu lung, purpuriu și un fular albastru din cașmir înfășurat în jurul gâtului.

— Știi ceva? Probabil că tu o să devii scriitoarea familiei. N-am cunoscut pe nimeni pe care să-l intereseze atât de mult poveștile. Mi-ao dat seama că ai. (mai azvârli o pietricică). Un simț narativ foarte dezvoltat. Sophie râse.

— Pun pariu că așa le vrăjești pe toate fetele.

— Să știi că am vrut să-ți fac un compliment.

— Venind de la tine, Benjamin, asta și este. Sophie luă o pietricică din palma lui întinsă și încercă s-o arunce razant. Pietricica se scufundă imediat în apă, cu un plescăit sonor.

— Oricum, nu-i adevărat. Mă interesează oamenii, atâta tot. Pe cine n-ar interesa?

— Nu, e mai mult decât atât. Ia spune, cât timp ai stat să citești toate terfeloagele ale azi-noapte? N-am mai putut să te desprindem de ele.

Benjamin, Lois și Sophie petreceau o săptămână cu părinții lui la un castel din secolul al cincisprezecelea aflat la câțiva kilometri est de Dorchester și închiriat de Landmark Trust. La sosire găsiseră într-un sertar, printre puzzle-uri vechi, pachete de cărți de joc și pliante turistice, patru registre voluminoase, fiecare de câteva sute de pagini, legate într-o imitație de pergament subțire de culoare verde, în care erau consemnate experiențele de care avuseseră parte toți oaspeții castelului din ultimii douăzeci de ani. În general, oamenii care stătuseră aici păreau să corespundă unui tip foarte precis: aveau valori conservatoare și rămâneau intelectuali până și în felul cum își petreceau timpul liber.

Sophie pusese mâna pe registre din pură și simplă curiozitate, dar începuse în scurtă vreme să le considere fascinante, fie și ca documente sociale.

— Dacă o să ajung vreodată terapeut, spuse ea, o să folosesc chestiile alea pentru documentare. Am dat peste panorama a două decenii de abuzuri sistematice. Copii neputincioși, aflați la discreția toanelor unor părinți care nu-i lăsau să facă nimic o săptămână întreagă, în afară de țesut goblenuri și cântat

madrigale. Îți vine să crezi? Sau altul care spune că și-a pus băiatul de opt ani să se îmbrace într-o ținută de pe vremea Tudorilor și să piardă patru zile căznindu-se să învețe să cânte Green-sleeves la un soi de trombon medieval. Cum crezi c-o să arate când o să fie adult? Ce s-a-ntâmplat cu Gameboy-urile și cu Playstation-urile? Oare oamenii ăștia chiar nu fac nimic normal, cum ar fi uitatul la televizor sau mersul la McDonald's?

— Dar perechea aia – cei despre care mi-ai citit ieri seară?

— Sadomasochistul? Țăla care s-a plâns că nu exista un beci ca lumea și a lăsat adresa unui magazin din Weymouth unde se găseau imitații de armuri și fiare pentru însemnat vitele?

— Dar nevastă-sa părea tare cumsecade. A pus niște flori presate într-un registru și a scris o poezioară, Sonet pentru castel. Aia cu douăzeci și trei de versuri.

— Lumea-i plină de ciudați, Benjamin. Iar în registrele alea găsești toate tipurile de oameni.

— Sper că nu, fir-ar să fie. Dacă e așa cum spui, ne-a bătut Dumnezeu.

Benjamin așteptă un moment de acalmie între două talazuri înspumate, după care aruncă ultima pietricică pe deasupra apei. Apoi porniră spre vest, îndepărtându-se de local și de parcare, în direcția falezei sfărâmicioase și striate. Mergând dezordonat și împinși uneori de palele de vânt care izbeau în șindrila neregulată a acoperișului, li se întâmpla să se ciocnească din când în când, iar lui Benjamin i s-ar fi părut normal, în clipele alea, s-o ia în brațe pe Sophie și s-o strângă. O îmbrățișare neutră, de unchi afectuos, nu? Dar oare putea să păstreze totul între aceste limite? Se simți nevoit să-și reamintească faptul că nepoata lui – care îi făcea impresia unei femei mature și extrem de sofisticate – era încă în ultimul an de școală. Asta era vacanța ei dintre semestre. Benjamin trebuia să nu piardă din vedere faptele. Și totodată să-și aducă aminte că Sophie și Lois aveau să plece și să se întoarcă la York cu mașina vineri, peste două zile. Intre timp, cel mai bine era să încerce să savureze luxul – trecător, ce-i drept – al companiei ei. Asta era lucrul important. Să-și trăiască clipa.

Castelul pe care-l închiriaseră pentru toată săptămâna era dominat de un salonaș ca o cavernă, care parcă nu era niciodată suficient de încălzit sau de luminat. Aici Colin, tatăl lui Benjamin, își petrecea cea mai mare parte a zilei citind ziare și jucând scrabble sau monopoly cu Lois, pe când Sheila își găsea de lucru prin bucătărie, unde spăla vase, punea de ceai, făcea mâncare și în general lăsa timpul să treacă exact așa cum făcuse în ultimii cincizeci de ani. Uneori ieșeau la plimbare, înghețau de frig și se întorceau; pe urmă ațâțau focul, beau ceai, se încălzeau teribil și trebuiau să mai facă o plimbare. Lui Benjamin i se părea adeseori că părinții lui își concepuseră cu bună știință o viață în care lucrul cel mai spectaculos îl reprezentau schimbările regulate ale temperaturii corpului.

Dintre cele șase dormitoare, două fuseseră deja colonizate chiar de Benjamin: unul pentru dormit, celălalt pentru depozitarea hârtiilor și instalarea aparatului de înregistrare. Părinții lui se mulțumiseră să se holbeze mefient când el sosise luni după-amiază cu o mașină ticsită cu diverse ambalaje de

carton și cutii pentru instrumente. Adusese un Apple iBook, un pupitru de mixare digitală Yamaha cu șaisprezece benzi, două microfoane, mai multe chitare acustice și electrice, precum și patru claviaturi Midi, plus aparatura de control. „Parcă scriai o carte”, spusese Colin. „De ce altceva ai nevoie, în afară de pix și hârtie?” Benjamin răspunsese „E ceva mai complicat, tați”, dar nu catadicsise să intre în amănunte. Renunțase la eforturile de a-i face să înțeleagă.

Spre sfârșitul după-amiezii, după plimbarea pe plajă, Sophie urcă în camera lui de lucru, se așeză pe pat și anunță:

— Am ajuns la jumătatea celui de-al doilea registru. În clipa asta nu pot să merg mai departe. Indivizii ăștia mi-au făcut capul varză.

— Stai nițel, zise Benjamin.

Dădea click-uri repetate pe mouse, cu ochii ațintiți asupra monitorului pe care se desfășurau secvențele unei piese. Pe bucata asta la flaut se aude un pocnet ciudat. Încerc să-l găsesc și să scap de el.

Derula de mai multe ori ceea ce se afla pe monitor, după care se lăsă în scaun cu un oftat.

— Mă rog. Mai poate să aștepte.

— Ia zi, îl întrebă Sophie, nu-mi spui ce-ai de gând să faci aici? La fel ca bunicul, mi s-a părut că lucrezi la o carte.

MB

— Așa și este, răspunse Benjamin. Uită-te acolo, dacă nu mă crezi.

Arătă spre un colț al camerei unde două cutii enorme de carton debordau de hârtii scrise. Sophie se așeză pe vine lângă ele și, după ce obținut aprobarea lui din ochi, puse mina pe câteva și începu să le răsfoiască.

— Cred că sunt vreo zece mii de pagini cu totul, spuse ea, minunându-se.

— Mda, asta fiindcă am păstrat toate ciornele, explică Benjamin. Deși n-o să fie foarte lungă. Pe lângă asta, și documentarea e tot acolo – lucruri pe care le-am scris în studenție, jurnale din ultimii câțiva ani. Ba chiar și niște chestii pe care le-am compus la școală.

— Deci până la urmă cartea asta e despre tine, nu? E-un fel de autobiografie.

— Nu, nu chiar. Cel puțin așa sper.

— Atunci., zise ea și râse, mă rog, asta chiar e o întrebare tâmpită – și probabil că te enervezi când ți se pune – dar despre ce este?

În mod normal, Benjamin chiar se enerva când oamenii îi puneau întrebarea asta. (Nu c-ar fi fost foarte mulți.) Dar dintr-un motiv doar de el știut, îi păru bine că putea să încerce o explicație pentru Sophie.

— Ei bine., zise el, ei bine, se intitulează Neliniște și e despre câteva evenimente politice din ultimii treizeci de ani și despre felul cum se leagă de. De întâmplările din viața mea, presupun.

Sophie dădu din cap, nu foarte lămurită.

— E mai ușor să vorbesc despre formă, într-un fel. Mă refer la ceea ce vreau să realizez din punctul de vedere al formei – sună foarte ambițios, știu –

de fapt, pare mai degrabă o țacăneală – e o nouă formă de combinare a textului – a textului tipărit – cu cuvântul vorbit. Vezi tu, e un fel de roman cu muzică.

— Și cum o s-arate chestia asta? Întrebă Sophie.

— Păi, pe lângă asta, spuse Benjamin, răsfoind paginile manuscrisului, o să existe și-un CD-Rom. Iar unele fragmente trebuie citite pe monitorul computerului. Textul se derulează la anumite intervale pe care le-am programat chiar eu -uneori e viteza normală de lectură, alteori or să apară pe monitor doar două-trei cuvinte – iar unele fragmente de text declanșează anumite bucăți muzicale care or să fie auzite tot pe computer.

— Și pe care tot tu le-ai compus?

— Exact.

Speriat de tăcerea ei și de aerul solemn cu care îl privea, Benjamin spuse:

— Pare-o nebunie, nu? Știu că așa pare. Poate că asta și este. Poate că eu sunt nebun.

— Nu, nici vorbă. Pare absolut fascinant. Dar e greu să-i găsești o logică, fără. Să citești o parte din el, bănuiesc.

— Încă nu sunt pregătit să-l arăt nimănui, zise Benjamin, întinzând mâna instinctiv și protector spre manuscrisul pe care i-l dădu fata.

— Nu. Te-nțeleg foarte bine.

Dar păru teribil de dezamăgită. Iar Benjamin nu suporta ideea că ar fi putut s-o dezamăgească. Trecuseră ani buni de când îi mai arătase cineva un asemenea interes. Se simți nespus de recunoscător și îndatorat față de ea și își dădu seama că trebuia s-o răsplătească într-un fel.

— Poți să ascuți o parte din muzică, dacă vrei, spuse el, încercând marea cu degetul.

— Serios? Mi-ar plăcea.

— În regulă.

Din câteva click-uri, dădu la iveală un folder cu fișiere.wav. Desfășură titlurile, înnegri unul și dădu două click-uri. Umblă la volumul boxelor computerului, îl dădu mai tare, iar apoi se lăsă în scaun, cu brațele încrucișate, pradă încordării, își aminti de ziua când îi pusese lui Cicely câte ceva din muzica lui și de faptul că singurul lucru pe care-l remarcase ea fusese pisica al cărei mieunat se auzise pe bandă.

Dar Sophie era un ascultător mai priceput.

— E frumos, spuse ea după un minut sau două.

Muzica era complexă și repetitivă, inspirată întrucâtva de muzica de sistem, dar cu mai multe schimbări la capitolul instrumentelor cu coarde. Nu exista o linie melodică: apăreau ocazional fragmente melodice, la chitară, viori sau clarinet, înainte de a se scufunda la loc, absorbite de textura bogată în contrapuncturi. Aceste crâmpie nedezvoltate erau modale, ca fragmentele din cântecele populare pe care nu le știi prea bine. Sub aspect armonic, accentul se punea pe septimele și nonele minore, care confereau piesei o încărcătură melancolică; dar în același timp linia ascendentă a instrumentelor cu coarde sugera optimism, un ochi plin de speranță, fixat asupra unui viitor îndepărtat.

După o vreme Sophie spuse:

— Seamănă puțin cu discul pe care i l-ai dat lui mami de mult de tot.

— Cu Hatfield and the North? Da, probabil că seamănă. Puteam să găsec și o muzică mai actuală ca s-o imit, nu?

— Așa e, dar a mers. În ce te privește. Într-un fel, sună. Trist și vesel în același timp.

Pe urmă se auzi o nouă linie melodică, iar Sophie zise:

— Pe asta chiar o știu. Aici ai furat un cântec celebru, nu?

— E Cole Porter, /GetAKick Out OfYou, zise Benjamin, care dădu muzica puțin mai încet și explică: Asta ar trebui să meargă cu un fragment despre bombele din localurile din Birmingham. Nu știu dacă maică-ta ți-a spus vreodată, dar. Asta era melodia care se auzea atunci. Când a explodat bomba.

— Nu, zise Sophie, coborându-și privirile. Nu, nu mi-a spus niciodată.

— Ani de zile n-a suportat s-o audă. O scotea din minți. Probabil că între timp s-a obișnuit.

Benjamin întinse mâna după mouse și întrerupse muzica.

— Mă rog, cred c-a fost destul ca să-ți faci o idee.

Îngenunche lângă cutiile cu manuscrise și puse hârtiile în ordine.

Rămasă în spatele lui, Sophie spuse:

— O să fie formidabil, Ben. Sunt sigură. Osă-i dea pe spate pe toți. Mă îngrijorează doar că. E atât de mare. Oare o să-l termini vreodată?

— Nu știu. Am crezut că după ce-o să fiu la casa mea, n-or să mai existe atâtea forme de distragere a atenției. Dar se pare că la ora asta nu pot decât să stau pe Internet și să mă uit la televizor. Astă-vară mi-am dat în sfârșit demisia, dar nici asta nu m-a ajutat. Am impresia că viața mea nu mai are nici un fel de structură.

— Te descurci fără să-ți mai intre bani în cont?

— Câteva luni.

— Trebuie să-l termini. De cât timp te ocupi de el? Chiar trebuie, zău așa.

— Dar dacă nu vrea să-l public nimeni? Întrebă Benjamin, lăsându-se din nou în scaun. Și nici nu știu, să-l trimit unei edituri sau unei case de discuri? O să intereseze pe cineva? Vrea cineva să știe de el? Sunt un bărbat între două vârste, din clasa de mijloc, alb, cu liceul la stat și absolvent de Oxbridge. Nu s-a săturat lumea să tot aibă de-a face cu de-ăștia ca noi? Nu ne-am trăit traiul? N-ar fi timpul să ne ținem pliscul, să ne dăm deoparte și să le facem loc altora? Nu cumva mă autoamăgesc cu gândul că fac ceva important? Nu umblu prin tăciunii vieții mele amărâte, încercând să aprind focul din nou și îndesind o mulțime de chestii politice în toată povestea asta? Și cu 11 septembrie cum rămâne? Cum să găsec loc pentru asta în text? N-am mai scris un rând timp de câteva luni după ce s-a întâmplat și după ce-au intrat americanii în Afganistan. Dintr-odată, tot ce făceam mi s-a părut mărunț și total lipsit de importanță. Iar acum se pare că nu peste multă vreme o să ne ducem în Irak. Chestia e că. (se aplecă în față, cu mâinile când împreunate, când desfăcute). Trebuie să-ncerc să-mi aduc aminte. Trebuie să-ncerc să-mi aduc aminte ce-am simțit în privința asta când m-am apucat de treabă pentru prima oară. Să recuperez o parte din energia aceea. Pe-atunci eram foarte hotărât și credeam enorm în mine. Credeam că legam între ele cuvintele și

muzica -literatura și istoria, sfera personală și politicul -cum nu se mai gândise nimeni s-o facă. Mă simțeam ca un deschizător de drumuri.

— Asta și ești, spuse Sophie, iar el își dădu seama că vorbea serios. Un deschizător de drumuri. Să ții minte, Benjamin. Nu-i nevoie să ți se urce la cap sau să începi cu fițele. Ți-așa-i ade-’j vărul. Nimeni n-a mai făcut așa ceva.!

— Da. Ai dreptate, zise el, după ce înțelese bine sensul cuvintelor ei. N-o să-mi pierd încre-; jj derea. N-o să mă las dat la o parte. Treaba șell face mai încet și mai greu fiindcă e mai de caii-”| tate. Știu mai multe și înțeleg mai multe. Până și! Jj ceea ce s-a petrecut între mine și Emily e un lucruHdin care am de învățat. Totul, absolut tot ce mim se-ntâmplă o să-și găsească locul în carte și-o s-oMfacă mai bogată și mai puternică. E bine că mi-am trebuit atâta timp. Nu mai sunt un tinerel cu cașjjg la gură. M-am maturizat. Sunt în floarea vârstei.

Ar fi putut să spună mai multe lucruri dew genul ăsta, însă tocmai atunci se auzi o bătaie înm ușă. Era mama lui, care venise cu un șervet deMbucătărie pe braț și avea o expresie de reproșm combinat cu sollicitudine. Wj

— N-ai mai mâncat de-o veșnicie, nu? Își întrebăWi ea fiul. Hai jos, ți-am fiert un ou și ți-am uns”| niște bucățele de pâine prăjită cu unt de arahide.

Ochii lui se întâlniră preț de o secundă cu ai”j lui Sophie. Fata îi adresă un zâmbet tainic. InimaȘ j lui Benjamin se topi.

Era treaz, la două noaptea. Afară vântul urla, iar zidurile și lespezile castelului nu făceau decât saS\$ j trimită înapoi frigul ca pe un ecou, dar cu toate\$' acestea Benjamin transpirase și era febril. PărulȘ j său pubian, prin care mâna lui hoinărise necon-mtenit, era umed. Benjamin avea o erecție care nul!

Părea să aibă nici o legătură cu dorința, ci doari cu obiceiul, în sensul lui cel mai meschin și săcâitor. J i

355j '

Deși probabil că era singura lui șansă si* adoarmă, perspectiva masturbării i se părea nespus de neplăcută. Stătea cu ochii laig deschiși. Puse mâna pe telefonul mobil de pe noptieră, aprinse beculețul de control și află că era două și patru minute. Scoase un geamăt și dădu drumul radioului. Tocmai se difuza partea a doua a Simfoniei a 4-a de Bruckner – cea mai puțin preferată parte din cea mai puțin preferată operă a celui mai puțin preferat compozitor al său. Închise radioul la loc. În camera de lingă el. Își auzi tatăl tușind. Mama lui se ridică din pat ca să-i aducă un pahar cu apă din baia de alături. Se auziră câteva crâmpie de discuție. Lois dormea într-o aripă îndepărtată a castelului. Sophie, din câte știa, stătea încă în salonaș, în pijama și capot, proaspăt îmbăiată, citind al treilea registru la lumina unei veioze clasice, din cauză că focul se stinsese, iar lemnele se transformaseră într-un morman de cenușă palpătoare. Benjamin o lăsase singură, simțindu-se obosit și închipuindu-și că măcar de data asta avea să adoarmă ușor, dar îi fusese imposibil. Era vechea poveste. Încă nu se obișnuise să doarmă singur.

Închise ochii, îi strânse cât putu de tare și încercă să găsească o fantezie plauzibilă, care să-l stârneasă. În disperare de cauză, și-o imagină pe noua

prezentatoare a Știrilor de la ora șase de pe BBC și începu să se pregătească pentru eforturile care aveau să-i asigure juisarea, dar pe urmă se lăsă distras de imaginea miilor de spermatozoizi triști, pe punctul de-a fi împrăștiați pe cearșaf, stingându-se, în pragul sufocării, cu destinele neîmplinite. Imaginea asta de unde-i apăruse pe ecranul minții, pentru numele lui Dumnezeu? Dar oricum, ce mai conta? Milioane de nefericiți microscopici își cheltuiseră energiile în întâlniri futile cu ovulele nevastă-sii în ultimii douăzeci de ani, iar în cele din urmă se aleseră cu praful de pe tobă. În privința asta, Benjamin era fără speranță. Eșuase, dăduse greș. Cearșaful era locul cel mai bun pentru ei. Asta era soarta pe care-o meritau.

În orice caz, după cinci minute de efort mecanic, rezultatul era nul. Benjamin era pe punctul să renunțe și s-o considere o cauză pierdută, când desluși un zgomot de pași pe scara din piatră de lingă camera lui.

Pe urmă auzi o voce de cealaltă parte a ușii.

— Benjamin? Era Sophie.

— Ești treaz?

— Da, răspunse el, întorcându-se într-o rână.

Intră.

Clanța se mișcă, iar Sophie se ivi în pragul ușii. Purta în continuare capotul și ținea unul dintre registre sub braț. Intră în cameră și se așeză pe pat, lingă Benjamin. Respira repede și anevoie, fie de emoție, fie din cauza efortului de a urca în fugă pe scări, fie de amândouă.

Benjamin aprinse veioza de pe noptieră.

— Ce e?

— Prietenul tău Sean, răspunse Sophie gâfâind. Sean Harding. Parcă avea un pseudonim, nu?

— Poftim? Spuse Benjamin, frecându-se acum la ochi și încercând să se adapteze acestei bruște schimbări de direcție.

— Era cumva Pusey-Hamilton? Întrebă Sophie. Sir Arthur Pusey-Hamilton?

— Da, așa e, răspunse Benjamin. Jcria niște articole demente pentru The Bill Board. Și le semna cu numele ăsta.

— Ei bine, zise Sophie, surâzând triumfătoare, uite-l aici. Ia aruncă un ochi pe asta.

Ii înmână registrul și-i arătă un paragraf care începea la jumătatea uneia dintre pagini. Benjamin întinse mâna după ochelarii de lectură, scoase un sunet surprins când văzu caligrafia familiară de pe vremuri și începu să citească.

Claire se întâlnea cu Michael Usborne de mai bine de un an, dar încă nu reușise să înțeleagă natura relațiilor dintre ei. În cele din urmă luase hotărârea că asta nu conta și, în fond, poate că era tocmai unul dintre lucrurile care-i plăceau în toată povestea. Evident, era o relație care nu semăna câtuși de puțin cu precedentele. Se manifesta cât se poate de sporadic, nu era deloc pasională (deși existaseră destule partide de sex cumsecade) și niciuna dintre părțile implicate nu părea să aibă idee încotro se îndrepta sau să se intereseze de luarea unei asemenea decizii. Claire știa că el se întâlnea și cu alte femei (mai

tinere), după cum știa și că făcea sex cu ele și chiar bănuia uneori că Michael plătea pentru acest gen de servicii. Și ce dacă? Dacă ar fi fost îndrăgostită de el, ar fi deranjat-o; dar nu era, așa că nu-i păsa. Știa, de asemenea, că Michael n-o vedea ca pe o potențială soție (insuficient de tânără, insuficient de drăguță, insuficient de sofisticată și insuficient de slăbănoagă). Dar își căuta o soție și probabil că în clipa când aceasta avea să apară, statutul de suplinitoare al lui Claire urma să înceteze. Gândul ăsta îi cam tăia elanul.

Lui Claire avea să-i fie dor de el. Puțin. La început. Ce-i drept însă, nici nu putea spune că se implicase până peste cap. Nu era vorba de o relație ca aceea cu Stefano sau de altceva de genul ăsta. Ii plăcea să se vadă cu Michael în ocaziile (rare) când nu era plecat din țară, când nu era la Londra, nu lucra până târziu și nu era ocupat în weekend. Ii plăcea să fie scoasă în oraș, îi plăcea să-i folosească sala de fitness și piscina, îi plăcea să împartă același pat. Era încântată când îl tachina, când discuta în contradictoriu cu el despre diverse chestiuni politice și când se comporta conform stereotipului feministei de stânga care citește Guardian, așa cum o etichetase el. (Un stereotip care părea a-l face să creadă că, petrecând oricât de puțin timp cu ea, realiza un lucru foarte îndrăzneț, neconvențional și distractiv.) Existau, cu alte cuvinte, numeroase avantaje suplimentare pentru cine ajungea prietena temporară a lui Michael Usborne – dacă asta era Claire – iar cel mai mare era că Michael îi dădea prilejul să se bucure de toate fără să se simtă de două parale, fără să aibă impresia că era folosită, fără să i se pară că-și vindea sufletul. Cel puțin asta îl ridica în ochii ei și-o făcea să fie recunoscătoare, își zicea Claire. Dar atunci, de unde izvorâse acest sentiment de nemulțumire din ultima vreme? Claire era conștientă de el chiar și acum, stând într-un loc care trebuia să fie după toate standardele foarte plăcut – salonul VIP al Aeroportului Heathrow – și uitându-se la Michael cum scotocea printre actele din servieta-diplomat (deschisă pe scaunul de lângă el), în timp ce vorbea la telefonul mobil fixat între umăr și ureche. Cu câteva săptămâni în urmă, o asemenea scenă i-ar fi inspirat un amuzament afectuos, nimic mai mult: nebunul de Michael, și-ar fi spus ea, mereu în priză, mereu activ, niciodată capabil să stea locului o clipă, atâta timp cit era vorba de bani. Și totuși, în dimineața aceea comportamentul lui o indispușe. Să fi fost oare din cauză că ăsta trebuia să fie începutul unei vacanțe – prima lor vacanță împreună – iar el nu arătase deocamdată nici cel mai mic semn că ar fi dispus să se destindă? Să fi fost din cauză că era prezent și Patrick, că se întâlniseră pentru prima oară, iar Michael nu reușise să-i adreseze mai mult de trei cuvinte de când fuseseră făcute prezentările? Sau (așa cum bănuia Claire) motivele erau de fapt mai profunde?

Adevărata problemă era următoarea. Se împlineau aproape trei ani de când Claire îl părăsise pe Stefano în Lucea; aproape trei ani de când stătuse pe stâncile de calcar de la Etretat și se uitase peste apele cenușii ale Canalului, la țara înspre care se hotărâse fără tragere de inimă să-și îndrepte pașii înfrânți. Se convinsese, în ziua aceea, că era mai bine să fii singură decât să fii nefericită în dragoste; dar acum, după trei ani, convingerea aceea începuse să pălească. Relația ei cu Michael fusese excelentă pentru o vreme. Fusese ceva nou, în orice caz, și totodată o modalitate de a se reacomoda treptat cu obiceiul, atât de ușor

de uitat, al raporturilor intime cu o altă persoană. Dar avea patruzeci și doi de ani și nu-și permitea să mai piardă mult timp cu cineva al cărui interes față de ea părea atât de trecător. Acum voia altceva, ceva care să nu fie superficial și nici incomplet: voia un partener. Oricât ar fi părut de banal, își dorea pe cineva care să meargă cu ea la super-market, s-o ajute să aleagă sosul pentru salată, să decidă între diverse mărci de detergent și șampon. (Cât de invidioase deveniseră privirile ei zilele trecute, când reperase cupluri care purtau exact acest gen de conversații de rutină la raioanele Tesco și Safeways.) Oare Michael mergea vreodată la supermarket, se întrebă ea? Pusese piciorul în vreunul în ultimii douăzeci de ani? Claire observase, pe când se afla la casa lui de lângă Ledbury, că frigiderul (care era cam cât camera ei de oaspeți) era plin întotdeauna de legume proaspete, carne roșie ecologică, suc proaspăt stors de portocale și sticle de șampanie. De unde veneau toate? De când divorțase ultima oară -poate chiar de mai înainte – avea cel puțin două menajere și probabil că era de datoria uneia dintre ele să se asigure că proviziile nu se terminau niciodată. Claire nu era în stare să-și imagineze viața alături de cineva care trăia în felul ăsta. Oricât i s-ar fi părut de real lui, ea nu se putea abține și privea tot acest mod de-a fi ca pe un fel de fantezie absurdă. De pildă, vacanța asta: o săptămână în Grand Cayman, bilete dus-întors la clasa întâi, plus o vilă pe plajă – aflată, din câte se părea, în proprietatea unui partener de afaceri din America – la dispoziția lor pentru toată săptămână, cu tot cu grădinar, menajeră, șofer și bucătăreasă. Oamenii pur și simplu nu trăiau așa. Era ireal. Dar Michael refuza să vadă lucrurile în lumina asta. Considera că era un stil de viață firesc și insista că nu era vorba de nimic special. Îl invitase și pe Patrick fără să stea pe gânduri. (În fond, era o vilă unde puteau dormi cincisprezece persoane.) Ba chiar îi spusese că putea să-și aducă și prietena, pe Rowena, iubita lui de șase săptămâni încoace, așezată acum pe un scaun, citind revista Vanity Fair, bând vin alb de la gheață în salonul de afaceri și dând impresia că nu-i venea să creadă ce noroc dăduse peste ea. Claire oftă la gândul tuturor acestor lucruri care o împovărau. Nepotrivirea dintre ei – stilul de viață și setul de valori dispuse într-o polarizare absurdă – o frapa în dimineța aceea cu o limpezime năucitoare. Dar oare nu-și dădea și el seama? Nu-l deranja deloc, sau prefera să nesocotească acest lucru? Poate că avea să-și găsească timp să vorbească despre el în vacanță. Dar iată că vacanța începuse deja, iar semnele – cel puțin deocamdată – nu păreau de bun augur.

— Ce-ar fi să spui pur și simplu că asta e zona cu dezvoltarea cea mai rapidă a afacerilor noastre și cea care oferă marja de profit cea mai consistentă? Întreba Michael între timp la telefonul mobil.

Dacă exista vreo urmă de nerăbdare sau de nervozitate în vocea lui, aceasta era greu depis-tabilă. Părea să vorbească mereu la fel – blând, mios, persuasiv – indiferent dacă era într-un restaurant și comanda de mâncare sau (ca acum, din câte se părea) îi freca ridichea unui subaltern.

— Păi chiar asta înseamnă, taxe excepționale.

Nimeni nu încearcă să ascundă c-or să existe taxe excepționale.

Patrick se ridică și se îndreptă spre un automat de cafea. Claire îl urmări cu privirea.

— Sinergie” e un cuvânt bun, ai dreptate. N-am nici o problemă cu el. Atâta timp cât îi lămurești că nu vorbim despre economii, ci despre creștere, spuse Michael cu un oftat. Sincer, Martin chiar se ocupă de povestea asta? Fiindcă am impresia că eu scriu totul, de la cap la coadă.

Claire se duse după Patrick la automatul de cafea și-i dădu o ceașcă goală, ca s-o umple.

— Să știi că nu-i nevoie să te autoservești, spuse ea. Ne-ar fi adus barmanița de-acolo încă o cafea.

— E mai repede așa, zise el sec.

Claire încercă să-și ascundă neliniștea din glas când întrebă:

— Ce părere ai despre Michael? Patrick se gândi pentru o clipă.

— E exact așa cum m-am așteptat să fie.

— Asta ce-nseamnă? Dându-i cafeaua, Patrick spuse:

— Cât de bine-l cunoști pe tipul ăsta, mami?

E ultimul gen de om cu care aș fi crezut c-o să-ți pierzi vremea.

Claire bău o gură de cafea. Era îngrozitor de fierbinte.

— Nu-l vezi în cea mai bună lumină. E foarte preocupat.

Pe când se întorceau la locurile lor, ea adăugă:

— Trebuie să-nveți să privești oamenii în profunzime, Patrick. Nu contează ceea ce fac.

Importante sunt calitățile lor umane.

Patrick nu răspunse. Și până și Claire își dădu seama că încerca să se autoconvingă în legătură cu un lucru greu de crezut.

Patrick se așeză lângă Rowena și-i umplu la loc paharul cu vin. Fata terminase cu Vanity Fair și trecuse la Conde Nast Traveller. Patrick se aplecă spre ea și se uită la articolul pe care-l citea, ilustrat printr-o fotografie color a unui peisaj francez idilic și pastoral, în mijlocul căruia părea să se afle un ditamai castelul.

— Arată mișto, zise el. Cine trăiește-acolo?

— E o mănăstire, răspunse Rowena. Undeva în Normandia. Cică poți să te duci și să stai în locuri de-astea. Călugării primesc pe oricine. Face parte din filosofia lor de viață – să ofere ospitalitate cui are nevoie.

— Să dea dracii, deci acum au transformat locurile de reflecție spirituală în opțiuni de vacanță pentru directorii stresați, nu? Capitalismul chiar că a cucerit totul.

— Nu văd de ce-ar trebui să dăm o cifră, spunea acum Michael. Am văzut mai multe estimări și poate să fie oricât, de la nouă la douăzeci și patru. După Alan, suntem mai aproape de douăzeci și patru și asta-i varianta pe care sunt tentat să merg și eu.

— Au afișat zborul nostru, zise Patrick, ridi-cându-și ochii spre tabelul cu decolări.

— N-avem cum să mizăm pe profit în condițiile actuale ale pieței. O știe toată lumea. Dă vina pe „incertitudinea globală”. Asta-i formula momentului.

— Nu-mi vine să cred că zburăm la clasa-ntâi, spuse Rowena, vârându-și revista în poșetă. E foarte palpitant.

— Hai, mergem? Întrebă Patrick, ridicându-se.

Începu să adune câteva dintre ziarele gratuite de pe o masă de alături, înșfăcând câte-un exemplar din Times, Independent și Guardian. Claire observă că una dintre fotografiile de pe prima pagină a Guardia/i-ului din ziua aceea arăta o figură cunoscută. Textul însoțitor era următorul: Paul Trotter – Serioasele mele îndoieli cu privire la războiul din Irak.

— Am impresia că nu e nimeni stăpân pe situație, continuă Michael.

Claire încercă să-i prindă privirea. Michael se uită la ea și ridică un deget, spunându-i să mai aștepte un minut.

— Încercăm să reinstituiim profitabilitatea – e chiar atât de greu de transmis mesajul ăsta?

În fine, în vocea lui își făcu loc umbra unei iritări.

— Duceți-vă înainte, îi spuse Claire fiului ei.

Ne-ntâlnim la poarta de imbarcare.

Îi însoți până la ieșirea din salonul de afaceri, iar înainte de-a se întoarce la Michael îl asigură pe Patrick:

— Nu-ți face griji. N-o să fie așa toată vacanța.

— De unde știi? Întrebă el.

— O să-i spun eu să nu fie.

Patrick zâmbi la auzul acestor cuvinte, mulțumit să-și vadă mama redevenind combativă. Asta era partea ei cea mai bună, își zicea el uneori. O parte care nu prea ieșise în evidență în ultimii ani, de când se întorsese în Anglia.

— Și să știi că vorbește serios, îi spuse el Rowenei, pe când mergeau împreună pe coridor. O să-l ia la trei păzește cum numai ea știe.

— Dar ce face de fapt Michael? Întrebă Rowena. N-am înțeles o iotă din tot ce-a spus la telefon.

— Nu știu precis ce firmă conduce la ora asta. Se numește Meniscus. Cred că e ceva legat de masele plastice.

Patrick se căută prin buzunare, cuprins de o agitație bruscă, până când degetele lui găsiră pașaportul.

— Parcă voiau să redacteze un comunicat de presă, nu? L-am auzit spunând ceva despre conso lidare și despre valorizarea resurselor. Astea-s sinonimele patronatului pentru închiderea fabricilor și trimiterea oamenilor în șomaj. Cred că încearcă să găsească o formulă mai ocolită de a da vestea în presă.

* în timp ce Michael își continua ultima convor bire telefonică, însoțită de căutări și mai nerăbdă toare printre documentele din servieta-diplomat și de câte-un calcul efectuat repede pe agenda electronică din palmă, Claire stătea cu un ochi, | pe tabelul decolărilor (care arăta că ultimul anunț!] ' al zborului lor fusese efectuat cu cinci minute în'!

Urmă) și repeta ceea ce avea de gând să-i spună]j de la obraz. Îj.

E ridicol, avea să înceapă ea. Cum o să ajungem să ne cunoaștem vreodată, și cum o să avem o: | relație în adevăratul sens al cuvântului, dacă nu', ești în stare să te oprești din lucru nici în concediu, % dacă nici măcar nu-ți găsești timp să stai de4 vorbă câteva minute cu fiul meu după ce-ați făcut' cunoștință? Chiar avea de gând să-i spună că, dacă voia s-o mai vadă și după

săptămâna asta, p trebuia să-i promisă ca n-o să-și petreacă tot; concediul la telefon, că n-o să se ascundă în vreun., birou pe durata următoarelor șapte zile, trimi-” tând faxuri și studiind bilanțuri, în timp ce ei (< ieșeau în larg și făceau scufundări. Avea să-i dea un ultimatum, convinsă că era genul de limbaj! pe care Michael îl înțelegea. Și pe deasupra con vinsă – chit că nu știa de unde anume veneaJ: convingerea asta, dacă nu cumva din instinctulj ei, care de obicei nu se înșela – că el nu avea să!

Fie enervat sau speriat de o asemenea abordare, între ei doi exista un miez de sentimente autentice >i pe care Michael îl aprecia, chiar dacp era vorba de un nivel mai profund, pe care nu se obișnuise să-l recunoască. De asta era sigură.

— Ia zi, cum a mers? Întrebă Patrick câteva minute mai târziu, după ce ajunseră la controlul pașapoartelor.

Claire era singură.

— N-am avut când să scot un cuvânt, spuse ea. S-a întors la birou. Cică zilele următoare sunt decisive – ori, ori – și n-are încredere să lase pe nimeni în loc. O să vină marți.

— Promisiuni, promisiuni, zise Patrick. Oricum, până atunci Rowena și cu mine o să fim plecați.

Cei doi nu stăteau toată săptămâna, ci doar trei zile. Patrick își trecu un braț pe după umerii lui Claire și spuse:

— Nu-i nimic, mami.

Claire îl îmbrățișa și surise chinuit.

— Ce să-i faci, c'est la vie. Păi atunci, să mergem și să ne simțim bine, nu? Măcar să prindem puțin soare de Caraibe.

După ce se decise că nu voia să scrie doar un articol, ci o carte întreagă despre extrema dreaptă engleză și creșterea popularității ei în timpul celui de-al doilea mandat al lui Blair, Philip petrecu aproape cincisprezece luni strângând material. Pe urmă, într-o dimineață de septembrie a lui 2002, începu lucrul la primul capitol, pentru ca după alte trei zile – având deja 243 de cuvinte scrise și 168 de jocuri Freecell disputate pe computer -să se resemneze în fața tristei realități: nu avea să reușească. Timp de două decenii nu produsese nimic mai lung de 2000 de cuvinte și nu dăduse peste nimic atât de complicat încât să nu fie lăsat în seama publicului comentator în câteva secunde. Și chiar dacă „Prin oraș cu Philip Chase” devenise o formulă veche și bătătorită, de care abia aștepta să scape, ea era totodată – din păcate – singurul lucru de care era capabil. Omul trebuie să lucreze fără să-și depășească limitele, conchise el.

După ce abandonează acest proiect, nu se mai uită la însemnările pe care le adunase vreme de aproape două luni. În cea de-a doua săptămâna din noiembrie primi, însă, o scrisoare de la Benjamin, care îl făcu să-și pună din nou computerul la treabă, într-o dimineață și să redeschidă fișierul intitulat Carte PNB.

Dar ce haos găsi acolo! Cum de sperase să scoată ceva coerent din selecția aia aleatorie de decupaje din presă, fotografii și interviuri înregistrate? Existau trei subfișiere intitulate Neoliberalism, Fundamentalism și Naționalism. Își aduse vag aminte că era vorba de cele trei fire pe care voia să le împletească

în tratatul său. Spera să demonstreze că puteau fi aduse la același numitor comun – conform căruia arhitecții fiecărui sistem acționau în virtutea impulsului esențialmente primitiv de a locui într-o lume suficientă sieși, izolată de cei cu ale căror convingeri sau stiluri de viață nu se acomodau.

Neoliberalii (scrisese el) sunt căutătorii purității în aceeași măsură cu fundamentalistii sau neonaziștii. Singura diferență este că nu-și propun să creeze un stat național bazat pe principii religioase sau genetice. Statul pe care-l construiesc ei (și care se ridică pretutindeni în jur, chiar în timp ce scriu aceste cuvinte) este supra-național, căci una dintre caracteristicile lui definitorii e călătoria globală. Trăsăturile sale geografice sunt hotelurile exclusiviste, stațiunile exclusiviste și cartierele cu pază permanentă, compuse din case la prețuri astronomice. Locuitorii lor nu călătoresc cu transportul în comun și folosesc doar serviciile spitalelor private. Impulsul care-i animă pe acești oameni este teama de contact cu (și pericolul de contaminare provocat de) marea masă a umanității. Vor să trăiască ei între ei (mai bine zis, n-au încotro), dar își folosesc banii ca să ridice cât mai multe paravane cu putință, cât mai multe granițe cu putință, în așa fel încât să întrețină doar contacte utile, cu apartenenți ai aceluiași tipar economic și cultural. Felul în care Noul Laburism i-a sedus pe acești oameni – pe plan intern, prin structuri cum ar fi Inițiativele Financiare Private, iar pe plan extern prin sprijinirea lui Bush și a neoconservatorilor din America – arată că acest curent îi sprijină pe oamenii respectivi în îndeplinirea unor obiective elitiste și capabile de dezbinare. Inițiativele sociale democratice, și așa la scară restrânsă, din sănătate sau învățământ sunt un fel de perdea de fum, un fel de tămâiere deșartă a stângismului de tip vechi, având drept scop camuflarea adevăratei naturi a proiectului Noului Laburism.

După asta, își însemnase pentru sine: întreab-o pe Claire de ce prietenul ei lua masa cu Paul Trotter!

Philip oftă și își reciti materialul. Acel ultim paragraf era bine adus din condei, își zise el, dar trebuia să figureze drept concluzie a cărții, iar el nu-și amintea cum trebuia să ajungă la această concluzie. Care era cărarea pe care sperase să pornească, începând de la acele scrisori oribile pe care i le trimisese Steve și ajungând la acest rechizitoriu virulent împotriva cadrului larg al politicii din ziua de azi? Toate astea aveau de-a face cu natura fascismului modern, cu felul cum se scindase mișcarea naționalistă britanică, ajungând acum să nu se mai sprijine doar pe vechea ură rasială, ci pe un set mult mai complicat și mai alunecos de convingeri. La fel cum direcțiile de luptă, care păruseră atât de ferme și de simple în anii 1970, deveniseră acum aproape imposibil de definit cu o relativă claritate. Bunăoară, Philip descoperise că printre noii fasciști britanici se aflau o serie de gânditori (cu o întrebuintare destul de laxă a termenului) care nu mai militau pentru violență împotriva populației asiatice sau de culoare și care nu mai vorbeau despre repatrierea forțată sau întărirea controlului imigranților, susținând în schimb că rasiștii albi trebuiau să se regroupeze în mici comunități rurale compacte, să se întrețină din resurse proprii, să dezvolte raporturi cvasimistice cu natura și cu „pământul”, și în general să nu mai aibă nimic de-a face cu societatea modernă

decadentă, urbanizată și multiculturală. Ce-i drept, niciunul dintre ei nu avea priză la tinerele capete rase care continuau să reprezinte grosul mișcării, al căror milieu era nucleul urban și a căror înclinație spre violență și huliganism era romanticizată greșit de acești teoreticieni ca o versiune modernă a spiritului „de războinic” inerent în rândurile arienilor. Totuși, asta însemna că începeau să se ivească afinități stranii și incomode între elemente ale gândirii naziste și anumite aspecte ale mișcării Verzilor. La fel, prăpastia dintre fascismul britanic și Islamul militant nu mai părea atât de mare cum se așteptase s-o descopere Philip. Acum ura față de negri, asiatici și arabi dădea impresia că ocupa locul doi, imediat după antisemitism: toate discuțiile se legau de răsturnarea Guvernului de Ocupație Sionist, o conspirație a unor evrei puternici care conduceau, chipurile, lumea cu sprijin corporatist și militar american (dar și britanic). Prin urmare, poate că nu era o surpriză faptul că rasiștii albi erau gata să facă front comun cu grupări revoluționare din alte culturi, angajate în slujba aceleiași cauze, și că Osama Bin Laden fusese un erou pentru acești oameni cu mult înaintea atentatelor din 11 septembrie. De asemenea, la ora actuală în unele medii (îndeosebi pe Internet și în forumurile de discuție naționaliste) se acreditează ideea că adevăratul național-socialism nu avea nici o legătură cu rasismul, fiind pur și simplu un sistem politic care le permitea tuturor oamenilor să se întoarcă la propriile rădăcini culturale (separate) și să trăiască în comuniune cu natura și cu Dumnezeu; iar singurul lucru care-l ținea în loc – actuala „ordine mondială stabilită”, care se baza pe capitalism, decadentă și materialism fără Dumnezeu – trebuia prin urmare eliminat prin mijloace violente sau subversive. Philip descoperi că urmărirea firului logic al acestor teorii ale conspirației era profund mistificatoare și debusolantă. Ajungea mereu la concluzii cu care era de acord (de pildă, că societatea occidentală era decadentă și lipsită de valoare), numai că pe urmă trebuia să se întoarcă și să se ancoreze în fapte simple și obiecte concrete, care-i declanșau presimțiri în care avea încredere: limbajul rasist de cea mai joasă speță, folosit în scrisorile anonime pe care le primise Steve, sau versurile debordând de ură din CD-ul cu Carnavalul de la Auschwitz. Sesizând incompatibilitatea absolută dintre aceste lucruri și revărsările mistice, aproape poetice, ale neonaziștilor mai articulați, cu retorica lor pe tema culturii populare, a gliei și a onoarei, Philip se strădui să-și precizeze propria poziție morală. Sentimentul lui predominant era că fiecare sistem de valori părea într-o stare de flux, de topire și că, într-un fel chiar și Noul Laburism se comporta simptomatic față de acest fenomen, înfățișându-se constant ca un sistem de convingeri și idealism, dar comportându-se de fapt după regulile aceluiași pragmatism neîndurător ca toți ceilalți și închinându-se unui Dumnezeu propriu (economia pieței libere), la fel ca orice fanatic musulman. Silueta lui Paul Trotter îi apăru tot mai des pe ecranul minții.

Însă totul era mult prea complicat ca să poată fi pus în cuvinte. Uneori Philip redacta un paragraf sau două și le citea doar ca să descopere că începuse el însuși să semene cu un simpatizant al extremismului de dreapta; după o jumătate de oră recitea textul, iar de data asta i se părea influențat masiv de stânga radicală. Nu prea mai exista nici o diferență între cele două

perspective; de fapt, între oricare dintre ele. Alteori ceea ce se străduise să scrie avea un aer atât de masiv și de atotcuprinzător, încât Philip începea să se simtă ca Benjamin, cu capodopera lui mereu în curs de scriere și niciodată completă. O operă care – dacă i se putea găsi cât de cât un precedent – se întorcea la noțiunea wagneriană de Gesamtkunstwerk, un concept despre care se descoperise de asemenea că era extrem de apropiat de ideologia nazistă. Alte complicații! Philip nu putea să controleze situația. Se simțea mult mai în largul lui revenind la rubrica „Prin oraș”. Chiar avea de gând să scrie ceva despre lacul de acumulare din zona Gas Street, despre felul în care rețeaua de canale care comunicau între ele devenise martorul rivalităților crâncene dintre firmele de control de la începutul secolului al nouăsprezecelea. Cel puțin acestea erau complexități cărora le făcea față. Avea să se refugieze în lucruri pe care le pricepea; în limitele cunoașterii sale.

Într-o seară, pe când Philip se împotmolise rău de tot în munca de documentare pentru carte, Carol spusese ceva interesant.

— De ce te fascinează toate chestiile astea? Îl întrebuse ea.

Iar Philip îi povestise, nu pentru prima oară, despre căldura și afecțiunea pe care le observase între Steve și restul familiei lui, și despre cât de silă i se făcuse când văzuse porcăriile anonime scrise despre ei.

— Da, dar ce rost are să insiști asupra lor? Cei care fac așa ceva sunt niște scursuri, niște nemernici. Dacă scrii despre ei, îi ajuți să-și dea importanță.

— Să știi că rasismul e o problemă fără sfârșit. Scrisorile astea o dovedesc. La fel și cazul Errol McGowan. Așa că trebuie să scrie cineva despre ele.

— Dar, într-un fel, lucrul de care te ocupi tu nu e rasismul. Vreau să spun că rasismul e peste tot, dar nu se anunță. Dacă vrei rasism, uită-te la ce se petrece în centrul Angliei, dă buzna la o cină de la Clubul Rotary sau ceva de genul ăsta. Acolo sunt o groază de englezi albi din clasa de mijloc cărora nu le plac negrii – cărora nu le place nimeni care arată altfel decât ei – dar o duc bine, sunt stăpânii propriilor vieți și nu trebuie să facă nimic pe tema asta – eventual să citească Daily Mail și să stea la șuete între ei, în barul clubului de golf. ăsta e rasismul. Pe când oamenii la care te referi tu, cei care organizează tot felul de chestii, cei care participă la demonstrații și se încaieră, cei care vorbesc pe față despre subiectul ăsta – oamenii ăștia reprezintă altceva. Sunt oameni cu probleme. Teama și sentimentul lor de neputință sunt atât de maii, încât nu le pot ascunde. De fapt, de asta și fac asemenea lucruri -vor ca lumea să le vadă frica.

— Să-nțeleg de-aici că, după tine, Combat 18 e un strigăt de ajutor?

— Să-nțelegi de-aici că te cunosc, Phil, răspunsese Carol, punându-și o mână pe umărul lui, în timp ce el stătea la birou și ronțăia un creion. Nu poți să scrii nici despre politică, nici despre idei. Sunt lucruri prea abstracte pentru tine. Pe tine te interesează oamenii. Despre asta ar trebui să fie cartea ta, dacă o s-o scrii vreodată: ce-i face pe oameni să adopte asemenea poziții? Și mai cred că a început să te fascineze toată povestea și din cauză că la un moment dat te-ai gândit că o să afli ceva.

— Ceva? Ce anume?

— Nu știu. Răspunsul la o ghicitoare. Răspunsul la ceva care te nedumerește de multă vreme. De-aia cred că ți-a venit ideea să scrii o carte.

Philip se încruntase la Carol, neînțelegând întru totul ce voia să spună; dar cuvintele ei îi rămăseseră în minte luni în șir, iar el și le aminti în dimineața aceea de noiembrie, când deschise scrisoarea de la Benjamin și văzu ce descoperise acesta în Dorset.

Dragă Phil (scrisa Benjamin), Harding e sănătos și voinic! Sau cel puțin era, acum nouă ani.

Săptămâna trecută am fost în Dorset cu mami, tați, Lois și fiica ei, Sophie. Am stat într-un castel vechi, unde se aflau o mulțime de registre în care își lăsaseră amprente și alți musafiri de-a lungul timpului. Sophie citea unul dintre ele într-o seară, când a descoperit asta ' Vreau să știu ce crezi. E sau nu omul nostru?

Toate cele bune, Benjamin.

Rândurile fotocopyate din registru acopereau patru pagini separate. Pe ele se aflau următoarele:

— L7 martie 1995

Se spune că locuința fiecărui englez e un castel și tare mult mi-aș dori să fie adevărat. Din păcate, când scriu aceste rânduri, locuința mea (la care trebuie să mă întorc, cu inima grea, peste doar câteva ore) este o rulotă aproape delabrată din mohorâtul nord-est al Angliei, rămasă pe un câmp bătut de vânturi, la nici douăzeci de metri de un reactor nuclear și cu un grup sanitar care cred că oferă cea mai mare provocare fizică și psihică de care am avut parte în acești șaptezeci și cinci de ani ai unei existențe pe care pot s-o consider -privind în urmă - drept futilă și profund nefericită.

Vai, unde i-a fost dat să ajungă ultimului reprezentant al neamului Pusey-Hamilton!

Prin contrast, a fost o bucurie să locuiesc în acest nobil stabiliment pe durata ultimelor trei zile. Ce bine-ar fi fost dacă aș fi avut-o alături și pe Gladys, preabuna, defuncta și îndelung jelită mea soție! Mai bine zis, defuncta fostă soție. Nu fiindcă îi plăcea să se îmbrace în latex (deși recunosc că au existat două sau trei ocazii când am convins-o să facă acest lucru, în perioada fericită și evocată cu afecțiune când am fost secretar al Grupului Fetișștilor și Sadomasochiștilor din Sutton Coldfield, un cerc compus din cetățeni și contribuabili demni de respect, implicați în activități pe deplin consensuale, care a fost închis de brigada de moravuri a poliției din West Midlands, deși comandantul ei era, chiar pe vremea aceea, unul dintre membrii noștri cei mai entuziaști. O, tempora! O, mores!) Așa - unde rămăsesem? A, da. Vorbesc despre Gladys ca despre defuncta fostă soție nu din acest motiv, ci din alte două: în primul rând, fiindcă a încetat din viață (a murit, vă anunț cu tristețe, cu doar câteva zile înainte de-a împlini 67 de ani, după ce-a fost lovită în zona capului de o prăjină a belșugului în timpul unui ritual păgân al fertilității care a scăpat serios de sub control); iar în al doilea rând, fiindcă - ei bine, chiar și acum îmi vine greu să aștern aceste cuvinte pe hârtie - a decis să mă părăsească, să se despartă de cel care i-a fost tovarăș de viață credincios

aproape patruzeci de ani, cu puțin înainte să facem nunta de rubin, împrejurările din jurul acestei părăsiri au fost semnalate pe larg în presa vremii. Divergența noastră matrimonială a pornit de la o neînțelegere minoră. În vara aceea, în timpul unei vacanțe altminteri idilice în North Cornwall, în care n-am făcut decât să vânăm bursuci, am dus-o la un moment dat să viziteze un pustnic (de fapt, un bun prieten al meu, maiorul Harry „Mitrălie” Huntingdon-Down, ocupat pe atunci cu strângerea unei armate personale într-o fermă îndepărtată din regiune), după care am făcut împreună o plimbare pe plajă. Acolo, am convins-o să se dezbrace de majoritatea hainelor – nu c-ar fi fost nevoie de multă muncă de lămurire: sincer să fiu, se dăduse deja aproape oricui pentru o bere la halbă și câteva cepșoare murate; virtutea ei nu se clătina, ci pur și simplu se rupsese la cusături – și să pozeze pentru o serie de fotografii stilate și artistice, pe care le-am făcut folosindu-mă de vechiul și fidelul meu Brownie (cărui momentan am uitat cum îi spune). Ei bine, Gladys a nutrit convingerea că aceste fotografii fuseseră făcute exclusiv pentru amuzamentul meu și că nu aveau să fie aduse nicicum la cunoștința publicului – poate doar dacă înrămam una sau două și le puneam pe comodă la Hamilton Towers, spre a le da un subiect de discuție prietenilor care mai veneau pe la noi seara să joace pocher și intrau în criză de idei pe când se înfruptau din sandviciurile cu carne de iepure. Cu toate acestea, după ce am studiat rezultatele, am luat o altă decizie. Probabil că aş exagera dac-aş descrie-o pe Gladys ca pe o femeie atrăgătoare în această fază avansată a existenței ei pătimașe și risipite, după ce timpul s-a răzbunat cumplit pe un corp care, chiar și în floarea vieții, îmi inspirase dintotdeauna mai degrabă o respectuoasă curiozitate medicală decât concupiscentă. Mi-am dat seama, cu toate acestea, că existau câțiva indivizi triști și ciudați – deținuții condamnați la detenție grea din penitenciarele de maximă securitate, de exemplu, sau călugării benedictini mai bătrâni și cu grave tulburări de vedere -care, după câteva pahare cu tărie, ar fi putut găsi în formele dezgolite ale lui Gladys ceva care să le gădile simțurile la capătul unei zile foarte lungi. Prin urmare, m-am hotărât să public fotografiile; iar la scurt timp după aceea le-am transformat în piesa de rezistență a primului număr din noua mea aventură editorială – o revistă intitulată Puicuțe ariene, care își propunea să combine cele mai noi tendințe ale pornografiei clasice cu ultimele știri, reportaje și comentarii neonaziste, dar care, din cine știe ce motiv (rămas pentru mine un mister și până-n ziua de azi), n-a găsit ecou în imaginația publicului cititor.

Revista și-a încetat apariția după trei numere și, din câte țin minte, au existat și niște incidente neplăcute, legate de câteva raiduri ale poliției, precum și de confiscarea computerelor și a dischetelor. După ce mi-am ispășit condamnarea de trei ani (plus alte patru sau cinci luni pentru câteva delictе sexuale minore comise pe durata detenției), imediat cum am ieșit din arest, am aflat că Gladys mă părăsise. Da!

— Zburase din cuib și luase tot ce găsisese prin casă. Mi-a luat chiar și lucrul la care țineam cel mai mult – fotografia înrămată în care ea și cu mine dădeam mina cu „Benny” Mussolini. (Oamenii mi-au spus că fuseserăm trași

pe sfoară – că nu aveam cum să dăm de el la Eastbourne Winter Gardens în 1972 – dar a fost vorba de pură invidie și nimic altceva.)

Din fericire, mă bucur să vă pot spune că spre sfârșitul vieții Gladys a înțeles că procedase greșit și s-a întors la mine. Poate că anii noștri de asfințit au fost cei mai frumoși dintre toți (Gladys a arătat întotdeauna mai atrăgător în asfințit – sau, și mai bine, într-un întuneric ca de smoală). Dar asta m-a făcut s-o jelesc și mai mult după aceea și mă grăbesc să recunosc că zilele trăite fără ea au fost pustii. Săptămâni bune după moartea ei, nu puteam să mă obișnuiesc cu senzația de răceală și de neînsuflețire care venea dinspre locul unde dormea ea – iar lucrurile s-au înrăutățit când au venit, au luat cadavrul și l-au îngropat. Bineînțeles, în prezent nu mai călătoresc niciodată fără să am cărțile de tarot la mine și comunic în acest fel cu ea în fiecare seară. Uneori mai jucăm câte un scrabble. Fantomatic, luminările aprinse la miezul nopții pâlpâie în clipa când Gladys îmi transmite cuvintele la care se gândește de pe malul celălalt al marelui fluviu Lethe. Încerc să-mi păstrez buna dispoziție glumind („Hai, las-o moartă!”, îi mai arunc din când în când, sau „In noaptea asta am. Parte de un adversar țeapăn”), dar nu-i totuna, nu-i deloc totuna.

Of, Gladys. Viața e teribil de grea fără tine.

Mi-am petrecut restul timpului aici cât mai rodnic cu putință, făcând însemnări pentru marea mea operă, Declinul Occidentului, pe care am de gând s-o public pe speze proprii în patru volume legate în blană de cârțiță. De fapt, am făcut progrese considerabile în acest scop chiar în săptămâna în curs, fiindcă terenurile de aici sunt pline de cârțițe, iar eu am reușit să stărpesc peste treizeci de bucăți cu vătraiul în zorii dimineții de miercuri, după o noapte deosebit de agitată și nefericită. După terminarea operei, o s-o donez frumoasei biblioteci particulare a castelului – la un loc cu scurta mea schiță autobiografică din copilărie, un mic volum de amintiri din tinerețea petrecută în Africa Ecuatorială, în grija tatălui meu, un om bun și onorabil – sever, dar drept – așa cum reiese chiar din titlu: Snopit înainte de micul dejun. La final o să adaug un produs literar din perioada recentă, un manual mic, dar util, intitulat Onanistul întâmplător: un ghid ilustrat cu 100 de poziții sexuale solo pentru divorțați, văduvi sau pociți. Sper că toate acestea or să fie utile și interesante pentru viitorii ocupanți ai castelului. A fost o plăcere – deși una singuratică – să petrec câțva timp în acest vechi și frumos colț al Angliei; o plăcere să arborez flamura Sfântului Gheorghe deasupra acestor creneluri străvechi; o plăcere să simt, fie și pentru câteva zile fugare, că s-ar putea ca într-o bună zi să trăim în țara asta la fel cum trăiau strămoșii noștri, într-un ținut care poate și chiar o să fie liber, nepângărit, așa cum și-l doresc toți oamenii de onoare care țin la adevăr.

Arthur Pusey-Hamilton, MBE.

| ÎNSEMNAT cu străvechiul își nobilul Sigiliu al neamului Pusey-Hamilton.

„ALBION RESURGENS!”

Philip reciti paginile cu sentimente contradictorii. Scrisoarea îi aminti de multe lucruri din anii de școală, de articolele din ce în ce mai scandaloase pe care Harding obișnuia să le expedieze anonim pe adresa redacției de la The Bill

Board. Uneori, discuțiile legate de publicarea sau nepublicarea lor fuseseră lungi și aprinse; dar până la urmă cedaseră cu toții în fața umorului lui Harding și a convingerii că nimeni nu avea să vadă în tonul acelor materiale altceva decât o ironie calculată. Adeseori ironia respectivă aproape că fusese prea sumbră ca să aducă vreo undă de mângâiere; adeseori mediul despre care scria Harding – lumea singuratică a fanteziilor familiei Pusey-Hamilton, cu fiul lor traumatizat și convingerile lor politice demente – păru-se dublat de o tristețe reală și neprefăcută. Însă și Philip, și ceilalți fuseseră siguri de un lucru: că Harding făcea asta doar ca să se amuze.

Oare și acum o făcea tot ca să se amuze, deși trecuseră aproape douăzeci de ani?

Cât despre formula Albion resurgens – ei bine, asta îi provocă lui Philip un frison neplăcut. Presupuse că era o formulă pe care o putea folosi orice naționalist britanic educat, așa că i-ar fi fost relativ la îndemână și cuiva care nu făcea decât să satirizeze mișcarea. Dar, își dădu el seama acum, tot așa se numea și casa de discuri care scosese CD-ul trupei „Nepocăiții”.

O simplă coincidență? Probabil. Dar Philip își dădu seama că avea nevoie să se convingă. După ce parcurse încă o dată cuvintele lui Harding, deschise e-mailul și trimise un mesaj. Îl expedie pe adresa editorilor revistei antifasciste care-l ajutase deja la o bună parte din documentare. Philip le spuse că trebuia să ajungă la Londra și să le mai studieze o dată arhiva fotografică.

De data asta rolurile se inversaseră și veni rândul lui Doug să-și caute alinarea în preajma lui Benjamin. Aflat la Birmingham să-și viziteze mama, Doug îl invită într-o seară de joi să meargă împreună cu mașina la un restaurant japonez din Brindley Place. Benjamin rămase ca hipnotizat, de holurile cu mâncare ce li se învârteau încet în fața ochilor pe un soi de bandă rulantă, în timp ce ei doi stăteau cocoțați pe niște scaune cromate și beau Gewiirtztraminer de la gheață din niște pahare lungi și delicate.

— Îți dai seama cum ar fi fost viața în anii 1970 dac-am fi avut locuri ca astea unde să ne strângem? Întrebă el, stropindu-și cu sos de soia porția imperială de kempura cu creveți. Probabil c-aș fi ajuns să mă-nșor cu Jennifer Hawkins. Nu mă mir că m-a lăsat. Țin minte că o dată am dus-o la standul cu cartofi prăjiți și tot restul serii am stat pe peronul unșpe din New Street Station. Nu mi-a venit în minte nici un loc unde să mergem. Pe vremea aia nici nu exista un asemenea loc.

— Din câte țin minte, spuse Doug, nu ea te-a lăsat pe tine. Tu ai părăsit-o. Ca să rămâi cu Cicely. Totuși, interesantă rescriere a istoriei. Nici nu știu ce să-nțeleg din toate astea.

Observă că Benjamin ezita în fața unui platou cu mäguro maki.

— Apropo, fac cinste, dacă asta era problema.

— Aha. Mersi.

Vag rușinat, Benjamin luă platoul de pe banda rulantă și-l adăugă colecției pe care-o avea deja în față.

— O să fac și eu chestia asta cândva.

— Nici o grabă.

Benjamin petrecu destul timp încercând să prindă o chifteluță de orez cu bețișoarele din dotare. Aceasta însă alunecă de fiecare dată și căzu atât de des înapoi pe farfurie, încât amenința să se dezintegreze. Cum foamea se dovedi mai puternică decât manierele, Benjamin se folosi de degete și își vârî toată chifteluța în gură.

— Ia zi, care-i treaba cu tine și Claire? Încercă el să întrebe cu gura plină.

— Ei bine., începu Doug, aplecându-se mai aproape.

Scaunele din restaurant erau adunate în jurul mesei centrale, așa că restul clienților auzeau tot ce se vorbea. Poate că nu fusese cea mai inspirată alegere pentru o discuție confidențială.

— Nu că ne-am fi răcit unul de altul sau mai știu eu ce. Dar aseară a spus ceva care cred că m-a. Șocat. Sau poate că de vină a fost tocmai ce nu a spus.

Ochii lui Benjamin urmăreau un bol cu tori nambazuki, făcându-l să se întrebe dacă o să mai rămână ceva când vasul va ajunge în dreptul lor.

— Mai departe, zise el.

Mmammm

— Cred că totul a-nceput acum doi ani. Mama a venit să-și petreacă weekendul la Londra, așa că într-o după-amiază ne-am dus la Starbucks – cam ciudat, știu – unde ne-am apucat să vorbim despre tot felul de lucruri. Printre altele, și despre frate-tău.

Benjamin, care ronțăise o jumătate de aripă de pui, scoase un icnet mirat.

— Era pe vremea când ieșea cu Malvina. Îmi dăduse prin cap să scriu ceva pe tema asta.

Iconetele deveniră tot mai expresive, după care Benjamin înghiți și întrebă:

— N-ai fi făcut una ca asta, nu?

— Nu, probabil că nu.

Doug decise să nu insiste asupra subiectului. Acum că Malvina părea să fi dispărut și nu mai făcea parte din viețile lor, parcă nu mai avea rost.

Continuă cu un aer grăbit:

— Mama mi-a spus c-ar fi bine să n-o fac. Mi-a zis că nimeni nu-i perfect și' că nu-i bine să-i judecăm întotdeauna pe oameni în funcție de ceea ce fac în viața personală.

Benjamin dădu din cap. Apoi văzu niște colțunași cu legume asortate îndreptându-se spre ei.

— Ala a fost momentul când mi-a spus – ca să-mi dea un exemplu – că tata o înșelase.

— Dumnezeule, zise Benjamin, gâbjind câțiva colțunași și întinzându-se din nou după sosul de soia. Tu nu bănuiseși nimic?

— Absolut nimic.

— Ți-a spus și. Cu cine?

— Nț. De fapt, a lăsat impresia că n-a fost doar o singură persoană. Dar n-am cerut prea multe amănunte. Nu mi-a dat prin cap c-ar fi putut fi cineva cunoscut. Oricum, aseară am vorbit cu Claire și-am aflat.

— Nu-mi spune, zise Benjamin, oprindu-se înainte să mai ia o înghițitură. A fost mama lui Claire.

— Ei bine, n-a fost.

— Să nu-mi spui c-a fost mama lui Phil.

— Nu.

Benjamin păli ușor și puse jos bețișoarele.

— Maică-mea?

Doug clătină din cap enervat.

— Benjamin, nu suntem la cine știe câștigă. Ai de gând să ascuți povestea până la capăt? Așa. Anul trecut – imediat după ce mama a făcut accidentul cerebral – Claire mi-a trimis un e-mail. M-a întrebat dacă putea să se ducă până la maică-mea și să se uite prin hârtoagele lui tata. Cred că a și făcut-o până la urmă, chit că erau într-un asemenea hal de dezordine, încât n-a găsit nimic.

— Dar ce căuta?

— Nu știu precis – dar cred c-a început iar să-și pună întrebări despre Miriam.

Lui Benjamin îi păru rău să audă asta.

— Așa ajungi s-o iei razna, spuse el, clătinând din cap. E adevărat, Dumnezeu știe cum te simți când îți pierzi sora în felul ăla și nu mai afli niciodată ce s-a întâmplat cu ea, dar de-atunci a trecut. Cât? Peste douăzeci și cinci de ani, nu? Acum n-o să mai afle nimic. Trebuie să renunțe, n-are încotro.

— Cred că-i mai ușor de zis decât de făcut, spuse Doug gânditor. Oricum, continuă el, inspi-rând adânc, probabil că-ți dai seama ce urmează.

Dar se părea că Benjamin era incapabil de așa ceva.

— Ei bine, motivul pentru care a rut să se uite prin hârțiile lui tata, zise Doug, dându-i mură-n gură, este că tocmai de ea era vorba. Cea cu care se combinase taică-meu era Miriam.

— Iisuse.

Benjamin puse paharul cu vin pe masă și timp de câteva secunde nu mai scoase un cuvânt, într-atât era de șocat.

— Când ți-a spus? Întrebă el într-un târziu.

— Aseară.

Doug se juca neatent cu mâncarea prin farfurie. Nu mâncase aproape nimic.

— Acum toate hârțiile lui tata au fost luate. Le-am dat celor de la universitatea din Warwick, care le-au introdus într-o arhivă organizată. Săptămâna trecută i-am sunat să-i întreb dacă erau disponibile, mi-au spus că da, așa că i-am trimis un e-mail lui Claire, fiindcă îi promisesem să-i dau de știre de îndată ce aveam vreo veste. Mă rog, nu mi-a răspuns la e-mail, așa că aseară i-am dat un telefon. Se pare că fusese în concediu și că abia se întorsese, spuse el, încruntându-se. Auzi, tu știi ceva despre noul ei prieten? Ai idee cine e?

— Nu prea. Phil zicea că-i un fel de om de afaceri. Din ăia care zboară numai la clasa business. Întoarce banii cu lopata, din câte se pare.

— Da, se potrivește, fiindcă unde crezi c-a dus-o în concediu? În Insulele Cayman. Și am impresia că n-a mers prea grozav. Claire mi-a zis că s-a întors mai devreme, de una singură. Tocmai intrase pe ușă când am sunat-o, așa că nu citise e-mailul. Oricum, i-am spus că poate să se ducă la Warwick și să studieze arhiva, dacă o mai interesează, și e clar c-o interesează, fiindcă mi-a zis imediat c-o să se ducă acolo chiar săptămâna asta.

Doug tăcu și așteptă ca Benjamin să-și umple paharul cu vin. Pe urmă bău câteva înghițituri zdravene.

— Părea foarte stărnită de toată afacerea, așa că am întrebat-o: „Ce-i cu povestea asta, Claire?”

O să-mi spui vreodată?, Ea a tăcut la celălalt capăt al firului, după care a zis: „Tu ce crezi că e, Doug?”, în momentul ăla mi-am dat seama ce se întâmplase. Așa că am spus: „A fost taică-meu, nu? El s-a culcat cu sora ta,„. Iar ea a zis: „Da, așa e.” în pauza lungă de după aceste cuvinte, Benjamin observă cât zgomot era în restaurant: cât de tare se auzea muzica stridentă din fundal, pe ritmurile neobosite ale bateriei și ale sintetizatoarelor; cât de animată era bucuria celorlalți meseni, care râdeau împreună și își strigau bancuri unul altuia, trăind în prezent sau în viitor, fără să fi fost zăvorâți în trecut, așa cum părea să fi fost atât el, cât și prietenii lui – în acel trecut care voia să-i prindă întotdeauna în mrejele lui subtile, ori de câte ori încercau să se smulgă din captivitatea lui și să meargă mai departe. O chestiune neterminată.

— Dar asta n-a fost tot, continuă Doug posac.

Claire mi-a spus că se hotărâse într-o anumită privință.

Benjamin așteptă.

— Da?

— Era sigură că Miriam a murit. Nu mai avea nici un dubiu. Nici măcar nu mai spera s-o găsească. Voia doar să afle adevărul.

Benjamin întrebă ezitant:

— Și ce legătură are asta cu uitatul prin hârtiile lui taică-tău?

— Asta am vrut să știu și eu. De fapt, am și întrebat-o.

— Și ce-a spus?

— Nimic, pentru o vreme. Așa că i-am zis: „Presupun că nu crezi că sora ta a murit de moarte bună. Crezi că a fost. Ucisă”. Iar ea a îngăimat un „da” cu o voce stinsă. Și foarte distantă. M-am întrebat dacă. Mă rog, dacă folosise și ea cuvântul ăla. În contextul respectiv. Chiar și atunci când nu făcea decât să segândească la cele întâmplate.

— Poate că nu-l folosise, spuse Benjamin, neve-nindu-i altceva în minte.

— În orice caz – Doug își coborî privirile spre paharul cu vin și învârti lichidul auriu încet, fără să-și dea seama – în orice caz, a trebuit s-o întreb, nu? A trebuit să-i spun: „Claire, doar nu crezi c-a ucis-o taică-meu, nu? Nu se poate să crezi așa ceva. Pur și simplu nu se poate”.

Puse paharul jos și își sprijini fața în mâini pentru o clipă. Când își ridică privirile, Benjamin observă ce ochi obosiți avea.

— Și știi ce mi-a răspuns la asta?

Benjamin clătină din cap, deși ar fi putut deja să ghicească răspunsul.

— Nimic, spuse Doug, cu cel mai tăios și sumbru zâmbet de care era în stare. N-a scos nici măcar un afurisit de cuvânt.

În spatele lui, un tânăr cu părul în țepi și un costum sobru ajunsese la poanta unei glume și fu răsplătit cu o explozie de râsete din partea celor doi însoțitori. Arătau a reprezentanți de vânzări plecați în delegație și gata să-și facă de cap toată noaptea. Benjamin tresări din cauza zgomotului, pe care aproape îl simți răsturnându-l pe spate.

— Rahat, îi spuse el compătimitor lui Doug și-i puse o mână pe braț.

— Atunci am închis, zise Doug. I-am spus „La revedere, Claire” și-am pus receptorul în furcă.

Își ridică ochii spre Benjamin, iar în surâsul pe care-l încercă din nou se văzu de data asta tristețea. Părea să privească în urmă, spre anii de școală care parcă îi trăgeau pe amândoi de mânecă – spre trecutul care nu se dădea dus.

— Am știut dintotdeauna că Claire mă urăște, spuse el. Acum am aflat și de ce.

Deciseră împreună că soluția cea mai bună era să se îmbete. Doug îl luase pe Benjamin cu el în mașină și-l adusese la Brindley Place, dar acum mașina lui se afla în siguranța deplină a unei parcuri cu plată, iar ei puteau să împartă costul unui taxi până acasă. Doug își făcu socoteala că putea să-l treacă oricum la cheltuielile de deplasare. Așa că își abandonară scaunele de bar și cercul de mâncăruri aflate într-o rotație permanentă, se așezară pe pernele pătrate și destul de tari ale unei mese joase, cu genunchii strânși aproape de nivelul fețelor, și comandară pentru început încă o sticlă de vin.

Benjamin îi spuse lui Doug de descoperirea pe care o făcuse în Dorset. Citise cele patru pagini din registru de atâtea ori, încât acum putea să reproducă aproape totul din memorie. Multe dintre cele scrise acolo îl făcură pe Doug să râdă, dar era un râs stingher. Doug îi aminti lui Benjamin de felul cum participase Harding odată la o simulare electorală la liceu, când se ipostaziase H candidat din partea Frontului Național.

— Întotdeauna i-a plăcut să-ci bată joc de indivizii ăia, spuse el. La un moment dat începuse să aibă un fel de obsesie. Dar se pare că acum e chiar mai rău.

— Și asta a fost acum șapte ani, zise Benjamin. Tot nu știm ce face la ora asta sau unde e.

— Așa cum am zis de-o sută de ori, sunt sigur că am fi dezamăgiți dacă am afla. Dar ia spune-mi, continuă Doug, luându-l pe Benjamin pe după umeri și începând să vorbească împleticit, am înțeles eu bine, sau ți-a căzut cu tronc nepoată-ta? Să știi că ne-ai băgat la idei pe toți, amice. A trecut o groază de vreme de când ai lăsat-o pe Emily. Ar cam fi timpul să-ți găsești pe altcineva. Pe cineva de vârsta ta. Și care să nu-ți fie rudă, dacă se poate.

— Nu mi-a căzut cu tronc Sophie. Oricum, nu în sensul ăla. Ne-nțelegem bine, atâta tot. Mă ia așa cum sunt. Se străduiește să priceapă ce încerc să fac; nici nu-mi plânge de milă, nici nu crede că sunt vreun ciudat. Pe lângă asta, n-am ce să fac dacă persoanele cele mai drăguțe și mai interesante pe care le cunosc sunt mai tinere ca mine. Îmi plac tinerii – e mai ușor să intri pe lungimea lor de undă.

Doug râse batjocoritor.

— Era să te cred.

— La fel a fost și cu Malvina. (La auzul acestui nume, Doug își ridică ochii spre cer.) Nu mă interesează ce crezi – am stabilit un raport aparte cu femeia aia, un raport extraordinar. Nu cred c-am mai simțit vreo legătură atât de solidă cu cineva. O legătură emoțională autentică și imediată. N-am mai avut parte de așa ceva de la.

— Te rog, interveni Doug. Ridicând o mână. Crezi că putem să trecem cu bine de seara asta fără să pronunțăm cuvântul care începe cu „C”?

În clipa aceea Benjamin tăcu, iar Doug se gândi la seara de acum doi ani, când ieșise cu Malvina la un pahar în Chelsea și începuse să-și dea seama cit era de nefericită. În plus, era o nefericire reală, adânc înrădăcinată, pe care n-o puteai sonda decât după ani întregi de terapie. Simți că i se face deodată frig când își aduse aminte de acel episod.

— Oricum, mă-ntreb ce s-o fi ales de ea. Unde-o fi ajuns după ce i-a făcut vânt frate-tău.

Iar Benjamin rosti surprinzător:

— Am. Păstrat legătura. Doug își ridică privirea.

— Serios?

— Mă rog. Într-un fel. Nu m-am mai văzut cu ea sau mai știu eu ce. Dar din când în când îi trimit câte-un sms.

— Și? Iți răspunde?

— Uneori, zise Benjamin și apoi tăcu.

La drept vorbind, habar nu avea unde locuia sau ce făcea Malvina în clipa aceea. Știa doar că numărul de mobil nu i se schimbase în ultimii doi ani. O vreme încercase s-o sune, dar de obicei îi intra mesageria vocală, iar în cele două sau trei rânduri când chiar apucaseră să vorbească, Malvina fusese monosilabică și evazivă, așa că discuția se derulase extrem de poticnit. De atunci, Benjamin își luase obiceiul să-i trimită câte un sms la două-trei săptămâni. Încercase să compună mesaje pline de sevă și amuzante, să-i spună care mai era viața lui, și-i plăcuse constrângerea celor doar 149 de semne în care trebuia să-și sintetizeze mesajul. Era ca și cum ar fi scris într-o formă versificată extrem de concisă și limitativă. Uneori Malvina îi răspundea, alteori nu. Câteodată răspunsurile ei veneau la cele mai ciudate ore din noapte. Benjamin observase că șansele de răspuns erau mai mari dacă mesajul lui se termina cu o întrebare sau cu ceva neutru, de genul Tu cum o mai duci? Sau Ce mai pui la cale? Situație în care Malvina furniza de obicei un răspuns chiar mai general și mai nelămuritor. Dar cel puțin se stabilea un soi de contact. Cel puțin în felul ăsta Benjamin se asigura că fata era încă în viață. Și oricum, stătea mai bine decât fratele lui, ceea ce pentru Benjamin era un lucru vital. Asta pentru că el o descoperise pe Malvina, iar tânăra fusese prietena lui, înainte să i-o fure Paul. Numai că Paul o zbârcise. Și nu avea s-o mai vadă niciodată. Benjamin repurtase o victorie în cadrul acelei întreceri în doi. Poate că pentru unii era o victorie mică, dar pentru el se dovedea deosebit de importantă.

— Probabil că nu peste mult timp o să plec pentru câteva zile, anunță el și adăugă (deși știa că asta era o pură închipuire): Mă gândeam s-o întreb dacă nu vine cu mine.

— Serios? Și unde te duci?

Iar Benjamin îi povesti lui Doug despre abația St Wandrille din Normandia; cum fusese acolo cu Emily și cum știuse, din clipa când pusese piciorul în capelă și-i ascultase pe călugări îngî-nându-și rugăciunile, că era un loc unde poate că într-o bună zi s-ar fi simțit cu desăvârșire fericit și împăcat.

Doug se arătă nedumerit.

— Dar Malvina e femeie.

— Există și o aripă pentru femei, zise Benjamin. E în afara zidurilor, iar oaspeții de gen femeiesc n-au voie să mănânce alături de călugări și-așa mai departe. Dar să știi că tot e un loc în care să te poți simți grozav.

Doug îl privi câteva secunde, iar pe chipul lui uluirea și amuzamentul dădură o luptă acerbă pentru supremație.

— Benjamin, spuse el în cele din urmă, habar n-am cum faci. Chiar și atunci când sunt sigur că nimic din ce-o să spui n-o să mă mai surprindă, faci ce faci și tot scoți ceva din joben.

— Cum adică?

— Numai tu, Benjamin – numai tu – ai putea fi în stare să inviți o femeie să petreacă un weekend de dezmăț într-o afurisită de mănăstire!

Doug râse atât de tare, încât se dezechilibra, căzu de pe pernă și se lovi cu capul de masa de alături, pe când Benjamin rămase nemișcat, sor-bindu-și vinul, cu un aer ofensat. În ce-l privea, situația nu i se părea atât de comică. Dar se bucura că izbutise să-și înveselească prietenul.

După ce se lăsă condusă la o masă de studiu, Claire rămase așezată câteva minute, cu primul dintre cele douăsprezece dosare care stăteau în fața ei nedeschise. Pusese alături două creioane ascuțite și o agendă format A5, cu o copertă tare, de un albastru mătășos, și cu pagini groase și tăiate imperfect, pe care o cumpărase din Veneția cu câțiva ani în urmă și care conținea deocamdată un singur lucru: scrisoarea lungă pe care o compusese pentru Miriam, în iarna lui 1999, la întoarcerea în Anglia. Cât despre dosar, nu se atinse de el. Nu încă. Nu că i-ar fi lipsit voința, ci mai degrabă din cauză că aștepta să-și limpezească mintea. Voia să fie pe fază când avea să citească materialul și își propusese să nu omită nici cel mai mic amănunt, însă în clipa aceea se simțea oricum, numai pe fază nu. Drumul cu mașina de la Malvern la Coventry fusese infernal: o oră și trei sferturi, pe o ploaie torențială. Campusul din Warwick fusese mult mai aglomerat decât se așteptase Claire, care făcuse eforturi uriașe ca să găsească un loc pentru mașină chiar și în cea mai mare dintre parcările supraetajate. Ajunsese la Centrul de Resurse cu cincizeci de minute peste ora convenită la telefon cu bibliotecara. Nu că i-ar fi păsat cuiva; dar Claire se simțise nelalocul ei și dezorientată. Iar acum nu era capabilă să facă față așteptărilor.

Poate că o cafea avea să-i prindă bine.

De la Centrul de Resurse la Clubul Artelor era mai puțin de un minut de mers pe jos, însă chiar și așa ploaia reuși s-o ude până la piele. Claire ceru un

espresso dublu și își cumpără și o ciocolată caldă, mai mult ca să-și încălzească mâinile, ținându-le pe cană. Se așează într-un colț și observă viața universității desfășurându-i-se în fața ochilor în acest sfârșit al unei dimineți de marți. Nu erau prea mulți studenți, constată ea. Era mai degrabă un loc unde veneau să mănânce universitarii și restul angajaților. Aerul mirosea puternic a lucruri ude, a haine aburinde și a păr făcut ciuciulete. Lectori trași la față desfăceau pachete de crisp-uri și le împărțeau cu absolvenții de postuniversitară în gesturi de flirt prezumtiv. Femei necăsătorite și trecute de cincizeci de ani își verificau agendele și scoteau pliculețe de ceai din pahare de plastic, ținându-le ridicate cu un aer nesigur, înainte de-a ieși să așeze pe șervețelele de hârtie pe care lăsa imediat niște pete maronii.

Se întorsese în Anglia – acum nu mai avea nici un dubiu. Și nu era de mirare că era dezorientată, dat fiind că nu trecuseră decât patruzeci și opt de ore de când se afla pe o plajă privată în apropiere de Bodden Town, sub un soare tropical. De asemenea, cu două zile în urmă încă avea (într-un fel) o relație, pe când în dimineața asta era din nou singură.

Și probabil mai fericită, dacă se gândea atent.

Concediul începuse bine, deși pe niște coordonate mai degrabă suprarealiste. Fiindcă nu mai zburaseră niciodată la clasa întâi, Claire, Patrick și Rowena se dedaseră unor excесе nebunești, bând mai mult de o sticlă de șampanie fiecare, îndopându-se cu caviar rusesc și trufe italienești și uitându-se apoi timp de șapte-opt ore la filmele care rula pe ecranele personale. Ca urmare, la aterizare erau beți, sătui și vlăguiți, pe când pasagerii mai experimentați, care dormiseră în cea mai mare parte a zborului, coborâseră din avion într-o formă excelentă. Fuseseră așteptați la aeroport de George, șoferul partenerului de afaceri al lui Michael (cărui nu apucaseră să-i afle numele) și apoi transportați cale de douăzeci și ceva de kilometri, până la vila lui, Proserpina, situată în partea sudică a insulei.

Poate din cauza alcoolului, dacă nu cumva a oboselii, când intrară pentru prima dată în vilă, după ce bagajele le fuseseră preluate de majordom, iar hainele de fata în casă, izbucniră pur și simplu în râs toți trei. Opulența de genul ăsta era comică, iar aceasta fusese singura reacție posibilă în fața ei.

Simpla dimensiune a camerelor era năucitoare. Principalul salon de primiri era cât holul unui hotel, cu șase canapele, două baruri, nenumărate boxe mascate, legate la o linie stereo centrală marca Bang and Olufsen, și câteva bovindouri care se deschideau spre cei aproape cinci sute de metri de plajă privată. Cel mai mic dormitor avea un pat în care puteau dormi lejer șase persoane, ridicat – ca de altfel toate paturile din casă – pe un baldachin, sub un tavan înalt, cu decorațiuni din lemn de stejar create manual. Existau televizoare și baruri peste tot (paradoxal, chiar și în sala de fitness). În camera de lucru se afla un birou lat cât o masă de snooker, plasat cu fața spre o consolă pe care se găseau douăzeci și patru de ecrane TV folosibile fie pentru supravegherea fiecărei încăperi din casă, din toate unghiurile posibile, fie pentru urmărirea simultană a tuturor știrilor și a canalelor de afaceri difuzate prin satelit. Pentru cei care nu rezistau corvezii de a merge pe jos douăzeci de metri până pe plajă, existau piscine acoperite și în aer liber. Cada îngropată din

baia principală era ea însăși o piscină, dacă judecai în funcție de dimensiunile standard. Claire își petrecu cea mai mare parte a următoarelor două zile pe plajă sau citind pe una dintre terasele scaldate de soare. În casă nu existau cărți, în afara unei vitrine încuiate și conectate la un sistem de alarmă, care conținea primele ediții din opera unor scriitori moderni (Thornton Wilder, Scott Fitzgerald, Steinbeck) și câteva volume din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, dintre care niciunul nu părea merit unei lecturi adevărate; oricum, își adusese o mulțime de cărți ale ei. Li vedea foarte puțin pe Patrick și Rowena, care plecau să facă sărituri sau scufundări și lipseau cu orele. Se întâlneau doar la masă, ceea ce le produse o serie de probleme de etichetă. În prima seară, cina le-a fost pregătită de bucătăreasa reședinței. Se simțiră cu toții atât de stânjeniți de această idee, iar cei care serviră la masă se dovediră la rândul lor atât de stingheriți de eforturile musafirilor de a se purta prietenos cu ei, de a-i implica în conversații și în general de a-i trata ca pe niște ființe omenești care u, răiesc și respiră, nu ca pe simple piese de mobilier, încât Claire decise că situația nu avea voie să se repete. În următoarele două seri luară cina la două restaurante din Bodden Town. Chiar și așa, George insistă să-i ducă la destinație cu mașina și să aștepte la volan până când erau gata să se întoarcă la vilă. Claire se strădui din răspuțeri s-o facă pe Rowena să se simtă bine de fiecare dată, dar dădu peste o tânără distantă, de o răceală aproape vecină cu moșicia. Ea și Patrick nu păreau să aibă aproape nimic în comun și nu închegaseră nici un fel de raporturi, cu evidenta excepție a celor sexuale. Claire pronostica în sinea ei că relația avea să dureze cel mai târziu până la Crăciun.

La sfârșitul celei de-a treia zile, Michael tot nu apăruse, iar Patrick și Rowena trebuiau deja să zboare înapoi acasă. Erau amândoi în perioada dintre liceu și facultate, iar peste două zile Rowena avea să înceapă lucrul temporar la cabinetul de arhitectură al unchiului ei din Edinburgh. Cavaler din fire, Patrick se oferise s-o ducă până acolo. Claire le făcu semne de rămas-bun când George se sui la volan și-i duse la aeroport, după care petrecu treizeci și șase de ore și mai bizare, singură în toată casa, fără nici un fel de companie, în afara celor șase servitori care se părea că primiseră instrucțiuni scrise ca nu cumva să-i adreseze vreun cuvânt, cu toate că apăreau neobosit în colțurile oricărei camere în care s-ar fi aflat întâmplător musafira, gata să-i umple din nou paharul sau să-i ia farfuria de îndată ce termina de mâncat.

Claire începu să se simtă și mai ciudat ca până atunci. Nu putea să armonizeze sentimentul că era absolut singură cu conștiința faptului că se afla întotdeauna sub supravegherea cuiva (fie a servitorilor tăcuți și vigilenți, fie a camerelor video care se declanșau cu un declic și un tors, începând apoi să-i urmărească fiecare secundă din clipa în care intra în câte o cameră). Claire nu știa ce căuta acolo. Se simțea mai degrabă ca un prizonier decât ca un oaspete. Reflexele ei identitare începeau să se destrame. De la o vreme se simțea ca personajul interpretat de Catherine Deneuve în versiunea nouă, produsă la Hollywood cu un buget baban și în culori, a filmului *Repulsie*. Sosirea cu mare întârziere a lui Michael produse o schimbare, dar nu atât de consistentă cum se așteptase Claire. Merseră să facă sărituri în apă împreună, înotară împreună și luară cina împreună pe marginea uneia dintre piscine. Într-o seară Michael o

urcă într-o șalupă și merseă amândoi să cineze cu un prieten care avea un iaht ancorat la câțiva kilometri distanță, spre Long Coconut Point. Făcură dragoste pe plajă, în dormitor și chiar (o singură dată, în condiții precare și până la urmă dezastruoase) pe simulatorul de canoe din sala de fitness. Un singur lucru nu făcură, de fapt: să stea de vorbă. Toate hotărârile lui Claire de a provoca o discuție cu Michael, legată de disperarea ei crescândă față de viitorul relației lor, erau zădărnice de aerul lui de permanentă preocupare, de impunătoarea lui inaccesibilitate. Michael știa să fie vorbăreț când voia: aveau obișnuitele controversate politice, pe jumătate serioase, pe jumătate în glumă; Michael se apuca din când în când să dezbată chestiuni curente, situația economică sau războiul iminent cu Irakul (cărui i se opunea), iar uneori aborda și chestiuni mai puțin importante, ca de pildă bucătăria caribbeană sau educația copiilor lui (care erau cu toții la licee cu internat). Dar fiecare tentativă de mutare a discuției pe un plan sentimental era întâmpinată cu opacitate.

Claire reîncepu să se întrebe de ce venise în locul ăsta. În principalul salon de primiri, îl văzu pe Michael cum apasă pe un buton al telecomenzii, după care un uriaș ecran TV cu plasmă se ridică de sub podea aidoma unui dispozitiv de pe consola de la bordul navei Enterprise. Apoi îl văzu cum comută de pe Bloomberg pe celelalte canale de afaceri care se prindeau prin satelit și se întrebă de mai multe ori: ce Dumnezeu caut aici?

Și nu se putea spune că-și petrecea tot timpul muncind. Criza care-l ținuse la Londra, indiferent cum ar fi arătat, părea să fi fost depășită cu succes. Stătea doar o oră sau două pe zi la birou. Când era sunat pe telefonul mobil, mai întâi se uita la numărul apelantului și răspundea doar la unul din patru apeluri. Uneori, dacă Claire îl întreba despre ce discutase la telefon, chiar încerca să-i spună. Claire nu înțelegea jargonul de afaceri și avea în permanență impresia că Michael era destul de selectiv în privința informațiilor pe care i le împărtășea, dar cu toate acestea era de părere că își dădea silința s-o ajute să priceapă ce era în mintea lui. Nu se simțea înșelată sau scoasă din calcul. Știa că firma era pe punctul de-a renunța la o parte din terenurile și amenajările suplimentare: se făceau trimiteri repetate la clădirile de lângă Solihull, la foarte mică distanță de Birmingham. Se părea că afacerea intrase în faza finală. Lucrurile mergeau bine, iar pentru

— MMaMM^jg^gOj^jjj^Ojjj^j |

Claire acesta era lucrul cel mai important. Fiindcă asta însemna că Michael era binedispus.

Într-o dimineață, pe la zece, ea ieși din duș și văzu că Michael stătea pe balconul dormitorului lor, care dădea spre plajă. Luaseră micul dejun, iar el vorbea la telefonul mobil, bând cafea și împungând cu furculița o jumătate de chiflă prăjită cu șuncă, ou și sos remoulade. Îmbrăcată în continuare doar cu un capot, Claire se așeză la masă în fața lui, turnă cafea într-o ceașcă de porțelan și își văzu de romanul pe care începuse să-l citească în seara precedentă. Michael se uită la ea, comunicându-i din priviri că nu avea să mai vorbească mult la telefon. Ea își pierdu interesul față de roman după una sau două fraze și în loc să citească se hotărî să admire priveliștea, amețită de soare

și hipnotizată de mișcările domoale ale palmierilor profilați pe albastrul cerului, cu frunzele înfiorate de briza dimineții.

— Bun, deci s-a bătut în cuie, da? Întrebă Michael. O sută patruzeci și șase e cifra finală, corect?

Interlocutorul lui rosti câteva cuvinte de confirmare, iar Michael dădu aprobator din cap, arătând foarte mulțumit de mersul lucrurilor.

— Excelent. În regulă. Cred că putem să facem anunțul peste câteva săptămâni și pe urmă n-o să mai avem mult tărăboi. Nu, nu de Crăciun, normal. Imediat după aceea.

Câteva clipe mai târziu, închise telefonul, îi zâmbi lui Claire și se aplecă peste masă ca s-o sărute pentru prima dată în zi.

— Vești bune? Întrebă ea, turnându-i cafea în ceașcă.

— Foarte satisfăcătoare.

Claire așteptă ca el să intre în detalii, dar se părea că nu avea de gând s-o facă. Acest lucru o enervă, dar vocea ei rămase la fel de degajată când întrebă:

— O sută patruzeci și șase ai zis? Astea ce-s, milioane?

Michael își ridică privirea din farfuria de la micul dejun.

— Mm?

— Cu asta o să te-alegi – după ce-o să vinzi clădirile de la Solihull?

— A, făcu el și răsă, punând punct episodului. Nu. Nici vorbă.

— Nu-mi spune: o să fie prima ta de Crăciun pe anul ăsta?

Michael răsă din nou. Era un ris absolut destins. Indiferent ce anume ar fi confirmat adineauri la telefon, nu era un lucru care să-i producă vreo jenă cât de mică sau pe care să se simtă obligat să-l ascundă față de Claire.

— Nu, zise el. Îmi pare rău că nu-ți spun ceva mai spectaculos, dar mă tem că asta-i tot, o sută patruzeci și șase. Închidem complet departamentul de cercetare-dezvoltare. Nu-și scoate banii. Îl închidem și vindem fabrica. Asta înseamnă că disponibilizăm o sută patruzeci și șase de oameni.

— Aha, spuse Claire. Am înțeles. Și de ce-i asta o veste bună?

— Fiindcă m-am temut să nu fim obligați să disponibilizăm mai mulți. Dacă am fi trecut fie și cu un om peste două sute, ar fi fost un dezastru de imagine. Dar o sută patruzeci și șase nu-nseamnă mare lucru, nu? Oamenii nici n-or să observe.

— Nu, zise Claire pe gânduri. Probabil că nu.

La puțin timp după aceea, Michael dispăru în casă, lăsând-o pe Claire să se gândească la cuvintele lui. De data asta, ea nu mai puse mâna pe roman. În schimb, se simți cuprinsă de un soi de amorțeală. Nu era o senzație nouă – își dădu seama că o avusese tot mai puternic încă de la începutul săptămânii. Și într-un fel, ceea ce auzise adineauri de la Michael nici nu mai conta: nu putea spune că avusese parte de un punct de cotitură sau de un moment de revelație. Poate că amorțeala aceea începea cel puțin să prindă contur; sau poate că devenise atât de presantă, încât Claire înțelese că n-o mai putea nesocoti foarte mult. Indiferent de motiv, se simți dintr-odată profund nefericită, chiar opriment de nefericită fiindcă stătea în balconul acela scaldat de soare, cu oceanul scân-teindu-i în față, la mii de kilometri distanță de lumea pe care o

știa și o înțelegea. Simți un dor aproape insuportabil pentru căsuța cu acoperiș plan de pe panta din Great Malvern.

După câteva minute intră, își puse costumul de baie și ieși din casă fără să-i spună nimic lui Michael. Se îndreptă spre plajă.

Nu era scandalizată de nimic din cele auzite. Nu era naivă; știa cum își câștiga Michael existența. Oamenii rămâneau fără serviciu în fiecare zi; iar asta însemna inevitabil că exista cineva care lua decizia acestor disponibilizări. Întâmplător, decizia în cazul ăsta fusese luată chiar atunci, la masa unde stătea și ea, dar în partea cealaltă, pe o insulă din Caraibe, de către un bărbat cu care acceptase o relație intimă, pe balconul dormitorului pe care-l împărțeau. Ce importanță avea? Nu trebuia să aibă niciuna. Iar Michael avea dreptate. O sută patruzeci și șase nu era o cifră chiar atât de mare. Citeai în fiecare zi în ziare despre mii de oameni care rămâneau fără slujbe.

Și-atunci de ce simțea că i se face rău de la stomac?

Poate că tocmai asta era problema. Cinci mii ar fi fost o cifră inimaginabilă. Ar fi însemnat ceva fără rost. Pe când cifra o sută patruzeci și șase avea ceva nerușinat de specific și de palpabil. După ce își întinse prosopul pe nisipul alb și fierbinte de lângă apă și intră în ocean până în locul unde valurile se spărgeau direct de ea, Claire se gândi la cele o sută patruzeci și șase de familii care aveau să primească vestea imediat după Crăciun. Fără îndoială că Michael procedase corect în fond. Și era o dovadă de tact din partea lui că avea să le spună abia după ce va fi trecut Crăciunul. Nu era un om rău, își dădu seama Claire – dar nici nu putea să-l iubească. Nu avea cum să iubească un bărbat care lua asemenea decizii și chiar era mulțumit de ele. Poate că altcineva avea s-o facă. Ea așa spera.

Apa caldă i se involbură înspumată în jurul coapselor și apoi al taliei. Claire inspiră adânc și plonja într-un val care dădea să se spargă. Șocul contactului făcu s-o usture fața și să-i țiue urechile, iar când ieși la suprafață după câteva secunde, strălucirea soarelui din jur i se păru aproape insuportabilă. Își feri ochii de scânteierea aceea orbitoare și pe urmă se mai aruncă de câteva ori în apă, izbindu-se de valurile care se apropiau de ea, și fiecare plonjon i se păru ca o palmă peste față, ca un apel de deșteptare din partea unui prieten neîndurător, dar bine intenționat.

La scurt timp după aceea, Claire reintră în casă. Din fericire, Michael nu era acolo. Claire își făcu bagajele și-i lăsă un bilet simplu, pe care scrisese: „Mulțumesc pentru toată distracția, dar mai bine să fie 147”. Pe urmă îi ceru lui George cel demn de încredere s-o ducă la aeroport cu mașina.

Claire își termină cafeaua, renunță la ciocolata caldă și se întoarse în fugă la Centrul de Resurse, cu impermeabilul tras deasupra capului. Oricum, ploaia începuse să se domolească.

Cafeaua o înviorase. Claire știa că era suficient de puternică pentru a se uita acum în dosare și se simțea pregătită pentru orice i-ar fi dezvăluit acestea. (Singurul lucru care o speria, de fapt, era gândul că s-ar fi putut să nu-i dezvăluie nimic.) Faptul că își amintise de concediu o făcuse să priceapă, mai limpede ca oricând, cine era și de ce venise aici. Ploaia asta, cerul plumburiu al englezilor, masa mișunătoare și preocupată de oameni hotărâți și murați de

ploaie – acestea erau lucrurile care-o defineau. Dacă viața ei din ultimii douăzeci și opt de ani avusese cât de cât o direcție și un tâlc, aici se regăseau – în campusul și în biblioteca asta. Toate celelalte erau fără noimă, își dădu ea seama. Nu putea să meargă mai departe până când nu vedea ce anume era gata să-i divulge locul acesta.

Începu să citească.

Indiferent la ce s-ar fi așteptat de la hârțoagele lui Bill Anderton, Claire nu se gândise c-ar fi putut fi atât de acaparatoare. Pornise de la ideea că aveau să fie seci și precaute, scrise în așa fel încât să păstreze o consemnare cât mai succintă și mai oficială a faptelor. În loc de asta, descoperi o întreagă lume și o întreagă eră care așteptau să fie explorate.

Se părea că, în calitate de secretar al Comitetului de Lucru, Bill nu fusese un simplu purtător de cuvânt al angajaților. Fusese de asemenea oracol sindical, agitator politic, arbitru al conflictelor și păstrător al secretelor. Oamenii îi scriseseră în legătură cu aproape toate subiectele din lume: de la un alt lider, al grupării sindicale din secția de laminate, care se plânsese că muncitorilor lui li se tăiase din salariu timpul consumat la dușuri după ieșirea din schimb (o plângere care se soldase cu părăsirea în corpore a locului de muncă), la un tată deznădăjduit, care îi povestise într-o scrisoare de cinci pagini că fiica lui era ținută prizonieră de călugărițe la o mănăstire din Gloucestershire. Nu era clar dacă Bill răspunsese la toate scrisorile. Cu siguranță, o făcuse în multe cazuri, ceea ce evident că-l transformase într-un om extrem de ocupat. Claire nu se gândise niciodată la anii 1970 ca la o perioadă îndepărtată, dar constată că tonul și stilul corespondenței i se părea acum înduioșător de arhaic. Era frapată de lipsa de ironie cu care folosea Bill cuvântul „frate” când le scria celorlalți membri de sindicat și de felul cum semna fiecare scrisoare cu „al tău, frățeste”. Era la fel de frapată de cât de mult din hârțogăraia de acolo se lega de Frontul Național și de mouul în care diverse elemente de extremă dreaptă încercaseră să se infiltreze în fabrica de la Longbridge în acea perioadă. Într-una dintre scrisori li se refuza glacial membrilor Frontului Național permisiunea de a folosi sediul sindicatului pentru o ședință; o copie a unui mesaj aproape analfabet îi invita pe muncitori (într-un mod incredibil, i se păru lui Claire) la o petrecere în Birmingham cu ocazia aniversării zilei de naștere a lui Hitler, pe 20 aprilie 1974; iar o declarație a Comitetului de Lucru condamna tulburările care au avut loc la Birmingham, în seara zilei de Joi, 21 noiembrie 1974. Îi îndemnăm pe membrii noștri să se abțină și să nu le permită instigatorilor acestor acte să-i dezbine pe salariați. Cel mai bun mod de a ajuta și de a ne exprima solidaritatea este să contribuim la o chetă masivă în întreprindere, nu să participăm la demonstrații organizate de structuri externe.

Dar unde e Miriam în toată povestea asta?

Claire nu-și închipuia că ar fi putut să găsească scrisori de dragoste. Nu avea să descopere nimic de o asemenea elocvență, asta era cert; presupunea că documentele personale vor fi fost cernute de arhivar și înapoiate discret familiei Anderton. Dacă exista vreo trimitere directă la sora ei, singura șansă era ca ea să se afle în dosarul pe care scria „Comitetul de întrajutorare”. Bill fusese

președintele comitetului, iar Miriam lucrase ca secretară. De fapt, așa se și cunoscuseră, păru să-și aducă aminte Claire. Dar încă nu deschisese dosarul respectiv. Îl pusese deoparte cu grijă, având de gând să-l lase la urmă. Era hotărârea să parcurgă tot materialul în ordine și cu multă răbdare.

Numai că hotărârea asta nu dură foarte mult. Dosarul Comitetului de întrajutorare era al doilea pe care-l deschise Claire, după doar douăzeci de minute.

Actele de aici nu erau aranjate în ordine cronologică. La început, Claire dădu peste un teanc de documente juridice referitoare la un anume Victor Gibbs, care se părea că fusese trezorierul comitetului și pe care Bill îl prinsese în timp ce falsifica cecuri și deturna fonduri. Gibbs fusese dat afară din întreprindere, conform însemnărilor lui Bill, în februarie 1975, fără să se întreprindă vreo acțiune de urmărire în instanță împotriva lui.

Claire recunoscuse numele – sau cel puțin așa i se păru. Oare nu se referise Miriam, într-unui dintre jurnalele ei, la cineva căruia îi spusese „Victor cel rău”? Mai mult ca sigur că era aceeași persoană. Încercă să-și aducă aminte ce scrisese despre el, dar nu izbuti. De ce-l numise „rău”? Faptul că falsifica și delapida nu implica o personalitate deosebit de atrăgătoare, desigur, dar să fi fost oare ceva mai mult decât atât? Îi făcuse ceva lui Miriam – abuzase de ea în vreun fel -determinând-o în felul ăsta să scrie atât de urât despre el?

Urmară la rând procesele verbale ale Comitetului, care erau extrem de lungi. Pentru Claire, principalul element de interes în cazul lor era că fuseseră, probabil, dactilografiate de sora ei. Altminteri, nu erau din cale-afară de relevante. Niciunul dintre ceilalți membri ai comitetului nu era femeie, observă Claire. Femeile încă nu prea aveau acces nicăieri pe vremea aceea. Claire încercă să-și imagineze atmosfera din sala de ședințe a comitetului în acele seri friguroase din timpul săptămânii. Își închipui fumul de țigară formând rotocoale în lumina unui bec simplu, de șazeci de wați, spânzurat de tavan, sau a unui neon. Un grup de bărbați strânși în jurul mesei, cu trupurile acoperite încă de sudoarea și de murdăria celor nouă ore de schimb din fabrică. Miriam, stând alături de Bill și stenografiind totul cu ajutorul unei variante personale a metodei Pitman. Probabil că toți se uitau la ea. Fusese o fată frumoasă. Îi venise întotdeauna ușor să atragă bărbații și-i plăcuse puterea pe care-o exercita asupra lor. Ce punct de atracție ar fi fost și cu câtă încântare furișă ar fi privit-o ceilalți! Oare Victor Gibbs făcuse parte din cercul acela? Fusese captivat și contrar propriei voințe, incapabil să-și ia ochii de la Miriam, primind în schimb de la ea doar semne clare că nu-l interesa deloc persoana lui? Asta să fi fost cauza animozității dintre ei? Următorul document peste care dădu Claire nu răspunse la această întrebare. Dar îi provocă un șoc atât de mare, încât după ce-și aruncă ochii pe el își împinse scaunul de lângă masă cu un zgomot care destramă liniștea bibliotecii și o zbughi afară, unde rămase pe trepte timp de câteva minute, cu răsuflarea tăiată, indiferentă la ploaia care i se prelingea încet pe păr și care începuse deja să i se scurgă în firicele nesigure pe ceafă.

Era o scrisoare a lui Victor Gibbs pentru Bill Anderton. O scrisoare despre Miriam. Însă ceea ce o șocase pe Claire nu fusese conținutul scrisorii și

nici mesajul pe care-l transmitea. O șocase felul cum fusese dactilografiată scrisoarea.

Claire se gândi să xeroxeze scrisoarea; dar de fapt nu-i trebuia o fotocopie. Avea nevoie de scrisoare în original. Așa că o fură. Și nu avu nici un fel de scrupule. Dacă s-ar fi convenit de drept să se afle în posesia cuiva, atunci acea persoană nu putea fi decât ea. Claire împături scrisoarea, o vârî în poșetă și o scoase din bibliotecă fără să observe nimeni. Știa că așa trebuia să procedeze. Când ajunse acasă după-amiază, puse scrisoarea pe masa din bucătărie și o mai citi o dată. Iată, deci, care erau cuvintele pe care Victor Gibbs le bătuse la mașină pentru Bill Anderton cu aproape trei decenii în urmă:

Dragă Frate Anderton, îți scriu ca să mă plâng de activitatea domnișoarei Newman în calitatea ei de secretară a Comitetului de întrajutorare.

Domnișoara Newman nu este o Secretară bună. Nu își îndeplinește obligațiile în mod corespunzător.

În munca domnișoarei Newman se simte că e neatentă. La ședințele Comitetului de întrajutorare, se observă adeseori că e cu mintea în altă parte. Câteodată cred că se gândește la altceva, nu la îndeplinirea sarcinilor de Secretară. Prefer să nu spun la ce anume s-ar putea gândi.

Am formulat numeroase observații importante și am răspuns multor altora, care nu au fost consemnate în procesele-verbale ale Comitetului de întrajutorare, din cauza domnișoarei Newman. Acest lucru este valabil și pentru alți membri ai Comitetului, dar în special pentru mine. Consider că domnișoara Newman își îndeplinește îndatoririle cu o ineficiență totală.

Ți-am atras atenția imediat asupra acestei situații, Frate Anderton, și sugerez în nume personal ca domnișoara Newman să fie eliberată din funcția de Secretară a Comitetului de întrajutorare. Dacă va continua să lucreze în cadrul biroului dactilo este, bineînțeles, decizia întreprinderii. Dar cred că nici ca dactilografă nu e bună.

Al duminică, frățește, Victor Gibbs.

După ce reciti scrisoarea, Claire urcă scările în fugă și deschise biroul din camera de oaspeți în care păstra cele mai prețioase amintiri de la Miriam. O scoase pe cea mai prețioasă dintre toate – scrisoarea pe care o primiseră părinții ei la începutul lui decembrie 1974, la două săptămâni după ce sora ei dispăruse (ultima veste pe care o aveau de la ea) – și coborî la loc scările tot în goană. O așeză pe masa din bucătărie, alături de scrisoarea de la Victor Gibbs. Conținutul ei era următorul: i.

Dragă mami și tați, Vă anunț prin această scrisoare că am plecat de-acasă și că n-o să mă mai întorc. Am găsit un bărbat, am început să trăiesc cu el și sunt foarte fericită. Aștept un copil de la el și probabil că o să-l păstrez.

Vă rog, nu încercați să mă căutați.

Fiica voastră iubitoare.

Scrisoarea era semnată de Miriam în persoană -sau cel puțin așa crezuse Claire până atunci. Dar oare nu se dovedise Victor Gibbs un expert în falsificarea semnăturilor? Deocamdată Claire nu putea decât să facă speculații pe tema asta. Pe de altă parte, nu era cazul pentru speculații în privința scrisorilor ca atare. Ambele aveau aceeași ciudățenie de tipar – litera „ș” ceva

mai ridicată decât celelalte. Mai mult ca sigur că fuseseră bătute la aceeași mașină.

Ce însemna asta? Că scrisoarea de adio a lui Miriam fusese un fals? Sau că Miriam încă trăia, la două săptămâni de la dispariție, și fusese cu Victor Gibbs când o scrisese?

Oricum ar fi stat lucrurile, Claire avea de gând să-l găsească pe Gibbs.

Vecinul lui Benjamin, Munir, era un adversar declarat al războiului. Războiul încă nu începuse, dar toată lumea vorbea de el ca despre ceva inevitabil și erai fie pentru, fie împotriva lui. De fapt, se părea că toată lumea era împotriva, cu excepția americanilor, a lui Tony Blair, a majorității guvernului britanic, a majorității parlamentarilor laburiști și a conservatorilor. Toți ceilalți credeau că era o idee dezastruoasă și nu înțelegeau de ce era perceput drept un lucru inevitabil. Singura persoană care nu părea să aibă o părere bine conturată în privința războiului -nici pro, nici contra – era Paul Trotter. Faptul era ironic, fiindcă Paul încasa regulat sume mari de bani, din partea câtorva ziare naționale, tocmai ca să-și exprime părerile în această privință. Primul dintre aceste comentarii, „Serioasele mele îndoieli cu privire la războiul din Irak”, apăruse în Guardian în noiembrie. El fusese urmat de articole asemănătoare pentru Times, Telegraph și Independent, toate exprimând dubii noi și la fel de grave față de justificarea morală, legalitatea și înțelepciunea politică a războiului. În aceste articole Paul se lupta cu propria conștiință într-un limbaj dintre cele mai căznite, reușind, nu se știe cum, să nu le spună niciodată cititorilor singurul lucru pe care aceștia voiau să-l afle: dacă războiul i se părea o idee bună sau nu. Paul era atent să nu întreprindă nici un atac la adresa lui Tony Blair și să nu-l descrie altfel decât ca pe un om al principiilor și un potențial bun conducător în caz de război. Totodată, majoritatea comentatorilor (inclusiv Doug Anderton) observaseră că în cele două ocazii de până atunci în care se votase în Camera Comunelor, Paul se conformase indicațiilor sosite de la decidenții partidului și votase în favoarea guvernului. Și totuși, se părea că îndoielile lui erau cât se poate de serioase. Publicului cititor nu i se permitea niciodată să uite acest lucru.

— Ai văzut asta? Întrebă Munir, intrând pe ușa deschisă în apartamentul lui Benjamin într-o seară de la începutul lui decembrie.

Agită un exemplar din Telegraph-ul acelei zile, care-i solicitase un bis lui Paul.

— Frate-tău iar o dă cotită. Nu știu cum de scapă basma curată. E mai mare râsul.

— Vorbesc la telefon, Munir, spuse Benjamin, acoperind microfonul receptorului. Nu ți-ai ales bine momentul.

— Nu-i nimic, zise Munir, așezându-se pe canapeaua care era cea mai ieftină și incomodă din întreaga gamă Ikea. Aștept.

Benjamin oftă și se duse în dormitor. Ii plăcea de vecinul lui și nu voia să și-l facă dușman. Munir, un pakistanez între două vârste, care lucra ca documentarist la Consiliul Local, era burlac -la fel ca Benjamin – și deprinsese obiceiul să urce de la parter în majoritatea serilor, ca să bea un ceai și să discute despre subiectele politice pe care le urmărea cu nesaț. Uneori cei doi se

uitau la televizor împreună: Munir nu avea așa ceva -pe motiv că televiziunea britanică era coruptă și decadentă – ceea ce însemna că trebuia să apară toată ziua bună ziua și să se uite la televizorul lui Benjamin timp de câteva ore. Cei doi ocupau singurele apartamente din căsuța cu acoperiș plan (unde Benjamin locuia deja de opt luni) și ajunseseră să-și aprecieze reciproc compania.

— Îmi pare rău, Susan, murmură Benjamin la telefon, închizând ușa dormitorului după el.

— Nu-i nimic – oricum, ar fi bine să plec, zise Susan. Încă nu le-am făcut baie fetelor și e aproape opt. În orice caz, îți mulțumesc că m-ai ascultat, Ben. Cred că te-ai săturat de vaca asta tristă și proastă care te sună-n fiecare seară.

— Nu ești vacă, nu ești tristă, iar de bătrână nici nu poate fi vorba, insistă Benjamin.

Susan râse la celălalt capăt al firului.

— Da, știu – dar uneori fratele tău exact așa mă face să mă simt.

— E ocupat, Susan, atâta tot. Știu c-ai mai auzit chestia asta – de la mine și probabil că și de la toți ceilalți – dar sunt sigur că ăsta-i motivul.

Închise și se întoarse în camera de zi.

— Salut, Munir. Să știi că tocmai ieșeam.

— Aha. Bine, nu-i nimic. Speram să stăm puțin de vorbă. Poate că nu te superi dacă rămân și mă uit la știri o jumătate de oră, nu?

— Nici o problemă, zise Benjamin, luându-și cheile și punându-și paltonul. Dar nu te-apuca să zappezi prea mult. Știu că te șochezi ușor.

Sfatul lui Benjamin nu izbuti să provoace nici un zâmbet. Lui Munir nu-i plăcea să fie tachinat. Uitându-se în jur după telecomandă, întrebă:

— Tot cu Susan vorbeai la telefon?

— Da, răspunse Benjamin, încheindu-se la palton.

— E o situație neplăcută, zise Munir. Fratele tău o neglijează. Dacă nu-i atent, Susan o să-nceapă să aibă o aventură.

— Cred că n-are nici timp, nici înclinație pentru așa ceva, drept să-ți spun, răspunse Benjamin. Mai ales că are și doi copii neastâmpărați. Nu-și dorește decât un strop de conversație cu un om matur din când în când.

Munir clătină dezaprobat din cap și dădu drumul televizorului. În câteva secunde se cufundă în ascultarea ultimelor titluri ale zilei de pe Channel 4 News, gata să uite că Benjamin era și el pe-acolo. Acesta zâmbi, coborî scările și ieși pe străzile friguroase din Moseley, în așteptarea autobuzului 50A care să-l ducă în oraș.

Philip întârziase, dar Steve Richards îl aștepta deja pe Benjamin la The Glass and Bottle, având în față o halbă de bere cu ghimbir. Era pentru a treia oară că se întâlneau cu toții de când Steve și familia lui se mutaseră înapoi în Birmingham. Acest tip de întâlnire se transformase rapid într-un lucru bătut în cuie, așa că acum se vedeau în cea de-a doua zi de joi a fiecărei luni. Era un eveniment pe care de-abia îl așteptau cu toții.

— Am făcut o tâmpenie acum două săptămâni, spuse Steve, întorcându-se de la bar cu o bere Guinness pentru Benjamin. M-am întâlnit din nou cu Valerie.

— Valerie? Făcu Benjamin. Oho. Da' știu că te-ai întors binișor în timp, nu? Cum ai găsit-o?

— Prin FriendsReunited, normal.

Ciocniră paharele, iar Benjamin bău cu poftă din lichidul negru și cremos.

— Nu știu., începu Steve. A fost una dintre chestiile alea pe care știi că nu-i bine să le faci, dar de la care nu te poți abține. Fiecare pas pare nevinovat la momentul respectiv, dar te abate din ce în ce mai mult de la drumul drept. Dacă mă uit înapoi, cel mai rău lucru e cât de des am mințit-o pe Kate. Și-am făcut-o absolut fără motiv.

Ia gândiți-vă: eram sus, în fața calculatorului, într-o seară și mă uitam pe FriendsReunited, dar ei i-am spus că aveam foarte mult de lucru – asta a fost minciuna numărul unu. După două zile am primit un e-mail de la Valerie și tocmai îl citeam când a intrat Kate în cameră, așa că l-am șters pe loc și i-am spus că era spam – minciuna numărul doi. Pe urmă i-am spus lui Kate c-o să iau masa în oraș cu niște țipi noi de la serviciu – minciuna numărul trei. Apoi, când am ajuns acasă, ea a început să mă întrebe de ei, așa c-a trebuit să inventez o groază de lucruri: nume, povestea vieții fiecăruia și toate chestiile despre care cică vorbiserăm la restaurant – min ciunile de la patru la douăzeci și șapte. Și ce rost a avut? Valerie și cu mine am stat într-un local o oră și jumătate, unde ne-am spus unul altuia ce căsnicii reușite aveam și cât de mult țineam la partenerii de viață, atâta tot. Iar pentru asta a fost nevoie să-mi înșel soția? O nebunie. O nebu nie totală. Și o mare pierdere de vreme.

— N-o să te mai vezi cu ea niciodată?

— Așa cred.

Benjamin sorbi din berea Guinness și se gândi la întâlnirile secrete cu Malvina, care începuseră cu trei ani în urmă și însemnaseră începutul sfârșitului pentru propria-i căsnicie. Dar își dădu seama că situația lui Steve era cu totul alta.

— Uite ce-i, zise el, eu unul nu ți-aș reproșa mare lucru. Știu ce-a însemnat Valerie pentru tine. Doar a fost prima, nu? Chestiile astea nu se uită niciodată, n-ai cum să scapi de ele. Așa că dacă ai ocazia – sau ți-o oferi singur – să revezi locul ăla, să te uiți bine la el și să-ți dai seama că nu mai ai ce să cauți acolo, n-o să te pună nimeni la zid. Ai nevoie de intimitate. Toată lumea are. Cred că despre asta e vorba, de fapt.

— Dar tu și Cicely? Aveți vreun dram de intimitate?

Benjamin chibzui îndelung înainte să răspundă.

— Hai să spunem că nu mă mai gândesc deloc la treaba asta, spuse el în cele din urmă.

— Păi nu-i același lucru.

Însă Benjamin nu voia să se lase antrenat în discutarea aceluia subiect. În loc de asta, începu să-l întrebe pe Steve despre mutarea lui înapoi la Birmingham: cum i se acomoda familia cu noua locuință, dacă lui Kate i se părea că se va obișnui cu orașul ăsta necunoscut, dacă fetelor le plăcea noua școală unde învățau. II întrebă de asemenea cum se simțea la înapoierea în orașul natal, iar Steve zise:

— Știi ceva, Ben? E tare bine că m-am întors.

E tot ce pot să-ți spun. Nu mă-ntreba de ce, dar mă simt. al naibii de bine.

Ciocniră din nou paharele, iar Steve începu să-i spună cât de tristă fusese ziua când plecase de la cârciumioara din Telford, ai cărei patroni îi dăduseră atâta libertate să-și continue cercetarea. Dar nu regreta decizia. Trebuia să nu rămâi pe loc și să țintești din ce în ce mai sus. Firma la care lucra acum, Meniscus Plastics, avea un departament de cercetare și dezvoltare cuprinzător și activ, cu condiții de laborator excelente și cu sediul chiar la ieșirea din Solihull. De asemenea, avea un președinte executiv nou, numit abia anul trecut, care promisese să ducă firma pe o treaptă superioară a prosperității. Una peste alta, viitorul nu păruse niciodată mai luminos.

Philip sosi imediat după nouă jumătate, direct din trenul de Londra, roșu la față de emoție. Avea servieta-diplomat la el și insistă să și-o țină în poală, ca și cum conținutul ei ar fi fost din cale-afară de prețios, iar el s-ar fi temut să nu i-o fure cineva dacă ar fi pus-o jos.

— Voiam să te-ntreb ceva, Steve, spuse el, după ce goli o halbă de bere cu ghimbir aproape fără s-o dea jos de la gură. Mai ai medalionul ăla cu Sfântul Cristofor? Ăla pe care ți l-a dat Valerie?

Benjamin și Steve schimbă niște priviri surprinse, vag conspirative.

— Chiar de ea vorbeam înainte să vii, explică Benjamin. În seara asta ne-am întors destul de mult în timp.

— Sigur, îl am și-acum, zise Steve. Pus undeva într-un sertar. Nu e genul de obiect cu care să te-arăți în fața soției și-a copiilor. De ce m-ai întrebat?

— Fiindcă m-am gândit la ce s-a-ntâmplat la liceu. Când am crezut cu toții că-l furase Culpepper ca să te scoată din mână când s-au ținut probele sportive.

— Probabil că așa a fost. Era un individ tare antipatic, nu?

Cei trei băură în tăcere timp de câteva clipe. Și Steve, și Benjamin așteptau să vadă unde ducea toată povestea asta. În cele din urmă, Philip întrebă:

— Ții minte ce s-a întâmplat în anul următor?

— Când anume?

— Când am dat examenele de absolvire.

— Sigur că țin minte. Ticălosul mi-a pus ceva în ceai. Mi-a dat să beau o chestie chiar înainte de examenul la fizică.

— Exact. Eram cu toții încuiați în aceeași cameră. Eu, tu. Doug. Iți mai amintești de cineva?

Steve clătină din cap.

— Au trecut ani buni de-atunci, nu? Nu mai țin minte nici numele a jumătate dintre puști.

Întinse mâna după pahar, dar se opri la jumătatea unei înghițituri.

— A, da, Sean era și el acolo – Sean Harding. De asta îmi aduc aminte.

— Tocmai, zise Philip și se aplecă în față. Ia gândește-te, Steve.

Amintește-ți ce s-a-ntâmplat. Culpepper ți-a găsit medalionul în lada cu obiecte pierdute și ne-am strâns cu toții să ne uităm la el. Am crezut că o făcuse

intenționat, ca să creeze o diversiune și să ne toarne ceva în ceai. Corect? Dar gândește-te ce s-a întâmplat după aia.

Steve arboră o expresie neutră.

— Nu știu. Nu mai țin minte.

— Sean și-a pus în practică una dintre farse. Ții minte? A pus un elev din clasele mai mici să arunce un ghem de hârtie pe fereastră. Tu și Culpepper ați crezut că era subiectul de examen pentru după-amiaza aia și v-ați dondănit din cauza lui. Ați ajuns să vă luptați pe podea. Și bineînțeles că nu era subiectul. Sean aranjase toată șmecheria și în timp ce voi vă băteați, el a rămas nemișcat, cu rânjetul ăla mare pe față. Bătând în farfurioara ceșcuței de ceai cu -

— Cu inelul ăla al lui! Inelul cu sigiliu. Da, acum îmi aduc aminte.

Dar nu zâmbi în fața acestui episod evocator. Se săturase de răutățile lui Harding cu mult înaintea celorlalți elevi de la King William's. Și de fapt nu-l iertase fiindcă jucase – fie și în glumă -rolul aceluia reprezentant al Frontului Național.

— Și ce-i cu el?

— Păi, dacă adevărata diversiune a fost de fapt aia? Dacă în fond Culpepper n-a avut nici o legătură?

— Cum adică, înseamnă că cel care m-a drogat a fost Sean? De ce-ar fi vrut să facă una ca asta?

— În regulă.

Philip deschise servieta-diplomat și scoase un plic de plastic de format A4. Îl puse pe masă între ei.

— Acum o să-ți arăt ceva. Se leagă de CD-ul pe care-l am de la tine.

Scoase două fotografii alb-negru din plic și o împinse pe prima spre Steve, pentru ca acesta s-o studieze atent – fără să i-o arate pe a doua, care rămase dedesubt.

— La Londra există o revistă care monitorizează activitățile grupărilor de extremă dreaptă.

Când m-am gândit să scriu cartea aia, cei de la revistă mi-au fost de mare ajutor. S-au oferit să-mi facă copii de toate imaginile astea. Nu i-am luat niciodată prea în serios, dar pe urmă Benjamin a descoperit povestea asta din Dorset – a apucat să-ți spună?

Steve clătină din cap.

— Mă rog, poate să-ți explice mai târziu.

Oricum, m-a pus pe gânduri. Mi-am zis să mai fac un drum și să mă mai uit o dată la poze.

Acolo am fost azi. Ia spune-mi, ce părere ai?

Fotografia arăta patru indivizi rași în cap, care stăteau în jurul unei mese de lucru dintr-un birou oarecare, foarte puțin mobilat, uitându-se fix la un aparat foto ca și cum l-ar fi provocat la luptă. La masă se afla un bărbat voluminos, în tricou și geacă, rânjind cu toată gura și ținând ridicat un stilou.

— Cine-s tipii ăștia? Întrebă Steve.

— Cei patru muzicieni talentați de care vorbeam. „Nepocăiții” – în componența originală, care din păcate la ora asta a dat ortul popii. Iar ăsta e Andy Watson, cândva proprietarul diafanei case de discuri independente Albion

Resurgens, care acum candidează la un post de consilier pe listele PNB, undeva în East End, din câte știi. Întrebarea e, cine-i al șaselea tip?

Steve se uită mai atent la fotografie.

— Nu mai e nimeni.

— Mai uită-te o dată.

Steve ridică fotografia și o ținu la câțiva centimetri de ochi.

— Cred că ăsta ar putea fi brațul cuiva.

— Așa e.

Philip îi luă fotografia și i-o arată lui Benjamin.

— Vezi? Uite-aici. La marginea fotografiei se mai află cineva. Se sprijină de masa de lucru.

Philip se opri cu un aer teatral, savurând suspansul creat în rândul celorlalți.

— Cine e? Întrebă Steve într-un târziu.

— Nu sunt foarte sigur, răspunse Philip. Dar am mărit fotografia cât am putut de mult. Și s-ar putea ca asta să-ți ofere un indiciu.

Dădu la iveală a doua fotografie, care reprezenta un detaliu al primei – brațul luat separat al cuiva – mărit de zece-douăsprezece ori față de dimensiunea inițială. Steve și Benjamin se aplecară în față și se uitară la brațul acela, la mâneca neagră, foarte puțin zdrențuită, care sugera un costum bine purtat, la carnea albă de pe dosul palmei, la degetele subțiri și zvelte și la inelul de pe degetul mijlociu. Un inel pe care-l recunoscuse imediat amândoi. Era inelul pe care-l cumpărase cândva Harding dintr-o piață de vechituri din Birmingham, cu ani și ani în urmă: inelul cu care imprimase, la sfârșitul atâtor și-atâtor scrisori și articole caustice scrise pentru The Bill Board, presupusul sigiliu străvechi și nobil al neamului Pusey-Hamilton.

Rapsodia Norfolk nr. 1

IARNA

— Rapsodia Norfolk numărul unu”, așa-i zice, spuse taximetristul. De Ralph Vaughan Williams. Frumoasă, nu-i așa? Am auzit-o pe Classic FM și mi-am luat imediat CD-ul. Vreți să-l dau un pic mai tare?

— Nu, mersi, răspunse Paul.

Pusese întrebarea doar fiindcă săptămâna trecută o tânără subțirică de la Independent venise să-i ia un interviu, iar una dintre frazele pe care le rostise despre el fusese că „Pare să locuiască într-un balon absolut impermeabil de suficiență, incapabil să manifeste vreo urmă de interes pentru ceilalți”.

Oricum, îl făcuse să vorbească pe taximetrist și, din câte se părea, acum omul nu mai putea fi oprit.

— Dar îi cunoașteți muzica? E grozavă, să știți.

I se difuzează multe piese pe Classic FM. A compus o bucată căreia-i spune „înălțarea ciocârliei”, care e de-a dreptul fantastică. De fapt, o am și pe CD-ul ăsta – e chiar piesa următoare. Parcă vezi pasărea ridicându-se spre cer când încep să cânte viorile – pe cuvântul meu, aproape c-o vezi aievea.

Când aud piesa asta, n-am decât să-nchid ochii și mă trezesc înapoi în South Downs. În căsuța maică-mii. Eu de-acolo sunt de loc. Acum să nu credeți că închid ochii de-adevăratalea când sunt la volan, nu de alta, dar aș

mierli-o, nu? Vorbeam la modul metaforic. Inșă am nevoie de ceva care să mă calmeze când merg cu mașina prin Londra zilele astea. E o circulație de nu-ți vine să crezi, să dea dracii. Îmi trebuie ceva care să mă destindă, altfel sunt cu nervii praștie, fir-ar să fie. Dacă-ș fi acasă, aș da pe gât un pahar sau două de Shiraz australian, ceva fructuos și delicat, mă-nțelegeți. Dar n-am voie să-mi ies din pepeni când conduc, nu?

PAUL TROTTER, MP.

Carierea lui are o traiectorie ascendentă de când s-a întors în Parlament, cu doi ani în urmă. Frecventele apariții la radio și la televizor l-au transformat într-una dintre cele mai cunoscute figuri ale noului laburism, iar costumele lui par să fie din ce în ce mai moderne cu fiecare prezență pe ecran. Comisia pentru Afaceri și Inițiative Sociale încă nu și-a depus raportul, dar din cercetările sale pare să rezulte că Paul Trotter este una dintre personalitățile de frunte ale aripii drepte a partidului.

Paul Trotter poartă: Costume de comandă de la Kilgour (de la 2 300 L în sus), cămașă albă de bumbac și plastron de la Alexander McQueen (170 L).

(Extras din reportajul „Cei mai eleganți 50 de bărbați din Anglia”, decembrie 2002).

Paul se dădu jos din taxi, descoperi două rânduri de fotografi aliniați la intrarea în restaurant și își dădu seama că avea să fie silit să treacă printre ei. Nu exista nici urmă de covor roșu, dar avu sentimentul că s-ar fi convenit să existe. În timp ce taxiul se îndepărta, își îndreptă nodul cravatei și își aranja părul cu mâna. Pe urmă porni, sim-țindu-se dintr-odată stingher și încercând să se miște cu grația felină a unui model, dar convins, dintr-un motiv sau altul, că brațele și picioarele începuseră să i se miște într-o parodiare stranie și necoordonată a felului cum se deplasa în mod normal. Zâmbi în stânga și-n dreapta, nevrând să pară nefamiliarizat cu acest tip de atenție. Dar nu era cazul să-și facă probleme. Niciunul dintre cei peste zece paparazzi nu se sinchisi să-și ridice aparatul de fotografiat la trecerea lui, iar așteptatul baraj de blițuri nu se materializa. Tocmai când ajunse la ușa restaurantului, o limuzină albă extralungă opri în spatele lui, iar din ea coborî o pereche de douăzeci și ceva de ani: bărbatul era neras de o zi și avea ochelari de soare, iar femeia purta o rochie practic inexistentă, care părea compusă din trei batistute din muselină ținute cât de cât laolaltă de niște sforicele. Paul habar n-avea cine erau cei doi, dar fotografiile începură să se agite ca pișcați de streche, așa că fu cât pe-acți să fie trântit la pământ când o zbughiră pe lângă el, declanșându-și blițurile. Își frecă bine cotul în locul unde fusese lovit de unul dintre fotografi care se călcău în picioare și-i adresă un zâmbet jenat portarului înalt și trufaș care-i deschise ușa și-i făcu semn să intre.

Paul mai fusese în acest restaurant și altădată; localul se afla la intersecția dintre Kingsway și Aldwych, iar el se întâlnea regulat acolo cu ziariștii ca să poarte discuții neoficiale la o friptură, o plăcintă cu stridii sau o terină de bibilică. Totuși, în seara asta restaurantul suferise unele transformări. Mesele dispăruseră, iar pereții fuseseră acoperiți cu afișe pe care se vedeau logoul revistei și urările de bun venit pentru „Cei mai întreprinzători

cincizeci de bărbați din Anglia”. Luminile fuseseră reduse în așa fel încât invitații trebuiau să bâjbâie până la bar, într-o atmosferă crepusculară. Sunetul din boxe fusese dat la maxim, dar în ciuda gălăgiei, era imposibil să-ți dai seama ce se auzea. Paul auzi doar o tobă duduind frenetic și o chitară bas care vibra atât de puternic, încât îl făcea să aibă impresia că-i zăngăne oasele. Sperase – împotriva logicii – să nu treacă mult până să dea peste cineva cunoscut la petrecerea asta. Dar de îndată ce începu să-și croiască drum printre grupurile de oameni care strigau unii la alții, își dădu seama nu numai că era foarte puțin probabil să dea peste cineva din cercul lui social sau politic acolo, dar și că indiferent dacă ar fi fost acolo, tot n-ar fi reușit să-i descopere. Dacă nu voia să-și petreacă seara într-o singurătate umilitoare, trebuia să se lipească de unul dintre grupurile mici, exclusiviste și bine sudate care păreau să se fi format deja în jurul lui. Dar cum să procedeze? Și în fond, cine erau oamenii ăștia? Cei mai mulți arătau cu minimum zece ani mai tineri decât el. Bărbații erau mai dezinvolți și mai arătoși decât Paul, iar femeile aveau părul blond, rochii negre și strimte, și păreau plictisite și frumoase fără excepție. Probabil că majoritatea acestor oameni lucrau la revistă, având diverse funcții. Care dintre ei era editorul? Îi scrisese personal lui Paul, felicitându-l pentru că intrase pe listă. Era o revistă mondenă nouă și prestigioasă, adresată bărbaților și având un public tânăr și înstărit, iar Paul ar fi vrut să-i mulțumească editorului și să se folosească de acest prilej ca să intre în vorbă cu el. Dar nu avea nici cea mai vagă idee cum arăta.

Paul avea un plan de rezervă, la care sperase să nu fie nevoit să recurgă: putea oricând să stea de vorbă cu Doug Anderton. Doug era la rândul lui pe listă – pe o poziție mult mai bună decât a lui Paul, la numărul douăzeci și trei, în mod cu totul surprinzător. Însă deocamdată Paul nu-l vedea nicăieri. Poate că nici nu se ostenise să vină.

Se duse la bar și se înarma cu un pahar de șampanie. În seara aceea șampania era gratis, iar cineva avusese sclipitoarea idee să fie servită în pahare tip sondă și să fie băută cu paiul. Sorbită așa, avea un gust oribil. Paul își aruncă paiul pe jos și începu să se uite în jur cu un sentiment vecin cu disperarea.

În cele din urmă se opri asupra unui bărbat între două vârste, cu părul cărunt, ondulat, și cu ochelari cu rame de baga, care stătea într-un colț cu o femeie care era mai mult ca sigur soția lui. Își făcuse permanent, purta un deux-pieces care părea cumpărat de la Marks & Spencers, iar împreună cei doi dădeau impresia că se rătăciseră și că erau îngroziți de situația în care se aflau. Cu siguranță că asta nu avea cum să se numere printre cei mai întreprinzători cincizeci de bărbați din Anglia, nu? Își zise Paul. Semăna cu adjunctul unui diriginte de poștă dm mediul rural, ieșit la plimbare cu nevasta în marele oraș, după ce se îndepărtaseră amândoi de grupul din care făceau parte și se insinuaseră din greșeală într-altul, total necunoscut, când de fapt la ora asta ar fi trebuit să se uite la Cats.

Paul decise să facă oricum o încercare.

— Paul Trotter, spuse el, apropiindu-se de bărbatul cărunt și întinzându-i mâna. Numărul patruzeci și nouă.

— Aha. Mă bucur foarte mult să vă cunosc, răspuse bărbatul și-i strânse călduros mâna. Profesorul John Copland. Universitatea din Edinburgh. Numărul șaptesprezece.

Șaptesprezece? Se întrebă Paul uluit.

— Slavă Domnului c-ați venit să stați de vorbă cu noi, spuse soția profesorului Copland. Ne simțim ca peștele pe uscat aici.

Se dovedi că profesorul Copland era unul dintre cei mai importanți geneticieni ai țării și totodată autorul câtorva mari succese de librărie pe această temă. Din nefericire, Paul nu auzise de el și nu știa aproape nimic despre genetică, astfel încât conversația – pe care izbutiră s-o întindă preț de aproape jumătate de oră, cu eforturi considerabile din partea celor trei părți – se rezumă la generalități. Pe profesor și pe soția lui îi interesau părerile lui Paul despre iminenta invadare a Irakului; păreau oarecum derutați, chiar și după ce-i citiseră mai multe articole din ziar, și nu știau dacă Paul era pentru sau în favoarea războiului. Paul nu prea reuși să-i lumineze. La drept vorbind, aceasta fusese prima chestiune în care loialitatea lui față de partid începuse să se fisureze, dar îi era imposibil s-o spună limpede, fie în public, fie într-un cadru privat. Pe de o parte, se simțea cu totul dator partidului care-l propulsase în funcție în 1997; pe de alta, instinctele lui politice (și morale) elementare îi spuneau că aventura asta era nerecomandabilă și periculoasă, că justificările în numele ei erau neautentice, că forța limitele dreptului internațional și că mai degrabă avea să provoace terorismul decât să-l împiedice. Nu înțelegea de ce primul-ministru, în a cărui judecată credea fără rezerve în toate celelalte probleme, se cramponase atât de puternic de acest tip de acțiune. Era un lucru care-l nedumerea pe Paul, iar din punctul lui de vedere asta era aspectul cel mai tulburător. Nu-i plăcea să fie nedumerit. Ii plăcea să aibă de-a face doar cu certitudini.

— Ei bine, mi-a făcut plăcere c-am stat de vorbă, spuse soția profesorului Copland, după ce o tăcere mai lungă decât precedentele o lămurise că toate subiectele de conversație posibile fuseseră explorate.

Ochii soțului ei începuseră să aibă o oarecare fixitate.

— Ar fi bine să ne vedem de treabă. Locul nostru nu-i aici.

— Mă bucur că v-am cunoscut, zise Paul, făcându-le semn cu mâna, iar după ce ei plecară și el se văzu silit să tragă din nou cu urechea, de unul singur, prin preajma unor grupuri de tineri cătuși de puțin primitivi, se simți pierdut de-a binelea.

Se trezi salvat câteva secunde mai târziu de un salut neașteptat.

— Paul Trotter, nu?

Paul se întoarse și dădu peste un bărbat pe care nu-l recunoscuse – mai bine zis, îl recunoscuse foarte vag. Se întâlnea cu sute de oameni în timpul săptămânii de lucru, iar acesta ar fi putut fi oricare dintre ei. Părea puțin trecut de treizeci de ani, avea cioc și se răsese în cap, poate ca să-și mascheze începutul de chelie.

— Bună ziua, spuse Paul nesigur. Îmi pare rău, dar nu știu dacă.

Bărbatul se prezentă, amintindu-i lui Paul că se cunoscuseră cu aproape trei ani în urmă, când fusese producătorul unui concurs comic de întrebări și

răspunsuri la televizor. Fusesse prima apariție catodică a lui Paul, dar nicidecum un mare succes; în orice caz, amândoi avansaseră între timp. În ce-l privește pe bărbat, acesta avea propria casă de producție, iar la ora actuală avea două sitcomuri în difuzare – unul pe Channel 4, altul pe BBC 2 – și alte șase în lucru. Pe baza acestor realizări, revista decisese că era al paisprezecelea dintre cei mai întreprinzători cincizeci de bărbați din Anglia.

— Eu sunt numărul patruzeci și nouă, spuse Paul posac.

Statistica părea din ce în ce mai puțin impresionantă de la o clipă la alta. I-ar fi prins bine să-l cunoască pe numărul cincizeci, dar nu reuși să-și aducă aminte cine era.

— Sunteți singur în seara asta? Îl întrebă producătorul.

— Da, răspunse Paul. Tare-ar fi vrut să vină și Susan – soția mea – dar. Știți cum e. Copiii.

Producătorul încuviință din cap. Nu știa „cum e”, fiindcă nu avea copii. Pe lângă asta, Paul mințea: nici nu-i spusese lui Susan că avea să vină la petrecere. În locul ei, o invitase pe ziarista subțirică de la Independent, care însă nu-i răspunsese la niciunul dintre e-mailuri.

— Cam tare, nu-i așa? Zise producătorul. Dumnezeu știe cine-s toți oamenii ăștia.

— Îngrozitor, confirmă Paul. Cred că o s-o iau din loc într-un minut. Mă duc să mănânc ceva.

Agățându-se ca înecatul de pai – căci n-ar fi rezistat perspectivei (care i se deschidea acum) de a merge la restaurant singur sau de a se întoarce în apartament și de-a comanda ceva la telefon – întrebă stânjenit:

— Bănuiesc că nu vreți să veniți și dumneavoastră, nu? Am impresia că suntem singurii care au apărut neînsoțiți la petrecere. N-ar fi rău să stăm împreună.

— Mulțumesc, dar am o însoțitoare, spuse producătorul.

Și chiar în clipa aceea însoțitoarea se întoarse de la toaletă și apăru lângă el.

Paul nu și-ar fi închipuit că Malvina putea fi chiar mai zveltă decât și-o amintea. Și mai palidă. Părul ei negru avea acum șuvițe roșcate, iar sub ochi i se vedeau pete întunecate de fard, care-o făceau să arate nedormită. Purta o rochie neagră de sifon, care îngăduia întrezăriri ale albe-ții lăptoase de dedesubt. În ochii ei, în fracțiunea de secundă când îl văzu pentru prima oară, Paul citi o panică abruptă, care însă se domoli imediat. Malvina își dresese glasul și adoptă o postură formală, ținându-și poșeta la nivelul taliei cu ambele mâini.

— Bună, zise ea, fără urmă de emoție în voce, după care se întoarse spre producătorul care se uita la amândoi cu o oarecare curiozitate. Paul și cu mine am lucrat împreună o vreme. Ții minte?

— A, da, spuse el. Sigur.

— Aș mai vrea niște șampanie, te rog, rosti Malvina fără ocolișuri.

Producătorul dădu din cap și după ce-l întrebă pe Paul dacă voia și el, se duse la bar după trei pahare. Dădea impresia că era obișnuit să îndeplinească ordine.

— Așa, spuse Malvina după ce rămăseră sin guri în mijlocul mulțimii mai gălăgioase și mai bete ca niciodată. Cum ți-a mers?

Emoția lipsea în continuare din vocea ei.

— Bine, răspunse Paul. Totul a fost bine. Știai c-o să fiu și eu aici în seara asta? Întrebă el pe urmă.

Malvina clătină din cap.

— Ai ajuns pe listă, nu? Paul dădu din cap.

— Bravo.

— Mulțumesc.

Urmă o pauză ceva mai lungă.

— Am văzut că mai ai o fată.

— Da, așa e. Face doi ani în aprilie. E de necrezut cum zboară timpul.

— Susan e aici?

— Nu. Nu, n-a venit.

Paul o privi cu atenție, încercând să-i citească în ochi. Dar îi era imposibil.

— M-am gândit mult la tine, spuse el.

Ea se uită direct la el pentru prima dată.

— Chiar așa?

Paul dădu din cap.

— Nu m-ai mai căutat deloc, zise ea, cu o acuzare șoptită.

— Așa mi-ai spus. Am luat-o de bună. Mi-ai zis, îi aminti el, că n-o să mai putem fi prieteni decât după ce-o să ne. Lecuim unul de altul.

Malvina se uită într-o parte.

— Crezi că ne-am lecuit? O întrebă el. Ea clătină din cap.

— Nu. Nu cred.

Paul se gândi câteva clipe la cuvintele ei: nu se așteptase să audă asta și avu impresia că nu prea mai aveau ce să-și spună.

— Oricum, murmură el, toată petrecerea asta e destul de nasoală. Chiar mă pregăteam să plec.

Iar acum Malvina spuse ceva și mai neașteptat:

— Vin cu tine.

Hărmălaia petrecerii păru să se stingă, lăsân-du-i singuri pe Paul și Malvina – ca și cum ar fi fost transportați brusc în aceeași izolare, în aceeași incremenire deplină, ca în ziua în care se văzuseră pentru ultima oară, stând în mijlocul străvechiului cerc mărginit de Rollright Stones.

— Păi și.? Începu Paul, uitându-se spre pro ducător.

Acesta rămăsese priponit la bar, adâncit acum într-un flirt cu două dintre tinerele despre care nu se știa dacă lucrau sau nu la revistă.

— Se descurcă el, spuse Malvina și, luându-l pe Paul de braț, îl împinse spre garderobă.

În timp ce o ajuta să-și pună paltonul, își permise să-i atingă pentru o clipă umerii slabi, iar când o atinse, chiar și în trecere, o simți aple-cându-se spre el, atrasă parcă de o forță nevăzută. Își dădu seama imediat că lungă tăcere dintre ei fusese o aberație, o greșeală prostească. Și avu certitudinea

deplină a faptului că aveau să-și petreacă noaptea în același pat în noaptea aceea.

Singura persoană care-i văzu pe Paul și Malvina plecând împreună de la petrecere fu Doug Anderton. Acesta era singur, sprijinit de un perete, și își compunea în gând primele fraze ale unui articol pentru ziarul de duminică.

Nu-l căutase pe Paul, deși bănuia că acesta se afla în încăpere. În schimb, privirea i se fixase asupra unei scene care se desfășura în acel colț al restaurantului aflat cel mai aproape de intrare, unde tânăra pereche sosită imediat după Paul în limuzina albă ultralungă se bucura de atenția unei mulțimi de ziariști și fotografi. Cei doi, pe care Paul nu-i recunoscuse, se număraseră cu un an în urmă printre participanții la cel mai popular reality show transmis la o oră de vârf în Anglia. Săptămâni la rând ei făcuseră publicul să se întrebe dacă aveau să facă sex sau nu în fața camerelor de luat vederi. Tabloidele dedicaseră zeci și zeci de pagini subiectului. Niciunul dintre ei nu avea cine știe ce talent, inteligență, studii sau chiar personalitate. Însă erau tineri, arătau bine, se îmbrăcau frumos și apăruseră la televizor, ceea ce era suficient. Așa că fotografiile îi pozau întruna, iar ziariștii se străduiau să le smulgă vreo declarație citabilă sau amuzantă (ceea ce era foarte greu, fiindcă nu aveau nici umor). Între timp, Doug nu se putu abține să-l observe, chiar în dreapta celor doi, așteptându-și soția să iasă de la toaletă, pe profesorul John Copland, cel mai important genetician din Anglia și unul dintre cei mai vânduți autori de lucrări științifice, pomenit frecvent drept un câștigător potențial al Premiului Nobel. Numai că pe el nu-l fotografia nimeni și nici nu-i cerea cineva să scoată vreun cuvânt. Din punctul de vedere al celorlalți, ar fi putut la fel de bine să fie un taximetrist care aștepta să-l ducă acasă pe unul dintre invitați. Iar pentru Doug acest fapt sintetiza atât de exact tot ce voia să spună despre Anglia lui 2002 -despre nerușinata lipsă de greutate a vieții ei culturale, despre triumful grotesc al sclipiciului în fața substanței, despre toate clișeele care erau clișee pentru simplul motiv că întâmplător erau adevărate – încât simțea parcă o plăcere perversă ca martor ocular.

Doug îl privi pe distinsul profesor stând răbdător cu două paltoane pe braț, pe urmă se uită la cuplul celebru care se lăfăia în gloria lui superficială și constată că, în felul lui, era la fel de hipnotizat ca ziariștii de la tabloide care se căzneau cu disperare să le stoarcă o observație interesantă. Pe când încerca să-și întipărească în minte toate aceste detalii, îl văzu cu coada ochiului pe Paul Trotter ieșind din restaurant cu un braț pe după umerii Malvinei, cu capetele unite într-o aură de intimitate detașată de tot ce se afla în jur. Chit că, dacă se gândea bine, și asta era un lucru interesant, își spuse el.

Munir era de la natură un om care își făcea tot felul de griji. Lista lucrurilor pe marginea cărora putea să se îngrijoreze la orice oră era nesfârșită: bunăstarea fraților și surorilor lui, de pildă, propria pensie necorespunzătoare, amenințările legate de concedieri la serviciu, pata umedă de deasupra ferestrei de la baie, scârțâitul oaselor ori de câte ori se ridica în picioare după ce se ruga, cartea pe care ar fi trebuit s-o înapoieze de mult la bibliotecă și pe care n-o mai găsea sau încălzirea globală. Dar în acest moment anume – în cea de-a treia săptămână din decembrie 2002 – două erau lucrurile care-l făceau să fie mai

preocupat ca de obicei: iminența apropiatului război și starea sănătății mintale a lui Benjamin.

— Țara asta a-nnebunit de tot, îi spuse el lui Benjamin într-o seară, în timpul pauzei publicitare din mijlocul știrilor de pe ITN. Și tu la fel, dacă-mi dai voie. De ce ți-ai vândut toate sculele alea? Erau mândria și bucuria ta.

— Fiindcă am nevoie de bani, răspunse Benjamin!

Se duse în bucătărie și puse ibricul pe foc. Munir se ținu după el.

— Dar acum n-o să-ți mai termini cartea niciodată.

— Cartea o s-o termin, îl corectă Benjamin. Scap de partea cu muzica, atâta tot. Oricum, începuse să arate mult prea complicat.

— Păi parcă tocmai ăsta era șpilul!

Benjamin se opri înainte să ia ibricul de pe aragaz, uitându-se undeva în față, în timp ce căuta așa-numitele mots justes.

— M-am decis să aleg simplitatea radicală, zise el.

Se întoarseră amândoi în camera de zi. Măsuța de cafea din fața canapelei era ticsită de ghiduri turistice acoperind fiecare parte a globului, din Thailanda până în Alaska. Benjamin avea de gând să plece într-o excursie. Problema era că nu se putea decide unde să se ducă pentru început, iar opțiunile erau prea multe la număr.

— Îți dai seama, spuse el, că doar din vânzarea reverberatorului m-am ales cu destui bani ca să-mi iau bilet la Transsiberian? La clasa-ntâi!

Munir pufni.

— Și ce-o să faci în Transsiberian?

— O să mă uit pe geam.

— La ce?

— Nu știu. la Trans-Siberia, presupun. Sau pot să mă duc în Bali. În America de Sud. În Insulele Capului Verde. Lumea este stridia mea.

Munir nu se arătă convins.

— Mă rog, eu am mâncat o singură stridie în viața mea și mi s-a făcut rău. Iartă-mă că ți-o spun, Benjamin, dar încerci să fugi de tine însuși.

Și n-o să-ți meargă.

— Nu-ncerc să fug de mine însurri. Încerc să fug de. Asta!

Arată spre ceea ce se afla în jur: mobilierul simplu din apartament, tapetul vechi și zugrăveala care începuse să se scorojească.

— Fug de Birmingham. De plictiseală. De ra tare. Ce-i rău în asta? Cam era timpul, nu?

Munir se așeză și dădu din nou televizorul mai tare.

— Începe mai de jos, Benjamin, doar atât îți spun. Nu te-ntinde mai mult decât ți-e plapuma.

Se uitară amândoi la un raport special despre armele de distrugere în masă ale Irakului și dădură televizorul pe mut când începură știrile din sport. Pe niciunul nu-l interesa fotbalul.

— Ha! Făcu Munir disprețuitor. Acum ameri canii au de parcurs un document de douăsprezece mii de pagini și cu toate astea recunosc că n-au nici o dovadă cum că armele astea caraghioase există cu-adevărat. Mai e cineva în lumea asta care nu-și dă seama că e vorba doar de-o aven tură imperială, că

americani sunt hotărâți să-și stabilească un centru de putere în Orientul Mijlociu și că armele astea sunt doar un pretext de două parale?

Benjamin fu de acord, dar spuse:

— Și ce putem face? Odată ce-i votezi pe oamenii ăștia, fac tot ce le trece prin cap. Și n-avem încotro.

Asta păru să-l înfurie pe Munir mai mult decât orice altceva.

— Aud chestia asta zi de zi! Defetism. Apatie. Ei bine, n-ajunge, ascultă aici. Ce-ar fi să ne mobilizăm, să facem demonstrații, să le trimitem scrisori parlamentarilor, să semnăm petiții?

— Da, și?

— Păi, la Longbridge au avut rezultate, nu? Ai fost în Cannon Hill Park în ziua aia. Și eu la fel. Nu ne-a inspirat ce-a fost atunci? Și n-a schimbat cursul evenimentelor? Benjamin dădu din umeri.

— Cine știe dacă guvernul chiar a observat ceva? Poate că lucrurile ar fi luat aceeași întorsătură și fără adunarea populară.

Puse din nou mâna pe telecomandă și trecu de pe un canal pe altul. Preț de câteva minute, el și Munir se uitară la un serial comic american. Era vorba despre patru femei singure și bogate, care trăiau în Manhattan și se întâlneau regulat la prânz ca să discute despre detaliile cele mai intime ale vieții lor sexuale. Lui Benjamin îi plăcea filmul. Nu cunoscuse personal asemenea femei și bănuia că erau mai mult decât o simplă închipuire a scenaristului, însă tânjea după stilul lor de viață și era recunoscător pentru aceste străfulgerări voyeuriste în lumea lor umbroasă și privilegiată. Pe lângă asta, îi căzuseră cu tronc două dintre vedetele filmului.

Cu toate acestea, după câteva secunde Munir începu să țâțâie dezaprobator la adresa limbajului și a francheții impertinent de provocatoare a dialogului. Nu după multă vreme se simți nevoit să se ridice și să se plimbe prin cameră, incapabil să mai asculte.

— Închide-l, spuse el. Programul ăsta e-o rușine.

— Haida-de, zise Benjamin. E doar un strop de miștocăreală escapistă.

— Nu, mi se pare incredibil, insistă Munir. Femeile astea stau într-un spațiu public și vorbesc despre felul cum le pot oferi plăceri orale bărbaților, de parcă ar discuta despre croșetat sau ar face schimb de rețete. Una dintre ele - aia de-acolo - a recunoscut pe față c-a făcut sex cu cinci parteneri într-o săptămână! Ce respect, cit respect au femeile astea pentru ele însele, pentru corpurile lor? Ce se-ntâmplă cu societatea, dacă e permisă prezentarea chestiilor ăstora pe ecran? Ce le trece prin minte celor care fac asemenea filme? Fii atent aici, Benjamin!

Se apropie de ecran și arătă spre el, în timp ce unul dintre personajele feminine făcea o demonstrație practică a propriei metode felatorii, folo-sindu-se de gâtul unei sticle de vin.

— Asta e America de azi. O țară de degenerați! Să te mai miri că restul lumii a început s-o disprețuiească? Ce fel de. Probitate să așteptăm din partea unei nații care se comportă în halul ăsta? Asta e o țară care una spune și alta fumează - și nu oricum, ci în văzul tuturor î Vorbește despre religie și moralitate, dar femeile ei se poartă ca niște târfe. Obligă alte țări să se

dezarmeze, dar își folosește toți banii ca să acumuleze cel mai înspăimântător arsenal de arme nucleare și convenționale de pe planetă. Scuipă în ochi lumea musulmană și dă buzna în Orientul Mijlociu în setea ei de petrol ca să-și umple rezervoarele mașinilor, dar se declară uimită că un om ca Osama bin Laden poate să existe și să creadă ceea ce crede. Și tocmai țara asta – țara asta – e cea cu care ne spune prim-ministrul nostru că trebuie să ne aliem. Cu o nație de cowboy și de borfeturi!

Se așeză pe canapea, vlăguit de propria retorică, și își trecu neglijent mina prin păr înainte de-a conchide:

— Nu-mi place să vorbesc urât, Benjamin -știi bine – dar țara asta s-a dus în mă-sa. De fapt, din câte văd, toată lumea s-a dus în mă-sa.

Benjamin se sili să spună ceva. Dintr-un motiv sau altul, pe buze i se ivi formula „E un punct de vedere”. Dar în cele din urmă se mulțumi să murmure – mai mult pentru sine decât pentru Munir – „Să știi că trebuie să plec de-aici. Trebuie să plec repejor”.

Se hotărî să urmeze sfatul prietenului său și s-o ia din loc cu pași mici, controlabili. Își zise că un început bun ar însemna câteva zile petrecute la Londra. Totuși, de data asta nu voia să stea cu Doug și Frankie. Avea de gând să scape de toate lucrurile astea, de tot ceea ce avea legătură cu viața lui din trecut. Își dorea să fie singur.

Mark, fratele lui Susan, avea un apartament în Barbican Centre, care rămânea gol în timpul frecventelor lui absențe din Anglia. Munca lui la Reuters însemna că-și petrecea cea mai mare parte a anului în străinătate. În clipa aceea se afla în Bali, unde relata despre eforturile autorităților de a-i descoperi pe teroriștii răspunzători de recente explozii din câteva cluburi de noapte. Susan și fetele ei foloseau uneori apartamentul când se duceau la Londra, iar ea îi sugerase adeseori lui Benjamin să profite și el de locuință. Acum ar fi momentul optim să dau curs ofertei ei, își zise Benjamin. Bunăoară, putea să rămână acolo de Crăciun. Orice ar fi fost mai bun decât Crăciunul cu părinții.

Se duse în vizită la Susan în după-amiaza următoare. Își zise că era mai bine s-o întrebe față în față și, pe lângă asta, îi plăcea să stea cu nepoțelele lui. Sosi spre sfârșitul după-amiezii și descoperi că fetele se pregăteau să-și ajute mama la împodobitul bradului de Crăciun. Acesta era atât de greu, încât Susan nu putea să-l ridice, iar partea de jos trebuia tăiată cu ferăstrăul ca să încapă în suport. Până și Benjamin, cel mai stângaci om din lume la treburile tehnice, era de părere că trebuia să le dea o mână de ajutor. Așeză bradul pe podeaua camerei de zi înalte și boltite și se puse pe treabă cu ferăstrăul, în timp ce fetițele se uitau la el. Simți cum nu-și mai încape în piele de mândrie sub privirile lor admirative.

— Voiam. Să te. Rog ceva, îi spuse el lui Susan, mirat că începuse să gâfâie după doar treizeci de secunde de efort. Mă. Întrebam dacă. Apartamentul lui Mark e liber. În clipa asta.

— Da, din câte știu, răspunse ea. De ce, vrei să-l folosești?

— Cred că am nevoie de o pauză, zise Benjamin gâfâind. M-am gândit să stau la Londra. De Crăciun.

Simți ceva rece și umed pe frunte. Omenoasă, Antonia fugise la bucătărie și se întorsese cu o batistă udă, pe care o folosi ca să-i șteargă broboanele de transpirație de pe fața stacojie.

— N-ar trebui să fie probleme. Mă rog, Mark nu știe de la o zi la alta unde-o să fie. Mi-a spus că dacă-ncepe războiul, îl cheamă înapoi și-l trimit cu trupele engleze în Irak. Dar oricum, la ora asta apartamentul e liber. Singura problemă e că n-am cheie. Dar are Paul una.

— Paul?

— Da. Mark i-a dat lui cheia, în caz de urgență. Nu cred că dă vreodată pe-acolo. Vrei să-l sun și să-l întreb?

— Ar fi grozav. Când ai. Un minut.

— Îl sun chiar acum.

Susan se duse la bucătărie și după alte câteva secunde de manevrare a ferăstrăului Benjamin se decise să-l pună jos și s-o urmeze. Îi prindea bine o pauză, deși nu tăiasse decât jumătate din trunchi. Fetele rămaseră în camera de zi, întin-zându-și cu grijă podoabele de Crăciun pe covor, ca să le aibă la îndemână pentru mărețul moment când li se va da voie să le agate în brad.

— Nu răspunde, spuse Susan, închizând telefonul cu un oftat. De fapt, Dumnezeu știe de ce-am crezut c-o să dau de el. De obicei reușesc o dată din zece.

(în realitate, Paul auzi apelul pe telefonul mobil, dar nu răspunde. Întâmplător, la ora aceea se afla în apartamentul lui Mark, iar degetele lui îi descheiau cu îndemânare bluza Malvinei.)

Susan se uită la Benjamin, iar chipul ei se preschimbă dintr-odată răvășit de durere.

— Am ajuns o femeie singură cu doi copii, Ben. Cum s-a întâmplat una ca asta?

— Dar nu-i chiar atât de rău, nu? Asta simți cu adevărat?

(Paul se întinse pe patul lui Mark, iar Malvina îngenunche deasupra lui. Își descheie singură ultimul nasture și-și lăsă bluza să-i alunece de pe umeri.)

— Într-un fel, e chiar mai rău. Dacă-ș fi fost o femeie singură cu copii, măcar aș fi putut să-mi caut alt bărbat, oricât ar fi fost de înfricoșătoare perspectiva. Dar așa, am rămas într-un fel de ținut al nimănui.

— Poate c-ar trebui să-l părăsești, riscă Benjamin, dându-și seama, chiar în timp ce rostea aceste cuvinte, că tocmai el n-avea voie să facă o asemenea sugestie.

— Nu vreau să-l părăsesc, zise Susan. Nu vreau să mă trezesc fără nimeni alături. Nu vreau ca fetele să-și piardă tatăl la o vârstă atât de fragedă. Și, la urma urmei, m-am măritat de bunăvoie cu fratele tău. Fiindcă îl iubeam – din cine știe ce motiv prostesc și nedepistabil. De fapt, îl iubesc și acum.

Se smiorcăi și își suflă nasul, întorcându-se cu spatele, în așa fel încât Benjamin să nu-i vadă lacrimile din ochi, în timp ce, la peste o sută cincizeci de kilometri de ei, Paul întinse mâinile ca să atingă sânii mici și goi ai Malvinei, mân-gâindu-le sfârcurile până când i se întăriră.

— Și-a găsit iar pe cineva? Întrebă Benjamin.

— De unde să știu? Dar nu cred. A fost destul de atent cu mine în ultimele săptămâni – mă rog, atâta cât poate. Pe de o parte, gândul ăsta mă îngrozește, dar o altă parte din mine parcă își dorește să fie așa. Cred că m-ar forța să iau o decizie. Și m-ar elibera, într-un fel, zise ea, suflân-du-și nasul din nou. Dar nu știu dacă vreau să fiu eliberată. Ce s-ar întâmpla după aceea?

Antonia apăru în cadrul ușii de la bucătărie.

— Haideți și voi, spuse ea. Suntem gata să-ncepem împodobirea.

Îi luă pe Benjamin de mână cu un aer rugător și-l duse înapoi la brad, în timp ce Malvina aruncă pe jos cămașa lui Paul și se apucă să-i descheie cureaua de la pantaloni.

Lui Benjamin îi veni mai ușor să taie restul trunchiului, iar după câteva minute bradul era ridicat și fixat în suport. Urmă procesul complicat de atârnare a șiragurilor de luminițe fermecate pe crengi. Ruth călcase deja pe una dintre ele din greșeală și spărsese becuțul.

Malvina îl ajută pe Paul să-și dea pantalonii jos și-i aruncă deoparte, după care îi smulse chiloții cu o mișcare lacomă. Având doar bikinii pe ea, coborî spre el și-și frecă dantela lor de penisul erect și nerăbdător al lui Paul, unduindu-și șoldurile și sprijinindu-se cu toată greutatea de el.

— Ce crezi c-ar trebui să punem la-nceput, scumpo? O întrebă Susan pe Antonia, ciufulind-o afectuos. Pe Moș Crăciun?

— Nu, hai să-ncepem cu globurile.

Luă unul argintiu și unul auriu și le atârână de două crengi, încruntându-se concentrată, cu vârful limbii ivindu-i-se dintre buze. În aceeași clipă, tatăl ei gemea de plăcere la primul contact dintre gura Malvinei și penisul lui, cu limba ei plim-bându-i-se umedă pe gland.

— Dar tu, Ruthie? Tu nu pui nimic? Ruth avea o privire sceptică, așa că Benjamin îi dădu un îngerăș ale cărui aripi strălucitoare erau ușor asimetrice, iar ea se strădui să-l așeze în echilibru pe una dintre ramuri. Tresări și se dădu înapoi speriată când acele de brad îi împunseră degetul.

— Ai grijă, scumpo! Spuse Susan. Sunt ascuțite, da?

Ruth își privi serioasă arătătorul și și-l supse până când durerea încetă. Îi aruncă în continuare priviri solemne mamei sale, de parcă ar fi dojenit-o fiindcă nu-i spusese din timp că lumea era atât de plină de primejdii. Gura îi tremura, iar fetița era cât pe-acum să izbucnească în plâns, dar reuși să se stăpânească. Benjamin o luă în brațe și o strânse la piept, sărutând-o pe creștet și inhalând parfumul cald, cu aromă de migdale, al părului ei.

Paul despărți labiile vaginului Malvinei și își vârî limba înăuntru. Savura izul cald și sărat dinăuntru, pe când sucurile ei i se scurgeau în gură. Îi prinse clitorisul umflat între dinți și-l mușcă încet, ca s-o stârnească. Fata își arcui spatele și strigă, pradă unei plăceri chinuitoare.

Se auzi telefonul.

Susan se duse în bucătărie să răspundă.

— De-acum încolo pe rând, fetelor! Le strigă ea. Și aveți grijă cu acele, sunt ascuțite!

Lipsi câteva minute. Intre timp, Benjamin și fetele izbutiră să mai atârne câteva globuri, după care Antonia și Ruth își pierdură interesul pentru brad și începură să se înfășoare una pe alta în beteală. Pe urmă îl înfășurară pe Benjamin și râseră când văzură cât de caraghios arăta, Mal vina rămase cu picioarele desfăcute pe pat, ca o stea de mare, când Paul se ridică în brațe între pulpele ei și o pătrunse, iar Susan reapăru în ușa bucătăriei și spuse:

— Ben, putem să vorbim ceva?

— Sigur, spuse el și se îndreptă cu pași ușori spre Susan, așteptându-se ca ea să rătă de felul cum arăta, înfășurat în beteală și având pe cap un ren de plastic, așa cum îl împodobise Ruth.

Dar Susan părea serioasă, aproape temătoare.

— Toate în regulă? Întrebă el.

— Da, totul e bine.

Susan se întoarse și-l conduse pe Benjamin înapoi în bucătărie.

— Cine era?

— Emily.

— Emily? Și ce voia?

— Păi, mi-a dat o veste. O veste bună. Cel puțin sper să ți se pară și ție la fel.

Benjamin se cantona într-o expectativă tăcută, până când Susan îi spuse:

— E însărcinată.

Benjamin nu știu ce să spună. Observă că radioul din bucătăria lui Susan difuza acum al treilea motet de Crăciun al lui Poulenc. Încet își dădu jos de pe cap renul de plastic și începu să-și scoată beteala.

Benjamin dispăru cu puțin timp înainte de Crăciun. Nu-i dădu nici o explicație prietenului și vecinului său Munir, făcându-l să se întrebe dacă nu cumva îl jignise în seara aceea când își rostise diatriba împotriva valorilor occidentale. Dar nu credea că acesta era motivul real al plecării lui Benjamin, mai ales că avuseseră multe discuții de felul ăsta și până atunci. Mai mult ca sigur că se întâmplase altceva. Ce anume, rămî-neă un mister.

Totul se petrecuse dintr-odată. În dimineața în care își vizitase cumnata, Benjamin împrumută o mașină de undeva și pierdu mai bine de o oră umplând portbagajul, bancheta din spate și scaunul de lângă șofer cu tot felul de cutii din carton ticsite cu hârtii. O luă din loc la nouă dimineața și se întoarse noaptea târziu. Reveni acasă pe jos, după ce probabil că-i restituise mașina proprietarului. Când sună la ușa lui Munir și-i înmână cheile apartamentului, trecuse de miezul nopții.

— Am un avion dis-de-dimineată, îi zise el. Nu știu când mă-ntorc. Ai tu grijă și de apartamentul meu.

— Unde te duci? Întrebă Munir.

Benjamin ezită înainte să-i spună:

— Am bilet pentru Paiis. Dar n-o să stau mult acolo. Iar pe urmă nu știu.

Altceva nu-i mai spuse. În seara următoare, când se întoarse de la serviciu, Munir urcă la apartamentul lui Benjamin și constată că nu era nici pe departe gol. Benjamin își lăsase acolo cea mai mare parte a hainelor, cărților și CD-urilor. Computerul era tot acolo, deși toate hârtiile dispăruseră. Se părea că

Benjamin avea de gând să se întoarcă, dar era imposibil de ghicit când anume. Numai că Benjamin nu ajunsese la nici o înțelegere cu proprietarul pentru plata în continuare a chiriei. Într-o dimineață de sâmbătă pe la începutul lui ianuarie, Munir auzi zgomote în vestibul și descoperi că își făcuse apariția proprietarul, flancat de două ajutoare, pe cale să schimbe yala de la apartamentul lui Benjamin și să-i scoată toate bunurile lăsate înăuntru. Munir protestă, dar fără rezultat: contractul de închiriere expirase la sfârșitul lui decembrie, iar apartamentul trebuia pus imediat la dispoziția următorului client. Munir reuși să salveze o parte din cărți, majoritatea CD-urilor, computerul, televizorul și câteva dintre hainele lui Benjamin. Toate celelalte lucruri – inclusiv mobilierul – fură încărcate și duse de-acolo.

Dar apartamentul rămase neînchiriat. Și nici măcar nu-l renovară, așa cum promisese proprietarul. Deveni în schimb locul unor întâlniri stranii, al unor sosiri și plecări misterioase. Așa începu o perioadă incomodă și provocatoare de temeri pentru Munir. Unde se dusese Benjamin? Dacă își luase telefonul mobil cu el, nu părea să-l țină deschis niciodată. Părinții lui sunau ca să afle vești, iar Munir nu avea ce să le spună. Intre timp, sus se auzeau pași târziu, în toiul nopții, precum și voci la primele ore ale dimineții, iar mașinile și motocicletele parcau în fața ușii de la intrare după ce majoritatea oamenilor cumsecade se duseseră la culcare. O dată se auziră zgomote ca de încăierare, iar altă dată, la trei noaptea, Munir era convins că auzise o femeie țipând și trezindu-l dintr-un somn adânc. Acum rămânea treaz în cea mai mare parte a nopților, ascultând pe întuneric, cu inima zvâcnindu-i în piept. Când se plictisea, vigilent și grijuliu, cu mintea doldora de speculații legate de ce i s-ar fi putut întâmpla prietenului său și de lucrurile necurate cu care se îndeletnicea proprietarul la etaj, dădea drumul radioului și asculta programele de pe World Service. Tot ce auzea acolo nu făcea decât să-i mărească neliniștea. Veștile erau din ce în ce mai rele. Guvernul britanic părea să-și exprime întruna sprijinul slugarnic pentru președintele Bush și pentru retorica lui belicoasă. Tot mai multe trupe erau trimise în Irak, ca să pregătească invazia. În afara prezenței săptămânale la salat alama'ah, Munir se ridica și se ruga adeseori în creierii nopții, în camera de oaspeți unde așternuse un covoraș special pentru acest scop. În du'a lui, îl ruga pe Alah să se milostivească de lume și să n-o arunce într-un război crâncen. Își spunea rugăciunile cu voce tare, simțindu-se din ce în ce mai lipsit de prieteni, pe când cuvintele i se rostogoleau din gură și se furișau neuzite în bezna nopții din Birmingham. Munir știa că nu era singura persoană care se opunea războiului. Mai mult, își dădea seama că majoritatea englezilor era de partea lui. Își găsi o relativă alinare în marile mitinguri care se ținură în fiecare oraș important pe 15 februarie. Făcu front comun cu restul concetățenilor, ascultă câteva discursuri aprinse, aplaudă și ovaționa zgomotos, iar când ajunse acasă spre sfârșitul după-amiezii urmări știrile la televizorul lui Benjamin și văzu că o mulțime și mai mare, una impresionantă de-a binelea, se strânsese la Londra, în Hyde Park. În sinea lui însă, Munir știa că primul ministru nu avea să plece urechea la niciunul dintre protestele astea. Se declanșase un proces de neoprit. Istoria – al cărei sfârșit fusese vestit prematur de câțiva scriitori cu peste un deceniu în urmă, odată cu înfrângerea

comunismului – își lua un elan teribil, umflându-se până la dimensiunile unui râu nemilos și rapid, care avea să-și iasă în scurtă vreme din matcă, și milioane de oameni, se temea Munir, aveau să fie luați de ape și duși spre o soartă necunoscută, pe care n-o puteau stăpâni în nici un fel.

Străinii continuau să sosească la etaj după căderea întunericului; pașii continuau să se audă surd, în sus sau în jos pe scări. Munir se gândi să sune la poliție, dar își dădu seama că nu avea ce să le spună, fiind convins totodată că polițiștii nu aveau să-l ia în serios. În loc de asta, așeză un scaun lângă fereastra apartamentului său de la parter și își petrecu multe seri stând acolo, cu un ochi la televizor și cu celălalt la ceea ce se petrecea în stradă. Era o situație jenantă și urâtă. Se transformase într-un curios care se uita pe după perdele, iar asta îl făcu să se simtă foarte bătrân.

Într-o seară, la câteva zile după marșurile păcii din februarie, o ceață deasă puse stăpânire pe oraș. Așezat la fereastră și uitându-se din când în când printre perdele, Munir nu vedea nici măcar până la poarta grădinii, adică la cinci-șase metri de ușa din față. Totuși, auzea pașii de afară, de pe stradă. Cineva zăbovea acolo de cinci minute sau mai mult. Oricine-ar fi fost, avea un mers bizar, cu o cadență aparte, ca un șchiopătat. Ba chiar era posibil să nu fi auzit o singură pereche de pași, deși de data asta nu-i ajunsese la ureche nici o voce. După alte câteva minute, Munir se decise să cerceteze problema. Își luă umbrela din cuier – era destul de grea, putând fi folosită și ca armă – și ieși în întunericul mohorât al iernii.

Ceața se înfășură pe stâlpii felinarelor de chihlimbar în spirale plutitoare. Munir locuia pe o stradă liniștită: în seara asta zgomotul traficului lipsea și de îndată ce deschise și închise la loc ușa din față, auzi cum persoana care zăbovise afară se întoarce pe călcăie și pleacă. Se grăbi să ajungă la poarta dinspre grădină și ascultă mai atent. Pașii care se îndepărtau nu păreau grăbiți, ci dădeau impresia că erau făcuți anevoie și că aveau – din nou – un ritm neregulat. După câteva secunde nu se mai auziră, semn că străinul invizibil plecase.

Munir nu se simți mulțumit. Se hotărî să mai aștepte o vreme lângă poarta dinspre grădină. Ieși în stradă și se așeză pe zidul scund care străjuia peticul lui de grădină din fața casei. Cărămizile din zid erau reci ca gheața: o senzație de frig pătrunzător i se transmise instantaneu prin serjul subțire al pantalonilor și îi cuprinse fesele. Așa faci hemoroizi, își aminti Munir. Însă după un timp durerea se potoli, iar el rămase pe loc, dârdâind din tot corpul, dar cu toate acestea savurând prospețimea dură a aerului de afară. Avea tendința să facă mai cald decât era nevoie în cameră și își dădu seama că stătuse într-un loc înghesuit și sufocant.

Nu după multă vreme, auzi din nou pași. Știu că era aceeași persoană. Pașii erau grei, lenți și precauți – ca și cum ar fi fost vorba de o persoană în vârstă. Probabil că necunoscutul se speriasse de sosirea lui Munir, dar pe urmă se răzgândise și se hotărâse să se întoarcă în apropierea casei. Munir înțepeni, se ridică în picioare și scrută întunericul, încleștându-și mâna pe umbrelă. După vreo câteva secunde văzu străfulgerarea unei siluete omenești, încă ascunsă pe jumătate de ceața mișcătoare – o pată ceva mai întunecată decât

restul, cu contururi incerte și greu de trasat. Pe urmă, în timp ce umbra se apropia, Munir își dădu seama că nu avea de-a face cu un bărbat.

Era o femeie care mergea încet, dar cu un scop precis, inexorabil, sprijinindu-se cu toată greutatea într-un baston și uitându-se în față cu niște ochi ce degajau o intensitate electrică – de parcă ar fi aparținut unei creaturi nocturne înspăimântătoare – însă fără să pară că vedeau într-adevăr ceva. Purta o haină maro închis din imitație de blană, care-i ajungea până sub genunchi, lăsând să i se vadă coapsele puternice și gleznelor acoperite de niște ciorapi de lână de culoarea pielii. Pe cap avea un batic înnodat sub bărbie. Avea fața palidă, acoperită cu un strat gros de fard, iar buzele cărnoase îi străluceau de xa rujul de culoare închisă la care nu făcuse economie. Chipul ei era puhav și bolnăvicios, iar silueta robustă, însă femeia avea un aer deopotrivă impunător și inaccesibil. Soliditatea fizică sugera tărie de caracter, la fel ca stăruința egală cu care privea undeva în față. Când se ridică în picioare și văzu această apariție misterioasă ivindu-se dintre valurile de ceață, Munir se simți cuprins de teamă. Femeia se opri la aproape doi metri de el și își sprijini întreaga greutate a corpului în baston, respirând cu greutate. Ochii exoftalmici, ca ai unui pește, se fixară asupra lui, după care femeia își adună forțele și vorbi.

— Locuiți aici? Întrebă ea.

— Da, răspunse Munir.

— Benjamin stă tot aici?

Fiindcă răspunsul la această întrebare era complicat, fiindcă Munir avu impresia că femeia ar fi vrut să-și tragă sufletul și era curios să afle mai multe despre ea, Munir spuse:

— Cred că ați obosit nițel. Vreți să intrați două minute?

Femeia clătină din cap. Repetă întrebarea, iar Munir o lămuri că Benjamin locuise la adresa asta până nu demult, dar că în urmă cu două luni dispăruse, fără să spună cuiva unde plecase, își ceru scuze că nu putea să-i spună mai mult.

Ceva păru să se surpe în forul lăuntric al femeii la auzul acestor informații. Corpul ei se strânse în jurul bastonului, dând impresia că se micșora chiar sub ochii lui Munir.

— Mulțumesc, zise ea.

Munir nerc mereu Să ia lăgătura cu el? ^ăugă Munir. Dacă reușesc să-l prind, vreți să-i transmit vreun mesaj? U

— Spuneți-i doar că l-a căutat Cicely, spuse femeia, întorcându-se ca să plece pen^Til TUTU nUmela NU înSemna (tm) cornuT.' Într: °, tăCere nedumerită, se uită la corpul! Care se îndepărta cu mișcări anevoioase sera vedem, ca o cortină căzută peste actul final al unei drame îndelungate.

Nu? Credeam în scurt timp, apartamentul lui Mark deveni pentru Paul și Malvina mai mult decât locul unde făceau sex. Cei doi începură să-l privească drept casa lor, drept un cămin care le aparținea. Asta nu însemna că începuseră să aleagă alt model de tapet sau că se apucaseră să cumpere prăjitoare de pâine și filtre de cafea. Dar era locul unde se întâlneau în fiecare zi, uneori timp de câteva ore, nu doar ca să facă dragoste, ci și ca să stea de

vorbă, să ia masa împreună, să bea un vin sau să se uite la televizor. Era locul unde Paul și Malvina începură să se inventeze ca pereche.

Din capul locului, Paul nu avusese de gând să se ducă acolo. În seara aceea de la începutul lui decembrie, plecaseră de la petrecerea „Celor mai întreprinzători bărbați din Anglia” și mâncaseră în grabă la Joe Allen's, un restaurant aflat câteva străzi mai încolo și preferat de mulți actori și de diverse celebrități de mâna a doua. Chiar înainte să comande, mobilul lui Paul scoase un „beep” și pe display apăru un sms. Era de la Doug.

Năravul din fire n-are lecuire, Paul că ești mai subtil. Ai grijă. Doug.

— Rahat, spuse Paul, după ce parcurse mesajul. – - Ce s-a-ntâmpat? Întrebă Malvina.

— Cineva a văzut c-am plecat împreună, închise ochii și își strânse pleoapele cât putu de mult, vrând parcă să se autosugestioneze că lucrurile nu stăteau așa. Oare aveau să fie siliți să treacă încă o dată prin aceeași poveste? Se uită la Malvina, care-l privea îngrijorată, dar totodată cu încredere, și se simți o victimă neputincioasă a dorinței care-l străbătu ca un fior, dându-și seama cât timp pierduseră și cât aveau de recuperat. Pe urmă mâna i se închise în jurul cheilor din buzunar – cheile de la apartamentul lui Mark din Barbican – iar el își dădu imediat seama că asta era soluția. Locuința se afla la kilometri buni de Kennington; presa nu știa nimic despre ea și nici n-avea cum să dea peste el acolo. Era un loc convenabil, sigur și nelocuit.

O oră mai târziu, luară un taxi până la apartament și își petrecură noaptea acolo.

Tiparul pe care și-l creară – noaptea de luni, marți și miercuri petrecute la apartament, plus câteva pauze de prânz, când lui Paul îi permitea programul – se destramă rapid, odată cu venirea sărbătorilor de Crăciun și Anul Nou. Malvina rămase la Barbican în cea mai mare parte a acelei perioade, dar Paul se văzu silit, din motive de bună-cuviință, să petreacă minimum două sau trei zile în Midlands, cu soția și fetele. Trebui chiar să suporte o seară la Rubery cu sora și părinții lui, când totul se transformă într-o întâlnire de criză din cauza dispariției lui Benjamin. În ce-l privește pe Paul, acesta nu vedea ce rost avea toată agitația. Fratele lui era un adult în vârstă de patruzeci și doi de ani. Putea să-și poarte singur de grijă. Nu se lăsă convins că Benjamin avea un soi de cădere nervoasă provocată de faptul că soția lui (de care se despărțise de peste un an) fusese lăsată gravidă de noul ei prieten. Lois părea să dea importanță faptului că Benjamin mersese cu mașina la York cu puțin timp înainte să plece din țară și își lăsase toate hârtiile la fiica ei, Sophie, al cărei dormitor era mult prea mic ca să încapă totul acolo. Dar nici de data asta Paul nu văzu vreun semn de rău augur. Crezuse din capul locului că Benjamin își pierdea vremea scriindu-și romanul acela fără sfârșit. În cele din urmă își dăduse și el seama de asta. Nu era mai normal să sărbătorești așa ceva? Nimeni nu păru să-i împărtășească punctul de vedere. Ceilalți membri ai familiei îi spuseră că nu avea suflet; dar nu era adevărat. Paul era agitat doar din cauză că-i era teribil de dor de corpul gol al Mal vinei.

Ianuarie se dovedi o lună idilică. Se iviră foarte puține chestiuni parlamentare care să-l confişte, așa că reuși să petreacă zile și nopți lungi

alături de Malvina. În același timp, lucra la redactarea ultimelor pagini ale raportului Comisiei pentru Inițiative Sociale și de Afaceri al cărei președinte era, despre care credea cu toată convingerea că avea să fie bine primit de conducere și că se va bucura de o atenție considerabilă în presă. Raportul era prefăcut de un citat din Gordon Brown, apărut în Financial Times numărul din 28 martie 2002: „Partidul Laburist este acum, mai mult ca niciodată, un mediu favorabil afacerilor, bogăției și concurenței”. Raportul recomanda stăruitor ca rolul firmelor private în sectorul de stat să fie extins și mai mult, punându-se accentul îndeosebi pe sănătate și învățământ. El sugera, de pildă, încurajarea medicilor generaliști care aveau cabinete individuale de a-și externaliza statele de plată și serviciile de asistență în direcția sectorului privat. Totodată, conducerea școlilor de stat trebuia să treacă la angajarea unor echipe de manageri din firmele private. „Ingredientul vital care continuă să-i lipsească sectorului de stat și pe care sectorul privat are capacitatea să-l furnizeze (scrisese Ronald Culpepper) poate fi sintetizat într-un singur cuvânt: management.” Obiecția potrivit căreia aceste inițiative se soldaseră cu eșecuri sonore în trecut – în cazul privatizării transportului feroviar, de exemplu – fu respinsă ferm, pe motiv că era „defetistă”.

Încheierea raportului se sărbătorește la o întrunire specială a Cercului închis, în prima săptămână din februarie 2003. Singurul absent Michael Osborne, reținut la o rundă de convorbiri, despre o situație de criză cu membrii consiliului director de la Meniscus Plastics. De la numirea lui ca președinte executiv și în ciuda programului său radical de esențializare a personalului și de aplicare a disponibilizărilor forțate, care determinase deja închiderea întregului departament de cercetare și dezvoltare de la întreprinderea din Solihull, prețul acțiunilor la această companie începuse să scadă, pe când costurile de funcționare păreau să crească. Varianta unei noi demisii era plauzibilă, iar Osborne tocmai discuta amănuntele pachetului său compensatoriu. Paul îl sunase în cursul după-amiezii ca să afle vești și se părea că Osborne era binedispus. Ca de altfel Paul însuși, când ieși din restaurantul Rules imediat după ora șapte. Îi trimise un sms Malvinei din taxi și o întrebă dacă putea ajunge la apartamentul din Barbican înainte de miezul nopții.

Dar când Paul sosi acolo pe la unsprezece și jumătate, avu parte de o surpriză neplăcută. Învârti cheia în broască și descoperi că luminile erau deja aprinse, iar Mark, cumnatul lui, stătea pe canapea și se uita pe CNN.

— Paul? Spuse el, ridicându-se în picioare. Ce faci aici?

Paul îngăimă un motiv legat de faptul că se pregătea să se ducă acasă după o cină în City și se decisese să dea și pe la apartament, fiindcă nu mai fusese acolo de mult timp. Pe urmă întrebă dacă putea să se ducă la veceu, iar odată intrat în baie se apucă să caute eventuale urme ale Malvinei, străduindu-se din răspuț să-și amintească dacă fata își lăsase ceva în dormitor. Paul știa că în sertarul noptierei se găseau câteva prezervative, între timp, îi trimise un mesaj rapid, spunându-i să se întoarcă din drum și să se ducă imediat acasă.

— Și cu ce ocazie pe-acasă? Îl întrebă el pe Mark, întorcându-se în camera de zi. Ceva zile de concediu?

— Nu, cei de la Reuter's au decis că nu mai e nevoie de doi oameni în Indonezia. Unul dintre atentatorii din Bali a mărturisit, și-n plus nu prea se mai întâmplă mare lucru. Ne-au chemat pe mulți acasă, în caz c-o să fie nevoie să ne trimită în Orientul Mijlociu.

— Am înțeles, zise Paul. Înseamnă c-o să stai aici o vreme, nu?

— Depinde de președintele Bush, drept să-ți spun. Și de mult stimatul tău lider de partid, bineînțeles.

— Și cam cât. (Paul încercă să pună întrebarea pe un ton cât mai neutru). Cam cât înseamnă asta?

Mark îl privi cu un aer curios și râse.

— Speram să aflu de la tine, Paul. Parcă trebuia să votați zilele astea, nu?

În următoarele câteva săptămâni, toată lumea dădu impresia că voia să știe cum avea de gând să voteze Paul în chestiunea războiului. Dezbateră din Camera Comunelor trebuia să aibă loc pe 26 februarie. Fusesse depusă o moțiune simplă prin care se reafirma susținerea Rezoluției 1441 a Consiliului de Securitate al ONU și se exprima sprijinul acordat „eforturilor neîntrerupte ale guvernului în cadrul ONU cu privire la neutralizarea armelor de distrugere în masă ale Irakului”; însă mult mai interesant se dovedi moderatul amendament conceput împreună de laburistul Chris Smith și de conservatorul Douglas Hogg, care recomandau cu fermitate Camerei „să constate că acțiunea militară împotriva Irakului era lipsită de teme”. Guvernul nu se confrunța cu perspectiva înfrângerii; însă oamenii vorbeau de o revoltă parlamentară substanțială, care avea să-i șubrezească semnificativ autoritatea lui Tony Blair și chiar să-l facă să-și regândească sprijinul aparent necondiționat pentru președintele Bush. Evident, se știa foarte bine cine erau susținătorii vehemenți ai campaniei împotriva războiului, dar existau totodată zeci de parlamentari laburiști care trebuiau să-și exprime o părere limpede fie în favoarea, fie împotriva unei invadări a Irakului condusă de americani, iar aici Paul se număra printre politicienii cei mai căutați. Ziariștii îl încolțeau ori de câte ori se apropia de Palatul Westminster, nerăbdători să afle dacă se hotărâse asupra unui punct de vedere; greii din partid îl opreau pe coridoarele Palatului și-i transmiteau prin aluzii străvezii că un eventual vot în favoarea amendamentului i-ar putea periclita cariera politică; asta pe când electoratul lui din Midlands -care se opunea cu înverșunare războiului – îl soma să voteze conform intereselor alegătorilor, bombănind că în caz contrar i-ar putea retrage sprijinul politic.

Cu toate acestea, din punctul de vedere al lui Paul, cea mai convingătoare voce din tabăra celor care se opuneau războiului se auzea de mult mai aproape. Era vocea Malvinei.

Faptul că nu mai aveau acces la apartamentul lui Mark fusese o lovitură grea pentru amândoi. Malvina nu mai avea unde să stea la Londra; relația mamei sale cu prietenul din Sardinia se încheiase prost – ca toate celelalte – iar Malvinei i se spusese drept urmare să părăsească apartamentul din Pimlico. Din punctul ei de vedere, faptul n-o indispucea foarte tare. Acum că se întâlnea din nou cu Paul, nimic nu părea capabil să-i fisureze fericirea. Două dintre

poeziile ei fuseseră acceptate de o revistă literară nu foarte citită, dar prestigioasă, iar asta nu făcuse decât să-i sporească euforia. Partea mai puțin plăcută era că mama ei se întorcea la Londra, însă Malvina părea să abordeze această situație de pe o poziție solidă.

— Poate c-ar fi bine să te muți cu ea o vreme, îi sugerase Paul.

— Ți arde de bancuri. Nici măcar nu știi unde stă.

— Cum? Făcu el, nevenindu-i să creadă. Nu te duci pe la ea?

— Dacă am de ales, nu mă duc. Iar dacă vrea să mă vadă, n-are decât să mă sune pe mobil și mergem la o cafea. Mai mult de-atât nu vreau să mă apropii.

— I-ai spus de noi?

— Aș. Poate când lucrurile or să fie mai puțin. Complicate între noi. Dar nu-i nici o grabă. Nu mă mai interesează ce crede despre mine.

Între timp, Malvina se mutase într-o casă din Mile End, pe care o împărțea cu alte trei foste colege de studenție. Paul n-avea cum s-o viziteze în mediul ăla, iar din cauza e-mailurilor și sms-urilor permanente și misterioase de la Doug Anderton își păstră atitudinea paranoică față de o eventuală întâlnire cu Malvina în apartamentul din Kennington. În schimb, găsiră un hotel discret lângă Regent's Park, care nu era prea scump sau prea deprimant, și începură să se întâlnească acolo. Malvina făcea rezervările și plătea cu cartea ei de credit, iar Paul îi dădea înapoi bani gheață. Ca soluție de provizorat nu era rău, dar nu peste multă vreme se vedeau nevoiți să găsească o variantă mai durabilă. Nu-i veni nici unuia vreă idee. Așa că după alte două săptămâni pe Paul începu să-l apuce disperarea.

Hotelul nu era stilat și ar fi trebuit renovat cu vreo treizeci de ani în urmă, dar unul dintre avantajele era că fiecare cameră se mândrea cu o baie enormă, și tocmai într-un asemenea loc se aflau împreună cei doi în seara zilei de 25 februarie 2003. Malvina stătea la capătul unde se aflau robinetele. Beau amândoi Prosecco și în timp ce Malvina era întinsă în apă, cu picioarele sprijinite de Paul (câte unul pe fiecare umăr), acesta o mângâia ușor între picioare, iar degetele lui săpunate îi acopereau părul pubian cu o spumă delicată. Gestul nu era făcut cu intenții sexuale, ca să-i provoace orgasm; felul în care o mângâia avea ceva prietenos și dezinvolt, deși judecând după felul cum se mișca Malvina uneori, schim-bându-și poziția și scoțând din când în când câte un mic suspin sau geamăt, efectul părea într-adevăr cât se poate de plăcut.

— Nu pricep ce te oprește, spuse ea. Doar știi foarte bine ce crezi. Așa că mâine nu poți să votezi decât într-un singur fel, nu?

— E foarte neobișnuit să votezi împotriva propriului partid. Nu-ți vine deloc ușor s-o faci.

— Dar. „acțiunea militară este lipsită de temeii”. E o simplă declarație legată de starea de fapt, nu?

Paul tăcu.

— Ai văzut cum s-a uitat tipul de la recepție la noi în seara asta? Întrebă el după un timp. Mă întreb ce-o crede că se petrece.

— Aș spune că e destul de clar ce se petrece, zise Malvina, cu un chicotit satisfăcut.

Paul îi reproșă, pe un ton aproape plângăreț:

— Ești foarte relaxată cu privire la chestia asta.

— Care chestie?

— Toată. Păcăleala asta. Faptul că rezervăm o cameră la hotel, că ne trecem în registru sub un nume fals și în general toate amănuntele aventurii ăsteia. Nu par să te deranjeze.

— De ce m-ar deranja?

— Mă gândeam și eu. Cu mult timp în urmă, în ziua aia când eram în Oxfordshire, mi-ai spus că n-o să te combini niciodată cu mine.

— Vremurile se schimbă, zise Malvina, ridicându-se în capul oaselor și sorbind din paharul cu Prosecco. La fel ca oamenii. În plus, alter nativa e și mai rea.

— Care-i aia?

— Să nu te mai văd.

— Nu e singura variantă, spuse Paul, care făcu o pauză și își alese cu grijă cuvintele. Vezi tu, cred că am luat o hotărâre.

Malvina zâmbi, se aplecă în față și-l sărută tandru cu buzele deschise.

— Sună bine. Și o să-mi placă hotărârea asta?

— Bănuiesc că da. Cred că o s-o părăsesc pe Susan.

Malvina se dădu înapoi, surprinsă.

— Ce face?

— O părăsesc. Vreau să fiu cu tine tot timpul. Iar asta e singura cale. Nu-ți pare bine?

Malvina se căzni să-i răspundă.

— Păi. Da, dar. Nu trebuie să faci asta, Paul. Sunt mulțumită cu cât am acum.

— De ce? De ce ești mulțumită?

— Nu știu. Pur și simplu sunt mulțumită. Nu ți-am cerut niciodată s-o părăsești pe Susan, nu?

Râse forțat și ca să umple tăcerea jignită pe care se părea că i-o provocaseră cuvintele ei lui Paul, adăugă:

— Credeam că vorbești de război.

Paul continuă să nu spună nimic, mulțumin-du-se să soarbă îmbufnat din paharul cu Prosecco.

— Și când aveai de gând să-i spui? Îl întrebă Malvina.

Paul clătină din cap.

— Nu știu.

După aceea Malvina nu se putu gândi decât la o singură metodă prin care să-i alunge proasta dispoziție lui Paul. Asta presupuse ca el să-și salte șoldurile din apă, iar ea să se aplece în față, să-i ia în gură vârful penisului bleg la început și să-și miște viguros capul și gâtul preț de un minut. Se părea că rezultatele erau cele scontate.

Câteva ore mai târziu, Malvina se trezi brusc și văzu că Paul stătea întins lângă ea, cu ochii larg deschiși, uitându-se în semiîntunericul camerei lor de hotel.

— Hei, spuse ea, mângâindu-i părul. Ce s-a-n-tâmplat?

— Dezbateră începe peste câteva ore, răspunse Paul. Ce să fac?

— Urmează-ți inima, spuse Malvina și se cuibări lângă el, în timp ce zgomotele orașului care se trezea la viață începeau să le ajungă la fereastră.

A doua zi Paul rămase la dezbateră până la sfârșit. Discuțiile durară șase ore. Băncile din spatele miniștrilor și părțile laterale ale sălii gemeau de lume. Spațiul rezervat publicului era la rândul lui ticsit.

Cât despre Paul, acesta nu vorbi. Îl ascultă, în schimb, pe Kenneth Clarke spunând: în cazul în care ne întrebăm astăzi dacă avem sau nu temeii pentru un război, cred că membrii Camerei trebuie să spună „nu”. Încă putem să acordăm mai mult timp altor variante pașnice de îndeplinire a obiectivelor. Am sentimentul că există o dată în calendar încercuită cu pixul albastru, cu câțva timp înainte ca lucrurile să devină extrem de încinse în Irak.

Paul era de acord cu acest lucru. Orice om cu scaun la cap ar fi de aceeași părere, își zise el. Apoi îl ascultă pe Chris Smith, care zise:

Se prea poate să existe temeii pentru acțiune militară. Dar în clipa asta programul pare să fie determinat de președintele Statelor Unite.

Paul li se alătură celor care strigau „Așa e! Așa e!”, după care, luându-și seama, se uită în jur, ca să vadă dacă nu cumva fusese reperat de vreunul dintre seniorii partidului.

Apoi îl ascultă pe Tony Blair, care declară: Cred că poziția pe care o adoptăm față de Irak este corectă. Sper ca, în cazul în care află de ea și o cercetează în amănunt, oamenii să accepte că dacă trebuie să acționăm și să intrăm în război, nu o vom face fiindcă ținem la acest lucru, ci fiindcă președintele Saddam Hussein a încălcat rezoluțiile ONU.

Paul nu era convins de acest argument. Nu fusese niciodată. Cu toate acestea, îl nedumeri felul cum se crampona acest om, acest om aparent principial, de jumătățile lui de adevăr, nelă-sându-se abătut – nici de opinia publică, nici de cuvintele colegilor – de la drumul îngust și drept pe care-l alesese. Nu avea sens. De ce făceau chestia asta? De ce încercau să se autoconvingă să vadă amenințări din partea unei țări mici și sărăcite, aflată la mii de kilometri depărtare, fără legături dovedite cu terorismul și un arsenal perimat, care fusese demontat cu șase ani în urmă sub supravegherea inspectorilor ONU?

Să stai în același loc șase ore și să ascuți discursuri era prea mult. Chiar când dezbateră era pe punctul să se aprindă, atenția lui Paul începu să se risipească. Se gândi la Malvina, la aspectele practice ale abandonării lui Susan, la hotelul învechit din Regent's Park sau la privirea insolentă a tânărului de la recepție. Și chiar în clipa aceea îi mai trecu un gând prin minte. La drept vorbind, prinsese contur cu câteva zile în urmă și așteptase în umbră, dar în seara asta ieși temerar la lumină și se proțăpi în centrul scenei. Era un gând scandalos, dar Paul nu mai putu să și-l reprime.

Așa că își zise: Dacă intrăm în război cu Irakul, Mark o să fie trimis și el acolo, iar noi o să putem să-i folosim din nou apartamentul.

Iar asta era lucrul pe care și-l dorea mai mult decât orice pe lume.

O sută douăzeci și patru de parlamentari laburiști sfidară guvernul în seara aceea și votară pentru amendamentul rebelilor din partid. Dar Paul nu se număra printre ei. La sfârșitul dezbaterii, el ieși pe hol și plecă de la Westminster cât putu de repede, evitându-i pe ziariști și pe colegii din Parlament.

Își urmase inima și drept răspuns aceasta îi zvâcnea cu putere în piept, în timp ce el se îndrepta spre casă pe străzile pustii.

Claire avu nevoie de aproape trei luni ca să-l găsească pe Victor Gibbs. Nu era un lucru ușor. Cu treizeci de ani în urmă, în acea perioadă inimaginabilă de dinaintea calculatoarelor și a Internetului, ar fi fost imposibil de-a binelea.

Chiar și acum, Claire fusese obligată să apeleze la ajutorul cuiva, deși n-ar fi vrut s-o facă. Dar nu avusese încotro. Prima căutare pe computer dăduse la iveală mii de oameni pe care-i chema Gibbs, iar scrisorile trimise, cu inițiala „V” plasată înaintea numelui de familie, avuseseră drept rezultat fie întoarcerea corespondenței, fie asigurări concise și politicoase că adresantul nu era cel căutat. Dar până la urmă, după câteva săptămâni de dezamăgiri asemănătoare, Claire își aduse aminte că pe vremuri Colin Trotter lucrase la serviciul personal de la Longbridge și luă (cu destulă reticență) hotărârea să-i dezvăluie ce avea de gând.

Fusese neliniștită la gândul că trebuia să stea de vorbă cu tatăl lui Benjamin la telefon, dar îl găsi mult mai înțelegător decât se așteptase. Acum că Benjamin însuși dispăruse, îi spuse el, simțea că pricepea cât de cât prin ce calvar trecuseră Claire și familia ei. Ea îl asigură că era vorba de două cazuri foarte diferite – cu Benjamin era un om matur (cel puțin ca vârstă), știa ce făcea, putea să-și poarte singur de grijă, plecase de bunăvoie și așa mai departe. Apoi se interesă dacă nu primiseră nici o veste de la el în ultimele două luni. Colin răspunse negativ și nu păru să mai aibă ceva de adăugat pe marginea acestui subiect. Dar acceptă să se ducă la fostul lui loc de muncă de la Longbridge peste câteva zile, să se uite prin dosare și să vadă dacă exista ceva legat de activitatea lui Gibbs acolo.

Și chiar se ținu de cuvânt. După câteva zile, o sună pe Claire ca să-i spună că Gibbs era încă înregistrat pe baza vechiului sistem al cartelelor de pontaj și că în 1972 dăduse o adresă din Sheffield unde trăiau rudele lui cele mai apropiate. Claire verifică adresa în lista scoasă pe computer și descoperi că un membru al familiei Gibbs locuia în continuare acolo. El se dovedea a fi fratele lui Victor. Claire îi trimise o scrisoare, dându-se drept director financiar la Longbridge și inventând o poveste despre felul cum se gândise întreprinderea să suplimenteze pensiile foștilor angajați. Trecură două săptămâni până când fu răsplătită cu un răspuns în care i se furniza adresa actuală a lui Victor Gibbs. Acesta trăia pe malul Mării Nordului, la Cromer, în comitatul Norfolk.

În ultima zi a lui februarie 2003, Claire se urcă în mașină și se duse să-l vadă.

Vremea era chiar mai rea decât în ziua când Claire fusese la biblioteca universității din Warwick, iar drumul dură mult mai mult. Femeia porni din Malvern la nouă dimineața și ajunse la destinație după mai bine de cinci ore. Deja epuizată și nervoasă, își lăsă mașina într-o parcare cu plată și porni pe jos spre mare. Ploaia piezișă din cauza vântului care sufla în rafale îi plesnea obrazii și-i înțepa ochii. Valurile cenușii și moho-râte se spărgeau de țărnul acoperit cu pietriș, și începuse să se lase o ceață vapoasă, care umezea totul. Nu peste multă vreme lui Claire îi intra frigul în oase.

Era într-o vineri după-amiaza, iar orașul parcă murise. Câteva saloane de jocuri mecanice erau deschise, lăsând să se audă până în stradă un amestec nevrotic de zgomote electronice – pe de o parte tresăririle sonore ale aparatelor, pe de alta tunetul muzicii de dans revărsate nemilos din boxe – dar înăuntru erau puțini jucători, iar magazinele și restaurantele o duceau destul de prost. Claire își strânse haina mițoasă pe corp și își dădu seama că tremura necontrolabil – nu doar de frig, ci și de teamă, la gândul întâlnirii de care urma să aibă parte. Crezuse că pe durata drumului până acolo avea să pună la punct o strategie pentru această întâlnire sau măcar să se gândească la ceea ce avea să spună – câteva cuvinte de deschidere, dacă nu și altceva. Dar nu-i trecu nimic prin minte. Așa că intra în panică. Nu știa cu ce fel de om avea de-a face și cum avea să reacționeze la apariția ei, așa că era silită să improvizeze. Frica ei cea mare era ca nu cumva Gibbs să devină violent. Însă trebuia să fie pregătită inclusiv pentru asta.

Memorase adresa și după ce merse câteva minute pe jos ajunse în dreptul unei case înguste, cu trei etaje și cu acoperișul plat, care se afla la câteva străzi de mare. Soneriile sugerau că fusese împărțită în trei apartamente; era de presupus că Victor Gibbs locuia în apartamentul B, deși sub soneria lui nu exista nici un nume. Claire apăsă pe buton, auzi o sonerie îndepărtată și așteptă. Dar nu se întâmplă nimic.

Mai apăsă pe buton de câteva ori. Observă o perdea din dantelă mișcându-se la parter, iar după câteva clipe o umbră apăru în spatele geamului givrat al ușii de la intrare. O femeie deschise ușa și întrebă:

- II căutați pe domnul de sus?
- Da, spuse Claire. Mă numesc. Femeia nu se arată interesată.
- E la cârciumă. La Wellington, probabil. N-aveți cum s-o ratați – după colț, la jumătatea străzii următoare.
- Și cum o să-l recunosc? Întrebă Claire.
- Păr negru – cred că se cănește – haină de piele, stă întotdeauna în același loc, lângă tabla unde se joacă darts. Citește The Express. O să vă dați seama.

Claire îngână câteva cuvinte de mulțumire. Femeia dădu din cap și închise ușa.

Cârciuma – ca de altfel tot orașul, din câte se părea – era mai bine de jumătate goală. La un tonomat se auzea un cântec oribil al celor de la Simply Red, iar în spatele tejghelei nu se afla nimeni. Claire îl reperă pe Victor Gibbs aproape instantaneu și se simți străbătută imediat de un fior de teamă, deși bărbatul arăta cât se poate de obișnuit – exact așa cum îl descriesese vecina lui,

cu tot cu ziarul pe care-l citea. În cele din urmă Claire reuși să comande. Ceru un pahar cu apă gazoasă și se duse cu el în colț, unde se așeză la masa aflată lângă cea a lui Gibbs. Bău în tăcere alături de el câteva minute, aruncându-i din când în când câte-o privire, nesinchisindu-se să se uite pe furiș, vrând să fie observată. Începu să se simtă ceva mai calmă. Presupuse că Gibbs trecuse de cincizeci de ani. Nu arăta oribil, în orice caz nu atât de rău pe cât lăsase să se înțeleagă sora ei când îl numise „Victor cel rău”. Citea pagina de sport, iar cu prima ocazie când își ridică privirile, Claire îi zâmbi. Bărbatul o privi în ochi pentru o clipă, precaut și vag neîncrezător. Nu arăta ca un tip obișnuit să-i zâmbească femeile prin cârciumi. Probabil că își spusese despre Claire că ieșise la agățat, deși nu asta era impresia pe care voia s-o facă. Poate că ar trebui să se ducă la bar și să cumpere niște țigări, ca să-i poată cere un foc, dar nu mai fumase din seara concertului lui Benjamin, adică din decembrie 1999. Mai mult ca sigur că avea să facă o criză de tuse din cauza gustului de tutun.

Gibbs studia rezultatele de la curse și făcea însemnări pe marginea lor cu un pix albastru. Așa îi veni ideea lui Claire. Aceasta își scoase jurnalul, îl deschise și apoi scotoci prin poșetă, ca și cum ar fi uitat ceva. Pe urmă oftă apăsător și se aplecă spre Gibbs.

— Iertați-mă, spuse ea, arătând spre pixul lui. Puteți să mi-l împrumutați un minut?

Gibbs îi aruncă aceeași privire prudentă și neîncrezătoare, după care îi dădu pixul fără un cuvânt. Claire mângăli câteva prostii în jurnal, apoi făcu o pauză, de parcă s-ar fi gândit intens, și își vârî pixul în gură cu un aer absent.

— A, îmi pare rău, zise ea. Ca și cum și-ar fi dat seama ce făcuse, și vru să-i înapoieze pixul.

Gibbs surise.

— E-n regulă. Puteți să-l păstrați. Mai am berechet.

— Mulțumesc, spuse Claire și-i întoarse zâm-betul.

— Păreți obosită, zise el pe urmă, punându-și ziarul pe masă.

— Am mers mult cu mașina.

— Zău?

Gibbs își împături atent ziarul, netezindu-i cutele cu mișcări ferme ale mâinii.

— De unde veniți?

— Din Birmingham, minți Claire.

— Aha, bătrânul Brum, spuse el. II știu bine. Am stat și eu niște ani acolo.

— Serios?

— Dar a trecut mult de-atunci, să știți.

— În ce zonă? Eu sunt din Harborne.

— A, nu foarte departe. În Bournville. Am lucrat la fabrica din Longbridge.

— Ce mica-i lumea, zise Claire, bând câteva înghițituri de apă.

— Și ce vă aduce la Cromer?

Claire nici măcar nu se gândise la vreun răspuns pentru această întrebare, dar îi veni în minte unul evident.

— Am venit să-mi văd sora.

— Am înțeles. Pe ea o așteptați acum, nu?

Claire clătină din cap.

— Soră-mea e medic. Azi trebuia să-și ia ziua liberă, dar. A apărut o urgență. (Năskoceala o dăduse de gol, dar Gibbs nu păru să observe.) A trebuit să intre-n operație și-o să scape abia diseară.

Se uită la Gibbs și constată că era pe punctul să-l îmbrobodească.

— Ia spuneți-mi, întrebă ea, ce Dumnezeu poți să faci în Cromer când ai de pierdut o întreagă zi de vineri ploioasă?

Gibbs se ridică în picioare.

— Păi, poți să începi comandând încă o băutură, zise el.

Claire își dădu seama că de fapt nu mai făcuse așa ceva niciodată – să se dea la cineva sau să flirteze cu el – și era uimită de cât de ușor i se părea. În cea mai mare parte a timpului, nu trebui decât să asculte. La început Gibbs nu se arătă prea vorbăreț, dar după încă un bitter mare și unul sau două whisky-uri deveni de-a dreptul gureș. Claire se trezi aproape mișcată de cât de dornic era Gibbs – dornic s-o impresioneze, să se arate în lumina cea mai bună. Vorbi îndelung despre curse, despre sistemul pe care-l pusese la punct ca să-i păcălească pe agenții de pariuri și despre faptul că asta îi aducea un câștig mediu de douăzeci de lire pe săptămână. Jocurile păreau să fie pasiunea lui în perioada aceea. Făcea de asemenea un tur al tripourilor și cumpăra bilete la loto în valoare de peste cincizeci de lire în fiecare miercuri și sâmbătă. După ce băură destul, încercă să-i demonstreze lui Claire cât era de priceput în materie de jocuri mecanice. Îi jucară pe cel unde mai multe teancuri de monede de 10 penny păreau să se clatine pe marginea unei policioare care se mișca încet înainte și înapoi, dând impresia că dacă mai reușeai să introduci o monedă de 10 penny exact la momentul oportun, o cascadă de mărunțiș avea să ți se reverse din automat direct în buzunare. Gibbs o lămuri că totul era o păcăleală și că peste jumătate dintre monede erau lipite de policioară, dar că uneori se puteau scoate niscai bani, în cazul în care câștigai câteva monede din primele șase încercări, iar după aceea treceai direct la altă policioară sau la alt automat. Îi arătă lui Claire cum se făcea, iar ea rămase lângă automat, aplecându-se din când în când spre Gibbs și emițând câte o remarcă peste măsură de flatantă. O dată sau de două ori acesta îi dădu voie să introducă monedele cu mâna ei. La a doua încercare Claire câștigă 1,80 L, moment în care Gibbs râse, aplaudă încântat și-o bătu ușor pe umăr.

Când ieșiră și se îndreptară spre cel mai apropiat restaurant, Claire se întrebă dacă trebuia să-l ia de braț, dar își spuse că ar fi fost un gest prea îndrăzneț.

Se așezară față în față la o masă din pal mela-minat și comandară două cappuccino. „Cafele spumoase”, cum le spunea Gibbs. Se apropia de patru, iar afară lumina începea să fie tot mai slabă. Ploaia se izbea furioasă de ferestrele localului.

Claire alesese ea însăși masa. Era într-un colț strimt al restaurantului, iar Gibbs stătea cu spatele la perete. Ca să iasă, ar fi trebuit să se strecoare pe lângă ea. Dacă împingea masa spre el, îl bloca total. De fapt, era ca și prins în

capcană. Ceea ce însemna că venise momentul decisiv și că nu mai avea cum să amâne mult timp confruntarea.

Își dădu seama că și Gibbs era nerăbdător să meargă mai departe. Se uită la ceas și spuse:

— După ce bem astea, chiar ar trebui să mer gem la mine. Putem să ne uităm la televizor. Am și niște cărți de joc.

Claire dădu din cap cu un aer detașat.

— Când crezi c-o să te vezi cu sora ta?

— Păi, să vezi.

Îl privi țintă și-i adresă un fel de zâmbet rușinat.

— De fapt, Victor, să știi că nu ți-am spus adevărul.

Gibbs o privi nedumerit.

— Soră-ta nu stă aici?

— N-am nici o soră, spuse Claire încet. Sora mea a murit.

— Aha.

Era limpede că Gibbs nu pricepea nimic.

— Îmi pare rău să aud asta, Claire.

— Cel puțin. De fapt sunt sigură c-a murit. A dispărut de mult de tot. De aproape treizeci de ani. Și de-atunci n-am mai primit nici o veste de la ea.

Gibbs o cercetă atent, poate începând să-și spună că nu era întreagă la minte.

— Mă rog, zise el. Și. Și ce faci în Cromer? Mi-ai spus c-ai venit în vizită la sora ta.

— Ai ceva împotriva dacă vorbim despre ea puțin?

— Nu, nu. Nici vorbă. Cum vrei.

Se foi în scaun, dându-și seama dintr-odată, undeva în subconștient, că era blocat de felul cum fusese aranjată masa. Întreaga lui atitudine începu să se schimbe.

— De fapt, Victor, spuse Claire, se prea poate s-o fi cunoscut și tu.

— S-o fi cunoscut? Râse Gibbs. Ce vrei să spui? Ne-am văzut prima dată acum două ore.

— Am aici o scrisoare, spuse Claire și scoase o hârtie împăturită din poșetă.

Era o fotocopie color a originalului – cea mai bună pe care o putea pune la dispoziție biblioteca.

— E ultima scrisoare pe care le-a scris-o sora mea părinților. Vrei să te uiți peste ea?

Gibbs îi luă scrisoarea din mână și o întinse pe masă. Se uită la ea, cu coatele desfăcute și cu bărbia sprijinită în palme. Nu făcu o mișcare și nu-și ridică privirea. Claire așteptă să spună ceva. Auzea murmurul unei conversații la masa din spate și zgomotul ocazional al mașinii de făcut cappuccino.

În cele din urmă Gibbs își ridică ochii și-i înapoie scrisoarea. Expresia lui nu trăda nimic, dar îi cam fugise sângele din obraji, iar mina începuse să-i tremure abia perceptibil.

— Ce-nțelegi din povestea asta? Îl întrebă Claire, după ce tăcerea lor deveni și mai apă sătoare.

Gibbs dădu din umeri.

— Ce legătură are cu mine? Eu nu mă bag în treburile altora.

— Asta chiar este treaba ta, zise Claire, adăugind: Cred că tu ai scris scrisoarea aia.

După câteva secunde, Gibbs încercă să se ridice.

— Cred că nu ești întreagă la minte, spuse el, dându-și seama însă că picioarele îi erau blocate de marginea mesei. Dă-mi drumul, bine?

— Stai jos, Victor. O să vorbim despre chestia asta.

— N-avem despre ce să vorbim, dar-ar dracii! Zise el, ridicând vocea. Nu te cunosc nici pe tine, nici pe afurisita de soră-ta și cred că nu ești în toate mințile. Locul tău e la balamuc.

— Mai am o scrisoare, îi spuse Claire. Una pe care i-ai trimis-o lui Bill Anderton.

Pentru o clipă asta îl puse pe picior greșit, așa că se așeză la loc, dându-i timp lui Claire să spună:

— Numele ăsta îl ții minte, nu? Și pot să dovedesc că scrisorile provin de la aceeași per șoana. Au fost bătute la aceeași mașină.

Gibbs încercă din nou să se ridice, împingând cu toată forța în marginea mesei.

— N-am auzit în viața mea numele ăsta, șuieră el. Ai greșit adresa.

— Stai jos, jigodie mincinoasă, se auzi Claire spunând.

Și dintr-odată deveni ea cea care tremura din tot corpul, cea a cărei voce era necontrolată, cea care începea să simtă că nu mai era stăpână pe situație. Acum era îngrozită de expresia de ură rece apărută pe chipul lui Gibbs.

— Te rog să stai jos. Te rog. N-o să mă duc la poliție sau altceva de genul ăsta. N-am venit să te vânez.

— Și-atunci de ce mama dracului ai venit?

Împinse masa în corpul ei până începu s-o doară. Claire simțea muchea ascuțită a marginii intrându-i în burtă.

— Termină odată! Strigă ea. Termină!

Furioasă pe sine, își dădu seama că ochii îi jucau în lacrimi.

— Vreau doar să știu, Victor. Vreau doar să știu ce s-a întâmplat cu sora mea. Eram o fetiță de școală pe-atunci, iar ea avea douăzeci și unu de ani. Vreau doar să știu.

Gibbs se uită urât la ea pentru ultima oară, cu o răutate intensă, câtuși de puțin domolită.

— Ei bine, eu n-am de gând să-ți spun nimic, zise el, iar după ultimul cuvânt împinse masa atât de puternic, încât Claire căzu de pe scaun, ciocnindu-se cu femeia care stătea în spatele ei și apoi aterizând pe podea.

Gibbs își croi drum cu forța din colțul unde stătuse și păși pe deasupra ei. În timp ce făcea asta, o cană zbură de pe masă și cafeaua caldută se scurse pe fața, pe haina și pe mâinile lui Claire. Gibbs se grăbi și ieși din restaurant într-o clipă. Ceilalți clienți continuară să se uite. Cineva se apropie și o ajută pe Claire să se ridice. Femeia plângea.

— V-a făcut ceva nenorocitul ăla? O întrebă un bărbat.

Fata din spatele tejghelei o așeză pe Claire pe un scaun și încep să-i curețe pardesiul cu un ștergar de bucătărie.

— Nu plângeți, îi spuse ea de câteva ori. Nu plângeți. Nu merită, pentru un ticălos ca ăsta.

Orașul era cufundat în întuneric. Claire rămase aplecată pe malul mării, cu mâinile și picioarele durând-o de frig și cu tot corpul amorțit din cauză că stătea pe banca de beton de mai bine de o oră. În spatele ei, pe drumul principal, mașinile treceau rar cu cauciucurile lor ude. În față, la câțiva metri de plajă, marea se unduia la fel ca întotdeauna, în șoapta monotonă și regulată a valurilor care se spărgeau de pietriș. Claire avea o vânătaie pe obraz, chiar sub ochiul stâng, unde se lovise de scaunul din spate înainte de-a cădea la pământ. O atinse acum, cercetând-o cu degetele, și tresări de durere. Un vânt mai puternic decât de obicei bătea dinspre mare, făcând-o pe Claire să dârdăie din nou: trebuia să bea ceva fierbinte înainte să se întoarcă la mașină. O așteptau alte cinci ore de mers, de data asta pe întuneric. Și era frântă de oboseală. Poate că exista vreun hotel la care să tragă – dar perspectiva era prea deprimantă. Știa ce avea s-o aștepte: pliculețe de ceai și de ness pe noptieră, un televizor portabil și uzat, fantomele a o mie de ocupanți anteriori. Mai bine să se ducă acasă. Poate că drumul lung avea să-i facă bine, poate că avea s-o ajute să nu se mai gândească la anumite lucruri.

Dar nu se mișcă. Ceva o ținea legată de banca asta, în ciuda frigului, în ciuda urii la adresa acestui oraș, pe care o simțise crescându-i în suflet. Rămase în continuare acolo, fără să mai plângă, fără să mai gândească și chiar fără să mai audă foșnetul neschimbat al valurilor și zgomotul mașinilor care treceau. Departe în larg, undeva în bezna noroasă, se vedeau câteva lumini misterioase, care se aprindeau intermitent. Între timp, Claire era paralizată. Înghețată de frig și udă până la piele, nu-și imagina de ce anume ar fi fost nevoie ca să plece din locul ăla.

Câteva minute mai târziu – Claire n-ar fi putut spune când, căci trecerea timpului devenise nemăsurabilă și fără rost – auzi sunetul unor pași care se apropiau, iar apoi vocea unui bărbat care i se adresă:

— O s-o pățești dacă stai acolo.

Claire își ridică privirile. Era Victor Gibbs. Ceața și ploaia îl făceau să arate uscățiv și ca vai de el. Claire se întoarse din nou.

Fără să fie invitat, Gibbs se așeză lângă ea. Se aplecă în față și tăcu o vreme.

— Ai ceva din ea, zise el într-un târziu. Ar fi trebuit să-mi dau seama din clipa când te-am văzut.

Nemișcată și cu un glas fără inflexiuni, Claire spuse:

— Ții minte cum arăta sora mea?

— O, da. Țin minte foarte bine.

Claire se foi pe bancă, îndepărtându-se de el cu câțiva centimetri. Își strânse pardesiul pe corp și în jurul gâtului.

— Nu știu mult, rosti Gibbs răgușit, după o pauză îndelungată. Dar ce știu îți spun.

Aparent, Claire nu avu nici o reacție. Dar înțepenise, iar corpul ei rigid aștepta continuarea.

— Aveam un tip la fabrică, începu Gibbs. Oarecum prieten cu mine. Îl chema Roy Slater. N-am lucrat împreună. Eu eram la contabilitate, el muncea în hală. Dar am ajuns să ne cunoaștem – nu mai știu cum. Poate că la vreo întrunire politică. Aveam câteva lucruri în comun pe linia asta. Din punct de vedere politic, priveam situația cu aceiași ochi.

— Am citit despre el în dosarele lui Bill Anderton, spuse Claire pe un ton neutru și distant. Era fascist, nu?

— Lucrurile arătau altfel pe atunci, zise Gibbs. Aveai mai multă libertate să spui ce gândești. Mă rog, n-o să neg că Slater era o poamă. La fel ca și mine, pe vremea aia. Am furat niște bani dintr-un cont pentru activități caritabile – am imitat câteva semnături, mă pricepeam destul de bine la asta, și de fapt mă pricep și acum – dar m-au prins și m-au dat afară. După câțiva ani am repetat figura la altă întreprindere, numai că de data asta am făcut și ceva pușcărie. Atunci mi-am băgat mințile-n cap. După ce-am ieșit n-am mai călcat strâmb.

Scoase un pachet de țigări din buzunar și-i oferi una lui Claire. Aceasta clătină din cap.

— Nu cred că Slater a avut ceva cu soră-ta. Nici măcar n-am idee dacă știa cine era. Pur și simplu s-a nimerit într-un loc nepotrivit și într-un moment nepotrivit. Să-ți spun cum s-a întâmplat. Ții minte atentatele cu bombă din Birmingham? Când IRA a aruncat în aer alea două localuri din centrul orașului și-au murit o mulțime de oameni? Ei bine, după aia a fost o atmosferă foarte urâtă. Peste tot în oraș, dar și în fabrică. Multe sentimente antiirlandeze. Teribil de multe. Și nu numai că s-au spus unele lucruri, dar. S-au și făcut. Era plin orașul de irlandezi bătuți măr. În fabrică mai existaseră porniri de-astea împotriva irlandezilor, dar de data asta era cu totul altceva. Iar Slater ținea să fie mai cu moț decât toată lumea în cazurile astea. Îi ura pe irlandezi. Îi ura de moarte. Și a fost doar o chestiune de timp până să treacă la acțiune. Ei bine, cred că n-a trecut mai mult de-o săptămână de la atentate și băieții au pus ochii pe cineva. La fabrică exista un loc unde se făcea duș la ieșirea din schimb, așa că l-au luat pe băiat – un tinerel de vreo douășcinci de ani, poate nici atât – trei sau patru dintre ei l-au târât la locul ăla, cu Slater în urma lor, și l-au căpiat în bătaie. Băieții n-au avut de gând doar să-i tragă o bătută, nici vorbă. Au vrut să-l omoare din capul locului. Și exact asta au făcut. I-au crăpat capul cu un ciocan și i-au venit de hac nenorocitului. Au lucrat la marea meserie. Au reușit să facă totul să pară un accident. Asta au și scris ziarele, după câteva zile.

— Jim Corrigan, spuse Claire dintr-odată, când numele îi reveni în minte după o absență de peste douăzeci și cinci de ani.

— Ce?

— Am citit despre el. Așa-l chema. A apărut și la noi, în revista liceului.

Acum Claire își amintea totul foarte clar. Fusese la fosta Ikon Gallery de pe John Bright Street, unde răsfoise niște numere vechi din The Bill Board, când dăduse peste povestea aceea. Pe când citea, o spionase pe mama lui Phil,

care tocmai se bucura de o întâlnire pe furiș cu Miles Plumb, profesorul de desen.

— Țin minte că mi-am spus încă de-atunci că era o poveste oribilă. Tânărul era însurat și avea un copil. Au scris că a căzut nu știu ce utilaj peste el.

— Mda, probabil. Țsta a fost.

Gibbs tăcu. În depărtare se auzi vuietul neașteptat al sirenei unei nave.

— Nu pricep, spuse Claire în cele din urmă. Unde apare Miriam în toată povestea asta?

— Cum ți-am zis, continuă Gibbs, a fost în locul nepotrivit la momentul nepotrivit. Vezi tu, era acolo când au acționat băieții. Era la dușuri. Și a văzut tot, să dea dracii.

Trase din țigară și scutură scrumul pe trotuar.

— Dumnezeu știe ce căuta acolo. Abia asta n-am înțeles niciodată.

Claire, în schimb, știa.

— Probabil că se dusese la o întâlnire cu Bill.

Era unul dintre locurile unde se vedeau.

Se rezemă de bancă și închise ochii, stră-duindu-se să-și amintească fiecare amănunt, fiecare lucru care s-ar fi putut transforma într-un indiciu. Oare relația dintre sora ei și Bill Anderton intrase deja într-o perioadă de criză? Claire așa credea.

— Și ce s-a întâmplat după aceea?

— Asta nu mai știu, răspunse Gibbs. Cred că Slater a stat de vorbă cu ea și i-a spus să-și țină gura. Dar pentru el asta nu era de ajuns. Fata fusese martoră la ceea ce făcuseră, așa că trebuia lichidată. Mai târziu Slater mi-a spus c-o făcuse cu mâna lui. A fost dintotdeauna un porc lăudăros, dar cred că de data asta a spus adevărul. Mi se pare că fata a încercat să se ducă direct acasă, iar el a urmărit-o, dar. Mă rog, nu știu unde anume i-a făcut de petrecanie. Mi-a zis c-a lăsat-o lângă un lac. Iar pe urmă, noaptea, s-a întors, i-a legat câteva greutatea de corp și a scufundat-o.

— Și după aceea, întrebă Claire, cu o voce tremurată, ți-a cerut să scrii scrisoarea aia? Iar tu ai scris-o?

Gibbs își stinse țigara și rămase așa o veșnicie, uitându-se impasibil spre mare. În cele din urmă spuse foarte încet, târăgânând cuvintele:

— I-am vrut răul soră-tii. Nu mă-ntreba de ce. Dar i-am vrut răul.

Nu mai avu nimic de spus. Și nici Claire nu mai avu nimic să-l întrebe. După alte câteva minute Gibbs se ridică țeapăn în picioare.

— Poftim. Ți-am spus tot. Du-te la poliție dacă vrei, nu mă mai interesează.

Se întoarse și se îndepărtă. Claire îi auzi pașii pierzându-se treptat. Dar nu-l urmări cu privirea.

Douăzeci de minute mai târziu, după ce asimilase încet tot ceea ce-i povestise Victor Gibbs, Claire își dădu seama că mai avea să-i pună o întrebare: ce se întâmplase cu Roy Slater? Mai trăia? Se grăbi să ajungă la apartamentul lui Gibbs, pe jumătate alergând și presimțind deja că avea să ajungă prea

târziu. Când sosi, găsi ușa din față deschisă și pe vecina de la parter pro-țăpită în hol.

— Habar n-am ce i-ai zis, spuse femeia. Dar a plecat. S-a urcat în mașină cu două valize și dus a fost. A luat tot ce-avea.

Începu să facă ordine într-un teanc de ziare aflate pe masa din hol, aruncându-le pe cele mai multe într-o pungă de gunoi neagră.

— Pagubă-n ciuperci, adăugă ea pe un ton acru.

Oricum nu-și mai plătise chiria de câteva luni.

Într-o seară, mulți ani după aceea, pe când Philip era în vizită la Claire și la Stefano în Lucea, ea îi povesti despre cele întâmplate în ziua aceea și-i spuse:

— Iar pe urmă, pe când mă-ntorceam acasă cu mașina, m-am gândit la atentatele cu bombă din localuri și la cum i-au distrus viața lui Lois, mă refer, bineînțeles, la ce-a pățit în seara aia, când a fost cu Malcolm la The Tavern în the Town, numai că n-a fost vorba doar de viața ei, ci indirect și de-a lui Miriam, iar ceea ce-a văzut la Longbridge și ce-a pățit după aceea mi-au distrus și mie viața, căci ani în șir n-am mai fost în stare să gândesc cum trebuie sau să mă apuc serios de ceva, fiindcă mă întrebam întruna ce s-o fi întâmplat cu Miriam și, la drept vorbind chiar și viața lui Patrick a fost răvășită, căci a făcut și el o obsesie pentru Miriam, asta ca să compenseze ceva, probabil durerea pe care i-am produs-o despărțindu-ne când el era doar un copil. Am început să mă gândesc la toate celelalte familii, la toți ceilalți oameni ale căror vieți avuseseră de suferit de pe urma întâmplării ăleia, și mi-am dat seama că puteai să-ți pierzi mințile încercând să mergi pe firul poveștii înapoi la sursă, străduindu-te să acuzi pe cineva și să-l arăți cu degetul, înțelegi, întorcându-te la începuturile chestiunii irlandeze, până când te trezeai spunând ceva de genul: E Oliver Cromwell de vină pentru că Lois a stat atâția ani în spital? Sau e de vină pentru uciderea lui Miriam? Și să știi că, într-un fel, deși e foarte urât c-o spun, atentatul din Birmingham a fost o atrocitate mică dacă privești lucrurile statistic, dacă-l compari cu Lockerbie, dacă-l compari cu exploziile din Bali, cu 11 septembrie sau cu numărul total de civili care au murit în războiul din 2003 din Irak. Și ce s-ar întâmpla dac-ai încerca să explici toate morțile astea și toate viețile distruse – dac-ai încerca să te-ntorci de fiecare dată la originea lucrurilor? Ai înnebuni? Altfel spus, e o nebunie să încerci așa ceva, sau de fapt e singurul lucru sănătos – să admiti că, la scară mare sau mică, oameni perfect obișnuiți și perfect nevinovați își văd mereu viețile făcute zob de forțe pe care nu le pot controla, fie ele evenimente istorice sau pur și simplu ghinionul de rahat de-a ieși din casă taman în ziua când trece pe-acolo un șofer beat, care conduce cu peste o sută de kilometri pe oră, dar chiar și atunci poți să dai vina pe cultură, pe cultura care i-a spus că e cool să meargă cu peste o sută pe oră sau pe cultura care l-a transformat într-un alcoolic, și cum spuneam, poate că ăsta e de fapt lucrul sănătos pe care poți să încerci să-l faci, să nu mai ridici din umeri, să nu mai spui chestii de genul „Viața e un hazard” sau „Se mai întâmplă și de-astea”, fiindcă dacă te gândești bine, totul are o cauză. Tot ceea ce o ființă omenească îi face alteia este rezultatul unei decizii umane care a fost luată cândva în trecut, fie de către persoana în cauză, fie de către altcineva, cu

douăzeci, treizeci, două sute sau două mii de ani în urmă, sau poate că nu mai departe de miercurea trecută. La care Phil spuse:

— Ești matoală sau ce-i cu tine, Claire? Nu te-am auzit în viața mea spunând atâtea tâmpenii.

La care Claire răspunse:

— Am băut cam două treimi din sticla asta nemaipomenită de Bardolino în ultima jumătate de oră, e adevărat.

Philip spuse:

— Când aduni și tragi linie, dacă o persoană pe care-o iubești a fost victima terorismului – dac-a fost ucisă într-un atac terorist, de pildă – nu mai are nici o importanță dacă teroristul a făcut-o fiindcă era psihopat sau fiindcă simțea că țării ori religiei lui i se făcuse o nedreptate.

Cert este că persoana pe care-o iubești a murit, iar autorul e cel care a pus bomba sau a pilotul avionul. Nu te mai interesează motivele. N-ar fi trebuit s-o facă. Roy Slater ți-a omorât sora fiindcă era un om rău. Îmi pare rău că ți-o spun atât de brutal, dar asta a fost.

Claire spuse:

— Da, dar nu s-ar fi întâmplat, dacă n-ar fi existat atentatele cu bombă din localuri.

Philip spuse:

— Poate că nu i s-ar fi întâmplat ei și nu atunci.

Dar individul ar fi găsit alte motive să-i vină de hac altcuiva. Apropo, ce s-a ales de el?

Claire spuse:

— În mod ciudat, n-am avut nici urmă de curi ozitate față de Slater după aceea. M-am simțit de parcă aș fi fost golită de toate sentimentele. Patrick a făcut niscai cercetări după câțiva ani. A aflat că Slater murise la doi ani după crimă. În închisoare. Din cauza unui emfizem. Philip spuse:

— Asta-i chiar ciudat. Patrick n-a pomenit nici odată de cercetări.

Claire spuse:

— Lucrul de care mi-am dat seama după ziua aia când am fost în Norfolk – atâta spun și nimic altceva – a fost că există anumite tipare. Trebuie să le cauți cu mare atenție, dar după ce le descoperi începi să-ți croiești drum prin haos, coincidențe și hazard, să mergi înapoi la sursă și să spui: „Aha, deci de-acolo a plecat totul”.

Philip spuse:

— Ar fi o nebunie să faci așa ceva. Aici e vorba de indivizi. Există pur și simplu indivizi răi, de care trebuie să te păzești, și chiar găsesc motive pentru felul cum se poartă, în nouă cazuri din zece motivele astea n-au de-a face cu istoria sau cultura. Ele au, în schimb, legătură cu psihologia și relațiile umane. Alți oameni i-au făcut să fie așa cum sunt. Și de cele mai multe ori părinții.

Claire spuse:

— În cazul ăsta, trebuie să te-ntrebi ce i-a făcut pe părinți să ajungă așa.

Philip spuse:

— Dar asta e imposibil! În cazul ăsta, o să te-ntorci în timp la nesfârșit și n-o să ajungi nicăieri.

Claire spuse:

— Nu, nu imposibil. Greu – asta da. Foarte greu. Dar asta trebuie să facem.

Stefano își făcu apariția pe balcon. Ducea în mână o sticlă de vin roșu din care le umplu paharele.

Claire spuse:

— Miroase grozav acolo. Cât mai durează?

Stefano spuse:

— Cam jumătate de oră. Nu poți să dai rasol când faci risotto.

Și intră la loc în casă. Claire și Philip sorbiră din vin, în timp ce lumina mohorâtă a soarelui în amurg din acea seară de septembrie arunca umbre lungi și poleia străvechile pietre din piazza de dedesubt.

Philip spuse:

— Oamenii trebuie să-și asume răspunderi, atâta tot. Uită-te la Harding. O fi fost și el maltratat de părinți, habar n-am. Dar mulți oameni sunt maltratați de părinți, și totuși duc vieți mai mult sau mai puțin inofensive.

Harding însă a ales să devină ceea ce este acum. Claire spuse:

— De fapt, tot nu mi-ai povestit ce s-a întâmplat când te-ai dus să-l vezi.

Philip spuse:

— O să-ți povestesc acum.

— Harding era și el tot în Norfolk. Dar departe de locul unde te-ai dus tu. Exact la celălalt capăt al ținutului – în partea de vest. Primisem adresa unei ferme undeva la mama naibii, la câțiva kilometri sud de King's Lynn. Pe unde încep mlaștinile.

Nu mai țin minte data exactă, dar mai mult ca sigur că era pe la sfârșitul lui martie, fiindcă pe drum ascultam radioul din mașină, iar americanii bombardau deja Irakul de două-trei zile. „Șoc și groază”, așa s-a numit operațiunea. Nu treceau cinci minute afurisite fără să vină vreun strateg militar și să bată câmpii despre „șoc și groază”. Am avut un sentiment ciudat după ce am ieșit de pe drumul principal și am condus prin peisajul ăla pustiu – liniștea se lasă foarte repede în Norfolk și-ți țiuie urechile din cauza ei, iar în câteva minute ai lăsat în urmă civilizația. La radio nu auzeam decât descrieri ale măcelului și ale distrugerilor, bașca o mulțime de americani care vorbeau cu mândrie despre afurisita de groază pe care o simțeam, vezi Doamne, noi ceilalți. Presupun că nu-i greu să-i inspiri groază cuiva, dacă ești cea mai bogată țară din lume și cheltuiești jumătate din cât ai pe aparate care te pisează cu bombe. Oricum, există mai multe tipuri de groază, nu? Uneori poți să dai peste un peisaj care-ți inspiră sentimentul ăsta. E nespus de frumos acolo – și foarte liniște. Kilometri întregi de câmpii mlăștinoase. Doar tu și păsările. Plus cerurile alea din Norfolk! Vara pot să fie uluitoare. În după-amiaza aceea totul era gri – un gri argintiu. Dar. Ce liniște. Cred că asta mi-a produs sentimentul de groază, mai ales că veneam de la oraș. Am închis radioul și înainte să găsesc ferma am tras mașina la marginea drumului, am oprit motorul pentru o vreme și am ascultat liniștea.

Mi-am dat seama de ce alesese să vină și să trăiască aici.

Casa se vedea de la câțiva kilometri. În apropiere nu existau păduri, iar terenul era complet plat. Doar trestie cât vedeai cu ochii și canalele alea ciudate, care au fost făcute cu câteva sute de ani în urmă, dar sunt și azi la fel de drepte, dând impresia că au fost construite de mâna omului. Un peisaj destul de straniu. Nu semăna cu nimic din ce văzusem până atunci. Foarte expus, într-un fel, dar în același timp atât de îndepărtat, încât nici nu ți-ar fi dat prin cap că ar fi venit cineva să-l caute aici. M-am întrebat dacă nu cumva tocmai asta era ideea. M-am întrebat dacă nu se ascundea de ceva sau de cineva. Cred că poliția îi luase urma în ultimii ani – și nu o dată – din cauza lucrurilor pe care le spusese, a chestiilor postate pe Internet și, bineînțeles, a CD-urilor. Mi-am zis că s-ar putea să meargă pe burtă o vreme, ca să lase să treacă necazurile peste care dăduse. Am văzut fumul venind din direcția casei, dar când am ajuns acolo mi-am dat seama că nu se ridica dinspre clădirea principală. Ieșea de pe coșul unei rulote vechi, pe care o parcase în curte. Tot acolo trăiau două femei, sau mai bine zis fete, deși nici nu știu cum e mai bine să le spui, căci arătau cam de douăzeci și ceva de ani. El le spunea Scylla și Caribda, și n-am aflat nici până în ziua de azi ce făceau acolo, în afară de ajutorul pe care i-l dădeau la muncile câmpului. Erau însă foarte arătoase. Habar n-am unde le găsisse sau cum le convinsese să meargă acolo.

Oricum, mi-am parcat mașina lângă rulota lui și am rămas pe loc o vreme, încercând să-mi pun ordine în gânduri. Nu știam ce aveam să-i spun și nici măcar de ce mă dusesem până acolo. Cred că o făcusem în primul rând din curiozitate. Voiam să văd cum de fusese posibil ca persoana pe care o cunoscuserăm cu toții la școală – sau crezu-serăm că o cunoșteam – să se transforme în felul ăsta. Bănuiesc că în momentul când am aflat ce devenise Harding, trecutul meu – al nostru, de fapt – și-a schimbat sensurile, iar eu speram să îndrept într-un fel lucrurile, să le dau un dram de logică. Era vorba din nou de ținerea la respect a haosului. Dar mai aveam un motiv. Voiam să-l întreb de Steve. Despre ce-i făcuse la școală. Doream să aflu cum justifică măgăria aia, chiar și în propriii ochi.

Am stat pe loc cam cinci minute, după care m-am apropiat de ușa din față și am bătut cât am putut de tare.

Mi-ar fi fost imposibil să-l recunosc. De fapt, timp de câteva secunde am fost convins că greșisem adresa. Harding purta o bonetă turtită -mi-am dat seama mai târziu că din cauza faptului că era aproape complet chel – avea niște ochelari mici și rotunzi, cu rame aurite, și o barbă incredibil de stufoasă, care-i ajungea practic până la piept. Era îmbrăcat într-un costum de tweed, cu o vestă galbenă-muștar, un batic purtat la gât și tot tacâmul – se reinventase sub forma unui gentleman proprietar de fermă, deși dacă judecam după lanurile pe lângă care trecusem adineauri, era limpede că încă nu deprinsese tainele agriculturii. Nu pot să spun că arăta foarte robust din punct de vedere fizic – începuse să meargă cocârjat și slăbise mult – dar ceea ce m-a frapat într-adevăr au fost ochii lui. În ei se citea o agresiune autentică, 'dai ții minte, și la școală tot așa era? Cum să-ți spun, și-a dat seama cine sunt, și-a amintit de mine și se aștepta să mă vadă, însă în ochii ăia am văzut o ostilitate și o suspiciune cumplite. De parcă ar fi așteptat să spun un cuvânt nelalocul lui ca să

explodeze. Și așa a fost din secunda când mi-am făcut apariția, încredere zero. Mi-am dat seama că nu avea încredere în mine – de fapt, în nimeni și în nimic. Nu avea încredere în lume.

Sigur, prima problemă a fost că n-am știut cum să-i spun. Aflasem deja că nu-i mai plăcea să i se zică Sean. Își anglicizase numele și-l transformase în John. John Harding. Presupun că avea o sonoritate englezească bună, sănătoasă. Mi-am amintit că tatăl lui era irlandez, dar mai târziu, ori de câte ori am adus vorba de asta, s-a făcut că nu mă bagă în seamă. La un moment dat mi-a spus că tatăl lui era doar un irlandez de primă generație. Și a pedalat destul de mult pe asta. Dar în general n-a vorbit aproape deloc de taică-său. A spus că mama lui era mult mai importantă pentru el, și drept dovadă avea fotografiile de-ale ei peste tot – pe rafturi, pe bufet, pe pian. Trebuie să spun că era o femeie care te băga în sperieți. Semăna cu un personaj din anii 1930, nu 1970. Genul de directoare de școală care-ți dă coșmaruri. În câteva fotografii purta monoclu.

Ce-i drept, locul era destul de îngrijit și curat. Am avut impresia că o bună parte din merit le revenea Scyllei și Caribdei. Deși nu trebuia dereticat cine știe cât, dacă te uitai bine. Nu cred că Harding mai avea foarte multe. Mobila era aproape inexistentă, doar o masă la care mânca și alta care ținea loc de birou – una dintre încăperi fusese făcută cameră de lucru, iar în ea se afla un computer. Dar cărți erau peste tot: nu doar în birou, ci pretutindeni, în bucătărie, în vestibul și în baie. Teancuri mari de cărți. Pe toate teme. Multe lucruri legate de istoria locului și de topografie, dar și ciudățeniile gen ocultism, vrăjitorie și păgânism. De asemenea, multe texte clasice. Romane, sute de romane – nimic modern, ci doar scriitori din secolele al optsprezecelea și al nouăsprezecelea. Ceva politică și istorie. Mein Kampf, inevitabil. O mulțime de cărți despre religiile orientale. Multe și despre Islam. O adunătură foarte eclectică, recunosc. Și impresionantă. Nu țin minte despre Harding să fi fost un cititor atât de sârguincios la școală.

Partea ciudată a fost că n-am avut nimic să ne spunem unul altuia. Cel puțin lui nu-i ardea deloc de conversație și nimic din ce i-am spus n-a părut să-l intereseze. Întrebările de genul „Cum o duci?” sau „Ce-ai mai făcut?” n-au folosit la nimic. Am încercat să-i spun ce făceau foștii colegi de școală, dar n-au vrut să afle. Nici măcar n-a încercat să fie politicos. „Nu-l țin minte pe niciunul dintre oamenii ăștia”, doar atât mi-a zis. Nu-și amintea nici de Doug și nici măcar de tine. A catadicsit să spună doar „Erați cu toții telurici. Nu vă puteați desprinde de pământ”. N-am prea înțeles unde bătea. Se pare că singura excepție a fost Benjamin. I s-a aprins un licăr în priviri preț de o clipă când am pomenit de el. M-a întrebat dacă și-a publicat cartea și i-am spus că nu, fiindcă n-a reușit s-o termine. Mi s-a părut că a încercat un regret. A zis că Benjamin avea potențial sau ceva de genul ăsta.

I-am povestit că tocmai Benjamin îl redescoperise, dând peste paginile din registrul ăla din Dorset, și l-am întrebat dacă își aducea aminte că le scrisese. A zis, a, da, el a fost, dar după aceea n-a mai scris așa ceva. A mai spus că Arthur Pusey-Hamilton era mort și îngropat. L-am întrebat cât de mult se identificase cu personajul și mi-a răspuns că foarte mult. Avea o teorie după

care dacă voiai să satirizezi ceva sau să realizezi o parodie cumsecade, trebuia de fapt să te îndrăgostești de situația respectivă la un anumit nivel. Mi-a spus că-și dezvoltase teoria asta într-un ditamai cărțoiul la care încă lucra – o istorie a umorului englez de la Chaucer la P. G. Wodehouse. A vorbit mult despre cărțile pe care le scrisese. Nu-i fusese publicată niciuna. Dar pe urmă a spus că „se lăsase” de umor, la fel cum ar fi declarat cineva că se lăsase de fumat sau că se convertise la o altă religie. Se pare că petrecuse o perioadă de timp într-o mănăstire – poftim, încă o legătură cu Benjamin – așa că mi-a povestit despre sfântul ăsta pe nume Benoât și despre felul cum încercaseră călugării să trăiască după regulile lui, dintre care una era să nu faci glume, iar alta să nu râzi prea des. A spus că râsul nu era un lucru sfânt și că-i lipsea demnitatea. Se pare că genul ăsta de cuvinte – sfințenie, demnitate – au devenit foarte importante pentru el. Le-a folosit de multe ori.

Așa că l-am atacat cu propriile arme. I-am spus că din punctul meu de vedere faptul că l-a drogat pe Steve Richards ca să fie sigur că nu avea să-și ia examenele n-a avut nimic sfânt, după cum victimizarea unuia dintre profesori doar pentru că era evreu – am avut o vreme un profesor de matematică pe nume Silverman – a fost lipsită de demnitate. Cât despre colaborarea cu o gașcă de delincvenți naziști de genul Combat 18 sau finanțarea unor trupe care compuneau cântece de preamărire a Holocaustului – ei bine, nu-mi dădeam seama cum puteau fi justificate asemenea lucruri prin cuvintele pe care le folosea el atât de asiduu. Dar am avut impresia că argumentul ăsta nu l-a preocupat. Mi-a spus că făcuse destule greșeli în trecut și că nu le nega. Dar mi-a zis și că de fapt îi admira pe skinheads și pe oamenii care luau în serios „războiul de rasă” – asta a fost formula pe care a folosit-o, „războiul de rasă” – adică pe cei care rezolvau totul în stradă. A adăugat că nu-i considera delincvenți, ci războinici, iar Spiritul Războinic făcea parte din moștenirea și din etosul nostru. Așa că l-am întrebat: „Și cum rămâne cu încăierările din Bradford, Burnley și Oldham de acum câțiva ani, când oamenii ăștia au luat-o razna și au început să ia lumea la bătaie – pakistanezi și bătrâni de șaiszeci-șaptezeci de ani veniți din Bangladesh, care aveau nepoți! Ce-a fost atât de grozav aici?” Mi-a răspuns că violențele erau oribile, dar că dacă asta era singura cale de atingere a scopului, atunci se justificau. A mai spus că a fost de acord cu încăierările, considerându-le drept un pas înainte, iar în clipa aceea am început să cred că are mania grandorii, fiindcă s-a apucat să susțină că ajutase la declanșarea ostilităților, că unele dintre lucrurile pe care le difuzase pe Internet avuseseră un rol decisiv în izbucnirea lor.

L-am întrebat: „Și, mă rog, care era scopul de care vorbeai? Nu pricep. Ce anume încerci să realizezi?” Mi-a zis că singurul lucru la care speraseră arienii fusese să trăiască așa cum își doreau, în pace și armonie cu natura. „Păi și ce vă oprește?” l-am descusut. Și mi-a spus că asta nu putea să se întâmple atâta timp cât pământul suferea. Iar pământul suferea fiindcă era siluit și poluat de marile corporații, dar și pentru că era ticsit de străini, de oameni care nu aveau urmă de respect pentru pământ și n-aveau nici un drept să se afle acolo, plus că tocmai marile corporații și conducerea politică lucrau mână-n mână pentru menținerea stării de fapt, din cauză că puterea lor tocmai pe asta se baza.

Obișnuitele bazaconii și teorii conspiraționiste. Mi-a spus că asta era o metodă de perpetuare a unei culturi malefice, materialiste, că totul era clădit pe dobânzi și presupunea că în spatele acestor lucruri se aflau, bineînțeles, evreii.

Se pare că din cauza asta începuse să-l intereseze atât de mult Islamul și se convinsese că jihad-ul era noul drum al evoluției. Nu că ar fi învățat să piloteze avioane sau că ar fi luat parte la cine știe ce misiuni sinucigașe. Dar susținea că-l cunoscuse pe Osama bin Laden, căruia îi spunea „Usama” dintr-un motiv al lui – probabil ca să ne demonstreze că era în relații mai bune cu el decât noi, ceilalți. Acesta a fost momentul când am fost sigur că-și pierduse mințile. A spus că Al-Qaida și războinicii arieni erau de fapt de aceeași parte a baricadei, fiindcă adevăratul inamic era reprezentat de America și de sioniștii care conduceau lumea, numai că între timp încetasem să-l ascult. Dar era în favoarea războiului din Irak, pesemne fiindcă își făcea socoteala că avea să provoace alte atacuri teroriste aspra Occidentului, ceea ce era un lucru bun.

Am făcut o ultimă încercare și am întrebat: „Dar cum rămâne cu toți civilii irakieni care sunt uciși în război?”, la care mi-a spus încă o dată că era un lucru foarte trist, dar războiul e-a o necesitate tragică și avea să mai curgă mult sânge înainte ca lucrurile să fie repuse în ordine. M-a îndemnat să citesc un eseu pe care-l scrisese, intitulat „Violență și melancolie”. Se găsea pe Internet, mi-a spus, împreună cu celelalte chestii pe care le scrisese – pe un website pe care i-l făcuseră câțiva prieteni. Una peste alta, mi-a părut bine să aflu că mai avea totuși și prieteni.

Ei bine, n-am mai vorbit mult după aceea. El s-a dus să-mi facă un ceai, iar eu i-am studiat colecția de discuri. Una impresionantă. Câteva mii de albume, toate în ordine alfabetică și toate de vinii. Cred că avea cam tot ce era important din muzica clasică occidentală. Când s-a întors, i-am spus asta și am întrebat: „Nu prea ai muzică nouă aici, nu?” El a pus discul care se afla deja pe platan – era „Rapsodia Norfolk numărul unu” de Vaughan Williams – a ascultat în liniște cât timp ne-am băut ceaiul, iar expresia i s-a schimbat în timpul audiției. N-a mai arătat agresiv și paranoic, s-a lăsat învăluit de un soi de frumusețe și pentru câteva minute s-a apropiat de schițarea unui surâs mai mult decât o făcuse în decursul întregii după-amiezi. Dar când s-a terminat a fost foarte trist și mi-a spus că ascultase, probabil, muzica aceea de mii de ori, de zeci de mii de ori, fără să se plictisească vreodată. Era una dintre piesele preferate ale mamei lui, mi-a spus. Așa că i-am amintit că Vaughan Williams era socialist și că l-ar fi detestat cu tot cu convingerile nutrite. Dar el a spus că politica de genul ăsta era superficială și că îți dădeai seama că adevăratele convingeri ale compozitorului erau cele izvorâte din muzică. Iar la asta nu prea am mai avut ce să răspund.

Chiar înainte de plecare i-am spus ce i se întâmplase lui Steve Richards, cum pusese mâna pe o slujbă grozavă și își adusese familia la Birmingham, pentru ca după câteva luni să se desființeze întregul departament unde lucra. (Iar asta, Claire, cred c-a fost opera unuia dintre foștii tăi iubiți, nu?) Harding a zis că-i părea rău pentru asta, dar că adevărata problemă era că Steve nu aparținea cu adevărat țării ăsteia și că ar fi mai fericit dacă s-ar întoarce printre ai lui. Printre „cei de-un neam cu el”, cum îi plăcea să spună. Când am auzit

asta mi-am ieșit din pepeni și i-am spus că era un idiot nenorocit. Și mi-am adus aminte ce spusese Doug cândva despre Harding – că ar fi deprimant să-l revezi, fiindcă probabil va fi devenit merceolog sau ceva de genul ăsta, numai că abia ăsta era lucrul cel mai deprimant decât toate, să te gândești la toată istețimea lui, la umorul și la răutatea de care dădea dovadă, și să constăți unde l-au dus până la urmă. Teribil de trist. L-am întrebat dacă exista și o doamnă Harding și mi-a spus că existase pentru un timp, dar murise. M-am mai uitat o dată în jur prin casă și m-am înfiorat gândindu-mă ce viață meschină, amară și singuratică ajunsese să ducă -știi cum e, nu?

— Dar n-a avut cum să-mi pară rău pentru el. Nu puteai să ajungi la el, asta era problema, și-atunci cum să-ți pară rău? Se plasase singur deasupra regretelor celorlalți. Nu i-am strâns mâna, i-am spus pur și simplu la revedere, iar în drum spre ușă am adăugat: „Transmite-i salutări lui Usama, bine? Întreabă-l dacă vrea să dea un interviu pentru Birmingham Post într-una dintre zilele astea”. Iar el mi-a răspuns ceva în arabă. L-am întrebat ce însemna, așa că mi-a tradus și mi-a spus că era ceva din Coran. Ceva de genul: „Arată-ne Calea Dreaptă, calea celor asupra căroră Ți-ai pogorât milostenia, al căror tain nu e mânia și care nu se rătăcesc”.

Pe urmă m-am urcat în mașină și-am plecat. Nu mi-a făcut semn cu mina, ci a rămas în prag și m-a urmărit cu privirea. Asta a fost ultima postură în care l-am văzut.

Seara continua să fie caldă. Aprinseră luminări pe balcon, iar după ce mâncară rămaseră acolo -Claire, Patrick și Stefano – până când soarele nu se mai văzu deloc, barurile începură să se închidă, iar orașul Lucea se cufundă într-o liniște aproape deplină. Se auzeau doar vocile răzlețe și ceva mai ridicate ale oamenilor care își luau rămas-bun, precum și pașii care străbăteau străzile pavate. Se părea deja că întâmplările din primăvara lui 2003 se petrecuseră cu o veșnicie în urmă.

Trecuse cu mult de miezul nopții când Claire spuse:

— Nu știu ce învățăminte se pot trage din povestea lui Sean. Chiar și așa, cred că lucrurile pe care le-am zis sunt la fel de valabile. Dacă există într-adevăr o excepție legată de părerea pe care am avut-o, ea nu e Sean, ci Benjamin. Asta probabil c-aș fi dispusă să recunosc. Nu poți învinovăți pe nimeni pentru ce i s-a întâmplat. În cazul lui, nu mai există cauză și efect. Nimeni nu l-a obligat să se îndrăgostească de Cicely și să-și irosească douăzeci de ani din viață lăsându-se obsedat de ea. E singurul răspunzător pentru asta. Philip spuse:

— Dar adevărul este că. Acum Benjamin e fericit. A dat din nou de Cicely, nu? Și asta și-a dorit dintotdeauna.

— Nu cred că e într-adevăr fericit.

— I-ai văzut împreună?

— M-am dus o dată acolo, dar n-am rezistat mult. Ea stătea într-un cărucior cu roțile și-i dădea tot felul de comenzi, ca unui afurisit de câine. Și în ce toane era.

— Da, se întâmplă și chestia asta. E unul dintre efectele sclerozei multiple.

— Oricum, n-am rezistat.

— Dar să știi că Benjamin chiar e fericit, Claire. S-a apucat iar de scris – știi? Și de muzică. Cred că e minunat. Cum să-ți spun, dacă l-ai fi văzut acum câțiva ani. Sau gândește-te la perioada când a dispărut, s-a dus în Germania și n-a mai știut nimeni de el câteva luni.

— Poate.

— Tocmai asta e, nu vezi? Fiecare a ajuns să aibă, într-un fel sau altul, ceea ce și-a dorit. Tu, eu, Doug, Emily. Ia gândește-te. Am trăit cu toții fericiți până la adânci bătrâneți.

Lumina palidă încă licărește aluziv În spatele Alpilor distanți, iar în curând soarele își va trece buzele peste umerii pufoși Ai orașelor neînchipuite încă:

Nimic de ales Când alegerile sunt nesfârșite.

TRENUL DE MUNCHEN.

Pe dealuri, la poale de munte.

Zăpada brăzdează câmpiile negre.

Amurgul învăluie balcoane goale, case oblonite și încărcate De mistere solemne, unde copiii (Sunt silit s-o cred) cresc, iar părinții iubesc într-o intimitate teribilă.

Augsburg. Ulm.

Deja în capul meu Aceste nume aruncă umbre de un albastru închis, Triste ca după-amiezile de duminică.

Paralel cu șina, se vede acum Un canal prin care curge ceva. Foi de gheață Stăruie pe verde-cenușiul lui, iar alături iarba E bej, ca un covor dintr-un apartament nou Pe care cineva a încercat Sd-l vândă prea din greu.

Koln, Mannheim, Stuttgart. In oricare dintre locurile astea Sar putea găsi sau construi O casă. Dar tot așa, Benjamin rămase într-un colț al unei Drogerie și ridică în dreptul ochilor cele două pachete cu prezervative, câte unul în fiecare mână, încercând să citească instrucțiunile în germană. Era clar că exista o diferență importantă între ele, dar nu-și dădea seama în ce consta. În dimensiuni? In textură? In aromă? Habar n-avea.

Nu mai folosise niciodată un prezervativ. Incredibil, când se gândi la asta, dar adevărat. Benjamin și Cicely nu se protejaseră în nici un fel în ziua aceea – cu totul imprudent, își zise el, privind înapoi – pe când Emily luase anticoncepționale din capul locului, iar pe urmă. Mă rog, se dovedise că nu mai era cazul. Așa că avea să fie o experiență nouă pentru el. Prin urmare, era cu atât mai important să aleagă bine.

Cu toate acestea, ezită. Își aminti de un incident jenant, cândva prin anii 1980, după ce Saps at Sea dăduse un concert reușit la o casă de cultură de lângă Cheltenham. În mașină, pe când se întorceau la Birmingham, cei cinci membri ai trupei jucaseră un joc care se chema „Privări”. Miza jocului era să numești lucruri altminteri normale pe care – poate că spre rușinea ta – nu le făcuseși niciodată. Pentru fiecare membru al grupului care le făcuse, ți se dădea un punct. Altfel spus. Cu cit aveai mai multe puncte, cu atât erai mai ciudat în ochii celorlalți jucători. Benjamin câștigase prima rundă, obținând un maximum de patru puncte după ce recunoscuse – în hohotele neîncrezătoare

ale colegilor de trupă -că nu făcuse niciodată sex cu prezervativ. Mai mult, el se impusese și în următoarele zece runde -de fiecare dată tot cu punctaj maxim – mărturisind că nu luase niciodată cocaină, nu prizase canabis, nu fumase vreo țigară, nu făcuse sex în aer liber, nu condusesse mașina cu peste o sută douăzeci de kilometri pe oră, nu avusese nici o aventură de o noapte, nu jucase cărți pe bani, nu chiulise de la școală, nu băuse niciodată mai mult de trei beri într-o seară și nu uitase de ziua de naștere a maică-sii. Pe lângă asta, niciunul dintre ceilalți jucători nu reușise vreodată să obțină punctajul maxim de patru puncte, fiindcă indiferent ce recunoșteau că nu făcuseră niciodată, aflau că nici Benjamin n-o făcuse. Existase un singur moment în care s-ar fi putut produce o abatere de la regulă, și anume când Ralph, bateristul, mărturisise mahnit că nu făcuse niciodată sex cu două femei. „Aha! Exclamase Benjamin triumfător. Uite, pe asta am făcut-o.” Dar pe urmă trebuise să i se explice că Ralph spusese că nu făcuse sex cu două femei în același timp. Iar pentru asta câștigase doar trei puncte.

Benjamin se uită din nou la cele două pachete și își dădu seama dezolat că probabil n-avea importanță pe care-l cumpăra. Se afla deja la Miinchen de trei săptămâni și nu schimbase o vorbă cu nimeni – cu atât mai puțin cu vreo femeie care să vrea să se culce cu el. Încercă încă o dată să deducă sensul acelor cuvinte nefamiliare, iar în cele din urmă puse ambele pachete în coș. La urma urmei, avea un dicționar german în apartament.

GRĂDINA ENGLEZĂ IARNA.

Grădina engleză iarna E aproape pustie. Sub picioarele mele, O pastă moale de gheață și noroi.

Râul de-aici e alpin Și rece sloi chiar și în iulie.

O pasăre singuratică înfioară precaută apa.

Ce fel de pasăre.? Nu-mi dau seama.

E greu să vezi, în decorul cenușiu, Printre copacii desfrunziți (cărora acum am uitat cum le spune), că vara florile se pot deschide, Că femeile stau tolănite pe mal, Goale – așa mi s-a spus -

Pe când bărbații cu hainele pe ei ciugulesc de prânz Și-aruncă ocheade furișe, pofticioase.

Ce flori ar putea să fie acelea?

Cele ce vor să-nmugurească printre spinii Acestui tufiș scund pe care nu știu să-l identific?

Tremurând, mă întreb unde e ploaia îndelung amenințată de cerul ăsta al Munchen-ului Și-mi dau seama cât sunt de ignorant.

Trebuie să plec din acest oraș fără noroc, Tivit de nori joși, pe care aș putea să-i descriu În amănunt, dacă aș avea terminologia necesară.

Frumusețea fetelor bete de soare E destul de reală în închipuirea mea.

Dar iarna din grădina engleză Mă îngheață azi cu două certitudini maronii:

N-o să fiu aici Când în sfârșit or să se-arate Și n-o să ajung niciodată un poet al naturii.

Benjamin nu mai scrisese poezii de când era elev. Știa că-și ieșise din mână și la capitolul ăsta, ca la atâtea altele. Dar după dezmățul de douăzeci de

ani al Neliniștii – după muntele de hârtii pe care-l generase, după sutele de ore pierdute în luptă cu interfețele Midi și cu secvențialitatea soft-urilor – pragul maxim de progres tehnologic pe care-l tolera acum consta într-un pix și un maculator, iar cea mai complexă formă literară era sonetul. În fiecare zi, după ce se dădea jos din pat cu mare greutate pe la zece-unsprezece, se ducea la un bar sau la o cafenea din apropierea universității și se punea pe scris. În cele mai multe dintre zile nu scria nimic. De obicei era mahmur din cauza nopții precedente. Seara găsea un cinematograful unde rulau filme în care se vorbea englește, după care se întorcea în apartament, bea aproape o sticlă de vin și încerca din nou să scrie. Dacă poezia nu-i ieșea, se străduia să scrie altceva – adeseori, rememorări în proză ale unor episoade din prima parte a vieții – dar nu păstra niciodată aceste revărsări sentimentale. De multe ori nici măcar nu se sinchisea să le citească a doua zi dimineța. Sărăcia propriei experiențe începuse să-l dezguste. Nu avea despre ce să scrie. Și ori de câte ori conștiința acestui fapt îl izbea mai tare, în creierii nopții, dădea pe gât mai mult de o sticlă de vin. Prinse gust pentru spirtoase, îndeosebi pentru whisky-urile cu malț din Isley, deși nu erau ușor de găsit la München și costau o avere. Într-o noapte memorabilă (mai bine zis, într-una din care nu-și mai aminti nimic ulterior), bău trei sferturi dintr-o sticlă de Talisker și vomită în propriii pantofi – lucru de care nu-și dădu seama până dimineța, când încercă să se încălzească. Știa că era momentul să se oprească. Dar n-o făcu. Cunoștințele de germană nu i se îmbunătățiră. Viața socială refuză să se materializeze. Bani erau să fie tot mai puțini. Benjamin începu să aibă nostalgii față de Morley Jackson Grey, față de tachinele de la serviciu și față de rutina comodă a zilei de lucru. Avea telefonul mobil la el. Rămăsese fără baterie de câteva săptămâni, dar putea să-l încarce fără probleme. Ar fi putut să-i sune pe Adrian, Tim sau Juliet de la serviciu; ar fi putut să-și sune părinții, sora sau nepoata; ar fi putut să-i sune pe Philip și Doug; ar fi putut să-l sune pe Munir. Dar bateria rămase neîncărcată. Benjamin era hotărât să se reinventeze înainte de-a da ochii din nou cu vreunul dintre oamenii ăia. Avea să facă din întoarcerea lui un fel de triumf.

SEXYLAND.

Privirea mi s-a fixat pe sinii ei Fiindcă așa mi-e mai puțină rușine Decât dacă o privesc în ochi.

Au un albastru de cobalt (vorbesc de ochi) Și sunt învăluiți în tristețe, furie, plictiseală Oricum, în ceva care face din ea O ființă omenească. Dar noi nu asta vrem -

Nici eu, nici vreunul dintre bărbații (cu toții tineri, din clute observ) Care o privesc din umbră, Pe când își sorb vinul roșu infect, care costă. Treizeci de euro. (Se vinde la pahar.)

Poate într-o laudabilă conformitate cu legile Comisiei Europene, E democratică, scrupuloasă și corectă. Despuiată acum, ea părăsește scena Și-i oferă imaginea amplelor ei farmece Fiecărui dintre noi pe rând.

Eu sunt al șaptelea la coadă.

După ce muzica a bifat vibrând Alte șaisprezece note, ea îmi aterizează de urgență În poală sau pe undeva pe-acolo.

Pelvisul i se unduiește, fără să se atingă de al meu Și nicidecum mecanic, deși nu mă-ndoiesc Că mintea i-a plecat în altă parte.

(Somnambulă. Da, s-ar putea ca ăsta să fie ciivântul.)

Și drept în fața mea – un sfârc. Pe care Bardul din mine se simte obligat scl-l schițeze.

Și totuși, n-ar fi multe de spus despre lucrul ăsta Cu care mi-a umplut câmpul vizual.

E rotund, e roz, Face parte dintr-o pereche perfectă, dacă nu mă-nșel, Și a fost (aici sunt gata să pun pariu) supt Fervent, nu cu multe ore în urmă, Cu ochii închiși, cu buze lichide și lacome, De bebelușul căruia probabil că tânjește deja iarăși Să-i sărute fața mică și zbârcilă.

Vizita la clubul de dans și striptease îl făcu pe Benjamin să-și dea seama că se apropia de pragul de jos. Acum îi venea greu să se dea jos din pat în cele mai multe zile. Aprecia că se îngră-șase cu șase-șapte kilograme. Renunțase să se bărbierească și își dovedise concludent că arăta chiar mai rău cu barbă decât fără. Deveni dependent de pornografia de pe Internet și începu să se abandoneze unor practici autoerotice ciudate, care implicau umerase de plastic, înghețată Ben & Jerry, cureaua de piele a propriilor pantaloni și o spatulă. Observă că studentele care frecventau localurile de pe Schellingstrasse, singure sau în grup, începuseră să-l recunoască și să evite pe cât posibil să se așeze la masa de lângă el. Iar dacă producea mai mult de șase versuri pe săptămână, era un succes.

Constată cu uimire cât de dor îi era de Emily. Asta era cel mai neașteptat lucru dintre toate. Avea fantezii din ce în ce mai dese, dar nu despre întâlniri romantice cu absolvente de facultate care făceau plajă topless în Grădina Engleză, ci despre serile petrecute acasă cu Emily, stându-i alături pe canapea, citind sau uitându-se la televizor. Descoperi că tocmai lucrul de care își dorise să scape cândva devenise acum obiectul nevoilor lui cele mai aprinse. Își dădu brusc seama de asta într-o dimineață, înainte să se crape de ziuă, pe când stătea în pat, cum nu se poate mai treaz, încurcat în niște cearșafuri care nu mai fuseseră spălate de câteva săptămâni, și dintr-odată, fără nici un fel de avertisment, se trezi urlând de singurătate pe întuneric și plângând cu sughițuri, cum nu-și mai amintea s-o fi făcut din copilărie. Plânse atât de mult, încât își spuse că nu avea să se mai oprească niciodată – plânse până la ivirea zorilor, până când începu să-l doară pieptul din cauza forței nesfârșite a convulsiilor.

Benjamin părăsi apartamentul chiar în dimineața aceea și petrecu o noapte într-un hotel, cât timp se hotărî ce să facă mai departe. A doua zi, la micul dejun, citi ziarele englezești – trecuse o veșnicie de când nu mai citise un ziar – și află nu numai că Statele Unite și Anglia invadaseră Irakul fără avizul legal al unei rezoluții ONU, ci și că Bagdadul era deja pe punctul să cadă în mâinile trupelor aliate. Indiferența cu care primi veștile îl alarmă. Și-ar fi dorit să simtă ceva. Își dădu seama că ajunsese la un punct de cotitură: oare venise momentul să se reconecteze la restul omenirii sau să se izoleze și mai mult? Asta declanșa o altă întrebare, una pe care o evitase cu grijă până atunci: de

ce, în peste trei luni de călătorii lipsite de orice bucurie, se abținuse să facă un lucru evident și de bun-simț, și anume să viziteze abația St Wandrille? Răspunsul la această întrebare era simplu, cu condiția ca Benjamin să aibă curajul să privească adevărul în față. Nu suporta ideea să se ducă acolo fiindcă locul avea să-i amintească de Emily, de perioada când îl vizitaseră împreună, când se plimbaseră pe malul râului înainte să se însereze și pe urmă participaseră la slujba de seară. Era un loc unde absența ei stăruia ca un miros foarte puternic.

Cu toate acestea, acolo trebuia să se ducă.

PLECAREA DIN HOTEL.

Când am plecat de la Hotelul Olympic, l-am spus recepționerei în germana mea Stricată: „Aș vrea să eliberez camera, vă rog”, Dar din cauza oboselii am uitat – chiar în clipa aceea -

Că trebuia să returnez și cheia, care se afla într-un buzunar al pantalonilor.

Mă rog. Nici măcar Groucho Marx, Stan Laurel și Buster Keaton, Jucând un rol împreună la apogeul inspirației, Pentru o singură noapte, N-ar fi avut același succes.

Femeia a râs, a râs, a râs și iar a râs.

A râs, a râs și iar a râs.

A vrut să mă întrebe dacă am consumat ceva din minibar, Dar n-a putut să vorbească de râs.

Între timp îi dădusem cheia, dar cu toate acestea, Pe când îmi număra bancnotele, abia dacă reușea să deschidă casa de bani, Atât de tare râdea de acest englez caraghios, Care fusese cât pe-aci să plece din hotel cu cheia în buzunar.

Avea să se înfrupte din povestea asta săptămâni la rând, Și a râs chiar și în timp ce mi-a dat restul, Iar când mi-a dus valiza în depozitul Din spatele recepției, a râs și iar a râs, A râs, a râs și iar a râs.

Și se spune că nemții n-au simțul umorului.

Trenul opri la Yvetot cu puțin înainte să se însereze. Benjamin găsi destul de ușor un taxi și își strânse valiza la piept cât timp străbătu valea, printr-un peisaj pe care se așteptase să-l recunoască, dar care părea spectral și nefamiliar în seara cețoasă de aprilie.

Șoferul taxiului îl lăsă la poarta mănăstirii. Tot satul părea părăsit și deși ușa de la hotellerie era deschisă, Benjamin nu se miră că nu-l întâmpină nimeni la recepție. Așteptă nerăbdător câteva minute, neștiind dacă mesajul lui telefonic le parvenise sau nu. În cele din urmă parcurse pe jos suta de metri până la partea din spate, unde magazinul bine aprovizionat care vindea suveniruri monastice tocmai se pregătea de închidere, și-l întrebă pe acel frere din spatele tejghelei dacă putea să-l ajute. Franceza lui Benjamin scârțâia, dar după câteva secunde de neînțelegere călugărul îl dirija plin de solitudine spre o poartă mare de metal din zidurile mănăstirii, vopsită într-un verde deschis, și apăsă pe un buton aflat undeva sub tejghea, moment în care poarta se deschise misterios. După ce Benjamin trecu de ea, poarta se închise automat,

cu un zgomot hotărât. Sunetul părea final și amenințător. Benjamin ajunsese înăuntru.

Se trezi în fața unei peluze foarte îngrijite, care se vălurea spre o cărare ce ducea la un pod peste un pâraiaș curgând liniștit. Dincolo de el se găseau livada și ceea ce părea a fi un jardin potager cu ziduri de jur împrejur. În dreapta terenurilor se înălța străvechiul contur al mănăstirii – severă, indiferentă și întunecată în lumina asfințitului. Benjamin se îndreptă agitat spre ea, atras și într-o oarecare măsură alinat de pătrățelele de lumină caldă care străluceau în unele ferestre. Merse pe o alee cu pietriș până ajunse la două uși solide din lemn de stejar, ambele deschise și dând în același vestibul slab luminat. Pășind pe dale și auzind ecoul pașilor, Benjamin se uită atent la ușa din dreapta lui și văzu pe ea o plăcuță pe care scria „Salle des hotes”. Asta cel puțin părea să fie un semn bun. Bătu la ușă, nu primi răspuns și împinse ușa cu putere, până o dădu de perete.

Se trezi într-o încăpere cu tavan înalt, luminată puternic de un candelabru electric, dar tot nu găsi pe nimeni care să-l primească. Cărțile și fluturași cu conținut religios erau împrăștiate pe masa lată care aproape că ocupa tot spațiul, iar un ceas ticăia sonor pe un perete, uitându-se fix și inexpresiv la crucifixul atârnat pe peretele opus. Ca de obicei, iconografia durerii, a suferinței și a robiei îi strecură lui Benjamin un fior pe șiră, în loc să-i inspire gânduri de venerație. Neștiind ce să facă, își puse jos valiza, se așeză într-un fotoliu cu spătar înalt – a cărui tapiserie se uzase până când devenise irecognoscibilă – și așteptă, ascultând ticăitul ceasului, dangătul aparent întâmplător al clopotelor apropiate sau distante, precum și sunetul ocazional al pașilor sau al vocilor dintr-un colț îndepărtat al clădirii. În felul ăsta, timpul începu să se scurgă agale.

Apoi, după vreo cincisprezece minute în care stânjeneala lui Benjamin prinse să se transforme în ceva învecinat cu panica, câțiva pași rapizi și decizi de dincolo de ușă anunțară sosirea cuiva. Un tânăr înalt și palid, îmbrăcat cu anterior, cu părul tuns foarte scurt și cu ochii zâmbind insistent din spatele ochelarilor cu rame de sârmă, intră valvârtej în încăpere, se opri în fața fotoliului lui Benjamin și-i întinse mâna, gata să-și ceară scuze.

— Monsieur Trotter? Benjamin? Je suis desole.

Era părintele Antoine, așa-numitul Pere hotelier. Fără vreun alt cuvânt, îi luă valiza lui Benjamin și-l conduse afară din încăpere, după care străbătu alături de el o curte dincolo de care se afla chilia lui de la etajul unu, într-un turn nu foarte înalt și excelent proporționat, de unde puteai să inspiri chiar și acum mireasma dulce a ierbii proaspăt tunse.

Se dovedi că la momentul acela în mănăstire mai erau trei musafiri, dintre care niciunul nu vorbea prea multă engleză. Benjamin îi vedea doar la orele de masă, când conversațiile erau interzise, așa că perspectiva închegării unei prietenii părea îndepărtată. La rândul lor, călugării erau politicoși și primitivi, dar nu și vorbăreți. Cu toate acestea, ușurarea pe care o simțea Benjamin văzându-se înconjurat din nou de oameni era de nedescris.

Benjamin descoperi în scurt timp că viața la abație avea repere extrem de precise, iar după mohoreala amorfă a șederii lui la Miinchen, se simți de-a

dreptul recunoscător când i se dădu un program riguros. Prima slujbă a zilei, Vigiles, avea loc la 5.25. Era o slujbă la care Benjamin participa foarte rar. Dacă dormea bine cu o noapte înainte, poate că se simțea în stare să-și facă apariția pentru Laudes, la 7.30. Pe urmă venea micul dejun: câteva felii de pâine cu marmeladă, plus o cacao cu apă fiartă, Nesquik și lapte praf, într-o cămăruță joasă, chiar sub hotellerie. Micul dejun era luat în compania celorlalți musafiri și de obicei în liniște, cu toate că aici tăcerea nu era obligatorie, ca la celelalte mese. Câteodată Benjamin încerca să pornească o conversație, însă eforturile lui aveau parte de răspunsuri politicoase, dar monosilabice – fie în franceză, fie în engleză – pe care le lua drept puneri la punct. Messa era marele eveniment al dimineții și începea la 9.45. Se bucura de participarea multor oameni din sat și se ținea, la fel ca restul slujbelor, în aceeași capelă de o austeritate impunătoare -transformată dintr-un vechi șopron și cu acoperișul brăzdat de un păienjeniș amețitor de bârne ce susțineau bolta din lemn – unde el și Emily stătuseră cu aproape doi ani în urmă, ascultând aceleași cântece. (Fără să știe că era ultima seară pe care o petreceau împreună.) Urma slujba numită Sexte, la 12.45, iar la puțin timp după aceea prânzul. Benjamin și ceilalți oaspeți intrau pe rând în sala de mese întinsă și luminată puternic, urmăriți cu privirea din ambele părți de șiruri de călugări cu vârste cuprinse, din câte se părea, între douăzeci și cinci și nouăzeci de ani.

Era imposibil să-ți dai seama ce gândeau stu-diindu-le chipurile, oricât ar fi fost de expresive cele ale călugărilor mai vârstnici. Bindecuvântarea bucatelor era cântată calm și curgător, după care oaspeții își ocupau locurile și erau serviți de doi sau trei călugări care se mișcau atât de vioi și de eficient, încât ar fi trezit invidia mesenilor din multe restaurante pariziene notate de ghidul Michelin. Salata dreasă cu arome îmbietoare era urmată de carne și de legume culese din grădina mănăstirii, după care venea desertul care putea să fie o simplă cremă anglaise cu o spumă de zmeură sau de coacăze. Dat fiind că nu aveai voie să vorbești în sala de mese, în loc să se chinuie cu schimburi stângace de banalități, oaspeții ascultau un călugăr tânăr, cu o figură de înger, care le citea – mai bine zis, le cânta – din paginile unui volum care părea să se ocupe (cel puțin pe durata șederii lui Benjamin) de istoria Franței în secolul al șaptesprezecelea. Meditând la aleasa monotonie din vocea noviceului, Benjamin își dădu seama că era foarte posibil să fi descoperit în fine soluția de care avea nevoie ca să-și împlinească idealul artistic de o viață: găsirea unor metode noi de combinare a muzicii și a cuvântului scris. Oare nu rezolvaseră călugării chiar problema asta, și nu oricum, ci (un lucru aproape enervant de tipic pentru ei) în modul cel mai simplu, de domeniul evidenței?

După-amiezile i se întindeau lungi și languroase în față, întrerupte doar de None (imediat după prânz) și de Vepres, care aveau loc la căderea întunericului. Uneori Benjamin lua partea la aceste slujbe, alteori nu. Nimeni nu părea să aibă ceva împotriva, indiferent de opțiune. Nu-și dădea seama dacă-i observa cineva comportamentul sau dacă-i monitoriza mișcările. În orice caz, călugării păreau atât de toleranți, încât lui Benjamin îi era greu să-și imagineze vreo ocupație care ar fi putut să-i indispună. (Uneori își spunea că plictisirea lor și faptul că nu le stârnea interesul era cea mai gravă ofensă pe

care o putea comite.) În fine, după cină venea ultima slujbă a zilei și totodată preferata lui Benjamin: *Complies*. Aceasta se ținea la 20.35 într-un întuneric de smoală. Fostul șopron era luminat doar de două becuri electrice slabe, amplasate pe tot atâtea bârne verticale, de ambele părți ale altarului, dar care nu izbuteau să risipească bezna densă a acelor nopți reci de aprilie. În spațiile întunecoase ale stranelor, călugării se aliniau ca mai înainte, siluetele lor cu glugă arătând chiar mai gotice și venite parcă de pe lumea cealaltă, pe când versurile limpezi ale cântecelor lor melancolice se pierdeau în tăcerea neagră a cerului, iar pauzele măsurate dintre ele păreau mai lungi, mai calme și mai profunde ca niciodată.

Pe măsură ce șederea i se prelungea, Benjamin începu să-și facă o idee despre caracterul gazdelor sale. La început i se păruse greu să le deosebească, fie și din punct de vedere fizic: uniforma standard a capetelor rase, ochelarii cu rame de sârmă și obiceiurile aparent identice îi făcuseră pe toți imposibil de distins în ochii lui. Dar treptat, forând cu privirea prin paravanul ritualurilor zilnice și al conformismului aparent, începu să observe mici chichițe și trăsături ale personalității.

Descoperi călugări gureși, călugări joviali și călugări aroganți; bârfitori, gânditori, visători și inadaptați; călugări care făceau jogging, cultivau zarzavaturi și mergeau pe bicicletă. Spre surpriza lui, în Pere Antoine depista un confrate în ale scrisului – unul care avea de fapt un avantaj față de Benjamin, căci lucrările lui de „sociologia religiei” și de politici familiale chiar fuseseră publicate. „Quand votre recueil de poemes sera publie”, îi spusese amabil Antoine într-o bună zi, „vous devrez nous en envoyer un exemplaire”¹ Stingherit la gândul că munca lui avea să fie studiată de niște cititori cu inimi atât de pure, Benjamin răspunsese: „Ah, je ne sais pas: ils sont un peu trop profanes pour votre bibliotheque, je crois”². La care călugărul răsese încântat: „Trop profanes! Ah – vous vous faites des illusions sur notre compte!”³ într-o zi, la sfârșitul prânzului, când un coș cu fructe trecu din mână în mână pe la toți mesenii, Benjamin se trezi în fața unui șir de călugări mulțumiți, unii tinerei, alții cvasisenili, dar molfăind sau mestecând cu toții încântați câte o banană pe jumătate decojită. Își pironiseră privirile undeva în zare, dând impresia că acceptau fugar plăcerile acestei vieți pământene, și pentru prima dată Benjamin se simți legat intens și incongruent de ei. Îi veni să radă, dar doar ca să

1. „Când o să vi se publice culegerea de poezii, trebuie să ne trimiteți neapărat un exemplar” (fr., în orig.) (n. tr.).

2. „A, nu știu: cred că sunt puțin prea profane pentru biblioteca voastră” (fr., în orig.) (n. tr.).

3. „Prea profane! Ah, îți faci iluzii în ce ne privește!” (fr., în orig.) (n. tr.).

Dea expresie veseliei, fără urmă de batjocură. Se părea că existau destule motive de bună dispoziție la abație, în ciuda avertismentelor înscrise în codul de reguli al sfântului Benoât (din care avea și el un exemplar în chilie): „54: Ne pas dâre des paroles vaines ou qui ne portent qu'ă rire. 55: Ne pas aimer le rire trop frequent ou trop bruyant. „I Uneori Benjamin găsea chiar grupuri de călugări strânși laolaltă pe unul dintre podurile peste Fontenelle, pârâul care

curgea liniștit la marginea domeniului, de unde le aruncau coji de pâine rațelor adunate acolo, cu expresia unei bucurii copilărești atât de mari, și care le transforma atât de brusc chipurile de învățați, încât pentru o secundă părea posibil – un sentiment vechi și familiar pe vremuri – ca întreaga viață să se compună într-o bună zi din aceste fragmente de simplitate fericită, și o bucurie fugară puse stăpânire pe el, la fel cum i se întâmplase demult, într-unui sau două momente neprețuite din timpul anilor de școală.

Benjamin își dădu seama după câteva zile că lucrul care-l ajuta cel mai mult să-și revină era rutina. Ceea ce i se păruse la început o înșiruire asfixiantă de repetiții ajunsese să fie percepută drept o formă perversă de eliberare, așa că Benjamin se abandona treptat propriilor tipare, participând la patru din cele șapte slujbe ale zilei și umplându-și timpul dintre ele cu lecturi, plimbări și contemplații. (Deși uneori i se părea că

1. „54. Să nu rostești cuvinte deșarte sau care nu fac decât să stârnească râsul. 55: Să nu-ți placă râsul prea des sau prea zgomotos.” (fr., în orig.) (n. tr.).

J4*- termenul cel mai potrivit ar fi fost „visatul cu ochii deschiși”.) Deveni reticent la ideea de schimbare a tiparelor, mergând până la a-și dori să stea pe aceeași bancă la aceeași oră. Chiar și atunci când o ploaie blândă începea să cadă din cerul plumburiu peste St Wandrille, el se afla tot la odihnă în livadă, în fiecare după-amiază la trei, ceea ce nu părea să-i intrige pe ceilalți călugări care lucrau. Acum Benjamin era mulțumit într-o oarecare măsură – și în mod sigur se bucura că scăpase de singurătatea nefericită din Germania, Dar știa că dincolo de poșghița asta totul era la fel de haotic în mintea lui. Nu mai avea nici o pornire religioasă; nu se mai alegea cu nimic, oricât de des ar fi luat parte la Laudes și la Vepres. Nutrise speranța firavă că, venind aici, ar fi putut începe să se simtă mângâiat de aripa sfințeniei, indiferent ce-ar fi însemnat asta. În schimb, cu cât era mai odihnit trupește, cu atât dormea mai iepurește, fără vise, iar mintea lui neliniștită ajungea la o supraturare anarhică. Se gândea la trecut, la căsnicia lui ratată, la Emily, la Malvina, la Cicely și la oricine dădea întâmplător o raită prin conștiința lui. Se gândea la credința pierdută și la anii iroșiți. Încerca să-și dea seama dacă fuseseră într-adevăr iroșiți. Încerca să decidă o mulțime de lucruri, mari și mici. Și dădea greș invariabil.

În cea de-a opta zi a șederii lui Benjamin, un nou oaspete din Anglia sosi la St Wandrille și se mută în chilia de alături. De la bun început el păru vag diferit de restul ocupanților. Și poate că nu din punctul de vedere al aspectului exterior: era cărunt, trecuse de cincizeci de ani și arăta ceva mai athletic decât majoritatea oamenilor atrași de traiul monahal. Adevărata diferență era la nivelul comportamentului. Bărbatul părea profund stânjenit de faptul că ajunsese între zidurile abației. Nu vorbea franceză și se uita mereu la Benjamin, pentru a primi indicații referitoare la protocol: când să se ridice în picioare, când să îngenuncheze, cum să i se adreseze abatelui și așa mai departe. La masă, când ceilalți oaspeți erau retrași și contemplativi, el își plimba iute privirea prin toată încăperea, cu un aer neliniștit, ca și cum ar fi vrut să se asigure că atitudinea lui nu-l trăda în nici un fel. Lua parte foarte rar la slujbe, iar când o făcea părea și mai stingherit. Benjamin era convins că bărbatul avea un secret pe care voia să-l țină ascuns.

La început prezența lui nu-i căzu bine. Îi plăcuse să fie singurul musafir englez de la St Wandrille. Bineînțeles, șederea acolo (își dădu el seama acum) nu avea să-i rezolve nici o problemă, dar cel puțin avea să-i insufle dorința să le rezolve de îndată ce se va fi întors acasă. Între timp, începuse să se simtă ca și cum ar fi devenit membru al unui club peste măsură de exclusivist – fapt care-l atrăsese dintotdeauna pe Benjamin, încă de când făcuse parte din Clubul Carlton la liceu. Poate că asta însemna o ușoară declasare a experienței pe care i-o oferise St Wandrille. Și poate că era mai puțin un club și mai mult o superbă grădină secretă, necunoscută lumii de afară și a cărei cheie Benjamin o primise ca prin farmec. Acum se vedea întorcându-se la Birmingham și blindându-se psihologic la gândul că locul acesta avea să-l aștepte mereu; stând lângă cineva în autobuz sau așezându-se la rând ca să-și cumpere un sandwich, și simțind o alinare nemăsurată la gândul că oamenii ăia nu știau nimic despre micul paradis terestru al lui Benjamin, unul despre a cărui existență și localizare era singurul – chiar singurul – care știa. Se simțea capabil să realizeze orice și știa că putea să se replieze cu o vigoare fără limite, cu condiția să păstreze cu strășnicie secretul despre ceea ce știa, fără să mai spună nimănui.

Gândindu-se la aceste lucruri spre sfârșitul unei dimineți, nu cu mult înainte de prânz, pe când stătea pe o bancă de pe deal, deasupra văii și cu splendoarea alb-lăptoasă a abației undeva dedesubt, Benjamin văzu că oaspetele misterios tocmai se apropia de el.

— Te superi dacă stau și eu? Întrebă bărbatul, respirând destul de greu după efortul urcușului.

— Deloc. Apropo, mă cheamă Benjamin.

— Mă bucur să te cunosc, Benjamin, zise bărbatul, strângându-i mâna pe când se așeza lângă el. Ai ceva împotriva dacă-ți pun o întrebare pe care am vrut să ți-o pun din ziua când am ajuns aici?

— Te rog.

— Ce naiba te-a adus în văgăuna asta uitată de Dumnezeu?

Benjamin nu se așteptase să audă așa ceva. Iar pentru câteva clipe nu-i trecu prin cap nici un răspuns.

— Mi se pare. O formulă foarte ciudată, mai ales despre o mănăstire, îngăimă el într-un târziu.

— E-adevărat, locul e foarte frumos, recunosc.

Cu întârziere, bărbatul îi întinse mâna lui Benjamin.

— Mă cheamă Michael. Michael Usborne. Încântat de cunoștință. Și tu ai citit despre locul ăsta tot în Conde Nast Traveller?

Venise vremea să plece acasă. Acum Benjamin era sigur de asta. Nu doar din cauza noului sosit, deși chiar și acesta era un motiv suficient. Se părea că Usborne se hotărâse să vină la St Wandrille fiindcă presa începuse să-l vâneze de îndată ce aflase de pensia substanțială pe care și-o negociase după ce adusesese încă o întreprindere rentabilă pe vremuri în pragul lichidării. Benjamin nu auzise de Michael Usborne și nu era foarte interesant de amănunte, dar se părea că individul își construise o veritabilă carieră din acest tip de activitate. Cu toate acestea, ultima lui recompensă era considerată atât de revoltătoare,

încât vestea depășise ghetto-ul secțiunii financiare din presă și apăruse pe prima pagină a trei dintre ziarele naționale chiar în ziua când fusese anunțată.

— De-atunci am rămas cu afurisiții ăia de ziariști la mine-n prag, spusese el. Cum Dumnezeu află oamenii ăștia unde stai? Ei bine, cel puțin știu că aici n-or să-mi dea de urmă. Latura mea spirituală a fost un secret bine păzit până acum, și bine-ar fi să rămână la fel. Slavă Domnului că există călugări! Ce ne-am face fără ei, nu?

Și totuși, chiar înainte de acest episod, Benjamin începuse să fie din ce în ce mai increzător și mai decis, simțind totodată o anumită nerăbdare față de întoarcerea în rândul lumii obișnuite. Își făcuse obiceiul să coboare zilnic în sat ca să cumpere un ziar și să citească mai mult despre evoluția războiului. Se dusese la magazinul din spatele domeniului mănăstiresc și se uitase prin mulțimea de CD-uri; iar în loc să-și procure (așa cum avusese de gând) doar înregistrări ale călugărilor, cumpăraseră și șase CD-uri cu muzică clasică. Era pregătit să asculte muzică din nou.

Unul dintre albumele achiziționate era o înregistrare nouă a oratoriului Judith de Honegger. Benjamin încă își aducea aminte cum fusese difuzată bucată respectivă la radio când plecase din casa din Malvern a lui Claire, în vara lui 2001, cum deschisese radioul la timp ca să asculte „La Cantique des Vierges”, cât fusese de mișcat la auzul ei și câte amintiri îi deșteptase. Claire fusese tare drăguță cu el atunci și-i dăduse niște sfaturi foarte bune. Dacă se gândea atent, întotdeauna fusese drăguță cu el, iar el nu-i oferise mare lucru în schimb. Ce orb fusese atâția ani în privința lui Claire! Acum își dădu seama că fusese dintotdeauna nițelul speriat de ea. Era în orice caz la nivelul lui – de cele mai multe ori chiar îl depășea – iar el poate că de fapt nu avusese niciodată destul curaj să înceapă o relație cu o asemenea femeie. El și Emily se pitiseră împreună după paravanul religiei, iar faptul că ea nu avusese mare lucru de spus despre scrisul sau despre muzica lui îi convenise în multe privințe. Lui Benjamin nu-i plăcea să fie provocat. Iar Claire l-ar fi provocat cu fiecare prilej. Dacă ar fi scris ceva de două parale, i-ar fi spus-o. Și de fapt tocmai de asta avea nevoie. Asta ar fi trebuit să facă pentru el o prietenă – una adevărată. Dar oare crescuse suficient ca să reziste?

Avea să treacă pe la Claire de îndată ce se va fi întors în Midlands. Avea să-i facă o vizită prietenească și să vadă ce se alegea din toată povestea, unde avea să-l ducă. Ascultând acum muzica pe care ajunsese s-o asocieze cu ea, și peste care dăduse printr-o coincidență atât de fericită în magazinul mănăstirii, își dădu seama că acesta era lucrul cel mai corect pe care-l putea face. Numai că. Mai era și Malvina. Benjamin oftă și se întoarse pe partea cealaltă în pat. Lumina lunii pătrunse în cameră pe la marginea draperiilor uzate. Cum putea să le compare pe Claire și Malvina? Bineînțeles că nu putea. Și era ridicol, după toate standardele bunului-simț, să creadă că Malvina ar fi putut fi o parteneră potrivită pentru el. Din capul locului, era cu douăzeci de ani mai tânără. Și în fond n-o mai văzuse de aproape trei ani – deși fata îi trimisese un sms anul trecut în octombrie. Parcă vedea disprețul prietenilor și al familiei dacă s-ar fi întâmplat vreodată să devină amanți – tristețe clătinări din cap din cauza prostovanului de Benjamin, a căderii lui nervoase și a crizei lui de bărbat

puriu. (De fapt, același dispreț pe care-l simțise el însuși față de fratele lui, în timpul episodului de coșmar – care din fericire se încheiase de mult -când Paul și Malvina fuseseră pe punctul să aibă o relație.) Mai mult, nu-și explica – nu putuse niciodată s-o facă – de ce se simțise întotdeauna atât de apropiat de Malvina, din clipa când o văzuse pentru prima dată. Avea destul de puțin de-a face cu dorința, deși juca și asta un rol. Numai că Benjamin se simțea atras irezistibil de ea, ca și cum ar fi fost aspirat de o forță s'. Ihnică, în fața căreia nu puteai să faci nimic. Sentimentele de genul ăsta nu puteau fi ignorate și nici nu se cuvenea să fie. Iar Benjamin nu simțise nimic de genul ăsta pentru Claire. Niciodată.

Gândul la sms-uri îl făcu pe Benjamin să intre în acțiune. Se dădu jos din pat și, pentru prima oară în mai bine de trei luni, scoase acumulatorul, îl vârî în priză și își puse telefonul mobil la încărcat. De îndată ce aparatul reveni la viață, iar semnul de încărcare începu să clipească intermitent, Benjamin așteptă să audă un beep. Dar telefonul îi turti fesul și rămase tăcut. Dacă primise vreun mesaj de când dispăruse de-acasă, probabil că el fusese șters de server cu câțva timp în urmă.

Se întoarse în pat și își trase pătura aspră până sub bărbie. Claire și Malvina. Malvina și Claire. Cele două nume și cele două chipuri i se amestecară în minte, în timp ce pe Benjamin îl fură somnul.

A doua zi, pe când își lua rămas-bun de la Pere Antoine, Benjamin vorbi cu el ceva mai mult despre cărți, despre poezie și despre muzică. Benjamin îi spuse ce CD își cumpăruse cu o zi în urmă.

— Arthur Honegger a fost un om interesant, zise tânărul călugăr cu figură de universitar, însă cu un aer prietenos și ager. Înainte să vin aici, i-am ascultat mult timp muzica. Nu atât marile oratorii, cât mai ales simfoniile. Cele cinci simfonii. Le știi? Tot ciclul de simfonii emană un spirit foarte religios. A treia, La Liturgique, m-a impresionat de fiecare dată. Și să știi că deși a avut părinți elvețieni, s-a născut foarte aproape de-aici.

— Serios?

Lui Benjamin îi plăcea să dea peste asemenea coincidențe. II făceau să simtă că se afla pe drumul bun, că putea să vadă tiparele din spatele lucrurilor.

— Da, s-a născut la Le Havre. Probabil că locuința i-a rămas în picioare. Cred că are o placă memorială sau ceva de genul ăsta. Te întorci pe-acolo?

— Voiam să ajung la Paris și să iau Eurostar-ul, răspunse Benjamin.

— Ia feribotul, îl sfătui Pere Antoine. Poți să ajungi pe jos până la el în seara asta, nu-i nevoie de rezervări. Iar pe drum poți să faci un mic popas și să-i aduci omagii unui mare compozitor.

Își trecu un braț pe după umerii lui Benjamin și-l îmbrățișa afectuos, luându-și rămas-bun.

— Succes, domnule Trotter. Și ține minte, când ți se publică poeziile, nu uita de St Wandrille!

— N-o să uit, spuse Benjamin.

Și vorbea serios.

Benjamin se opri pe faleza de piatră de deasupra orășelului Etratrat. Sus pe stâncile de calcar. Era o seară limpede, iar oceanul se întindea neted și

somnolent. O seară fără vânt, în care aveai impresia că întreaga lume se odihnea. Benjamin nu avea de unde să știe că la câteva mii de kilometri distanță, la Bagdad, statuile lui Saddam Hussein erau doborâte de mulțimea care aclaoa, pe când americanii declarau că invadarea Irakului fusese un succes, sau că la câteva sute de kilometri în cealaltă direcție, tot pe o faleză de piatră, dar deasupra Mării Irlandei, în peninsula Llyn din nordul Țării Galilor, Paul și Malvina plănuiau să fugă împreună, în timp ce Susan Trotter, aflată în bucătăria construită pe locul unui vechi hambar în zona rurală din apropierea Birmingham-ului, plângea din cauza căsniciei ei ratate. În fond și la urma urmei, n-ai cum să le știi pe toate.

Era șase și jumătate în Franța – cinci și jumătate de cealaltă parte a Canalului – și cu excepția unui cuplu bătrâior care trecuse pe lângă el cu câteva minute în urmă, braț la braț, Benjamin nu mai văzuse pe nimeni pe poteca dintre stânci. Era singur și liber să gândească – așa cum fusese, la drept vorbind, în toate aceste ultime săptămâni și luni. Numai că între timp se cam plictisise de libertatea asta, sau mai degrabă se simțea uzat de răspunderile implicite. Începuse să creadă că libertatea – sau cel puțin libertatea absolută – era supraevaluată.

Benjamin se gândi încă o dată la Claire și la Malvina. Îi era greu să păstreze o amintire vizuală a oamenilor, inclusiv a femeilor de care se simțea atras. Când se gândea la Malvina, în minte îi apăreau lungile lor întâlniri confidentiale de la Waterstone's – adică perioada în care fusese angajat la patron, căsătorit și (își dădea seama acum) fericit. Sentimentele lui pentru Malvina erau potențate de amintirea acelei fericiri. Când se gândea la Claire, în minte îi apărea o seară târzie în care plecase de la ea de acasă cu mașina, ascultase „La Cantique des Vierges” de Honegger la radio și văzuse reflectarea unei luni pline galbene în oglinda retrovizoare a mașinii. Pentru Benjamin, aceasta era o imagine primordială, un arhetip. Și simțea că doar dacă și-l păstra în câmpul vizual putea să navigheze cu succes, de-acum încolo, pe apele înșelătoare ale vieții. Și totuși, acum trebuia să studieze aceste două opțiuni foarte diferite, ireconciliabile, și să aleagă una. Claire și Malvina. Malvina și Claire. Cum Dumnezeu să facă așa ceva?

Avea să rămână la decizia pe care o luase ceva mai devreme în cursul zilei, în autobuzul care-l duse de la Yvetot la Etretat.

Scoase telefonul mobil și scrise repede un sms.

Probabil că o să mă crezi nebun, dar mi-am dat seama de un lucru: trebuie să fim împreună! La ce bun să ne mai împotrivim? Mă întorc să te văd CH1AE ACUM. Ben.

Apoi trimise mesajul și coborî pe poteca de calcar până în Etretat, cu gândul să prindă un autobuz spre Le Havre. Spera totodată să-i rămână un pic de timp înainte de plecarea feribotului, ca să rămână câteva minute în fața casei unde se născuse Honegger și să-i aducă des hommages.

Stimate domnule Prim-Ministru, Vă informez cu părere de rău că trebuie să-mi prezint demisia din funcția de membru al Parlamentului.

Fac acest lucru din motive exclusiv personale și nicidecum politice. Cu aproape trei ani în urmă, după cum poate că vă amintiți, au apărut în presă

anumite zvonuri referitoare la viața mea privată. Am acționat rapid ca să le pun capăt și am regretat profund eventualele pagube produse partidului. Cu părere de rău am constatat că în ultima vreme viața mea personală a devenit iarăși complicată: iar de data asta, în loc să permit ziarelor să ajungă primele la locul faptei, m-am decis să trec la acțiuni de preîntâmpinare. (Un concept care nu mă îndoiesc că vă este familiar!)

Pe scurt, m-am hotărât s-o părăsesc pe Susan, soția mea, și pe cele două fete. După cum vă imaginați – dat fiind că sunteți la rându-vă soț și tată – un asemenea pas nu trebuie tratat superficial. N-am nici un dubiu că de îndată ce presa va prinde de veste, voi fi demonizat. Fie – așa arată cultura media în care am ales să trăim. Dar nu sunt dispus să fac partidul să sufere consecințele.

Este de la sine înțeles că. A fost o onoare pentru mine să slujesc Partidul Laburist ~ și pe dumneavoastră personal – în ultimii șapte ani. Cred cu adevărat că ați avut și veți avea o guvernare măreață, radicală și reformatoare. Istoria vă va privi realizările din sănătate, servicii publice și învățământ cu o admirație fără rezerve. Dacă îmi este permisă o părere personală despre primii ani de mandat ai noului laburism, aș spune că momentul nostru de apogeu a fost cel al eliberării partidului din menghina sufocantă a sindicatelor, precum și cil obținerii unei încrederi și unui respect tot mai mari din partea comunității de afaceri. Geniul dumneavoastră s-a manifestat în felul cum v-ați dat seama că aceste sarcini anevoioase trebuie asumate, iar curajul dumneavoastră ne-a făcut pe toți să nu ne abatem de la calea pe care am pornit.

După cum știți, am fost întotdeauna loial partidului, la fiecare vot din Parlament. Cu șase săptămâni în urmă, am votat împotriva amendamentului rebelilor cu privire la războiul din Irak. În clipa când compun această scrisoare, invadarea Irakului sub conducerea americanilor pare pe punctul de a-și îndeplini obiectivul, respectiv îndepărtarea de la putere a lui Saddam Hussein. Dacă acest lucru se va întâmpla cu adevărat, în următoarele ore sau zile, aș vrea să vă felicit din nou pentru că nu ați abdicat de la propriile principii. Se pare că a fost vorba de o campanie rapidă, eficientă și responsabilă.

Cu toate acestea, simt o neliniște meu mare cu privire la acest război, decât față de toate celelalte decizii pe care le-ați luat în numele partidului pe durata mandatului. Oare adevăratul obiectiv chiar a fost răsturnarea lui Saddarn Husscin? Nu așa i-am prezentat situația poporului englez. Iar după înlăturarea lui Saddarn ce-o să se întâmple? Se pare că multă lume crede că, odată bombardată și făcuți ferfeniță de noi, irakienii se vor răsuci și ne vor privi ca pe niște eroi și salvatori imediat după răsturnarea lui Saddarn. Sunt oare singurul care consideră că acest scenariu este implauzibil 1 Marea mea temere este că nu ne imaginăm nici pe departe consecințele posibile ale acestei aventuri din Orientul Mijlociu.

Cred că, din clipa în care m-am decis să demisionez și până acum, am dobândit o anumită claritate la care mi-a fost destul de greu să ajung cit timp mi-am construit o carieră în atmosfera de seră de la Westminster. Și deocamdată principala consecință a acestui fapt este sentimentul tot mai pronunțat că războiul nostru cu Irakul nu poate fi justificat. Irakul lui Saddarn nu a reprezentat o amenințare iminentă sau directă la adresa poporului englez;

nu i s-a dovedit nici o legătură cu terorismul internațional sau cu atacurile din 11 septembrie; am încălcat normele de drept internațional; am șubrezit, autoritatea Națiunilor Unite; ne-am înstrăinat mulți dintre partenerii europeni; și, peste toate, am confirmat cele mai dăunătoare prejudecăți ale lumii musulmane referitoare la disprețul și indiferența pe care aceasta simte că o manifestă popoarele occidentale față de convingerile și față de felul ei de viață. Următoarele atacuri teroriste asupra Occidentului – și în special asupra Angliei – care înainte de război erau doar posibile, au devenit acum inevitabile.

Faptul că am votat împotriva amendamentului rebelilor din partid și pentru războiul din Irak a. fost singurul gest politic din carieră la care mă uit înapoi cu rușine. A fost de fapt o eroare de judecată atât de gravă, încât m-a obligat să mă uit mai atent la motivele care m-au determinat s-o fac; iar după ce am. Reușit acest lucru, mi-am dat seama că se produsese o veritabilă revoluție în relația dintre prioritățile mele politice și cele personale. Tocmai conștientizarea acestui fapt a dus în mod direct la decizia de a-mi părăsi soția și inevitabil la aceea de a-mi prezenta demisia.

Vă rog să mă iertați, domnule Prirn-Ministru, pentru agitația și pentru daunele politice pe care ar putea să le provoace gestul meu. Presupun că veți citi această scrisoare cu o mefiență și o furie din ce în ce mai mari. Dar după ce m-am gândit îndelung la toate aceste chestiuni, m-am convins finalmente cei. Am făcut un lucru, corect și onorabil.

Cu aceeași prietenie și admirație, Al dumneavoastră, Paul Trotter 8 aprilie 2003

De la: Paul Trotter.

Către: Susan.

Trimis: Marți, 8 aprilie 2003, 23.07

Subiect: <Fără>

Dragă Susan, N-am cum să-ți spun pe ocolite ceea ce urmează, așa că nu-mi rămâne decât să fiu direct. Încă o iubesc pe Malvina și m-am hotărât să plec de-acasă și să trăiesc cu ea. L-am trimis scrisoarea de demisie lui Tony. Malvina și cu mine o să fim plecați din țară pentru o vreme, iar pe urmă o să iau din nou legătura cu tine. Între timp, firește că trebuie să folosești în continuare contul bancar și cărțile de credit comune.

Spune-le fetelor că tatăl lor le iubește și că o să le vadă în curând.

Îmi pare foarte rău.

Paul.

Malvina sună la interfonul apartamentului din Kennington al lui Paul chiar în noaptea aceea, la douăsprezece fără un sfert.

— Ce cauți aici? Întrebă el din prag, când ea ajunsese în capul scărilor. Ți-am zis că vin să te iau de dimineață. N-ai voie să te mai apropii de locul ăsta.

Pe urmă văzu că Malvina plângea și-i strânse în brațe corpul fragil și tremurător.

— Ce e? Ce s-a-ntâmplat?

— Maică-mea, suspină Malvina. Tâmpita, mincinoasa și afurisita aia.

— Ce-i cu ea? Ce-a mai făcut?

Buimăcită, Malvina se îndreptă spre camera de zi și spuse:

— I-ai trimis scrisoarea lui Tony?

— Da. Azi după-masă.

— Futu-i, murmură ea. Și Susan? I-ai spus ceva?

— Ți-am promis, zise Paul, că o să-i spun azi. I-am trimis un e-mail acum vreo jumătate de oră.

— Futu-i, repetă Malvina, de data asta mai apăsător. Futu-i.

Se prăbuși pe canapea, își ascunse fața în mâini și tot corpul i se zgâlțâi de plâns.

— Scumpa mea, zise Paul, așezându-se lângă ea și mângâindu-i părul. Ce e? Spune-mi.

— Nu putem să rămânem împreună, spuse Malvina. S-a terminat. Nu mai pot să te văd.

— Ce tot îndrugi? Și de ce nu mai poți?

Malvina avu nevoie de câteva minute să-și revină, să-și usuce ochii și să-și ștergă firicelul mucoș care i se prelingea din nările înroșite, înainte să-și poată spune povestea. Își sprijini capul de umărul lui Paul pentru un timp, după care se ridică în capul oaselor și se întoarse spre el, prinzându-i mâinile într-ale ei și silindu-l să o privească în ochi.

— I-am spus maică-mii despre noi, zise ea.

Am făcut-o pentru prima dată. Și-a ieșit din minți. A făcut ca toți dracii. Paul oftă.

— Dar știai că o să se întâmple așa. Chiar tu mi-ai spus că asta o să fie reacția.

— Știi, dar de data asta a fost altfel. X-a fost, vorba doar de. Ceea ce s-a întâmplat între noi. E mai rău decât atât. A luat foc când am pomenit de tine.

— Ce vrei să spui?

— Când i-am spus cum te cheamă.

Paul nu spuse nimic. În clipa aceea, era incapabil să-și dea seama ce încerca să-i transmită Malvina.

— Paul, spuse ea într-un târziu. Maică-mea m-a mințit. Căteua aia tâmpită mi-a turnat gogoși de când mă știu.

Paul îi întoarse privirea.

— Despre ce?

— Despre mine, răspunse Malvina. Despre cine sunt de fapt.

Susan o luă pe Ruth de la grădiniță, iar după o jumătate de oră o luă și pe Antonia de la școală. Ajunsă acasă, le plantă pe amândouă în fața televizorului și începu să le pregătească masa. Bagă trei cărnați la cuptor, împreună cu niște cartofi prăjiți de forma unor mutrițe zâmbitoare, și lăsă niște mazăre congelată într-un vas cu puțină apă, gata de vârat în cuptorul cu microunde. Pe când cărnații păreau să se rumenească bine, iar fetele se uitau fără să facă nazuri la un documentar despre viața în sălbăticie, prezentat de o femeie vag exaltată, cu părul țepos, Susan își dădu seama că avea câteva minute libere, așa că se duse în birou să-și citească e-mailurile.

Există un singur mesaj. Era de la Paul. Îi citi o dată repede, iar pe urmă închise computerul.

Antonia auzi un zgomot de sticlă spartă și dădu fuga în birou.

— Ce s-a-ntâmplat. Mami, ce s-a-ntâmplat?

— Nimic, scumpo, spuse Susan, cu mâinile și vocea tremurându-i.

O uriașă vază Stuart Crystal se zdrobise de peretele îndepărtat – unde Susan o aruncase cu toată forța – iar crinii dinăuntru se risipiseră printre cioburi, într-un ochi de apă din ce în ce mai mare.

— Am dărâmat-o de pe policioară din neatenție, nimic mai mult.

— Să te-ajut să cureți?

— Și eu! Zise Ruth, oprindu-se în prag, lângă sora ei mai mare.

— Nu, nu-i nevoie, spuse Susan, îngenunchind lângă ele și strângându-le tare în brațe. Duceți-vă și uitați-vă mai departe la televizor. Am eu grijă de asta. A fost vina mea. E periculos să stați aici, cu toate cioburile astea.

Fetele dispărură, iar Susan rămase pe loc câteva minute în mijlocul biroului, așteptând să se oprească din tremurat. Nu încercă să strângă bucățile de sticlă sau să ștergă apa care începuse să îmbibe masiv covorul.

Zece minute mai târziu, mirosul cârnaților arși o făcu să se repeadă în bucătărie. Încăperea era plină de fum, iar alarma se declanșase, sunând cu o insistență nerușinată, care le făcu pe fete să-și astupe urechile și să strige: „Prea tare! Prea tare!” Susan stinse cuptorul și scoase grătarul pe care se aflau carnații calcinați. Nu știa cum să oprească alarma, așa că se sui pe blatul din bucătărie, o smulse din tavan și-i scoase bateria.

W

— Mami, te simți bine? Întrebă/jitonia după ce Susan ateriza la loc pe podea, ținând în mână alarma de fum neutralizată. Faci tot felul de trăsni.

— Mă simt bine, scumpo, n-am nimic.

Își trecu un braț pe după umerii fetei mai mari și o duse în camera de zi.

— Am avut multe pe cap azi, atâta tot. Xu-i nimic. Vă fac niște pește pane în loc.

Se uită la ecranul televizorului, în fața căruia se afla Ruth, hipnotizată de un program de știri pentru copii care difuza imagini ale unei statui doborâte la pământ de o mulțime de oameni care jubilau.

— Ce-i acolo?

— A fost un război mare, spuse Antonia avizată. În Irak. Dar acum s-a terminat și totul o să fie mai bine.

Susan piivi gloata de pe ecran și nu fu atât de sigură. Deci, așa avea să se termine. Sau poate să înceapă. Irakienii i se păreau entuziaști, dar și buimaci. Iar ochii lor aveau ceva maniacal. Un soi de furie: furia unui popor căruia i se oferise o anumită libertate, dar nu în condițiile sale; un popor a cărui eliberare se produsese prea brutal și prea repede; un popor care nu avea să-i privească niciodată cu ochi buni pe cei care-l eliberaseră și care nu avea să se încreadă niciodată în motivele lor. Un popor care încă nu știa cum să procedeze cu propria libertate și care în scurt timp avea să-și transforme energiile în ură împotriva celor care le-o dăruiseră, fără să-i invite sau să le-o ceară cineva.

Privind ecranul cețos al televizorului cu ochii plini de lacrimi, Susan știu cu precizie în clipa aceea ce simțeau oamenii adunați acolo.

— Nu, nimic, spuse Paul. Peste treizeci de mesaje legate de demisia mea, dar nimic de la ea.

Închise laptopul, își scoase mobilul din suportul USB și bloca ușile mașinii. Se părea că trebuia să vii până aici – până în cel mai înalt punct al peninsulei – ca să ai cât de cât semnal la mobil, își verificase e-mailurile la fiecare jumătate de oră, așteptând să vadă dacă apărea vreun mesaj de la Susan. Însă deocamdată aceasta nu încercase să ia legătura cu el.

— Poate că nu l-a primit, sugeră Malvina.

— O să mai verific o dată peste câteva minute, spuse Paul. Hai, dacă tot am venit până aici, măcar să facem o plimbare.

Era miercuri, 9 aprilie, la cinci și jumătate după-amiaza: începutul unei seri de o încremenire imposibilă, în care bâzâitul unei muște prin iarbă putea trece drept un eveniment important. Paul și Malvina se plimbau pe promontoriul aflat deasupra Rhâw-ului, în punctul cel mai vestic al peninsulei Llyn din nordul Țării Galilor. Era locul cel mai îndepărtat la care se putuse gândi – un loc unde nu avea cine să-l recunoască. În plus, fusese cuprins pe neașteptate de dorința presantă de a vizita din nou niște locuri pe care le văzuse ultima oară în copilărie, în vacanțele cu rulota de care se bucurase (mai bine zis, pe care le îndurase) cu familia în anii 1970. Locurile acelea făceau parte din viața lui. Iar acum și din a Malvinei, își dădu el seama. Plecaseră cu mașina din Londra noaptea trecută, pornind din Kennington la ora două și ajungând la timp pentru micul dejun într-un local din Pwllheli. Pe urmă își continuaseră drumul. Iar după alte câteva ore se cazaseră la o pensiune altminteri pustie din micul și inaccesibilul sat Aberdaron, aflat pe malul mării.

Acum își croiră drum în sus spre ripa sălbatică de la Creigiau Gwineu, până ajunseră în vârf și fură răsplătiți cu o panoramă a locului numit Porth Neigwl – Gura Iadului sau Drumul spre Piere – golful care se întindea sub ei pe mai bine de șapte kilometri, străjuit de două pro-montorii masive, care ieșeau din fâșia de litoral ca niște colți de vampir. Benjamin admirase și el cândva priveliștea asta, cu aproape douăzeci și cinci de ani în urmă. De fapt. Fără să știe, stră-bătând anevoie drumul până spre stâncile de sus, Paul și Malvina urmau cu precizie drumul parcurs de Benjamin și Cicely într-o după-amiază la fel de tăcută și calmă, de la sfârșitul verii lui 1978. La fel cum făcuse fratele lui cândva. Paul își luă partenera de mână și o conduse pe o potecă îngustă, printre tufele țepoase. Înainte să ajungă la marginea falezei de piatră, dădură peste o cărare lată și umblată, care cobora pe una dintre părțile laterale ale promontoriului. Aici o luară la stingă și se îndreptară spre Porth Neigwl. Chiar acolo unde cărarea cotea spre interiorul falezei, o stâncă lată și netedă se ivea dintre ferigi. Era locul ideal să te așezi. Pe stâncă încăpeau doi oameni, cu condiția să vrea să stea cât mai aproape unul de celălalt.

Paul își întinse pardesiul pe suprafața rece a stâncii, iar Malvina se cuibări lângă el.

Rămaseră câteva minute fără să scoată un cuvânt. Nici nu avea rost să vorbească în fața unui peisaj de o frumusețe aproape indescrribilă.

— E un loc uluitor.

Nu!

Zise Paul în cele din urmă, conștient de găunoșenia propriilor cuvinte. Nu mi-am dat seama când eram copil. Mi s-a părut ceva normal. Pe vremea aia eram mai mult cu tiasu-n cărți. Stăteam în cort și citeam cărți de teorie economică.

— Îmi place tare mult aici, spuse încet Malvina. Parc-aș fi acasă, continuă ea cu un oftat. Cât crezi că putem să mai stăm? Câteva zile?

— Ar fi bine să plecăm mâine sau poimâine. Dae-ajungem la Holyheacl, cred c-ar fi bine să traversăm până la Dublin, iar acolo găsim precis un avion pentru Germania.

Destinația lor finală era localitatea Binz, de pe insula Riigen, unde Rolf Baumann avea o casă de vacanță. Paul îl sunase cu puțin înainte să plece în călătorie, iar Rolfcu o voce somnoroasă – îl asigurase că puteau să stea acolo fără probleme. Se interesă cât aveau de gând să rămână, dar nu păru supărat când Paul admise că nu știa. Și chiar așa era: la ora aceea, el și cu Malvina nu aveau nici un plan și nu știau cât timp trebuiau să rămână ascunși. Știau doar că lucrul pe care Malvina îl aflase de la mama ei cu o zi în urmă nu schimba în nici un fel ceea ce simțeau unul pentru celălalt. Trebuiau să fie împreună; era un lucru dincolo de orice dubiu și totodată singura lor certitudine.

Malvina închise ochii și inspiră adânc de mai multe ori. Era buimacă din cauză că nu dormise.

— P]-o nebunie, spuse ea. Așa mi se pare. Încă nu cred că se-ntâmplă de adevăratelea.

— Trebuie să plecăm, insistă Paul. N-avem încotro.

— Nu mă gândeam la asta – sau nu în primul rând. Mă gândeam la ce faci tu. Ai renunțat la toate. Ai pierdut totul.

— Nu mi se pare, zise Paul. Din punctul meu de vedere, e taman pe dos.

Malvina îl sărută. La început fu un sărut de recunoștință, dar, ca de fiecare dată, el se transformă repede în altceva. Înainte ca lucrurile să scape de sub control, Malvina se desprinse de el și spuse:

— Ar trebui să mă simt vinovată. Foarte vino vată pentru ceea ce facem. Dar nu mă simt.

Apoi se vărără unul în altul, iar când se făcu frig Paul își trase pardesiul de sub ei și se strân-seră amândoi sub el, după care liniștea se instala din nou, destrămată doar de țipetele jeluitoare ale pescărușilor care dădeau ocol stâncilor. Paul și Malvina se simțeau foarte calmi și siguri pe ei, ceea ce făcea ca toate riscurile pe care și le asumau să pară mici și neînsemnate. Soarele care se prefăcea într-o aură roșiatică dincolo de Ynys Enlli, pe insula Bardsey, îi scâldea în lumina lui muribundă, umplându-i și de tristețe, și de speranță. Imensitatea luminoasă a cerului la început de seară îl făcu pe Paul să se gândească la Skagen, iar în clipa aceea își dădu seama că aceste două locuri, Skagen și Llyn, erau într-un fel înrudite. Erau locurile care îl ajutaseră să-și găsească destinul – borne ale aceleiași călătorii lungi și inevitabile.

Semnalul electronic neașteptat al telefonului mobil al Malvinei sună neînchipuit de tare și nepotrivit. Fata pescui telefonul din buzunar și se uită pe ecran.

— Ln sms, spuse ea și-și deschise repede.

Inbox-ul.

Clipi surprinsă când văzu de la cine era mesajul; iar surpriza îi spori când îl citi până la capăt.

Probabil că o să mă crezi nebun, dar mi-am dat seama de un lucru trebuie să fim împreună! La ce bun să ne mai împotrivim? Mă întorc să te văd CHIAR ACUM. Ben xxx

— Aha, se mulțumi ea să spună și închise telefonul.

Privi marea timp de câteva clipe, încercând să-și dea seama de consecințele mesajului pe care-l citise adineauri.

— De la cine era? Întrebă Paul.

Malvina se întoarse spre el și-i răspunse:

— Ei bine, îți vine sau nu să crezi, era de la Benjamin.

Paul păru nedumerit.

— Fratele tău, adăugă ea, de parcă ar fi fost nevoie de explicații suplimentare. Și tatăl meu.

IARNA.

După-amiaza zilei de vineri, 21 noiembrie 2003, era rece, aspră și limpede. Chiar și în această perioadă a anului, Berlinul era ticsit de turiști, iar la ora trei holul Hotelului Adlon de pe Unter den Linden era la fel de aglomerat ca întotdeauna. Grupuri de oaspeți ai hotelului și de turiști se găseau în diverse faze ale epuizării, pe când ospătarii se strecurau agili printre canapelele tapițate baroc, ducând tăvi de argint pe care se aflau ceainice, cești de porțelan și prăjituri gargantuești. Patrick se uită cu o oarecare teamă la prăjitura cu brânză, frișca și căpșuni care tocmai îi fusese pusă în față, iar Phil probă nesigur cu lingurița o bucată de tartă glazurată plină cu mure, cireșe și afine, incapabil să găsească unghiul optim de abordare și să ia prima îmbucătură. Apa se revărsa dintr-o fântână amplasată în centrul holului, iar susurul ei se îmbina pe nesimțite cu muzica venită de la etaj, unde un pianist trecea discret prin repertoriul clasic: Night and Day, Some Other Time, AU the Things You Are. Totul făcea parte dintr-un efort serios și costisitor, menit să evoce o atmosferă elegantă de tip Mittel-Europa; și aproape că reușea. Dar hotelul fusese distrus în perioada comunistă și refăcut în anii 1990, iar lui Phil i se părea prea curat și prea nou. Nu puteai să fabrici șarmul lumii de odinioară pornind de la zero și doar în câțiva ani.

— Tocmai mi-am adus aminte, spuse el, atacând decisiv și decupând o bucată de prăjitură pe care s-o poată mesteca. Am cumpărat cândva un disc cu Henry Cow – la recomandarea lui Benjamin, normal. Iar una dintre piese se chema „La intrarea în Hotelul Adlon”. Începea cu un duruit de tobă și cu un urlet primordial, după care timp de trei minute fiecare își chinuia instrumentul de ziceai că se țacănise. Asta era genul de muzică pe care ne plăcea s-o ascultăm pe vremea aia.

— Îhî, făcu Patrick, căscând.

— Dacă te gândești bine, continuă Phil, gândind cu voce tare, titlul albumului era Neliniște. Probabil că de-acolo l-a luat Benjamin. Titlul capodoperei lui neterminată.

Ideea ca Philip și fiul lui să plece și să stea împreună câteva zile fusese a lui Carol. De două luni Patrick studia biologia la University College din Londra. Nu prea răspundea la e-mailuri, nu suna înapoi dacă găsea vreun mesaj pe robotul telefonic, iar părinții nu știau cum se acomodase. Pomenea foarte rar de numele prietenilor lui, băieți sau fete. (Conform previziunilor lui Claire, relația lui cu Rowena mai durase doar câteva săptămâni după călătoria la Grand Cayman făcută cu un an în urmă.) Așa că Philip se decisese asupra Berlinului (căci își dorise dintotdeauna să meargă acolo), petrecuse o oră sau două pe Internet și găsisese niște bilete de avion atât ele ieftine, încât îi rămâneau destui bani ca să-și împlinească un capriciu ia care visa de mult, și anume să stea două nopți în cel mai scump și mai cunoscut hotel din oraș. Decolaseră de la Stansted cu o zi înainte. Asta însemna că Patrick avea să lipsească de la un curs dau două, dar nu era grav. Acum, după o istovitoare vizită la Kulturforum în timpul dimineții, nu-și plănuseră nimic mai amănunțit pentru după-amiaza decât să-și termine prăjiturile și eventual să rămână o oră-două la piscina hotelului, ca să ardă calorile acumulate.

— Aha, The Nigkt Has A Thousand Eyes, spuse Phil, recunoscând ultimul cântec al pianistului. Stephane Grappelli avea o versiune foarte reușită. Probabil că nici n-ai auzit de el.

— Ba am auzit, tată. Să știi că nu sunt chiar atât de ignorant.

Philip își privi fiul, care scoase un catalog al muzeului din pungă de plastic și începu să-l răsfoiască. Neliniștea și stinghereala temătoare pe care le sesizase Claire la el începeau să dispară. Acum pe chip parcă i se citea ceva din tăria de caracter a mamei sale. Philip sperase vag că în timpul sejurului aveau să vorbească despre câteva dintre lucrurile întâmplare în ultimul an -în primul rând, descoperirea adevărului despre Miriam, pe urmă reapariția lui Stefano în viața lui Claire și în fine hotărârea ei de-a se întoarce în Italia – dar acum își dădu seama că nu era nevoie. Nu avea de gând să forțeze o discuție despre aceste subiecte. Din câte își dădea seama, Patrick părea mulțumit la Londra și optimist în privința viitorului. Ii mai cercetă o dată chipul, după care puse mâna pe istoria Berlinului pe care o luase cu el de la biblioteca centrală din Birraingham, iar pentru un timp tatăl și fiul citiră împreună în tăcere.

Câteva minute mai târziu, se produse o oarecare agitație în cealaltă parte a holului. Philip ie observase pe cele două persoane din Anglia care stăteau acolo: o femeie tânără și atrăgătoare, cam de vârsta lui Patrick, și o alta despre care presupusese că era mama ei. Aceasta din urmă ședea cu spatele la ei, așa că Philip nu-i văzuse figura. Acum, dintr-odată, femeia părea să aibă probleme. Se auzi zgomotul unor tacâmuri, în timp ce ea se ridica anevoie, lovind din greșeală și marginea tăvii, iar pe urmă, când tânăra se ridică la rându-i, mama avu un moment de slăbiciune, după care i se înmuiară genunchii și se prăbuși în brațele fiicei sale. Nu leșinase în adevăratul sens al cuvântului, dar se părea că avusese un fel de criză. „Gata, raami, gata, a trecut”, îi spunea fata ei. Iar în timp ce își conducea mama spre ușile turnante de la intrarea hotelului, spunându-le angajaților îngrijorați ai hotelului, care roiau în jurul lor, „E-n regulă, își revine, are nevoie de aer curat, atâta tot”, Philip surprinse ca într-o

străfulgerare un chip de o paloare mortală și niște ochi înecați în lacrimi, iar figura aceea îi dezgropa o amintire pe care o credea pierdută de mult.

— Ce s-a-ntâmpat cu ele? Întrebă Patrick, ridi-cându-și privirile, fără să pară foarte interesat.

— Nu știu.

Philip se uită după ele, încercând să-și amintească unde o mai văzuse pe mamă. Pe urmă deveni conștient de altceva: de muzica pe care o auzeau de deasupra lor.

— Ia stai puțin. Cântecul ăsta – îl recunoști?

Patrick scoase un oftat.

— Doar n-o să ne jucăm toată ziua de-a recunoscutul cântecelor.

— E Cole Porter –/Get A Kick Out Of You, zise Philip și sări în picioare.

Știu cine-i femeia aia – e Lois Trotter.

Philip se grăbi spre ușă, cu Patrick pe urmele lui.

— De unde știi, tați? Îl întrebă el.

— Fiindcă Benjamin mi-a spus cândva că Lois nu suportă să audă cântecul ăsta. De fiecare dată are un efect groaznic asupra ei.

Își croiră drum până la ușile turnante și simțiră brusc aerul rece când ieșiră pe marele bulevard Unter den Linden. Lois și fiica ei, Sophie, stăteau lângă peretele hotelului. Lois se sprijinea de perete, trăgând adânc aer în piept, iar Sophie se străduia să-i potolească temerile portarului în livrea, care i se adresa extrem de preocupat, încercând – din cât se părea – să o convingă să cheme o salvare.

— Nu-i nimic grav, spuse Sophie. Am mai văzut-o făcând chestia asta. Durează doar câteva secunde.

Philip se apropie de ele. Mama și fiica îl priviră cu aceeași suspiciune.

— Ești Lois, nu? Lois Trotter? Întrebă el și se întoarse spre Sophie. Nu ne cunoaștem, dar sunt un prieten al lui Benjamin, unchiul tău. Mă numesc Philip Chase. El e fiul meu Patrick.

— A, bună ziua.

Sophie dădu mâna cu ei destul de nesigură. Părea luată prin surprindere de cele întâmplare, iar Philip trebui să admită că nu-și alesese grozav momentul.

— Mama ta se simte bine? Întrebă el.

— Cred c-ar trebui să luăm un taxi și să ne-ntoarcem la hotel, zise Sophie. La Acllon doar bem ceaiul. Mama trebuie să se odihnească puțin.

— Bună. Philip, spuse Lois pe neașteptate.

Nu se mai rezema de perete și culoarea începu să-i revină în obraji.

— Muzica aia afurisită. Mă dă peste cap de fiecare dată.

Se aplecă în față și-l sărută pe obraz.

— Mă bucur că te revăd. A trecut o veșnicie, nu?

— Hai, mami, spuse Sophie, trăgând-o de mî-necă. Uite-un taxi care așteaptă.

— Ce faci la Berlin? Întrebă Lois.

— Am venit să vedem orașul, spuse Philip. Poate ne-ntâlnim mai târziu.

— Ar fi grozav.

— Îmi pare rău, zise Sophie, uitându-se în urmă la Philip și la Patrick, în timp ce-și conducea mama spre taxi. Trebuie să se odihnească. E foarte important.

— Sigur. Înțeleg.

Philip o privi pe Sophie cum își ajuta mama să se așeze pe bancheta din spate a taxiului și avu prezența de spirit să întrebe, tocmai când tânăra închidea portiera:

— Unde stați?

— La Dietrich! Răspunse Sophie. După care taxiul o luă din loc.

Două ore mai târziu, Philip sună la hotelul unde stăteau cele două și vorbi cu Sophie. Se părea că Lois se simțea mult mai bine și chiar aveau de gând să iasă în oraș și să facă niște ultime cumpărături. Philip spuse că rezervase o masă pentru două persoane în seara aceea la restaurantul turnant de la ultimul nivel al Fernsehturm-ului – vechiul turn al televiziunii de unde se vedea Alexanderplatz, din fostul Berlin de Est. Erau dispuse Lois și Sophie să-i însoțească? Sophie nu credea că mama ei s-ar fi simțit bine într-un asemenea loc. Poate că nu era rău să vorbească din nou ceva mai târziu. Magazinele la care voiau să se ducă ele două se aflau pe Kurfursterdamm, nu departe de hotelul lor. Aveau să stea acolo cam o oră. Poate că Sophie și Lois voiau să vină și să bea ceva la Adlon după aceea? Până la urmă se înțelesesă să se întâlnească în barul din hol la ora șapte.

Pe Lois n-o amuză ideea de-a merge la Fernsehturm. Era prea înalt. Nu-i plăceau lifturile și nici restaurantele turnante. Sophie, pe de altă parte, era atrasă de idee, la fel ca Patrick. Philip le spuse că mâncarea nu era foarte bună și le sugeră să anuleze rezervarea și să meargă în altă parte. Sophie și Patrick părură dezamăgiți. Lois, care între timp băuse câteva cocteiluri și începea să intre cu adevărat în spiritul acestei revederi, își ceru scuze că le strica distracția. Ceilalți îi spuseră să fie serioasă. Mai comandară niște cocteiluri. Lois participase timp de trei zile la o conferință internațională a bibliotecarilor din universități. Conferința se încheiase la prânz, iar acum Lois își savura libertatea recâștigată recent. Dar tot nu voia să se urce într-un lift și să se ducă la un restaurant turnant.

În cele din urmă cei patru deciseră ca Sophie și Patrick să profite de masa rezervată la Fernsehturm, iar Philip și Lois să caute un alt loc unde să ia masa. Aveau să se întâlnească din nou la Adlon seara târziu. Aranjamentul păru să-i mulțumească pe toți.

La Fernsehturm se ajungea pe un traseu neatrăgător, printr-o incintă de beton care evoca puternic toate dezastrele arhitectonice ale anilor 1960 din Europa de Vest și de Est deopotrivă. Chiar și la opt și jumătate în seara aceea rece și neprietenosă, turiștii continuau să vină în număr mare. Patrick și Sophie trebuiră să stea la coadă la lift, înconjurați îndeosebi de elevi și excursioniști. Aveau amândoi impresia că se îmbrăcaseră prea elegant. Liftul era mult mai mic decât se așteptaseră. Se înghesuiră cu alți doisprezece vizitatori, plus un ghid care le recită tone de statistici despre turn, în timp ce ascensorul porni în sus cu o viteză atât de mare, încât le pocniră urechile. Fiindcă întârziaseră deja la masă. Nu zăboviră pe platoul de unde se vedea

panorama orașului, îndreptându-se direct spre scara în spirală care ducea la restaurant. O ospătăriță care le zâmbi timorant, de parcă ar fi avut convingerea netă că erau pe punctul să petreacă una dintre cele mai frumoase seri din viață, îi conduse la o masă liberă și aprinse lampa cu abajur de pe ea. Apoi le spuse că dacă voiau să admire priveliștea, era preferabil să stingă lumina, numai că în felul ăsta atmosfera era mai mohorâtă. Cei doi îngăimară câte un Danke sclion sfios și se refugiară imediat în spatele meniurilor care păreau să se adreseze mai degrabă mâncăilor decât rafinaților. Sophie comandă un piept de rață cu broccoli, migdale și cartofi natur, iar Patrick riscă un file de porc umplut cu spätzle. Băură din paharele în care se găsea un Riesling sec și văzură cum extravaganța din sticlă și beton a noului Reichstag, imensă și puternic luminată, se rotea în depărtare.

— N-am crezut că platforma se-nvârte atât de repede, spuse Patrick, uitându-se la peisajul citadin care defila suprarealist prin fața lui, în spatele figurii lui Sophie, reflectată în geamul oblic.

— Se pare că o întoarcere completă durează o jumătate de oră, zise Sophie. Ia uită-te – luna. De câte ori o s-o vedem, o să știm c-a mai trecut o jumătate de ceas.

Luna plină spânzura deasupra Reichstag-ului și peste Tiegarten, luminând și mai tare trăsăturile acestui oraș strălucitor și electrizant. Patrick se gândi la mama lui și la cele două nopți pe care știa că le petrecuse singură, cu câțiva ani în urmă, la etajul douăzeci și trei al Hotelului Hyatt Regency din Birmingham, având probabil sub ochi o priveliște asemănătoare. I se făcu un dor puternic de ea, dintr-odată, ca o durere ce nu devenise deloc mai suportabilă cu trecerea anilor.

În seara asta Sophie și Patrick se treziseră puși într-o situație ciudată. Intre părinții lor păruse să existe o intimitate spontană, deși se cunoșteau de atâta amar de ani. Cei doi salutaseră revederea cu un fel de ușurare voioasă, ca și cum această întâlnire întâmplătoare dintr-o ceainărie berlineză ar fi putut șterge cumva deceniile scurse între timp. Vindecându-le astfel durerea trecutului. În felul ăsta. Patrick și Sophie se văzură antrenați într-un alt tip de intimitate. Una ceva mai stângace. Cei doi își dădură seama că nu aveau nimic în comun. În afară de trecutul părinților.

— Unde crezi că s-au dus? Întrebă Sophie.

— Probabil că bat cluburile. Caută localuri cu muzică tehno.

— Vorbești serios?

— Da'de unde. Taică-meu n-a pus în viața lui piciorul într-un club.

Ultimul disc pe care l-a cumpărat a fost un Barclay James Harvest.

— Ce?

— Ce-ai auzit.

Sophie îl întrebă pe Patrick dacă tatăl lui vorbea mult despre zilele de școală. Patrick îi spuse că în ultima vreme începuse să aducă vorba de ele din ce în ce mai des. În prima parte a anului fusese la Norfolk, ca să-și viziteze un vechi prieten pe nume Sean Harding. Se părea că vizita îl afectase profund, dar Patrick nu prea știa de ce. Habar n-avea cine era Sean Harding.

— Îți spun eu, zise Sophie. Pot să-ți spun toată povestea, dacă vrei. Am auzit-o de la mama. Își amintește perfect de zilele alea.

— Cum așa?

— Păi.

Și Sophie începu să-i explice. Ii veni greu să se hotărască de unde să înceapă. Perioada despre care vorbeau părea să aparțină celor mai întunecate cotloane ale istoriei. Sophie îl întrebă pe Patrick:

— Încerci vreodată să-ți imaginezi cum era ina inte să te naști?

Așa că Sophie și Patrick își petrecură seara spunându-și povești unul altuia. Sophie îi povesti lui Patrick despre Harding și farsele lui anarhice din perioada școlii, despre rivalitatea dintre Richards și Culpepper și despre povestea de dragoste adolescentină dintre Benjamin și Cicely. Patrick îi povesti lui Sophie despre felul cum Malvma, fiica lui Benjamin și a lui Cicely, concepută în dimineața zilei de 2 mai 1979 – singura data când cei doi făcuseră dragoste – își căutase tatăl timp de douăzeci de ani, fără să știe nimic, pentru ca la un moment dat să ajungă să se îndrăgostească de Paul, fratele lui mai tânăr. Ii povesti de asemenea despre mama lui, Claire, și despre felul cum descoperise în cele din urmă adevărul despre dispariția surorii ei în iarna lui 1974. Pe când cei doi făceau schimb de povești, platforma restaurantului se rotea, Patrick și Sophie văzură luna plină de șase ori, până se făcu aproape miezul nopții, iar chelnerii și ospătărițele zâmbitoare rămaseră lângă ușă, așteptându-le plecarea. Iar când luna plină spânzură din nou peste Reichstag și Tiegarten, își dădură seama că venise timpul s-o ia din loc și că cercul se închisese pentru ultima oară.

Era o seară limpede, neagră-albăstruie și înstelată în orașul Berlin, în anul 2003. Patrick și Sophie se plimbară împreună pe străzile acum pustii, pe Karl-Liebknecht-Strasse și pe Unter den Linden. Până ajunseră aproape de Pariser Platz și de Hotelul Adlon. Pe când traversau bulevardul lat, un taxi apăru repede de după colț, de pe o străduță laterală, iar cei doi trebuiră să alerge pe ultimii metri de carosabil. Patrick o prinse de mină pe Sophie ca s-o tragă după el, iar după ce ajunseră în siguranță pe trotuar nu-i mai dădu drumul.

Trecând prin dreptul hotelului, văzură că mai erau doar doi oameni care stăteau în continuare la una dintre ferestrele din Le Restaurant Quarre de la parter: Philip și Lois. Patrick și Sophie le făcură semn cu mâna și arătară pe mutește în față, spre Poarta Brandenburg, ca să-i anunțe că încă nu terminaseră cu plimbatul.

Philip și Lois nu se aventuraseră departe în seara aceea. La drept vorbind, se mutaseră cu doar câțiva metri mai încolo, de la barul din hol la Le Restaurant Quarre, unde li se dăduse o masă fără rezervare, fiindcă șeful de sală o recunoscuse în Lois pe femeia care aproape că leșinase cu câteva ore mai devreme.

Nu avură cum să evite discuția despre frații lui Lois, care se întinse pe cea mai mare parte a cinei. Trecuseră câteva săptămâni de când Philip nu mai primise nici o veste de la Benjamin. Știa despre el că era la Londra și că reluase

legătura cu Cicely. Lois îi mai spuse că își găsisse o slujbă nouă, la o mare firmă de contabilitate din City.

— Lucrul pe care chiar nu mi l-a explicat nimeni, zise ea, a fost felul cum a reușit Cicely să-l găsească.

— A, asta a fost. Simplu, răspunse Philip. Ne-a ajutat Doug. Când Cicely s-a întors în fine la Londra – după ce-a stat câțiva ani în Sardinia, din câte știu – unul dintre primele lucruri pe care le-a făcut a fost să-i trimită un e-mail lui Doug la redacție. Doug își trece adresa electronică la sfârșitul fiecărui articol. Așa că el a fost cel care i-a dat adresa din Birmingham a lui Ben. Și bineînțeles că pe urmă, după ce Benjamin s-a întors de pe unde fusese, nu i-a venit să creadă când i-a spus Doug că Cicely încercase să ia legătura cu el. Probabil c-a plecat de-acasă și-a găsit-o chiar în ziua aia.

La care Lois spuse pe neașteptate:

— Biata Malvina. Cred că ăsta era ultimul lucru pe care și-l dorea.

— De ce spui asta?

— Fiindcă a vrut mereu să-i țină despărțiți. Și-a dorit asta mai mult decât orice. De dragul lui Benjamin.

Philip părea nedumerit, așa că Lois îl întrebă:

— Ai cunoscut-o?

— Am văzut-o o dată – foarte puțin, acum câțiva ani, la mitingul de solidaritate cu cei de la Longbridge.

— Eu am stat o zi întreagă cu ea, spuse Lois încet și cântărindu-și cuvintele. Și-mi pare bine c-am făcut-o. Acum înțeleg lucrurile mai bine. Și nu mai sunt supărată pe ea.

— Când a fost asta?

— Acum două-trei luni. În Germania. La câteva sute de kilometri de-aici – undeva pe malul mării. Acolo se. Ascunseseră, ea și Paul. M-am dus să-i văd pe amândoi – de fapt, cu Paul voiam să stau de vorbă și să-l întreb ce mama naibii făcea – dar a dispărut ca prin farmec în ziua aia. N-am reușit să dau de ci. Așa că am stat de vorbă cu Malvina.

Iar apoi, încet, Lois începu să-i povestească lui Philip tot ce aflase în ziua aceea.

— Cred că acum vreo patru ani pe Malvina a apucat-o disperarea. Ia gândește-te. Se naște în cine știe ce oraș uitat de Dumnezeu din centrul Americii și are o mamă de douăzeci de ani, care tocmai trece printr-o experiență lesbiană. După ce-o zbârcește, e pasată de la un bărbat la altul, de la o figură paternă la alta. Cit despre tatăl ei adevărat, pe Cicely o interesează atât de puțin, încât nici măcar nu-i spune fetei cine este. În loc de asta, născocoște o chestie despre un designer genial, care chipurile ar fi murit de SIDA în anii 1980. Așa că Malvina are această. Absență uriașă căreia trebuie să-i facă față, bașca Cicely. Vreme de douăzeci de ani! Douăzeci de ani alături de Cicely, care face o criză de nervi de fiecare dată când o părăsește un bărbat, plânge la nesfârșit pe umărul fiică-sii și-i spune ce persoană oribilă are ca mamă. Ia spune, cum crezi că se simte fata asta după o vreme? Colac peste pupăză, ultima relație a lui Cicely începe să se clatine, pentru prima dată Cicely arată rău – rău de-a binelea, fără să joace teatru – și dintr-odată Malvina își dă

seama că nu mai rezistă. Nu mai poate singură. Dar nici nu-i vine să-și lase mama de izbeliște.

Iar pe urmă descoperă ceva – un lucru care-i dă o idee. Găsește o casetă audio veche, înregistrată pentru Cicely de pe vremea când era elevă. Pe casetă se află o mică piesă muzicală pentru chitară și pian, intitulată Peisaj marin nr. 4. Interpretarea nu e foarte bună. Iar calitatea înregistrării e groaznică – pe la jumătatea piesei se aude inclusiv o pisică mieunând pe fundal -dar tocmai asta îi dă un soi de farmec, fără să conteze deloc pentru lucrul cu adevărat important, de care Malvina își dă seama de îndată ce ascultă piesa: că persoana care a compus-o a iubit-o la nebunie pe mama ei. Malvina face o obsesie pentru caseta asta și începe s-o asculte la nesfârșit. În plus, își întreabă mama cine a compus muzica, dar Cicely nu-i spune decât că e vorba de o cunoștință din anii de școală, pe nume Benjamin. Asta nu înseamnă mare lucru, dar până la urmă îi e de folos Malvinei. Câteva ore pe Internet o duc la concluzia că numele persoanei e Benjamin Trotter, angajat în prezent la o firmă de contabilitate din Birmingham. Așa că pleacă într-acolo – cândva în iarna lui 1999.

Intră în vorbă cu recepționera de la biroul lui Benjamin și nu după multă vreme știe pe cine să caute. Intră după Benjamin într-o librărie, se ține după el într-un local, așteaptă momentul favorabil, iar acesta vine destul de repede. Dar bineînțeles că Malvina n-are nici un fel de plan. Își spune în sine că a dat în fine peste cineva care într-o bună zi ar putea s-o salveze și s-o scape de Cicely. Inșă nu-i trebuie decât câteva minute de conversație ca să-și dea seama că n-o să meargă și că trebuie să se oprească. Nu fiindcă Benjamin ar fi uitat-o pe Cicely – nici vorbă. Ba din contră. Vorbește despre Cicely încă de la prima discuție cu Malvina, fiindcă îi povestește despre epopeea literar-muzicală la care lucrează și recunoaște că unul dintre lucrurile care-l ambiționează -într-un fel, principalul lucru – este gândul că scrie tot pentru ea, ca să-i demonstreze ceva, că e un fel de cadou pe care vrea să i-l p1. Nă cândva la picioare. Nu știe cum anume o să se-ntâmp1e asta și nu pare să-și fi făcut vreun plan de bătaie, dar e sigur că de îndată ce lucrarea o să-i fie publicată, sau poate înregistrată, oricum, de îndată ce-o să ajungă la public, Cicely o să știe și. Și ce? O să se-ntoarcă la el alergând? Dumnezeu știe.

Lois își coborî privirile tresărind și cu fruntea încrețită de milă.

— Mă rog. În orice caz, Malvina n-are nici un dubiu că Benjamin e în continuare topit după Cicely. Dar tocmai asta o face să-și dea seama, după o vreme, că nu poate să se țină de planul improvizat pe parcurs. Căci vezi tu, apare o mare problemă, una la care nu se gândește. Malvinei îi place de Benjamin. Ii place chiar foarte mult. Și-i pare teribil de rău pentru felul cum s-a zidit în obsesia aia, care până la urmă i-a distrus tot ce-avea – lucrul, căsnicia și, până atunci, chiar viața. Știe că lucrul pe care și-l dorește Benjamin cel mai mult e s-o revadă pe Cicely; dar știe și că ăsta ar fi lucrul cel mai rău care i s-ar putea întâmpla. Așa că tace m1lc. Într-un timp extrem de scurt, a învățat ceea ce, mai devreme sau mai târziu, învață toți prietenii lui Benjamin: să nu pronunțe numele ăla care începe cu „C”.

Fără îndoială că lucrul cel mai înțelept ar fi fost să se suie direct în trenul de Londra și să nu se mai întoarcă. Numai că e atrasă de Benjamin, din motive

pe care nu și le poate explica. Se simte incredibil de apropiată de el. Benjamin își dă seama de asta și nutrește aceleași sentimente pentru ea, dar din cauză că nu știe ce se-ntâmplă devine confuz și începe să se întrebe dacă fetei îi place într-adevăr de el, dacă există un soi de atracție ce se face simțită. Bineînțeles, așa cum îi e obiceiul, Benjamin nu acționează, nu face nimic radical, nu sare pe ea și nu încearcă s-o atragă într-o relație, dar cu toate acestea, ori de câte ori se văd, absolut de fiecare dată, face greșeala să-i ascundă asta lui Emily, iar nu după mult timp începe să creadă cu adevărat că are o relație, chiar dacă nu se petrece nimic de genul ăsta. Așa că le bramburește pe toate. Intre timp, singurul lucru la care se gândește Malvina este cât de bine se simte alături de această persoană, cât de mult se bucură când el e în preajmă, cât de frumos se poartă cu ea. Fiindcă Benjamin chiar se poartă frumos. Asta nu poate s-o nege nimeni. Fata observă că Benjamin ascultă ce are de spus -puțini sunt cei care o ascultă, la început i se pare o experiență neobișnuită – după care se arată interesat de dorința ei de a scrie și o întreabă ce face la Londra, la universitate. Iar aici cumse-cădenia lui îl împinge să facă o mare greșeală. Malvina e studentă la jurnalism, iar în anul ăla redactează o lucrare despre politică și mass-media, cu trimiteri specifice la noul laborism. Și ce crezi că-i sugerează Benjamin, cu inima aia mare a lui? „Să știi c-ar fi bine să stai de vorbă cu fratele meu.” Evident că Malvina profită imediat. La început pe Paul nu-l amuză ideea, dar pe urmă Benjamin îi spune cât e de drăguță fata, stratagema pare să dea rezultate și – mă rog, restul îl știi.

Lois își aruncă privirea pe geam, gândindu-se la înșiruirea întâmplărilor și străduindu-se să le găsească o logică.

— Totul a-nceput de la bucata aia muzicală, își dădu ea seama.

Înregistrată acasă la bunicii mei. Cu zeci de ani în urmă. Acolo a-nceput totul.

Își ridică privirea, dându-și seama brusc că un chelner se oprise lângă ea. Se făcuse seara târziu, iar chelnerul venise să le sugereze o cafea.

După plecarea lui, Philip întrebă:

— Cât știi părinții tăi din toate astea?

Lois clătină din cap.

— Aproape nimic. Mă rog, au aflat că Paul și Malvina sunt împreună, normal.

— Dar nu știi. Cine e?

— N-au voie să afle, zise Lois. N-ar putea trece peste asta. Pot doar să sper că nu mai durează mult. Malvina vine din ce în ce mai des la Londra. Se duce la Cicely. Benjamin nu vrea s-o vadă. Atâta timp cât rămâne cu Paul, nici nu se pune problema. Dar mă întreb dacă Malvina o să-și dea seama peste puțin timp ce greșeală uriașă comite. Eu, una, cred c-o să-și dea.

Își ridică privirea și surise. Era un zâmbet forțat și nefericit.

— Se pare însă că începe să publice. Ai apucat să vezi ceva scris de ea?

— Nu, n-am văzut.

— Mă rog, probabil că nici eu n-aș fi citit, dar din întâmplare am pus revistele noi la raft săptămâna trecută și-am văzut că-i apăruse ceva într-una din ele. O poezie.

— Ai citit-o? Lois dădu din cap.

— Despre ce era?

— Despre tați. Despre tați și fiice. Ce ironie, tocmai fata lui Benjamin să publice înaintea lui, nu? Mă întreb ce-o să simtă Benjamin, dacă o să afle vreodată, spuse Lois și sorbi din cafea. Oricum, de asta încerc să n-o învinovățesc prea tare pe Malvina. Motivele ei au fost bune – unele dintre ele. Cel pe care-l arăt cu degetul e Paul. Pe el nu pot să-l iert. Și nici ceilalți. Să fie al dracu', ce. Idiot.

Cuvântul îi ieși din gură brusc, cu o forță și un venin teribil. Lui Philip nu i-ar fi trecut prin minte vreodată că Lois putea să vorbească așa.

— S-o lase pe Susan și pe fete. Să renunțe, să renunțe la tot. Chiar măntreb, ce naiba o să facă de-acum încolo? Cum o să reziste când n-o să-i mai rămână nimic?

— A, o să ai o surpriză, spuse Philip plictisit. Paul o să se-ntoarcă. Mai degrabă mai devreme decât mai târziu.

— Nu văd cum. Cariera lui politică s-a dus pe apa sâmbetei.

— Are multe relații în comunitatea de afaceri.

O grămadă de prieteni buni. Or să-i găsească ei ceva. Ideea e că oamenii de genul lui Paul revin în joc. Fără excepție. Uită-te la Michael Usborne.

După ce-a falimentat ultima întreprindere și s-a ejectat cu două milioane la teșcherea, toată lumea a crezut că s-a zis cu el. Dar individul s-a întors și acum conduce o companie de energie electrică, fir-ar să fie. Oamenii ăștia nu sunt ca noi, ceilalți.

Sunt invincibili.

Lois nu știa cine era Michael Usborne. Philip îi spuse, cum se pricepu mai bine, despre cum îl întâlnise împreună cu Paul și despre și mai ciudata poveste a relației scurte și eșuate cu Claire, care se încheiase anul trecut pe vremea asta, cu vacanța lor în Insulele Cayman.

— Și Claire e bine? Vru să știe Lois. Cum o duce la ora asta?

— Nici n-ar putea să fie mai fericită, răspunse Philip cu o încântare necamuflată. S-a întors în Italia, stă cu bărbatul pe care-l iubește, iar când am văzut-o ultima dată arăta cu zece ani mai tânără.

— Benjamin mi-a povestit ceva, zise Lois, amin-tindu-și de o conversație pe care o avuseseră cu un an în urmă în Dorset. Era însurat, nu?

— Cu o femeie care-l înșela. Claire era convinsă că n-o să aibă curaj s-o părăsească. Dar până la urmă a făcut-o. Și a venit în Anglia cu avionul, special ca să-i dea vestea. Unde mai pui c-a intentat acțiune pentru încredințarea copilului. Și a câștigat.

— Îmi pare bine, spuse Lois. Foarte bine. Dacă merită cineva să fie fericită, atunci Claire e aceea.

Philip își amestecă în cafea încet, dus pe gân-duri, și zise:

— Mai ești și tu, bineînțeles.

— Eu?

— Tu. Cea tăcută. Cea despre care nu prea vorbește nimeni. Și tu meriți să fii fericită, Lois. Dar ești?

Vocea lui Lois avu o nuanță de ușoară bravadă când își ridică privirea spre Philip și spuse:

— Firește că sunt. Am un serviciu care-mi place.

Un soț care mă iubește. O fiică minunată. Ce mi-aș mai putea dori?

Philip o privi în ochi și avu un zâmbet fugar. Pe urmă se uită într-o parte și rosti ceva ce Lois n-ar fi avut cum să anticipeze.

— Și ție de ce-ți plac codițele?” Așa a fost ultimul lucru pe care ți l-am spus. Nu-ți mai aduci aminte?

— Nu. Când a fost asta?

— Acum douăzeci și nouă de ani. Venisem la părinții tăi. Li invitaseră pe ai mei la cină. Aveai o rochie cu un decolteu incredibil. N-am putut să-mi iau ochii din el.

— Nu mai țin minte nimic, spuse Lois. Și oricum, n-am avut în viața mea codițe.

— Știu. Vorbeai cu taică-meu despre Colditz, serialul TV. Iar eu am înțeles greșit. Pe urmă am pus întrebarea asta și toată lumea de la masă a tăcut. Vorbesc serios, Lois, râvneam atât de mult la tine, că nici măcar n-am reușit să mă fac înțeles în engleză în seara aia.

— Păcat că n-am știut, zise Lois. Nu arătai rău pe-atunci. Poate că istoria s-ar fi scris altfel.

— N-ar fi avut cum. Erai deja promisă.

— A, da. Bineînțeles, ai dreptate.

Își cobori ochii spre masă, amintindu-și chiar atunci de seara aceea; și amintindu-și totodată de Malcolm, primul ei iubit, care nu lipsea niciodată din gândurile ei mai mult de câteva ore. Se lăsă o tăcere îndelungată. Philip se întrebă dacă nu cumva făcuse o gafă, evocând un moment care se lega, chiar dacă indirect, de episodul acela abrupt și nespus de trist. Când Lois vorbi din nou într-un târziu, vocea ei păru distantă și slabă.

— N-ai cum să uiți, zise ea. Tocmai când te gândești c-ai uitat, apare ceva din trecut. Cum ar fi melodia aia, cântecul lui Cole Porter. Îți spui că s-a terminat, dar nu-i așa. Porți totul în tine. Imaginile alea.

Scoase un oftat, închise ochii și se retrase în ea câteva clipe.

— Trebuie să mergi mai departe, n-ai ce să faci. E singura soluție, nu? Ar mai fi altceva? Ai cumva de ales? Trebuie să mergi mai departe și să încerci să dai uitării totul, dar nu ești în stare, căci dacă nu e o piesă muzicală, e altceva, apare întotdeauna un lucru care-ți readuce totul în minte. Dumnezeuule, e suficient să deschizi televizorul. Lockerbie. 11 septembrie. Bali. Le-am văzut pe toate. E groaznic, dar pur și simplu nu pot să mă feresc din calea lor. Și partea cea mai urâtă e că nu se termină. Nu se termină niciodată și e din ce în ce mai rău. Mombassa, anul trecut pe vremea asta. Șaisprezece morți. Riad. Patruzeci și șase de morți. Casablanca. Treizeci și trei de victime. Djakarta. Paisprezece victime. Iar acum, Istanbul. Ai auzit ceva de când ai ajuns aici? Treizeci de oameni au fost uciși ieri de un terorist sinucigaș la consulatul britanic. Ai văzut ce fac la ambasada de-aici, de după colț? Au așezat niște blocuri mari de beton în mijlocul străzii, ca să nu poată intra nici un șofer cu vreun camion plin cu explozibili. Și asta nu-i nimic, Philip – nimic – prin comparație cu oamenii uciși de americani în Irak anul ăsta. Fiecare dintre nenorocii ăia a însemnat ceva.

Fiecare dintre ei a fost ca Malcolm pentru cineva. Tați uciși, mame ucise, copii uciși. Ce furie se acumulează în toată lumea din cauza asta! Ce furie!

Își mută privirea pe fereastră, cu obrajii lucindu-i. Philip spuse:

— Nu știam de Istanbul. E rău. E foarte rău.

— Și-o să mai fie, zise Lois. Sunt sigură. E doar o chestiune de timp până o să se întâmple ceva și mai grav. Ceva de proporții uriașe.

Se întrerupse și la scurt timp după aceea îi văzu pe Sophie și Patrick îndreptându-se împreună spre Pariser Platz. Tânăra pereche le făcu semn, iar cei doi părinți răspunseră.

— Ei bine, se pare că s-au simțit foarte bine, spuse Philip, turn'nd din nou cafea pentru Lois și pentru el.

— M-am gândit că s-ar putea să se întâmple ceva de genul ăsta, murmură ea. Poate că până la urmă dinastiile noastre tot or să se unească.

— Poate, zise Philip. E cam devreme să ne dăm seama.

— Da, aprobă Lois. Ai dreptate. E cam devreme.

Și se uită în tăcere la Patrick și Sophie, care trecură pe sub mărețul arc al Porții Brandenburg, ținându-se de mină; în clipa aceea, cei doi nu doreau de la viață decât șansa de-a repeta greșelile comise de părinții lor, într-o lume care încă se căznea să decidă dacă putea să le îngăduie măcar luxul ăsta.

SFÂRȘIT